Széchenyi Terv Plusz Építsük együtt Magyarországot!

Magyarország Kormánya

Az Európai Unió társfinanszírozásával

TRENECON

Kaposvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata megbízásából

Felülvizsgálat időpontja: 2026. augusztus

Kaposvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027

Kaposvár Megyei Jogú Város

Készítette:

TRENECON Kft.

Tartalom

Bevezetés 14

1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan 15

1.1 Partnerek definiálása 15

1.2 Partnerségi akciók, azok tartalma és ütemezése 15

2 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés 17

2.1 Helyzetfeltárás 17

2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok 18

2.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata 21

2.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata 26

2.1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai 36

2.1.5 A település társadalma 41

2.1.6 A település humán infrastruktúrája 67

2.1.7 A település gazdasága 98

2.1.8 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere 112

2.1.9 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások 131

2.1.10 Természeti adottságok 134

2.1.11 Tájhasználat, tájszerkezet 136

2.1.12 Zöldfelületi rendszer vizsgálata 137

2.1.13 Közlekedés 144

2.1.14 Közművesítés 150

2.1.15 Környezetvédelem (és településüzemeltetés) 156

2.1.16 Városi klíma 167

2.2 Területi lehatárolás 170

2.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása 170

2.2.2 Városrészek lehatárolása 172

2.3 Helyzetértékelés, szintézis 179

2.3.1 Prosperáló város dimenzió 179

2.3.2 Zöldülő város dimenzió 188

2.3.3 Digitális város dimenzió 193

2.3.4 Megtartó város dimenzió 200

2.3.5 Kiszolgáló város dimenzió 206

2.4 A város irányítási és működési modellje 212
2.4.1 Irányítási modell 212
2.4.2 Működési modell....216
2.4.3 Várostérségi koordináció 218
2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése 218
2.5.1 Prosperáló város 218
2.5.2 Zöldülő város 219
2.5.3 Digitális város 221
2.5.4 Megtartó város....221
2.5.5 Kiszolgáló város 222
3 Stratégiai munkarész....223
3.1 Forgatókönyv elemzés....223
3.2 Jövőkép 229
3.3 A stratégia célrendszere 237
3.4 A reziliens, alkalmazkodó város a stratégiai célrendszerben 256
3.4.1 Prosperáló város 258
3.4.2 Zöldülő város....260
3.4.3 Digitális város 262
3.4.4 Megtartó város....264
3.4.5 Kiszolgáló város 265
3.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal 266
4 Monitoring, kontrolling, indikátorok....271
4.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során.271
4.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana 272
4.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana 273
5 Az irányítási és működési modell....275
5.1 A városirányítási modell indokolt módosításai....275
5.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai 275
5.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai 275
5.1.3 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában 275
5.2 A városi működési modellt érintő tervezett változtatások 276
6 Cselekvési terv....278
6.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése 278
6.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása....285
6.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése 286
6.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások....286

6.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások....307
6.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)....312
6.4 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése....326
6.5 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)....327
6.5.1 Zöld átállás menetrend....327
6.5.2 Digitális átállás menetrend....336
7 Finanszírozási terv....343
7.1 Elérhető és bevonható források számbavétele....343
7.1.1 Aktorok, meghatározó szereplők....344
7.1.2 Kitekintés....345
7.1.3 Egyéb kötöttségek és lehetőségek....345
7.2 Az üzleti modell bemutatása....345
7.2.1 Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenziónként összegezve....345
7.2.2 A finanszírozási és fenntartható üzemeltetési terv összefoglalója....348
7.3 Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése....348
8 Mellékletek....349
8.1 Antiszegregációs Terv....349
8.1.1 Helyzetelemzés és értékelés....349
8.1.2 Antiszegregációs terv....356
8.2 Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása....358
8.2.1 Lakossági felmérés....358
8.2.2 Intézményi/ szervezeti felmérés....365
8.3 Finanszírozási terv beavatkozásonként....367
8.4 Működési térkép....372
8.5 A tervezett beavatkozások elhelyezkedése....373

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Somogy vármegye járásai 2024-ben. (Forrás: KSH).....20
2. táblázat: Kaposvár természetes népmozgalma (2000-2024) Forrás: KSH, KSH Somogy vármegyei statisztikai évkönyvek. 44
3. táblázat: Természetes fogyás / 1000 fő városi és megyei viszonylatban (2000-2024), Forrás: KSH, KSH Somogy vármegyei statisztikai évkönyvek.....45
4. táblázat: Kaposvár öregedési indexe, 1990-2022 Forrás: KSH 1990., 2001., 2022. évi népszámlálás és KSH 2022-es adatok 48
5. táblázat: Kaposvár lakosságának nemzetiségi megoszlása Forrás: KSH népszámlálás 2022. 49
6. táblázat: A munkanélküliség főbb adatai Kaposváron, 2015-2024 (Forrás: KSH).....54
7. táblázat: Kaposvár 7 éves és idősebb népessége a legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2022. (fő) (Forrás: KSH 2022. évi népszámlálás) 56
8. táblázat: A népesség legmagasabb iskolai végzettsége korcsoportok szerint a megfelelő korúak százalékában, 2022. (%) (Forrás: KSH 2022. évi népszámlálás) 56
9. táblázat: A lakásállomány alapadatai Kaposváron 2010 ás 2024 között. (Forrás: KSH-TeIR 2024).....57
10. táblázat: A lakosság felekezeti megoszlása, 2022. (Forrás: KSH népszámlálás.) 64
11. táblázat: Aktív köznevelési intézmények feladatellátási hely Somogy megyében (S. megye) és Kaposvár Megyei Jogú Városban (KMJV) (a 2024/25-ös tanévben); Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026. 67
12. táblázat: Óvodai ellátás alakulása Somogy megyében és Kaposváron a 2024/25-ös tanévben. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.) 68
13. táblázat: A kaposvári óvodák fontosabb adatai, 2025. évi KIR statisztikai adatok alapján. 70
14. táblázat: Az önkormányzati fenntartású óvodák létszámadatainak változása (2000-2025), Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026. 71
15. táblázat: Kaposvár óvodáinak adatai; Forrás: Kaposvár MJV Önkormányzatának adatszolgáltatása (*2006-tól Kaposvár és Környéke Óvodai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás fenntartású óvodák) és KSH (2021-2024) 72
16. táblázat: Aktív köznevelési intézmények összetétele ellátott feladatonként Somogy megyében (2024/25-ös tanévben); Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás és Kaposvári Tankerületi Központ 2025. 73

17. táblázat: Aktív köznevelési intézmények összetétele ellátott feladatonként Kaposvár Megyei Jogú Városban (a 2024/25-ös tanévben); Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás és Kaposvári Tankerületi Központ 2025.....73
18. táblázat: Kaposvár általános és középiskoláinak létszámadatai (2015-2024). (Forrás: KSH).....75
19. táblázat: Köznevelési feladatellátási helyek, tanulói létszámmal Kaposváron, a 2024/25-ös tanévben; Forrás: Önkormányzati 2026. 77
20. táblázat: Általános iskolák és fenntartók, Kaposvár.....78
21. táblázat: Kaposvári alapfokú művészetoktatás adatai művészeti áganként (valamennyi évfolyam) a 2024/25-ös tanévben. Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.....79
22. táblázat: Középiskolák tanulói létszáma (a 2024/25-ös tanévben) Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026. 80
23. táblázat: Középiskolák tanulói létszáma a 2024/25-ös tanévben. Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026. 81
28. táblázat: A Bölcsődei Központhoz tartozó bölcsődék Kaposváron. 83
29. táblázat: A kaposvári bölcsődék alapadatai; Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026. 84
30. táblázat: A kaposvári nem önkormányzati fenntartású családi bölcsődék főbb adatai; Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2026. 85
31. táblázat: Önkormányzat számára kötelező és önként vállalt feladatok köre, kapacitása, az ellátást nyújtó intézmények, szervezetek; Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026. 89
32. táblázat: Kaposvári vállalkozások adatai 2023-ban; Forrás: KSH.....100
33. táblázat: Kaposvár barnamezős területei 2026-ban. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026).....106
34. táblázat: Kaposvári kereskedelmi szálláshelyek főbb adatai; Forrás: KSH Somogy vármegyei statisztikai évkönyvek. 107
35. táblázat Az összes vendégéjszakák száma Kaposváron 2020-2025 között. (Forrás: Kaposvár Polgármesteri Hivatalának beszámolója) 108
36. táblázat: Regisztrált gazdasági szervezetek száma Kaposváron, gazdálkodási forma szerint, 2002-2024, db; Forrás: KSH, 2026 109
37. táblázat: A lakásállomány változása a vizsgált megyei jogú városokban (2015-2024); Forrás: KSH.....112

38. táblázat: Kimutatás az önkormányzati tulajdoni részesedéssel működő gazdasági társaságokról (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026).....117
39. táblázat: Kaposvár MJV Önkormányzatának beruházásainak forrás szerinti megoszlása (2019-2024, ezer Ft), (Forrás: Kaposvár MJV Önkormányzat 2026).....123
40. táblázat: A településfejlesztési támogatások források szerinti megoszlása Kaposváron 2024-ben, ezer Ft (forrás: Kaposvár MJV Önkormányzat 2026).....123
41. táblázat: Az EU forrásból finanszírozott beruházások ágazatok szerinti megoszlása Kaposváron (Forrás: Kaposvár MJV Önkormányzat 2026).....124
42. táblázat: Bérlakásállomány Kaposváron. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2026).....125
43. táblázat: A városban a közelmúltban megvalósult energiagazdálkodási fejlesztések a 2021-2024 közötti időszakban.....129
44. táblázat: Kaposvári fasorok (forrás: Kaposvár MJV Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv 2026).....141
45. táblázat: Kaposvár városrészének bemutatása, lehatárolása.....172
46. táblázat: Kitettségi mátrix.....224
47. táblázat: Felkészültségi mátrix.....225
48. táblázat: A normál és adaptív forgatókönyv által elérhető eredmények.....229
49. táblázat: A stratégiai célmátrix és az öt tervezési dimenzió kapcsolata.....248
50. táblázat: A részcélok városrészi leképeződése.....254
51. táblázat: A célok városrészi leképeződése.....255
52. táblázat: Városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa.....258
53. táblázat: Kaposvár középtávú céljainak kapcsolódása a megyei koncepció átfogó céljaihoz.....267
54. táblázat: Kaposvár középtávú céljainak kapcsolódása a megyei területfejlesztési programban meghatározott prioritásokhoz.....268
55. táblázat: A városi szinten kitűzött stratégiai- és részcélok hatás- és eredményindikátorai.....272
56. táblázat: Reziliencia indikátorok.....273
57. táblázat: Az intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése.....285
58. táblázat: Az akcióterületek lehatárolása.....286
59. táblázat: Projekt - Logisztikai raktárközpont megvalósítása.....287
60. táblázat: Projekt - Kaposvári Innovációs és Tudományos Park létrehozása.....287
61. táblázat: Projekt – Piac fejlesztése.....287

62. táblázat: Projekt – Hajnóczy utca felújítása 288
63. táblázat: Projekt – Belterületen egyéb állami tulajdonú utak fejlesztése, felújítása ...288
64. táblázat: Projekt - MATE Kaposvári Campus műszaki képzés fejlesztése az Óbudai Egyetemmel együttműködésben 289
65. táblázat: Projekt - Műszaki képző és virtualizációs központ kialakítása 289
66. táblázat: Projekt - Munkásszállás kialakítása 290
67. táblázat: Projekt - Új iparterületek 290
68. táblázat: Projekt - Új iparterületek kialakítása, területszerzéssel, teljes közművesítéssel az INPARK Kaposvári Ipari Park területének bővítésével 290
69. táblázat: Projekt - A taszári reptér fejlesztése 291
70. táblázat: Projekt - Deseda-tó fejlesztés 291
71. táblázat: Projekt - Szentjakabi Apátság látogathatóság fejlesztése 292
72. táblázat: Projekt – Fürdő fejlesztése 292
73. táblázat: Projekt - Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése 293
74. táblázat: Projekt - Kaposvár - és az M60-as út 2x2 sávon történő összeköttetésének megvalósítása....293
75. táblázat: Projekt - Kaposvár déli elkerülő út megépítése (61-es és 67-es közötti szakaszok)....294
76. táblázat: Projekt - Északi tehermentesítő út építése a 67-es út - Guba S. u. - 610-es út között....294
77. táblázat: Projekt - A Guba Sándor utca és a Szigetvári út összekötése a szabályozási terven szereplő útvonalon az iparterületek déli összeköttetésének megteremtése érdekében....294
78. táblázat: Projekt - Feltáró út építése a SÁÉV telep - Raktár u. - 67-es út között....295
79. táblázat: Projekt - Kaposvár városba bevezető utak 2x2 sávra történő bővítése 295
80. táblázat: Projekt - M9 autópálya Kaposvár érintésével a Duna-hídtól - Szombathelyig tartó szakaszának megépítése 296
81. táblázat: Projekt - Kaposvár ipari park elérhetőség javítás 296
82. táblázat: Projekt - Teherpályaudvar kitelepítése....296
83. táblázat: Projekt - Budapest-Kaposvár vasútvonal további fejlesztése a menetidő csökkentése érdekében 297
84. táblázat: Projekt - Kaposvár-Szigetvár közötti kerékpárút kialakítása....297

85. táblázat: Projekt - Kaposújlaki reptér fejlesztése 297
86. táblázat: Projekt - Városi energiahatékonysági fejlesztések 298
87. táblázat: Projekt - Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése, eszközrendszerének fejlesztése, korszerűsítése, bővítése 298
88. táblázat: Projekt - PTE kaposvári egészségtudományi képzési központ fejlesztése .299
89. táblázat: Projekt - Kaposi Mór Oktatókórház fejlesztése 299
90. táblázat: Projekt - Kaposvár korszerű mentőállomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítése) 299
91. táblázat: Projekt - Az egészségügyi alapellátó rendszer infrastrukturális fejlesztése, eszközpark korszerűsítése.....300
92. táblázat: Projekt - Idegennyelvű óvoda, valamint idegennyelvű általános, és középiskolai oktatás feltételeinek kialakítása 300
93. táblázat: Projekt - Bölcsődei, valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása érdekében infrastrukturális fejlesztések, szolgáltatások minőségének javítása, bővítése 301
94. táblázat: Projekt - Alap- és középfokú oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálatok korszerűsítése 301
95. táblázat: Projekt - MATE K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése ...301
96. táblázat: Projekt - Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés 302
97. táblázat: Projekt - Katonai szakközépiskola és kollégium építése 302
98. táblázat: Projekt - Kaposvár alapfokú oktatást érintő infrastrukturális fejlesztések ...303
99. táblázat: Projekt - Idősek otthonának kapacitásbővítése, új idősek otthonának építése 303
100. táblázat: Projekt - Szociális alapellátások infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatások bővítése.....304
101. táblázat: Projekt - Sportlőtér területének rehabilitációja, új funkcióra történő átalakítás 304
102. táblázat: Projekt - Büntetésvégrehajtási Intézet belvárosból kitelepítése.....304
103. táblázat: Projekt - Korszerű tűzoltó állomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítéssel).....304
104. táblázat: Projekt – DOMUS előtti tér megújítása 305
105. táblázat: Projekt - Rendőrség épületeinek teljes korszerűsítése, eszközállomány cseréje.....305
106. táblázat: Projekt - Honvédelmi sportközpont létrehozása a sántosi lőtéren 306

107. táblázat: Projekt - Matula tanya területének sportcélú fejlesztése 306
108. táblázat: Projekt – Stratégiai dokumentumok elkészítése.....306
109. táblázat: Projekt – Deseda kemping további fejlesztése.....307
110. táblázat: Projekt - Önkormányzati tulajdonú nem lakáscélú ingatlanok fejlesztése (üzletutca projekt folytatása) 307
111. táblázat: Projekt – Szentjakab városrész rehabilitációja 308
112. táblázat: Projekt - Donneri városrész rehabilitációja.....309
113. táblázat: Projekt - Kapos part integrált revitalizáció (Kapos folyó mederrendezéssel egybekötött tematikus túraútvonal, sétány, tanösvény kialakítása) 309
114. táblázat: Projekt – Natura 2000-es területen fejlesztés.....310
115. táblázat: Projekt - Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása 311
116. táblázat: Projekt - Cseri városrész rehabilitáció folytatása.....311
117. táblázat: Projekt - Deseda-tó vízminőségének a javítása 312
118. táblázat: Projekt - Integrált agrárprogram 312
119. táblázat: Projekt - Mérnöklakások, szakemberlakások építése.....312
120. táblázat: Projekt - Barnamezős és egyéb alulhasznosított iparterületek infrastruktúra-fejlesztése.....313
121. táblázat: Projekt - Mikro-, kis- és középvállalkozások, STARTUP-ok fejlesztése (telephely, technológia, eszköz, piacra jutás, inkubáció) 313
122. táblázat: Projekt - Turisztikai desztináció megerősödése 314
123. táblázat: Projekt - Kaposvár és környéke hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárúthálózat fejlesztése.....314
124. táblázat: Projekt - Közösségi közlekedés fejlesztése Kaposváron II. ütem elektromosbuszok beszerzésével 315
125. táblázat: Projekt - Parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére (Somogy parkoló, Irányi tömbbelső, lakótelepek) 315
126. táblázat: Projekt - További parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére.....316
127. táblázat: Projekt - Iparterületek vasúti elérhetőségének kiépítése erre mutatkozó igények esetén.....316
128. táblázat: Projekt - SMART közösségi közlekedésfejlesztés.....316
129. táblázat: Projekt - Kaposvár közlekedésbiztonsági beavatkozások 317
130. táblázat: Projekt - Hulladékgazdálkodás, körkörös gazdaság.....317
131. táblázat: Projekt - Csapadékvíz gazdálkodás.....317

132. táblázat: Projekt – Csapadékvízelvezető rendszerek rekonstrukciója, kiépítése.....317
133. táblázat: Projekt - Víziközműhálózat rekonstrukciója és bővítése.....318
134. táblázat: Projekt - Távhő megújuló energiára való átállítása (energiatermeléssel) .318
135. táblázat: Projekt - Karbonsemleges körforgásos gazdaság kialakítása Kaposváron (biogáz CO_2-jének konvertálása mikroalgákkal energetikai biomasszává) 319
136. táblázat: Projekt - Energiamodernizációs beruházás, energiaközösség további fejlesztések.....319
137. táblázat: Projekt - SMART fejlesztések 319
138. táblázat: Projekt - Fenntartható intézményrendszer kialakítása.....320
139. táblázat: Projekt - Lakóépületek energetikai fejlesztése 320
140. táblázat: Projekt - Szélessávú internet elérhetőség további bővítése 321
141. táblázat: Projekt – Digitális társadalom, digitális átállás, innováció.....321
142. táblázat: Projekt - Digitális társadalom, digitális átállás, innováció - Közösségfejlesztés 321
143. táblázat: Projekt - Szociális bérlakásállomány korszerűsítése Kaposváron 322
144. táblázat: Projekt - Lakóterületek bővítése, új lakóterületek kialakítása 322
145. táblázat: Projekt - Belterületi utak, járdák minőségfejlesztése és akadálymentesítése 323
146. táblázat: Projekt - Zöldterületi mutatók növelése, zöldfelületek megújítás - fasorok, Jókai liget és Cseri park megújítása, Deseda körüli erdősávok megújítása, új erdők fás területek kialakítása 323
147. táblázat: Projekt - Térinformatikai fejlesztések 324
148. táblázat: Projekt - Kaposvári egészségprogram megvalósítása 324
149. táblázat: Projekt - Városi sport infrastruktúra felújítás, bővítés 324
150. táblázat: Projekt - Szabadtéri kondiparkok, sportpályák építése.....325
151. táblázat: Projekt - Játszótér megújítási program folytatása 325
152. táblázat: Az előzetesen meghatározott zöld átállás intézkedések összefoglalása ..333
153. táblázat: Az EU szakpolitikai célkitűzései és az Operatív Programok kapcsolódása 343
154. táblázat: Prosperáló város dimenzió üzleti modellje 346
155. táblázat: Zöldülő város dimenzió üzleti modellje.....346
156. táblázat: Digitális város dimenzió üzleti modellje.....347
157. táblázat: Megtartó város dimenzió üzleti modellje 347
158. táblázat: Kiszolgáló város dimenzió üzleti modellje 347

159. táblázat: Az FVS tervezési dimenzióihoz rendelhető beavatkozások beruházási költsége 347
160. táblázat: A Helyi Esélyegyenlőségi Programban azonosított problémák és javasolt megoldások 351
161. táblázat: Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások 356
162. táblázat: Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások 357
163. táblázat: Az átfogó antiszegregációs célok megjelenése a szegregátumokban 357
164. táblázat: Az antiszegregációs beavatkozások ütemezése 358
165. táblázat: Az antiszegregációs beavatkozások pénzügyi terve 358
166. táblázat: Finanszírozási terv beavatkozásonként 371

Bevezetés

Kaposvár Megyei Jogú Várost az 1658/2021. (IX.24.) kormányhatározattal jóváhagyott Somogy Megye Integrált Területi Programja fenntartható városfejlesztési programmal fejlesztendő térséggé nyilvánította. A város ennek megfelelően kidolgozta a 2021-2027-es időszakra vonatkozó középtávú Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját (FVS).

Az FVS a korábbi támogatási időszakban használt, mára felülvizsgálandó Integrált Településfejlesztési Stratégiához (ITS) képest kiegészített tartalommal, az Európai Unió városfejlesztési céljaihoz, trendjeihez illeszkedő struktúrában készül el. A legfontosabb változatok között kiemelhető, hogy megújult a Lipcsei Charta, az ún. Városi Partnerségek keretében akciótervek kerültek kidolgozásra, 2019-ben létrejött az Európai Zöld megállapodás, fókuszban van a digitális átállás. Európa célul tűzte ki, hogy 2050-re karbonsemlegessé válik. Az Európai Klímatörvényt az Európai Parlament és a Tanács 2021. június 30-án elfogadta.

A stratégia települési szinten jelöli ki a városfejlesztés céljait, illetve az ezek eléréséhez szükséges beavatkozásokat, kitekintéssel kaposvári agglomeráció egészére is. A beavatkozásokat a városban és térségében megvalósítani tervezett beavatkozásokat átfogó szemléletben tartalmazza, azok nem korlátozódnak egy adott fejlesztési forrásból, vagy egy szakterület fejlesztésére megvalósuló fejlesztésekre.

A város által a következői időszakra meghatározott átfogó jellegű célok a Kaposváron magas munkajövedelmek mellett teljes foglalkozás biztosítása, a lakosságszám gyarapodásának elérése, az itt élők egészségi állapotának javításának feltételeinek megteremtése, valamint az energiafüggetlenség elérése.

Az FVS a Pénzügyminisztérium, Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága által kiadott *Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve* alapján, annak iránymutatásai szerint készült el.

Az FVS 2026. évi aktualizálása az Üzleti modell és finanszírozási terv, a Zöld átállási és Finanszírozási Keretrendszer és a Digitális átállás akcióterv kidolgozásával párhuzamosan történt. Az FVS aktualizálása ezen dokumentumok kidolgozása mellett az alábbi adattípusok felülvizsgálatára terjed ki:

- Népszámlálási adatok: A 2022. évi népszámlálási mutatók.
- További KSH-adatok: A KSH egyéb mutatóit az összehasonlíthatóság biztosítása érdekében a felülvizsgálat időpontjában egységesen elérhető 2024-es évre frissítettük.
- Önkormányzati forrásokból származó adatok: Amennyiben az összehasonlíthatóságot nem rontja, a rendelkezésre álló legfrissebb időpontra vonatkoznak, míg a mutatók másik része egységesen a 2024-es évet tükrözi.
- Egyéb, további mutatók: Azoknál az adatoknál, amelyeknél kizárólag 2024. előtti információk álltak rendelkezésre, a szövegben külön jelöltük.
- Tervezett beavatkozások: A beavatkozások státusza, valamint a hozzájuk tartozó finanszírozási terv frissült.

1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. novemberében megkezdte Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának kidolgozását. A tervezési fázisban a TOP Plusz-1.3.1-21 Pályázati Felhívásnak, illetve a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027 című útmutató elvárásainak megfelelően az érintettek mind szélesebb körének bevonása történik meg, ezáltal biztosítva, hogy a város elkövetkező időszakban megvalósítani tervezett fejlesztéseinek alapját jelentő dokumentum összeállításakor a lehető legtöbb partner, hatásviselő véleménye, elképzelés figyelembe vételre kerüljön.

1.1 Partnerek definiálása

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának 10/2017 (II.28.) önkormányzati rendelete határozza meg a város által készített településfejlesztési dokumentumok partnerségi egyeztetéseinek szabályait. Bár a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (a továbbiakban FVS) nem szerepel a rendelet tárgyi hatályában (ilyen típusú dokumentum a rendelet megalkotásakor még nem készült), az önkormányzat az FVS és a korábbi városfejlesztési stratégiák tartalmi hasonlósága miatt a rendeletben meghatározottaknak megfelelően vonja be az érintetteket a tervezés folyamatába.

A rendelet állandó partnerek között definiálja a lakosságot (mind a városban élők, mind a városi szolgáltatásokat igénybe vevő, Kaposvár vonzáskörzetében élő lakosok), az önkormányzati intézményeket, valamint az érdekképviseleti szerveket.

Eseti partnerként ezen felül bevonásra kerülnek jelentősebb civil szervezetek, vallási közösségek, kamarák, illetve a városban működő legnagyobb foglalkoztatók (mind közintézmények, mind magán vállalkozások) is.

Speciális partnerként kerül bevonásra az FVS készítésébe, véleményezésébe a Somogy Vármegyei Önkormányzat.

1.2 Partnerségi akciók, azok tartalma és ütemezése

Az FVS tervezési fázisában végrehajtott partnerségi akciók alapvetően két szakaszra oszlanak.

A tervezés megkezdésekor a helyzetfeltárást segítő lakossági és intézményi kérdőívek megjelentetésével, illetve kiküldésével egyidőben a megcélzott partnerek előzetes tájékoztatása is megtörténik a tervezési folyamat megindulásáról. A lakosság, civil szervezetek megkeresése ezen szakaszban nem célzott módon, hanem nagy tömegeket elérő felületeken (városi honlap, közösségi média, rádió és televízió hirdetések) történik. Az intézmények, nagyobb foglalkoztatók megkeresése célzott módon, e-mailben történik (adott esetben kamarákon keresztül), illetve közvetlen (adott esetben online) interjúk is

lefolytatásra kerülnek jelentősebb városi szereplőkkel a legfontosabb problémák, célok meghatározása érdekében.

A tervezés lépéseként ezen felül az önkormányzat munkacsoportokat állít fel a legfontosabbnak ítélt témakörökben (gazdaságfejlesztés, környezetvédelem/energetika, turizmus fejlesztés, közúti közeledés, közösségi közlekedés/parkolás). A munkacsoportok tagjai az önkormányzat érintett irodáinak vezetői, munkatársai, illetve az adott szakterületen működő önkormányzati vállalatok, cégek munkatársai közül kerülnek ki.

A partnerségi egyeztetés második szakaszában az összeállított FVS tervezői változatának véleményezése történik meg. A széles körű társadalmasítás elérése érdekében az előzetes tájékoztatáshoz hasonló eszközökkel kerülnek a partnerek megszólításra. A beérkezett véleményekre adott tervezői válaszokat az önkormányzat áttekinti, ez alapján készül el a jóváhagyásra beadható változat.

A megyei önkormányzat a széles körű társadalmasítással egyidőben kerül felkérésre a dokumentum véleményezésére.

2 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés

2.1 Helyzetfeltárás

A 2021-27-es Uniós ciklus fenntartható városfejlesztési forrásainak (ERFA rendelet 11. cikk) felhasználásához Kaposvár Megyei Jogú Város 2021-ben integrált területi, városi stratégiát, azaz egy Fenntartható Városfejlesztési Stratégiát állít össze. A korábbiakban elkészített integrált városfejlesztési, majd a későbbiekben településfejlesztési stratégiák (ITS-ét az önkormányzat a 196/2014 önk. határozattal fogadta e) fontos eszközt jelentettek a városnak az integrált szemléletű fejlesztések tervezéséhez mind városi, mind városrészi szinten, bevezetve az akcióterületi megközelítés jelentőségét is. Ugyanakkor eltelt tizennégy év során a gazdasági-társadalmi környezetben jelentős változások történtek, az Európai Unió szakpolitikai megközelítései sok tekintetben részletesebbé váltak, s nagy hangsúly helyeződött a digitális és zöld átállásra. Ennek megfelelően az eddigi városi stratégiák módszertani elkészítésének felülvizsgálata vált szükségessé, hogy azok struktúrája és tartalma összhangba kerülhessen a jelenleg érvényben levő elsősorban európai és hazai szakpolitikai keretekkel. Az FVS ennek mentén az Irányító Hatóság módszertani Kézikönyve alapján készült, figyelembe véve az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 Rendeletét, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 Rendeletét, az Európai Zöld Megállapodást, a Lipcsei Chartát, a Városi Partnerségeket, a Bizottság által kiadott Fenntartható Városfejlesztési Stratégiák Kézikönyvét, valamint a 314/2012-es Kormányrendeletet.

Kaposvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája nem korlátozódik csupán a TOP Plusz forrásainak felhasználására, így támogatva a fenntarthatóság, különösképpen a pénzügyi fenntarthatóság és forráskombináció megvalósítását egy rezíliens, zöld és digitális átmenetet szolgáló, várostérségben gondolkozó fejlesztési gyakorlat kialakítását. A stratégia tervezése Kaposvár hatályos integrált településfejlesztési stratégiájának[1] adaptációján alapul, felülvizsgálva a város jövőképét, célrendszerét, cselekvési tervét, egyúttal biztosítva az összhangot a későbbi fejlesztési, jövőben elkészítendő stratégiai dokumentumokkal. Emellett az FVS rendszerbe foglalja a város közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket, tervezett beavatkozásokat, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszereknek van döntő szerepe. A dokumentum alapját a stratégiai ciklus menedzsment adja, biztosítva egyes fázisok egymásra hatását, összekapcsolását és a teljes folyamat visszacsatolását. A tervezés főbb stratégiai dimenziói a következők voltak: minél magasabb munkabéreket

[1] 196/2014. (IX.29.) önk. határozat

biztosító teljes foglalkoztatás elérése, (ennek érdekében befektetésösztönzés és innováció elősegítése), energiafüggetlenség, klímasemlegesség irányába történő elmozdulás, digitális átállás, népességmegtartás, illetve növekedés és a lakosok egészségi állapotának javítása.

Az FVS célja a lehető legtöbb forrás megszerzése és leghatékonyabb felhasználása a kívánt fejlesztések megvalósításához. A munkához elengedhetetlen az Európai Unió és a Kormány által megfogalmazott irányelvek és elvárások figyelembevétele, az egyeztetési eljárások szabályozás szerinti lefolytatása, valamint a széleskörű partnerség biztosítása. Ez utóbbi kiemelt jelentőséggel bír, a tervezés során ezért nélkülözhetetlen a helyi társadalom és a gazdasági szereplők aktív, támogató közreműködése.

Jelen munkarész Kaposvár MJV Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának megalapozására készült. Ennek megfelelően azon fejezetek kerültek részletesen kidolgozásra, melyek a stratégiaalkotás és fejlesztési területek kijelölése tekintetében a meghatározóak, a tervezés öt dimenzióját (prosperáló város, zöldülő város, digitális város, megtartó város és kiszolgáló város) lefedik. A helyzetfeltárás nem tér ki néhány olyan témakörre, amik a korábbi településfejlesztési dokumentumok Megalapozó Vizsgálatában szerepeltek, azonban elsősorban a területrendezési jellegű feladatok megalapozásához szükségesek.

Az FVS és a koncepció dokumentumait - komplex tartalmuk miatt - egy szakmai tervezőcsoport készíti. A szakmai irányítást Kaposvár MJV Műszaki és Fejlesztési Igazgatósága végzi a Polgármesteri Hivatal további értintett irodáinak bevonásával. Minden egyes munkafázisban kiemelt jelentősége van a tervezők, szakértők, a döntéshozók és az érintettek folyamatos, aktív párbeszédének.

Jelen alfejezet a tervezés első, megalapozó fázisának első munkarésze, a helyzetfeltárás. Mivel a város jövőbeni fejlesztéseit az adottságokra kell építeni, ebben az első munkafázisában széleskörű adat- és információgyűjtés történt a város legfontosabb jellemzői és számszerűsíthető adatai körében. Az adatok és az információk összvárosi és városrészi értékelésével pontosabb kép rajzolódik ki a város jelenlegi adottságairól, értékeiről, problémáiról, melyeket a Megalapozás második nagyobb része, a helyzetértékelő munkarész tartalmaz.

2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Kaposvár a Dél-Dunántúli Régióban fekszik, **Somogy vármegye** székhelye.

A Dél-Dunántúli Régió Magyarország délnyugati részén, a Zalai-dombságtól a Dunáig húzódik. Északi határa a Balaton és a Mezőföld, déli részén a Dráva folyik. A tervezési-statisztikai régió Baranya, Tolna, valamint Somogy megyéket foglalja magában, központja Pécs. Somogy vármegye területe 6 035 km^2, amely az ország területének 6,49%-át teszi ki, ez alapján az ország nagyobb területű megyéi közé tartozik. Somogy vármegye lakónépessége 2024. év végén 290 245 fő volt, amely az ország lakónépességének mintegy 3,04%-át tette ki, így Somogy az ország legritkábban lakott vármegyéi közé tartozott.

Fejlettségét tekintve három külön egységre tagolható: a Balaton térségére, Kaposvár és vonzáskörzetére, valamint a Dráva menti hátrányosabb helyzetű területekre. A térség változatos természeti adottságai, kellemes éghajlata és kiváló turisztikai adottságai ellenére mind országos, mind nemzetközi összehasonlításban a kevésbé fejlett régiók közé sorolható. Ennek oka elsősorban a nehézkes megközelíthetőségben, a határ menti

fekvésben keresendő, ami a történelem során kialakult elszigeteltség miatt fékezte a térség fejlődését. Az egész Dél-Dunántúlon jellemző továbbá a megyeszékhelyek dominanciája és a városhiányos területek nagysága (Tolna megye középső része, Zselic, Somogyi dombvidék).

Megyeszékhelye és egyúttal a legnagyobb lélekszámú települése a megyei jogú Kaposvár, második legnagyobb városa a Balaton fővárosának is nevezett Siófok. A megye 246 települése között 16 város és 2 nagyközség van, s településeinek közel fele 500 lakos alatti törpe- és aprófalu, és városai között is dominálnak a kisebb méretű települések.

Somogy megyét **8 járás** alkotja: a Barcsi, Csurgói, Fonyódi, Kaposvári, Marcali, Siófoki, Nagyatádi és Tabi járások.

1. ábra: Somogy vármegye járásai.

A vármegye településszerkezetére továbbra is a viszonylag fejletlen városhálózat és a kistelepülések magas aránya jellemző. A vármegye nyolc járásában összesen 246 település található, amelyek közül mindössze 16 rendelkezik városi ranggal, ami jól tükrözi az aprófalvas településszerkezet meghatározó szerepét.

A településhálózat járásonként jelentős különbségeket mutat. A legtöbb település a Kaposvári járásban található, amely 78 települést foglal magában, míg a legkevesebb, egyaránt 18 település a Csurgói és a Nagyatádi járásban található. A városok száma szintén a Kaposvári és a Fonyódi járásban a legmagasabb, mindkettőben négy város található, míg a Barcsi, Csurgói, Marcali, Nagyatádi és Tabi járásban mindössze egy-egy város rendelkezik városi ranggal.

A népesség területi koncentrációja ugyancsak jelentős különbségeket mutat. 2024-ben a Kaposvári járás 106 240 lakosával messze a vármegye legnépesebb járása, ezt a Siófoki járás követi 50 548 fővel. A legalacsonyabb népességű a Tabi járás, 11 366 lakossal. A

népsűrűség a Siófoki járásban a legmagasabb, 76,9 fő/km², míg a Tabi járásban mindössze 26,6 fő/km². Az adatok összességében egy erősen tagolt, nagyszámú kistelepülésből álló településhálózatot rajzolnak ki, amelyen belül Kaposvár és térsége, valamint a Balaton déli partjához kapcsolódó Siófoki járás jelentősebb népességkoncentrációt képvisel.

Járás neve	Székhely	Település	Ebből város	Népesség (2024)	Terület (km²)	Népsűrűség (fő/km²)
Barcsi járás	**Barcs**	26	1	20 384	696,47	29,3
Csurgói járás	**Csurgó**	18	1	14 568	496,19	29,4
Fonyódi járás	**Fonyód**	21	4	32 684	645,44	50,6
Kaposvári járás	**Kaposvár**	78	4	106 240	1591,36	66,8
Marcali járás	**Marcali**	37	1	32 148	904,24	35,6
Nagyatádi járás	**Nagyatád**	18	1	22 307	647,07	34,5
Siófoki járás	**Siófok**	24	3	50 548	657,05	76,9
Tabi járás	**Tab**	24	1	11 366	427,24	26,6
Összesen		**246**	**16**	**290245**	**6065,06**	**Átlag: 43,7**

1. táblázat: Somogy vármegye járásai 2024-ben. (Forrás: KSH)

Kaposvár, amely az országos térszerkezetben a külső városgyűrű részét képezi, nem rendelkezik több megyére kiterjedő térszervező potenciállal, de a megyén belüli szerepe igen jelentős. Kaposvár járási és megyei szinten mutatja a legnagyobb funkcionális koncentrációt: gyakorlatilag az összes területen – gazdaság, kereskedelem, közlekedés, távközlés, államigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, turizmus, rekreáció – széles körű és változatos szolgáltatásokat kínál a térség lakosságának, vállalkozásainak. Kaposvár a magyarországi városhierarchiában elfoglalt helyzete alapján teljes értékű megyeközpont és részleges regionális központ.

A Kaposvári Járás jelenleg 78 települést foglal magába.

A dél-dunántúli térségen belül az igazgatás területén Pécs központi funkciója egyértelmű. Kaposvár számára a leginkább előnyöket hordozó területek lehetnek az agrárágazatok, a kereskedelmi és logisztikai szolgáltatások, a regionális kulturális szerepkör (színház, képzőművészet, kiállítás, vásár), illetve a rekreációs tevékenységek (pihenés, szórakozás, kultúra, sport) és a felsőoktatás, ahol a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) kaposvári campusa bizonyos képzési területeken, de kiváltképp a kutatás-fejlesztési tevékenységben is komparatív előnyöket tud felmutatni.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet **a funkcionális várostérség lehatárolására**, azaz annak felmérésére és deklarálására, hogy a különböző városi funkciók (oktatás, egészségügy, infrastruktúra stb.) milyen hatásterületen, azaz mely településeken éreztetik számottevően hatásukat.

A KSH az EU Urban Audit felméréshez kidolgozott módszertana alapján 75 települést magában foglaló funkcionális várostérséget határolt le Kaposvár körül. Ez a megközelítés nem a közigazgatási határokat, hanem a tényleges térségi kapcsolatokat és folyamatokat veszi alapul, így pontosabban tükrözi Kaposvár térszervező szerepét és vonzáskörzetét. Ennek megfelelően az elemzés során ezt a tágabb funkcionális várostérségi lehatárolást alkalmazzuk. A funkcionális várostérség területi kiterjedését az alábbi térkép szemlélteti.

2. ábra: Kaposvár funkcionális várostérsége (forrás: https://www.ksh.hu/teruletiatlasz_urban_audit)

2.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

Nemzeti Fejlesztés 2020

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció[2] szerint **Somogy vármegye javasolt fejlesztési irányai** a következők:

- Versenyképes agráripari termékek előállítása, K+F+I, vállalkozásélénkítés, munkahelyteremtés.
- Az integrált élelmiszergazdaság fejlesztése, Kaposvári Egyetemmel közösen technikai-műszaki innováció.
- Fenntartható infrastruktúrafejlesztés, a megközelíthetőség és a logisztikai feltételek javítása.
- Energiahatékonyság növelése.
- A társadalmi befogadás segítése.

[2] Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

- Természeti kincsekre alapozott komplex turizmusfejlesztés, a határon átnyúló kapcsolatok fejlesztése.
- Integrált városfejlesztés: Kaposvár, mint centrum és a városok térségi szerepének erősítése.

A dokumentum Kaposvárt a „külső városgyűrű meghatározó gazdasági szerepkörrel rendelkező városai" közé sorolja jellemzően agráripari arculattal: „egészséges élelmiszerek a szántóföldtől az asztalig".

Somogy Megye Területfejlesztési Koncepciója 2030[3]

Somogy megye önkormányzatának közgyűlése 2021. szeptemberében fogadta el a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó Területfejlesztési Koncepcióját.

A koncepció meghatározza a megye jövőképét, átfogó, tematikus specifikus, horizontális és területi specifikus céljait. Kaposvár a koncepcióban fenntartható városfejlesztéssel fejlesztendő térségként került kiemelésre.

A megye fejlesztése a következő átfogó célok mentén történik:

1. Átfogó cél: A megye foglalkoztatási helyzetének javítása, a gazdasági aktivitás növelése

A felvázolt jövőkép eléréséhez elengedhetetlen, hogy a megye munkaképes-korú lakosságának minél nagyobb része rendelkezzen megfelelő munkahellyel és ennek eredményeként a megélhetést biztosító jövedelemmel. Ezáltal javul a foglalkoztatási arány és csökken az inaktivitás. Törekedni kell arra, hogy a megyében keletkező jövedelmek minél nagyobb része a megyében kerüljön felhasználásra, ezzel erősítve a megye gazdaságát, a munkahelyek megtartását és újabbak létrejöttét. A cél eléréséhez elengedhetetlen a megyében meglévő szabad munkaerő motivációjának, rugalmasságának és képzettségének növelése. Somogy vármegye harmonikus fejlődéséhez fontos a megyében a munkaerőpiac tekintetében is tapasztalható jelentős területi különbségek mérséklése, mely a megye északi és déli része között tapasztalható, valamint a mezőgazdaság, turizmus, szállítás, kereskedelem, vendéglátás jellegéből eredő szezonalitás. A munkajövedelmet szerzők arányának növelésével csökkenthető a szociális ellátórendszerre nehezedő teher, a jelenleg segélyezésre fordított pénzeszközök egy jelentős része átirányíthatóvá válik a gazdaság termelő ágazataiba.

2. Átfogó cél: A megye belső erőforrásainak fenntartható hatékony hasznosítása az ökológiai-, társadalmi- és gazdasági szempontok figyelembevételével

Somogy vármegye természeti erőforrásokban mért gazdagságához viszonyítva az erőforrás felhasználás volumene és hatékonysága jelenleg rendkívül alacsony. Cél a természet nyújtotta lehetőségek, úgymint az országos átlagot meghaladó erdővagyon, a jó minőségű mezőgazdasági termőterületek, a felszíni vizekben gazdag területek, valamint a termálvízkincs környezettudatos, fenntartható módon tervezett felhasználásával elsősorban a megye lakosságának magas színvonalon előállított javakkal történő ellátása, azon túl az ökológiai terhelhetőség szempontjait figyelembe vevő mértékben a külpiacok kiszolgálása magas hozzáadott értékű termékekkel és magas színvonalú szolgáltatásokkal.

[3] 28/2021 (IX.17.) közgyűlési határozat

További cél a megye lakossága ellátásbiztonságának fokozása, a helyben is gazdaságosan előállítható termékek és szolgáltatások tekintetében az importfüggőség csökkentése, a közösségek önellátását és az öngondoskodást támogató folyamatok elősegítése, a helyben előállított javakhoz való hozzáférés feltételeinek biztosítása (pl. helyi piacok, termelők boltja hálózat).

A megye természeti, táji és kulturális értékeinek megőrzése mellett célként jelenik meg azok bemutatásában, megismertetésében rejlő turisztikai és szemléletformáló lehetőségek (pl. környezettudatosság növelése, közösségi identitás fejlesztése) kiaknázása szem előtt tartva azok tűrőképességét a hosszú távú fenntarthatóság biztosítása érdekében.

3. Átfogó cél: A megye térszerkezeti sajátosságaiból fakadó különbségek csökkentése: esélyegyenlőség minden somogyi polgár számára

A lakosság, de elsősorban a hátrányos helyzetű térségekben élők csoportjának alacsony fokú mobilitási hajlandósága a megye gazdasági fejlődésének egyik korlátja. Cél egyrészt a megye különböző területi szintjein a külső és belső kapcsolatok, az elérhetőség javítása, ezáltal a munkaerő mobilitásának fokozása a közlekedési infrastruktúrába történő beruházások támogatásával, hogy az egyes területi szintek (település, város és vonzáskörzete, térség) képessé váljanak gazdasági előnyöket is magában hordozó kapcsolatrendszert fenntartani egymással és tágabb környezetükkel. Cél továbbá a helyi és térségi humán szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek javítása, a szolgáltatási színvonal területileg kiegyenlített magas minőségének biztosítása. A műszaki, infrastrukturális szolgáltatások állapotát tekintve a jellemzően aprófalvas térségek, a kistelepülések jelentős elmaradást mutatnak, főleg a nem megfelelő minőségű ivóvízellátás, a szennyvízelvezetés és –kezelés hiánya, valamint a szilárd kommunális hulladékok feldolgozottságának, újrahasznosítási arányának alacsony foka okoz problémát, ezáltal nagymértékben terhelve a környezetet. Ennek megfelelően cél a somogyi települések vonzóbbá, a települési környezet élhetőbbé tétele érdekében a kommunális közszolgáltatások színvonalának javítása, különösen a szolgáltatott ivóvíz minőségének javításával, az előírt vízminőség biztosításával, a települési, nem közművel összegyűjtött szennyvizek gazdaságosan kiépíthető és fenntartható elvezetésével, illetve kezelésével, a hulladékhasznosítás támogatásával.

Emellett kiemelten a fontos a településkép védelme, azaz a település vagy településrész jellegzetes, értékes, illetve hagyományt őrző építészeti arculatának és szerkezetének - az építészeti, táji érték és az örökségvédelem figyelembevételével történő - megőrzése vagy kialakítása.

Kaposvár kapcsán az alábbi jellemzést tartalmazza a koncepció:

A megye átlagos fejlettségénél lényegesen jobb mutatókkal rendelkező, folyamatosan fejlődő, azonban a méretéből és földrajzi helyzetéből fakadóan az országos és nemzetközi társadalmi-gazdasági térben továbbra sem kellőképpen látható megyeszékhely.

Ennek megfelelően az alábbi területi specifikus célt tűzi ki: Kaposvár centrum szerepének erősítése, a város és vonzáskörzetének erősítésével.

Somogy Megye Területfejlesztési Programja, 2030[4]

Az előző pontban bemutatott Területfejlesztési Koncepcióval egyidőben került elfogadásra a megye Területfejlesztési Programja is.

A területfejlesztési koncepcióban meghatározott átfogó célok elérését a stratégiai célrendszer részeként meghatározott 5 tematikus cél és Somogy vármegye sajátos területi részegységeire illesztett 5 területi célkitűzés szolgálja. A tematikus célok egyfajta fókuszáltságot adnak az átfogó célok eléréséhez vezető út kijelölésében, körvonalazva egyben a megye értékválasztásának tengelyeit.

A program a célok elérése érdekében – az uniós tematikus célkitűzésekkel összhangban – prioritásokat, valamint azokhoz kapcsolódó intézkedéseket határoz meg.

Kaposvárra vonatkozó specifikus intézkedéseket nem tartalmaz, így az átfogó, megyei szintű prioritások, intézkedések érvényesek a megyeszékhelyen is.

A programban meghatározott prioritások, illetve kapcsolódó intézkedések az alábbiak:

I. prioritás: Az agrár- és erdészeti termelési láncok szereplőinek megerősítése, a járási központok foglalkoztatási kapacitásának javítása az ipari infrastruktúra fejlesztésével, a helyi termelésen alapuló önfenntartó szociális gazdaság feltételeinek megteremtése

A prioritás keretében tervezett beavatkozások (intézkedések) indikatív listája:

- P1.1. Feldolgozóipari vállalkozások letelepedésének elősegítése, a mezőgazdasági termelés fejlesztése;
- P1.2. A somogyi termékek piacra jutását segítő szervezetek támogatása, infrastruktúra fejlesztése
- P1.3. Regionális együttműködés, tudástranszfer és az innováció támogatása, előmozdítása

II. prioritás: A somogyi vállalkozások versenyképességének növelése az ipari- és szolgáltató szektorban

A prioritás keretében tervezett beavatkozások (intézkedések) indikatív listája:

- P2.1. Üzleti infrastruktúra fejlesztése, foglalkoztatás-bővítő program, a járásközpontok foglalkoztatási képességének a javítása elsősorban az ipari infrastruktúra fejlesztésével;
- P2.2. K+F+I program, vállalkozások együttműködésének támogatása;
- P.2.3. Beruházás- és befektetés-ösztönzés; vállalati tanácsadó és mentorprogram; pénzügyi eszközök, megyei gazdaságfejlesztési ügynökség tevékenység létrehozása,

III. prioritás: Somogy megye turisztikai potenciáljának erősítése

[4] 29/2021. (IX.17.) közgyűlési határozat

A prioritás keretében tervezett beavatkozások (intézkedések) indikatív listája:

- P3.1. Területi fókuszú komplex turisztikai termékek innovatív fejlesztése
- P3.2. Minőségi turisztikai szolgáltatás- és vendéglátás fejlesztés
- P3.3. Piacra jutást és marketinget hatékonyan támogató intézményrendszer megerősítése

IV. prioritás: A lakosság képzettségi szintjének javítását célzó és a munkába állást segítő fejlesztések támogatása

A prioritás keretében tervezett beavatkozások (intézkedések) indikatív listája:

- P4.1. Piacképes tudást biztosító, gyakorlatorientált szakképzési rendszerek kialakítása és a felnőttoktatás támogatása (különösen az erdészeti, vadászati, turisztikai, műszaki képzés fejlesztése, piaci igényekhez alkalmazkodó szakmunkásképzés fejlesztés a siófoki és kaposvári központú szakképzési centrum tudásbázisán);
- P4.2. A felsőoktatás minőségi fejlesztése Somogy megyében;
- P4.3. Az alap- és középfokú oktatás színvonalának növelése;

V. prioritás: A fenntartható gazdálkodást és erőforrás felhasználást, valamint a megye lakosságának életminőség javítását elősegítő környezetgazdálkodási beruházások támogatása

A prioritás keretében tervezett beavatkozások (intézkedések) indikatív listája:

- P5.1. Energia hatékony és megújuló energiaforrásokat használó termelési technológiák alkalmazásának ösztönzése;
- P5.2. A megújuló energiaforrásokra épülő helyi, közösségi energiatermelő- és ellátó rendszerek elterjesztése;
- P5.4. A környezetvédelmi kommunális közszolgáltatások rendszerének fejlesztése;
- P5.5. A hulladék feldolgozó és hasznosító ipar innovatív beruházásainak, ill. az iparág letelepedését szolgáló fejlesztések támogatása.

VI. prioritás: A helyi közösségek megerősödését és a helyi értékek megőrzését szolgáló fejlesztések támogatása

A prioritás keretében tervezett beavatkozások (intézkedések) indikatív listája:

- P6.1. A periférikus térségekben az elszegényedés megállítását és a munka világába történő reintegrációt szolgáló, helyi adottságokra épülő élőmunka igényes tevékenységek támogatása, a szociális gazdaság megerősítése;
- P6.2. A kulturális és természeti örökség védelmét és a helyi identitás erősítését szolgáló fejlesztések támogatása;
- P6.3. A társadalmi, szociális kohézió erősítését szolgáló közösségépítő programok megvalósításának támogatása.

VII. prioritás: Térségi jelentőségű szolgáltatások és infrastrukturális rendszerek fejlesztése, valamint településfejlesztés

A prioritás keretében tervezett beavatkozások (intézkedések) indikatív listája:

- P7.1. A közúti- és vasúti infrastruktúrába történő összehangolt befektetések megvalósítása;
- P7.2. Fenntartható közösségi közlekedési infrastruktúrák létrehozása és a közlekedés alternatív formáinak előmozdítása;
- P7.3. Integrált településfejlesztési akciók támogatása;
- P7.4. Kisléptékű, pontszerű településfejlesztés jellemzően vidéki térségekben;
- P7.5. Egészségügyi alap- és szakellátás, fekvőbeteg ellátás, valamint az önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése;
- P7.6. A szociális alapszolgáltatások, szakellátások és gyermekjóléti alapellátások (bölcsőde stb.), szakellátások, valamint az óvodai ellátás infrastruktúrájának, és a szolgáltatások minőségének fejlesztése, a hozzáférés javítása;
- P7.7. Lakosságmegtartó szolgáltatások fejlesztésének a támogatása.

Somogy Megye Integrált Területi Programja

A Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlése 3/2021. (VI.22.) sz. határozatával fogadta el Integrált Területi Programját (ITP). Az ITP-t a kormány is jóváhagyta 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozatával.

Az ITP a megye fejlesztendő térségeit négy csoportba sorolja:

- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet
- **Kaposvár – fenntartható városfejlesztéssel fejlesztendő körzet**
- Barcsi és Csurgói komplexen fejlesztendő járások
- Fejlesztendő belső vidéki térség

Az ITP Kaposvárt a megye egyetlen népességszámát, valamint gazdaságát tekintve is kiemelkedő, jelentős agglomerációval, fejlődő iparral rendelkező településeként jellemzi. Kiemeli továbbá, hogy a város jelentős tapasztalattal és kapacitással rendelkezik új technológiák, befektetések ösztönzése, illetve projektek előkészítése, valamint megvalósítása során is. Mindezen tényezők alapján Kaposvár lett az egyetlen, a fenntartható városfejlesztéssel fejlesztendő településként kijelölt város a megyében.

A város így Somogy vármegyében egyedül részesül a TOP Plusz fenntartható városfejlesztési keretének forrásaiból (ERFA: 12 574 000 000 Ft, ESZA: 1 824 600 000 Ft). A keretek meghatározása a várossal való előzetes egyeztetések, a leadott TOP Plusz forráskeretbe szánt elképzelések szűkített előzetes listája alapján történt.

Mivel a város agglomerációs területében a tervezett nagyléptékű közlekedési fejlesztések hatására átalakulás várható, a Kaposvár vonzáskörzetébe tartozó települések az egyéb TOP Plusz prioritások alatt juthatnak forrásokhoz.

2.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A területrendezési tervek és ezeken keresztül a területrendezés célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és

gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.[5]

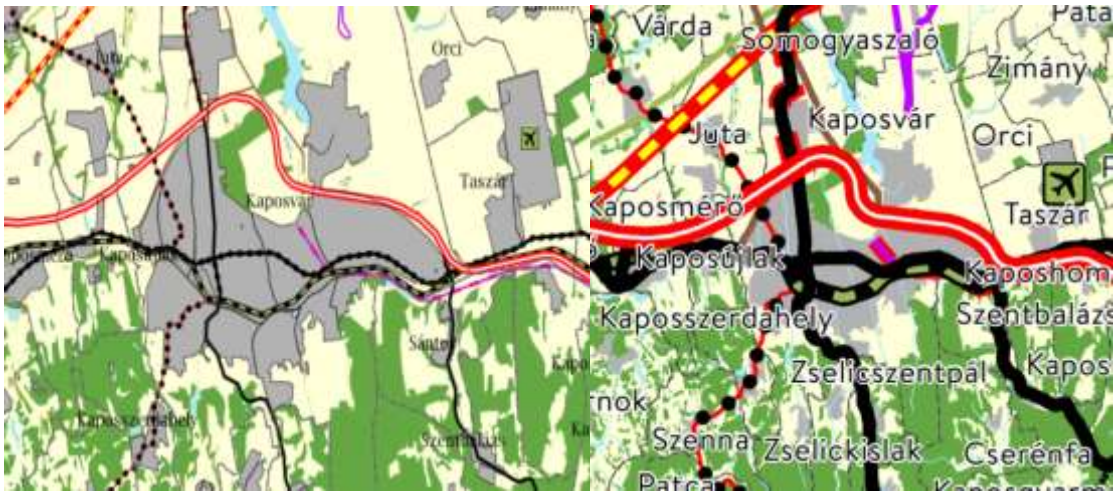
Az országos szinten, illetve országos érdekből meghatározott területfelhasználási és övezeti szabályok megszabják a kiemelt térségek és megyék területrendezési tervei, és így közvetve a településrendezési eszközök mozgásterét is, mivel az összhang megteremtése érdekében a különböző szintű (országos, megyei, települési) rendezési tervek egymásra épülő rendszert alkotnak, az alacsonyabb szintű tervnek meg kell felelnie a magasabb szintű terv előírásainak. Így az országos területfelhasználási kategóriák területén kiemelt térségi, illetve megyei területfelhasználási kategóriákat, a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák területén települési területfelhasználási egységeket[6] lehet kijelölni, az országos és térségi övezetek területi lehatárolásának figyelembevételével, pontosításával. Kaposvár esetében az **Országos Területrendezési Terv (OTrT)**, **Somogy megye Területrendezési Terve (SMTrT), valamint Kaposvár Szabályozási Terve** a mérvadó, melyekkel az összhangot a településszintű településszerkezeti terv kapcsán kell majd biztosítani, de keretet adnak a fejlesztési célok és a stratégia kialakításához is.

Országos Területrendezési Terv

Kaposvár város területrendezési tervekkel való összefüggéseinek vizsgálatánál Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 2019. január 2-től hatályos állapotát (OTrT) vettük alapul.

Az OTrT mellékletei tartalmazzák az országos jelentőségű közlekedési infrastruktúra-hálózatok térbeli rendjét és az országos jelentőségű építmények elhelyezkedését, az országos területfelhasználási kategóriák területi lehatárolását, valamint az országos övezetek rendszerét.

[5] 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről
[6] Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20) Korm. rendeletben (OTÉK) meghatározottak szerint

Térségi területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vízgazdálkodási térség
- Települési térség
- Sajátos területfelhasználású térség

Településrendszer elemei

- Térségi térszervező központ

Közlekedési hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út (meglévő)
- Gyorsforgalmi út (tervezett)
- Főút (meglévő)
- Főút (tervezett)
- Térségi szerepkörű összekötő út (meglévő)
- Térségi szerepkörű összekötő út (tervezett)
- Mellékút (meglévő)
- Mellékút (tervezett)
- Nagysebességű vasútvonal (tervezett)
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya (meglévő)
- Országos vasúti mellékvonal (meglévő)
- Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérré fejleszthető repülőtér (meglévő)
- Térségi repülőtér (meglévő)
- Országos kerékpárútvonal
- Térségi kerékpárútvonal
- Térségi kikötő (meglévő)
- Térségi kikötő (tervezett)
- Kompátkelőhely (meglévő)

Energetikai hálózatok és egyedi építmények

- 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű (meglévő)
- 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű (tervezett)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (meglévő)
- 400 kV-os átviteli hálózati távvezeték (tervezett)
- Átvitelt befolyásoló 132 kV-os elosztó hálózat (meglévő)
- Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat (meglévő)
- Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat (tervezett)
- Földgázszállító vezeték (meglévő)
- Földgázszállító vezeték (tervezett)
- Földgázelosztó vezeték (meglévő)
- Kőolajszállító vezeték (meglévő)

Vízi létesítmények

- 1 millió m^3-t meghaladó térfogatú vízkár-elhárítási célú tározó (meglévő)
- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal (meglévő)

Hulladékgazdálkodási létesítmények

- Térségi hulladékkezelő (meglévő)

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet határa
- Megyehatár
- Járáshatár
- Település közigazgatási határa
- Belterülethatár

3. ábra: Az OTrT Kaposvárra vonatkozó szabályozása

Az OTrT szerkezeti tervlapja országos jelentőségű szerkezeti elemként a következőket tartalmazza:

- A város központi belterületétől északra haladó, a jelenleg 61. számú Dunaföldvár - Dombóvár - Nagykanizsa másodrendű főút Kaposvárt elkerülő szakasza nyomvonalán haladó **M9-es gyorsforgalmi út**, mely távlatban az ország nyugati és déli részeit kapcsolja össze a Nagycenk (M85) – Szombathely térsége – Püspökmolnári térsége – Zalaegerszeg térsége – Nagykanizsa – Inke térsége – Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd térsége – Szeged (M5) nyomvonalon. Somogy Megye Területrendezési Terve szerint a Somogytúr – Kaposvár (M9) szakasz elkészült, a Pacsa (M75) – Nagykanizsa – Kaposvár nyugat a IV. programciklus (munkaütemezés szerint 2025– 2027) között várható.

- A 61. sz. másodrendű főút, mely Dunaföldvár (6. sz. főút) – Dombóvár – Kaposvár – Nagykanizsa (7. sz. főút) nyomvonalon halad, Kaposvár közigazgatási területén a meglévő nyomvonalon, ennek része 610. sz. másodrendű főútként Kaposvár belterületén átmenő szakasz.

- A 66. számú másodrendű főút, mely Pécs (6.sz. főút) – Sásd – Kaposvár (61. sz. főút) nyomvonalon halad, Kaposvár közigazgatási területén a meglévő nyomvonalon.

- A 67. sz. másodrendű főút, mely Horvátország – Zaláta – Sellye – Szigetvár – Kaposvár – Látrány – Balatonszemes (7. sz. főút) nyomvonalon halad. Az OTrT szerkezeti tervlapja jelöli a tervezett, Kaposfüredet és Kaposvár belterületét nyugati oldalon elkerülő szakaszát, utóbbi megvalósításának határidejére döntés még nem született, a Kaposfüredi elkerülő út megvalósult 2010-ben.

- Kaposvár térségében halad az OTrT szerint tervezett nagysebességű vasútvonal Horvátország – Gyékényes térsége – Budapest *XI. kerület, Kelenföld+ – Budapest *Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér+– Záhony térsége – Ukrajna (V. sz. transzeurópai közlekedési folyosó hazai szakasza) nyomvonalon.

- Országos térszerkezeti elem 41. számú Dombóvár – Gyékényes – Horvátország országos törzshálózati vasúti pálya. Ennek fejlesztése, korszerűsítése, a nyomvonal korrekciója Kaposvár közigazgatási területét érintően a Kaposvári Közlekedési Központ projekt részeként megvalósult.

- A szerkezeti tervlap az országos kerékpárút törzshálózat elemeként jelöli a Belső-somogyi kerékpárutat (Fonyód – Buzsák – Somogyvár - Kaposvár - Szenna - Almamellék - Abaliget - Orfű - Pécs) a 6701 j. összekötő út, majd a 66141 j. összekötő út mentén, valamint a Kaposmente kerékpárutat (Nagyatád - Segesd - Nagybajom - Kaposmérő - Kaposvár - Taszár - Dombóvár - Kurd - Hőgyész) kaposvári szakasz a 610 sz. másodrendű út mentén.

- Országos jelentőségű a Felsőpáhok – Kaposvár és a Paks – Kaposvár 400 kV-os átviteli hálózat távvezetéke a közigazgatási terület északi részén, illetve a Bogád-Kaposvár között tervezett 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték, valamint az országos szénhidrogén szállítóvezeték, Lengyeltóti-Somogyjád-Kaposvár (Toponár) vonalon.

- Az OTrT a térségben található taszári repülőteret "egyéb kereskedelmi repülőterek és kereskedelmi repülőtérré fejleszthető repülőterek" egyikeként kezeli.

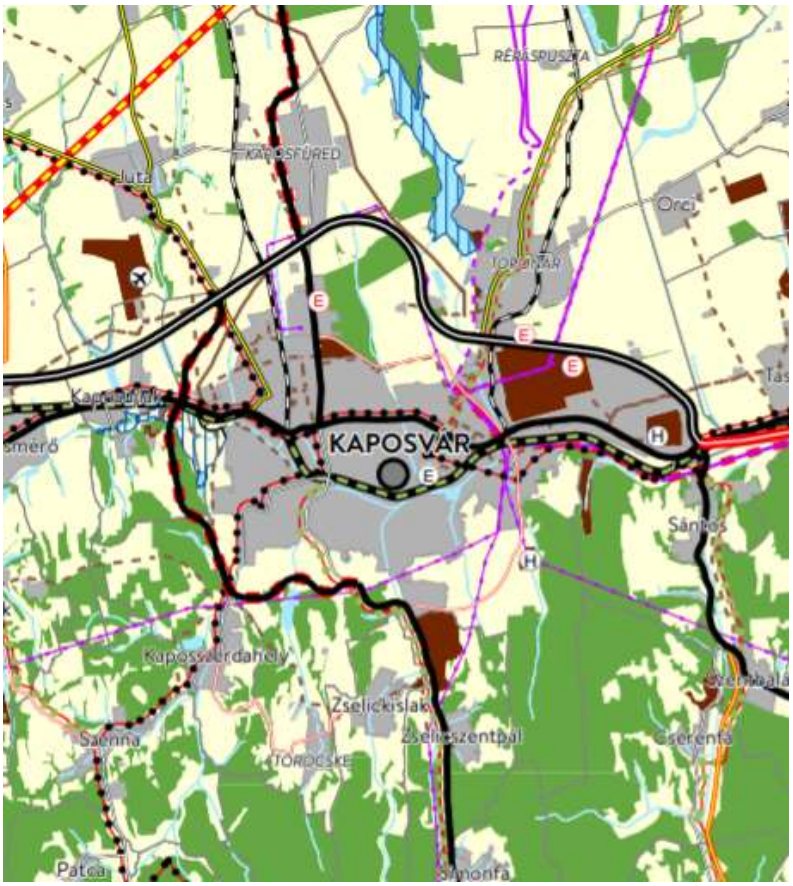
Az országos területfelhasználási kategóriák szerint a közigazgatási terület nagy része vegyes területfelhasználású térségbe sorolt, mely a továbbtervezés során, a megyei területrendezési terv módosítása kapcsán, elsősorban mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és vegyes területfelhasználású megyei területfelhasználási kategóriába sorolható. Erdőgazdálkodási térségbe kerültek a közigazgatási terület déli részén található, Zselichez kapcsolódó erdőségek, ennek részeként Töröcske teljes területe (a beépítésre szánt területek is!), és a Kaposszentjakabtól délre található Nádasdi-erdő és a Városerdő. 1000 ha feletti települési térségként jelölt a jelenleg beépítésre szánt területek nagyrésze, az erdőgazdálkodási térségbe sorolt Töröcske és vegyes terület felhasználású térségbe sorolt Kaposfüred településrészek kivételével. A települési térség meghatározásánál jelentős tartalékot jelenthet, hogy az OTrT szerkezeti tervlapja települési térségként kezeli a Fészerlakpuszta körüli területeket, a 610. sz. másodrendű úttól egészen a Kaposvár elkerülő útig, mely terület nagyrésze Kaposvár településszerkezeti tervében általános mezőgazdasági területbe került. Vízgazdálkodási térség része a Deseda-tó területe.

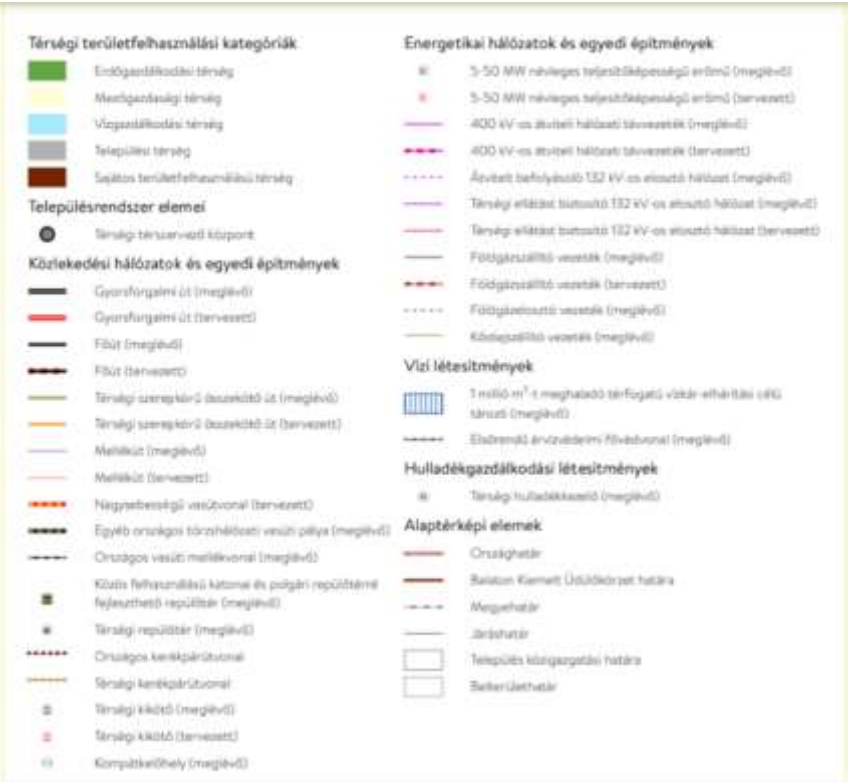
Az OTrT-ben meghatározott országos övezetek területi lehatárolását, majd a megyei területrendezési terv, és a településszerkezeti terv pontosíthatja a jogszabályban meghatározott keretek között, az adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szervek adatszolgáltatása alapján. A közigazgatási terület érintett az országos ökológiai hálózat övezetével, az Orci-patak és Deseda-patak mentén, a Deseda-tó környezetében, a Kapos völgyében lévő beépítetlen területek egy részén, és a nagyobb összefüggő erdőterületeken. Az övezet területén az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyek és azok kapcsolatának megőrzése az elsődleges cél.

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe és jó termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe kisebb kiterjedésű foltok tartoznak Fészerlakpuszta, Répáspuszta, Kaposfüred környezetében, és a központi belterülettől nyugatra eső részen. A területfelhasználás kialakításánál az övezetek területén a termőföld védelme a fő szempont, az érintett területek nagy része jelenleg is mezőgazdasági területfelhasználásba sorolt a hatályos településszerkezeti terven. A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetébe jellemzően az üzemtervezett erdőterületek kerültek. A közigazgatási terület érintett az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetével (hatályos 2014. december 30-ig), melyet a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete váltott fel. Az övezet területéhez tartozik a Deseda-tó és környezete, valamint a közigazgatási terület déli erdőkkel, és szőlőhegyekkel borított területe. Ezeken a területeken meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat jellemzőit. Az országos vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozik a Deseda-tó környezete. A közigazgatási terület a kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezetének része, a településrendezési eszközökben kell a tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

Somogy megye területrendezési terve

Somogy megye területrendezési terve a módosított OTrT, valamint a Balaton-törvény szerkezeti és infrastrukturális összefüggéseinek figyelembevételével került elfogadásra a megye közgyűlése által a 6/2020.(III.16.) önkormányzati rendelettel.

4. ábra: Somogy megye területrendezési tervének Kaposvár területére vonatkozó előírásai

A megyei terv és az OTrT összhangba hozatala megtörtént, az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok a hatályos Térségi Szerkezeti Terv szerint a következők:

- **Térségi jelentőségű mellékútként** kezelt a jelenlegi 67. sz. másodrendű főút Kaposvár elkerülő szakasza, a 6505 j. Kaposvár-Szántód összekötő út és a 6701 j. Kaposvár-Fonyód összekötő út.
- A Térségi Szerkezeti Terv jelöli 36-os Fonyód-Kaposvár egyéb országos törzshálózati vasútvonalat, és a 35-ös Siófok - Tab - Kaposvár vasúti mellékvonalat.
- **Térségi kerékpárút hálózat** része a Kaposvár - Simonfa - Bőszénfa és a Kapoly - Andocs – Igal - Kaposvár nyomvonal.
- A Térségi szerkezeti terv jelöli az átvitelt befolyásoló 132 kV-os főáramelosztó hálózat elemeit és a Kaposvár - Lengyeltóti és Kaposvár - Mezőcsokonya térségi szénhidrogén szállító vezetékeket, valamint kiserőmű (biomassza erőmű és napelempark), és a térségi hulladék-lerakóhely területét.
- Kaposújlak és Kaposvár közigazgatási területét érintően 1 millió m^3-nél nagyobb és 10 millió m^3-nél kisebb tározási lehetőséget az érintett vízügyi igazgatóság adatszolgáltatása alapján Kaposvártól nyugatra jelöl a terv, a Kapos ármentesítése érdekében. A vésztározó a kijelöléssel összhangban megépült.

A megyei **területfelhasználási kategóriák** szerint megkülönböztetnek erdőgazdálkodási térséget, mezőgazdasági térséget, vízgazdálkodási térséget, települési térséget, illetve sajátos területfelhasználási térséget. A város központi belterülete és az ehhez közvetlenül csatlakozó településrészek, Toponár területe, Kaposfüred és Törócske városrészek területe **települési térségként** kezeltek. Az OTrT-hez hasonlóan a megyei szerkezeti terv is tartalmaz tartalékterületet a város jelenlegi belterülete és az elkerülő utak (61. sz. másodrendű főútig, és a tervezett 67. sz. másodrendű főút Kaposvárt nyugatról elkerülő nyomvonaláig) közötti területen. A közigazgatási terület északi része jellemzően mezőgazdasági térségbe, a déli része vegyes területfelhasználási térségbe, az üzemtervezett meglévő erdők pedig erdőgazdálkodási térségbe soroltak. Vízgazdálkodási térséghez tartozik a Deseda-tó, a Törócskei-víztározó, és a jelentősebb vízfolyások (Kapos, Deseda-patak, Orci-patak, Zselic-patak).

A településszerkezeti tervben kell megállapítani a táj, az épített és a természeti környezet alakításának és védelmének területfelhasználással összefüggő módját, valamint ki kell jelölni a település fejlesztésének területi irányait. A településszerkezeti tervben meg kell határozni a település egyes területrészeinek területfelhasználását, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeknek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését. A településszerkezeti tervet a település teljes közigazgatási területére kell elkészíteni.[7] A megyében alkalmazott térségi övezetek,

[7] 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről

a 12 országos övezeten túl, az ásványi nyersanyag -vagyon övezete, rendszeresen belvízjárta terület övezete, illetve földtani veszélyforrás terület övezete. A megye egyedileg további övezeteket határozott meg, melyek a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete és a vízerózióval veszélyeztetett terület övezete. Ennek a pontos lehatárolását, a településrendezési eszközök készítésénél kell meghatározni, a nemzeti park igazgatóság adatszolgáltatása alapján. A kiváló termőhelyi adottságú szántóterület és a kiváló termőhelyi adottságú erdőterület szintén országos övezet, az OTrT lehatárolása a mérvadó.

A **figyelembe veendő megyei övezetek** közül az országos ökológiai hálózat övezetén belül a megyei terv magterületet határol le a Nádasdi-erdő és a Városerdő területén, a többi területet ökológiai folyosó megyei övezetébe (Deseda-tó, és vízfolyások mentén, meglévő erdőterületek) sorolja. Ezen övezetek területén a településrendezési eszközök készítése során beépítésre szánt, illetve új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. Az erdőtelepítésre alkalmas terület övezete (felváltja az erdőtelepítésre javasolt terület övezete) kisebb foltokat érint az Orci-patak és a Deseda-tó körül. A kiemelt fontosságú honvédelmi terület országos övezetét a megyei terv pontosítja, kizárólag a belterületi északi részén található honvédségi terület, és a hozzá kapcsolódó erdőterület került ebbe az övezetbe. A földtani veszélyforrás területe megyei övezete közigazgatási terület határos, így ennek pontos lehatárolása a településrendezési eszközök feladata lesz.

A **megyei területrendezési terv** egyes területfelhasználási kategóriákra és övezetekre vonatkozóan meghatároz bizonyos **irányelveket**[8], melyek közül Kaposvár fejlesztési dokumentációinak elkészítése szempontjából a következők a fontosabbak:

- A **mezőgazdasági tájhasználat** prioritását hangsúlyozza a Térségi Szerkezeti Terv Kaposvártól északra lévő árutermelő gazdálkodásra kedvező, lankás, dombvidéki térségben, amit célszerű általános mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe sorolni és biztosítani kell a családi és üzemi méretű agrárgazdasági fejlesztési lehetőségeit. Kiemelten támogatandó a mezőgazdasági termékek helyben történő értékesítése és a megyében történő feldolgozása.
- A tájgazdálkodást szolgálja a megye tájszerkezetében meghatározó **tórendszerek** (halastavak, horgásztavak) többcélú hasznosítása.
- A települési területekhez térben és funkcionálisan szervesen kapcsolódó **szőlőhegyek, volt zártkertek** területeit a településrendezés eszközeiben kertes mezőgazdasági területként indokolt szabályozni. Kaposvár kertes területein elkerülhetetlenül megjelenő szuburbanizációs törekvéseknek csak a legmagasabb infrastrukturális és építészeti-településépítészeti-tájépítészeti arculati követelmények teljesítése mellett szabad – strukturált módon, a belvárosra gyakorolt hatásokat is figyelembe véve – teret engedni.
- Az erdőgazdálkodási térségekben az **erdőgazdálkodást** a táji-természetvédelmi, ökológiai érdekekkel összhangban kell folytatni, ösztönözni kell a honos erdőállományok megőrzését, a tájidegen erdőállományok fokozatos cseréjét honos

[8] Somogy megye közgyűlésének 23/2011. (IV. 1.) közgyűlési határozata alapján 1/2020.(III.16.) közgyűlési elnöki határozata Somogy Megye Területrendezési Terve módosításának elfogadásáról

erdőállományokra, és az állandó erdőborítást biztosító természetközeli erdőgazdálkodást, az erdők turisztikai célú feltárását, Kaposvár térségében a már meglévő parkerdők fenntartását. A vadgazdálkodás, vadászturizmus és kiránduló turizmus térségi szintű összehangolása a többcélú erdőgazdálkodás fejlesztését a megye turisztikai-gazdasági célú fejlesztését is szolgálhatja. Környezetvédelmi jelentősége a települési környezet védelme érdekében ösztönözni kell a települések – kiemelten a városok – közvetlen környezetében az erdőterületek növelését.

- A **somogyi táj egyediségét** adó, történeti hagyományokon alapuló mozaikos tájszerkezet megőrzése tájvédelmi, természetvédelmi és gazdaságfejlesztési szempontból is fontos.

- A megye gazdaságának kiemelt térsége a regionális alközpont Kaposvár és hozzá kapcsolódóan a megyehatáron átívelő **Kaposvár-Dombóvár urbanizációs tengely**. A Kaposvár-Dombóvár tengely mentén indokolt az országos-nemzetközi infrastrukturális kapcsolatrendszerek és az erőteljesebb urbánus koncentráció kínálta lehetőségekre épülő gazdaságfejlődés területkínálati feltételeit biztosítani. A gazdaságfejlesztés feltételeit elsősorban Kaposvár és Taszár barnamezős területein javasolt fejleszteni, a zöldmezős beruházásokat a lehető legkisebb mértékűre korlátozni, kiemelten koncentrálva a tájképi illeszkedésre, a környező térségek vidékies jellegének megőrzésére. Javasolt, hogy a Kaposvár-Dombóvár urbanizációs tengely települései hangolják össze fejlesztési stratégiáikat és településszerkezeti terveiket az együtt tervezhető térségekre megfogalmazott ajánlásokkal azonos módon. Indokolt és javasolt a Kaposvár-Dombóvár urbanizációs tengely települései területén az új gazdasági területeket koncentráltan, a már meglévő gazdasági területek szomszédságában, kompakt módon kialakítani. Új területek kijelölése a térség területén csak akkor indokolt, ha a meglévők már legalább 50 %-os telítettségűek és folyamatos a befektetői érdeklődés. Célszerű törekedni a barnamezős területek újrahasznosítására, új zöldmezős területek kijelölése helyett. Új lakóterületek kialakítását javasolt elsősorban a vasútállomások „10-15 perces” (gyalogos-kerékpáros, szükség esetén autós) vonzáskörzetében kialakítani. A vízfolyások menti helyi jelentőségű zöldfolyosók, hozzájuk kapcsolódó rekreációs területek kijelölésével javasolt megakadályozni a Kaposvár-Dombóvár urbanizációs tengely településeinek összenövését.

Kaposvár Szabályozási Terv

Kaposvár szabályozási tervét *Kaposvár megyei Jogú Város Önkormányzatának 70/2005. (XII. 15.) egységes szerkezetbe foglalt önkormányzati rendelete* állapítja meg. A rendelet utolsó, hatályban lévő módosítása 2026. V. 12-től hatályos[9]. A hatályos településszerkezeti terv dátuma 2021. december.

A településszerkezeti terv a város jövőképét, mint a regionális társközpont szerepkörét egyre erősítő, természeti-, települési- és társadalmi környezetében harmonikusan fejlődő sokszínű városként határozza meg. Ezen keretek között a város biztosítsa a megfelelő életminőséget és gazdaságilag, társadalmilag és ökológiailag egyaránt fenntartható legyen. Kaposvár elsősorban a tudásalapú gazdaság erősítésére törekszik, erős helyi gazdasággal

[9] 15/2026. (V.11) Önk. rendelet

rendelkező városként, egyben a régió logisztikai központja. Fejleszthető szerkezetű település, mely képes befogadni a távlatban jelentkező igényeket. A város a megye tudományos, egyházi, sport-, kulturális és művészeti központja, a régió társközpontja Kaposvár legyen élenjáró az idegenforgalom, a konferencia-, gyógy- és termálturizmus, a vendéglátás, a szolgáltatás területén.

A településszerkezeti terv az egyes városrendezési körzetek lehatárolása alapján határozza meg a városrészek szerepkörét, funkcionális szerkezetének fejlesztését.

A terv a **közlekedési fejlesztések** között a Hosszú távú Közlekedésfejlesztési Koncepcióban szereplő távlati fejlesztéseket külön kiemelve jeleníti meg. Ezek közül a legjelentősebb a 610. sz. főúthoz kapcsolódó déli elkerülő út. A koncepció felülvizsgálata jelen stratégia elkészítésével párhuzamosan esedékes, adott esetben szükségessé válhat a szerkezeti terv ennek megfelelő módosítása is. Meghatározó fejlesztési elemként jelenik meg az M9-es gyorsforgalmi út megépítése, melynek nyomvonalaként a jelenlegi 61. sz. főútat jelöli ki a terv, valamint a Budapest-Dombóvár-Gyékényes vasútvonal várost érintő szakaszának rekonstrukciója. A szerkezeti tervben tervezett fejlesztések közül megvalósult az intermodális közösségi közlekedési csomópont, illetve a hozzá kapcsolódó felüljáró.

A város átjárhatóságának javítása céljából a szerkezeti terv számos csomópontban körforgalmak, illetve több helyen különszintű keresztezések kialakítását javasolja.

A 2005-ös településszerkezeti terv alapján meghatározott funkcióváltó területek közül az alábbiak funkcióváltása nem történt meg 2026-ig:

Lakóterületek

1) Toponár északi részének nyugati és keleti oldalán. A nyugati oldal fejlesztése elkezdődött és északi irányban folytatása tervezés szinten biztosított;

2) Kaposfüred nyugati részén az Állomás utcától délre eső területen, valamint északnyugati városrészén,

3) a kisgáti városrész II-III. üteme után a IV. ütem fejlesztésének előkészítése megtörtént, a lakóterület ütemezett kialakítása folyamatban van,

4) Zrínyi utca északnyugati részén;

5) Donneri városrész területén a Táncsics Mihály utca - Maros utca és a Zselici út által közrezárt területen,

6) Kecelhegy nyugati részén a volt zártkertek területén

7) zártkertekhez csatlakozó területeken egy teleksor mélységben, ahol a meglévő infrastruktúra lehetőséget biztosít

Központi vegyes területek

1) a volt Füredi II. laktanya területe;

2) a garázsvárostól délre található beépítetlen terület

Településközponti vegyes területek

1) a Toponári út és a Deseda üdülőterület közötti volt major területe,

2) Kaposfüreden az Állomás utca északi oldalán,

3) Ivánfahegyen a Keletivánfa utca végén, művésztelep céljából

4) a 610-es út mentén, a Deseda-tótól délre lévő mezőgazdasági területen;

5) az új déli temetőtől északra eső mezőgazdasági területen,

6) a Zselic utca és János utca által határolt területen

Gazdasági területek

1) Kaposfüreden az Állomás utca déli oldalán,

2) a Kaposvári Egyetemtől délre a 610-es út és a vasút által közrevett területen;

3) a volt Füredi laktanyával szemközti területen,

4) a garázsvárost környező telkeken;

5)a Zaranyi erdő és a Zaranyi utca közötti területen

Különleges területek létrehozása, fejlesztése

1) rekreációs területek kijelölése (szabadidőközpont, sporthorgászati terület, sportterületek),

2) a MATE fejlesztése Toponár irányában,

3) lovas sportterület a Pannon Lovasakadémiától és a hozzá kapcsolódó sportterülettől nyugatra fekvő területrészen,

2.1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

A szomszédos települések településszerkezeti tervei vizsgálatánál a következő, Kaposvárra ható lényeges szempontokat tekintettük át:

- van-e az adott településen térségi jelentőségű területfelhasználás, vagy műszaki infrastrukturális elem,
- számottevő fejlesztési terület (lakó- illetve gazdasági) - mely Kaposvár intézményi, illetve műszaki infrastruktúrájára is hatással van,
- közlekedési infrastruktúra elemek kapcsolódása, összekötő és elkerülő funkciók, illetve ezek milyen fejlesztéseket indukálhatnak,
- zavaró vagy védett területek, védőterületek, védőtávolságok átfedése a közigazgatási határokon,
- a közigazgatási határ menti terület felhasználásának vizsgálata, a beépített települési területek tagolása, a beépítetlen területek folytonosságának megmaradása érdekében.

5. ábra: Kaposvár szomszédos települései (forrás: OTrT)

Részletesen azon településszerkezeti tervekkel foglalkozunk, illetve azokra a pontokra térünk ki, amelyek a fenti szempontok valamelyike szempontjából lényeges elemeket tartalmaznak:

Taszár

Taszár közigazgatási területén térségi jelentőségű terület a reptér területe, mely egyéb kereskedelmi repülőterek és kereskedelmi repülőtérré **fejleszthető repülőterek** besorolású, ehhez kapcsolódóan térségi jelentőségű logisztikai központ kialakítására alkalmas. Ezért is érdemes kiemelt szerepet tulajdonítani a területnek, legyen szó kereskedelmi, ipari vagy logisztikai célú hasznosításról. A repülőtér egészét különleges területként kezeli a településszerkezeti terv, védőtávolsága Kaposvárt nem érinti. A katonai reptér és a bázis hosszú távú hasznosítása bizonytalan, a tervek a jelenlegi állapotot konzerválják (jelenleg nincs használatban). A Kormány 1822/2021. (XI. 25.) Korm. Határozata alapján a reptér az SGF Silu Global Fund Holding Zártkörűen Működő Részvénytársaság tulajdonába került; mely értékesítés célja, hogy a korábban légibázisként működő komplexum kereskedelmi, ipari és logisztikai célú hasznosításával kereskedelmi repülőtér funkciót kapjon.

A szerkezeti terven a NIF Zrt. tervei alapján szerepel az M9-es gyorsforgalmi út tervezett nyomvonala a Kaposvár-Dombóvár vasútvonaltól délre, illetve új országos mellékút (valamit vele párhuzamosan fasor) kiépítése szerepel a Kaposvár és Taszár belterülete közötti területen.

A település szerkezeti terve jelentős fejlesztési (kereskedelmi szolgáltató gazdasági, illetve ipari) területet jelölt ki a jelenlegi belterület nyugati részéhez csatlakozóan. Tervezett gazdasági terület található a 61. sz. másodrendű főút és a Kaposvár-Dombóvár vasútvonal között.

A Kaposvárhoz közel fekvő volt laktanya területén az önkormányzat napelem-park kialakítását tervezi, ennek megfelelően a terület „energiatermelő egyéb iparterület" minősítést kapott.

A településen a honvédelmi objektumokon és a belterületen a szennyvízcsatorna-hálózat kiépült. A szennyvizet a kaposvári szennyvíztelepre vezetik. A szennyvízcsatornára nem kötött ingatlanokon a szennyvizeket egyedi medencékben gyűjtik, melyekből az összegyűlt szennyvizet a kaposvári szennyvíztelepre szállítják.

A közigazgatási határ menti területsávon, az Orci-patak völgyében a településszerkezeti terv általános mezőgazdasági területet (gyep, legelő) jelöl, és nemfémes ásványi nyersanyag lelőhely határát (tőzeg, lápföld), mely Kaposvár közigazgatási területére is átnyúlik.

Sántos

A településszerkezeti a Surján-patak völgyében jelöl jelentős kerékpárút nyomvonalat, mely Sántos belterületétől északra a Kapos mentén halad és kapcsolódik Kaposszentjakab-Várhegy településrészen a Pécsi úthoz.

A település belterületétől északra, a 66. sz. főút mentén a meglévő mellett további napenergiát hasznosító kiserőművek kialakítását megengedő szabályozás került meghatározásra, illetve a Surján-patak mentén fekvő sportpálya környezetében a szabályozás úgy változott, hogy lehetőséget adjon idegenforgalmi fejlesztések (kemping) megvalósítására.

A terv a belterület jelenleg beépített részétől északra kisvárosias, illetve kertvárosias lakóterület kialakítását teszi lehetővé.

Kaposvár közigazgatási területéhez a Kapos mentén kapcsolódó területek (Kapos-menti füzes rét, Alsó berek és a Surján menti rét területe) jellemzően vízgazdálkodási, erdő és mezőgazdasági területbe sorolt helyi védelemre javasolt természeti területek, ahol vízmű-kutak is találhatók. Kaposvár keleti részéhez csatlakozik a lőtér területe. Ennek védőtávolsága a sántosi településszerkezeti terven jelöltek alapján, Kaposvár közigazgatási területére is átnyúlik, a Várdomb területén lévő erdő és kertes mezőgazdasági területeket érinti, ezt a kaposvári szerkezeti terv is tartalmazza.

Cserénfa

Cserénfa belterületétől északra a településszerkezeti terv különleges területként kezeli a (megszűnt) motocross-pálya területét. A településrendezési eszköz készítését követően helyi természetvédelmi területté nyilvánították. A terület egy részén lovascentrum működik.

Cserénfa településszerkezeti terve több jelentősebb turista- és kerékpárút nyomvonalat is kijelöl, ezek Kaposvár közigazgatási területéhez a Nádasdi-erdő és Városerdő részeken csatlakoznak. Kaposvár településszerkezeti terve ezeket nem jelöli.

Simonfa

Jellemzően erdőterületekkel csatlakozik, Kaposvár Városerdő részeihez, ezek az erdőterületek Simonfa településszerkezeti terve szerint helyi jelentőségű természetvédelmi területhez tartoznak. Jelentősebb lakóterületi fejlesztést a belterülethez északról csatlakozó területeken jelölt ki a szerkezeti terv, emellett turistaútvonalak, kerékpáros útvonalak kialakítása tervezett, melyek közvetlenül nem kapcsolódnak Kaposvár közigazgatási területéhez.

Zselicszentpál

Kaposvár közigazgatási területén található, különleges temetőként tartalékolt területhez közvetlenül kapcsolódik egy jelenleg használaton kívüli honvédelmi terület, mint beépítésre szánt különleges terület. A terület nagy része beerdősült, üzemtervezett erdőterület.

A településszerkezeti terv tartalmazza 67. számú Szigetvár - Kaposvár - Balatonszemes másodrendű főút belterületet elkerülő nyomvonalát, illetve a főút mentén tervezett térségi jelentőségű kerékpárút nyomvonalát is, a Szentpáli úthoz kapcsolódó földút mentén pedig fasor telepítése tervezett.

Zselickislak

Zselickislak településszerkezeti terve fejlesztési területként jellemzően a turisztikára és természeti környezetre alapozó fejlesztések (pl. sport és szabadidős-rekreációs területek, idősek otthona, lovarda, panzió, apartman házak) helybiztosítására helyezi a hangsúlyt.

Kaposvár közigazgatási területéhez elsősorban erdőterületek (egy részük magterület, Kis cser) és mezőgazdasági területek, szőlőhegyek (Deres-hegy) csatlakoznak.

Zselickislak településszerkezeti terve a közös közigazgatási határ mentén hálózati jelentőségű külterületi utat, valamint turista és kerékpárutat jelöl.

Bőszénfa

Kaposvár közigazgatási területéhez Bőszénfa csatlakozó területei már a Zselicségi tájvédelmi körzethez kapcsolódó erdőterületek, melyek egyben magterületként az országos ökológiai hálózat részét képezik, valamint NATURA 2000 területek. Kaposvár számára is jelentős turisztikai potenciállal bír a Szarvasfarm és vadgazdálkodási tájközpont.

Kaposszerdahely

A település a horgász-, kerékpáros- és falusi turizmusra kíván alapozni a turizmus és az üdülés-idegenforgalom fogadási feltételeinek javítása keretében. Kaposvár közigazgatási területe közvetlen szomszédságában jelentős méretű vízgazdálkodási területet, tervezett tavat jelöl a terv, a Berki-patak völgyében. Ez a területrész, a helyi jelentőségű természetvédelmi területként jelölt Alsótokaj területe, ahol ehhez a funkcióhoz kapcsolódóan lőtér, halastó, jelentősebb turista és kerékpárút található.

A településszerkezeti terv jelentős mértékű kertvárosias lakóterület-fejlesztést irányoz elő a településközponthoz csatlakozó részen, és Szenna közigazgatási területéhez csatlakozó Kisszenna településrészen.

A közlekedési feltételek javítása keretében Bárdudvarnok és Töröcske felé összekötőút-fejlesztéseket irányoz elő a településszerkezeti terv.

A megyei Térségi Szerkezeti Terven jelölt Kaposvárt nyugatról elkerülő 67. sz. másodrendű főút tervezett nyomvonala kismértékben érinti a közigazgatási terület csatlakozó észak-keleti részét.

Kaposújlak

Kaposújlak és Juta területén található Kaposvár-Kaposújlak egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőtér. Kaposújlak településszerkezeti tervén jelölt zajterhelési határértékek nem érik el Kaposvár közigazgatási területét, de a reptérhez tartozó magassági korlátozás (legfeljebb 5,5 m, 7,5 m, illetve 11,0 m gerincmagasságú építmények elhelyezhetősége) területével érintett Kaposvár csatlakozó része. A repülőtértől délre található területen a terv napelempark építésére ad lehetőséget, mely fejlesztés a legutóbbi módosítás óta megvalósult.

A megyei Térségi Szerkezeti Terven jelölt Kaposvárt nyugatról elkerülő 67. sz. másodrendű főút tervezett nyomvonala a közigazgatási terület keleti részén halad. A településszerkezeti terv a megvalósíthatósági tanulmányt előkészítő javaslatban szereplő B ("kék") nyomvonal változatot szerepelteti. A Kaposvár-Dombóvár vasútvonal nyomvonal korrekcióját, a kaposvári szerkezeti tervvel jelölt nyomvonallal összhangban jelöli. Jelentős elem a Kaposmenti (1 millió m^3 -nél nagyobb és 10 millió m^3 -nél kisebb tározási lehetőséget biztosító) vésztárazó.

Kaposújlak településszerkezeti terve jelentős kertvárosias lakóterületi fejlesztéseket jelöl a 610. számú főúttól északra.

Kaposvár közigazgatási területéhez közvetlenül csatlakozó területek jellemzően vízgazdálkodási, mező és erdőgazdasági területek, melyek egy része az országos ökológiai hálózat részét is képezik.

Juta

A településszerkezeti terv tartalmazza a 6701. jelű Kaposvár-Fonyód összekötő út és a 6703. jelű Juta-Pusztakovácsi összekötő út belterületet elkerülő nyomvonalát. A 6701. jelű Kaposvár-Fonyód összekötő út mentén Kaposvár közigazgatási területéhez csatlakozóan jelül jelentős kerékpárutat.

Juta településszerkezeti terve jelentős méretű kertvárosias és falusias fejlesztési lakóterületeket jelöl. A csatlakozó közigazgatási területen jellemzően mező és erdő területek találhatók.

Magyaregres és Somogyaszaló

Kaposvár közigazgatási területéhez a Deseda-tó mentén csatlakoznak jellemzően mező és erdő területekkel. A Desedai-parkerdő és arborétum a tó északi részén turisztikai erdőterületbe sorolt.

Somodor

Somodor településszerkezeti terve szintén jelentős méretű lakóterületi fejlesztést irányoz elő. A csatlakozó területek jellemzően vízgazdálkodási, erdő és mezőgazdasági területek.

Magyaratád

A településszerkezeti terv kismértékű falusias lakóterület fejlesztést és kereskedelmi szolgáltató gazdasági területi fejlesztést határoz meg. A 6505. jelű Kaposvár-Szántód összekötő út mentén regionális jelentőségű kerékpáros nyomvonalat jelöl.

Orci

A község településszerkezeti terve kismértékű lakó- és gazdasági terület-fejlesztést irányoz elő. Kaposvár közigazgatási területéhez csatlakozó részen az Orci-patak és völgye helyezkedik el, mely az ökológiai folyosó részét képezi. Ez a területrész a halastóval együtt helyi természetvédelmi területként, és ökológiailag sérülékeny területként jelölt a településszerkezeti terven. Sántos és Taszár korábbi tervéhez hasonlóan a településszerkezeti terv szerepelteti az M65-ös út nyomvonalát, Orci esetében nem került frissítésre az új elképzeléseknek megfelelően.

Összefoglalóan megállapítható, hogy majdnem minden környező település jelölt ki fejlesztési területeket - elsősorban lakó és gazdasági területhasznosítási céllal - a megyeszékhelyhez való közelségre alapozva. Ezek külön-külön nem, csak összességében számottevőek, azonban tényleges hasznosításuk, beépítésük realitása kicsi. A térségben jelentős turisztikai célú kerékpár- és turistaút fejlesztéseket terveznek, melyek a zselici települések terveiben szerepelnek is.

2.1.5 A település társadalma

A fejezet a KSH-nál, illetve más helyi szerveknél elérhető legfrissebb adatokat tartalmazza, azonban egyes adattípusokra vonatkozó felvétel csak népszámlálások során történik. Az anyagban a 2011-es népszámlálás adatok aktualizálása megtörtént a 2022-es népszámlálási adatokkal.

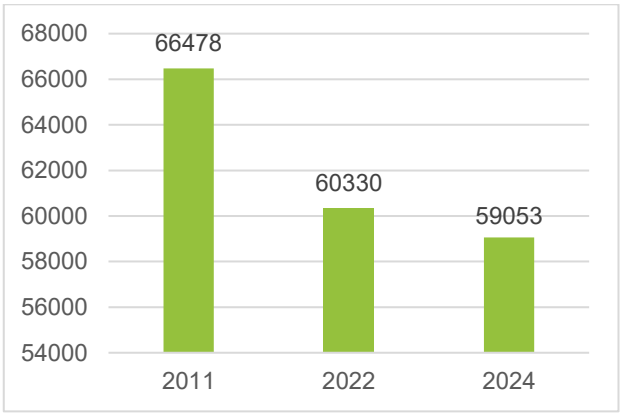
2.1.5.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Népesség, népmozgalom

Az országos tendenciáknak megfelelően Somogy vármegyére is a népesség számának fokozatos és egyre gyorsuló fogyása jellemző. Somogy vármegye lakónépessége a KSH 2022-es népszámlálás adatai szerint 295 316 fő volt, mely 2024-re 290 245 főre csökkent. Ez az ország leggyérebben lakott megyéje, az 1 km^2 -re jutó lakosok száma 48 fő. A népesség csökkenésének oka egyrészt a természetes fogyás, másrészt az országon belüli vándorlás. A **megye negatív egyenlege** – az elvándorlás mértéke meghaladja a megyébe való bevándorlást – szintén fontos tényezője a lakosságszám csökkenésének. A megye a 90-es évek második felétől fokozatosan vesztette el vonzerejét, azóta **jelentős vándorlási veszteséget** mutat. A népességfogyás üteme a megye belső perifériáin magas (a Tabi, Barcsi, Nagyatádi és a Csurgói járásokban), elsősorban az elvándorlás, másrészt a lakosság kedvezőtlen életkori összetétele miatt (magasabb az időskorúak aránya). A megye lakosságának fokozatos öregedése az országos és az európai uniós trendekkel megegyező tendencia. A növekvő átlagos életkor és az alacsony születésszám a korstruktúra jelentős átalakulását és kedvezőtlen irányú változását okozza.

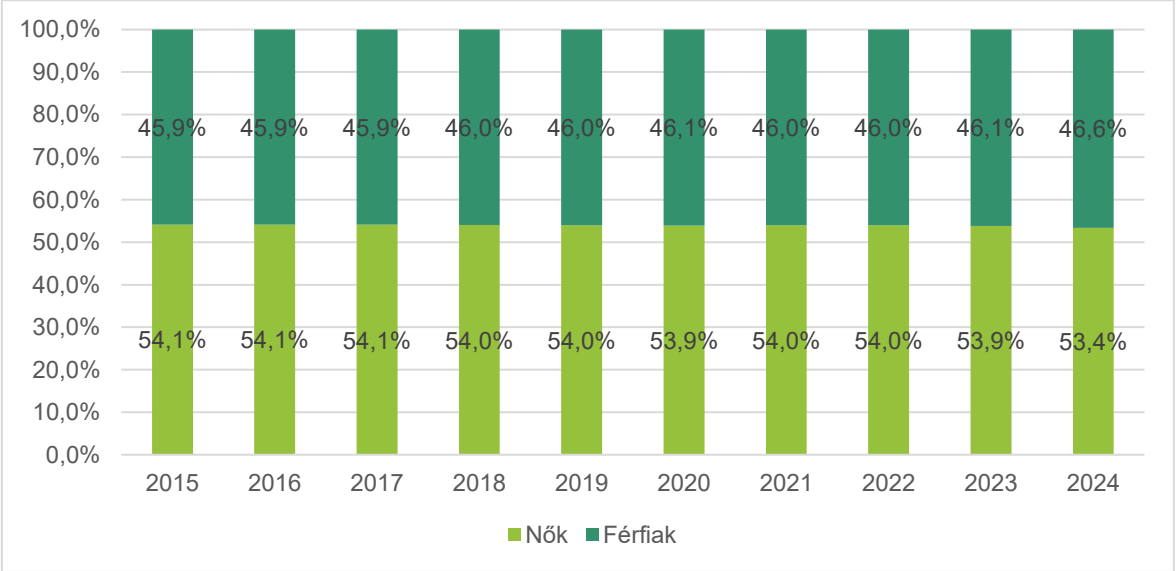
Kaposvár népessége a 20. században dinamikusan nőtt, az ötvenes évektől ugrásszerűen emelkedett és a hetvenes évek végére elérte a 74.000 főt. A város népessége az 1990-es évektől azonban folyamatos csökkenésnek indult, az országos átlagnál kisebb ütemben. A

népességfogyás a 2011 után felgyorsult, a 2011-es és a 2022-es népszámlálás között Kaposvár lakossága 6148 fővel csökkent.

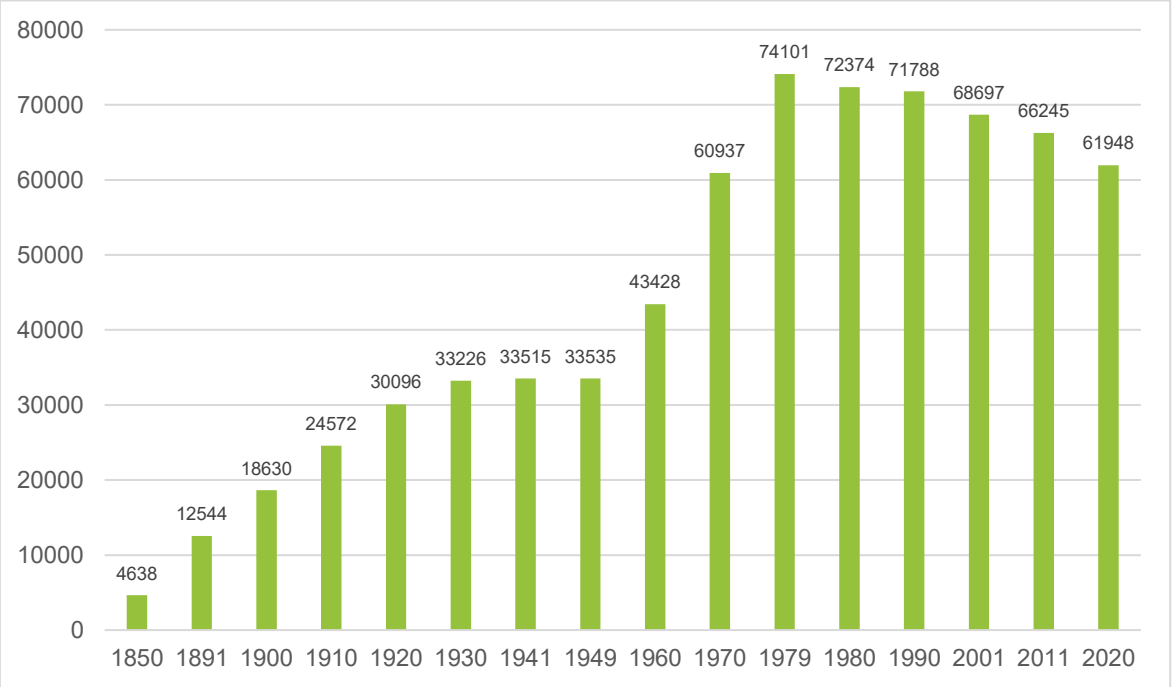

6. ábra: Az állandó népesség változása Kaposváron (2011-2024, forrás KSH)

A legutóbbi népszámlálás (2022) végleges adataiból továbbvezetett értékek alapján Kaposvár lakónépessége tekintetében a nemek megoszlását ábrázolja a lenti ábra. Jól látható, hogy a 2015-2024 közti időszakban folyamatosan a nők nagyobb részaránya figyelhető meg. 2024-ban a lakosság 53,4%-a nő, míg a férfiak részaránya 46,6%.

7. ábra: Férfiak és nők megoszlása a lakónépességen belül Kaposváron (2015-2024), Forrás: KSH

8. ábra: Kaposvár népességváltozása 1850-től 2020-ig (fő), (mindig az aktuális közigazgatási határok között).

A népesség számának alakulását több tényező együttes hatása befolyásolja. Egy-egy település népességszámát a természetes népmozgalom, azaz a születések és a halálozások egyenlege mellett a vándorlási folyamatok határozzák meg. Kaposvár esetében az élveszületések és halálozások egyenlege 2015 és 2024 között évről évre negatív mérleggel zár. Az élveszületések száma 2015 és 2024 között nagyon váltakozó tendenciát mutat, ám összességében egy csökkenés figyelhető meg. A halálozások száma is hasonlóan váltakozó tendenciát mutat: hol csökken, hol növekszik, ám a vizsgált időszak elejéhez viszonyítva egy csökkenés figyelhető meg, az időszak közepén, a koronavírus hatásai miatt 2020-2021 között egy hirtelen növekedés látható, az elmúlt évek legmagasabb halálozási adataival, 2021-ben 1063 fővel.

Év	Élveszületések száma (fő)	Élveszületések / 1000 fő	Halálozások száma (fő)	Halálozások / 1000 fő	Természetes fogyás (fő)	Természetes fogyás / 1000 fő
2000	618	9,0	900	13,1	282	4,1
2001	622	9,1	878	12,9	256	3,8
2002	639	9,4	873	12,8	234	3,4
2003	629	9,2	797	11,7	168	2,5
2004	637	9,4	889	13,1	252	3,7
2005	683	10,1	823	12,1	140	2,1
2006	646	9,5	806	11,9	160	2,4
2007	591	8,7	856	12,7	265	3,9

Év	Élveszületések száma (fő)	Élveszületések / 1000 fő	Halálozások száma (fő)	Halálozások / 1000 fő	Természetes fogyás (fő)	Természetes fogyás / 1000 fő
2008	584	8,6	786	11,6	202	3,0
2009	540	8,0	801	11,8	261	3,8
2010	569	8,4	813	12,0	244	3,6
2011	577	8,5	786	11,6	209	3,1
2012	534	8,1	814	12,4	280	4,3
2013	532	8,1	866	13,1	334	5,0
2014	548	8,4	777	11,9	229	3,5
2015	548	8,4	868	13,4	320	4,9
2016	534	8,3	813	12,6	279	4,3
2017	522	8,1	858	13,4	336	5,2
2018	485	7,6	828	13,0	343	5,4
2019	490	7,8	786	12,5	296	4,7
2020	454	7,3	908	14,6	454	7,3
2021	433	7,1	1063	17,4	630	10,3
2022	475	7,9	852	14,1	377	6,2
2023	429	7,2	800	13,4	371	6,2
2024	384	6,5	789	13,4	405	6,9

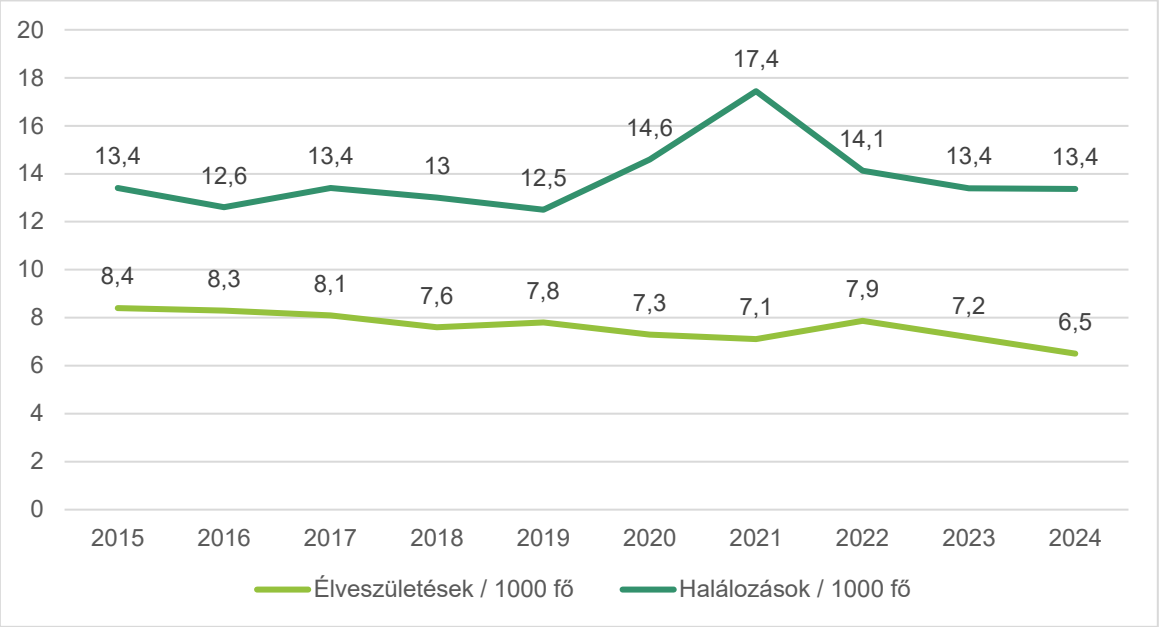
2. táblázat: Kaposvár természetes népmozgalma (2000-2024) Forrás: KSH, KSH Somogy vármegyei statisztikai évkönyvek.

	Természetes fogyás / 1000 fő	
Év	Kaposvár	Somogy vármegye
2000	4,1	4,8
2001	3,8	4,2
2002	3,4	4,7
2003	2,5	5,1
2004	3,7	5,2
2005	2,1	5,3
2006	2,4	4,7

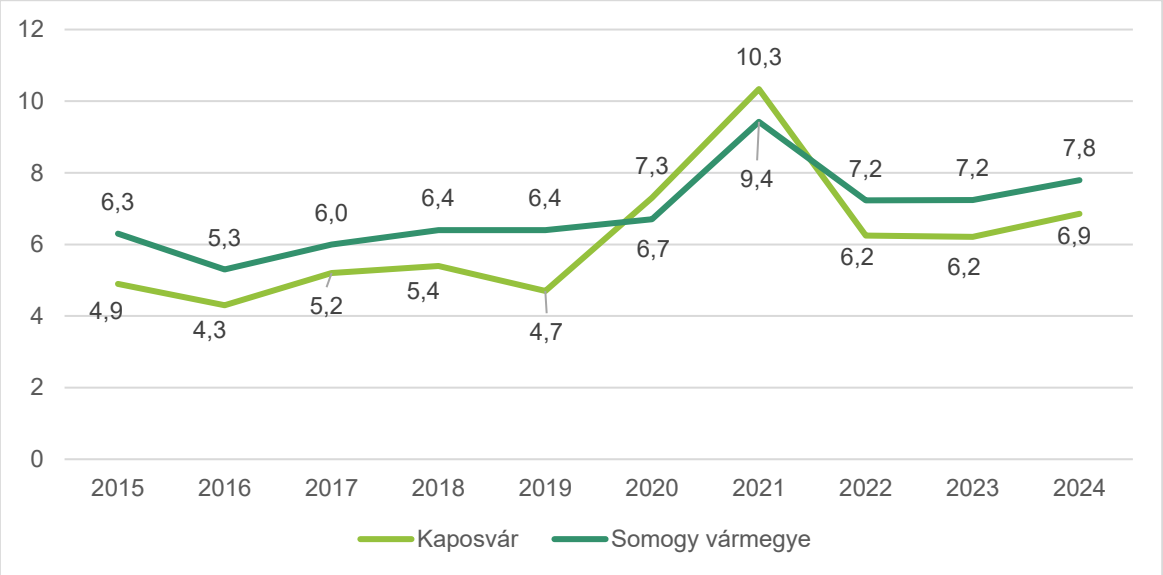
Év	Természetes fogyás / 1000 fő	
	Kaposvár	Somogy vármegye
2007	3,9	5,5
2008	3,0	5,3
2009	3,8	6,2
2010	3,6	6,6
2011	3,1	6,1
2012	4,3	6,2
2013	5,0	6,0
2014	3,5	5,0
2015	4,9	6,3
2016	4,3	5,3
2017	5,2	6,0
2018	5,4	6,4
2019	4,7	6,4
2020	7,3	6,7
2021	10,3	9,4
2022	6,2	7,2
2023	6,2	7,2
2024	6,9	7,8

3. táblázat: Természetes fogyás / 1000 fő városi és megyei viszonylatban (2000-2024), Forrás: KSH, KSH Somogy vármegyei statisztikai évkönyvek.

A természetes fogyás 1000 főre jutó kaposvári értékei átfogóan pozitívabb képet mutatnak, mint megyei viszonylatban, ugyanakkor 2019 után egy nagyon intenzív csökkenés figyelhető meg, jóval a megyei érték alá kerülve.

9. ábra: Kaposvári élveszületések és halálozások száma/1000 fő, 2015-2024 Forrás: KSH

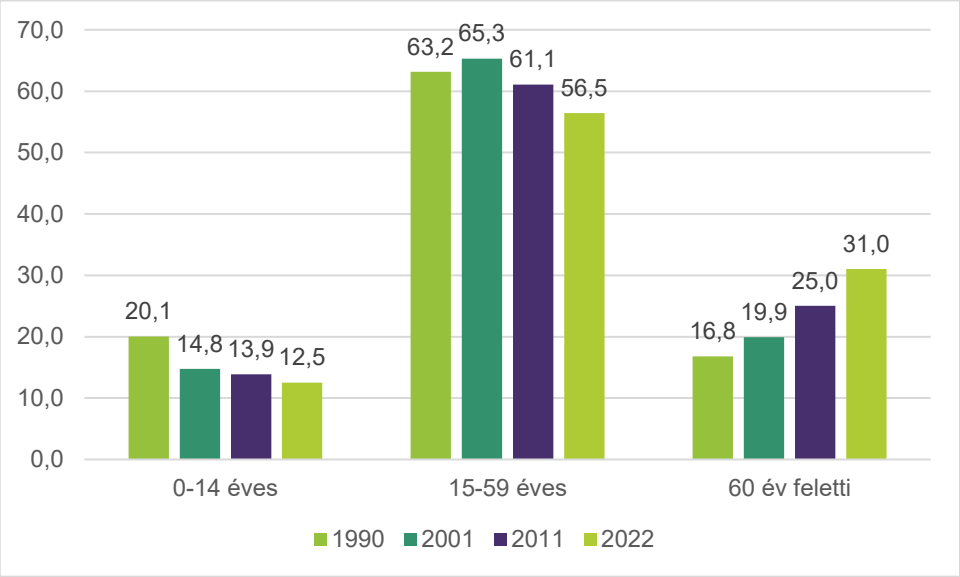

10. ábra: Természetes fogyás/1000 fő városi és megyei viszonylatban, 2015-2024 Forrás: KSH

A népesség korcsoportonkénti megoszlása

Az ország többi megyéjéhez hasonlóan Somogyra is jellemző a népesség elöregedése. Az 1990 és 2024 közötti időszakban az öregedési index is fokozatosan emelkedett, a régiós átlag jóval az országos átlag felett van.[10]

[10] forrás: Somogy megye Területfejlesztési Koncepciója, Helyzetelemzés & KSH-adatok

11. ábra: A korcsoportonkénti megoszlás változása 1990 és 2022 között (%), Forrás: KSH

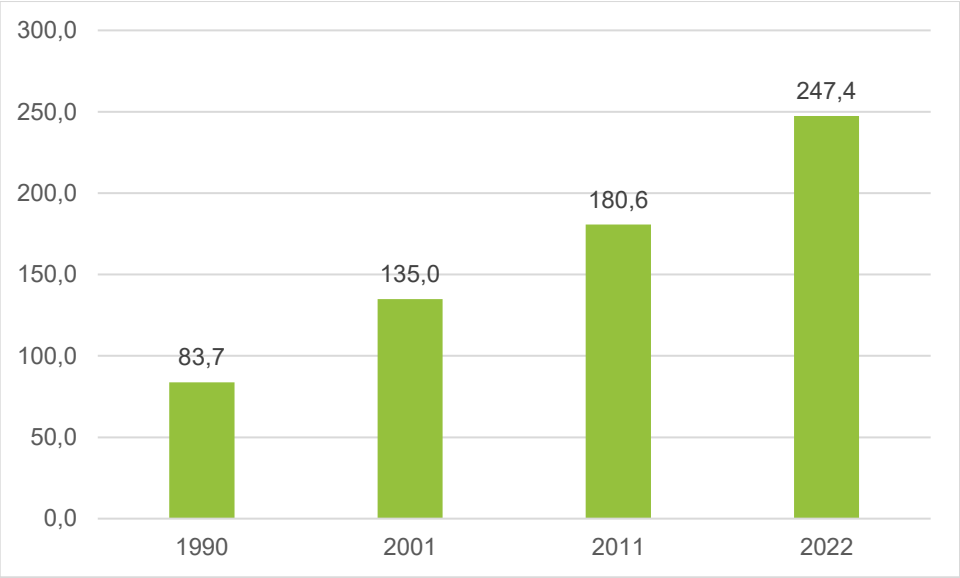
A kaposvári népesség korcsoportonkénti megoszlása – összhangban az előzőekben felvázolt népmozgalmi adatokkal – **öregedő tendenciát mutat**. 1990 és 2001 között a fiatal (azaz 0-14 éves) korosztály aránya 5,3%-kal csökkent, míg a 60 év felettiek aránya 3,1%-kal nőtt. Ennek megfelelően az öregedési index[11] 83,7%-ról 135,0%-ra nőtt a jelölt időszakban. 2011-re a fiatal korosztályt tekintve újabb, közel 1%-os csökkenésről, illetve az idősebb, 60 év feletti korosztály arányának további 5,1%-os növekedéséről beszélhetünk. 2001 és 2011 között az öregedési index 180,6%-ra emelkedett. 2011-ről 2022-re a fiatal korosztály aránya 12,5%-ra csökkent, míg az időseké 31%-ra nőtt (6 százalékpontos növekedéssel), előidézve az öregedési index emelkedését is, mely 247,4%-nak adódott 2022-re.

	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett
1990. évi létszám, fő	14398	45340	12050
1990. évi arány, %	20,1	63,2	16,8
Öregedési index, 1990		**83,7%**	
2001. évi létszám, fő	10143	44863	13691
2001. évi arány, %	14,8	65,3	19,9
Öregedési index, 2001		**135,0%**	
2011. évi létszám, fő	9185	40469	16591
2011. évi arány, %	13,9	61,1	25

[11] az idős népesség aránya a fiatal népességhez képest, százalékban kifejezve

	0-14 éves	15-59 éves	60 év felett
Öregedési index, 2011		**180,6%**	
2022. évi létszám, fő	7446	33531	18420
2022. évi arány, %	12,5	56,5	31,0
Öregedési index, 2019		**247,4%**	

4. táblázat: Kaposvár öregedési indexe, 1990-2022 Forrás: KSH 1990., 2001., 2022. évi népszámlálás és KSH 2022-es adatok

12. ábra: Kaposvár öregedési indexe 1990-től 2022-ig (%). Forrás: KSH

Nemzetiségi összetétel

Somogy vármegye három legjellemzőbb nemzeti, illetve etnikai kisebbsége a cigány, a német és a horvát. Különösen a cigányság száma magas; de a megyében élő roma származásúak számának és arányának tekintetében a valóságot pontosan tükröző adatok nem állnak rendelkezésre. Somogy vármegyében jelentős számban működnek nemzetiségi önkormányzatok, elsősorban roma, valamint horvát, német és lengyel nemzetiségi önkormányzatok. **Kaposváron 4 nemzetiségi önkormányzat** működik: cigány, lengyel, horvát és német.

A 2022-es népszámlálás adatai szerint Kaposváron az anyanyelvi, illetve nemzetiségi megoszlás a következő:

Nemzetiségek	%	Nemzetiségek	%
Magyar	88,89	Szerb	0,06
Cigány (romani, beás)	1,95	Görög	0,05
Német	0,96	Szlovák	0,04
Horvát	0,15	Ruszin	0,03
Román	0,10	Örmény	0,03
Ukrán	0,08	Bolgár	0,03
Lengyel	0,07	Szlovén	0,02

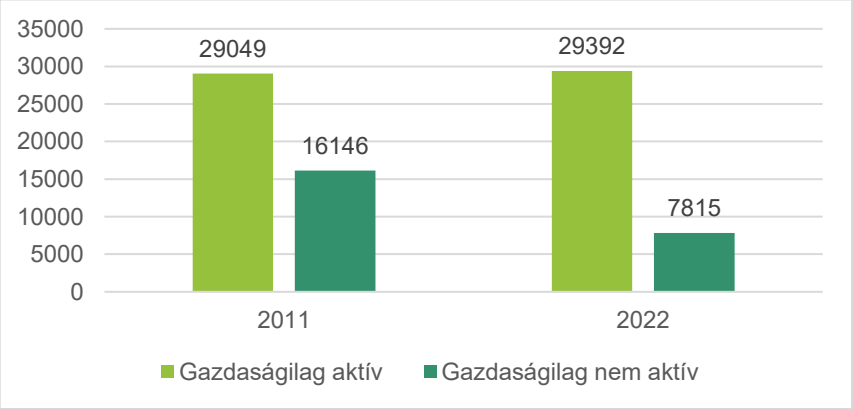
5. táblázat: Kaposvár lakosságának nemzetiségi megoszlása Forrás: KSH népszámlálás 2022.

Foglalkoztatás

Somogy vármegye foglalkoztatottsági rátája folyamatosan nő, 2022-ben a mutató értéke 75,7%. Eközben a munkanélküliségi ráta 2011-ben 13,3%-os mértékétől egy jóval alacsonyabb értékkel találkoztunk 2022-ben (5,9%).[12] A megyében az aktivitási arány (74,5% 2022-ben a 15-64 éves népességre vonatkozóan) nem éri el sem a regionális (77,1%), sem az országos átlagot (79,4%), hazánk többi területéhez hasonlóan kissé elmarad az Európai Unió tőlünk északabbra fekvő tagállamaira jellemző részvételi aránytól.

A megye gazdaságilag aktív népességének alakulása közel azonos a dunántúli és az országra jellemző tendenciával. A Kaposvári Kirendeltséghez tartozó terület igen kiterjedt, a megyén belül itt kap segítséget a legtöbb álláskereső. Kiemelendő azonban, hogy az ellátott lakosságszámhoz képest arányaiban alacsony a kirendeltségen megjelenők száma, ami kedvező munkaerőpiaci helyzetre utal. Munkavállalás tekintetében legkedvezőbbnek a Siófoki, a Kaposvári és a Marcali Járás tekinthető – a megyeszékhely iparban betöltött központi szerepe, továbbá a Balaton-part turizmusra épülő gazdasága kedvez a munkavállalásnak. Az álláskeresők összetétele reálisan tükrözi az alacsony iskolázottságúak, a pályakezdők és az 51 évesnél idősebbek viszonylag nagy arányát.

Kaposváron 2011 és 2022 között növekedett a gazdaságilag aktív népesség száma. Ez a tendencia egyrészt összefügg a népesség korösszetételének változásával, hiszen a fogyó népességen belül csökkent az aktív korúak száma, másrészt a társadalmi-gazdasági viszonyok átalakulását is tükrözi.

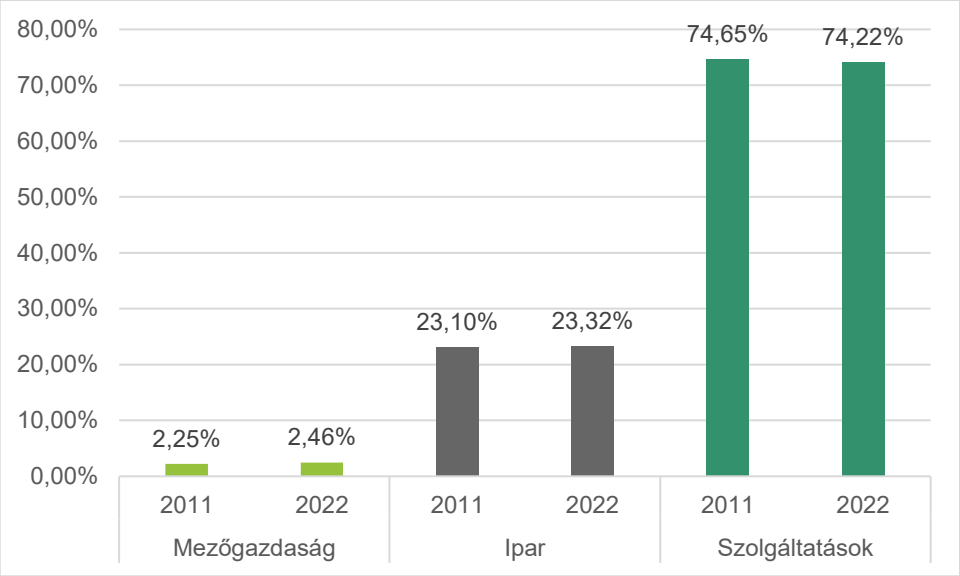
13. ábra: A gazdasági aktivitás 2011-ben, és 2022-ben Kaposváron. (Forrás: KSH)

A gazdaságilag aktív népesség számában 2011 és 2022 között minimális, 1%-os a növekedés, míg a gazdaságilag nem aktív (vagyis inaktív és eltartott) népesség körében 52%-os csökkenés volt tapasztalható, ehhez képest a Somogy vármegyei értékek mind a gazdaságilag aktív, mind az - inaktív népességre vonatkozóan csökkenő tendenciát mutat.

A foglalkoztatottak számának alakulását vizsgálva nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlásban a 2022-es népszámlálás adatai nem térnek el jelentősen az előző (2011-es)

[12] Forrás: KSH 20.1.2.8. Munkanélküliségi ráta, vármegye és régió szerint [%]

népszámlálás adataitól, csupán tizedszázalékos változásokkal. Összességében elmondható, hogy a kaposváriak 74,2%-a dolgozott a szolgáltatásokban, 23,3%-uk az iparban, és csupán 2,5% a mezőgazdaságban.

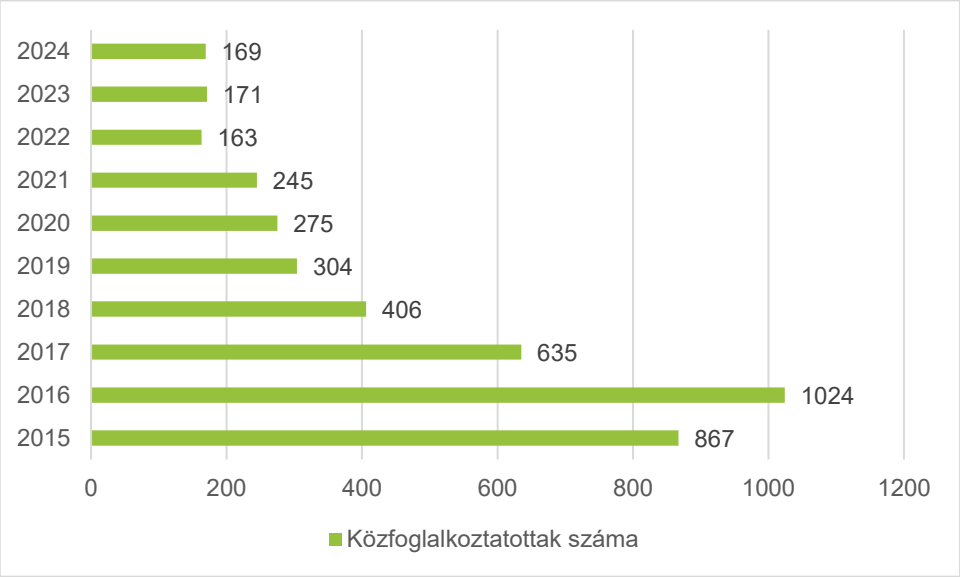

14. ábra A foglalkoztatottak számának alakulása nemzetgazdasági ágak szerint Kaposváron 2011-ben és 2022-ben. (Forrás: KSH)

Az elmúlt években a város önkormányzata foglalkoztatási programokat is indított a hátrányos helyzetű, munkahellyel még nem rendelkező, de munkát vállalni akaró kaposváriak számára. A 2021. júniusban zárult Foglalkoztatási Paktumban keretében 850 fő részesült munkaerőpiaci szolgáltatásban, ebből 814 fő bérjellegű támogatás mellett álláshoz jutott.

Közfoglalkoztatás

Az Önkormányzat folyamatosan szervez a közfoglalkoztatást Kaposváron, melyhez a szükséges önerőt biztosítja. Kezdetektől az önkormányzat intézményeiben történt a dolgozók foglalkoztatása, majd az Út a munkához program bevezetésével lehetőség nyílt nagyobb létszámú foglalkoztatásra. A közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2015-2024 között (az egyébként országos szinten is jelenlevő 2016-os kiugró értéktől eltekintve) összességében csökkenő tendenciát mutat, mely a program sikerességét sugallja, hisz egyre többen tudtak elhelyezkedni a munkaerőpiacon. A segély helyett munkalehetőségeket ajánlott fel az önkormányzat, így ösztönözve a munkába állást és hajszolva a teljes foglalkoztatásra vonatkozó célokat. A közfoglalkoztatottak számának tartós visszaesésével az eddig közmunkások által ellátott önkormányzati feladatokra is hagyományos szerződéseken keresztül kell munkaerőt alkalmazni.

15. ábra: A közfoglalkoztatásban résztvevők számának alakulása Kaposváron 2015-2024 között. (Forrás: KSH)

A közfoglalkoztatási programok alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy - munkaképességük megőrzése, esetleges javítása révén – visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítson a rászorultaknak addig is, amíg az első cél be nem következik. Kiemelt cél még a feketén végzett munka, tágabb értelemben a „feketegazdaság" visszaszorítása a rendezett munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás megteremtése révén.

A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, önkormányzati intézmények tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (adminisztrációs munka, kézbesítési munka, takarítás), egészségügyi és szociális, valamint a művelődési és közoktatási területeken végzett feladatok segítése, nemzetiségi önkormányzatoknál végzett tevékenység segítése tartozik.

A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák köre az alábbi: köztisztasági és karbantartó feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízelvezető árkok fenntartása, bővítése, őrzés-védelem. A nők esetében a takarítás a leggyakrabban ellátott feladat. Ezt követik a köztisztasági munkák, az adminisztratív kisegítő feladatok, a szociális gondozói, segítői tevékenységek. A pedagógiai asszisztencia is viszonylag gyakori női feladat a közmunka körében.

2011. szeptember elsejétől a korábbi három közfoglalkoztatási formát az „egységes közfoglalkoztatás rendszere" váltotta fel. Az új rendszerben az érintettek egy speciális jogviszonyban, úgynevezett közfoglalkoztatási jogviszonyban vesznek részt a közfoglalkoztatásban a korábban érvényben lévő munkaviszony helyett. Tovább szigorították a közfoglalkoztatás célcsoportjára vonatkozó együttműködési kötelezettséget: a foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénylő álláskereső iskolai végzettségére és szakképzettségére való tekintet nélkül köteles elfogadni a felajánlott munkalehetőséget, míg korábban a segélyezett csak akkor volt erre kötelezhető, ha a felajánlott munkakör a végzettségének, szakképesítésének megfelel, vagy attól eggyel alacsonyabb végzettséget kívánt meg.

A 2012. márciusában kezdődött Startmunka program eredményeként javult az utak, járdák, vízelvezető árkok állapota, szépültek a közterületek, megművelésre kerültek a korábban parlagon heverő földterületek. Egyszóval szebb, élhetőbb környezetet hoztak létre, miközben a közösségeken belüli kapcsolatok is javultak, erősödtek. 2011 óta a közmunka programok szervezését a helyi önkormányzatok helyett a Kormányhivatalok Járási Hivatala végzi központilag meghirdetett közfoglalkoztatási programok keretében.

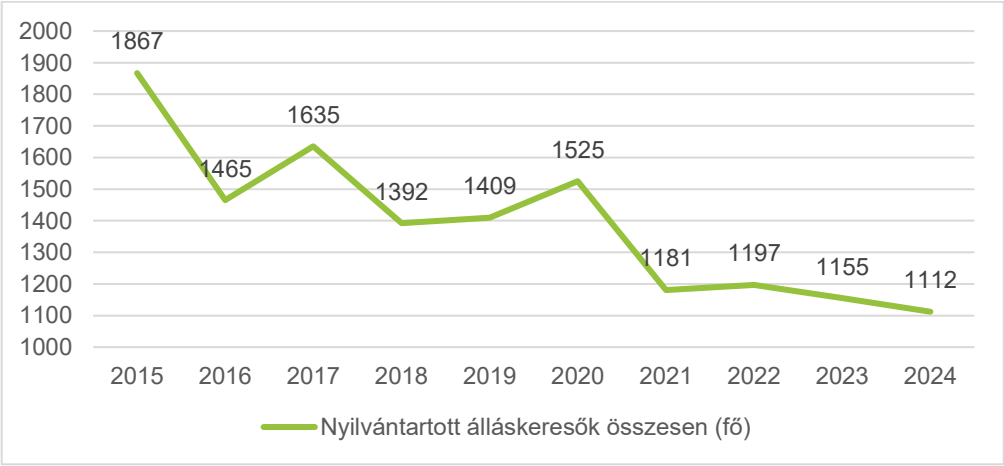
2016-óta jelentősen csökkent a közfoglalkoztatási formában foglalkoztatottak száma. Ez egyfelől örvendetes, mivel ez együtt járt a versenyszférában foglalkoztatottak számának növekedésével, másfelől strukturális átalakításra késztette a korábbi foglalkoztatókat. Különösen a fizikai munkakörök átszervezését igényelte az önkormányzati intézményrendszerben.

2021 évre olyan mértékben leszűkült a közfoglalkoztatásban munkát vállalók köre, hogy a foglalkoztatói oldalon felmerülő igényeknek már jelent alternatívát.

2024-re a közfoglalkoztatás létszáma tovább mérséklődött, és a program elsődleges célcsoportját már elsősorban azok a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű vagy tartósan álláskereső személyek alkotják, akik számára az elsődleges munkaerőpiacra történő belépés továbbra is nehézséget jelent. A közfoglalkoztatás szerepe a korábbi évekhez képest háttérbe szorult, miközben egyre inkább átmeneti foglalkoztatási és munkaerőpiaci reintegrációs eszközként működik.

Munkanélküliség

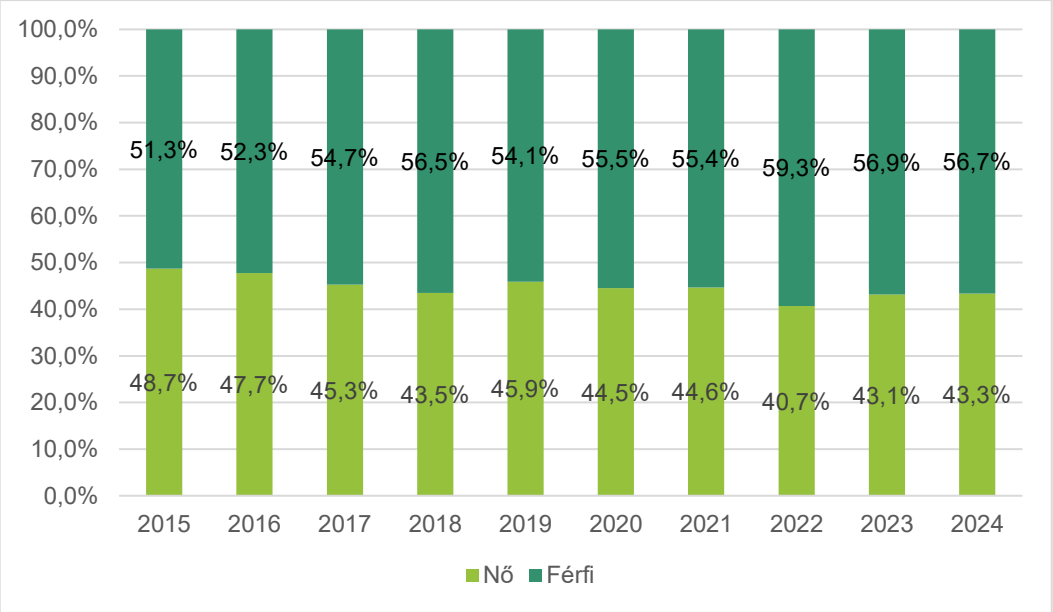
A 2024-ben Kaposváron 1112 fő regisztrált álláskeresőt tartottak nyilván, amely a munkaképes korú lakosság 3,05%-át jelentette. A nyilvántartott álláskeresők száma 2015 és 2024 között igen ingadozó tendenciájú. A munkanélküliek száma 2015 és 2019 között alapvetően csökkent, a 2017-es lokális maximum pedig valószínűleg a közfoglalkoztatási programok létszámának jelentős mérséklésével lehetett összefüggésben. Ezt az időszakot követi egy 2020-as növekedés, ami minden bizonnyal a koronavírus-járvány gazdasági és munkaerőpiaci hatásaival hozható összefüggésbe. 2020 óta pedig Kaposváron folyamatosan csökken a munkanélküliek száma, ami a helyi munkaerőpiac fokozatos stabilizálódását és a gazdasági folyamatok kedvező alakulását tükrözi.

16. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma Kaposváron (fő), 2015-2024. (Forrás: KSH)

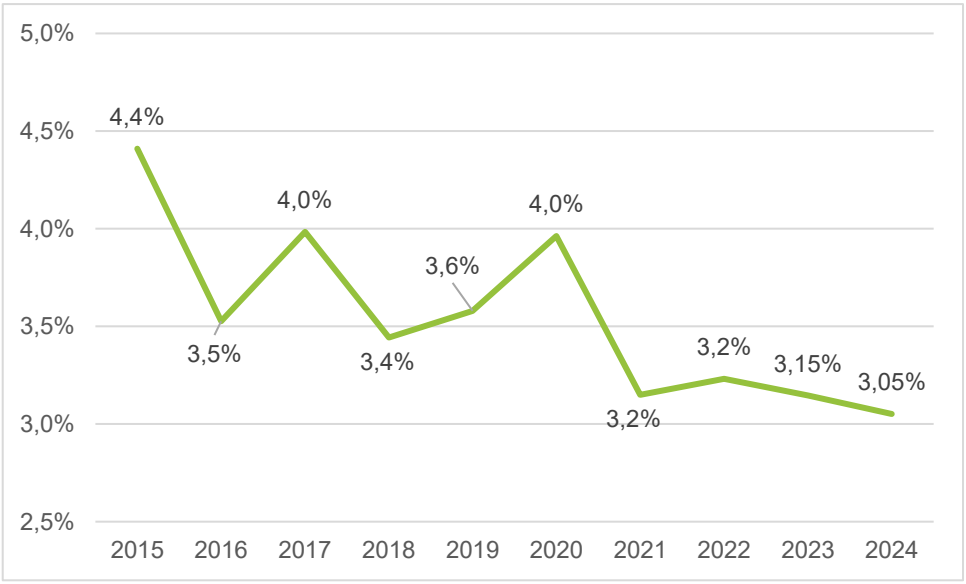
A nyilvántartott álláskeresők körében a nemek szerinti megoszlást vizsgálva elmondható, hogy egy kiegyensúlyozott, kb. 60:40 %-os arány látható (évről évre pár tized vagy pár

százalékos eltéréssel). A férfiak aránya magasabb, melynek maximuma 2022-ben 59,9%, míg a nők esetében maximumról a 2015-2016-os értékek esetében beszélhetünk a 48-49 % körüli értékekkel.

17. ábra: Nyilvántartott álláskeresők nemek szerinti megoszlása Kaposváron (%), 2015-2024. (Forrás: KSH)

2015 és 2024 között a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességen belül 3,1% és 4,4% között alakul. A legmagasabb, 2015-ös érték folyamatos csökkenését a 2017-es, és a 2020-as már említett emelkedések törik meg, 2023-ban 3,15%-os, majd 2024-ben az elmúlt évek legalacsonyabb, 3,05%-os értékkel találkozunk.

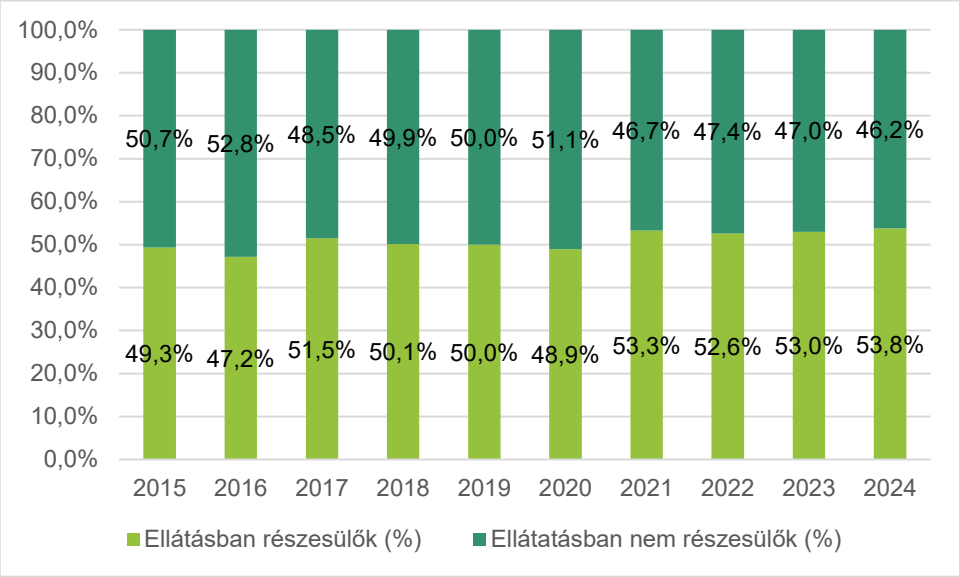
18. ábra: Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességen belül Kaposváron (%), 2015-2024 (Forrás: KSH)

A nyilvántartott álláskeresőkön belül a valamilyen ellátásban részesültek aránya 2015 és 2024 között többnyire 50% körül mozgott, minimuma 47,2% volt 2016-ban, maximuma pedig 53,8% 2024-ben.

	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	Ellátásban részesülők aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
2015	1867	933	921	49,3%	607
2016	1465	599	691	47,2%	381
2017	1635	664	842	51,5%	471
2018	1392	482	698	50,1%	334
2019	1409	521	704	50,0%	284
2020	1525	765	746	49,0%	323
2021	1181	540	629	53,3%	241
2022	1197	468	630	52,6%	208
2023	1155	472	612	53,0%	177
2024	1112	485	598	53,8%	193

6. táblázat: A munkanélküliség főbb adatai Kaposváron, 2015-2024 (Forrás: KSH)

Az ellátásban részesülők és az ellátásban nem részesülők aránya a vizsgált időszakban közel kiegyensúlyozottan alakult. 2015 és 2020 között egyik csoport sem mutatott tartós fölényt, az arányok jellemzően 47–53% között ingadoztak. 2021-től azonban enyhe eltolódás figyelhető meg az ellátásban részesülők javára: arányuk 53,3%-ra emelkedett, és ezt követően is 52–54% között alakult, míg az ellátásban nem részesülők aránya fokozatosan 46,2%-ra csökkent 2024-re. Az adatok alapján az időszak második felében mérsékelt, de tartós növekedés figyelhető meg az ellátásban részesülők arányában.

19. ábra: Ellátásban részesültek és ellátatlanok aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül (%), 2015-2024. (Forrás: KSH)

A foglalkoztatott nélküli háztartások száma a 2001. és 2011. évi népszámlálási adatokból ismert, azonban ezt a mutató a 2022. évi népszámláláskor nem került mérésre, így friss adatok a dokumentum készültekor nem állnak rendelkezésre. Kaposváron a foglalkoztatott nélküli háztartások száma a 2001. és 2011. évi népszámlálás között nőtt. Ezekben a háztartásokban a legtöbb az olyan, melyben inaktív kereső van, számuk összesen 8784, arányuk a foglalkoztatott nélküli háztartásokon belül 82,3% A munkanélkülivel rendelkező háztartások aránya 15,1%, míg a csak eltartottal rendelkező háztartások aránya 2,5%.

20. ábra: A kaposvári foglalkoztatott nélküli háztartások típusai, 2011. (Forrás: KSH[13])

[13] Az itt megjelenített 2011-es értéknél frissebb adat nem állt rendelkezésükre.

Képzettség

Kaposvár lakosságának iskolai végzettség szerinti összetétele az elmúlt évtizedekben kedvezően alakult.

Az elmúlt 20 évben az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők száma közel megduplázódott. 2001-ben a diplomával rendelkezők aránya a 7 évesnél idősebb népességen belül közelítette a 13%-ot, 2022-ben pedig már a 22,8%. A 2022-es népszámlálás adatai szerint a középiskolai érettségivel rendelkezők részesedése 33%, míg ez az adat 2001-ben csupán 24% volt. Továbbra is jelentős a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya (32,9%). Összességében a kaposvári lakosság képzettségét tekintve a megyeinél kedvezőbb képet mutat.

	Általános iskola 1-8. osztály	Középiskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	Középiskola érettségivel, általános vagy szakmai oklevéllel	Egyetem, főiskola
Kaposvár	13929	10229	18681	12894
Somogy vármegye	88292	65288	77636	40963

7. táblázat: Kaposvár 7 éves és idősebb népessége a legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2022. (fő) (Forrás: KSH 2022. évi népszámlálás)

Kaposvár megyében betöltött vezető szerepe a korcsoportos vizsgálatnál is megmutatkozik, hiszen kiugróan magas a 20 év feletti diplomások és alacsony azon 7 évesnél idősebbek aránya, akik az általános iskola első évfolyamát sem végezték el.

	7-X éves az általános iskola első évfolyamát sem végezte el	14-X éves legalább az általános iskola 8. osztályát elvégezte	19-X éves legalább érettségivel	20-X éves diplomával
Kaposvár	0,7	18,3	37,7	26,3
Somogy vármegye	1,0	24,7	32,1	17,1

8. táblázat: A népesség legmagasabb iskolai végzettsége korcsoportok szerint a megfelelő korúak százalékában, 2022. (%) (Forrás: KSH 2022. évi népszámlálás)

Lakhatás, életminőség

A településen meglévő **lakásállomány** 2020-ban a KSH nyilvántartása szerint 29.450 db volt, az önkormányzat adatszolgáltatása szerint azonban az állomány – a rendszeres hulladék elszállításba bekapcsolt lakások száma alapján – ettől alacsonyabb, összesen 27.911 db volt, ez a szám 2024-re 30 768 db-ra nőtt. A településen meglévő lakásállomány évről évre lassú növekedést mutat. A statisztikai adatok alapján a lakásállomány minősége javuló tendenciájú. A komfortos és összkomfortos lakások számának növekedése mellett jelentősen csökkent az alacsonyabb komfortfokozatú lakások száma. A változás különösen a szükség- és egyéb lakások esetében számottevő. A legnagyobb lakásépítési időszakban elsősorban a többlakásos társasházi lakásokat részesítették előnyben, majd 2004-től az épületek felújítása és a csoportházas formában épített lakások is jelentős szereppel bírnak.

A családi házas lakástípusnál az évek folyamán szinte stagnálást figyelhetünk meg, elsősorban a típus magas építési költségei miatt.

2025 és 2026. évben is folytatódott a lakásállomány bővülése, köztük új építésű társasházak is épültek, magasabb minőségű lakásokkal. **2025-ben összesen 25, míg 2026. augusztus 31-ig további 54 lakóingatlan kapott használatbavételi engedélyt.** A fejlesztések között családi házak, kisebb lakóépületek és új építésű társasházak egyaránt szerepeltek, bővítve a város korszerű lakáskínálatát. A lakásépítések folytatását jelzi, hogy **2026 szeptemberében további 51 lakóegység megépítésére indult építési engedélyezési eljárás (6 db 2 lakóegységes családi ház, 5 db új lakóház és 1 db 2x17 lakásos társasház).**

A **lakásállomány komfortfokozat** szerinti megoszlását elemezve 2022-es népszámlálási adatok alapján megállapítható, hogy a lakások 24,7%-a komfortos lakás (további 0,8%-a félkomfortos), és 73,4%-a összkomfortos, tehát a lakások közművel való ellátottsága jó: közüzemi vízhálózatba, szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya 97% feletti. A lakásállomány mindössze 0,4%-a komfort nélküli vagy szükséglakás. A 2024-es KSH-adatok alapján a lakásállomány 80,3%-a rendelkezik háztartási gázbekötéssel, illetve 28,9%-uk távfűtési rendszerbe bekapcsolt.

Időszak	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások (db)	Háztartási villamose-nergia-fogyasztók száma (db)	Háztartási gázfogyasztók száma (db)	A háztartási gázfogyasztókból a fűtési fogyasztók száma (db)	Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)	Melegvíz-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)
2010	28004	27556	33945	24096	19452	6816	6186	27757
2011	28015	27617	33614	25171	19551	6817	6156	27911
2012	28033	27977	33608	25420	20364	6816	6158	27911
2013	28033	28013	33675	25635	20285	6816	6158	n.a.
2014	28172	28172	33650	26732	20118	6816	6158	n.a.
2015	28202	28202	33605	26877	20077	6816	6158	n.a.
2016	28212	28212	33545	25090	19113	6816	6158	n.a.
2017	28212	28212	33300	25106	19145	6877	6158	n.a.
2018	28212	28290	33397	25161	19195	6877	6158	n.a.
2019	28445	28445	33445	25256	19262	6900	6200	n.a.
2020	28378	28506	33543	25304	19347	6900	6200	n.a.
2021	28 378	28 512	33 623	25 705	n.a.	6 900	6 200	n.a.
2022	28 532	28 582	33 719	24 831	n.a.	7 119	6 307	n.a.
2023	28 690	28 612	33 789	24 717	n.a.	7 132	6 289	n.a.
2024	28 720	28 657	33 787	24 716	n.a.	7 132	6 309	n.a.

9. táblázat: A lakásállomány alapadatai Kaposváron 2010 ás 2024 között. (Forrás: KSH-TeIR 2024)

Az önkormányzatnak 2025.12.31-i adatok alapján 1073 db lakása van, melyek döntően szociális, kisebb mértékben nem szociális jelleggel kerülnek bérbeadásra. (pl.: Fecskeház, Nyugdíjasház). Az önkormányzati bérlakás állományból 310 db újépítésű, melyből 280 db 20 éven belül épült, Széchenyi Terves, 30 lakás pedig a Fecskeházban található. A szociális bérlakások többsége a városközponttól távolabb elhelyezkedő, lakótelepi, távfűtéses lakás. A szegregátumokban 68 db található.

2.1.5.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

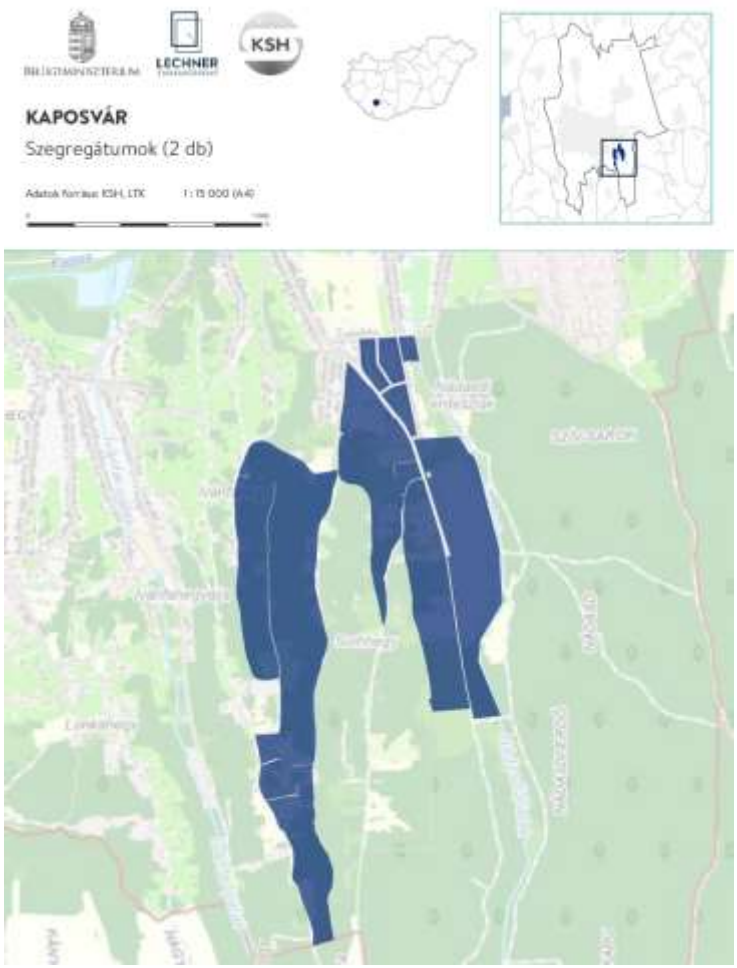
A város társadalmának térbeli rétegződését bemutató részletes adatokat alapvetően népszámlálások során veszik fel, hivatalosan ezen adatok alapján történik a szegregátumok lehatárolása is.

Szegregált területek

A 2011-es népszámlálási adatok alapján Kaposváron három szegregált, illetve szegregációval veszélyeztetett területet lehetett lehatárolni. Módszertani változtatás után a következő, 2022-es évi népszámlálási adatok alapján Kaposváron már csupán kettő szegregált területet lehet lehatárolni (további szegregációval veszélyeztetett terület nélkül)[14].

Az 1-es számú szegregátum a Hold utca - Nádasdi utca mindkét oldala - belterület határa - Csillag utca - Nyírfa utca - Móricz Zsigmond utca - Nádasd-patak mentén, míg a kettes számú Hangyásmál település környezetében helyezkedik el.

[14] Szegregátumnak a települések azon területei számítanak, ahol a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 35% vagy afeletti, és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. Szegregációval veszélyeztetett területek esetében ez az arány 30% vagy afeletti.

21. ábra Kaposvár szegregált területei a 2022-es népszámlálás adatai alapján. (forrás: Lechner Tudásközpont)

A Nádasdi utcai szegregátum területén az önkormányzat több szociális városrehabilitációs projektet valósított meg (ezek részletes bemutatását lásd az antiszegregációs terv fejezetben). Ezek, illetve a megvalósított infrastrukturális fejlesztések hatására a terület közművekkel, szolgáltatásokkal való ellátottsága nem marad el jelentősen a Kaposvár más kertvárosi övezeteiben tapasztalhatótól. A szegregátum kialakulásának oka emiatt alapvetően társadalmi jelenségnek tekinthető, az itt lakó 450 fő alacsony jövedelemszintjére, iskolázottságára vezethető vissza. Mérete, lakosságszáma, illetve a meglévő fizikai infrastruktúra relatív jó állapota miatt a telep felszámolása nem indokolt, további fejlesztése tervezett.

További, társadalmi konfliktussal sújtott területek

A valódi szegregátumok mellett Kaposváron további, egyre rosszabb helyzetbe kerülő területek is azonosíthatók, melyekre kiemelt figyelmet kell fordítani a súlyosabb társadalmi konfliktusok kialakulásának megelőzése érdekében.

- A város déli, külterületi, zártkertes részein egyre nagyobb számú az alacsony jövedelmű és iskolázottságú lakosság, szlömösödés jelei figyelhetők meg, elsősorban a Donner városrésztől délre.
- A város lakótelepein jellemző az idős korú népesség magas aránya, akik gyakran magányosan töltik mindennapjaikat. A lakótelepeken emellett egyre nagyobb

arányban jelenik meg alacsony státuszú népesség is. Mindkét, alapvetően eltérő csoport számára fontos a kulturális, közösségfejlesztő programok szervezése.

2.1.5.3 Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

Kaposvár sokoldalú város. Olyan város, ahol a helyiek is jól érzik magukat, és ez önkéntelenül átragad a turistákra. Az igazi értéket nem egy-egy épület jelenti, hanem az egységes utcakép és épületegyüttes. A városközpont tulajdonképpeni rehabilitációja már a nyolcvanas évek végén elindult, amikor a Fő utca közlekedésének átszervezésével teljes gyalogossá tették, majd 2003-ban a Kossuth teret is tiszta gyalogosforgalmúvá építették át, és igazi közösségi tere lett a városnak. A 2010-es nagyszabású városközpont-rekonstrukció tovább bővítette a gyalogosfelületeket, újabb szökőkutak, utcabútorok és szobrok tették még hangulatosabbá az utcákat. A városrekonstrukció eredményeképpen 2010-ben Kaposvár elnyerte a „Magyarország legszebb főtere, főutcája" díjat, 2013-ban pedig a megyei önkormányzat által adományozott „Örökségünk – Somogyország Kincse" elismerést. A város 2016-ban a „Kiváló Európai Desztináció" elismerést is megkapta. A 2016–2024 közötti időszakban Kaposvár a korábban megkezdett városfejlesztési szemléletet folytatta: a közterületek, zöldfelületek és közösségi terek megújításával, valamint kulturális és turisztikai kínálatának fejlesztésével tovább erősítette élhető, vonzó kisvárosi arculatát.

Helyi látnivalók, nevezetességek

Kaposvár bővelkedik mind épített, mind természeti értékekben, melyek jelentősége túlnő turisztikai vonzerejükön. A közelmúltban felújított és korszerűsített Csiky Gergely Színház, a megújult Rippl-Rónai Villa, a Szentjakabi Bencés Apátság, a Deseda-tó, a Virágfürdő és a Belváros jelentik a város indentitásának legfőbb építőköveit.

Vár - A Kapos-folyó árterében épült hajdani várnak ma már csak a romjai vannak meg. A várat nem annyira a falai védték, inkább a körülötte elterülő mocsár és ingovány. A török 1555-ben foglalta el, s 133 éven át uralta. Később Bécs parancsára a még álló falakat is le kellett rombolni. A maradványok 1931-ben kerültek először felszínre. Kaposvár középkori életének ezt a fontos emlékét a közelmúltban feltárták, majd konzerválták, a környéket pedig parkosították.

Nagyboldogasszony Székesegyház - A Kossuth tér egyik legimpozánsabb épülete, melynek helyén már 1702-ben is állt egy aprócska fatemplom, a mai neoromán épületet 1886.szeptemberében szentelték fel. A székesegyház déli oldalát díszítő Szent István kút Bory Jenő szobrász és Lamping József építész közös alkotása. A templom tornyában négy harang lakik, közülük a legnagyobb, amelyet a Nagyboldogasszonyról neveztek el.

Városháza – a Kossuth tér másik impozáns épülete az 1902-ben neoreneszánsz stílusban épült, egytornyos Városháza. Az épület nem csak külsejében, de színvonalas belső kialakításában is méltó a város háza megnevezésre: festett üvegablakai Róth Miksa műhelyéből kerültek ki, lépcsőháza márványból készült, dísztermének gyönyörű faburkolatát turisták százai keresik fel évente.

„Haza kis polgárai" iskola - A Kossuth téren álló egykori Nemzeti Iskola épületében (1832., klasszicista) mindig is valamilyen oktatási intézmény működött, ma a katolikus általános iskola székhelye az épület. Főbejárata felett építése óta az iskola funkcióra felirat emlékeztet.

Zárda épület - Az egykori Zárda épület a város egyik legszebb műemléke, a Kossuth tér északi részén. Az 1873-ban emelt, eklektikus épületben ma a katolikus gimnázium, mellette pedig a római katolikus püspökség működik.

Anker-ház - A Fő utca 12. alatti szecessziós épület 1913-ban épült, eredetileg a megyei takarékpénztár épülete volt. Ez volt Kaposvár egyik első liftes épülete. Az Anker-házban volt található a Lazarine Illattár is, az Illattár galériáján pedig egy, a század eleji szatócsboltok berendezéseit és felszerelését bemutató magángyűjtemény volt megtekinthető.

Belváros, sétálóövezet - A Kossuth tér megújításához kapcsolódva több belvárosi utca is átalakult. Sétálóutcává vált a Fő utca, az Ady Endre utca, a Noszlopy Gáspár utca, a Teleki utca északnyugati szakasza, a Múzeum köz, az Irányi Dániel utca északi szakasza, a Megyeháza utca északi szakasza, a Csokonai köz és a Széchenyi tér nyugati oldala, melyek a főtérrel együtt a városiak kedvelt találkozóhelyeivé váltak. A belváros sok szép szecessziós és számos eklektikus épülettel büszkélkedhet.

A **Csiky Gergely Színház** épülete 2011-ben volt 100 éves; teljes felújítására, rekonstrukciójára került sor a Modern Város Program keretében. A megújult színház 2019 novemberében került átadásra a közönség számára. A felújítás során nem csak a közönségforgalmi terek és az üzemi épületrész, hanem a teljes színpadtechnika is cserére került

Rippl-Rónai Emlékház és villa - A Róma-villa Kaposvár európai hírű nevezetessége, Rippl-Rónai József egykori otthona. A múzeum, valamint a hozzá tartozó műterem minden szeglete a nagy művész hagyatékát, szellemiségét őrzi. Az emlékház 2012-ban épült fel, (föld alá süllyesztett, akadálymentes fogadótér és emléktárgybolt), benne az „Andrássy ebédlő rekonstrukciójával, mint állandó kiállítással, mely 2014-ben elnyerte az „Év kiállítása” címet.

Szentjakabi Bencés Apátság Romkert -Az 1061-ben alapított apátság román stílusú épületmaradványa Kaposvár legrégebbi építménye, védett műemlék. Kaposvár folyamatban lévő nagyobb beruházásai között szerepel a Kaposszentjakabi Bencés Apátság romjainak műemléki és kulturális turisztikai célú fejlesztése is.

A **Berzsenyi park** – a város egyik legrégebbi parkja, melyet 1927 és 1928 között alakítottak ki. A park nemcsak növényritkaságoknak ad élőhelyet, hanem olyan köztéri alkotásoknak is, mint Berzsenyi Dániel és Németh István – a neves kaposvári polgármesterek – szobrai, a Szabadság angyala, valamint a Trianoni emlékmű alkotásai, és a híres terrakotta színű Zsolnay szökőkút.

A **Szivárvány Mozi és Zeneház** közvetlenül a Városháza mellett áll, 1928-ban épült, szecessziós (art deco) stílusban – országosan védett műemlék. Az épület teljes felújítása és átalakítása 2010-ben megtörtént. A mai nevén Szivárvány Kultúrpalota kiváló akusztikájú színháztermében minden rendelkezésre áll színházi előadások, koncertek, mozi vetítések, konferenciák technikai lebonyolítására, a város egyik legkedveltebb kulturális rendezvényháza.

A **Vadvirágok útja** egy hat településen áthaladó tematikus útvonal, ahol az út mellett 14 növényt ábrázoló szobor van elhelyezve, melyek a Zselici-dombságra jellemzőek. Az út Kaposvárról indul, a megyeháza elől, a Kakasmandikó-szobortól és érinti Kaposszerdahelyet, Szennát, Patcát, Zselickisfaludot, és Szilvásszentmártonban ér véget a túra.

Virágfürdő - A városi fürdő a Jókai liget mögött, vasútállomásnál közelében fekszik, festői, tágas környezetben, mintegy 50 ezer négyzetméteres parkosított területen. A fürdőnek ma már 5 részlege van: strandfürdő, fedett élményfürdő, gyógyfürdő, uszoda és wellness. A szabadtéri strandfürdő felújítása 2006-ban fejeződött be, amely közel 4000 m^2 vízfelülettel, 17 féle, összesen 46 db látványelemmel várja a látogatókat. A fedett élményfürdő 2011-ben készült el, ahol gyermekmedence, pezsgőfürdők és csúszdák kaptak helyet. Az itteni gyógyvíz alkáli-kloridos és hidrogén-karbonátos hévíz, amely elsősorban mozgásszervi megbetegedések, reumatikus bántalmak kezelésére alkalmas. 2011-ben újult meg a gyógyfürdő és a 25 méteres fedett uszoda is. 2019-ben 10 pályás versenyuszodával bővült.

A Rippl-Rónai utcában található **Ásványmúzeumban** megtekinthető valamennyi földrész legfontosabb bányahelyeinek klasszikus, és világújdonságként számon tartott ásványaiból látható válogatás, továbbá a mai és a történelmi Magyarország területéről való ún. antik ásványok gyűjteménye is. A kiállítás Dr. Benkő Géza magángyűjteménye, mely 5000 ásványt, csiszolatot, ősmaradványt, és számos ritkaságot mutat be egész évben. A látogatás előzetes bejelentkezés alapján történik.

A **Fekete István Látógatóközpont** ad helyet a Deseda- tó és környékének élővilágát bemutató interaktív kiállításnak.

A barokk stílusú **Dorottya ház** a 18. században épült, ez volt egykor az Eszterházyak somogyi uradalmainak központja, és ebben az épületben lakott az uradalmak tiszttartója is. Az épület kapcsolódik Csokonai Vitéz Mihály életéhez is, innen eredeztethető az egykori fogadó neve. 1798-ban nagy ünnepségeket rendeztek itt, ekkor kapta meg gróf Széchényi Ferenc a főispáni címet. Csokonai Vitéz Mihály — aki ugyan, mint műve előszavában olvasható, csak egyszer járt a városban, s akkor sem fordult meg az épületben — ezt a házat választotta "Dorottya, vagyis a dámák diadalma a Fársángon" című vígeposzának helyszínéül. Az emblematikus épületet az Önkormányzat 2014-ben megvásárolta, turisztikai célú átalakítása (turisztikai iroda és kiállítóhely) és felújítása megtörtént, átadása és megnyitása 2022-ben volt.

Az **Aranyoroszlán Patika**, Kaposvár első patikája 1774-ben épült a Fő utcában, barokk stílusban, homlokzatát romantikus stílusban alakították át a XIX. század második felében. A 18. században még Csokonai Vitéz Mihály is járt itt, sőt Rippl-Rónai József itt dolgozott patikussegédként egy darabig, amíg el nem határozta, hogy festészetet tanul. Az épületet 1985-ben felújították, és új berendezést is kapott, mely a budapesti Jó Pásztor patikából származik.

A **Régi Vármegyeháza** "A közjónak" feliratú épülete klasszicista stílusban épült 1828-1832 között. Napjainkban a Somogy Vármegyei Önkormányzat és a **Rippl-Rónai Múzeum** otthona.

Kaposvár a virágok és a szökőkutak városa. Már az 1912-ben megalakult Kaposvári Szépítő Egyesület célja és a húszas-harmincas évek jelmondata is a „Virágos Kaposvár” volt. E törekvést napjainkban is folytatja a város: megszépült a Városliget, a Kossuth tér és a belváros, számos tér és épület. 2003-ban a város elnyerte a Virágos Magyarországért környezetszépítő verseny 1. helyezését. 2004-ben Franciaországban az Európai Virágos Városok és Falvak Versenyen Kaposvár arany minősítést kapott, 2009-ben pedig elnyerte az „Év Települése”, 2017-ben az „Európa legszebb virágos főtere” kitüntető címet. Évről évre nő a zöldfelületek nagysága és a szökőkutak száma (és mind több meglévő szökőkutat újítanak fel), ma mintegy 30 szökőkút működik a városban. A sok emberléptékű köztéri szobor tovább emeli a város szépségét.

Kulturális élet

Hagyományok, fesztiválok: Kaposváron jelentős számú fesztivált rendeznek éves gyakorisággal. A **Dorottya napi farsangi** programsorozattal kezdődik a fesztiválszezon a városban szeptemberben a Rippl-Rónai Fesztivál (volt **Festők Városa Hangulatfesztivál**) keretében kiállítások, különféle művészeti programok, fényfestés, koncertek, vásár, interaktív gyermekprogramok várják az érdeklődőket. A Rippl-Rónai Múzeumban rendezik meg a változatos, folyton megújuló kínálatú **Múzeumi Estéket**. A **Kaposfest** (Kaposvári Kamarazenei Fesztivál) minden év augusztus második felében kerül megrendezésre. A Kaposvári Gyermek- és Ifjúsági Színházi Biennálé keretében kétévente itt láthatók a legjobb magyarországi és határon túli magyar gyermek- és ifjúsági előadások. További nagy érdeklődésre számot tartó rendezvény a Mézfesztivál, és a nyár elején megrendezésre kerülő Szentjakabi Nyári Estek.

A MATE Kaposvári Campusa, azon belül is a Pannon Lovasakadémia ad otthont a Kaposvári Állattenyésztési Napoknak, amely az agrárium egyik meghatározó rendezvénye. Az elmúlt években folyamatos fejlődést mutatott, és ezzel kivívta a szakmai, valamint a nagyközönség megelégedését. A programok között szerepel tenyészállat kiállítás, szakmai fórumok, lovas programok, vadaspark és kisállat simogató.

Vallási élet

A Kaposvári Egyházmegyét II. János Pál pápa alapította 1993. májusában, melynek területén 24 új templom és kápolna épült, számos régi pedig megújult; hitoktató-képzés indult a kaposvári főiskolán, katolikus iskolák és óvodák kezdték meg működésüket.

Kaposvárott, mint valamennyi nagyvárosunkban a történelmi egyházak mellett számos más egyház és vallási közösség is megtalálható:

<u>Történelmi egyházak:</u>

- római katolikus
- református
- evangélikus
- Izraelita

Egyéb egyházak, vallási közösségek:

- adventista
- baptista
- Jehova tanúi
- metodista
- őskeresztyén
- az utolsó napok szentjeinek jézus krisztus egyháza
- kaposvári hit gyülekezete

A lakosság vallási megoszlása a 2022-es népszámlálási adatok alapján:

Vallás	%
Katolikus	36,51

Református	5,15
Ateista	0,00
Evangélikus	1,47
Izraelita	0,06
Ortodox keresztény	0,05

10. táblázat: A lakosság felekezeti megoszlása, 2022. (Forrás: KSH népszámlálás.)

Civil szervezetek

Mindennapi életünk ma már elképzelhetetlen lenne civil szervezetek nélkül. A társadalom állami és piaci szektora mellett, egyre nagyobb szerepet követel magának a „harmadik szektor", a civil szféra.

A NAV Regisztrált Civil Kedvezményezettek adatbázisa szerint Kaposváron 2026-ban 284 civil szervezet tevékenykedik.

A „harmadik szektor" heterogén és sokszínű, amely meghatározó szerepet játszik az állam (az önkormányzatok) és a piaci szektor mellett. Alapvető jelentőségű a helyi társadalom fejlődésében, a közösségi élet melletti elkötelezettség kialakulásában, az önkéntesség erősödésében.

A nonprofit vagy civil szervezetek legfontosabb szerepe, hogy aktivizálni tudják az embereket és informális hálót hozzanak létre, amellyel bekapcsolják őket a társadalomba. Közvetítő szerepet töltenek be az állam és az emberek közötti információcsere folyamatában. Feltárják az újabb társadalmi igényeket és szükségleteket. Egyre gyakrabban látnak el közfeladatot (pl. szociális ellátás), képesek arra, hogy az ellátás személyre szabott legyen. A civil szerveződések hozzájárulnak a közösségi ügyek alakításához.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a kezdetektől figyelemmel kísérte és a lehetőségekhez mérten támogatta a városban működő polgári közösségeket. Sokrétű, példaértékű kapcsolatrendszer alakult ki az Önkormányzat és a helyi civil szektor között.

Kaposvár évente átlagosan 80 millió forintot fordít civil szervezeteinek a támogatására. A több mint száz alapítvány, egyesület munkája nélkül jóval szegényebb lenne a város. Civil szervezetek az egészségügyben, a kultúrában, a sportban, az idősek és a fiatalok összetartása érdekében, a szociális gondoskodásban tevékenykednek.

Az Önkormányzat alapelvként fogalmazta meg, hogy az önkormányzati feladatok, szolgáltatások ellátásába és a döntés-előkészítési folyamatba – folytatva az eddig követett gyakorlatot - mind szélesebb körben kívánja bevonni a civil szférát. Hosszabb távon és folyamatosan számít a nonprofit szektor által nyújtott szolgáltatásokra,

A város Önkormányzata és a polgári közösségek kapcsolata az együttműködési megállapodásokkal, valamint azokkal a főleg szociális területen kötött feladat-ellátási szerződésekkel jut el a partnerség szintjére, amelyeket az Önkormányzat bizonyos kötelezően ellátandó szociális és gyermekjóléti feladatok ellátására kötött a városban működő nagy múltú és nagy presztízsű civil szervezetekkel.

Kulturális, művelődési területen működik városunkban a legtöbb közösség. Ezek között megtalálható az országos, sőt nemzetközi hírnévre is szert tett Somogy Táncegyüttes, Vikár Béla Kórus és munkáját segítő alapítványtól, a színházbarátokon át, a

hagyományőrző huszárok egyesülete is, vagy a Kárpát-medencei Magyarok Baráti Társasága is. Nagyon sokszínű, szinte valamennyi kulturális területet felölelő tevékenységük sok kaposvári polgár munkájának eredménye.

Sportban a szervezetek túlnyomó többsége egyesületi formában tevékenykedik. Az egyesületek nagy része az iskolai korosztálynak kínál mozgási lehetőséget. Az utánpótlás nevelésen túl az egészséges, mozgásos életmód kialakítása, közösségi tér biztosítása is céljaik közt szerepel. Kaposváron a fiatalok több mint 40 sportág közül választhatnak, köszönhető a sporttal, testi-lelki egészséggel foglalkozó szervezeteknek.

A következő nagy csoport az ***érdekképviselettel foglalkozó*** civil szervezetek. Itt is igen változatos a kínálat, az élet különböző területén jelentkező problémák kezelésére hoztak létre társulásokat. Több szervezet foglalkozik az ifjúság védelmével, hátrányos helyzetű családok, romák problémáival, fogyasztóvédelemmel, de a hasonló élethelyzetben lévők is egyesületbe tömörültek: pl. nők, kismamák, nagycsaládosok, panellakók, lakótelepen élők. A közös programok szervezésén túl, a napi gondokon, nehézségeken is segít túljutni a közösség.

Oktatási feladattal szinte csak alapítványi formában alakultak civil közösségek. Ezek a városban lévő alap- és középfokú intézmények szervezetei, melyek működésükkel az iskolában folyó nevelési-oktatási munkát támogatják (tehetséggondozás, felzárkóztatás), az iskolai rendezvények, utazások szervezését segítik.

Egészségügyi célból veleszületett, tartós fogyatékossággal járó, életvitelt hosszútávon befolyásoló betegségben szenvedők és hozzátartozóik alapítottak szervezeteket: mozgáskorlátozottak, értelmi fogyatékkal élők, hallássérültek, vakok és gyengén látók, vese- és cukorbetegek, lisztérzékenyek, rákkal küzdők stb. Rendszeresek az orvosi előadások, tanácsadások, egymás közti tapasztalatcserék.

A ***nyugdíjas egyesületek*** a városban viszonylag nagy számban jelennek meg. Az aktív szépkorúak területi eloszlásban működnek. Számon tartják, segítik a városrészen egyedül élő időseket. Rendezvényeik általában az ünnepkörökhöz kötődnek, de a városi programoknak is lelkes résztvevői.

A ***természet- és környezetvédelemmel*** foglalkozó szervezeteket külön csoportba soroltuk, melyek a környezettudatos életvitel népszerűsítése mellett, túrákat, városszépítő programokat is szerveznek.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2007 végén hívta életre a város honlapján (www.kaposvar.hu) azt a tematikus civil oldalt, melynek célja, hogy szorosabbá tegye a kapcsolatot az Önkormányzat, a civil szervezetek, valamint a kaposváriak között, és egy állandóan fejlődő és bővülő civil közösséget hozzon létre. A civil oldalon jelenleg közel háromszáz civil, és több mint húsz egyéb regisztrált szervezet adatai található meg.

Továbbá készült egy Facebook-csoportot is a szervezetek számára, ahol gyorsan és eredményesen tudnak egymással kommunikálni. Mára nemtől, kortól és tevékenységtől függetlenül is széles körben elterjedt a közösségi média használata, amely kényelmes és hatékony módja a civil szervezetek között kialakult kapcsolatok elmélyítésére. A Kaposvári civil szervezetek Facebook-csoportba mind a civilek, mind pedig az Önkormányzat, könnyedén kapcsolatba tudnak lépni, legyen szó programok meghívóiról, pályázati anyagokról, vagy információcseréről.

Az alábbi ábra a kaposvári civil szervezetek számának változását szemlélteti, 2008-as, illetve 2018-as adatokat közölve. A civil szervezetek számának változásából jól látható,

hogy a sport és a kulturális tevékenységi területen emelkednek ki a civil szervezetek. Számuk 10 év alatt valamelyest növekedett.[15]

22. ábra: A kaposvári civil szervezetek számának változása, tevékenységük szerint (2008,2018); Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, OBH nyilvántartás szerint

[15] Ebben a bontásban frissebb adat nem áll rendelkezésre.

2.1.6 A település humán infrastruktúrája

2.1.6.1 Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Oktatás-nevelés

Somogy megyében, valamint Kaposváron a köznevelési intézményekre az alábbi, táblázatban megjelenített adatok vonatkoznak, ellátott feladatok szerint rendezve. Jól látható, hogy az általános iskolák látják el a legtöbb tanulót (Kaposváron látják el a megye általános iskolai tanulóinak 25%-át, azaz a megyei 20721 főből 5123 fő általános iskolás tanulót 2024-ben). Ezt az adatot megyei szinten az óvodák, városi szinten pedig a gimnáziumok összlétszáma követi (Kaposváron látják el a megye általános iskolai tanulóinak 57,3%-át). Technikum és szakgimnázium nagy számban Kaposváron található a megyében, emellett a helyi szakiskolák és készségfejlesztő iskolák is kb. a megyében látható tanulói létszám felét teszik ki. A kollégiumok tekintetében is egy hasonló érték figyelhető meg, a megyei kollégisták közel fele Kaposváron kapott kollégiumi helyet.

Ellátott feladat	Feladatellátási helyek száma összesen (db)		Állami, önkormányzati fenntartású feladatellátási helyek száma (db)		Állami, önkormányzati fenntartásúból a Kaposvári Tankerületi Központ által fenntartott feladatellátási helyek száma (db)		Egyéb (egyházi, magán) fenntartású feladatellátási helyek száma (db)	
	S. megye	KMJV	S. megye	KMJV	S. megye	KMJV	S. megye	KMJV
Óvoda	187	27	174	21	4	2	13	6
Általános iskola	127	17	115	13	65	13	12	4
Gimnázium	14	6	7	6	4	3	7	3
Technikum és szakgimnázium	4	3	2	2	2	2	2	1
Szakiskola	2	1	2	1	1	1	0	0
Készségfejlesztő iskola	4	1	4	1	2	1	0	0
Kollégium	7	2	5	1	0	0	2	1

11. táblázat: Aktív köznevelési intézmények feladatellátási hely Somogy megyében (S. megye) és Kaposvár Megyei Jogú Városban (KMJV) (a 2024/25-ös tanévben); Forrás: Oktatási Hivatal adatszolgáltatás 2026.

Óvodák

Az önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények 2013. január 1-jei állami fenntartásba vétele az óvodai feladatot ellátó intézményeket alapvetően nem érintette, ennek ellenére sok intézményben következett be emiatt változás. Azok a többcélú intézmények, amelyek az óvodai feladat mellett más köznevelési feladatot is elláttak, 2013. január 1-jétől már csak az óvodai feladataikat látják el. 2025 augusztusától a városi óvodák fenntartását egységes intézményként a Kaposvári Óvodai Központ látja el.

Somogy vármegyében a 2024-ben a KSH adatai alapján 9177 gyermek járt óvodába – beleértve az önkormányzati és a nem önkormányzati óvodákat, összesen 123 db óvodai feladatellátási helyen. Közülük 971 fő Hátrányos Helyzetű (10,6%), 594 fő pedig Halmozottan Hátrányos Helyzetű (6,5%). Ebből **Kaposváron** 8 feladatellátási helyen 2029 óvodás gyermek van, melyből 29 fő (1,4%) Hátrányos Helyzetű (2021. október 1-jén érvényes határozattal rendelkező), 37 fő (1,8%) pedig Halmozottan Hátrányos Helyzetű (2021. október 1-jén érvényes határozattal rendelkező) gyermek. A Kaposvári járásban magas az óvodák kihasználtsága. Somogy megyében, a Kaposvári járásban, valamint Kaposváron az alábbiak szerint alakul fenntartónkként az óvodai ellátás:

Fenntartó típusa	Somogy vármegye	Kaposvár
Megyei Jogú Város önkormányzat	19	19
Városi önkormányzat	24	0
Községi önkormányzat	73	0
Tankerületi központ	5	2
Alapítvány	2	0
Egyesület	1	1
Egyházi jogi személy	9	4
Önkormányzatok fenntartói társulása-társulási tanács	2	0
Önkormányzatok jogi személyiségű társulása	34	0
Önkormányzatok fenntartói társulása-gesztor és tag	3	0
Többcélú kistérségi társulás	14	0
Vagyonkezelő alapítvány fenntartásában működő felsőoktatási intézmény (KEKVA)	1	1
Összesen:	**187**	**27**

12. táblázat: Óvodai ellátás alakulása Somogy megyében és Kaposváron a 2024/25-ös tanévben. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.)

A kaposvári óvodai hálózat az alábbiak szerint alakul: A 19 önkormányzati óvoda egy központi óvodába integráltan, tehát 19 telephelyen látja el a gyermekek óvodai nevelését. A városi óvodák központi intézménybe történő integrálása nem változtatta meg a fenntartói struktúrát, az intézmények továbbra is Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának fenntartásában működnek. Az átszervezés célja az egységes szakmai irányítás, a hatékonyabb gazdálkodás és az erőforrások összehangolt felhasználásának biztosítása volt.

Az önkormányzat által fenntartott óvodák mellett más fenntartók is jelen vannak a városban az óvodai nevelés színterén. A Kaposvári Tankerületi Központ fenntartásában 2 speciális ellátást nyújtó intézmény is rendelkezik óvodai feladatellátási területtel, a Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (EGYMI), valamint a Duráczky EGYMI. A Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campusa működtet egy Gyakorló óvodát, mely a köznyelvben Gyakorló oviként szerepel.

Az egyházi fenntartású intézmények szintén fontos szerepet töltenek be a város óvodai ellátásában. A Kaposvári Egyházmegye fenntartásában működik a Szent Család Katolikus Óvoda, amely 2022-ben kezdte meg működését, és 2024 szeptemberétől a Szent Margit Katolikus Óvoda annak tagóvodájaként működik tovább. Emellett a református fenntartású Lorántffy Zsuzsanna Református Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium is ellát óvodai nevelési feladatokat, míg a Békevár Óvoda a bodrogi Bölcsesség Kezdete Óvoda, Általános Iskola és Zeneiskola tagóvodájaként, a Jó az Úr Baptista Gyülekezet fenntartásában működik.

<u>Kaposvár óvodái:</u>

Önkormányzati óvodák:

- Kaposvári Óvodai Központ (Petőfi Sándor utca 20.)

  Tagintézményei:

- Búzavirág Tagóvoda (Búzavirág utca 19.)
- Arany János Tagóvoda (Arany János utca 2.)
- Béke Utcai Tagóvoda (Béke utca 51.)
- Damjanich Utcai Tagóvoda (Damjanich utca 38.)
- Festetics Karolina Tagóvoda (Toponári út 49.)
- Fésűs Éva Tagóvoda (Bajcsy-Zsilinszky utca 20.)
- Honvéd Utcai Tagóvoda (Honvéd utca 24/b.)
- Jutai Úti Tagóvoda (Jutai út 24.)
- Kaposfüredi Tagóvoda (Kaposfüredi utca 181.)
- Madár Utcai Tagóvoda (Madár utca 14.)
- Nemzetőr Sori Tagóvoda (Damjanich utca 3.)
- Rét Utcai Tagóvoda (Rét utca 4.)
- Szántó Utcai Tagóvoda (Szántó utca 15/a.)
- Szigetvári Utcai Tagóvoda (Szigetvári utca 9.)
- Szentjakabi Tagóvoda (Pécsi utca 124.)
- Tallián Gyula Utcai Tagóvoda (Tallián Gyula utca 127.)
- Tar Csatár Központi Óvoda (Pécsi utca 1.)
- Temesvár Utcai Tagóvoda (Temesvár utca 2/a.)

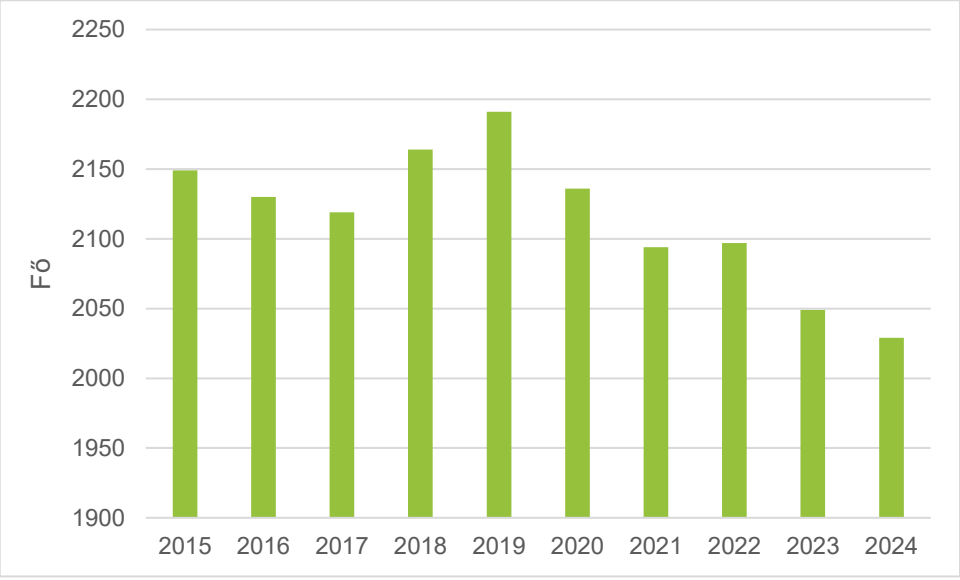
Nem Önkormányzati óvodák:

- MATE Kaposvári Campusának Gyakorló Óvodája (Füredi u. 76.)
- Szent Család Katolikus Óvoda (Bárczi Gusztáv utca 19.)
  - Tagóvodája: Szent Margit Katolikus Óvoda (Búzavirág utca 19.)
- Bölcsesség Kezdete Oktatási Központ Békevár Tagóvodája (Béke utca 30.)
- Lorántffy Zsuzsanna Református Óvoda (Somssich Pál utca 15.)
- Somogy Vármegyei Duráczky József Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium (Somssich Pál utca 8.)
- Bárczi Gusztáv Óvoda, Ált. Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium, EGYMI (Bárczi Gusztáv utca 2.)

Intézmény neve tagintézményenként	Felvehető gyermeklétszám	Intézmény összesen
Kaposvári Óvodai Központ	165	2141
Fésűs Éva Tagóvoda	82	

Arany János Tagóvoda	137		
Béke Utcai Tagóvoda	82		
Jutai Úti Tagóvoda	55		
Nemzetőr Sori Tagóvoda	220		
Honvéd Utcai Tagóvoda	110		
Kaposfüredi Tagóvoda	110		
Festetics Karolina Tagóvoda	165		
Temesvár Utcai Tagóvoda	82		
Damjanich Utcai Tagóvoda	82		
Tallián Gyula Utcai	82		
Búzavirág Tagóvoda	137		
Rét Utcai Központi Óvoda	110		
Szigetvár Utcai Tagóvoda	55		
Madár Utcai Tagóvoda	110		
Tar Csatár Központi Óvoda	110		
Szántó Utcai Tagóvoda	110		
Szentjakabi Tagóvoda	137		
Önkormányzati összesen		**2141**	
MATE Campus Gyakorló Óvoda	121		121
Szent Család Katolikus Óvoda	95		203
Szent Margit Katolikus Óvoda	108		
Bárczi Óvoda	32		32
Duráczky Óvoda	75		75
Békevár Tagóvoda	54		54
Református Óvoda	100		100
Nem Önkormányzati összesen	585		**585**
Mindösszesen	**3311**		**3311**

13. táblázat: A kaposvári óvodák fontosabb adatai, 2025. évi KIR statisztikai adatok alapján.

23. ábra: A kaposvári óvodák létszámadatainak változása 2015 és 2024 között. (Forrás: KSH)

A város óvodáiban megfelelően színes a speciális nevelési programok kínálata, így például a kultúra- és értékközvetítésre, mozgásfejlesztésre, környezettudatos nevelésre, művészetek eszközeire épülő, az egészséges életmódra nevelő, a környező világ

megismerésén alapuló, programok sokasága. Mindezek mellett az intézmények tárgyi feltételeiben is jelentős javulás tapasztalható, s folyamatosan zajlik az óvodák udvari játékainak felújítása is. 2015. szeptember 1-jétől kezdődően valamennyi 3. életévét betöltött gyermeknek óvodai nevelésben kell részt vennie. A Kaposvár MJV Önkormányzata által fenntartott óvodák az óvodai igényeket jelenleg, és várhatóan a jövőben is ki tudják majd elégíteni.

Az óvodák között különleges helyet tölt be a Kaposvári Óvodai Központ Szentjakabi Tagóvodája, mely Kaposvár keleti városrészében működik. Ebben a városrészben nagy számban élnek roma családok. Kiemelt fontosságú ezeknek a gyermekeknek a közösségi nevelése, szocializációja. Az óvodában a helyi nevelési program alapján megvalósítja a kisebbségi óvodai nevelés irányelve szerint kizárólag magyar nyelven folyó roma kisebbségi óvodai nevelést és differenciált fejlesztést. A gyermekek hátrányos szociokulturális környezete és a családok alacsony szocializációs szintje miatt egyéni és mikrocsoportos foglalkozásokkal, személyre szabott felzárkóztatási tervek szerint fejlesztik a gyermekeket.

Az alábbi táblázatból jól látszik, hogy az évek során nagy arányban nőtt a vidékről bejáró gyermekek létszáma. 2021-ben összesen mindez 258 főt tesz ki – ebből feladatellátási szerződéses településről (Orci, Zimány, Patalom, Magyaregres, Kaposújlak) 56 fő, míg egyéb vidéki településről 202 fő jár be a kaposvári óvodákba.

Év	Statisztikai létszám	Vidékről bejáró	Új gyermekek		Előfelvételis
			Beiratkozott új gyermek	Okt. 2. – Dec. 31-ig új	
2005	2144	164	509	n.a.	86
2006	2048	177	469	n.a.	74
2007	2023	175	545	n.a.	101
2008	1994	145	528	n.a.	70
2009	1952	140	593	n.a.	91
2010	2033	136	555	n.a.	64
2011	1973	129	517	n.a.	77
2012	1941	116	456	n.a.	83
2013	1854	147	463	n.a.	76
2014	1808	141	n.a.	47	n.a.
2015	1869	124	n.a.	45	n.a.
2016	1767	142	n.a.	53	n.a.
2017	1731	129	n.a.	56	n.a.
2018	1752	151	420	48	n.a.
2019	1779	195	438	57	n.a.
2020	1705	196	475	34	n.a.
2021	1680	258	437	54	n.a.
2022	1640	274	413	32	n.a.
2023	1578	283	389	52	n.a.
2024	1558	304	388	34	n.a.
2025	1540	344	391	24	n.a.

14. táblázat: Az önkormányzati fenntartású óvodák létszámadatainak változása (2000-2025), Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.

Év	Óvodai férőhelyek száma		Óvodai csoportok száma		Óvodások száma (fő)	
	Önkormányzati fenntartású óvodák*	Más fenntartású óvodákkal	Önkormányzati fenntartású óvodák*	Más fenntartású óvodákkal	Önkormányzati fenntartású óvodák*	Más fenntartású óvodákkal
2006	2250	2450	90	98	2048	2238
2007	2200	2400	88	96	2023	2226
2008	2175	-	88	-	1994	-
2009	2355	-	87	-	1959	-
2010	2328	-	86	-	2033	-
2011	2245	-	83	-	1973	-
2012	2245	-	83	-	1941	-
2013	2245	-	83	-	1854	-
2014	-	2522	-	101	1808	2052
2015	-	2705	-	104	1869	2149
2016	-	2730	-	106	1767	2130
2017	2075	2753	83	105	1731	2119
2018	2075	2756	82	105	1752	2164
2019	2025	2566	81	105	1779	2191
2020	2025	2512	81	105	1705	2136
2021	2025	2500	81	103	1680	2091
2022	2575		105		2097	
2023	2588		103		2049	
2024	2613		102		2029	

*15. táblázat: Kaposvár óvodáinak adatai; Forrás: Kaposvár MJV Önkormányzatának adatszolgáltatása (*2006-tól Kaposvár és Környéke Óvodai Közoktatási Intézményfenntartó Társulás fenntartású óvodák) és KSH (2021-2024)*

Iskolák, középiskolák

2013. január 1-től állami fenntartásba kerültek a települések oktatási intézményei, így az önkormányzatok által fenntartott általános iskolák és középiskolák. Az iskolák kezdetben a KLIK, majd jogutódja a Klebelsberg Központ (KK) irányítása alá tartoznak, azonban a működtető, és a fenntartói feladatokat a tankerületi központok végzik. Kaposvár tekintetében középirányító szervként ezt a szerepet a Kaposvári Tankerületi Központ látja el.

A megye népességi és településszerkezeti adottságaiból kifolyólag a köznevelési intézményrendszere is elaprózott, elsősorban az általános iskolák száma nagy.

Somogy megyében 2024-ben a következő oktatási intézmények működnek:

- <u>Tankerületi Központok:</u>
    - Siófoki Tankerületi Központ: 44 településen 62 intézmény
    - Kaposvári Tankerületi Központ: 55 településen 66 intézmény
    - Ebből Kaposváron: 22 intézmény
- <u>Szakképzési Centrumok:</u>
    - Kaposvári Szakképzési Centrum: 11 intézmény
    - Ebből Kaposváron: 4 intézmény
    - Déli Agrár Szakképzési Centrum: 3 intézmény
    - Ebből Kaposváron: 2 intézmény
- Egyházi fenntartásban 2 intézmény

- Pécsi Tudományegyetem fenntartásában: 1 intézmény

Ellátott feladat	Feladatellátási helyek száma összesen (db)	Állami, önkormányzati feladatellátási helyek száma (db)	Állami, önkormányzati fenntartásúból a Kaposvári Tankerületi Központ által fenntartott feladatellátási helyek száma (db)	Egyéb fenntartók által fenntartott feladatellátási helyek száma (db)
Óvoda	187	174	4	13
Általános iskola	127	115	65	12
Gimnázium	14	7	4	7
Technikum, szakgimnázium	4	2	2	2
Szakiskola	2	2	1	0
Készségfejlesztő iskola	4	4	2	0
Fejlesztő nevelés-oktatás	7	4	3	3
Alapfokú művészetoktatás	109	51	20	58
Kollégium	16	13	9	3
Pedagógiai szakszolgáltatás	17	14	14	3

16. táblázat: Aktív köznevelési intézmények összetétele ellátott feladatonként Somogy megyében (2024/25-ös tanévben); Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás és Kaposvári Tankerületi Központ 2025.

Ellátott feladat	Feladatellátási helyek száma összesen (db)	Állami, önkormányzati feladatellátási helyek száma (db)	Állami, önkormányzati fenntartásúból a Kaposvári Tankerületi Központ által fenntartott feladatellátási helyek száma (db)	Egyéb fenntartók által fenntartott feladatellátási helyek száma (db)
Óvoda	27	21	2	6
Általános iskola	17	13	13	4
Gimnázium	6	3	3	3
Technikum, szakgimnázium	3	2	2	1
Szakiskola	1	1	1	0
Készségfejlesztő iskola	1	1	1	0
Fejlesztő nevelés-oktatás	2	1	1	1
Alapfokú művészetoktatás	27	8	8	19
Kollégium	6	5	5	1
Pedagógiai szakszolgáltatás	**5**	**0**	**4**	**1**

17. táblázat: Aktív köznevelési intézmények összetétele ellátott feladatonként Kaposvár Megyei Jogú Városban (a 2024/25-ös tanévben); Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás és Kaposvári Tankerületi Központ 2025

Az alábbi táblázat egy részletes statisztikát mutat Kaposvár általános és középiskoláiról az utóbbi években:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	5691	5552	5468	5420	5310	5312	5183	5142	5130	5123
Gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) (fő)	352	356	360	372	386	392	382	399	408	408
Kollégiumban lakó általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	106	98	97	98	85	69	72	85	73	62
Általános iskolai főállású pedagógusok (fő)	586	584	580	568	569	566	571	557	560	567
Más településről bejáró általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	1116	1006	1083	1122	1058	1102	1007	1095	1068	1268
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	190	212	247	179	90	95	92	106	103	98
Gimnáziumi tanulók a nappali oktatásban (fő)	2076	2120	2110	2059	2074	2080	2098	2112	2042	1982
Hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók a nappali oktatásban (fő)	29	21	55	5	14	8	11	20	20	15
Más településről bejáró gimnáziumi tanulók a nappali oktatásban (fő)	n.a.	519	560	562	557	537	489	632	604	664

Szakközépiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	n.a.	1332	1582	1479	1394	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kollégiumban lakó középiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	853	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Más településről bejáró középiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	1800	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	n.a.	279	265	220	99	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	1603	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kollégiumban lakó szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	135	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Más településről bejáró szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	995	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Hátrányos helyzetű szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	236	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

18. táblázat: Kaposvár általános és középiskoláinak létszámadatai (2015-2024). (Forrás: KSH)

24. ábra: A kaposvári tankerület. (Forrás: https://kk.gov.hu/kaposvar)

Általános iskolák

Kaposvár városban 26 iskolában vesznek részt a gyerekek alap, illetve középfokú oktatásban, melyből 2 intézmény sajátos nevelési igényű gyermekek oktatását végzi. A KSH adatai alapján 2024-ben a Kaposvári Tankerületi Központ fenntartásában 5123 tanuló volt.

Kaposváron a 26 intézmény fenntartó szerint rendezve az alábbiak szerint alakul:

- A Kaposvári Tankerületi Központ fenntartásában **17** iskola működik:
    - Kizárólag Általános iskolai alapfeladatok ellátása: **11** iskola (Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola +10 tagintézmény)
    - Kizárólag középiskolai alapfeladatok ellátása: **2** iskola
    - Óvoda, Általános iskola, alapfeladatok ellátása: **1** iskola
    - Óvoda, általános iskola, középiskola alapfeladatok ellátása: **1** iskola
    - Általános iskola, középiskola alapfeladat ellátása: **2** iskola
- Egyéb fenntartásban működő iskolák (**9** db):
    - Katolikus iskolafenntartó: **1** iskola
    - Református iskolafenntartó: **1** iskola
    - Kaposvári Szakképzési Centrum fenntartásában: **4** iskola
    - Pécsi Tudományegyetem fenntartásában: **1** iskola
    - Déli Agrár Szakképzési Centrum fenntartásában: **2** iskola

A város legnagyobb közoktatási intézménye a Kaposvári Tankerületi Központ fenntartásában működő Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola, mely a székhelyintézmény mellett 10 tagintézménnyel működik, így összesen 11 feladatellátási helyen biztosít általános iskolai nevelést-oktatást. Tagiskolái: Benedek Elek Tagiskola, Berzsenyi Dániel Tagiskola, Gárdonyi Géza Tagiskola, Honvéd Utcai Tagiskola, II. Rákóczi Ferenc Tagiskola, Kinizsi Lakótelepi Tagiskola, Kisfaludy Utcai Tagiskola, Toldi Lakótelepi Tagiskola, Toponári Tagiskola és Zrínyi Ilona Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Tagiskola. Emellett további alapfokú oktatást végző intézmények Kaposváron a Bárczi Gusztáv Általános Iskola (EGYMI) és a Duráczky Módszertani Központ (EGYMI).

Egyéb fenntartásában működő oktatási intézmények:

- A MATE fenntartásában a Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola, Gimnázium és Technikum
- A Református egyház fenntartásában a Lorántffy Zsuzsanna Református Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium
- A Kaposvári Egyházmegye fenntartásában a Nagyboldogasszony Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Az általános iskolák tanulói létszámát a 2024/25-ös tanévben az alábbi táblázat mutatja:

Intézmény neve	Tanulói létszám
Kodály Z. Közp. Ált. Iskola	3257
- Gárdonyi Géza Tagiskola	248
- Toldi ltp-i Tagiskola	410
- Toponári Tagiskola	302
- II. Rákóczi F. Tagiskola	193
- Benedek Elek Tagiskola	74
- Zrínyi Ilona Tagiskola	452
- Kisfaludy Utcai Tagiskola	413
- Honvéd Utcai Tagiskola	378
- Kinizsi ltp-i. Tagiskola	296
Berzsenyi D. Evangélikus Általános Iskola	213
Bárczi G. Általános Iskola	172
Lorántffy Zs. Református Általános Iskola.	398
Nagyboldogasszony Római Katolikus Ált. Isk.	416
Csokonai V. M. Ált. Isk. és Gimnázium (Gyakorló)	431
Összesen	**5123**

19. táblázat: Köznevelési feladatellátási helyek, tanulói létszámmal Kaposváron, a 2024/25-ös tanévben; Forrás: Önkormányzati 2026.

Fenntartó	Intézmény neve	Ellátott köznevelési alapfeladat
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Benedek Elek Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-4.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Berzsenyi D. Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Gárdonyi Géza Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Honvéd Utcai Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola II. Rákóczi F. Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola	Alapfokú okt. 1-8.

Fenntartó	Intézmény neve	Ellátott köznevelési alapfeladat
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Kinizsi ltp-i. Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Kisfaludy Utcai Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Toldi ltp-i Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Toponári Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
Kaposvári Tankerületi Központ	Kodály Z. Központi Ált. Iskola Zrínyi Ilona Tagiskolája	Alapfokú okt. 1-8.
MATE	Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola, Gimnázium és Technikum	Alapfokú okt. 1-8. Középfokú okt. gimn.
Kaposvári Egyházmegye	Nagyboldogasszony Római Katolikus Ált. Isk.	Alapfokú okt. 1-8. Műv. okt. Középfokú okt. gimn.
Kaposvári Református Egyház	Lorántffy Zs. Református Általános Iskola	Alapfokú okt. 1-8. Középfokú okt. gimn.
KAPOSVÁRI TANKERÜLETI KÖZPONT	Bárczi G. Általános Iskola	Alapfokú okt. 1-8.

20. táblázat: Általános iskolák és fenntartók, Kaposvár.

Alapfokú művészetoktatás [16]

A Somogy megyében alapfokú művészeti oktatásban résztvevő 7018 fő (2024-es adatok) közül a Kaposvári Tankerületi Központ intézményeiben 1582-en tanulnak. Kaposvár MJV művészetoktatási intézményeiben pedig 1548 diákot oktatnak (ebből 659-en a Kaposvári Tankerületi Központ intézményeiben tanulnak), az alábbi táblázatban látható megoszlásban, művészeti ágak szerint:

Művészeti ágak:	Klasszikus zene	Nép-zene	Jazz	Elektro-akusztikus	Táncművé-szet	Képző- és iparművé-szet	Színház- és bábművészet	Összesen
Somogy vármegye	2347	248	61	22	3212	1091	37	7018
Ebből Kaposvári Tankerületi Központ intézményeiben	839	14	0	0	421	308	0	1582

[16] Az önkormányzati fenntartású köznevelési intézmények 2013. január 1-i állami fenntartásba vétele az alapfokú művészeti iskolák (AMI) működésében is jelentős változásokat okozott. A korábban a települési önkormányzatok, valamint a megyei intézményfenntartó központ által fenntartott intézmények fenntartási joga szintén átkerült a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz (KLIK) (később a Tankerületi Központokhoz). A települési önkormányzatok dönthettek, hogy vállalják-e az intézmények működtetési feladatait vagy sem.

Kaposvár MJV művészetoktatási intézményeiben	704	21	0	0	806	17	0	1548
Ebből Kaposvári Tankerületi Központ intézményeiben (Kaposvár)	499	0	0	0	143	17	0	659

21. táblázat: Kaposvári alapfokú művészetoktatás adatai művészeti áganként (valamennyi évfolyam) a 2024/25-ös tanévben. Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.

A Kaposvári Tankerületben minden fenntartói típus jelen van, 6 intézményben, 19 db feladatellátási helyen zajlik a munka (ebből 7 tankerületi, 2 egyházi és 10 magán fenntartású intézményben). A művészeti iskolába (AMI) járó tanulók száma a megyeközpontban, Kaposváron a legnagyobb, de jellemző egy-egy nagyobb tanulószámot vonzó művészeti iskola a tankerületben más részein is, viszonylag jó területi eloszlásban. A Kaposvár MJV művészetoktatási intézményeiben tanulók több, mint fele (51,7%) a táncművészeti ágat, a 48,2%-uk a zeneművészeti ágat, a legkisebb hányaduk pedig a képző- és iparművészeti ágat választotta. Szín- és bábművészeti ág a tankerületben nem működik.

Az oktatás jellegéből adódóan (délutáni tanítási rend) a teremkapacitás rugalmasan bővíthető, ezért ilyen jellegű kapacitásbővítésre nincs szükség. A fejlesztésnek így a szükséges eszközök (hangszer, rajzeszközök stb.) és pedagóguslétszám biztosítására kell fókuszálnia. Ezen kívül az egyes művészeti ágakhoz való hozzáférés arányainak javítása is cél.

Középiskolai oktatás

2013. január 1-jével a középfokú nevelési oktatási intézmények is állami fenntartásba kerültek. A gimnáziumi feladatokat ellátó intézmények fenntartása a tankerületi központokhoz került.

A megye állami fenntartású középfokú intézményeire is jellemző, hogy - néhány gimnázium kivételével - valamennyi középfokú intézmény többcélú intézményként működik. Igen változatos formában kapcsolták össze a korábbi fenntartók az intézményeket: szakiskola és szakközépiskola, sőt általános iskola, óvoda, általános művelődési központ (ÁMK), gyermekvédelmi szakellátást nyújtó gyermekotthonok, szakszolgálati intézmények is tartoztak a középiskolákhoz. A megye minden tankerületében van jelenleg valamilyen formában gimnáziumi oktatás, sajnos a szerkezeti forma nem egységes és nem is igazán illeszkedik a tankerületek tanulólétszámához. Kaposváron tanul a középiskolások kb. fele, emellett a megye demográfiai adatai alapján középtávon a középiskolai tanulók száma változatlan tendenciát mutat.

Kaposváron a középiskolai ellátást végző intézmények, valamint tanulói létszámuk látható az alábbi táblázatban:

Intézmény neve	Tanulói létszám
Bárczi Gusztáv EGYMI	89
Déli ASZC Kinizsi Pál Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola (Agrárminisztérium fenntartásában)	361
KSZC Eötvös Loránd Műszaki Technikum és Kollégium	1047
KSZC Széchenyi István Kereskedelmi Technikum és Szakképző Iskola	566

Intézmény neve	Tanulói létszám
Zichy Mihály Iparművészeti Szakgimnázium, Technikum és Kollégium	298
KSZC Lamping József Technikum és Szakképző Iskola	402
KSZC Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakközépiskola	720
PTE Szigeti-Gyula János Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola	449
Munkácsy Mihály Gimnázium	812
Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium	93
Nagyboldogasszony Római Katolikus Gimnázium	183
Csokonai Vitéz M. Ált. Isk. és Gimnázium (Gyakorló)	330
Összesen	**6678**

22. táblázat: Középiskolák tanulói létszáma (a 2024/25-ös tanévben) Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.

Szakképzés

A szakképzés társadalmi presztízse az elmúlt évtizedekben csökkent, miközben egyre többen a felsőfokú továbbtanulást részesítik előnyben. Ennek következtében számos szakmában munkaerőhiány alakult ki, különösen a műszaki területeken. A középfokú szakképzésen belül ugyanakkor jelentős eltérések figyelhetők meg a szakmák népszerűségében: egyes képzések (például a fodrász, az adminisztratív, gazdasági vagy vendéglátóipari szakmák) iránt tartósan magas az érdeklődés, míg a műszaki és ipari szakmákban továbbra is nehéz elegendő tanulót bevonni.

Egyre több iskola kapcsolódott be a szakképzésbe, mind több és több szakma jelent meg, városi, megyei szinten jelentős átfedésekkel. A képzési kapacitások egyre gyorsabb ütemben növekszenek, ezt segíti, hogy a közép- és felsőfokú szakképzés területén megjelentek a felsőoktatási intézmények is. Demográfiai oldalról viszont a képzésbe belépők számának csökkenése állapítható meg. Az intézményi érdekek alapvetően nem hordozzák magukban a munkaerőpiachoz való igazodást, a jogszabályi és a finanszírozási rendszer nem ösztönöz kellőképpen a korszerűsítésre, a társadalmi, gazdasági kohézió elősegítésére.

A demográfiai folyamatok, a népesség iskolázottsági szintje, a migráció, a lakosság egészségügyi állapota jelentős szerepet játszik a Dél-dunántúli régióban rendelkezésre álló, illetve tervezhető potenciális munkaerő mennyiségében és minőségében. A fejlesztési tervekhez kapcsolódó cselekvési prioritások között a humán erőforrás fejlesztés az elsők közt szerepel, hiszen ennek révén nyílik lehetőség arra, hogy hatékony beruházásokat hajtsanak végre az infrastruktúrában és a termelő iparágakban. Ennek legfontosabb eszköze a képzés, mely jelen esetben elsősorban az iskolai rendszerű középfokú szakképzést, felsőoktatást és a felnőttképzést jelenti.

Somogy vármegye szakképzési feladatainak ellátását elsősorban a Kaposvári Szakképzési Centrum és a Siófoki Szakképzési Centrum koordinálja. Emellett a Déli Agrárszakképzési Centrum fenntartásában három szakképző intézmény működik: a Móricz Zsigmond Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, a Déli ASzC Széchenyi Zsigmond Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, valamint a Déli ASzC Kinizsi Pál Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola. A Pécsi Tudományegyetem fenntartásában működik a Szigeti-Gyula János Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola. A vármegyében egy egyházi fenntartású szakképző intézmény is működik, a csurgói székhelyű Kolping Nagyváthy János Technikum és Szakképző Iskola, amely Nagybajomban tagintézménnyel rendelkezik.A Kaposvári

Szakképzési Centrumhoz összesen 11 intézmény tartozik (10 szakképzést folytató intézmény és 1 kollégium), amelyekből 4 működik Kaposváron.

A Kaposvári Szakképzési Centrumnak a 2024/25-ös tanévben 4798 tanulója (nappali: 3833 fő; felnőtt: 965 fő) volt, melyet részletesen az alábbi táblázat szemléltet:

Képzés típusa	Teljes létszám	Felnőtt tanulók létszáma	Nappali tagozaton tanulók létszáma
Technikum	2745	406	2339
Szakképző iskola	1785	559	1226
Gimnázium	255	0	255
Szakgimnázium	13	0	13
Összesen	**4798**	**965**	**3833**

23. táblázat: Középiskolák tanulói létszáma a 2024/25-ös tanévben. Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.

Kollégiumok, diákotthonok

A kollégiumi ellátás meghatározó intézménye Kaposváron a kisgáti városrészben működő Klebelsberg Középiskolai Kollégium, amely korszerű infrastruktúrájával, többek között uszodával, tornateremmel és könyvtárral biztosít elhelyezést a középiskolai tanulók számára. A kollégium létrehozása jelentős minőségi előrelépést eredményezett a város kollégiumi ellátásában, és lehetővé tette a korábbi Baross Kollégium kiváltását. A város középiskolai kollégiumi infrastruktúrája megfelelő kapacitást biztosít a vidékről érkező tanulók elhelyezéséhez.

A középiskolai kollégiumok és diákotthonok mellett a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campusán három kollégium: az Új Kollégium, a Csukás Zoltán Kollégium és a Kaffka Margit Kollégium áll a hallgatók rendelkezésére. A kollégiumok korszerű szolgáltatásokkal és a tanulást támogató infrastruktúrával rendelkeznek, együttesen jelentős férőhely-kapacitást biztosítva a campus hallgatói számára. A MATE kollégiumi hálózatán kívül a Pécsi Tudományegyetem Kaposvári Képzési Központjában tanulók részére is biztosított kollégiumi elhelyezés a városközpontban.

A közép- és felsőfokú oktatási intézményekhez kapcsolódó kollégiumi hálózat összességében megfelelő hátteret biztosít a Kaposvárra érkező tanulók és hallgatók elhelyezéséhez, hozzájárulva a város oktatási központi szerepének fenntartásához.

Felsőoktatás [17]

Kaposváron a felsőoktatási képzéseknek több évtizedes hagyománya van. Kezdetben három különböző szervezeti egységben folyt képzés: pedagógusképzés képzési területen a Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskolán, agrárképzés képzési területen Kaposvári

[17] [1.] Forrás: A felhasználó által rendelkezésre bocsátott „Felsőoktatás” című korábbi kaposvári fejezet (2021-es adatok).
[2.] -Forrás: MATE – 1338 új hallgatóval indult el a tanév a Kaposvári Campuson (2026). https://uni-mate.hu/w/1338-uj-hallgatoval-indult-el-a-tanev-a-mate-kaposvari-campusan
[3,] Forrás: MATE – Felvételi 2026, szeptemberben induló alap- és osztatlan képzések. https://kaposvaricampus.uni-mate.hu/web/mate/felv%C3%A9teli-2026-szeptemberben-indul%C3%B3-aof-k%C3%A9pz%C3%A9sek
[4.] Forrás: MATE – Felvételi 2026, szeptemberben induló mesterképzések. https://kaposvaricampus.uni-mate.hu/web/mate/felv%C3%A9teli-2026-szeptemberben-indul%C3%B3-mesterk%C3%A9pz%C3%A9sek

Mezőgazdasági Főiskolán, illetve a Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karának Kaposvári Képzési Központjában.

A felsőoktatás folyamatos integrációs folyamatait, átszervezését követően jelenleg két felsőoktatási intézményben folyik felsőfokú képzés a városban. Mára a település egyik meghatározó felsőoktatási intézménye a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE), míg a település másik felsőoktatási intézménye a Pécsi Tudományegyetem.

Magyar Agár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus

A Magyar Agár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus oktatási profiljának hagyományos pillérei az agrár- és élelmiszertudományi, a pedagógiai, valamint a művészeti és művészetközvetítési képzések. Ezeket gazdaságtudományi, továbbá műszaki és informatikai képzések egészítik ki. A 2026-os felvételi eredmények alapján a képzési kínálat bővülése és az új mérnöki irányok erősödése a helyi felsőoktatás egyik meghatározó tendenciája. [1, 2–3] Az agrárképzésen belül a mezőgazdasági, az állattenyésztési és az élelmiszermérnöki ismeretek átadása kiemelt szerepű. [2]

A pedagógusképzés a Campus meghatározó profilja maradt. A 2026-ban meghirdetett szakok közé tartozik a tanító, az óvodapedagógus, a gyógypedagógia, valamint a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapképzés, több szak esetében nappali és levelező munkarendben is. Mesterképzési szinten a gyógypedagógia-tanár képzés is megjelent a kínálatban. [2–4]

A művészeti és művészetközvetítési képzések közül 2026-ban Kaposváron többek között a fotográfia, a képi ábrázolás, a kézműves tárgykultúra, a látványtervezés, a média design, illetve a mozgóképkultúra és médiaismeret képzéseket hirdették meg. A fotográfia mesterképzés magyar és angol nyelven is szerepelt a kínálatban. [3–4]

Országos jelentőségű az intézmény integráns részét képező Pannon Lovasakadémia, illetve az itt elérhető lovas agrármérnök és állatasszisztált terápiákra alapozó gyógypedagógus képzések. Az Egyetem ezen a területen érvényesíteni tudja a teljes körű gyakorlatorientáltságot, továbbá biztosítani tudja az élményalapú képzést. Az oktatás mellett az Akadémia kiváló terep a különböző lovas-rendezvények megtartására a lovassport iránt érdeklődő gyerekeknek és felnőtteknek szervezett lovastáborok lebonyolítására. Ezenkívül az Akadémia fontos szerepet játszik a 2025-ben a több mint 70 kiállító részvételével és közel negyvenezres látogatószámot is elérőKaposvári Állattenyésztési Napok megszervezésében, mely rendezvény az agrárpálya népszerűsítésére is szolgáló fórum.

Az intézmény honlapján közzétett legfrissebb adatok szerint a 2025-ös általános felvételi eljárás során összesen 807 jelentkező nyert felvételt a Kaposvári Campusra (ebből gyógypedagógia 203, óvodapedagógus 117, tanító 105, gépészmérnök 24, az újonnan indult mechatronikai mérnök 17 fő; a műszaki képzésekre összesen közel 60 fő). A Campus közlése szerint ez újabb felvételi csúcs az előző év rekordja után.[18]

A 2026-os tanévkezdési tájékoztatás szerint a Campusra az általános felvételi eljárásban 1 034, a pótfelvételi eljárásban további 109 jelentkezőt vettek fel, azaz a két eljárásban összesen 1 143 főt. (4) Gyógypedagógiai szakra 259, tanító szakra 128, agrár- és

18

élelmiszertudományi képzésekre 205, a művészeti képzésekre 96, a gazdaságtudományi területre 78, a műszaki és informatikai képzésekre 66 új hallgatót vettek fel.

Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kara

Kaposváron 1990 óta működik a Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karának egy képzési központja, ahol a Kar honlapján közzétett pályázati helyek szerint négy alapképzési szakon, illetve szakirányon folyik képzés: ápolás és betegellátás (szülésznő szakirány, 15 hely), egészségügyi gondozás és prevenció (népegészségügyi ellenőr szakirány, 12 hely; védőnő szakirány, 16 hely) és orvosi diagnosztikai analitikus (30 hely).[19]

Kaposvár felsőoktatási szerepkörét a két egyetem eltérő, ugyanakkor a térség humánerőforrás-igényei szempontjából egymást kiegészítő profilja határozza meg. A MATE Kaposvári Campusa agrár- és élelmiszeripari, pedagógiai, művészeti, gazdasági és egyre hangsúlyosabb műszaki-informatikai képzéseket biztosít. A PTE a védőnői ellátás és az egészségügyi diagnosztika szakember-utánpótlásában tölt be térségi szerepet. A MATE legfrissebb felvételi eredményei a kaposvári képzések iránti kereslet élénkülését jelzik, ugyanakkor a felvételi adatok önmagukban nem alkalmasak a teljes aktív hallgatói állomány, a helyben maradó diplomások aránya vagy a térségi munkaerőpiaci hatások mérésére.

A szociális, gyermekjóléti és egészségügyi ellátás

Bölcsődei nevelés

A gyermekek napközbeni ellátását a város által működtetett 6 bölcsőde, az óvodák és általános iskolai napközik, valamint a családi napközik biztosítják.

A Bölcsődei Központ irányításával az önkormányzat 6 bölcsődét tart fenn, összesen 322 férőhellyel:

Intézmény neve	Férőhelyek száma	Intézmény címe
Búzavirág Bölcsőde	38 férőhelyes	Búzavirág utca 19.
Tulipános Bölcsőde	116 férőhelyes	Petőfi utca 18.
Százszorszép Bölcsőde	38 férőhelyes	Somssich Pál utca 10.
Pipitér Bölcsőde	26 férőhelyes	Szigetvári utca 7.
Tátika Bölcsőde	62 férőhelyes	Nemzetőr sor 10.
Gyöngyvirág Bölcsőde	42 férőhelyes	Irányi Dániel utca 7/a

24. táblázat: A Bölcsődei Központhoz tartozó bölcsődék Kaposváron.

[19] Forrás: PTE Egészségtudományi Kar, Felvételizőknek, https://felvetelizoknek.etk.pte.hu/segitunk/images/Tanfolyam_helyek.pdf; a dokumentum évszámot nem tartalmaz.

Az önkormányzat adatszolgáltatása szerint jelenleg az intézmények 87%-os kihasználtsággal működnek. A megnövekedett igényekre történő reagálás okán 2024. évben megnyitott az új építésű, önkormányzatunk fenntartásában működő Gyöngyvirág bölcsőde az Irányi Dániel utcában, mely 42 férőhellyel várja a gyermekeket.

A bölcsődék kapacitásának kihasználtsága nem kizárólag a demográfia függvénye. Egyre kisebb korban kerülnek be a bölcsődékbe a gyermekek (20 hetes kortól felvehetőek), a szülők a GYED extrát már a baba fél éves korától igénybe vehetik- és egyre többen igénybe is veszik, GYES mellett a bölcsőde igénybe vehető, továbbá 2017-től a védelembe vett gyermeket kötelező fogadni a bölcsődének és az ingyenes ellátásban részesülők köre 2016. évtől igen széles lett. Bővül a háromgyermekes családok száma is, emiatt a jövőben javuló kihasználtságra lehet számítani. A 2019-2021-es években a COVID járvány jelentősen befolyásolta az ellátás igénybevételének lehetőségét és az igénybevételi kedvet egyaránt. A járványhelyzet megszűnését követően, 2022–2024 között a bölcsődei ellátás iránti kereslet fokozatosan stabilizálódott, miközben a kisgyermekes szülők munkába való korábbi visszatérését ösztönző családpolitikai intézkedések továbbra is hozzájárultak a férőhelyek magas kihasználtságához.

Év	Működő férőhelyek száma	A beíratott gyermekek száma (gondozási napok alapján számított éves átlag)	A ténylegesen jelenlévő gyermekek száma (átlag fő/hó/jelenlét)	Kihasználtság éves szinten a beíratott gyermekek számához viszonyítva (%)	Kihasználtság a jelenlévő gyermekek számához viszonyítva (%)
2009	230	249	193	112	86
2010	290	258	199	89	69
2011	278	250	199	90	72
2012	278	258	206	93	74
2013	278	239	178	86	64
2014	278	251	185	90	66
2015	278	247	199	98	72
2016	278	251	207	90	75
2017	268	253	197	96	75
2018	268	255	213	86	72
2019	268	256	183	94	63
2020	280	220	130	86	55
2021	280	252	156	85	56
2022	280	259	172	91	62
2023	280	251	170	92	66
2024	322	271	190	85	64
2025	322	274	184	87	62

25. táblázat: A kaposvári bölcsődék alapadatai; Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.

Nem önkormányzati fenntartásban működő családi bölcsődék is fellelhetők Kaposváron, melyek a következő táblázatban láthatók, férőhelyekkel és csoportok számával:

Név	Csoportok száma	Férőhely

Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat Családi Bölcsőde Hálózat	2	8+8
Napraforgó Családi Bölcsőde Hálózat	3	5+8+8
Rómahegyi Gyermekház és Családi Bölcsőde	2	5+8
Mesebárka Családi Bölcsőde	2	7+7
Csillag Gyermekkert Családi Bölcsőde	2	7+7
Kaposvári Mustármag Református Bölcsőde	2	28
Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórház Pitypang Munkahelyi Bölcsőde	2	16

26. táblázat: A kaposvári nem önkormányzati fenntartású családi bölcsődék főbb adatai; Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás 2026.

Szociális szolgáltatások

A szociális ellátórendszerben az elmúlt években jelentős szervezeti változások történtek állami szinten és önkormányzati szinten egyaránt. A szociális törvény rendelkezései alapján 2011-ig a szociális feladatok címzettjei a települési önkormányzatok és a megyei önkormányzatok voltak. 2012-től a megyei önkormányzatok szociális feladatait ellátó intézmények állami fenntartás és irányítás alá kerültek a hatékonyabb, költségtakarékosabb működtetés, a szervezeti struktúra átláthatóbbá, egységesebbé tétele érdekében. Ezen intézmények vagyonkezelői, fenntartói feladatait Somogy Megyét érintően a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Somogy Vármegyei Kirendeltsége látja el. 2012-től a kaposvári önkormányzat a szociális és gyermekjóléti intézményei szakmai és gazdasági integrációjáról döntött. A Bölcsődei Központ, a Szociális Gondozási Központ és a Liget Időskorúak Otthona beolvadtak a SzocioNet DDRMSZH Központba. Az integrált intézmény SzocioNet Egyesített Szociális és Gyermekjóléti Intézmény néven működött tovább, egységes szakmai irányítással. Gazdasági feladatait az Általános Iskolai, Óvodai és Egészségügyi Gondnokság látta el. A szociális szolgáltatások biztosítása az intézmény különböző szervezeti egységei közreműködésével történt.

A Kaposvár-Sántos Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás 2013. július 1-től önálló jogi személyiségű társulásként működik. Ezen időponttól a SzocioNet Egyesített Szociális és Gyermekjóléti Intézmény vonatkozásában a fenntartói jogokat a Társulási Tanács gyakorolja. A közös fenntartású intézmény ellátási területe - az időskorúak ápoló, gondozó otthona kivételével- valamennyi szolgáltatás tekintetében kiterjedt Kaposvár város és Sántos Község közigazgatási területére.

2017. január 1-től a SzocioNet integrált intézmény négy szakmai egysége közül a Szociális Gondozási Központ és a Liget Időskorúak Otthona feladatait a Társulás által fenntartott intézmény keretei közt működtetjük továbbra is, az intézmény átnevezésével. A Család- és Gyermekjóléti Központ és a Bölcsődei Központ feladatait pedig a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság (továbbiakban: GESZ) látja el.

2017-től a társulásban fenntartott intézmény (SzocioNet) elnevezése Kaposvári Szociális Központ-ra módosult. A Társulás nevéből az és gyermekjóléti rész elhagyásra kerül (mivel minden gyermekjóléti feladat kikerül a társulás fenntartásából), az új elnevezése Kaposvár - Sántos Szociális intézményfenntartó Társulás, változatlanul önálló jogi személyiségű társulás.

A szociális szolgáltatások nyújtása nagyrészt az integrált intézményeink keretében történik, illetve egyes kötelező és önként vállalt feladatok ellátása továbbra is az Önkormányzat és a civil fenntartók által kötött feladat-ellátási szerződésben foglaltak szerint biztosított.

A 2017-ben kialakított intézményi struktúra 2024-ben is alapvetően változatlanul működik. A Kaposvár–Sántos Szociális Intézményfenntartó Társulás fenntartásában működő Kaposvári Szociális Központ biztosítja az idősek és a szociálisan rászorulók részére nyújtott alap- és szakosított ellátások jelentős részét, többek között a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az idősek nappali ellátását, a közösségi pszichiátriai és szenvedélybeteg-ellátást, valamint a bentlakásos időskorú-ellátást. A gyermekjóléti alapellátások és a bölcsődei feladatok továbbra is a Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság szervezeti keretei között működnek, amely az egészségügyi alapellátási feladatok jelentős részét is ellátja.

Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, kapacitások

- Időskorúak tartós bentlakásos ellátása (Liget Időskorúak Otthona): 60 férőhely, amelyen belül demens személyek ellátása is biztosított.
- Időskorúak nappali ellátása: 150 férőhely, ebből:
    - Kaposvár, Orci u. 1. - 20 férőhely
    - Kaposvár Szigetvári u. 7. - 40 férőhely
    - Kaposvár Petőfi u. 18. - 40 férőhely
    - Kaposvár Vak Bottyán u. 1. - 20 férőhely
    - Sántos Fő u. 112. - 30 férőhely
- Fogyatékos személyek nappali ellátása (Gyöngyfa Napközi Otthon): 32 férőhely
- Házi segítségnyújtásban ellátható személyek száma: 190 fő
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: 150 fő egyidejű ellátására biztosított a kapacitás

A pénzbeli és természetbeni ellátások iránti növekvő igények mellett a szociális szolgáltatások további erősítése is szükséges, hiszen a pénzben nyújtott ellátás hasznosulásának hatékonyságát jelentősen növeli, ha társul hozzá megfelelő segítséget nyújtó személyes szolgáltatás is. A felgyorsult életvitel, a problémákkal terhelt környezeti hatások okozta pszichés terhelés a speciálisabb igényt kielégítő pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátását segítő közösségi, nappali és bentlakásos ellátások iránti igények növekedésével járnak együtt.

Szociális szolgáltatók és intézmények

- **Kaposvári Szociális Központ**
  Szolgáltatási egységei:
    - **Szociális Gondozási Központ**
        - étkeztetés
        - házi segítségnyújtás
        - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
        - idősek nappali ellátása 4 kaposvári és egy sántosi telephelyen
        - fogyatékosok nappali ellátása Kaposváron
        - szenvedélybetegek közösségi ellátása
        - pszichiátriai betegek közösségi ellátása
    - **Liget Időskorúak Otthona**
        - időskorúak ápolása, gondozása

    - demens betegek ápolása, gondozása
  - **Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központ**
    - családsegítés
    - gyermekjóléti szolgáltatás
    - családsegítő és gyermekjóléti központ
    - adósságkezelési tanácsadás
  - **Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Bölcsődei Központ**
    - Telephelyek: Somssich P. u. 10.; Búzavirág u. 19.; Nemzetőr sor 10.; Szigetvári u. 7.; Petőfi u. 18.; Irányi Dániel u. 7/A.
- **Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete Napsugár Egyesített Támogató Szolgálat**
- **Kolping Támogató Szolgálat Kaposvár és Kistérsége** (A támogató szolgáltatás az önkormányzat önként vállalt feladata a Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesületével és a Kolping Szociális Intézményfenntartó Szervezettel kötött feladat-ellátási szerződés keretében biztosított.)
- **Borostyánvirág Alapítvány Anyaotthona** (A családok átmeneti ellátása az önkormányzat részére kötelező gyermekjóléti feladat, a Borostyánvirág Alapítvánnyal kötött feladat-ellátási szerződés keretében biztosított.)
- **INDIT Közalapítvány Tükörkép Kaposvári Addiktológiai Konzultációs Központ**
  - szenvedélybetegek nappali ellátása
  - szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása

(A szenvedélybetegek nappali ellátása az önkormányzat kötelező feladata, az Indít Közalapítvánnyal kötött feladat-ellátási szerződés keretében biztosított.)

- **Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete Nyitott Kapu Hajléktalan Gondozási Központ**
  - hajléktalan személyek átmeneti szállása
  - hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye
  - nappali melegedő
  - népkonyha
  - utcai szociális munka

(A hajléktalan ellátás az önkormányzat kötelező feladata, a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezetével kötött feladat-ellátási szerződés keretében biztosított.)

- **Mozgáskorlátozottak Somogy Megyei Egyesülete** „Napsugár” Fogyatékos Emberek Átmeneti Otthona

(A fogyatékos személyek átmeneti ellátása 2012. évtől az önkormányzat önként vállalt feladata, amelyhez működési támogatást nyújt a költségvetési rendeletében meghatározott összegben.)

Kaposvár Város Önkormányzata 2008-tól kezdődően a **hajléktalan ellátást** a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezetével kötött feladat-ellátási szerződés keretében biztosítja. A fenntartó EU-s pályázati forrás felhasználásával egy korszerű hajléktalanellátó központot épített és működteti hozzáértéssel, elhivatottan. Az intézmény pályázatot nyújtott

be Közterületen élők befogadásához és intézményi ellátáshoz szükséges fejlesztések támogatása 2018. címmel a Hajléktalanokért Közalapítvány felé, mely az éjjeli menedékhely férőhelyszámának 22 fős növelését tette lehetővé 2020. évben.

A Hajléktalan Gondozási Központ:

- A nappali melegedőt 100 férőhelyes
- Az éjjeli menedékhelyet 71 férőhelyes (50 férfi, 21 nő)
- Az átmenti szállás: 10 férőhelyes, a téli krízisidőszakban legfeljebb 25 férőhelyes
- Népkonyha: napi 15 fő részére biztosít étkezést.

A következő táblázatban az Önkormányzat számára kötelező és önként vállalt szociális ellátások körét, kapacitását, az ellátást nyújtó intézményeket, szervezeteket, mutatjuk be:

KÖTELEZŐ SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK		
szociális ellátások	**kapacitások, ellátottak (2025. évi adatiok)**	**ellátást nyújtók**
SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK		
étkeztetés	848 fő/év	**Kaposvári Szociális Központ, Szociális Gondozási Központ**
házi segítségnyújtás	340 fő/év	
idősek nappali ellátása	251 fő/év	
fogyatékosok nappali ellátása	36 fő/év	**Kaposvári Szociális Központ „Gyöngyfa" Napközi Otthon**
családsegítés	1176 fő/év	**Kaposvári GESZ, Családsegítő és Gyermekjóléti Központ**
utcai szociális munka	5312 fő/év	**Magyar Vöröskereszt SM. Szervezete Nyitott Kapu Hajléktalan Gondozási Központ**
hajléktalanok ellátása (nappali melegedő)	100 férőhely	
pszichiátriai betegek nappali ellátása	100 férőhely	**Baptista Tevékeny Szeretet Misszió**
szenvedélybetegek nappali ellátása	40 férőhely	**INDÍT Közalapítvány „Tükör" Somogy vármegyei Drogambulancia**
SZAKOSÍTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK		
időskorúak gondozóháza (átmeneti ellátás)	4 férőhely	**Mozgáskorlátozottal SM Egyesülete Napsugár Szociális Szolgáltató Központ**
hajléktalanok éjjeli menedékhelye	71 férőhely	**Magyar Vöröskereszt SM. Szervezete**
hajléktalan személyek átmeneti szállása	10 férőhely	**Magyar Vöröskereszt SM. Szervezete**
idősek otthona	60 férőhely	**Kaposvári Szociális Központ Liget Időskorúak Otthona**
hajléktalanok otthona		**Jelenleg lakossági szükségletek nem indokolják a szolgáltatás működtetését. A Kormány rendeletében kijelölt szerv azonban a megyei jogú város lakosainak ellátását erre hivatkozva nem tagadhatja meg.**
hajléktalanok rehabilitációs ellátása		

Önként vállalt Szociális Ellátások		
szociális ellátások	**kapacitások**	**Az ellátást nyújtók**
SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK		

Önként vállalt Szociális Ellátások		
szociális ellátások	**kapacitások**	**Az ellátást nyújtók**
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ***(2010-től önként vállalt feladat)***	178 fő/év	**Kaposvári Szociális Központ Szociális Gondozási Központ**
pszichiátriai betegek közösségi ellátása ***(2009-től önként vállalt feladat)***	58 fő/év	
szenvedélybetegek közösségi ellátása ***(2009-től önként vállalt feladat)***	58 fő/év	
szenvedélybetegek alacsonyküszöbű és közösségi ellátása ***(2009-től önként vállalt feladat)***	1799 esetszám/év	**INDÍT Közalapítvánnyal kötött feladat-ellátási szerződés keretében határozatlan időre**
támogató szolgáltatás ***(2009-től önként vállalt feladat)***	127 fő/év	**Mozgáskorlátozottak SM Egyesületével, Kolping Szociális Intézményfenntartó Szervezettel kötött feladat-ellátási szerződés keretében**
SZAKOSÍTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK		
fogyatékos személyek gondozóháza ***(állami feladat 2012-től)***	**6 férőhely**	**Mozgáskorlátozottak SM. Egyesülete részére működési támogatás nyújtása évenként a költségvetési rendeletben meghatározott összegben**

27. táblázat: Önkormányzat számára kötelező és önként vállalt feladatok köre, kapacitása, az ellátást nyújtó intézmények, szervezetek; Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026.

A szociális szolgáltatások működtetéseinek forrásai:

- a központi költségvetésből biztosított, a mindenkori költségvetési törvény alapján megállapított állami támogatás és feladatfinanszírozás;
- társulási formában ellátott feladatokhoz kapcsolódó kiegészítő állami támogatások;
- az intézményi térítési díjakból származó bevételek;
- a fenntartó önkormányzat, illetve a társulás saját forrásból biztosított hozzájárulása;
- pályázati és egyéb céljellegű támogatások.

A bentlakásos szociális intézmények finanszírozása a feladatfinanszírozás rendszerében történik, amelynek keretében az állami támogatás a szakmai feladatellátáshoz, a foglalkoztatottak bérkiadásaihoz és az intézmények működtetéséhez kapcsolódik, kiegészülve a fenntartó hozzájárulásával és az intézményi térítési díjbevételekkel.

Egészségügyi ellátás [20]

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) tanulmánya szerint a lakosság egészségi állapotáért 43%-ban az életmód, 27%-ban az öröklött genetikai tényezők, 19%-ban a

természeti és társadalmi környezet hatásai, 11%-ban pedig az egészségügyi ellátás tehető felelőssé. Hazánkban a várható átlagos élettartam továbbra is messze elmarad az EU átlagától, de még a környező kelet európai országok ide vonatkozó adataitól is. A kedvezőtlen trendet csak átfogó, összehangolt népegészségügyi stratégia fordíthatja meg, széleskörű kormányzati, tárcaközi összefogással, az önkormányzati szövetségek és a civil szféra bevonásával.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII tv. 5. § (1) szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról, és
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A város egészségügyi ellátásának bemutatása a Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2023-2028)[21] alapján:

Az önkormányzat által biztosított alapellátások:

- Felnőtt háziorvosok:

Kaposvár városban 29 felnőtt háziorvosi szolgálat működik. Jelenleg négy betöltetlen praxis van, ami helyettesítéssel ellátott. A funkcionális privatizáció teljes körű, a háziorvosok valamennyien vállalkozói formában látják el tevékenységüket.

- Gyermek háziorvosok:

Kaposváron 15 házi gyermekorvosi praxis működik, valamennyi vállalkozói formában.

A házi gyermekorvosok gyógyító tevékenységük mellett preventív feladatokat is végeznek tanácsadói és oktatási intézmények gyermekeit ellátó tevékenységük kapcsán. Az általuk ellátott óvodákban, iskolákban folyó felvilágosító, egészségnevelési munkában általában felkérésre vesznek részt, egészségnevelés személyre szólóan történik.

- Fogorvosok:

A fogorvosi alapellátás keretében a fogorvos feladata a fog- és szájbetegségek vizsgálata, kezelése, gondozása, valamint a sürgősségi ellátás. Az iskolai fogorvosok koordinálják, végzik a fogászati prevenciós munkát. A város fogászati alapellátásáról területi kötelezettséggel 10 felnőtt fogorvosi 7 gyermek (iskolafogász) gondoskodik.

A fogorvosok részére az alapvető gép-műszerek biztosítottak. Az alapellátáshoz kapcsolódó fogászati röntgen két helyen biztosított a városban. A gyermekfogászati

[21] https://kph.kaposvar.hu/data/adattar/hep/hep.pdf

körzetek kialakítása a környező települések bevonásával 2022. évben megtörtént, a praxisengedélyek kiadása is megtörtént.

- Alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeletek:

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata az Ezredév utca 13. szám alatt a felnőtt és gyermek lakosság részére központi (háziorvosi) ügyeletet működtet, melynek ellátási területe Kaposvár város, valamint Orci, Zimány és Magyaregres települések.

Fogorvosi ügyelet hétvégéken és ünnepnapokon működik, 75 település ellátási területtel, a településekkel kötött külön megállapodás alapján.

- Védőnői ellátás:

A védőnői munka az alapellátás részeként, a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészség romlásának megelőzése érdekében végzett egészségnevelés. A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, tevékenysége során szakmailag együttműködik a házi gyermekorvossal, a közoktatás, a gyermekjóléti, szociális és családsegítést végző intézmények szakembereivel. Az alapellátás keretében területi és iskolai védőnőket különböztetünk meg.

- Területi védőnői ellátás:

A területi védőnők a legfontosabb életszakaszoknál - a gyermekvárásnál, az újszülött fogadásánál, a családi élet kialakításánál, a gyermekek óvodába, iskolába menetelénél vannak jelen a családok életében. Kaposváron az évek óta jól kiépült területi védőnői körzetek száma 27, melyből 3 körzet tevékenysége terjed ki a városrészre, a szegregátum 3 területi védőnőhöz tartozik.

Egy védőnői körzetben a védőnő által ellátható várandós anyák, a 0-6 éves korú gondozottak és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen 250 fő lehet. Kaposváron nem működik körzet ezen ajánlott létszám felett.

- Iskola-egészségügyi ellátás:

  az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben meghatározottak szerint történik a településen. A kaposvári gimnáziumokat, szakképző iskolákat 8 iskolavédőnő látja el, önkormányzati rendeletben rögzített körzetekben. Az iskola-egészségügyi ellátással összefüggő feladatokat a területi védőnő - a területi védőnői ellátásról szóló külön jogszabályban meghatározott – a nevelési-oktatási intézményt ellátó iskolaorvossal együttműködve végzi.

Kaposi Mór Oktató Kórház

A Kaposvári Kórházat a reformkor idején 1846-ban alapították, civil kezdeményezéssel. Ahogy nőtt és fejlődött a város, a megye, úgy nőtt és fejlődött annak kórháza is. 2012. január 1-én állami tulajdonba került a kórház, a fenntartó előbb GYEMSZI intézménye, jelenleg az Országos Kórházi Főigazgatóság lett. A Marcali Városi Kórház- Rendelőintézet 2013. február 1-től kormányzati döntés alapján integrálódott a Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórházhoz. További telephelyek a városon belül és annak környékén (Mosdós) találhatók. A kórház a térség meghatározó egészségügyi intézménye, amely 24 órában felel 400 ezer lakos ellátásáért. Alapvető szolgáltatásai: járóbeteg-szakellátást, fekvőbeteg és sürgősségi ellátás, valamint diagnosztika. Egyben országos jelentőségű sürgősségi

központ (a 27 szakterületből kiemelt szakmák: képalkotó diagnosztika, onkológia, gyermekgyógyászat, agy- és szívbetegségek ellátása).

Az oktató kórház a fenti tevékenységein túl hatékonyan működik együtt a Pécsi Tudományegyetem Kaposvári Képzési Központjával a felsőoktatási képzés területen, az Egyetem által működtetett Kaposváron indított szakjainak kapcsán.

Fejlesztések:

Az 1990-es évek elejére elengedhetetlenné vált az épületek felújítása. 2006-ig mintegy 12 milliárd forint címzett állami támogatásból felújításra kerültek a Szülészet-nőgyógyászat, Belgyógyászat, Sebészeti Tömb, Műtéti Tömb épületei. 2006-ban a kórházvezetés koncepciója alapján elkezdődött a rekonstrukció új irányának kidolgozása.

A 2007-2013-as Európai Uniós fejlesztési ciklus legjelentősebb egészségügyi fejlesztései a TIOP-2.2.7-es pályázati konstrukcióba tartozó „Pólus”-projektek, melyek célja a kiemelt kórházak tömbfejlesztése volt. A Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórházban három szakaszra bontva zajlott a beruházás: 2011-ben átadásra került az Északi Tömb négy szárnya és a Diagnosztikai épület, 2014-ben az Északi Tömb további két szárnya, 2016 márciusára pedig elkészült a legújabb két szárny is, befejezve ezzel a kórház megújítását. A beruházás abban is egyedülálló a kórházprojektek között, hogy eredményeként a teljes betegellátási tevékenység egy új épületegyüttesbe került, a korábbinál 10 %-kal kevesebb területet használva.

A 40.000 m^2 alapterületen, 17 milliárd forint Európai Uniós és állami forrásból megvalósult Európai Uniós nagyprojekt részét jelentette a TIOP-2.2.2 azonosító számú „Sürgősségi” projekt (egységes gyermek- és felnőtt sürgősségi betegellátó centrum fejlesztése és heliport kialakítása) és a TIOP 2.2.6/B jelű pályázat keretében a Műtéti Tömb középső részének rekonstrukciója is[22].

2021-ben újult meg a kórház szülészete a Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zrt. által végzett, közel hárommilliárd forintos beruházás eredményeként. A felújítás az épület teljes külső-belső rekonstrukcióját, valamint az előtte elterülő park fejlesztését is magában foglalta.

Folyamatban van egy új orvos-nővér szálló kialakítása, mellyel a kórházban dolgozó más településről érkezők munkája válik jelentősen könnyebbé.

Kulturális és közművelődési intézmények

Csiky Gergely Színház

A megye kulturális életének egyik központja a kaposvári Csiky Gergely Színház. A színház, amely a város egyik jelképe, 1911-ben nyitotta meg kapuit. A színház Kaposvár belvárosában, a mai Rákóczi téren található, nem messze a vasútállomástól és a buszpályaudvaroktól. Az épületet körbeveszi a Színház park, ami szökőkútjaival, játszóterével a kaposváriak egyik kedvenc találkozóhelye. 1911-ben nyitotta meg kapuit az egykori Búza téren Kaposvár első állandó színháza, amely az 1970-es évek elejétől a

[22] www.kmmk.hu

magyar színházi élet meghatározó társulata volt. Teljeskörű felújítása 2019-ben fejeződött be, nagyszínpada 860 férőhellyel, stúdió színháza 90 férőhellyel várja a nézőket.

Szivárvány Kultúrpalota

A 2010-es felújítás óta nagy számban tartanak itt különféle zenei és más színpadi előadásokat, konferenciákat, valamint itt működik a Szivárvány Filmklub is. Minden augusztusban itt kap helyet továbbá a Kaposvári Nemzetközi Kamarazenei Fesztivál, a KAPOSFEST legtöbb rendezvénye. Az épület befogadóképessége 300 fő.

A **Rippl-Rónai Múzeum** a megye egyik legjelentősebb közművelődési intézménye és tudományos műhelye, amely gyűjtő, megőrző és bemutató tevékenységével fontos társadalmi igényt elégít ki.

Az **Együd Árpád Kulturális Központ** a város központi kultúrhelye, egyben a közösségi házak intézményi központja. A 2011-ben felújított 5000 m^2-es multifunkcionális „Üvegpalota" a képzési-oktatási feladatokon és térségi szolgáltatási funkciókon túl a kaposváriak és az egész térség lakói számára nyújt kulturális szolgáltatásokat.

A Zárda utcában a **Vaszary Emlékház** Kaposvár másik híres festőjének a műveit mutatja be. Az emlékház kialakítása a Magyar Nemzeti Galéria - a festő hagyatékának őrzője - jelentős szakmai támogatásával, a művész huszonhárom festményének kölcsönzésével valósulhatott meg. A kaposvári Rippl-Rónai Múzeum pedig három képpel járult hozzá az emlékkiállítás anyagához.

A **Kaposvári Roxínház** 2000. őszén alakult azzal a céllal, hogy a kaposvári és a környékbeli fiatalok megismerkedhessenek a zene, tánc és a színház világával. 2007-től a felnőtt társulat mellett 6-14 éves korig történik a fiatalok képzése is, akik önálló előadásokkal lépnek a nagyközönség elé.

A **Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár** Somogy vármegye leggazdagabb állományú nyilvános könyvtára, egyben közművelődési könyvtárainak hálózati központja. A központi könyvtáron kívül 1 fiókkönyvtár áll az olvasók rendelkezésére.

A **Bábszíntér** Somogy vármegye egyetlen állandó játszóhellyel működő bábszínháza, mely 2019-ben költözött a Vaszary parkban álló néhai kápolnaépületbe.

Sport és rekreáció

Kaposvár 1997 óta a Nemzet Sportvárosa cím birtokosa. Az önkormányzat kiemelkedő mértékben (költségvetésének több mint 4%-ával) támogatja a sportot.

A városban számos sportegyesület működik, az atlétikától kezdve a motorsporton át a vizes és a küzdősportokig, szinte valamennyi sportág művelésére van lehetőség. Az Önkormányzat a sportfeladatainak ellátása – különösen az utánpótlás-nevelés támogatása – érdekében, fenntartja és működteti a Kaposvári Sportközpont és Sportiskolát; a verseny- és élsport, az utánpótlás-nevelés, a szabadidősport, illetve a lakosság egészséges életmódjának támogatása érdekében pedig az alábbi sportlétesítményeket[23] tartja fenn:

Sportlétesítmények

- Bodosi Mihály Sportközpont:

[23] 19/2021.(V.21.) Önkormányzati rendelet a sportról

    - Kaposvár Aréna
    - Körcsarnok
    - RG-csarnok
    - Asztalitenisz csarnok
    - Jégcsarnok
        - A 2005-ben finn könnyűszerkezetes technológiával épült létesítmény Magyarország egyik legmodernebb, a régió egyetlen fedett jégcsarnoka. A minden nemzetközi szabványnak megfelelő jégkorongpálya, 500 ülőhelyes lelátóval, közel 1000 ember befogadására alkalmas. A jégcsarnok 1800 négyzetméteres gondozott jégfelülettel várja a sportolni vágyókat.
    - Atlétika pálya
    - Evezős tanmedence
    - Műfüves labdarúgó pálya
- Judo csarnok
- Csik Ferenc Versenyuszoda
- Városi fürdő (25 és 50 m-es medencék, tanmedence)
- Rákóczi Stadion
- Labdarúgópályák
    - Bene Ferenc Labdarúgó Akadémia pályái
    - Toponári
    - Kaposfüredi
- Desedai Csónakház
- Zaranyi lőtér
- Donneri Sportklub területe
- Városligeti sportpályák
- Közterületi sportlétesítmények
    - műanyag borítású futókörök
    - fél-kosárpályák
    - szabadidős fitnesz-parkok
    - ovi-foci pályák

Az Önkormányzat a tulajdonában lévő sportlétesítmények fenntartásáról, működtetéséről, üzemeltetéséről, gazdasági társaságokkal, civil és sportszervezetekkel kötött külön megállapodásokban foglaltak szerint gondoskodik.

2.1.6.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Kaposvár MJV elkötelezett az esélyegyenlőség biztosítása mellett, ennek megfelelően stratégiai- és egyéb alapdokumentumaiban is rögzítette a mindenkit megillető egyenlő bánásmód és a veszélyeztetett társadalmi csoportok esélyegyenlőségét biztosító alapelveket.

A 2025-ben felülvizsgált, a 2023-2028-as időszakra vonatkozó **Helyi Esélyegyenlőségi Program** (HEP) részletesen foglalkozik az esélyegyenlőség szempontjából veszélyeztetett csoportok - a *mélyszegénységben élők és romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők* – helyzetével. Tematikusan is foglalkozik továbbá a szociális, egészségügyi, kulturális, oktatási, sport stb. szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításával, az egyes társadalmi csoportok speciális szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével (akadálymentesítés, speciális étrend, mozgáskorlátozottság, szegénység stb).

A város önkormányzata a Szociális és a Gyermekvédelmi törvényben, valamint a kormányrendeletekben meghatározott kötelező feladatokon kívül több önként vállalt feladatot is ellát az arra rászorulók esélyegyenlőségének javítása érdekében:

Kötelező feladatok:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyszeri kiegészítése
- rendkívüli települési támogatás
- köztemetés
- szünidei gyermekétkeztetés

Önként vállalt feladatok:

- települési támogatás - lakásfenntartási támogatás
- települési támogatás – adósságkezelés
- helyi támogatás
- felsőfokú oktatási intézményekben tanulók lakhatási támogatása
- gyermekintézményben fizetendő személyi térítési díj támogatása
- roma tanulók ösztöndíja
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj
- krízis segély
- gyógyszertámogatás
- utazási támogatás (CSED-en, GYED-en GYES-en lévők részére)
- tömegközlekedési támogatás
- speciális diétára szoruló személyek időszaki támogatása
- lombikbébi kezelés támogatása
- támogatás az “Idősek Világnapja” alkalmából
- méltányossági ápolási díj (a már megállapított ellátások tekintetében)
- beiskolázási segély
- tűzifa juttatás
- szakemberek települési támogatása
- karácsonyi támogatás
- időszaki fűtési támogatás
- szociális kölcsön
- önkormányzati beruházásban épült lakás kedvezményes megvásárlásának biztosítása
- önkormányzati bérlakás biztosítása
- ösztöndíj a Kaposváron munkát vállaló kaposvári diákoknak
- Kaposvár Kártya
- jogosítvány megszerzésének támogatása
- nyári napközi biztosítása
- ifjúsági szervezetek támogatása
- tehetséges fiatalok Kaposvár jövőjéért polgármesteri díj
- tüdőgyulladás elleni védőoltás 65. év felettiek részére

Ahhoz, hogy Kaposvár megteremtse az esélyegyenlőséget, a lakhatási, szociális ellátások mellett az infrastruktúrához való egyenlő hozzáférést is biztosítania kell. Az infrastruktúrafejlesztés része a közműellátottság 100 %-os lefedettsége a lakott területeken, a még meglévő földutak szilárd útburkolattal való ellátása, illetve pormentesítésük, valamint a gyalogos közlekedés biztonságossá tétele, és a városi tömegközlekedés fejlesztése.

A szociális és egyéb szolgáltatásokon kívül a szélesebb közönségnek szánt programok esetében (Kaposvár kiemelt nagyrendezvényei) is gondoltak a helyi esélyegyenlőség biztosítására: egyrészt szervezőként, másrészt közönségként legyenek jelen minél nagyobb számban e társadalmi csoportok képviselői.

A HEP a feladatok beazonosításán túl részletes intézkedési tervet is tartalmaz valamennyi csoport tekintetében:

- Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége
    - Roma integráció segítése
    - Mélyszegénységben élők rossz egészségi állapotának javítása
    - Hátrányos helyzetű (alacsony iskolai végzettségűek, 25 év alatti fiatalok vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők, 50 év felettiek, GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek, Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, Megváltozott munkaképességű személyek, Roma nemzetiséghez tartozó személyek), munkát vállalni szándékozó álláskeresők munkaerőpiaci helyzetének javítása
    - Foglalkoztatottság további növelése
    - Alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása, komfortfokozatának növelése
- A gyermekek esélyegyenlősége
    - Jelzőrendszer erősítése
    - Iskolai lemorzsolódás, iskola elhagyás megelőzése
    - Szenvedélybetegségek, függőségek okozta hátrányok kezelése
    - Korai fejlesztő tevékenység biztosítása
    - Önkormányzati óvodák akadálymentesítése
    - Fejlesztő pedagógusi státuszok
    - Hátrányos helyzetű gyermekek számára a továbbtanulás lehetőségének megkönnyítése
    - Beiskolázási segély
    - Időszaki támogatás
    - Jelenlét Ház közösségfejlesztő tevékenységének folytatása
    - fogyatékosságügyi tanácsadás működtetése, társszakmák együttműködésének javítása
    - Fecske program
- A nők esélyegyelősége
    - Munkavállalás esélyeinek növelése

  - Tömegközlekedés igénybevételét segítő támogatások
  - Nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelem
  - Akadálymentesítés
  - az Egyedülálló Szülők Klub Alapítvány kaposvári csoportjának létrehozása
- Az idősek esélyegyenlősége
  - Alzheimer kórral élő, illetve demens betegeket ellátó családok segítése
  - Jelzőrendszeres házisegítség nyújtás fejlesztése
  - Idősek egészségi állapotának megőrzése
  - Gyógyszertámogatás
  - Idősek elmagányosodásának megelőzése
  - Idősek anyagi támogatása
  - Őszi táborok szervezése (utazás, pihenés az alacsony nyugdíjúak számára)
  - Idősek bentlakásos intézményeiben új férőhelyek létrehozása
  - Idősek biztonságának biztosítása, felvilágosítás
  - Hospice Ház létrehozása
- A fogyatékossággal élők esélyegyenlősége
  - Fogyatékosságból adódó igény – tervezett, egységes és átlátható igénybevevői út
  - Fogyatékosságból adódó igény – akadálymentesítés
  - Bérlakások akadálymentesítése

Kaposvár a jövőképét a térségi erőforrásokra és együttműködésekre alapozott gazdasági központban, egészséges családokban gyarapodó zöld városban látja. Ehhez kapcsolódó átfogó célok azonosításra kerültek, amelyek a versenyképességet és foglalkoztatást, fenntartható ökológiai és energetikai rendszereket, minőségi városi környezetet, aktív, egészséges, összetartó társadalom elérését segítik elő.

Stratégiai célok mentén

- a térségi erőforrásokra és együttműködésekre épülő erős helyi gazdaság,
- vonzó üzleti környezet,
- korszerű, energiahatékony és környezetbarát városi infrastruktúrák és szolgáltatások,
- harmonikus város (vonzó városi környezet és aktív, egészséges társadalom),
- szolidáris, biztonságos, egyéni esélyeket biztosító város kerültek kitűzésre.

Ezek járulnak hozzá a város hosszú távú céljainak eléréséhez, a város gazdasági, társadalmi és környezeti értelemben is fenntartható, térben is kiegyensúlyozott fejlődéséhez.

Kaposvár hosszú távú társadalompolitikai céljai között a népesség növekedésének elősegítése, a családpolitika, valamint horizontális célként az egyenlő esélyek biztosítása kitüntetett szerepet kap. A szociális ellátórendszerek fejlesztése, az ifjúsági és családpolitika, valamint a társadalmi felzárkóztatásra irányuló programok mellett a cél integrálja a közbiztonság javítását szolgáló beavatkozásokat, valamint a helyi közösségi élet támogatását. A cél sikeres megvalósításához szükség van a különböző fenntartású intézmények közötti együttműködésre és a civil szervezetek szerepvállalására.

Kaposvár Megyei Jogú Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve (2007-2013.)[24]

Az esélyegyenlőségi program általános céljai a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek oktatási szegregációjának csökkentése. Törekedni kell a körükben kirívóan magas fogyatékossá minősítési arányok visszaszorítása, az alacsony óvodáztatási arányok további javítása, az oktatási szolgáltatásokhoz történő egyenlőtlen hozzáférés biztosítására, a halmozottan hátrányos helyzetűek lemorzsolódásának csökkentésére.

Az esélyegyenlőségi intézkedések célja, hogy a város intézményeiben a jövőben egyszerre javuljon az oktatás eredményessége, hatékonysága, ugyanakkor továbbra is mindenki számára biztosított legyen a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés, az iskolák használható tudást, valamint a tudás és képességek folyamatos fejlesztését megalapozó alapkészségeket adjanak át minden gyerek számára.

A terv megállapítja, hogy Kaposvár Megyei Jogú Városban biztosított az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés. Nincsenek azonnali beavatkozást sürgető hiányosságok. Ám annak érdekében, hogy még kisebb legyen a hátrányos helyzetű rétegek iskolai lemorzsolódása, és az átlagosnál gyengébb tanulmányi teljesítményük javuljon, az esélyegyenlőség megteremtése, az oktatás hatékonyságának növelése érdekében az önkormányzat megfogalmazott számos olyan intézkedést és támogatási elvet, melyeket a 2007-2013-as tervezési időszakban biztosít.

2.1.7 A település gazdasága

2.1.7.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Kaposvár Somogy vármegye közigazgatási, gazdasági és foglalkoztatási központja, gazdaságában a szolgáltató szektor mellett továbbra is jelentős szerepet tölt be az ipar és azon belül a feldolgozóipar. A város ipari szerkezetében meghatározó az élelmiszeripar, valamint a gép-, elektronikai és járműipari beszállítói tevékenység. A jelentősebb helyi vállalkozások közé tartozik többek között a KOMETA 99 Zrt., a Magyar Cukor Zrt., valamint a VIDEOTON Elektro-PLAST Kft.

Kaposvár élelmiszeriparának egyik meghatározó szereplője a Magyar Cukor Zrt. kaposvári üzeme, amely 2008 óta Magyarország egyetlen működő répacukorgyára. A vállalat 2024-ben 250 főt foglalkoztatott állandó jelleggel, a cukorrépa-feldolgozási kampány idején pedig

24

létszáma mintegy 300 főre emelkedett. A gyárban az elmúlt években jelentős korszerűsítések valósultak meg: 2024-ben is folyamatban volt a cukorgyártás hatékonyságának és energiahatékonyságának javítását célzó fejlesztés. A korábbi beruházások révén a gyár feldolgozási, raktározási és csomagolási kapacitása is jelentősen bővült, energiaigényének pedig több mint felét saját megújuló biogáztermelésével képes biztosítani.

2.1.7.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A 2024-es adatok korlátozott elérhetősége miatt Kaposvár vállalkozási adatai 2023-as évre kerülnek bemutatásra.

2023-ban Kaposváron a KSH adatai szerint 11 519 regisztrált vállalkozás volt, ebből 8116 társas vállalkozás. A vállalkozások számának főbb gazdasági ágankénti összetételét vizsgálva (2023-as KSH-adatok alapján) a szolgáltatások dominanciája állapítható meg, melyek egy része – Kaposvár központi funkciójából adódóan – megyei feladatokat is ellát. Kereskedelem és gépjárműjavítás alá sorolható regisztrált vállalkozások aránya 52%, míg a működőké 2023-ban 14%.

2023-ban a Kaposváron működő vállalkozások száma 9 830 db volt, míg az ott működő társas vállalkozások száma 4 328 db volt.[25]

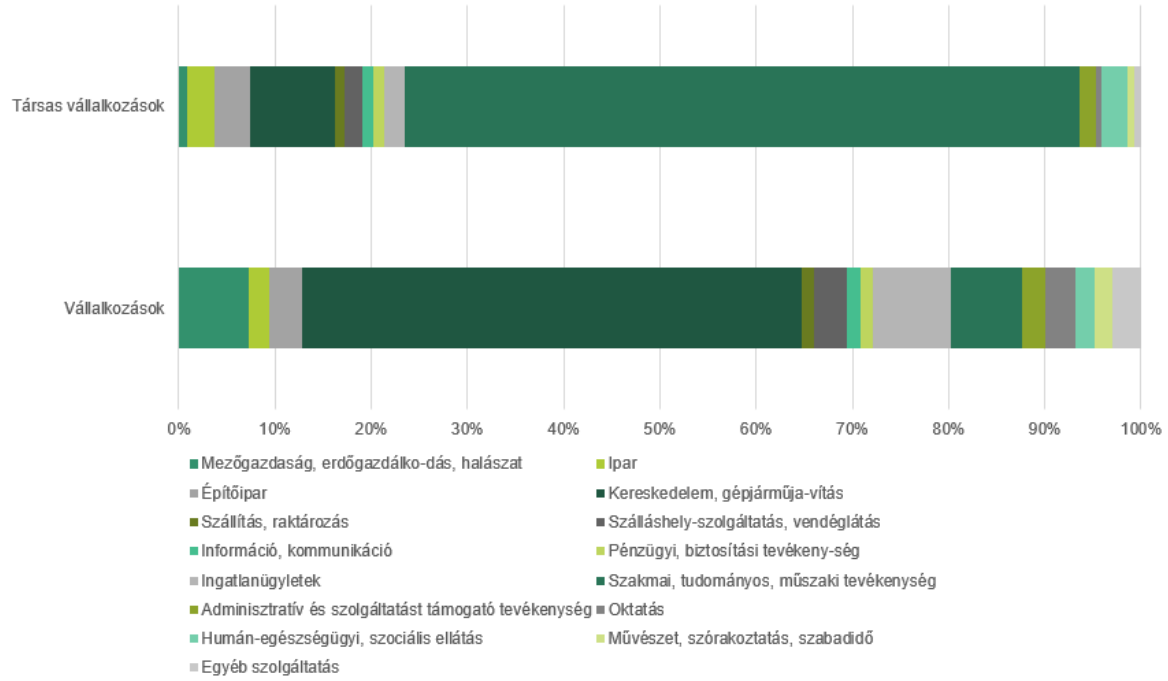
A regisztrált és működő vállalkozások aránya Kaposváron nem kirívó, országszerte jellemző az inaktív egyéni vállalkozások magas száma. E vállalkozásokról – nemzetgazdasági ágak szerinti bontásban – az alábbi táblázat és ábra alapján az alábbiak mondhatók el: a szolgáltatások elsőbbrendűségét mind a működő vállalkozások, mind a működő társas vállalkozások tekintetében a Kereskedelem, gépjárműjavítás (51,98 %-kal, illetve a társas vállalkozásoknál 8,82%-kal), valamint a Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (7,38%-kal, illetve a társas vállalkozásoknál 70,15 %-kal) nemzetgazdasági ágak dominanciája sugallja.

Nemzet-gazdasági ág	Regisztrált vállalkozások száma (db, 2023)		Megoszlás		Működő vállalkozások száma (nonprofit gazdasági társaságok-kal együtt) (db, 2023)		Megoszlás		Regisztrált társas vállalkozá-sok száma (db, 2023)		Megoszlás		Működő társas vállalkozások száma (db, 2023)		Megoszlás	
Mezőgazdaság, erdőgazdál-kodás, halászat	1561		7,22%		127		1,94%		68		0,84%		49		2,03%	
Bányászat, kőfejtés	0	472	0,01 %	2,18 %	0	377	0,02 %	5,76 %	0	233	0,00 %	2,87 %	0	208	0,0 0%	8,62 %
Feldolgozó-ipar	446		3,78 %		359		5,47 %		219		7,39 %		197		7, 86 %	
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicio-nálás	10		0,12 %		4		0,05 %		5		0,21 %		4		0, 13 %	

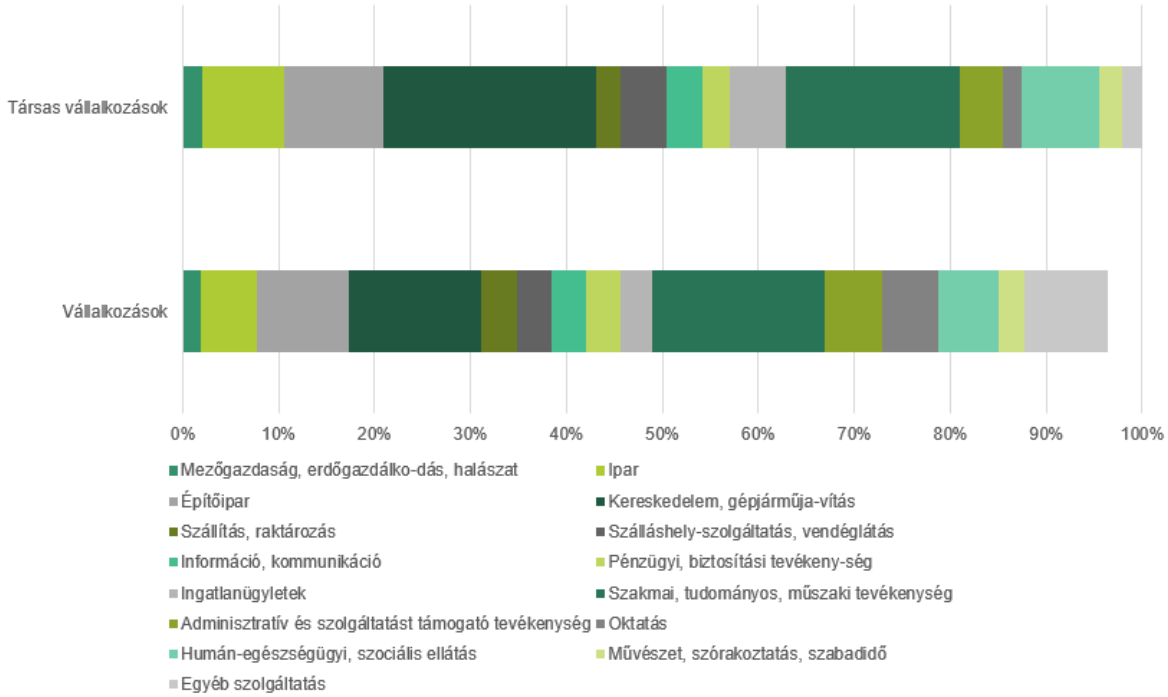
[25] Forrás: Kaposvár adóiroda

Nemzet-gazdasági ág	Regisztrált vállalkozások száma (db, 2023)	Megoszlás	Működő vállalkozások száma (nonprofit gazdasági társaságok-kal együtt) (db, 2023)	Megoszlás	Regisztrált társas vállalkozá-sok száma (db, 2023)	Megoszlás	Működő társas vállalkozások száma (db, 2023)	Megoszlás
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladék-gazdálkodás, szennyező-désmentesí-tés	16	0,15 %	14	0,23 %	9	0,38 %	7	0, 42 %
Építőipar	729	3,37%	627	9,59%	300	3,70%	247	10,23%
Kereskedelem, gépjárműja-vítás	11238	**51,98%**	903	13,81%	716	**8,82%**	535	22,16%
Szállítás, raktározás	283	1,31%	248	3,79%	76	0,94%	61	2,53%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	728	3,37%	229	3,50%	151	1,86%	118	4,89%
Információ, kommunikáció	304	1,41%	239	3,65%	99	1,22%	89	3,69%
Pénzügyi, biztosítási tevékeny-ség	280	1,30%	236	3,61%	85	1,05%	68	2,82%
Ingatlanügyletek	1758	8,13%	214	3,27%	178	2,19%	144	5,97%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1595	**7,38%**	1177	17,99%	5693	**70,15%**	437	18,10%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	519	2,40%	388	5,93%	132	1,63%	108	4,47%
Oktatás	666	3,08%	388	5,93%	56	0,69%	48	1,99%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	452	2,09%	406	6,21%	212	2,61%	194	8,04%
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	388	1,79%	175	2,68%	59	0,73%	58	2,40%
Egyéb szolgáltatás	646	2,99%	575	8,79%	58	0,71%	50	2,07%
Összesen	**21619**	**100%**	**6541**	**100%**	**8116**	**100%**	**2414**	**100%**

28. táblázat: Kaposvári vállalkozások adatai 2023-ban; Forrás: KSH.

25. ábra: A regisztrált vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint Kaposváron, 2023; Forrás: KSH

26. ábra: A működő vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint Kaposváron, 2023; Forrás: KSH

Főtevékenységük alapján a legtöbb kaposvári vállalkozás a szolgáltató szektort erősíti. 2023 végén a regisztrált vállalkozások többsége a kereskedelem, gépjárműjavítás (11238), ingatlanügyletek (1758), szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (1595),

mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (1561), építőipar (729) illetve a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (728) nemzetgazdasági ágba tartozott.

A vállalkozások nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása mind a teljes vállalkozói körben, mind a társas vállalkozásokra vonatkoztatva a vidéki megyeszékhelyek átlagát közelíti, eltérést a Kaposváron „élénkebb" szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás mutat.

Az ipari tevékenység elsősorban a város keleti és nyugati részén alakult ki, korábban a város szélén elhelyezkedő, ma már a várossal egybenőtt iparterületeken folyik. A városban két ipari park létesült, amelyek lehetővé tették az elmúlt években történt jelentősebb befektetéseket. Az önkormányzat által létesített Keleti Ipari Park zöldmezős, nagy területigényű beruházásokat tett lehetővé. A rendelkezésre álló területek ugyan még nem fogytak el teljesen, de a park keleti irányban bővítésre került. A VIDEOTON Ipari Parkban elsősorban a nehézipar és az élelmiszeripar működő vállalkozások telepedtek le. Jellemzően ipari, gazdasági tevékenység színhelye emellett a Jutai út-Füredi út menti gazdasági övezet (enne részeként Garázsváros is).

Kaposváron a zöldmezős fejlesztési területek mellett rendelkezésre állnak barnamezős területek is. Ezek fejlesztésekbe való bevonásánál problémát jelent, hogy közülük kevés van önkormányzati tulajdonban, így funkcióváltásuk közvetlenül függ a piaci lehetőségektől és a tulajdonosok számára elérhető forrásoktól. A kaposvári nyilvántartott barnamezős területeket az alábbi táblázat mutatja be:

Cím	HRSZ	terület nagysága	HÉSZ	Tulajdon-szerkezet	Tulajdoni hányad	Használaton kívüli a terület?
volt Füredi II. laktanya területe	5374/10	39 112	Vt-Sz/13	magán	1/1	igen
	5374/12	21 511	Vt - Sz/13	magán	1/1	igen
	5374/20	42 502	Vt-Sz/13	magán	1/1	igen
	5374/14	12 243	Vt-Sz/13	magán	1/1	igen
	5374/16	9 607	Vt-Sz/13	magán	1/1	igen
	5374/18	25 213	Vt-sz/13	magán	1/1	igen
	5374/11	7 212	Vt-SZ/13	magán	1/1	igen
	5374/13	3 624	Vt-SZ/13	magán	1/1	igen
	5374/15	1 297	Vt-SZ/13	magán	1/1	igen
	5374/17	2 742	Vt-SZ/13	magán	1/1	igen
	5374/19	5 678	Vt-SZ/13	magán	1/1	igen
	5374/43	7 086	Vt-SZ/13	magán	1/1	igen

Jutai út (Kapos Atlas mögötti területek)	5894/51	1 504	Gksz/7	magán	1/2	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/52	688	Gksz/7	magán	1/2	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/53	1 705	Gksz/7	magán	1/1	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/54	1 704	Gksz/7	magán	1/1	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/55	1 705	Gksz/7	magán	1/1	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/56	2 644	Gksz/7	magán	1/1	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/64	6 407	Gksz/18	magán	1/1	részben
	5894/57	2 714	Gksz/7	magán	1/2	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/58	444	Gksz/18	állami	1/1	igen
	5894/59	445	Gksz/18	magán	1/2	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/60	445	Gksz/18	magán	1/1	igen, jellemzően épületállomá

						ny nélküli telephelyek
	5894/61	556	Gksz/18	magán	1/1	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/50	5 508	Gksz/18	állami	1/1	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
	5894/49	1 081	Gksz/18	állami	1/1	igen
	5894/48	811	Gksz/18	állami	1/1	igen
	5894/47	1 500	Gkesz/18 övezeten belül javasolt magán út	magán	1/1	igen
	5894/46	886	Gksz/18	magán	1/1	igen, jellemzően épületállomány nélküli telephelyek
Jutai út (volt Textilművek és környezete)	5763/4	5 000	Köu	magán	1/1	nem
	5764	3 417	KÖu	önkormányzat		igen
	5765	1 118	Köu	önkormányzat		igen
	5772/6	31 811	Ks/2	magán	12008/31811 19803/31811	nem
	5772/7	6 858	Gksz/10	magán	1/1	nem
	5772/14	86 370	Gksz/10	magán		nem
	5772/12	118 716	Gksz/10	állami többségű vegyes		nem
Kinizsi ltp.	5735/5	3 748	Geip0-T/6	önkormányzat		nem

	5735/6	1 492	Geip0-T/7	önkormányzat		nem
	5735/7	3 708	Geip0-T/8	önkormányzat		nem
	5735/8	1 475	Geip0-T/6	önkormányzat		nem
	5735/9	3 670	Geip0-T/6	önkormányzat		nem
	5735/10	1 612	Köu-TGY	önkormányzat		nem
Kaposrétsor	6734	10 888	Gksz/10	magán	1/1	részben
	6735	1 394	Gksz/10	állami	1/1	vízmű terület
	6736		Köu	önkormányzati		-
	6737	8 093	Gksz/10	magán	1/1	nem/telephely
	6738/1	1 952	Gksz/10	magán	1/1	részben/telephely
	6738/4	2 314	Köu	magán - saját használatú út	1/1	-
	6738/5	5 695	Gksz/10	magán	1/1	nem/telephely
	6738/8	20 122	Gksz/10	magán	1/1	nem/telephely
	6738/7	20 006	Gksz/10	magán	1/1	nem/telephely
Zaranyi ltp. (lőtér területe)	4361/5	11 750	Gksz/9	önkormányzat		nem
	4361/19	10 255	Gksz/9	ömkormányzat		egyéb célra
Dombóvári út 2. (régi FMV területe)	3544/1	29 649	Gksz/10	magán	1/1	részben
Dombóvári út (volt Fészek Áruház)	3657/62	33 106	Geip-Á/4	magán	1/1	igen
Fő utca 101. (régi nyomda épület)	619	7 509	Gksz/4	vegyes		részben
Bethlen tér 1. (régi DOMUS épülete)	4773/37	3 204	Vk-Sz/7	magán	1/1	jellemzően igen
Szigetvári út (volt homokbánya)	6941/3	65 375	Ks/2	önkormányzat		igen
Kaposfüredi városrész, Szőlőhegyi	15264	7 020	Vt-Sz/5	magán		igen

utca (régi siló épületek)						
Somssich Pál utca 14. (régi kollégium épület)	836	1 956	Vt-Z/9	önkormányzat		igen
Bajcsy-Zsilinszky utca 62-72. (nővérszálló épülete)	637/2	3 445	Lk-Z/5	állami		nem

29. táblázat: Kaposvár barnamezős területei 2026-ban. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026)

A kereskedelmi ellátásban minőségi változást eredményezett a – térségi vonzású – bevásárlóközpontok létesítése, amelyek ugyanakkor erőteljes átalakulást hoztak a kiskereskedelmi hálózatban. Az elmúlt évek városrehabilitációs programjainak hatására megújult belváros pedig jó lehetőséget teremt szakosodott kiskereskedelmi egységek, vendéglátóhelyek létesítésére. A világgazdasági válság, is éreztette hatását, mely elsősorban a kisvállalkozásokat érintette komolyabban.

A Magyar Turisztikai Ügynökség közreműködésével 2016-tól megkezdődött a kiemelt turisztikai fejlesztési térségek kijelölése, majd a rendszer átalakításával létrejöttek a jelenlegi turisztikai térségek. Kaposvár és térsége ugyanakkor nem tartozik a jogszabályban kijelölt turisztikai térségek közé. A város turisztikai fejlesztése ennek ellenére egyre hangsúlyosabban térségi szemléletben történik: a 2022-ben elkészült Kaposvár és Zselic térsége Desztinációfejlesztési Stratégia Kaposvárt és a környező Zselicet egységes turisztikai desztinációként kezeli, amelynek központja Kaposvár.

Kaposvár szálláshely-kapacitása és vendégforgalma a Balaton déli partjának kiemelkedő turisztikai teljesítményéhez képest továbbra is mérsékelt, a turizmus ugyanakkor fontos részét képezi a város szolgáltató szektorának. A COVID–19-járvány következtében bekövetkezett jelentős visszaesést követően a vendégforgalom fokozatosan helyreállt. A KSH adatai alapján 2024-ben a kaposvári turisztikai szálláshelyeken összesen 68 425 vendégéjszakát regisztráltak, ami meghaladta az előző évi értéket. A vendégforgalomban továbbra is a belföldi turizmus meghatározó.

Kaposvár turisztikai keresletének alakulását ezért jelentősen befolyásolják a belföldi háztartások utazási lehetőségei, jövedelmi helyzete és fogyasztási döntései, valamint a belföldi turizmust ösztönző eszközök, köztük a SZÉP-kártya. A város turisztikai kínálatának fejlesztésében ugyanakkor egyre nagyobb szerepet kap Kaposvár és a Zselic kínálatának összekapcsolása, a térség természeti, kulturális és aktív turisztikai adottságainak közös hasznosítása.

A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 - Turizmus 2.0 egyik alappilléreként 2019-ben megkezdte működését a **Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (NTAK)**. Az NTAK egy új, digitális adatszolgáltatási rendszer, amely lehetővé teszi, hogy valós időben legyen látható az ország összes szálláshelyének forgalmára vonatkozó statisztikai adat (külföldi és belföldi vendégek száma, vendégéjszakák száma, melyik küldőpiacról érkeztek, milyen szolgáltatásokat vettek igénybe). Az adatbázis mindamellett, hogy naprakész információkat szolgáltat, az adatok minőségében is új korszakot jelent.

A desztinációba érkező vendégek profilja rendkívül sok összetevő alapján jellemezhető, így pl. a pontos belföldi küldőterület, korosztályok, egyéni, csoportos vagy családi utazások, szezonalitások vagy költési hajlandóságok, igénybe vett szolgáltatások stb. adatokból többféle kombináció is elemezhető. Ezzel jobban megismerhetőek a Kaposvárra és

térségébe látogató turisták jellemzői, elősegítve így a turisztikai termékfejlesztés, marketingtevékenység folyamatait.

Az adatszolgáltatási rendszerbe folyamatban van a turisztikai vonzerők és a vendéglátóhelyek bekapcsolása is, amivel az eddigitől is szélesebb körű információk lesznek elérhetőek a látogatókról, még jobb stratégiai tervezhetőséget biztosítva a desztináció döntéshozói részére.

Kereskedelmi szálláshelyek főbb adatai, 2002-2019					
	Szállásférőhelyek száma	**Vendégek száma**	**Ebből külföldi**	**Vendégéjszakák száma**	**Ebből külföldi**
2002	754	21629	5964	61914	14745
2003	782	23435	5991	56656	13331
2004	1091	23205	3784	54594	8235
2005	884	23316	3218	59841	7586
2006	1069	27469	n.a.	55396	7255
2007	875	26149	n.a.	49608	9929
2008	792	19639	3681	39763	8223
2009	953	17837	3296	35380	7823
2010	731	14953	2510	32066	6522
2011	743	13586	1883	35005	4326
2012	1677	14531	n.a.	36431	8907
2013	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a
2014	2274	n.a	n.a	60919	26366
2015	2133	n.a	n.a	51847	18109
2016	2160	n.a	n.a	60887	18209
2017	1676	n.a	n.a	52170	16770
2018	1536	n.a	n.a	61850	18511
2019	1614	n.a	n.a	62008	19654

30. táblázat: Kaposvári kereskedelmi szálláshelyek főbb adatai; Forrás: KSH Somogy vármegyei statisztikai évkönyvek.

A szálláshely-statisztikai adatgyűjtés módszertanának és adatforrásainak megváltozása következtében 2019 után a korábbi időszakkal közvetlenül összehasonlítható településszintű adatok nem minden mutató (így a szállásférőhelyek, a vendégek és a külföldi vendégek, valamint a vendégéjszakák és a külföldi vendégéjszakák száma) esetében állnak rendelkezésre, ezért a 2020 utáni időszak adatait külön táblázatban, az elérhető mutatók alapján indokolt bemutatni.

	Összes vendégéjszakák száma
2020	45 496
2021	63 473
2022	82 689
2023	64 637
2024	68 193
2025	70 934

31. táblázat Az összes vendégéjszakák száma Kaposváron 2020-2025 között. (Forrás: Kaposvár Polgármesteri Hivatalának beszámolója[26])

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint Kaposváron 2019 júliusában a kereskedelmi szálláshelyek 1 614 férőhellyel rendelkeztek. A kapacitás ugyanakkor jelentős szezonális ingadozást mutatott, amelyben meghatározó szerepet játszott az ifjúsági és közösségi szálláshelyek – köztük a nyári időszakban vendégfogadásba bekapcsolódó kollégiumok – magas férőhelyszáma.

A COVID–19-járvány 2020–2021-ben jelentős visszaesést okozott a turisztikai ágazatban, amely a kaposvári szálláshelyek működését és a vendégforgalmat egyaránt érintette. A járványügyi korlátozások megszűnését követően a turisztikai forgalom fokozatosan helyreállt, ugyanakkor az energiaárak és az üzemeltetési költségek emelkedése újabb nehézséget jelentett a szálláshely-szolgáltatók számára. A városban bevallott vendégéjszakák száma 2020-ban 45,5 ezerre esett vissza, majd 2022-ben 82,7 ezerre emelkedett. A 2023. évi 64,6 ezer vendégéjszakát követően 2024-ben 68,2 ezer, 2025-ben pedig 70,9 ezer vendégéjszakát regisztráltak.

A vendégforgalom helyreállása mellett továbbra is korlátozó tényezőt jelent a megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely-kapacitás, ami különösen a nagyobb rendezvények idején jelentkező koncentrált kereslet kiszolgálását nehezítheti. A turisztikai fejlesztések egyik feladata ezért a szálláskínálat mennyiségi és minőségi fejlesztése, valamint a város turisztikai vonzerejéhez és rendezvénykínálatához igazodó kapacitások kialakítása.

Kaposvár tekintetében a kultúrára és rendezvényekre épülő városi turizmus, valamint az egészségiparhoz köthető gyógyturizmus a meghatározó a jövőképben. Kaposvár sport és kulturális nagyrendezvényei, fesztiváljai évről-évre több látogatót vonzanak, magángyűjteményei és kiállítóhelyei egyre ismertebbek. Az elkészült városi élményfürdő mellett a gyógyturisztikai fejlesztések eredményeként, az egészségturizmus erősödése jelenthet növekedési potenciált a városnak. Az aktív turizmust (vízi turizmus, kerékpározás, lovaglás, túrázás) is jó adottságok jellemzik és kiépült termékek is jelen vannak. A célkitűzések között szerepel a turisztikai termékek továbbfejlesztése, illetve bekapcsolása Kaposvár idegenforgalmába.

Az idegenforgalmi szektor az egyik legdinamikusabban növekvő ágazat, mely az idegenforgalmi célterületeken a gazdaság sokrétű fejlődését segíti. Kaposvár idegenforgalmi potenciálját tekintve, azok hatékonyabb kihasználásával a szektor növekedése sok szálon járulhat hozzá a város gazdaságának élénküléséhez.

2.1.7.3 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Kaposváron a gazdasági szervezetek számának alakulását az elmúlt évtizedben a társas és az egyéni vállalkozások eltérő intenzitású, és esetenként eltérő irányú változásai formálták. E folyamat részeként a regisztrált társas vállalkozások száma lassú, de kitartó növekedés következtében folyamatosan emelkedett az időszak során. 2024-ben Kaposváron 11 508 gazdasági szervezetet regisztráltak, melyen belül 3016 db társas

[26] https://kph.kaposvar.hu/eloterjesztesek/et20260226/documents/21.pdf

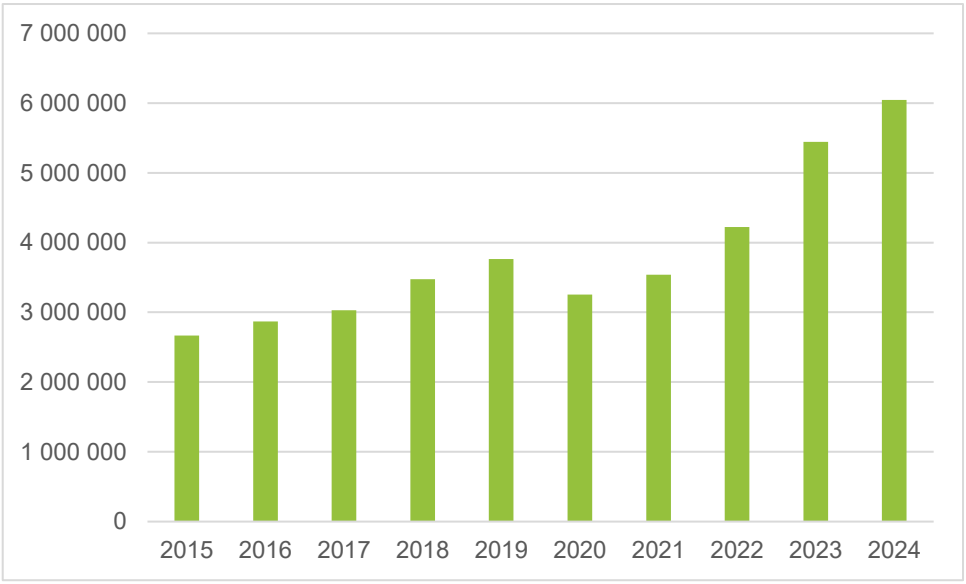
vállalkozásként működött. Az alábbi táblázat a legkedveltebb társas és egyéni működési formák ezen belüli eloszlását mutatja.

Időszak	Összesen	Ebből			
		Kft.	Bt.	Önálló vállalkozás	Egyéb
2002	10 516	1145	1601	7242	528
2008	11 102	1737	1420	7303	642
2012	11 539	2446	1088	7843	162
2020	11 588	1999	778	8692	119
2024	11 508	2336	574	8492	106
Változás 2002-2020	+992	+1 191	-1 027	+1 250	-422

32. táblázat: Regisztrált gazdasági szervezetek száma Kaposváron, gazdálkodási forma szerint, 2002-2024, db; Forrás: KSH, 2026

A 2002 és 2024 közötti időszakban a regisztrált vállalkozások száma közel 10%-kal növekedett. A Kft.-k és önálló vállalkozások száma nőtt, a betéti társaságok száma 64%-kal esett vissza a 2002-es évhez képest. A legdinamikusabb fejlődést az önálló vállalkozói típusú működési formánál és az korlátolt felelősségű társaságoknál figyelhetjük meg.

2024-ben a regisztrált vállalkozások jelentős része, 73,8%-a volt önálló vállalkozás, 20,3%-a korlátolt felelősségű társaság, 5%-a pedig betéti társaság. A gazdasági szervezetek döntően kis és közepes méretűek. A városban megvalósuló nagyberuházások kivitelezését ezért több esetben tőkeerősebb, külső cégek végezték.

27. ábra: Helyi iparűzési adó Kaposváron 2015-2024 között; Forrás: KSH, 2026

A helyi iparűzési adó folyamatosan emelkedett a vizsgált 6 évben, Kaposváron 2024-ben meghaladta a 6 milliárd Ft-ot, mely kb. 44%-kal volt magasabb a 2015-es év értékéhez képest.

2.1.7.4 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

Kaposvár egyik legnagyobb értéke szellemi tőkéje, mely a termelékenység növekedésének motorja és közvetlenül is emeli a város gazdasági potenciálját és a helyi jövedelmeket. Ugyanakkor a fejlesztések más vállalatok újabb innovációit is katalizálják, melyek újabb innovatív munkahelyeket hozhatnak létre. Ahhoz, hogy Kaposvár tartósan versenyképes legyen, az egyik legfontosabb feltétel az innovatív város fejlesztése. **Kaposváron a MATE Kaposvári Campusa erősíti az innovációt és a K+F tevékenységet.**

A MATE Kaposvári Campusán működő Kaposvári Regionális Innovációs Iroda az egyetemi kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek, valamint a tudás- és technológiatranszfer támogatásában tölt be szerepet. Az iroda elődje a Kaposvári Egyetem „Innovációs ökoszisztéma fejlesztése Kaposváron” című, 2019-1.2.1-EGYETEMI-ÖKO-2019-00007 azonosítószámú projektje keretében jött létre, majd az egyetemi integrációt követően a MATE Innovációs Központjának részeként folytatta működését. Tevékenysége az innovációs folyamat teljes körére kiterjed, többek között a kutatói ötletek és kutatási eredmények hasznosításának támogatására, a piacelemzésre és a forrásbevonási lehetőségek feltárására, valamint az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködések elősegítésére. Az iroda ezzel hozzájárul az egyetemi K+F+I eredmények gazdasági hasznosításához és a térségi innovációs kapcsolatok erősítéséhez.

Az Iroda az egyetemi K+F+I stratégia megvalósítását koordináló szervezet, belső és külső szolgáltatóként egyaránt funkcionál. Belső szolgáltatói szerepkörében a kutatói ötletgondozástól a kutatási eredmények hasznosításáig terjedő folyamatokat menedzseli, továbbá az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat fejleszti, üzemelteti. Külső szolgáltatói szerepkörében segít a technológia-intenzív vállalatok/KKV-k innovációs tevékenységének felépítésében, és ellátja az egyetemmel közös fejlesztési programok partnergondozását. A tevékenység megvalósításával az egyetem az alapkutatásokon túl az eredményorientált kutatói kultúrát kívánja kialakítani, azaz a vállalati szféra számára hasznosítható technológiai ajánlásban, szabadalmi formában stb. létrejövő kutatásokra fókuszál.

A Dél-Dunántúlon az agrártermelés és az élelmiszeripar az országos átlagnál nagyobb jelentőséggel bír. Magyarország egyetlen cukorgyára Kaposváron működik, és a húsipar országosan kiemelkedő vállalkozásai is megtalálhatóak. Az egyetem agrárképzési profilja jól szolgálja a teljes vertikum fejlődését, ugyanis az itt végzett szakemberek lefedik az ágazat valamennyi szegmensét. A Campusok Intézetei a duális képzések alkalmazásával képesek az agrár-, illetve gazdaságtudományi képzési területhez kapcsolódó ágazatok munkaerőpiaci elvárásainak megfelelő elméleti és gyakorlati tudással rendelkező szakemberek kibocsátására.

Az Egyetem elsősorban a multidiszciplináris agrárkutatások területén tud jelentősebb hatást gyakorolni a régió gazdasági életére és jelentősen hozzájárul az innovációs alapmutatók javulásához.

A minőségi oktatói, kutatói gárda fenntartásában, illetve a Campusra vonzásában az egyre fejlődő infrastruktúra mellett az egyetem tervei között szerepel elsősorban fiatal kutatók kaposvári letelepedésének segítése a pályakezdéshez nélkülözhetetlen megfizethető lakások biztosításával.

Kaposvár versenyképességéhez jelentősen hozzájárul a helyi üzleti infrastruktúra, melynek fontos részei a vállalkozásfejlesztő inkubátorház, a helyi ipari parkok, illetve a meglévő vállalkozásfejlesztési szervezeti hálózat (Kaposvári Fejlesztési Központ, kamarák, Somogy Megyei Vállalkozói Központ Közalapítvány). A helyi cégek K+F tevékenységét pedig

adókedvezmények segítségével próbálja ösztönözni az önkormányzat, ugyanis a kutatás-fejlesztésre költő cégek 10%-os iparűzésiadó-kedvezményt kapnak.

A versenyképesség további tényezői lehetnek a biztonságos, magas minőségű, versenyképes áron nyújtott közműszolgáltatások. Kaposvár önkormányzatának célja egyrészt, hogy a városi közművek nemcsak a lakosság és a közintézmények, de a vállalkozói réteg felé is versenyelőnyt biztosító szolgáltatást nyújtsanak, másrészt pedig a külső energiaszolgáltatóktól való energiafüggőséget csökkenteni tudják.

2.1.7.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Kaposváron a KSH adatai szerint 2015 és 2024 között 5,3 százalékkal nőtt a lakásállomány, mely aránnyal a vizsgált megyei jogú városok között a középmezőnyben helyezkedik el. Ezzel párhuzamosan a 100 lakásra jutó népesség száma a 2015-ös 220-ről 2024-re 190-ra változott, mely 13,4%-os csökkenést jelent. Ennek oka elsősorban a háztartások méretének csökkentése, az egyedülállók és az egyszemélyes háztartások növekvő aránya, illetve a lakásállomány bővülése. A 100 lakásra jutó népesség tekintetében Kaposvár a feltüntetett megyei jogú városok között az egyik legmagasabb értékkel rendelkezik, ami a lakások átlagosnál magasabb népességszámára, vagy a többszemélyes háztartások nagyobb arányára utal.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sopron és Győr együtt	86526 (ebből Győr 58981, Sopron 27545)	87309	88488	89569	90599	92157	92914	93751	94159	94353 (ebből Győr 64528, Sopron 29825)
Kecskemét	50337	50415	50588	51029	51441	52206	52636	54984	55287	55648
Szeged és Hódmező-vásárhely együtt	100916 (ebből Szeged 80702)	100916	101160	101443	101790	102249	103270	103729	109024	109219
Debrecen	95802	96033	96295	96654	97012	98493	98940	100040	100424	100621
Nyíregyháza	51757	51885	52110	52275	52525	53156	53453	53710	54092	54384
Pécs	72548	72628	72843	72965	73092	73400	73582	74111	74345	74470
Eger	26328	26382	26454	26574	26720	26768	26810	27217	27261	27299
Budapest	911502	913858	916155	919425	924664	930714	937543	963103	969208	973656
Kaposvár	**29218**	**29229**	**29254**	**29286**	**29361**	**29450**	**29475**	**30757**	**30762**	**30768**
Székesfehérvár és Dunaújváros együtt	68007 (ebből Szfehér-vár 44988)	68167	68385	68553	68876	69020	69245	71388	71578	71856 (ebből Szfehér-vár 48799)
Veszprém	26587	26689	26809	26980	27152	27362	27444	27643	27677	27698
Szolnok	34684	34724	34763	34817	34943	35070	35156	35912	35959	36006
Szombathely	34510	34654	34904	35208	35690	36138	36348	36427	36675	36687
Zalaegerszeg és Nagykanizsa együtt	48502 (ebből Zalaeg. 26021)	48467	48560	48656	48819	49015	49114	51405	51416	51446 (ebből Zalaeg. 27954)
Tatabánya	30666	30701	30776	30844	30936	30968	30987	31453	31536	31550
Miskolc	76770	76772	76807	77114	77251	77352	77541	79052	79213	79234

Békéscsaba	29322	29337	29360	29386	29458	29536	29577	29966	30019	30047

33. táblázat: A lakásállomány változása a vizsgált megyei jogú városokban (2015-2024); Forrás: KSH

A lakáspiaci szegmensek közül a legkeresettebbek a belvárosi hagyományos társasházi lakások, illetve az újszerű családiházas, ikerházas vagy kis társasházas területek a városban. A felújított panel, illetve hagyományos kertvárosi lakások iránt a kereslet mérsékelt, míg leginkább a magas rezsivel rendelkező régi lakótelepi és családiházak iránt rendült meg a kereslet. A jövőben, a kereslet növekedésével igény lehet az elérhető árú családiházas területek, illetve társasházak építésére alkalmas telkek iránt. 2021. novemberi adatok alapján (ingatlannet.hu, 2021) Kaposváron a lakóingatlanok reál négyzetméterára 217-348 ezer Ft/m^2 között mozgott, ehhez képest 2026-ban az átlagos négyzetméter ár 500-900 ezer forint (ingtalannet.hu, 2026).

Az ipari ingatlan szegmensben stabil kereslet és árviszonyok voltak jellemzőek az elmúlt időszakra, mely leginkább a keleti ipari övezetben, a Videoton Ipari Parkban és a város nyugati részén a Jutai út mentén helyezkedik el. A város élénk ipari szektorának köszönhetően a kereslet stabil. Elérhető árú, jól megközelíthető ipari telkek iránt várhatóan nőni fog a kereslet.

A bérelhető kereskedelmi egységek árszínvonala hasonló a dunántúli középvárosok hasonló hagyományos, illetve modern szegmenseihez. A nagyméretű hipermarketek és szakáruházak a belváros nyugati szélén kaptak helyet, mely konkurenciát állított a hagyományos belvárosi kiskereskedelemnek és ott a kereslet csökkenését okozta.

Kaposváron a modern bérirodai szegmens „A” kategóriás létesítménye a Corso Irodaház, mely a bevásárlóközpont közvetlen szomszédságában helyezkedik el. Továbbá az önkormányzati tulajdonú Kaposvár, Fő u 65. szám alatti épület (volt kórházi anyaépület), a kisgáti inkubátorház és a Dorottya hotelben levő irodák is megfeleltethetőek ezen kategóriának. Az irodapiacot a városban a „B” kategóriás létesítmények is képviselik, ezek nagyrészt egykori ipari vagy igazgatási épületek átalakításával jöttek létre, a helyi keresletet célozzák meg.

2.1.8 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

A gazdaságfejlesztés egyik alapfeltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az államigazgatás korszerűsítése során az ágazati jogszabályok változása, az adórendszer esetleges átalakítása az önkormányzat pénzügyi szabályozását is befolyásolhatják. Az elmúlt évtizedek azt mutatták, hogy az önkormányzatok költségvetési rendszerét gyakran érték jogszabályi változásból adódóan olyan külső hatások, mely kihívásokra a jövőben is felkészültnek kell lennie.

2.1.8.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

A helyi önkormányzat költségvetési bevételeiben 2015-től egy jelentős növekedés figyelhető meg, 2017-ig – 30 milliárd Ft körüli bevételekkel. Ezután egy újabb csökkenés látható: 2018-ban 26,6 milliárd Ft, 2019-ben 19,7 milliárd Ft, majd 2020-ban 16,8 milliárd Ft. Ezután növekedés következett, aminek lokális maximuma 2023-ban 23,5 milliárd forint. 2024-ben a kaposvári önkormányzat költségvetési bevétele több mint 21 milliárd forint volt.

Az egymást követő évek összehasonlítása nem ad teljesen valós képet az önkormányzat gazdálkodásáról, tekintettel az állami feladatátvállalásra és a megváltozott költségvetési szerkezetre. Továbbá a költségvetés esetében különös figyelmet kell fordítani a saját

bevételek közül a **helyi adóból**, illetve az **önkormányzati tulajdonban levő ingatlanok eladásából** származó bevételek növelésére, mert ez biztosíthat szabad mozgásteret a gazdálkodásban. A helyi adóból származó bevételek a 2015-2024. éves összesített adatai alapján növekedtek: a 2015-ös 4,3 md Ft-ról 2019-re elérte a 5,9 md Ft-ot, majd 2024-re 8,3 milliárdra nőtt.[27] A helyi adó Kaposvárott 1991 szeptemberében került bevezetésre, a legnagyobb összegben a **helyi iparűzési adó** járul hozzá az önkormányzati bevételekhez, a 2015 és 2019 közötti időszakban 2,6 milliárd Ft-ról 3,7 milliárdra emelkedett, majd 2024-re 6 milliárd fölé növekedett.

Kaposvár 2019 kedvező gazdasági folyamataira építve további fejlődést és bővülést tervezett 2020-ra, a COVID–19-járvány azonban jelentősen átírta az önkormányzat költségvetési terveit. A járvány következtében kieső bevételek, valamint a védekezéssel összefüggő többletkiadások a költségvetés átalakítását és a kiadások felülvizsgálatát tették szükségessé. A 2021. évi költségvetésben az egészség védelme, a gazdaság működőképességének fenntartása, valamint a munkahelyek megőrzése és újak létrehozása jelentette a legfontosabb célokat. A járványügyi időszakot követően az önkormányzati gazdálkodás számára újabb kihívást jelentett az energiaárak és az üzemeltetési költségek jelentős emelkedése, valamint a magas infláció. A költségvetési tervezésben ezért az elmúlt években a pénzügyi egyensúly és a közszolgáltatások biztonságos működésének fenntartása mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapott az energiahatékonyság javítása, a működési költségek mérséklése, valamint a folyamatban lévő és tervezett fejlesztések finanszírozhatóságának biztosítása.

Vagyongazdálkodás [28]

A vagyongazdálkodás szűken vett értelmezés szerint a nem önkormányzati alapfeladat ellátását szolgáló vagyonelemekkel kapcsolatos bevételszerző tevékenységet, illetve ezek értékesítését jelenti, a tágabb értelmezés szerint az önkormányzati gazdálkodás komplex, átfogó tevékenység, ami magában foglalja a teljes vagyonelemekkel való gazdálkodást is. Az Alaptörvény, a Nemzeti vagyonról szóló törvény, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény hatályba lépésével az önkormányzatok vagyongazdálkodásának jogszabályi alapja jelentősen átalakult.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve meghatározza az önkormányzati vagyonnal történő gazdálkodás alapvető céljait és feladatait, összhangban a város fejlesztési elképzeléseivel. Célja, hogy megalapozza az önkormányzati vagyon tervszerű, átlátható és hatékony hasznosítását, biztosítva egyúttal a változó gazdasági, társadalmi és fejlesztési körülményekhez való alkalmazkodást. Az önkormányzati vagyongazdálkodás helyi szabályait Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlésének 15/2012. (II. 27.) önkormányzati rendelete határozza meg, összhangban a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvénnyel, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvénnyel.

[27] https://kph.kaposvar.hu/eloterjesztesek/et20250227/documents/23.pdf
[28] Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve alapján, 59/2012 (X.03.) számú önkormányzati rendelettel elfogadva.

Az önkormányzati vagyon

A helyi önkormányzat vagyona[29] a tulajdonából és az őt megillető vagyoni értékű jogokból áll, amely törzsvagyon vagy üzleti vagyon lehet.

A helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon külön része a törzsvagyon, amely közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja, és amelyet az Nvtv. kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló vagyonnak minősít, vagy amit törvény illetőleg a helyi önkormányzat rendelete nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősít (a továbbiakban együtt: forgalomképtelen törzsvagyon), továbbá amit törvény vagy a helyi önkormányzat rendelete korlátozottan forgalomképes vagyonelemként állapít meg.

A helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyonba tartoznak az Nvtv. alapján:

- a helyi közutak és műtárgyaik,
- a helyi önkormányzat tulajdonában álló terek, parkok,

1. a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzetközi kereskedelmi repülőtér, a hozzá tartozó légiforgalmi távközlő, rádiónavigációs és fénytechnikai berendezésekkel és eszközökkel, továbbá a légiforgalmi irányító szolgálat elhelyezését szolgáló létesítményekkel együtt,
2. a helyi önkormányzat tulajdonában álló - külön törvény rendelkezése alapján részére átadott - vizek, közcélú vízi létesítmények, ide nem értve a vízi közműveket,
3. egyéb közterületek.

A helyi önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyonát képezi:

- a helyi önkormányzat tulajdonában álló közmű,
- a helyi önkormányzat tulajdonában álló, a helyi önkormányzat képviselő-testülete és szervei, továbbá a helyi önkormányzat által fenntartott, közfeladatot ellátó intézmény, költségvetési szerv elhelyezését, valamint azok feladatának ellátását szolgáló épület, épületrész,
- a helyi önkormányzat többségi tulajdonában álló, közszolgáltatási tevékenységet vagy parkolási szolgáltatást ellátó gazdasági társaságban fennálló, helyi önkormányzati tulajdonban lévő társasági részesedés.

Az önkormányzat üzleti vagyona a polgári jog és az Nvtv. szabályai szerint forgalomképes. Az önkormányzat üzleti vagyonát jelenti mindazon vagyon, amely nem tartozik az önkormányzat törzsvagyonába.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának alábbi vagyonelemei a korlátozottan forgalomképes törzsvagyonba tartoznak:

[29] https://kph.kaposvar.hu/eloterjesztesek/et20160428/documents/01.doc

- köztemető céljára használt ingatlan,
- nem önkormányzati költségvetési szerv, gazdálkodó, civil szervezet által köznevelési, kulturális, közművelődési, egészségügyi, szociális, gyermekjóléti ellátási célra használt ingatlan,
- színházi célra használt ingatlan,
- hulladékkezelési célra használt ingatlan,
- strand és fürdő céljára használt ingatlan,
- piac és vásárcsarnok céljára használt ingatlan,
- egyéb közhasználatú ingatlanok,
- ingóságok.

A helyi rendelet továbbá előírja, hogy az önkormányzati vagyonhoz tartozó ingatlant az Nvtv., a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény és egyéb központi jogszabály előírásai szerint kell nyilvántartani. A kataszter és a kataszternapló folyamatos vezetéséről, továbbá az önkormányzat tulajdonába kerülő ingatlanok tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyeztetéséről, a kataszterben való átvezetéséről a jegyző gondoskodik.

Az önkormányzati vagyon hasznosítására, gyarapítására vonatkozó közép- és hosszú távú célkitűzéseket az önkormányzat aktuális gazdasági programja és mindenkori hatályos vagyongazdálkodási koncepciója tartalmazza, valamint a mindenkori hatályos költségvetési rendelet tartalmazza az önkormányzati vagyon hasznosítására, értékesítésére, gyarapítására vonatkozó éves célkitűzéseket.

A vagyongazdálkodási rendszer az Önkormányzat teljes vagyonát lefedi, erre vonatkozó koncepciót valamennyi típusú vagyonra vonatkozóan ki kell alakítani, amihez szükséges a vagyon szerkezetével kapcsolatos különböző megközelítések rögzítése. Az önkormányzat vagyonát a vagyon típusa szerint a következő csoportokba lehet besorolni:

- Ingatlan vagyon – az ingatlanok összessége.
- Portfolió vagyon – vagyoni értékű jogok, társasági részesedések.

Ingatlanvagyon

Az ingatlanvagyon-gazdálkodás kiemelt célja a város által kötelezően ellátandó, illetve a városvezetés döntései alapján felvállalt feladatellátás által megkívánt elhelyezési igények megfelelő színvonalú, egyúttal gazdaságilag racionális módon történő biztosítása. Az ingatlanvagyon tekintetében a fő cél a város összvagyonának növekedése, a vagyonértékesítésből származó bevétel fejlesztési célokra történő felhasználása.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata vagyonának legjelentősebb köre az ingatlanvagyon. Az Önkormányzat tulajdonában 2025-ös adatok alapján 3567 db ingatlan van, melyek könyv szerinti bruttó értéke 120.413.474.152.- Ft. A 3567 db ingatlanból 1897 db forgalomképtelen, 264 korlátozottan forgalomképes és 1406 db ingatlan képezi az üzleti vagyon körét, azaz forgalomképes. A vagyonösszetétel folyamatosan változik, a mobilizálható vagyon összértéke csökkent, ezzel párhuzamosan viszont növekedett a lakosság életkörülményeit jelentősen befolyásoló önkormányzati törzsvagyon.

Az ingatlanok közel 75%-a belterületi ingatlan, a 3567 db ingatlanból 2708 db 1/1 tulajdoni hányadban önkormányzati tulajdon. A teljes ingatlanvagyonból 207 db ingatlan védett természeti területen fekszik.

Az Önkormányzat, mint a város legnagyobb ingatlantulajdonosa, ingatlanainak értékesítésével és hasznosításával jelentős szerepet tölt be a város gazdaságának fejlesztésében és ennek során törekszik egy vállalkozásbarát környezet kialakítására. Az ingatlanvagyon gyarapítása önmagában nem cél, csak akkor, ha az önkormányzati feladat ellátásához szükséges.

Az önkormányzat kötelező feladatainak ellátását szolgáló forgalomképtelen és korlátozottan forgalomképes vagyoni kör tekintetében az állagmegóvás és lehetőség szerint értéknövelő ráfordítások elvégzése a cél.

A forgalomképes vagyontárgyak közül gazdaságilag meghatározóak a nem lakás céljára szolgáló helyiségek (üzlet, műhely, raktár), melyeknél törekedni kell a minél magasabb hasznosítottsági arány elérésére és az önkormányzat tulajdonosi pozíciójának fenntartására.

A megtérülési idő figyelembevételével nem célszerű megtartani a garázsok, garázs alatti területek tulajdonjogát, amennyiben azok a jövőbeni városfejlesztési elképzelések megvalósítását nem akadályozzák, vagy hátráltatják.

Vagyoni értékű jogok, társasági részesedések

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2026-ban a lenti táblázat szerinti 12 gazdasági társaságban rendelkezik tulajdonrésszel, ebből négy társaságban 100%-os az önkormányzati tulajdoni részesedés.

Gazdálkodó szervezet neve	Székhely	Jegyzett (eFt)	Az önkormányzati tulajdon (törzstőke, eFt)	Önkormányzati tulajdoni hányad
Kaposvár Holding Nonprofit Zrt.	7400 Kaposvár, Cseri u. 16.	1592157	1592157	100,00%
Kaposvári Fejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft.	7400 Kaposvár, Fő u 65.	83000	83000	100,00%
Csiky Gergely Színház és Kulturális Központ Közhasznú Nonprofit Kft.	7400 Kaposvár, Rákóczi tér 1.	3000	3000	100,00%
Kaposvári Sportiskola Nonprofit Kft	7400 Kaposvár Arany János u. 97.	3000	3000	100,00%
Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft.	7400 Kaposvár Fő utca 1.	3002	2305	76,77%
Kaposvári Energiaközösség Kft	7400 Kaposvár Cseri út 16.	3000	1530	51,00%
Somogy Megyei Temetkezési Szolgáltató Kft.	7400 Kaposvár, Mező u. 2.	36450	10540	28,92%
KTIP Kaposvári Tudományos és Innovációs Park Nonprofit Kft	1034 Budapest, Bécsi út 96/B	5600	1400	25,00%

KAVÍZ Kft	7400 Kaposvár, Cseri u. 16.	468167	110311	23,56%
Kaposvári Informatika Ágazati Képző Központ Nonprofit Kft.	7400 Kaposvár, Damjanich u. 17.	3000	450	15,00%
Zselic Kertje Szociális Szövetkezet	7400 Kaposvár, Kisfaludy u. 14.	80	10	12,50%
KOMETA 99 Zrt	7400 Kaposvár Pécsi u. 67-69.	7652650	265000	3,46%

34. táblázat: Kimutatás az önkormányzati tulajdoni részesedéssel működő gazdasági társaságokról (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás 2026)

A lakosság életkörülményeit jelentősen befolyásoló tevékenységet végző gazdasági társaságoknál cél az önkormányzati többségi felügyelet, a közszolgáltatások minőségének javítása, valamint a lakosság terheinek mérséklése. Ennek érdekében az Önkormányzat a közszolgáltató társaságokban lévő részesedését nem értékesíti, sőt újabb közszolgálati területekre vonatkozó gazdasági társaságok vagyonrészét kívánja megvásárolni.

Vagyongazdálkodási célok, feladatok

Az önkormányzati vagyongazdálkodás során mindenekelőtt az alábbi szempontokat, célokat kell figyelemmel követni:

- mind közép, mind hosszútávon biztosítani kell a vagyongazdálkodás alapelveinek betartását, a vagyongazdálkodás keretében elsődleges célként a közfeladatok ellátását kell szem előtt tartani,
- biztosítani kell a vagyonnal való felelős, költségtakarékos, rendeltetésszerű és átlátható gazdálkodás szervezeti feltételeit,
- az önkormányzat vagyongazdálkodásának követnie kell a változó feladatellátást, és illeszkednie kell az önkormányzat mindenkori teherbíró képességéhez,
- az önkormányzat vállalkozási tevékenysége, az ehhez kapcsolódó vagyongazdálkodás a kötelező feladatainak ellátását nem veszélyeztetheti.

Az önkormányzati vagyongazdálkodás során törekedni kell a vagyonelemek gyarapítására, különösen állami tulajdonú ingatlanok tulajdonjogának ingyenes megszerzésével, valamint városfejlesztési és iparfejlesztési szempontból frekventált ingatlanok vásárlásával.

Közép távú vagyongazdálkodási célok, feladatok

A hasznosítás során az alábbi általános célokat, elveket kell szem előtt tartani:

- az önkormányzat vagyongazdálkodásának követnie kell a változó feladatellátást és illeszkednie kell az önkormányzat mindenkori teherbíró képességéhez,
- hasznosítás a városfejlesztési elképzelések figyelembevételével történjen,
- pályázati lehetőségeket nyomon kell követni és minél teljesebben kihasználni,
- vagyonelemek hasznosíthatósági lehetőségeinek javítása,

- törekedni kell a vagyon értékének megőrzésére, állagának védelmére,
- a feladatellátáshoz nem szükséges, illetve az ésszerűen, gazdaságosan nem hasznosítható vagyontárgyak elidegenítése,
- a közfeladatok ellátásához nem szükséges vagyonelemek döntően piaci alapú, a Közgyűlés által határozatban elfogadott díjtételekkel történő hasznosítása,
- adott esetben átmeneti hasznosítás a közgyűlési határozatba foglalt díjtételektől eltérően, egyedi közgyűlési döntés alapján a vagyontárgy állagának megóvása, jövedelmezőségének fenntartása érdekében,
- a vagyongazdálkodás során - közgyűlési egyedi döntésekkel – Kaposvár és környéke turisztikai kínálata bővítése, a turisztikai programok feltételeinek megteremtése, valamint a helyi gazdaságszervezéshez szükséges tevékenységek, és a helyi ifjúság számára szóló programok, kezdeményezések támogatása,
- a bérleti díjak évenkénti felülvizsgálata (közterületek, nem lakás célú helyiségek, egyéb intézmények helyiségeinek bérletdíjai),
- bérleti díjak beszedése, behajtása, bírósági úton történő érvényesítése,
- vagyonnyilvántartás folyamatos vezetése, aktualizálása,
- éves költségvetési rendeletben az értékesítendő ingatlanok meghatározása.

Hosszú távú vagyongazdálkodási célok, feladatok

A hosszú távú vagyongazdálkodás során is figyelemmel kell lenni a középtávon megfogalmazott célokra, elvekre és azon felül fokozott figyelmet kell fordítani a lentebb megfogalmazottakra:

- a vagyonhasznosítás bevételeit lehetőleg minél nagyobb arányban a vagyontárgyak megóvására, megújításra, illetve beruházásra kell fordítani;
- olyan fejlesztések támogatása, melyekkel energiát, költségeket lehet megtakarítani;
- kedvező pályázati lehetőségek maximális kihasználására kell törekedni.

2.1.8.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a településfejlesztési tevékenységét a Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság koordinációja alatt végzi. A stratégiai anyagok elkészítésében a Főépítészi Iroda lát el szakmai koordinációs feladatokat. A településfejlesztési témákat a Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Műszaki Bizottság tárgyalja. Az anyagok belső egyeztetésében részt vesznek az illetékes alpolgármesterek, illetve irodák és igazgatóságok, valamint az önkormányzati határozattal elfogadott partnerségi egyeztetés szabályai szerinti résztvevők (lakosság, civil és egyházi szervezetek).

A városfejlesztéshez és területrendezéshez kapcsolódó feladatokat a Főépítészi Iroda látja el. Az építésügyi és területfejlesztési ágazaton belül a Közgyűlés feladat- és hatásköréhez kapcsolódva döntés-előkészítést végez és a végrehajtásban közreműködik, mely a következő területeken mutatkozik meg:

- a helyi építési szabályzat, a szabályozási és településszerkezeti terv karbantartása, módosításának előkészítése; véleményezési eljárás lefolytatása a helyi építési

szabályzat és szabályozási terv elfogadása előtt; helyi építési szabályzat és a szabályozási terv nyilvántartása, hatályos kivonat készítése; változtatási tilalomról szóló rendelet előkészítése;

- a településfejlesztési és településrendezési ügyekben a közérdekű bejelentések, javaslatok, panaszok intézésével kapcsolatos feladatok ellátása;
- stratégiai városfejlesztési tervek készítése, koordinálása (TFK, ITS);
- kapcsolat tartása a lakossággal, a civil és önkormányzati szervekkel, szervezetekkel, építészekkel és a szakmai kamarával a településképet érintő, valamint a településfejlesztési és településrendezési ügyekben.

A hivatalon belül a településfejlesztési és gazdaságfejlesztési projektek műszaki előkészítését, lebonyolítását, koordinálását a **Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság** végzi, melynek főbb feladatai többek között, a különböző irodákon keresztül a következők:

Főépítészi Iroda:

- épített környezet alakításával és védelmével kapcsolatban:
  - előkészíti az önkormányzat épített környezettel kapcsolatos döntéseit
  - előkészíti az épített környezet alakítása és védelme, valamint a település tervszerű alakítása érdekében a településfejlesztési és településrendezési feladatokat, közreműködik azok kidolgozásában és végrehajtásában
  - előkészíti és gondoskodik a településfejlesztési célok és a területrendezési és településszerkezeti tervek összhangjának kialakításáról
  - gondoskodik a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök elkészítéséről, módosításáról, azokat a Közgyűlés elé terjeszti
  - stb.

Műszaki és Beruházási Iroda:

- beruházási területen:
  - az önkormányzati beruházások, felújítások előkészítése, illetve egyes beruházások lebonyolítása
  - tervezési, kivitelezési és ellenőrzési feladatok ellátása
  - műszaki ellenőrzés
  - területfejlesztéssel kapcsolatos feladatok
  - műszaki és infrastrukturális, környezetvédelmi feladatok ellátása
  - rendszerezi, és felügyeli az intézmények energiagazdálkodását. Javaslatot tesz az energiafelhasználás csökkentésére.
  - stb.
- városüzemeltetési és kommunális területen:
  - felügyeli a Kaposvári Városüzemeltetési Nonprofit Kft. és a Kaposvár Holding Zrt. Parkolási Dívizió. által ellátott városüzemeltetési feladatok ellátását

- részt vesz a fizetőparkolók üzemeltetésével, bővítésével kapcsolatos döntések előkészítésében, meghozatalában
- felügyeli a településüzemeltetéshez kapcsolatos szolgáltatások ellátását, a szükséges karbantartásokat
- részt vesz és véleményt nyilvánít tervek, programok egyeztető eljárásain, azok jóváhagyás előtti engedélyezési eljárásain
- stb.

- közbeszerzési területen:
  - összeállítja az éves közbeszerzési tervek
  - ellátja a hivatalon belüli közbeszerzésekhez kapcsolódó koordinációt
  - lefolytatja közbeszerzési eljárásokat
  - elkészíti a közbeszerzésekhez szükséges beszámolókat
  - megírja az egyes közbeszerzéseknél a megbízott külső szervezettel a szükséges szerződéseket, ellenőrzi azok teljesülését
  - elkészíti a Közgyűlés részére a közbeszerzésekről szóló éves tájékoztatót
  - eleget tesz a Közbeszerzési eljárásokhoz szükséges dokumentálási kötelezettségeknek
  - nyilvántartást vezet a közbeszerzésekről
- pályázati területen:
  - az Európai Uniós, nemzeti, regionális, területi és egyéb pályázati kiírások figyelése
  - pályázatok készítése
  - projektmenedzseri feladatok
  - közbeszerzési feladatok
  - a benyújtott pályázatok menedzselése
  - a fejlesztési elképzelések nyilvántartása
  - stb.
- környezetfejlesztési területen:
  - elvégzi az önkormányzat környezetvédelmi igazgatás feladatainak előkészítését, közreműködik a város településrendezési terve környezetvédelmi fejezete kidolgozásában és végrehajtásában
  - összeállítja, elvégzi az előírt egyeztetéseket, és közgyűlés elé terjeszti a települési környezetvédelmi programot, közreműködik a végrehajtásában
  - közreműködik a beruházási célok meghatározásában. A hatáskörébe rendelt beruházások kapcsán közreműködik az éves költségvetési és a távlati fejlesztési tervek előkészítésében.
  - hatáskörébe rendelt fejlesztésekkel kapcsolatban ellátja a terület- és településfejlesztés szakágak közötti koordinációt, ezen belül elvégzi az egyes ágazatok (művelődési, oktatási, szociális, egészségügyi, sport,

kommunális ágazat) fejlesztési, felújítási terveinek összehangolását, műszaki, gazdasági elemzését.

- közreműködik a város rövid- és hosszú távú fejlesztési programjának és az éves költségvetésének előkészítésében
- közreműködik a helyi közlekedésszervezésben, energiagazdálkodásban, zöldfelület gazdálkodásban, érvényre juttatva a környezetvédelmi szempontokat
- stb.

A Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság főbb feladat- és hatásköre a 2021-2027 közötti időszak Területi- és Településfejlesztési Operatív Programja Plusz keretében a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS), valamint a Területi Városfejlesztési Program (TVP) megvalósítása érdekében előkészíteni, kidolgozni a TVP céljaihoz illeszkedő fejlesztéseket, koordinálni a projekteket, rendszeresen kapcsolatot tartani az IH-val stb.

A **Kaposvári Fejlesztési Központ** Kaposvár városfejlesztési, város-rehabilitációs projektjeinek tervezési és menedzsment feladatait látja el. Célja és feladata a helyi és környékbeli gazdaság fejlődésének elősegítése mind a közszféra, mind a vállalkozói-, civil- és a magánszféra igényeit szem előtt tartva. A társaság elsősorban az Európai Uniós forrásokból finanszírozott pályázatok elő- és elkészítésével, a pályázatok lebonyolításával, menedzsmentjével és elszámolásával foglalkozik mind a város, mind a térség gazdasági szereplőinek megbízásából. A cég tevékenységi területe a következő szolgáltatásokat foglalja magába:

- Pályázatfigyelés, projektfejlesztés: figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket és igény esetén teljes körű projektfejlesztési támogatást biztosítanak. A projektfejlesztés keretében a projektötlet megfogalmazását és a hozzá tartozó pénzügyi keretek meghatározását valósítják meg.
- Pályázatkészítés, pályázatírás: Pályázatkészítés keretében a jogosultsági ellenőrzéstől kezdve a szakmai-műszaki program összeállítása, a hozzá kapcsolódó költségvetés tervezése, a szükséges marketing-, és kommunikációs terv elkészítése, a horizontális szempontok kiválasztása feladatokat is teljeskörűen ellátják.
- Projektmenedzsment, támogatáskezelés: projektmenedzsment feladat keretében a támogatási szerződés megkötésének idejétől a záró elszámolás elfogadásáig a támogatóval való kapcsolattartást, a szükséges dokumentumok elkészítését, az ehhez tartozó határidők betartását és betartatását, pénzügyi menedzsment szolgáltatást is vállalják.
- Városfejlesztés, település-fejlesztés: A Kaposvári Fejlesztési Központ egyik fő tevékenysége a városfejlesztés, a lakókörnyezet, az életminőség fejlesztése, a fejlesztésekhez szükséges településfejlesztési stratégiák kialakítása, már meglévő, korábbi dokumentumok felülvizsgálata is. Adott települést, ill. térséget illető elemzések, felmérések, kutatási anyagok összeállítását, tanulmányok, megvalósíthatósági tanulmányok, alternatíva elemzések, üzleti tervek, költség-haszon elemzések készítését is végzik akár önállóan, akár adott pályázati felhívásra irányulóan.
- Kötelező nyilvánosság biztosítása: az Európai Unió által társfinanszírozott pályázatok esetében kötelező tevékenység a nyilvánosság biztosítása.

Hirdetőtáblák megtervezése és legyártása, sajtóközlemények elkészítése és kiküldése, PR-cikkek, egyéb sajtó megjelenések elkészítése, fotódokumentáció elkészítése, rendezvények szervezése.

A Kaposvári Fejlesztési Központ a pályázatok menedzsmentjén túl az alábbi területeken is tevékenykedik:

- Gazdaságfejlesztés: aktív kapcsolatot tartanak a somogyi térség gazdasági szereplőivel, céljuk a fejlődés és innováció elősegítése, magas hozzáadott értéket előállítani képes ipari környezet megteremtése. Keresik és támogatják a betelepülni kívánó vállalkozásokat, hogy azok sikerrel integrálódhassanak a régió gazdaságába. Feladataik közé tartozik a Kaposvár Városi Tőkealap menedzsmentje, melyen keresztül kaposvári, illetve Somogy-megyei vállalkozások fejlesztésekhez és beruházások megvalósításához kaphatnak tőkejuttatást.
- Vagyongazdálkodás: részt vesznek saját és önkormányzati tulajdonú ingatlanok hasznosításában. Emellett igény esetén segítenek a vállalkozásoknak – legyenek azok a régióban már működő, vagy újonnan betelepülő vállalkozások – területhez, ingatlanhoz kapcsolódó problémáik megoldásában, legyen szó bővítésről, fejlesztésről, költözésről, építésről, kapcsolódó tevékenységekről. Naprakész adatbázissal rendelkeznek a városi iparterületekről és ipari parkokról.

2021-ben jött létre az önkormányzat többségi tulajdonában álló **Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft.**, melynek feladata a város és térségének attraktivitásának növelése, kiegészítve, részben kiváltva a TDM szervezet által végzett hasonló tevékenységet.

A városfejlesztés intézményi rendszerében össze kell hangolni a gazdaságfejlesztési /befektetés ösztönzési feladatok hatékony elvégzését. A magánszektorral, befektetőkkel és érdekelt gazdasági szervezetekkel való szakmai kapcsolattartás mellett szükség van a városdiplomáciai kapcsolatok gazdasági vonatkozású előkészítésére, az információ-szolgáltatás hatékonyságának növelésére.

2.1.8.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Intézményrendszer

Az önkormányzat gazdaságfejlesztési tevékenységének szervezése a településfejlesztéshez hasonlóan történik. A feladatok koordinációját a Titkársági Igazgatóság végzi, az anyagok belső egyeztetésében részt vesznek az illetékes alpolgármesterek, illetve irodák és igazgatóságok, valamint az önkormányzati határozattal elfogadott partnerségi egyeztetés szabályai szerinti résztvevők (lakosság, civil és egyházi szervezetek) is.

Az önkormányzati vagy önkormányzat részvételével zajló pályázatokhoz kapcsolódó feladatokat a **Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság** látja el.

A **Kaposvári Fejlesztési Központ** tevékenységével segíti a város gazdaságfejlesztési feladatainak ellátását, elsődlegesen az alábbiakon keresztül:

- Kapcsolattartás a térség gazdasági szereplőivel, egymás közötti párbeszéd segítése, új vállalkozások idevonzása.
- Oktatási, innovációs tevékenység támogatása a potenciális szereplők felkeresésével, az innovatív környezet kialakításával.

- Vállalkozások pályázati tevékenységének segítése a források feltárásától azok megszerzésén, majd a projektek menedzselésén keresztül.

Beruházások finanszírozása

Kaposvár MJV Önkormányzata 2019 és 2024 között összesen több mint 34 milliárd Ft értékben valósított meg beruházásokat. Az önkormányzat saját költségvetéséből finanszírozott fejlesztések költségei 2-700 milliárd Ft között mozogtak, míg a két legjelentősebb forrás, a Modern Városok Program és az EU-s támogatások esetében nagyobb ingadozás volt tapasztalható a támogatások elérhetőségétől és a projektek előrehaladásától függően.

2024-ben a források 9,4%-a érkezett hazai támogatásból, 90,6%-a pedig EU-s forrásokból.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Beruházási kiadások összesen
EU-s projektek (TOP, EFOP, KEHOP, LIFE, KIEFO)	5 495 075	2 871 411	1 181 428	1 141 025	3 556 935	234 714	14 480 588
Modern Város projektek	7 936 638	1 869 490	359 924	436 780	3 93953	277 815	11 274 600
Önkormányzati forrásból	521 664	716 216	539 448	2 763 911	1 925 249	1 976 190	8 442 678
Beruházási kiadások összesen	**13 953 377**	**5 457 117**	**2 080 800**	**4 341 716**	**5 876 137**	**2 488 719**	

35. táblázat: Kaposvár MJV Önkormányzatának beruházásainak forrás szerinti megoszlása (2019-2024, ezer Ft), (Forrás: Kaposvár MJV Önkormányzat 2026)

Az önkormányzat által 2024. évben felhasznált településfejlesztési támogatások összege meghaladja a 140 millió Ft-ot.

	Támogatás összege (eFt)	Megoszlás (%)
EU-s projektek (TOP, EFOP, KEHOP, LIFE, KIEFO)	145 463	100
Modern Város projektek	0	0
Projektekhez kapcsolódó önerő	0	0
Támogatások összesen	**142 463**	

36. táblázat: A településfejlesztési támogatások források szerinti megoszlása Kaposváron 2024-ben, ezer Ft (forrás: Kaposvár MJV Önkormányzat 2026)

Az EU-s forrásból finanszírozott beruházások számos fejlesztési terület között oszlottak meg. Legnagyobb arányban (közel 40%-ban) klímavédelmi fejlesztéseket hajtottak végre. közel 30% a részaránya ezen kívül a szociális projekteknek. Az energiahatékonysági projektek, és a közlekedésfejlesztési projektek 10% körüli megoszlásúak.

	Támogatás összege (e Ft)	Megoszlás (%)
EU-s projektek összesen (TOP, EFOP, KEHOP, LIFE, KIEFO)	**142 463**	**100**
Infrastruktúrális projektek	0	0
Turisztikai projektek	0	0
Oktatási projektek	0	0
Barnamezős projektek	0	0
Közlekedésfejlesztési projektek	13 530	9,5
Energiahatékonysági projektek	15 284	10,7
Egészségügyi projektek	0	0
Szociális projektek	41 701	29,3
Zöldváros projektek	11 948	8,4
Klímavédelmi projektek	60 000	42,1

37. táblázat: Az EU forrásból finanszírozott beruházások ágazatok szerinti megoszlása Kaposváron (Forrás: Kaposvár MJV Önkormányzat 2026)

2.1.8.4 Foglalkoztatáspolitika

Kaposvár célja, hogy a foglalkoztatás jelenlegi lehetőségeinek feltérképezését követően a munkaformák és résztvevők számát egyaránt bővítse. Másrészről a közfoglalkoztatás nem csak a városi önkormányzati, de a térség foglalkoztatására is hatást gyakorol, ennek révén hatással van a helyi gazdaságra.

Kaposváron is a foglalkoztatást segítő szolgáltatások jelentős része állami szervezésű, illetve finanszírozású, mivel a szakfeladat ellátása elsősorban állami kötelezettség. A városnak, illetve szervezeti egységeinek elsősorban a közfoglalkoztatás megszervezése során állnak fenn kötelezettségei, de vannak közös feladataik a munkanélküliek segélyezésének, szűrésének, továbbá a munkaerőpiacra történő kivezetést segítő beavatkozások tervezésének és működtetésének területén is.

A politikai rendszerváltozással együtt járó gazdasági átalakulás következtében Kaposváron is megjelent a munkanélküliség. Az átalakulás számos korábbi vállalat megszűnését, leépülését vagy átszervezését eredményezte. Az elmúlt években ugyanakkor jelentősen javult a város munkaerőpiaci helyzete. Míg 2020-ban 1 525 nyilvántartott álláskeresőt tartottak számon Kaposváron, addig 2023-ban számuk 1 155 főre, majd 2024-re 1 112 főre csökkent. A nyilvántartott álláskeresők munkavállalási korú népességhez viszonyított aránya ugyanezen időszak alatt 3,96%-ról 3,05%-ra mérséklődött.

A nyilvántartott álláskeresők között továbbra is jelentős az alacsony iskolai végzettségűek aránya. 2023-ban az álláskeresők 5,5%-a nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, további 24,6%-uk legmagasabb végzettsége általános iskola volt, míg 69,9%-uk ennél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezett. Az adatok alapján az álláskeresők közel harmada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, ami továbbra is fontos munkaerőpiaci kihívást jelent.

A város foglalkoztatás-politikai célkitűzései

Stratégiai szintű célkitűzés Kaposvár és munkaerő-piaci vonzáskörzete foglalkoztatási szintjének emelése az elsődleges munkapiacon; illetve a városban élő munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek, munkaképességének megőrzése, illetve az elsődleges munkaerő-piacra történő be-, illetve visszajutásához szükséges helyzetbe hozása és foglalkoztatásuk elősegítése.

A fenti főbb célok elérése érdekében az alábbi két területen szükségesek intézkedések:

- Bekapcsolódás a helyi gazdaságba, ezen belül a helyi gazdaság élénkítése, helyi beszállítók bevonásával, elérni, hogy jobb beágyazódás alakuljon ki a térség gazdasági környezetébe, illetve gazdasági önellátás elősegítése a térségben.
- Magasabb hozzáadott értékű tevékenységek ösztönzése, ahol a munkavállalók is magasabb jövedelmeket tudnak elérni. Ehhez a szükséges mnkaerő képzésének megszervezése.

2.1.8.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

A kaposvári bérlakás szektorban Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának szerepe kettős: egyrészt megjelenik, mint tulajdonos, másrészt jogalkotói hatáskörét gyakorolva (ugyan szűk körűen, de hatással van a város egészének lakásgazdálkodására).

A korábbi állami lakásállomány nagy része a 90-es években Kaposváron is az önkormányzat tulajdonába került (csakúgy, mint a többi városban). Kaposvár Önkormányzatának a törvény a speciális elhelyezésre szolgáló otthonházakat, valamint a kezelésében lévő átmeneti lakásokat is juttatta, ami a bérlakás piacon való részvételére csak korlátozott lehetőséget biztosított. Az önkormányzatnak 2024-es adatai alapján 1075 db lakása van, melyek szociális lakbérű bérlakások.

Év	Bérlakás állomány (db)
2010	1144
2011	1140
2012	1138
2013	1135
2014	1126
2015	1107
2016	1101
2017	1100
2018	1098
2019	1091
2020	1090
2021	1088
2022	1086
2023	1086
2024	1075

38. táblázat: Bérlakásállomány Kaposváron. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2026)

Lakás- és helyiséggazdálkodás szabályai

Kaposváron jelenleg a 49/1993. (XII. 15.) önkormányzati rendelet tartalmazza a szociális bérlakáshoz való jutás feltételeit a lakások és helyiségek bérletére, valamint az

elidegenítésükre vonatkozó szabályokat, mely a 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtásáról rendelkezik, illetve rendeletet a jövedelemszámítás szabályait és a vagyoni határt a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szabályozza. Szociális helyzet alapján önkormányzati bérlakás bérleti jogának elnyerésére Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármestere által meghirdetett pályázat útján van lehetőség. A pályázatokat a közgyűlés Népjóléti Bizottsága bírálja el szociális helyzet alapján. A megüresedett önkormányzati bérlakásra kérelem esetén a Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlésének Népjóléti Bizottsága meghatározott térítési díj ellenében bérlő kiválasztási jogot biztosíthat.

Az Önkormányzat a szociális bérlakások mellett Nyugdíjasházat, illetve Fecskeházat (fiatal párok számára) is működtet. A Nyugdíjasház esetében a Népjóléti Bizottság az igénylők közül választja ki a határozatlan időre bérleti szerződést kötőket, míg a Fecskeházban elérhető bérlakásokra vonatkozóan pályázatot hirdetnek meg. A pályázók közül a lakást elnyerők körére vonatkozóan a Népjóléti Bizottság hozza meg a végleges döntést.

Pályázatos rendszerben van lehetőség továbbá költségelven bérlakásokhoz jutni kaposvári munkahellyel rendelkező, a városban lakástulajdonnal, vagy erre irányuló haszonélvezettel nem bíró személyek számára.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő bérlakások értékesítésével a Polgármesteri Hivatal Gazdasági Igazgatóságának Vagyongazdálkodási Irodája foglalkozik. A bérlakás akkor értékesíthető, ha az nem tartozik az Önkormányzat törzsvagyonába, illetve városrendezési okok miatt nem áll elidegenítési tilalom alatt, értékesítése nem akadályoz tervezett fejlesztést, vagy szolgálati lakás esetén az eladáshoz a szolgálati jog jogosultja hozzájárulását adta.

Az Önkormányzati ingatlanok hasznosítása bérlet, értékesítés, illetve haszonbérlet útján történik, mely feladatokat a Polgármesteri Hivatal Gazdasági Igazgatóság Vagyongazdálkodási Irodája végzi. Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 59/2012. (X.03.) rendeletében foglaltaknak megfelelően az Önkormányzat tulajdonában lévő üres nem lakás céljára szolgáló helyiségek (üzlet, iroda, raktár, garázs) nyilvános pályázati versenyeztetési eljárás keretében, a legkedvezőbb ajánlatot tevő részére legfeljebb 5 éves határozott időtartamra kerülnek bérbeadásra. A bérleti díj mértéke a helyiség műszaki állapotától, városon belüli területi elhelyezkedésétől, illetve a bérlemény típusától függ. A bérleti díj minimális mértékét évente a Közgyűlés határozza meg.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában lévő vagyontárgyak értékesítésének eljárási szabályait Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 59/2012. (X.03.) rendelete, illetve a lakóingatlanokra vonatkozó speciális szabályokat a 49/1993. (XII. 15.) önkormányzati rendelet tartalmazza. Az értékesítéssel kapcsolatos fő szabály: az elidegenítés nyilvános pályázaton versenyeztetési eljárás keretében történik az esetben is, ha a pályázat kiírására vételi szándék bejelentése alapján kerül sor. Önkormányzati lakások esetében elővásárlási joggal, vagy határozatlan bérleti jogviszonnyal rendelkező lakók az ingatlanokat a piaci árhoz képest kedvezményesen vásárolhatják meg.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában lévő közterületen felépítmény – amennyiben az építési engedélyhez, vagy építési bejelentéshez kötött – építési engedély, ill. építési bejelentés tudomásulvétele alapján és bérleti díj fizetése ellenében helyezhető el. Közterületen történő bármely építési tevékenység településképi bejelentési eljárás köteles tevékenység.

Lakás- és helyiséggazdálkodás céljai

A Kaposvári Önkormányzat a városfejlesztési koncepció részeként megfogalmaz olyan közép- és hosszú távú lakhatást támogató stratégiát, amelyet a szabályozók megalkotásával érvényre juttathat. Kaposvár lakásgazdálkodási rendszerében olyan önkormányzati struktúrát és működést kell megvalósítani, ahol az önkormányzati tulajdonú lakásállomány hasznosítása az önkormányzat feladataként a lakáspolitikai szempontból preferált, támogatható szegmenseket figyelembe véve valósul meg.

A célállapotot a következő célok teljesülésével lehet elérni, amely célok irányt mutatnak a lakásgazdálkodás valamennyi területén:

- A teljes körű lakásvagyon összetételének, helyének, műszaki állapotának és értékének naprakész ismerete.
- A szakszerű hasznosítás során a vagyongazdálkodás alapelveinek működtetése, gazdálkodási szemléletű lakás vagyonkezelés megvalósítása.
- A lakásállomány strukturális átalakítása a megfogalmazott küldetésnek és jövőképnek megfelelően, amely során a jelenlegi és a jövőben rendelkezésre álló lakásállomány illeszkedik a lakáspolitikai szempontból preferált célcsoportok megjelenő igényéhez.
- A felújításokkal, fejlesztésekkel a jelenlegi lakásállomány minőségének fokozatos javítása pályázati források bevonásával.
- A lakások értékesítéséből származó bevételeket a megmaradó lakások minőségének fejlesztése mellett a lakások beszerzésére kell fordítani. A vagyongazdálkodás alapelveit az értékesítés során érvényesíteni kell.
- Kaposvár lakásvagyonának hasznosítása döntően bérlakásként történik, szociálpolitikai céllal – ezért a gazdaságos hasznosításuk a legtöbb esetben nem valósítható meg.

2.1.8.6 Intézményfenntartás

Az önkormányzat által üzemeltetett intézmények működtetésében a Polgármesteri Hivatalon belül a **Titkársági Igazgatóság** szerepe emelkedik ki.

Köznevelési referatúrájának főbb feladatai közé tartozik:

- az önkormányzati fenntartásban lévő óvodák fenntartásával és törvényes működésével kapcsolatos feladatokban történő közreműködés,
- javaslattétel az óvodai körzethatárok módosítására,
- óvodai felvétellel kapcsolatos jogorvoslatokhoz kötődő döntések előkészítése, gyerekek kötelező foglalkozásokon való részvételének elrendelése,
- Köznevelési és Kulturális Keret felhasználására való javaslattétel,
- óvodai intézményi költségvetések előkészítése, gazdasági ágazati elemzések elvégzése,
- köznevelléssel kapcsolatos döntések előkészítése, végrehajtásának biztosítása.

Népjóléti referatúrájának főbb feladatai közé tartozik:

- intézmények szervezeti és működési szabályzatának előkészítése,
- gyermekjóléti és szociális intézmények térítési díjának megállapításában való közreműködés,
- szociális, gyermekjóléti és egészségügyi alap- és szakellátások szervezése, szakmai felügyelete,
- javaslattétel az Egészségügyi és Szociális Keret felhasználására,
- intézményi költségvetések előkészítése, gazdasági ágazati elemzések elvégzése,
- kötelező, valamint önként vállalt egészségügyi feladatok szervezése.
- a Kaposvár- Sántos Szociális Intézményfenntartó Társulás titkári feladatainak ellátása.

2.1.8.7 Energiagazdálkodás[30]

A kaposvári energiapolitika alapja a diverzifikáció, a verseny és az ellátásbiztonság. A város kiszámítható és megfizethető árakat akar garantálni a fogyasztóknak, észszerűsíteni az energiafelhasználást és mindemellett védeni a természeti környezetet. Kaposvár gazdasági és közellátási szférája energetikai szempontból nagyrészt az országos ellátórendszerektől függ. A város a szükséges villamosenergiát az országos rendszerből, részben közüzemi szolgáltatótól szerzi be. Az önkormányzati fenntartású intézmények a szabadpiacról vásárolják a villamosenergiát.

A kaposvári távfűtés hőtermelése 2022. évig a Kanizsai utcai fűtőműben saját tulajdonú földgáztüzelésű kazánokkal és a telephelyen működő gázmotorokkal történt. Az ellátásbiztonság és a klímavédelem érdekében, megújuló energiával volt szükséges kiváltani a földgáz tüzelésű kazánok által termelt hő minél nagyobb hányadát. Fontos szempont volt az alapanyag kiválasztásánál, hogy helyi forrásból származzon, ezzel biztosítva távfűtési árak kiszámíthatóságát, függetlenedést a földgáz világpiaci árától és alternatív tüzelőanyagforrás rendelkezésre állását.

2022. év előtt gázkazánok biztosították a termelt hő 64 %-át és a gázmotoros kapcsolt termelésből származó hő a 36 %-ot. Jelenleg a gázkazánok által termelt hő nagy része ki lett váltva biomasszával, ez a részarány 59 %, a gázkazánok csak akkor működnek, amikor nagyon hideg van, úgynevezett csúcsüzemben, illetve amikor a szabályozásban lévő gázmotorok nem biztosítanak elegendő hőtermelést.

Az önkormányzati intézmények energetikai állapotának korszerűsítésének érdekében az elmúlt időszakban több intézkedés történt:

Beruházás típusa	Projekt címe	Beruházás összköltsége (Nettó Ft)
önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Kaposvári SZC Noszlopy Gáspár Közgazdasági	403 394 342

[30] A Dél-Dunántúli Regionális Energia Stratégia, 2012. felhasználásával, 2026. évi önkormányzati adatok alapján frissítve.

	Technikum épületének energetikai korszerűsítése	
önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Kaposvári SZC Lamping József Technikum és Szakképző Iskola épületének energetikai korszerűsítése	395 604 264
önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Kaposvári Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár épületének energetikai korszerűsítése	194 882 479

39. táblázat: A városban a közelmúltban megvalósult energiagazdálkodási fejlesztések a 2021-2024 közötti időszakban.

A közeljövő feladata a földgázfelhasználás minél nagyobb arányú csökkentése megújuló energiaforrások bevonásával a hőtermelésbe, ebbe az irányba több lépés is történt az elmúlt időszakban:

- A Magyar Cukor Zrt. kaposvári cukorgyárában előállított biogázt a Virágfürdő energiaellátásában hasznosítják. A cukorgyártás melléktermékeiből előállított megújuló energiahordozó alkalmazása csökkenti a fürdő földgázfelhasználását. A biogáz hasznosítása a városi közösségi közlekedés energiaellátásához is kapcsolódik.
- A Virágfürdő energetikai rendszerében a termálvíz hőenergiája is hasznosítható. A fürdő V. számú kútjából 1 050 méteres mélységből 55,5 °C-os termálvíz érkezik a felszínre, így a geotermikus energia helyben rendelkezésre álló megújuló energiaforrást jelent.
- A napenergia hasznosítása jelentős szerepet kapott a város energetikai fejlesztéseiben. Több önkormányzati intézményre napelemes rendszerek kerültek, emellett 2021-ben üzembe helyezték a Kaposvár külterületén létesített, mintegy 100 MW beépített teljesítményű naperőművet. A beruházás megvalósításakor Közép-Európa egyik legnagyobb fotovoltaikus erőművének számított.
- Az önkormányzati intézmények energiahatékonyságának javítása az elmúlt években folyamatosan zajlott. Az épületenergetikai korszerűsítések keretében több intézményben valósult meg hőszigetelés, nyílászárócsere, fűtési rendszer korszerűsítése, illetve megújuló energiaforrások, elsősorban napelemes rendszerek alkalmazása.
- Folyamatban van a DIMOP+ keretében az energiamenedzsment rendszerek fejlesztése és bevezetése Kaposvár Önkormányzatának épületeire
- Energiamodernizációs beruházások

A **megújuló energiaforrások** hasznosításának növelése továbbra is kiemelt európai uniós és hazai energiapolitikai cél. Magyarország felülvizsgált Nemzeti Energia- és Klímaterve 2030-ra legalább 30%-os megújulóenergia-részarány elérését irányozza elő a bruttó végső energiafelhasználáson belül.

Kaposvár és térsége több megújuló energiaforrás hasznosítására is kedvező adottságokkal rendelkezik. A mező- és erdőgazdasági háttér megfelelő alapot biztosít a biomassza energetikai felhasználásához, amelyre a városi távhőrendszerhez kapcsolódó 15 MW-os biomassza-fűtőmű is épít. A napenergia hasznosításának kedvező feltételeit a Kaposvár külterületén működő, mintegy 100 MW teljesítményű naperőmű is igazolja. Emellett a

térség geotermikus adottságai és a helyi mezőgazdasági, illetve élelmiszeripari melléktermékek a termálenergia és a biogáz hasznosítására is lehetőséget teremtenek, amelyekre Kaposváron már működő példák is találhatók.

A Kaposvár és térségét érintő klíma és energia területén a Kaposvári Önkormányzatnak kétféle eszköz áll a rendelkezésére:

- a közvetlen beavatkozás és
- a közvetett irányítás, befolyásolás módszere.

A két eszköz együttes alkalmazása hozhat hatékony megoldásokat a környezeti kérdések megoldásában. Ezen belül a közvetlen beavatkozás szükséges mindazon esetekben, amikor az adott kérdés kizárólag a Kaposvári Önkormányzat hatáskörébe tartozik (pl. saját épületei fűtési rendszerének korszerűsítése), ideértve azokat az eseteket is, amikor az önkormányzat nem egymagában, hanem a nagyobb hatékonyság, eredményesség érdekében más partnerekkel együtt (pl. állami szervezetekkel, vagy civil szervezetekkel, illetve magáncégekkel) végez el egy beavatkozást.

A közvetett irányítás módszereinek keretén belül az önkormányzat felhívja a figyelmet, kedvező helyzetet teremt más szereplőknek a város számára szükségesnek tartott, de nem közvetlenül az önkormányzat hatáskörébe tartozó egyes feladatok elvégzésére.

A hatékony energiagazdálkodás és a klímavédelem érdekében tett lépések közül a közvetlen beavatkozást igénylő feladatok közé tartozik:

- a mindenkori önkormányzati intézmények és lakások épületeinek korszerűsítése;
- az energiatudatos közvilágítás biztosítása;
- az önkormányzati járműpark környezetbarát alakításának és fenntartásának biztosítása;
- a környezetbarát közlekedés rendszerének kialakítása, ezen belül a környezetkímélő, megfelelően elérhető és komfortos, megfizethető áru, vonzó közcélú közlekedés fenntartása;
- a távfűtés környezetbarát és energiatakarékos, elérhető áru biztosítása; a távhőpiac tudatos bővítése, különösen a belső kerületekben;
- a hatékony tudatosságnövelés saját aktív és interaktív eszközhálózatának széles körű, kreatív igénybevételével.

A közvetett befolyásolás módszerét kell alkalmazni a következő célok elősegítése érdekében:

- a magántulajdonú szolgáltató, termelő és lakóépületek korszerűsítése;
- a városrészi szintű – több épületre, egy vagy több épülettömbre kiterjedő – energiahatékony fűtési módszerek terjesztése, ilyen rendszerek létrehozása;
- az ipari tevékenység energiatudatos továbbfejlesztése;
- az energiatudatos közlekedési módok megválasztásának népszerűsítése, tudatosságnövelés közlekedési kérdésekben;
- lakossági információs iroda létrehozása, működtetése a folyamatos tudatosságnövelés érdekében.

A fenti célok, valamint azon önkormányzati törekvés elérése érdekében, hogy Kaposvár egyre inkább függetlenítse magát külső energia szolgáltatóktól – Kaposvár Önkormányzata 2014-ben elkészítette a város energetikai felmérését, mely alapot szolgál a jövőbeni fejlesztések előkészítéséhez.

Az azóta eltelt időszakban számos önkormányzati épület energetikai korszerűsítése valósult meg, többek között hőszigeteléssel, nyílászárócserével, a fűtési rendszerek fejlesztésével és napelemes rendszerek telepítésével.

A város 2020-ban elkészítette klímastratégiáját, amelynek részeként üvegházhatásúgáz-leltár is készült. A leltár bázisévére, 2017-re Kaposvár éves nettó ÜHG-kibocsátását mintegy 237 ezer tonna CO_2-egyenértékben határozták meg. A klímastratégia erre alapozva jelölte ki a kibocsátáscsökkentés, az energiahatékonyság növelése és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás fő irányait.

2.1.9 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A Kapos Holding Közszolgáltató Zrt. 2011. január 1-én kezdte meg működését. Több tagvállalatával együtt látja el Kaposvár MJV közszolgáltatásait. A Kapos Holding tagvállalatai:

- A **Kaposvári Önkormányzati Vagyonkezelő és Szolgáltató Zrt.** társasház és bérlakáskezeléssel, valamint **távhő és villamosenergia termeléssel, távhő**szolgáltatással foglalkozik.
    - A részvénytársaság a város megbízásából kb. 1200 önkormányzati tulajdonú bérlakás kezelési feladatait, látja el. Az épületek és a lakások üzemeltetési, karbantartási feladatain kívül a bérlők lakással kapcsolatos ügyeit (közös képviselői feladatok) és a kb. 160 társasházban szétszórtan elhelyezkedő 300 önkormányzati tulajdonú bérlakás ügyeit is intézik.
    - A Malom tó mellett van a Kanizsai utcai fűtőmű, ahol távhő és villamosenergia termelés történik és ez látja el hőenergiával Kaposvár távhőfogyasztóit. A villamosenergia egy részét a fűtőmű közvetlenül saját célra használja, a többit a villamos elosztó hálózaton keresztül az országos rendszervbe táplálja és HUPX-en értékesíti. A fűtőmű üzemanyaga földgáz, 6bar-os közvetlen célvezetéken keresztüli megtáplálással. A távhőellátás korszerűsítése folyamatosan történik.
- A város és térsége városüzemeltetési feladatait a **Kaposvári Városüzemeltetési Nonprofit Kft.** látja el 2020. áprilistól.

  A cég az alábbi városüzemeltetési feladatokat végzi:
    - Közterület-fenntartás:
        - utak, járdák, terek, udvarok gépi és kézi takarítása
        - téli hó- és síkosság mentesítés
    - Zöldterület fenntartás
    - Útüzemeltetés
    - Köztisztasági feladatok

- Csapadékvíz elvezető csatornák üzemeltetése
- Játszóterek, szobrok, ivókutak, párakapuk fenntartása
- Parkolási rendszer működtetése

- A hulladékgazdálkodási feladatok keretében az alábbi szolgáltatásokat végzi a Kaposvári Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Társulás területén élők számára:
  - rendszeres lakossági és közületi kommunális hulladékgyűjtés, szállítás, és ártalmatlanítás
  - újrahasznosítható hulladékok gyűjtése, kezelése és feldolgozásra való előkészítése
  - háztartási veszélyes hulladékok gyűjtése, szállítása, átmeneti tárolása
  - szilárdhulladék lerakó telep, valamint hulladékudvarok üzemeltetése
  - válogató, komposztáló üzemeltetése
  - Kaposváron már valamennyi ellátott településen az alapszolgáltatás része a szelektív hulladékgyűjtés. Az így összegyűjtött papír, műanyag és üveg hulladék kezelését jelenleg a kaposvári hulladékkezelő központban végzik, a szerves hulladékok feldolgozása pedig komposztálással történik
- A **KAVÍZ Kaposvári Víz- és Csatornamű Kft.**, mint 23,5%-ban önkormányzati és 76%-ban állami tulajdonú társaság 2009-től végzi tevékenységét. A társaság tulajdonosa Kaposvár Megyei Jogú Város, Juta, Kaposhomok és Zselickislak Községek Önkormányzata. Fő tevékenysége a településeken a teljes körű **ivóvíz-**szolgáltatás biztosítása, valamint a **szennyvízelvezetés és -tisztítás** megvalósítása. A társaság a tevékenységek kiszolgálásához szükséges teljes körű járulékos tevékenységet is elvégzi: az ivóvíz kitermelését, kezelését és a fogyasztókhoz történő eljuttatását. A keletkezett szennyvizeket az önkormányzati tulajdonban lévő szennyvízcsatorna hálózatok működtetésével a központi tisztító telepre juttatták, ahol a tisztítás után a szigorú előírások betartása mellett az élővízbe vezetik.
- A **Kaposvári Közlekedési Zrt.** 1994-ben alakult meg a Kapos Volán Kaposvári Tömegközlekedési Kft. általános jogutódlásával, amely 2006. decemberétől 100%-os önkormányzati tulajdonba került. A társaság elsődleges feladata a megyeszékhely menetrendszerinti közúti helyi személyszállítási feladatainak ellátása. Feladatát 2024-ben 106 fő személyi állománnyal, 40 db gázüzemű és 2 db elektromos autóbusszal bonyolította le. 2026 nyarán további 15 db tisztán elektromos autóbusz került beszerzése, melyek már személyszállítási tevékenységet látnak el,
- A közlekedéssel kapcsolatos feladatokon túli városüzemeltetési feladatokat a Kaposvár Holding Zrt. látja el, s ennek keretében a Holding üzemelteti a Nagypiacot, a Kaposvári Élmény- és Gyógyfürdőt, valamint a helyi Kapos televíziót is.
- Hidromobil Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.

Gázellátás: Kaposvár területén a gázellátó hálózat üzemeltetője az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.

Elektromos energia-ellátás: Kaposvár területén az elektromos hálózat üzemeltetője az E.ON Közép-dunántúli Áramhálózati Zrt. A villamos energiát a paksi Atomerőműből kiinduló 400 kV-os távvezeték szállítja Toponár alállomáson keresztül Kaposvárra.

Digitális (adat alapú) feladatszervezés helyzete a közfeladat ellátásában

Az Önkormányzat 2018. január 1-től csatlakozott az ASP (Application Service Provider) rendszerhez. Az ASP rendszer az önkormányzatoknak egységes felületen, felhőalapú szolgáltatásként teszi elérhetővé a feladataik ellátásához szükséges alkalmazásokat, szakrendszereket így biztosítva az ügyfelek hatékony kiszolgálását. A Hivatal élt a jogszabály adta lehetőséggel és interface csatlakozást vesz igénybe, ami azt jelenti, hogy csak az adó szakrendszerben csatlakozunk rendszerszinten az ASP-hez, míg a többi szakrendszerünk (gazdaság, ipar-kereskedelem, hagyaték) csak közvetett csatlakozás lesz un. interface-en keresztül.

Az ügyfelek közel 40 féle ügytípusban több mint 100 féle ügyet intézhetnek elektronikus úton. Az ügyintézés feltétele az ügyfél elektronikus azonosítása. A papír alapú, személyes megjelenést igénylő ügyintézés helyett az ország bármely pontjáról, bármikor, kényelmesen, online is intézhetők akár a magán és vállalkozói helyi adóügyek is. Adóigazolás kérhető, túlfizetés esetén átvezetés és visszatérítés kezdeményezhető, gépjármű-, illetve termőföld adó jelenthető be, valamint helyi/önkormányzati adó- és értékbizonyítvány igénylésre is van mód. A helyi iparűzési adó bevallása a portál segítségével szintén könnyűszerrel megoldható, függetlenül attól, hogy általános vagy ideiglenes tevékenységről van szó.

Az elektronikus ügyintézésnek köszönhetően jelentősen megrövidül a helyi adóbevallásra fordított idő. A lakosság mellett a gazdálkodó szervezetek is kényelmesen teljesíthetik helyi adóbevallással kapcsolatos kötelezettségüket, és lekérhetik helyi adóegyenlegüket. Az online rendszerbe való belépést és személyes azonosítást követően ismét időt takarít meg a rendszer a felhasználónak, ugyanis közhiteles nyilvántartásokban meglévő személyes adatok már automatikusan kitöltve jelennek meg az űrlapokon.

Digitális adatbázisok és adatfeldolgozás az önkormányzati tulajdonú, fenntartású épület-infrastruktúrák esetében, digitális épületüzemeltetés

Az Önkormányzat fenntartja Kaposvár Megyei Jogú Város Térinformatikai Rendszerét. A rendszerbe integráltan működik a vagyonkataszter nyilvántartás, amelynek köszönhetően az ingatlanállományban bekövetkező, kataszterben nyilvántartott adatok változása valós időben megjelenik a térinformatikai rendszerben.

2022. év végére elkészült az önkormányzati bérlakások térinformatikai nyilvántartásának modulja is.

Kaposvár a jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészített egy, a középületeire vonatkozó felmérést, illetve energiamegtakarítási tervet, havonta jelentik a fogyasztási adatokat a Nemzeti Energetikusi Hálózat online rendszerébe, illetve az energetikai jellemzők feltöltésre kerülnek a Nemzeti Épületenergetikai Rendszerbe is. Az adatok rendszer gyűjtése, digitalizációja segíti az intézményekben az energiahatékonysági szemlélet kialakítását, a fogyasztási adatok elektronikusan naprakészek, az energiaellátás biztonsága fokozódik, és átfogó képet kaphatunk az energetikai megtakarításokról.

Az Agóra épületében történ beruházásnak köszönhetően egy épületfelügyeleti rendszer került kialakításra, amellyel az egyes üzemeltetési egységek felügyelhetők, állíthatók (pl. a hőmérséklet, világítás). Az épületgépészeti rendszernek a működtetését, összehangolt szabályozási folyamatait és az üzemeltetést támogató információ szolgáltatást biztosít.

2.1.10 Természeti adottságok

Kaposvár MJV kedvező táji-, természeti adottságokkal rendelkezik a jó minőségű lakókörnyezet, az attrakciókban gazdag rekreációs-üdülési célú területek fejlesztéséhez, használatához. A település természeti környezete értékes, tájképi megjelenése, arculata rendkívül vonzó. A település területének mintegy 20 %-a ökológiai szempontból értékes terület (erdő, felszíni víz, kertség, ökológiai folyosó és magterület, illetve Natura 2000 terület).

A táji, tájszerkezeti adottságok kedvezőek a mezőgazdasági és erdőgazdasági tevékenységnek, valamint a tudásközpontú és logisztikai gazdasági tevékenységeknek is. A település táji-, természeti adottságai a lakosság megélhetéséhez, a munkahelyek biztosításához szükséges hatékony gazdasági tevékenységek, azon belül a gazdasági területek fejlesztéséhez is jó körülményeket biztosítottak és biztosítanak potenciálisan ma is.

Éghajlat

Kaposvár térségének éghajlata

Somogy vármegye éghajlata mérsékelten meleg, mérsékelten nedves, amelyet az óceáni, a mediterrán és a kontinentális hatások egyaránt befolyásolnak. A domborzat éghajlat-módosító szerepe viszonylag csekély, ugyanakkor a Balaton közelsége és a Zselic dombvidéke helyi klimatikus különbségeket eredményez. Az éghajlat az elmúlt évtizedekben jelentős változáson ment keresztül: emelkedett az évi középhőmérséklet, nőtt a hőhullámos napok száma, csökkent a fagyos és hótakarós napok gyakorisága, miközben a csapadék éves mennyisége összességében kevésbé változott, de annak időbeli eloszlása egyre szélsőségesebbé vált. Gyakoribbá váltak a hosszabb aszályos időszakok és a rövid idő alatt lehulló, intenzív csapadékesemények. Az uralkodó szélirányok továbbra is jellemzően északi–északnyugati, illetve délnyugati irányúak.

A **Zselic éghajlata** a környező területeknél kissé hűvösebb és csapadékosabb, enyhe telű, szubmediterrán jellegű. A térség átlagos tengerszint feletti magassága 200–250 méter, legmagasabb pontjai a Duna–Dráva vízválasztó vonalán találhatók. Az éves csapadékmennyiség jellemzően 700–800 mm, amely meghaladja Somogy vármegye síkvidéki területeinek átlagát.

Kaposvár és térsége mérsékelten meleg éghajlatú, amelyet a kontinentális, az óceáni és a mediterrán hatások egyaránt alakítanak. A város domborzati viszonyai csak kis mértékben módosítják a helyi klímát. Az éves csapadékösszeg jellemzően 600–800 mm közötti, ugyanakkor az elmúlt évtizedekben a csapadék időbeli eloszlása egyre szélsőségesebbé vált. Az évi középhőmérséklet a klímaváltozás következtében emelkedett, napjainkban már megközelíti vagy meghaladja a 12 °C-ot, miközben nőtt a hőhullámos napok száma és csökkent a fagyos, illetve hótakarós napok gyakorisága. A napsütéses órák száma országos tendenciához hasonlóan emelkedő tendenciát mutat.

A tájegység éghajlati adottságai alapján természetes növényzete döntően zárt lombos erdő lenne, azonban a mezőgazdasági művelés és a településfejlődés következtében az eredeti növénytakaró jelentős része átalakult. Ennek ellenére a Zselic ma is Somogy vármegye egyik legjelentősebb összefüggő erdőterülete.

Talaj

Kaposvár város és környezete a természetföldrajzi besorolás szerint a Dunántúli-dombság nagytájba, a Zselic kistájcsoportba, azon belül az Észak-Zselic kistájba tartozik. A táj

jellegzetes dunántúli dombvidék, amelynek felszíne erősen tagolt, mély völgyek, meredek domboldalak váltakoznak rajta. A völgyek szűkek, a területet a dombtetők és domboldalak uralják, ezért a talaj száraz, a talajvíz mélyen van.

A Zselicségben a löszmorfológia számos eróziós formája alakult ki, ezért a felszíni viszonyok változatosak. A széles dombhátakat és a lankás oldalakat meredek falú, mély eróziós völgyek rendszerei hálózzák be, melyek a kelet-nyugati irányú vízválasztókról észak-déli irányba lefutó széles fővölgyekbe torkollnak. A talajfejlődés folyamata löszön indult meg. A leggyakrabban előforduló talajtípusok a lösztalajok, váztalajok, barna erdőtalajok, barnaföldek, réti erdőtalajok, lejtőhordalék talajok.

A talajok aktuális állapotáról, szennyezettségéről korlátozott mélységben állnak rendelkezésre információk. A korábbi, akkumulálódott talajszennyezések jelenlétére sok esetben csak az abból következményként jelentkező károk (pl. felszín alatti vizek szennyezettsége) utalnak.

Kaposváron az egykori Hadkiegészítő Parancsnokság HTO-telepének, valamint a Taszári Repülőtér egyes területeinek környezeti kármentesítése a KEHOP-3.3.0-15-2019-00009 azonosítószámú projekt keretében megvalósult. A beruházás célja a felszín alatti vizek és a földtani közeg szennyezettségének csökkentése, valamint a szennyezésből eredő környezeti és egészségügyi kockázatok mérséklése volt.

Vízrajz

A település legjelentősebb felszíni vízfolyása a Kapos-folyó, ami számos kisebb vízfolyás, patak vizének befogadója Kaposvár területén is. A Kapos-folyó völgyétől É-ra lévő, jellemzően É-D-i irányú mederrel kialakult vízfolyások: a Deseda-patak, Tüskevári-árok, Orci-patak, Kisgáti-árok, Jutai-árok. A Kapos-folyó völgyétől délre, a dombok közötti völgyekben, szintén jellemzően É-D-i irányú mederrel létező vízfolyások: a Berki-patak, a Töröcskei-árok, a Nádasdi-patak.

A város három visszaduzzasztással mesterségesen kialakított, jelentős üdülési hasznosítással is bíró állóvize Magyarország leghosszabb mesterséges tavaként ismert a Deseda-tó és Töröcske belterületétől É-ra létesült Töröcskei-tározó, valamint a 2002-ben átadott városligeti Malom-tó, amelynek a rekreációs és városképi szerepe is jelentős.

A Deseda–tavat árvíztározóként hozták létre 1974-ben. A tó 8 km hosszú (26 km kerületű), 245 ha területű, 8,2 millió m^3 vizet tárol. Vízgyűjtő-területe 170 km^2. A tó halgazdálkodási hasznosítója a Kaposvári Sporthorgász Egyesület.

A Kaposvár zöld-kék infrastruktúra fejlesztésére tervezett projekt célja a szélsőséges csapadékesemények hatásainak mérséklése, a csapadékvíz helyben tartásának növelése, a belterületi elöntések csökkentése, valamint a természetalapú vízgazdálkodási megoldások alkalmazásával a város zöldfelületi rendszerének és ökológiai állapotának javítása. A KEHOP Plusz 2.2.1 pályázatra benyújtott projekt a Cseri út térségében, a belvárosban, a Kapos-folyó és a Töröcskei-patak mentén, valamint a Malom-tónál természetalapú vízmegtartó és ökológiai rehabilitációs beavatkozásokat valósít meg. A szivacsváros-elemekkel, fásítással, zöldfelület-megújítással és monitoringgal csökkenti az elöntéseket, javítja a mikroklímát és bővíti a rekreációs lehetőségeket.

2.1.11 Tájhasználat, tájszerkezet

2.1.11.1 Tájtörténeti vizsgálat

Kaposvár Megyei Jogú Város a Dráva és a Balaton közti tájban, a Zselici dombság és a Kapos folyó északi oldalán elterülő, enyhe lejtésű területre épült település, püspöki székhely és egyben egyetemi város. A városnak és környékének történelme a magyar állam történelmével egyidős.

Kaposvár környezetében a táj fejlődését a város történelme minden időszakában meghatározta a település sajátos földrajzi környezete és egyedi fekvése, térszerkezeti kapcsolatai. A város a Dél-Dunántúl középpontjában való fekvése miatt az egész történelme során a környező mezőgazdasági területek központja volt. A tájszerkezetet, a táj használatát jelentősen befolyásolták a geomorfológiai adottságok, ebből adódóan a település D-i részén a Zselici-dombság ÉNY-i lefutású völgyek és dombok, valamint a Kapos folyó K-Ny irányú széles medencéje, illetve az ettől É-ra lévő, változatos domborzatú, kisebb lejtőpotenciálú, de egyben igen vonzó tájképi megjelenésű, mező- és erdőgazdasági, vízgazdálkodási területek a jellemzőek.

A mai Kaposvár környékén a XI. századtól jelentős bencés monostorok földművelő, állattenyésztő és szőlőművelő gazdasági egységei és telepei alakultak ki.

A korábbi évszázadokban a kedvező kitettségű domboldalakon szőlőt műveltek (Kecel-hegy, Kapos-hegy, Róma-hegy, Lonka-hegy, Ivánfa-hegy, Kovács-hegy, Öreg-hegy stb.). A szőlőhegyek vonzó látványa évszázadokon keresztül kimagasló tájképi értéke volt a városnak. A gazdasági változások eredményeként a szőlőhegyek használata, ezzel az arculata jelentősen megváltozott. A belterülethez közeli szőlőhegyek egy része a vonzó környezeti adottságaik miatt lakó- vagy üdülőterületté átalakultak.

2.1.11.2 Tájhasználat értékelése

A tájhasználatot történelmi idők óta az erdőgazdálkodás, a mezőgazdasági tájhasználat, a terület természeti értékeinek vonzásában megvalósuló lakó- és üdülési célú építéssel járó területhasznosítás jellemezte.

Az OTrT 3/2. sz. mellékletén jelölt Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete, valamint 3/3. sz. mellékletén jelölt Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete, csak szórványosan, kis területrészekre vonatkozóan érinti Kaposvár MJV területét.

Az OTrT 3/4. sz. mellékletén jelölt Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetébe Kaposvár területén első sorban a Gombás parkerdő, a Desedai arborétum és parkerdő területe, a Zaranyi erdő, a Keleti Ipari parknál a Deseda patak menti erdőterület, a Töröcskei tározó K-i és Ny-i oldalán lévő erdőterületek, a Nádasdi erdők területe, a Várhegy és az Ivánfa hegy területe tartozik. Somogy vármegye TrT 3.3. számú mellékletén jelölt kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete és az erdőtelepítésre alkalmas terület övezete a fenti helyeken érinti a települést.

A honvédelmi célú tájhasználat – egy-két közeli település területével (pl. Juta, Taszár) együtt – a város adott területrészén meghatározó. Az OTrT 3/9. sz. mellékletén jelölt Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete érinti Kaposvár MJV egész területét. Somogy vármegye TrT 3.10. számú mellékletén jelölt kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetével érintett a település belterületének ÉK-i határában lévő laktanya és honvédelmi rendeltetésre meghatározott erdő.

A város egykori szőlőhegyeinek átalakulása, lakó- és üdülőterületté válása a település táji, természeti értékeinek csökkenésével jár. A hatályos településrendezési eszközök

elfogadásával a város a területhasználatot, az építést szabályozva fékezi ezt a folyamatot. A megmaradt művelt szőlők értékes, védelemre érdemes tájalkotó elemek.

2.1.12 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

2.1.12.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A település zöldfelületi rendszerének elemei a közterületen kialakított közparkok, közkertek, a jelentős zöldfelületű létesítmények kertjei (pl. különleges területek – temető, sport- és rekreációs területek; oktatási- és egészségügyi létesítmények kertjei), lakókertek, erdő- és mezőgazdasági területek (kiskertek), vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat kísérő gyepes, illetve fásított zöldsávok, fasorok.

Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Kaposvár helyi építési szabályzata (HÉSZ) szerint zöldterület: Növényzettel fedett zöldterület, amelynek 3 fajtáját különbözteti meg: közparkot, közkertet és közteret. Ezeket egymástól a nagyságuk, funkciójuk és a zöldterületek aránya különbözteti meg. A közpark általában 1 ha területnél nagyobb, kevés burkolt felülettel rendelkezik. A közkert az 1 hektárnál kisebb zöldterület. A köztér zöldfelülettel rendelkező, általában sok burkolt felülettel rendelkező kis tér.

A hatályos Településszerkezeti terv zöldfelületrendezési javaslatának alábbi megállapításai – jelen vizsgálat alapján - továbbra is helytállóak:

”…a város zöldfelületi rendszerére a jó ellátottság és a zöldfelületi elemek optimális eloszlása jellemző. A közcélú zöldfelületeket jól kiegészítik a magántulajdonú és az intézményi zöldfelületek. A mennyiségi mutatók mellett a zöldfelületi rendszer másik jellegzetessége az egyenletes eloszlás, amely a belvárosi részeken különösen értékes tényező. A zöldfelület-fejlesztés elsődleges célja az értékes zöldfelületi elemek védelmének biztosítása, valamint a zöldfelületi hálózat kiegészítése, összefüggőbbé tétele.

...a legfontosabb zöldfelületi tengely kelet-nyugati irányú, a Kapos-folyó mentén húzódik mind a kül-, mind a belterületen. A Kapos menti zöldfelületek túlnyomó része jelenleg zöldfelületi szempontból alulhasznosított, pedig jelentős rekreációs potenciállal rendelkeznek.”

Zöldterületek – közparkok, közkertek

A város lakossága a zöldfelületi ellátottságát tekintve mind mennyiségi, mind minőségi szempontból viszonylag kedvező helyzetben van. A biológiailag aktív területek aránya a városban magas, mert nagy a kertvárosias lakóterületek aránya és a telepszerű többszintes nagyvárosias lakóterületeken pedig az épületek között jelentős nagyságú, parkosított zöldfelületeket, közcélú lakókerteket alakítottak ki. A lakótelepek közkertjei is színvonalasan gondozottak. A belváros burkolt területeinek magas arányát részben ellensúlyozzák az országos viszonylatban is egyedülálló, a város hangulatát meghatározó koros fasorok, amelyek egy része már helyi védelem alatt áll.

A Kapos folyó beépítéstől szabadon maradó, széles zöldfelületi sávjában elsősorban a közcélú vagy közhasználatú zöldfelületi elemek jelennek meg a hatályos Településszerkezeti tervben. A Kapos folyó menti, kelet-nyugati irányú kapcsolatot a belvárosi részen a Csík Ferenc sétány, a Jókai liget elnyúló zöldfelületei biztosítják a belterület tervezett és meglévő erdőterületeihez. Ezen erdőterületeknek elsősorban a környezeti levegőt kondicionáló, azon keresztül a lakókörnyezet jó minőségének fenntartását segítő szerepe jelentős.

A város zöldfelületi rendszerének meghatározó elemei a települési jelentőségű közparkok és közkertek. Kiemelt városi közpark a Berzsenyi park, a Jókai liget, a Városliget, a Cseri park, a Színházpark (Rákóczi tér), valamint a Rippl-Rónai tér. Jelentős lakóterületi rekreációs zöldfelületek továbbá a Búzavirág park, a Városliget Malom-tó környezete, az Európa park (Latinka tér), a Nostra park és a Vaszary park. Az elmúlt évek városrehabilitációs fejlesztéseinek eredményeként több közpark és közterület megújult, növelve a városi zöldfelületek rekreációs és közösségi szerepét.

A városban több mint 100 játszótér található. A játszóterek a városszerkezeti pozíciójuk, valamint a kiszolgált lakosság becsült létszáma, a területük nagysága alapján rangsorolhatók. A játszóterek fejlesztési programja ennek a rangsorolásnak megfelelően megvalósult.

A zöldfelületi rendszer fontos további fejlesztései az elmúlt időszakban az alábbiak voltak:

- az egykori NOSTRA területén a várkert zöldfelülete, ami a város zöldfelületi rendszernek fontos elemeként a történeti bemutatóhely kertépítészeti eszközökkel kialakított zöldfelületi környezete, a felújítás 2021-ben fejeződött be.
- Városliget és malom-tó közterület rendezése, zöldterületi fejlesztése funkcióbővítése évről-évre történik egy-egy kisebb projektelemmel/élményelemmel;
- Cseri park kertépítészeti funkcionális fejlesztése 2019-ben megkezdődött (futókör, kutyafuttató, játszótér), folyamatban van szociális blokk kialakítása, illetve további fejlesztések is tervezettek;
- Színházpark kertépítészeti funkcionális fejlesztése (2020);
- Deseda-tó rekereációs-turisztikai fejlesztése – tó körüli kerékpárút, látogató központ, kilátó, parkolók, part menti 50 m széles közterületi sáv zöldfelületi kialakítása (ligetes fásítás, gyalogutak, pihenők stb.) megkezdődött. További, részben turisztikai célú (strand, kemping), részben vízminőségjavító beruházások megvalósítása is tervezett;
- 2021 és 2024 között a város több pontján új játszóterek létesültek, illetve több meglévő játszótér teljes körű felújításon esett át. A fejlesztések hozzájárultak a családbarát közterületek és a lakóterületi zöldfelületek minőségének javításához.
- A TOP Plusz program keretében előkészített fejlesztés a Városliget és a Malom-tó környezetének további megújítását célozza. A projekt a zöldinfrastruktúra fejlesztésére, a biodiverzitás növelésére, valamint új közösségi és rekreációs funkciók kialakítására helyezi a hangsúlyt.

Jelentősebb, a zöldfelületi rendszert is érintő tervezett fejlesztés a felhagyott cukorgyári ülepítő tavak jóléti tóként való hasznosítása a tavak környezetének zöldfelületi rendezésével. A beruházás megvalósítása 2024-ig nem kezdődött meg, továbbra is a város hosszabb távú fejlesztési elképzelései között szerepel.

Védett és védendő táji, természeti értékek, területek

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

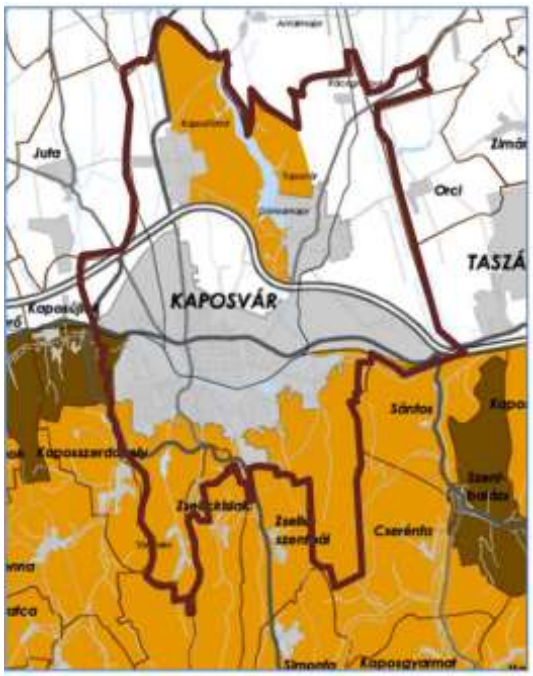
Az OTrT 3/5. sz. mellékletén jelölt Tájképvédelmi szempontból kiemelendő terület övezetnek része Kaposvár MJV területe.

Somogy vármegye TrT 3.4. számú mellékletén jelölt országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete érinti a belterülettől D-re lévő településrészt, továbbá a központi belterülettől

É-ra, a Deseda tó és a Kaposfüred belterületrész közötti külterületet, valamint a Deseda tó K-i oldalán lévő Toponár területét. A település külterületének jelentős része az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetéhez tartozik. A központi belterület Ny-i határában lévő külterület a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület része.

A település területén tájképvédelmi szempontból kiemelendő területek az ökológiai hálózathoz tartozó értékes természeti területek, a természeti emlékek, objektumok környezete, valamint a beépítéssel érintett, látványában kitett területek.

A település arculatát alapvetően meghatározza a tájképi szempontból is értékes természeti környezet.

28. ábra: Kaposvárt - országos jelentőségű tájképvédelmi terület; Forrás: Kivonat a Somogy Megyei Területrendezési Tervből

Natura 2000 területek

Kaposvár MJV külterületének D-i nyúlványában levő Nádasdi erdők területe és a Város erdő, erdő művelési ágú részén az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (N2000 Kr.) által kihirdetett Natura 2000 hálózathoz tartozó terület.

A Nemzeti Jogszabálytár[31] adatbázisa alapján a HUDD10013 kóddal Zselic néven jelölt különleges madárvédelemi területhez (SPA) tartoznak Kaposvár MJV alábbi telkei:

[31] 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet melléklete, Natura 2000 Helyrajzi számok listája https://njt.jog.gov.hu/jogszabaly/2010-14-20-0N

0126/3, 0127/1, 0127/2, 0127/3, 0129/1, 0129/2, 0129/3, 0129/4, 0129/5, 0129/6, 0129/7, 0142/12, 0142/13,

0142/14, 0142/15, 0142/16, 0142/17, 0142/18, 0142/19, 0143, 0145/2, 0145/3, 0145/4, 0145/5, 0145/6,

0145/7, 0145/8, 0145/9, 0146/4, 0146/5, 0146/19, 0146/20, 0146/21, 02206, 02207b, 02208, 02211/2, 02282.

A HUDD20016 kóddal Észak-Zselici erdőségek néven jelölt, különleges természet megőrzési területhez (SCI) tartoznak Kaposvár MJV alábbi telkei:

0126/3, 0127/1, 0127/2, 0127/3, 0129/1, 0129/2, 0129/3, 0129/4, 0129/5, 0129/6, 0129/7, 0142/12, 0142/13,

0142/14, 0142/15, 0142/16, 0142/17, 0142/18, 0142/19, 0143, 0145/2, 0145/3, 0145/4, 0145/5, 0145/6,

0145/7, 0145/8, 0145/9, 0146/4, 0146/5, 0146/19, 0146/20, 0146/21, 02206, 02207/b, 02208, 02211/2, 02282.

Országos és térségi jelentőségű természetvédelmi területek

Kaposvár Megyei Jogú Város közigazgatási területén országos jelentőségű védett természeti terület nem található. A város déli közigazgatási határa közvetlenül szomszédos a Zselici Tájvédelmi Körzettel, amely Somogy vármegye egyik kiemelkedő természeti értéket képviselő védett területe.

Helyi jelentőségű védett természetvédelmi területek

A belterületeken elsősorban az értékes fasorok és faegyedek, az értékes zöldfelületek jelentenek természetvédelmi értéket. Kaposvár MJV területén helyi jelentőségű védett természetvédelmi terület a Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlésének 22/1994. (V.18.) sz. önkormányzati rendeletével védetté nyilvánított Deseda-tó és környéke.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának a város egyes területeinek, fasorfainak és fáinak védetté nyilvánításáról szóló 27/2001. (VI.12.) sz. önkormányzati rendelete alapján, a rendelet mellékletében felsorolt faegyedek (fasorok) helyi természetvédelmi oltalom alatt állnak. A védelmi rendelet a védett, illetve védelemre tervezett természeti értékek fás növényzetének kezelésére, fenntartására, a rendelet hatálya alá tartozó területek, faegyedek védelmének jelölésére vonatkozó előírásokat is tartalmaz.

A városban négy védett park található, a belvárosi Berzsenyi park, ami 2001 óta védett, a toponári iskola intézménykertje, a Cseri park és Színház park. A Berzsenyi parkban több, mint 400 nagy méretű, koros díszfa áll.

A történelmi parkok közé tartozó zöldterület a Jókai liget és a Berzsenyi park területe. Egyesek a Cseri parknak nevezett, korábbi Jubileumi park, illetve Centenáiumi park területét is a történeti parkok közé sorolják.

A belvárosban jelentős számú idős, a múlt század elején telepített, általában jó egészségi állapotú egyedekből álló fasor található:

Helyszín	
Nyugati temető	vadgesztenye (bokrétafa)

Helyszín	
Honvéd utca (48-as ifjúság és Damjanich u. között, keleti oldal)	vadgesztenye (bokrétafa)
Kossuth Lajos utca	platán, vadgesztenye (bokrétafa)
Noszlopy Gáspár utca	platán
Szent Imre utca (48-as ifjúság útjától délre)	platán, vadgesztenye
Dr. Kovács Sebestyén utca	platán, juhar
Tallián Gyula utca (48-as ifjúság útjától délre)	platán
Anna utca	platán
Bajcsy Zsilinszky út (Szent Imre u.-tól keletre)	platán
Somssich Pál utca	platán
Ezredév utca	platán, ezüstjuhar
Fő utcai fasor	platán
Németh István fasor	hárs
Dózsa György úti fasor	gömbkőris
Toponári úti fasor	vadgesztenye

40. táblázat: Kaposvári fasorok (forrás: Kaposvár MJV Zöldinfrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterv 2026)

Ökológiai hálózat

Az OTrT 3/1. sz. mellékletén jelölt Országos ökológiai hálózat övezetének része Kaposvár MJV területén a Gombás parkerdő, a Deseda-tó és környezete, Kaposvártól északra a Deseda parkerdő és arborétum területe, a Zaranyi erdő, a Deseda patak menti területsáv, a Kapos folyó völgyének Ny-i része, a Nádasdi erdők, a Város erdőterülete, valamint a Töröcskei tározó környezete.

Az ökológiai hálózathoz tartozó területek közül a Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása, illetve Somogy vármegye TrT szerint a Nádasdi erdők és a Városerdő területe magterület. Az ökológiai hálózathoz tartozó többi természeti területet ökológiai folyosóként határozza meg a megyei területrendezési terv.

Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Kaposvár MJV 195/2014. (IX.29.) számú önkormányzati határozatával elfogadott, Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciója a magasabb rendű fejlesztési koncepciókkal (pl. Dél-Dunántúli Régió komplex Fejlesztési programja), tervekkel összhangban több olyan távlati célkitűzést tartalmaz, amelyeket a város kiváló táji-, természeti adottságaira építve és egyben a táji-, természeti értékek védelmét biztosítva lehet megvalósítani. Ilyen például az idegenforgalom fejlesztése - termál és gyógyturizmus; szelíd természetjáró turizmus; kulturális és rendezvényturizmus; vízi turizmus fejlesztése (pl. Deseda-tó és környéke).

A Város Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciója Somogy Megye Területrendezési Terve speciális szabályozásával, a szabályozás szempontjaival összhangban kiemelten kezeli az értékes táji adottságok megőrzésében a napjainkban is potenciális veszélyforrást jelentő alábbi tájhasználati konfliktusok megoldását:

- a beépítésre szánt területek további növelése a természetközeli területek megmaradását veszélyeztetve; pl. Kapos völgyi gazdasági területek;

természetközeli állapotú vízfolyások belterületi szakasza menti zöldfolyosók, élőhelyek;

- a somogyi táj és településkép értékes látványainak megőrzését veszélyeztető területhasználat és beépítés tájhasználati konfliktusa- pl. zselici kertes területek;
- az elszlömösödött, leromlott területek, tájhasználatok potenciális környezeti konfliktusai (pl. táj- és településkép romboló látvány, hulladékelhagyásból, egyéb talajszennyezésből eredő víz- és talajminőség veszélyeztetés, deflációs-, eróziós károk);
- a lakófunkció megjelenésének gyakorisága növekszik a külterületen, ami adott esetben kedvezőtlenül befolyásolja a külterületi tájhasználatot, a környezet minőségét, amit a külterületi építési lehetőségek, különösen a mezőgazdasági területeket érintő építési lehetőségek területhasználatnak megfelelő szabályozása tarthat megfelelő mederben. A beépítésre nem szánt területek övezeteiben magvalósuló létesítmények táji környezetre gyakorolt hatása általában jelentős az elhelyezhető építmények egyedisége, tájképi kitettsége miatt – pl. szőlőhegyek, kertes területek.
- a mezőgazdasági területek végleges más célú hasznosításával megvalósuló zöldmezős beruházások folyamatosan csökkentik a termőföld mennyiségét, aminek eredményeként a beépített területek és az élő környezet területi aránya kedvezőtlenül alakul; A területtakarékos, ésszerű tájhasználat megkívánja, hogy a beépítésre szánt területek fejlesztésére elsősorban már a termelés alól kivont beépítetlen, vagy beépítésre már korábban igénybe vett (barnamezős területek), rehabilitációval, funkcióváltással újrahasznosítható területek legyenek felhasználva.
- A Deseda-tó és környéke ökológiai értékeinek és turisztikai-rekreációs potenciáljának megőrzése megkívánja a jó vízminőséget és a tókörnyéki területek használatának célirányos szabályozását. A tó környéki mezőgazdasági területek használata a helyi jelentőségű védett területekre vonatkozó kezelési terv alapján korlátozott – pl. felszíni vizek, vízfolyások bevezetésének szabályozása; szántó és erdőterületek használatának természetvédelmi érdekű szabályozása; gépjárműforgalom, parkolás szabályozása.

Jelentős zöldfelületű különleges területek, intézménykertek

A város zöldfelületi rendszerében kiemelkedően értékes kulturális örökségek a zöldfelületbe ágyazott Kapos-hegyi Kálvária, a Kaposszentjakabi romkert, a Róma-hegyi kápolna, a Kaposfüredi templomkert, a Toponári műemlék templom és védett gesztenyesor, valamint a Toponári iskolakert (az egykori Festetics uradalmi központ maradványaiként).

Kaposvár mindkét működő temetőjének (Keleti temető, Nyugati temető) kiemelkedő a zöldfelületi értéke a temetői utak mentén ültetett hárs, juhar, platán és vadgesztenyefákból álló fasorok dendrológiai- és településképi-, valamint kondicionáló értéke miatt.

A zöldfelületi rendszer fontos elemeinek tekinthető még néhány jelentős zöldfelületű különleges terület is, pl.:

- a Zaranyi úti Jégcsarnok és környezete
- a Campus területe
- a strand és sportuszoda (gyógyfürdő) területe,

- Hősök temetője.

A település központi részén lévő intézménykertekben szintén sok értékes, koros fa található.

Utcafásítások, fasorok

A város utcái jellemzően fásítottak Kaposvár városközpontjának **legfőbb zöldfelületi értékei** azok a fasorok, amelyeket a belső utcákban alakítottak ki. Az első utcai sorfákat már 1775-ben elültették, majd szervezettebb utcafásításra 1873-ban került sor. A belvárosi utcai fasorok tudatos telepítése 1904–ben kezdődött. Az utcafásítások jellege, kialakítása változó. Az egységes kialakítású utcai fasorok értékes, védelemre érdemes városképi elemek, amelyek igen kedvezően alakítják a városi környezet minőségét.

A paneles nagyvárosias lakóterületeken az átlagosnál nagyobb, összefüggő zöldfelületek alakultak ki, amelyek funkcionális és kondicionáló értéke a terjedelmük, valamint kialakításuk miatt jelentős.

A település zöldfelületi rendszerét jellemző adottságokat a település fejlődésének sajátosságai, a tájhasználat történeti változásai, kialakult jellege határozza meg. A város zöldfelületeinek karakterét, mint minden települését alapvetően befolyásolják a település táji-, természeti adottságai, a történeti, társadalmi, gazdasági fejlődése. A város a kedvező térszerkezeti fekvése, táji-, természeti adottságai, jó közlekedési lehetőségei miatt már történeti idők óta vonzó volt a lakóterületek kialakítására, a gazdasági célú, majd a rekreációs célú fejlesztések (pl. strand és gyógyfürdő, Deseda-tó és környezete) számára.

Erdőterületek

A település erdősültsége az országos átlag alatti annak ellenére, hogy a természeti adottságok kedvezőek az erdőgazdálkodáshoz. A térség Somogy legkevésbé erdősült kistája. A hajdani üde tölgyesek már csak nyomokban lelhetők fel.

A város nagyobb összefüggő erdőterületei a külterület É-i részén lévő Gombás parkerdő, a Deseda-tó Ny-i oldalán kialakított Füredi erdő, a belterülethez csatlakozó Zaranyi erdő, a város belterületétől D-re lévő Nádasdi erdő és Városerdő, valamint Gyertyános völgy erdőterülete és a Töröcske környezetében lévő erdők.

Gyertyános völgy erdőterülete és a Töröcske környezetében lévő erdők az erdőtervekben meghatározott elsődleges rendeltetésük szerint közjóléti erdők.

Az erdők védelmi vagy gazdasági elsődleges rendeltetése ellenére, másodlagos funkcióként kialakulhat a közjóléti funkció is. Jelentős a közjóléti szerepe a védelmi elsődleges rendeltetésű Gombás parkerdőnek, a Füredi erdőnek és a gazdasági elsődleges rendeltetésű Nádasdi erdőnek és Városerdőnek.

Agrárgazdaság, borászat, vadászat, halgazdaság

A hatályos településrendezési terv érdekvédelemi javaslata alapján a természeti-, táji-, tájképi értekei miatt helyi jelentőségű védelemre tervezett a Töröcskei víztározó és környezete. A főként erdő-és gyep művelési ágú terület fontos része az ökológiai hálózatnak is.

A Településrendezési terv alapján a helyi jelentőségű, védelemre tervezett területhez tartozó telekingatlanok a következők:

02234, 02235/1, 02235/2, 02235/3, 02235/4, 02242/1, 02242/3, 02242/4, 02242/6, 02242/7, 02244/2, 02245,02246, 02247, 02249, 02250/1, 02250/2, 02251, 02252, 02253, 02254, 18730, 18731, 18743.

A korábbi évszázadokban a kedvező kitettségű domboldalakon szőlőt műveltek (Kecel-hegy, Kapos-hegy, Roma-hegy, Lonka-hegy, Ivanfa-hegy, Kovács-hegy, Öreg-hegy stb.). A szőlőhegyek vonzó látványa évszázadokon keresztül kimagasló tájképi érteke volta városnak. A gazdasági változások eredményeként a szőlőhegyek használata ezzel az arculattal jelentősen megváltozott. A belterülethez közeli szőlőhegyek egy rész vonzó környezeti adottságaik miatt lakó-vagy üdülő területté átalakult.

Mezőgazdasági területek, kertek

A vízfolyások völgyét, mélyfekvésű területeit kísérő természetközeli állapotú mezőgazdasági területek (rét, legelőterületek) értékes növénytársulásai a nedves rétek, amelyek különlegesek a védett szibériai nőszirom (Iris sibirica) és a csillagos nárcisz (Narcissus angustifolius) élőhelyeinek előfordulásától.

Az átalakulóban lévő szőlőhegyek, városkörnyéki kertek nehezen művelhető gerincein, domboldalain értékes, fásodott zöldfelületek alakultak ki, amelyek (Donner, Rómahegy, Kaposszentjakab) megmaradása a településképi értékük és egyéb környezeti értékük (városi környezeti levegő kondicionálása, eróziós károk elleni talajvédelem) miatt fontos, és a Szabályozási terven lehatárolt területtel a hatályos Helyi Építési Szabályzat előírások szintjén biztosított.

Zöldfelületi ellátottság értékelése

A város lakossága a zöldfelületi ellátottságát tekintve mind mennyiségi, mind minőségi szempontból viszonylag kedvező helyzetben van. A biológiailag aktív területek aránya a városban magas, mert nagy a kertvárosias lakóterületek aránya és a telepszerű többszintes nagyvárosias lakóterületeken pedig az épületek között jelentős nagyságú, parkosított zöldfelületeket, közcélú lakókerteket alakítottak ki. A lakótelepek közkertjei is színvonalasan gondozottak. A belváros burkolt területeinek magas arányát részben ellensúlyozzák az országos viszonylatban is egyedülálló, a város hangulatát meghatározó öreg fasorok, amelyek egy része már helyi védelem alatt áll, és továbbiakat is tervez a város helyi védetté nyilvánítani.

A város belterjesen „művelt” fenntartott zöldfelülete 1.565.000 m^2, vagyis mintegy 156,5 ha, ami 1 lakosra vetítve 2024-ben mintegy 26,5 m^2/fő zöldfelületi ellátottságot jelent az intenzíven fenntartott zöldfelületekre vonatkozóan. A városban több mint 100 játszótér található, melyek mintegy negyede az elmúlt évtized során került kialakításra.

2.1.12.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A település zöldfelületi rendszere, azon belül egyes alkotóelemek (pl. városi parkok, városi utcafásítások, jóléti erdők, lakókertek) környezeti és természeti értéke jellemzően átlagon felüli, helyenként kimagasló. A város a zöldfelületeinek védelme, fenntartása, megújítása érdekében mind a városüzemeltetés kapcsán, mind a jogi védelem helyi kereteinek meghatározásával jelentős és eredményes tevékenységet folytat, illetve célirányos intézkedéseket foganatosít.

2.1.13 Közlekedés

2.1.13.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A településen több európai jelentőségű TEN-T közlekedési folyosó halad keresztül. A település a megye központjaként az országos és megyei jelentőségű utak gyűjtőpontja. Budapestről közúton két irányból érhető el: az M7-esen és Balatonszemestől a 67-es főúton; illetve az M6-oson és Dunaföldvártól a 61-es főúton. Pécs a 66-os főúton, Nagykanizsa és Dombóvár a 61-es főúton, a Balaton és Szigetvár pedig a 67-es főúton

közelíthető meg. A városnak közvetlen közúti összeköttetése van Barccsal, Fonyóddal és Szántóddal is.

A 61-es főút északról elkerüli a várost, így azt keletről és nyugatról a 610-es főúton (régi 61 sz. főút) lehet elérni. A 61-es főút Dunaföldvár-Dombóvár-Nagykanizsa vonalon (ill. a távlati M9 gyorsforgalmi útról) haladva szeli keresztül kelet-nyugat irányban Somogy megyét. Az egykor Kaposvár belterületén haladó út most a települést északról kerüli meg. A belterületen megmaradó szakasza ma a 610 sz. főút. A 67-es főút Szigetvár-Kaposvár-Balatonlelle között biztosít összeköttetést Somogy megyén keresztül haladva észak-dél irányban. Kaposvár belvárost nyugat felől határolja és észak- déli irányban halad keresztül a településen. Annak eldöntése, hogy a város belterületi 67-es főúti szakaszát kiváltó, Szigetvárig (illetve majd a távlatban kialakításra kerülő M60-as főúthoz is) max. 40 km-es elkerülőút a város nyugati vagy keleti felén kerüljön kialakításra, még részletes vizsgálat tárgya. A döntéselőkészítő és megvalósíthatósági vizsgálatok alapján lehetséges a pontosabb nyomvonal kijelölése, mely döntés még nem született meg.

A 67. számú főút Kaposvár és az M7 autópálya közötti fejlesztése 2023-ban befejeződött. A beruházás eredményeként a város és az M7 autópálya között teljes hosszban 2×2 sávos, gyorsforgalmi jellegű közúti kapcsolat jött létre, amely jelentősen javította Kaposvár országos közlekedési kapcsolatait, csökkentette az áthaladó forgalom települési terhelését, és lerövidítette a Balaton térségének elérési idejét.

A település közigazgatási határán, keleten csatlakozik a 610 sz. főút és a 61 sz. főúthoz a 66 sz. Pécs-Kaposvár másodrendű főút, mely észak-déli irányban halad a két megyeszékhely között.

A település térségi kapcsolatait biztosítják a települési összekötő utak. Kaposvár nyugati részén indul a 610 sz. főúttól a 6701 j. Kaposvár - Fonyód összekötő út, mely a Kaposvártól északra fekvő településeket köti össze. A település keleti területén a 610 sz. főúttól indul a 6505 j. Kaposvár - Szántód összekötő út. A 6701 j. és a 6505 j. útnak is csomópontja van a 61 sz. főút elkerülő szakaszával, az M7 autópályával és a 7 sz. főúthoz csatlakoznak. Kaposvártól délnyugatra fekvő települések elérését biztosítja a 66141 j. Szilvásszentmárton bekötő út. A településtől északra a 6701 j. út és a 67 sz. főút között biztosít kapcsolatot a 6709 j. Kaposfüred-Juta összekötő út. Kaposvártól keletre, Toponárról indul a 65112 j. Zimány bekötő út. A településtől nyugatra a 610 sz. főúttól indul a 66142 j. Kaposújlak bekötő út. A településtől északra a 67 sz. főútból ágazik ki a 67105 j. Magyaregres bekötő út.

A vasúthálózat elemeit lásd a 2.1.13.3 alfejezetben.

2.1.13.2 Közúti közlekedés

A település úthálózata jellemzően rácsos felépítésű, ellentétben a főúthálózat sugaras szerkezetével. A belterületi közutak hossza meghaladja a 200 kilométert.

Észak-dél irányban halad a 67 sz. főút belterületi szakasza Kaposfüredi út, Füredi út, Berzsenyi Dániel út és Zselici útként. Kelet-nyugati irányban halad a 610 sz. főút 48-as ifjúság útja, Árpád utca, Dombóvári út elnevezéssel. A belvárost a 67-es és a 610-es út belterületi szakaszai határolják északról és nyugatról, a városközpont keleti határa pedig a Virág utca és a Hársfa utca, délről pedig a vasút és az a mentén futó Áchim András utca–Budai Nagy Antal utca–Baross Gábor utca a határoló útvonal.

A közúthálózat egyik problémája, hogy Kaposváron kevés a vasúti különszintű átjáró, a legtöbb átjáró szintbeni. A 67 sz. főút vasúti hídja és az új építésű, az intermodális csomópont (IMCS) fejlesztés részeként megvalósuló Hársfa utcai kezdetű felüljáró

különszintű átjáró a városban. A Dombóvár-Kaposvár-Gyékényes vasútvonalon szintbeni átjáró a Pécsi utcán és a Kőrösi Csoma Sándor utca végén található, továbbá a vasútvonalat szintben keresztezi a Jutai út, is. A 67 sz. főút átkelési szakaszán a két irány egy részen zöldsávval elválasztott, szervízutak sok helyen épültek. Az országos főutakon a jelentős gyalogos keresztezéseknél szinte mindenhol megépült a kijelölt gyalogátkelőhely.

A település jelentős csomópontjai jelzőlámpával vezéreltek, amelyeket a Magyar Közút kezel, és van néhány körforgalmú csomópont is. A főutakon a csomópontok zöldhullám biztosítására vannak programozva a főirányú forgalmak segítésére.

A belvárosi részen sok utcának megtörtént a forgalomcsillapítása, ezek elemei: beton térkő burkolati betétek, rámpák, gyalogos járda szintjébe hozott utcaszint, középszigetek, forgalomcsillapító küszöbök, helyi sebességkorlátozások, tempó 30 övezetek.

2.1.13.3 Közösségi közlekedés

Közúti közösségi közlekedés

Távolsági és helyközi autóbusz közlekedés

Kaposvár a dél-dunántúli térség jelentős közösségi közlekedési csomópontja. Távolsági járatok indulnak innen a fővárosba és a dunántúli megyeszékhelyre. A távolsági járatokon kívül a megyei települések is Kaposváron keresztül érhetők el. A távolsági és helyközi járatokat a Volánbusz Zrt. üzemelteti.

A helyközi járatok Kaposvár belterületén több megállóhelyet is érintenek, ezek a helyi járatos buszokkal közös megállóhelyek. A település autóbusz pályaudvara Kaposvár vasútállomás mellett fekszik a térség – már most működő - Kaposvári Közlekedési Központját alkotva. Az autóbusz pályaudvar a helyközi és távolsági járatok forgalmát egyaránt bonyolítja. Továbbá itt található a helyi autóbusz állomás is.

Helyi autóbusz közlekedés

Kaposvár helyi autóbusz közlekedését a település tulajdonában álló Kaposvári Közlekedési Zrt. biztosítja. A helyi autóbusz hálózat követi a település gerincútjait. A társaság nem csak a belső városrészek felé, hanem a külső peremterületek felé, valamint több agglomeráció jellegű település (Kaposszerdahely, Kaposszentjakab, Kaposfüred, Toponár, Töröcske) felé is üzemeltet járatokat.

A belső városrészek autóbuszos ellátottsága magas szintű az átlapoló viszonylatoknak köszönhetően. A helyi közlekedési hálózat és a menetrend az elmúlt években több ütemben a közlekedési igényekhez igazodva módosult. A cég honlapja alapján a társaság évente 8,2 millió utast szállít.

A helyi autóbusz-hálózat megfelelő területi lefedettséget biztosít, a város valamennyi városrészét és településrészét eléri. A járatok követési ideje a belvárosi szakaszokon kedvezőbb (15-30 perc), míg a kisebb utasforgalmú külterületi és peremterületi városrészekben ritkább (40-60 perc) közlekedés jellemző. A megállóhely-hálózat jól kiépített, a korábbi közlekedésfejlesztési beruházások eredményeként számos megállóhely korszerűsítése és akadálymentesítése valósult meg, valamint dinamikus utastájékoztató rendszer is kiépült.

2012-2013-ban valósult meg A "Kaposvár közösségi közlekedési színvonalának javítása infrastrukturális fejlesztésekkel” projekt. A beruházás során megtörtént a helyi autóbusz

megállóhelyek korszerűsítése, mely során új autóbusz öblök kerültek kialakításra, számos megállóhely rekonstrukciója, akadálymentesítése megtörtént, valamint kerékpár támaszokat helyeztek el a megállóhelyek közelében. A program keretein belül 2 megállópárt, azaz 4 új autóbuszöblöt alakítottak ki a Toponári úton. 36 megállóban normál, 23 megállóban pedig csökkentett méretű utasváró létesült. 2013-ban megtörtént a dinamikus utastájékoztató rendszer kiépítése, mely során a legfontosabb megállóhelyeken dinamikus utastájékoztató berendezéseket helyeztek el, a járművek egy részét vizuális és akusztikus eszközökkel látták el, illetve a rendszer működéséhez szükséges infrastruktúra is kiépült (diszpécser központ). A komplex rendszer jelzi a járművek várható érkezését a megállóhelyekre, az alacsonypadlós járművek érkezését, valamint az átszállási lehetőségeket.

2019-ben megvalósult az új Cseri busztelephely-fejlesztése és 40 db sűrített földgáz (CNG) hajtású busz beszerzése. (IKOP-3.2.2-15-2016-00002) A társaság a fentieken túl 2022 tavaszától 2 db elektromos buszt is üzemeltet, telephelyi töltés mellett. 2026 nyarán 15 db tisztán elektromos autóbusz került beszerzése, melyek már személyszállítási tevékenységet látnak el,

2020-ban megújult, 2020. novemberében átadásra került az intermodális csomópont a vasútállomás mellett, egyúttal a helyi közlekedési buszvégállomást is érintette. A felületek és közlekedési lehetőségek megújításán túl új utastájékoztató rendszer is épült a végállomáson.

2021. júliusától kezdve a menetrendek a www.menetrendek.hu és a www.google.com/maps szolgáltatás részeként is elérhető, az utazások tervezhetősége így kibővült az utasok számára.

Jelenleg a közlekedés további fejlesztése zajlik, különös tekintettel az autóbuszok elektrifikációját célzó fejlesztésekre:

- 2022 tavaszán két tisztán elektromos autóbusz került beszerzésre (Ikarus 120 e).

- 2024 áprilisában aláírt támogatási szerződés alapján (IKOP Plusz.1.2.0-23-2024-00005 elektromos buszok beszerzése II. ütem), 2026 nyarán 15 db tisztán elektromos autóbusz került beszerzése, melyek már személyszállítási tevékenységet látnak el, a flotta része.

- 2025 decemberében aláírt támogatási szerződés értelmében (IKOP Plusz-1.2.0-23-2025-00017 elektromos autóbuszok beszerzése III. ütem) további 25 db (19 db alapmennyiség + 6 db opciós mennyiség) autóbusz állhat forgalomba. Az ehhez kapcsolódó közbeszerzési eljárás megtörtént, jelenleg a KFF támogató tanúsítványa folyamatban, illetve szükséges a támogatás mértékének növelése is. A támogatási szerződésben meghatározott forrás nem elegendő az alapmennyiség megvásárlásra sem.

A projekthez kapcsolódó töltő telepítése is folyamatban van (ez még a II. ütemhez kapcsolódik), 2026. október végéig megtörténik az összes töltőberendezés telepítése.

10 okosmegálló kiépítése is része a II. ütemnek, illetve további 10 db okosmegálló kerül telepítése a III. ütemben is. A parkolási rendszer szintén továbbfejlesztésre kerül.

Kötöttpályás közösségi közlekedés

A fent említett IMCS fejlesztés a város főpályaudvarának utastereit is érintette, azaz egyben a Kaposvárt érintő 3 vasútvonalon is közvetve utaskomfort növekedést jelent. Utóbbiak közül a 41 sz. Dombóvár-Kaposvár-Gyékényes vasútvonal a legjelentősebb, mely a 40 sz. Budapest -Dombóvár vasútvonal folytatásaként a nemzetközi törzshálózat része. A város érintő korábban V/B jelzésű, ma RFC6, mediterrán nemzetközi transz-európai közlekedési

folyosó Budapest - Zágráb - Rijeka tengelyen halad, ennek, valamint a TINA hálózatnak is része a 41 sz. vasúti fővonal. A vonal villamosított, egyvágányú.

29. ábra: Kaposvárt érintő vasúti vonalak (forrás: www.mavcsoport.hu/mav-start/media/terkepek)

A 41 sz. vonalból ágazik ki két mellékvonal a településen: a 35 sz. vasúti mellékvonal Siófokig, a 34 sz. vasúti mellékvonal Fonyódig halad. Mindkét vonal egy vágányú és nincs villamosítva. A személyforgalom mellett Kaposvár teherforgalmi szerepe is regionális jelentőségű.

A belváros déli szélén, Kelet-Nyugat irányban húzódik Kaposvár vasútállomás. A település közigazgatási határain belül több vasúti megállóhely és állomás található. A 41 sz. vasútvonalon fekszik Kaposszentjakab vasúti megállóhely. A 34 sz. vasútvonalon fekszik Kaposfüred vasútállomás és Kapostüskevár vasúti megállóhely. A 35 sz. vasútvonalon fekszik Toponár vasútállomás és Répáspuszta vasúti megállóhely.

A menetrendek.hu 2026. 08. 07-i adatai szerint egy átlagos hétköznapon Budapestre Kaposvárról 44 db, legfeljebb egy átszállásos, 2:19-4:42 közötti utazási időt lehetővé tevő viszonylat elérhető.

Dombóvárra 35 vonat közlekedik, a menetidő 24-36 perc, Gyékényesre 14 vonat közlekedik, a menetidő átlagosan 1 óra 25 perc. Fonyód irányába 29, Fonyódról Kaposvárra 26 vonat közlekedik naponta, a menetidő közel 1 óra. A 35 sz. vonalon Siófokig 50 vonat, Felsőmocsoládig 9 vonat, Kisbárapátiig 11 vonat, Tabig pedig átlagosan 22 közvetlen vonat közlekedik naponta.

Kaposváron helyi, városi kötöttpályás közlekedés nem található.

Közösségi kerékpár szolgáltatás

Az országban az elsők között Kaposváron is kialakítottak közösségi kerékpár szolgáltatást, a Kaposvári Tekergőt.

A Kaposvári Tekergő 2015. október 27-én vált elérhetővé a nagyközönség számára, új lehetőséget teremtve a helyi lakosság és a városba érkező turisták kerékpáros közlekedésére. A kezdeményezés különlegességét az elektromos rásegítésű kerékpárok és elektromos rollerek közösségi kölcsönzése jelentette, amely a korabeli beszámolók szerint Magyarországon egyedülálló megoldásnak számított. Az elektromos rásegítés a város emelkedőkkel tagolt területein is megkönnyítette a kerékpározást.

A rendszert a egy magáncég saját beruházásként, csaknem 50 millió forintból alakította ki; Kaposvár önkormányzata a szükséges közterületek biztosításával járult hozzá a megvalósításhoz. Az induláskor négy kölcsönzőállomáson összesen 26 elektromos kerékpár és 6 elektromos roller állt rendelkezésre. Az állomásokat a Kossuth téren, a Honvéd utcában, a sportcsarnok főbejárata előtt, valamint a Desedánál, a Fekete István Látogatóközpont mellett helyezték el. Az elhelyezkedés így a belvárosi közlekedés mellett a sportolási és turisztikai célú használatot is lehetővé tette.

A 2015-ben indult kezdeményezés a későbbi közbringa-fejlesztés előzménye volt. A TOP-6.4.1-15-KA1-2016-00003 azonosítójú projekt keretében már 18 állomásból és 170 elektromos rásegítésű kerékpárból álló új rendszer létesült, amely 2024. április 5-én nyílt meg a használók előtt.

Car sharing, car pooling

A közösségi közlekedés terheinek csökkentésére és a magán autóhasználat ésszerűsítésére szolgálnak a különböző autómegosztó szolgáltatások és platformok. Bár a SUMP 2016-ban felvetette az igényét, jelen FVS készítésekor car sharing (közösségi autómegosztó) rendszer nem üzemel a városban. Az egyik legnépszerűbb car pooling (saját autót megosztó) app viszont kínál utazásokat Kaposvárra, jellemzően azonban inkább hosszú távú utazásokra, eseti vagy helyközi viszonylatban.

2.1.13.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Térségi jelentőségű kerékpárutak

Az országos és térségi kerékpárút-hálózat Kaposvárt több irányból is bekapcsolja a térségi kerékpáros kapcsolatok rendszerébe. A 2024-ben hatályos országos területrendezési terv alapján a várost két országos kerékpárút-törzshálózati elem érinti: a 73. Belső-somogyi kerékpárútvonal Fonyód–Somogyvár–Kaposvár–Szenna–Pécs, valamint a 74. Kaposmente kerékpárútvonal Nagyatád–Nagybajom–Kaposmérő–Kaposvár–Taszár–Dombóvár irányában. Az országos hálózatot a Somogy Vármegye Területrendezési Tervében kijelölt térségi kerékpáros útvonalak egészítik ki, tovább erősítve Kaposvár kapcsolatát a környező településekkel és térségi célpontokkal.

Helyi jelentőségű kerékpárutak

A helyi kerékpárút hálózat kialakításához a terepviszonyok néhány déli területet leszámítva kedvezőek, a település közútjai hálózati szempontból alkalmasak egy megfelelő színvonalú kerékpárhálózat kialakításához.

Kaposváron az elmúlt években jelentősen bővült a kerékpáros infrastruktúra. A 2012-es kerékpárforgalmi hálózat fejlesztéseket követően a „Kaposvár Megyei Jogú Város kerékpárhálózatának fejlesztése és közbringa rendszer kialakítása” című, 2023 végén lezárult projekt keretében közel 14 km új kerékpáros útvonal létesült, javítva hat városrész kerékpáros kapcsolatait. A beruházás során új kerékpáros létesítményeket, csomóponti átvezetéseket, kerékpártámaszokat, pumpapontokat és önkiszolgáló szervizpontot is kialakítottak. A hálózat bővítése 2024-ben is folytatódott: előkészítették a Raktár utca–Kaposfüred, valamint a Guba Sándor utca–MATE Kaposvári Campus–Toponár irányú, összesen mintegy 2,3 km hosszúságú új kerékpáros kapcsolatok kialakítását, továbbá a Kerékpárforgalmi Hálózati Terv felülvizsgálatát.

Gyalogos közlekedés

A közúthálózat mentén túlnyomórészt kétoldali gyalogjárdát építettek ki. A külső városrészekben több helyen burkolatlan padka áll a gyalogosforgalom rendelkezésére. Néhány kivételtől eltekintve a lakótelepeken is szétválasztott rendszerűek a gépkocsi és a gyalogos közlekedés útvonalai. A gyalogosok általában a kijelölt gyalogátkelőhelyeken keresztezhetik a nagyforgalmú utakat, szintbeni csomópontokban a vasutat. A gyalogátkelőhelyek környezetében többnyire kiemelt szegélyek találhatóak. A többsávos utakon néhány helyen találhatóak a gyalogosok átkelését segítő középszigetek, és egyéb modern forgalomtechnikai eszközök. A belvárosban a közelmúltban, sétálózóna épült ki. Az autómentes zóna jelenleg „gyalogoszóna”-ként van kitáblázva.

Kaposváron a város önkormányzati kiépített út és köztér hossza 2024-ben 180 km, a kiépítetlen pedig 228.5 km. Az önkormányzati kiépített járdák hossza 244 km, és 232 km kiépítetlen járda található a városban. 40 olyan utca van, ahol nem szükséges mindkét oldalon a járda, mert ezek kisforgalmú lakóutcák, az ott élők nem igénylik azt. További 12 olyan utca található, mely szűk keresztmetszetű és nem fér el a járda. A belterületi utak mind pormentesítettek, szilárd burkolattal rendelkeznek. A korábbi, több ütemben megvalósított Bereczk Sándor út- és járdafelújítási programot követően az önkormányzat továbbra is folyamatosan végez út- és járdafelújításokat, valamint közlekedésbiztonsági beavatkozásokat. 2024-ben újabb út- és járdafelújítási program indult, amelynek keretében a város több pontján útburkolatok és járdaszakaszok rekonstrukciójára került sor. A főbb gyalogos útvonalakon és közúti csomópontokban kijelölt gyalogátkelőhelyek és egyéb forgalombiztonsági megoldások segítik a biztonságos gyalogos közlekedést.

2.1.13.5 Parkolás

Kaposvár területén 1999 óta működik díjfizető várakozó rendszer. A fizető parkolás üzemeltetését a település közgyűlésének 58/2010. (XI. 17.) számú önkormányzati rendelete szabályozza. A díjfizetési időszak jellemzően hétfőtől péntekig 8-18 óra közötti, szombaton 8-12 óra közötti időszak. 2026-ban a várakozási díj személygépjárművek részére az I. díjzónában 500 Ft, a II. díjzónában 350 Ft óránként. A rendelet meghatározza továbbá a III. és IV. övezeti várakozási díjakat is, 500 és 550 Ft értékben. Az autóbuszok 1100- 860 Ft/óra összegért az első két övezetben parkolhatnak. A készpénzzel történő fizetés mellett kártyás rendszer és mobiltelefonos szolgáltatás is működik.

Általános tapasztalat, hogy a fizető parkoló övezeten kívül, de annak a peremén a várakozó járművek száma megnő. Ez a „kiszorulás” jelensége. Az övezeti besorolás (drágább, olcsóbb) ezt a kiszorulást osztja el az övezetek határain. A jelenség miatt jellemző a díjfizető övezet határán jelentkező túlparkolás, szabálytalanul várakozó járművek tömege. Az interjúk során kritikus területként azonosított a belváros és a Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórház környezete. Bár a Kórház területén működik fizető parkolás, gyakori volt a sokkal nagyobb igény jelentkezése, amely a környező utcákat terhelte. Ennek megoldására 2020. nyarától a dr. Böszörményi-Nagy Géza utcában található 196 férőhelyes parkolóban a járóbeteg rendelésre érkezők ingyenesen parkolhatnak.

2.1.14 Közművesítés

2.1.14.1 Víziközművek

Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó- öntözővíz, termálvíz hasznosítás)
Ivóvíz-ellátás

Kaposvár területén az ivóvíz szolgáltató a KAVIZ Kaposvári Víz- és Csatornamű Kft. A 90 db víztermelő mélyfúrású kút 50-500 közötti talpmélységgel 5 vízadó rétegcsoportot csapol meg. A 2024 évi állapot szerint a kutak közül 44 db üzemelő kút működik, 5 db kút pedig tartalékba helyezésre került. 4 db kút üzemen kívül lett helyezve. A kutak talpmélysége 50-

450 m, a kitermelt víz kizárólag rétegvíz eredetű. A kutak védőtávolsága 10 m. Az üzemeltetett vízkivételi művek kút bekötővezetékek és gyűjtővezetékek segítségével juttatják el vizüket a vízműtelepek vízkezelő műveire. Jelentős vezetékállomány, közel 51 km vezeték üzemel a vízbázison. A kitermelhető vízmennyiség éves szinten 5 527 925 m^3, napi szinten pedig 15 145 m^3 rétegvíz. A víztermelés területén 49 db üzemeltetett szivattyú található, melyek névleges teljesítménye 408 kW.[32]

Tekintettel arra, hogy a víztermelés kizárólag mélyfúrású kutakból származik, a kutak stabil üzemvitelének (és ezzel a megbízható és tartós működés feltételeinek) megteremtése érdekében szükséges a jelenlegi tárolókapacitás felülvizsgálata, a kutak felújítása, esetleg új kutak telepítése.

A városban az átlagos ivóvízhasználat 120 l/fő/d, a tervezési fajlagos vízigény 150 l/fő/d. A családi házas épületek fajlagos vízigénye 200 l/fő/d, a zöldterületek fajlagos vízigénye 1,5 l/m^2/d. A mértékadó tűzszakasz területe a beépítettség függvényében változó, a szükséges oltóvíz-intenzitást az Országos Tűzvédelmi Szabályzat határozza meg. A közüzemi vízhálózatból biztosítható oltóvíz mennyisége 900-1500 l/min.

Szennyvízelvezetés

Kaposvár területén a Kaposvári Víz- és Csatornamű Kft. végzi a szennyvizek elvezetését és tisztítását, a szippantott szennyvizek előkezelését, tisztítását. A társaság kezelésében levő szennyvízhálózat hossza 350 km, melyből 260 km gravitációs, 90 km nyomott rendszerű csatorna. A szennyvíztisztító telep és a szennyvíziszap elhelyezésére használt terület védőtávolsága 500 m.

A szennyvízcsatornák állapota mára erőteljesen romlásnak indult. Mind az 1960-as éveket megelőzően használt kőagyag, mind a 60-as és 90-es évek között használt beton és eternit csövek elérték tervezési élettartamuk végét, elsősorban a tokoknál szivárgások jellemzőek. Emellett az elöregedett, megsüllyedt, vagy a belvárosi részeken a fák gyökérzete által átütött vezetékek kapacitása lecsökkent, gyakoribbá váltak a dugulások.

Az I-es számú Szennyvíztisztító telep feladata a városi csatornahálózat által összegyűjtött szennyvíz fogadása, illetve annak átemeléssel történő eljuttatása a II-es számú Szennyvíztisztító telepre. Az I-es telep feladatai közé tartozik, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz (korábban: települési folyékony hulladék, azaz szippantott szennyvíz) fogadása is. Az agglomerációból és a nem csatornázott területekről beszállított szippantott szennyvizeket (települési folyékony hulladék) a szennyvíztelep erre kialakított műtárgyában fogadja és ártalmatlanítja.

2020-ban elkészült a várostól keletre, a 61-es út mellett felépített modern szennyvíztisztító telep, ami 140 ezer kaposvári és környékbeli lakos kiszolgálására alkalmas. Az új, modern kaposvári szennyvízteleppel a régi, 1990-ben épült és korszerűtlen létesítmény korszerűsítése történt, meg, amely így jelenleg 16 települést lát el. Az új létesítmény a technológiában és kapacitásában is bővült. A telep korábbi területén egy teljesen új rács-

32 https://www.kaviz.hu/static/files/M%C5%B1szaki%20adatok/V%C3%ADzell%C3%A1t%C3%A1s%20infrastruktur%C3%A1lis%20adatai/IV-MI%20v%C3%ADztermel%C3%A9s%20(2024).pdf

homokfogó együttes és a két új biológiai blokk is épült, amelyek révén a létesítmény nagyobb hatékonysággal képes megtisztítani a folyékony hulladékot.

Az új szennyvíztisztító telep részeként megépült ugyanakkor egy kisebb erőmű is, amely kielégíti a létesítmény teljes hőigényét, emellett a keletkező biogáz feldolgozásával villamos energiát állít elő, vagyis az új, hatékony és környezetbarát rendszerrel a szennyvíziszapból biogázt állít elő az üzem, és a jövőben azzal az energiával üzemelteti magát a szennyvíztelepet és a mellette lévő kommunálishulladék-feldolgozót is.

Kaposváron 2020-ban a közcsatornahálózat hosszából elválasztó rendszerű szennyvízcsatorna hossza az év végén 222,4 km volt és a szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások száma elérte a 28720-at (a főként társasházakban alkalmazott közös mérők miatt pontos érték nem adható), a csatornázottság gyakorlatilag teljesnek mondható.

A tisztítási technológiában keletkező melléktermék az ún. szennyvíziszap, sűrítés után átmenetileg iszaptároló földmedencékbe kerül elhelyezésre, majd mezőgazdasági hasznosítása talajba injektálással történik, évente 2 alkalommal. A tisztított szennyvizek befogadója a Kapos. A szennyvízkezelés korszerűsítésével javult a Kapos-folyó vízminősége, de a befogadót még mindig számos a vízminőségre kedvezőtlenül ható terhelés éri.

Egyedi szennyvízkezelést végez a Kaposfil Fonalgyártó és Értékesítő Kft., a KOMÉTA 99 Kft., a Magyar Cukor Zrt. és a Kaposvár-Toponári Gyermek- és Ifjúságvédő Intézet. Ezek közül a cukorgyár üzemeltetett, ülepítőtavakat és oxidációs tavakat alkalmazó technológia jelentős terhelést jelent a felszín alatti és a felszíni vizekre is.

Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Felszíni vizek

Kaposvár város a Kapos-csatorna vízgyűjtő területén helyezkedik el, ez a befogadó vízfolyás a térség vízrendezési problémáiban kulcsszerepet játszik. Vízemésztő képessége meghatározza a mellékágak és az azokhoz kapcsolódó vízfolyások, valamint a területi vízrendezések kiépíthetőségét. A Kapos a Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság, míg a többi vízfolyás a város kezelésében van. A külterületi meder 10%-os előfordulási valószínűségű árvízhozamok levezetésére van kiépítve. A vízfolyás mederrendezésével kapcsolatban komplex hasznosítású tározók épültek a balparti oldalon, elsősorban az árvízcsúcs-csökkentése céljából. A tározók közül három érinti a város területét: a Deseda- és a Töröcskei-tó, és 2014. májusában elkészült a Kapos 96+113 km szelvényében a Kaposvári Vésztározó. A vízfolyás Kaposvár belterületén levő szakaszának vízrendezése is elkészült.

A **Kapos-folyó** III-IV. oszt. vízminőséggel érkezik a város térségébe, ahol a bevezetett ipari és kommunális eredetű szennyvizek hatására IV-V. osztályúvá romlik. Az elmúlt 10 év alatt a vízminőség javult, döntően a Magyar Cukor Zrt-nél, a Villamossági Gyárnál és a Húskombinátnál végrehajtott szennyvízkezelési, technológiai változások eredményeként. A Kaposba ömlő vízfolyások közül a Nádasdi patak szeméttelep alatti szakaszának vízminősége az új szeméttelep használatba vételével javult.

A legnagyobb felszíni vízfelület a **Deseda-tározó**, amely elsősorban vízkészlet-gazdálkodás, vízminőség-szabályozás és árvízcsúcs-csökkentés céljából készült. A tározó és környezete helyileg védett természetvédelmi területté való nyilvánítása megtörtént. Vízgyűjtő területe 170 km^2, a kerülete 26 kilométer, melyet továbbra is idegenforgalmi, üdülési célra használ a város, városkörnyék és az ide látogató turisták. A vízminőség alakulása ezzel szorosan összefügg. A Deseda vízminőségének védelme érdekében alapvető fontosságú a szennyező forrásból származó terhelés csökkentése, ezért az

Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet, (2026. augusztus 1 előtt Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ)megyei intézetének bejárása során az illegális szennyvízbevezetések felderítésére is megtörtént a tóparton. A természetes fürdőhelyet az üzemeltetési időszakban folyamatosan ellenőrizték. A jogszabályi előírásoknak való nem megfelelőség ill. közegészségügyi hiányosságok megszüntetésére minden esetben intézkedést történt. A vízvizsgálati eredmények alapján az üzemeltetés szüneteltetését nem kellett kezdeményezni.

A **Töröcskei-tározó** vízfelülete és a környezete elsősorban a horgászat, a kiránduló turizmus, a csendes vakáció területe.

A belváros közelében 2002-ben létesült a városligeti **Malom-tó**.

A Kapos-folyóhoz csatlakozó vízfolyások belterületi szakaszainak vízrendezése az elmúlt években megtörtént. A **Kapos-csatorna** a Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében van. A terület csapadékvizei a Kapos-völgyre közel merőleges irányban kialakult kisebb patakok, vízfolyások közvetítésével jutnak a befogadó Kapos-csatornába. **A főbb vízfolyások a városon belül**: Csörögevölgyi-, Füredi-, Kisgáti, Malom-árok és a Deseda-, Töröcskei-, Zselic- és Nádasdi- patak.

Csapadékvíz-elvezetés

A vízfolyások és árkok mellett a zárt beépítésű városrészekből zárt **csapadékvíz-elvezető csatornák** szállítják le a csapadékvizet. A csatornák befogadói a már fent említett patakok és árkok, végső soron pedig a Kapos-csatorna. A település belső, régebbi építésű részein a zárt csapadékvíz-elvezető hálózat teljes mértékben kiépítettnek tekinthető. Ugyanez elmondható a 60-as éveket követő lakóterületi beépítésekről is.

A közterületi (34,4 km) vízfolyás hosszának állapota Kaposváron:

- rendezett hossz: 13,4 km,
- megfelelő állapotú: 9,2 km,
- rendezetlen: 11,8 km.

Kaposvár belvárosi, illetve sűrű beépítési részein a csapadékvíz-elvezetés zárt, elválasztott rendszerű csapadékcsatorna-hálózattal megoldott. A város családiházas övezeteiben pedig nyílt árkokkal történik.

A belterületi csapadékcsatorna hossza:

- zárt rendszerű: 58,7 km,
- nyílt árok: 104,2 km.

A domborzati erózió okozta problémával a város fekvéséből és geológiai adottságaiból adódóan bizonyos településrészeknél számolni kell. Ilyen az Eötvös u., Mikszáth u., Jókai u., Rózsa- és Nyugativánfa utca.

2.1.14.2 Energia

Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Elektromos hálózat

Kaposvár villamosenergia-elosztó hálózatának üzemeltetője az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. A város villamosenergia-ellátása a térségi nagyfeszültségű hálózathoz

kapcsolódó alállomásokon keresztül biztosított. A helyi ellátás egyik meghatározó eleme a Kaposvár 132/22 kV-os alállomás, ahonnan a középfeszültségű hálózat a városi fogyasztók mellett a környező térség ellátásában is részt vesz. A város területét és környezetét nagyfeszültségű távvezetékek, valamint közép- és kisfeszültségű elosztóhálózati elemek egyaránt érintik.

A város vezetékes villamos energia ellátása 100%-os.

A fejlesztési területek kiszolgálása közép- és kisfeszültségű hálózatok rövid szakaszon történő átépítésével, új trafók telepítésével megvalósítható.

Gázellátás

Kaposvár földgázelosztó hálózatának üzemeltetője az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. A város földgázellátása az országos nagynyomású földgázszállító rendszerhez kapcsolódó gázátadó állomásokon keresztül biztosított. Az innen kiinduló nagyközép- és középnyomású elosztóhálózat a városi fogyasztók mellett a környező települések ellátásában is részt vesz. A vezetékes földgázhálózat a városban kiterjedt, ugyanakkor egyes külső városrészek és ingatlanok ellátottságában eltérések mutatkozhatnak.

Távhő-ellátás

A településen távhőellátás üzemel. A Kaposvári Vagyonkezelő Zrt. kezelésében lévő Kaposvári Kanizsai utcai fűtőműben távhő és villamosenergia termelés történik és ez látja el hőenergiával Kaposvár távhőfogyasztóit. A villamosenergia egy részét a fűtőmű közvetlenül saját célra használja, a többit a villamos elosztó hálózaton keresztül az országos rendszervbe táplálja és HUPX-en értékesíti. A fűtőmű üzemanyaga földgáz, 6bar-os közvetlen célvezetéken keresztüli megtáplálással.

A belterületen, illetve a beépítésre szánt területen nem vezetékes energiahordozók közül a szén, fa, olaj, tartályos PB (primagáz) használata termikus célra egyaránt jellemző a vezetékes gázzal el nem látott területen, illetve a gázhálózatra nem csatlakozó telkeken.

Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Biomassza fűtőmű

Miközben egyre nagyobb az emberiség energiaszükséglete, a készletek kifogyóban vannak világszerte. A megoldás: a megújuló energiaforrások felkutatása, használata.

Kaposvár kiemelt célja a zöld város megteremtése. Ennek érdekben kerültek napelemek a közintézmények tetejére, ezért cserélték le a gázolajos buszokat földgáz hajtásúra, ezért lett ledes a közvilágítás, ezért épült meg itt Közép-Európa legnagyobb napelemparkja. Ugyanezen célért fejlesztik folyamatosan a távhőrendszert. A karbon-lábnyom csökkentésben nagy szerepe van lakóhely fűtésének. De az sem mindegy, hogy mivel fűtünk.

A kaposvári távhőellátás energiahatékonyságának és megújulóenergia-felhasználásának növelése érdekében 2023-ban üzembe helyezték a faapríték-tüzelésű Kaposvári Biohőtermelőt. A 2×7,5 MW teljesítményű biomassza-fűtőműben előállított hőt közel 2 km hosszú új vezetékrendszeren keresztül táplálják a városi távhőhálózatba. A fejlesztés mérsékli a távhőtermelés földgáz-felhasználását és fosszilis energiahordozóktól való függőségét, ezáltal hozzájárul az ellátásbiztonság növeléséhez és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentéséhez.

Biogáz erőmű

Magyar Cukor Zrt. kaposvári telephelyén az ország egyik legnagyobb biogáz erőműve működik 2007 óta. Az erőmű területén két anaerob fermentorban a cukorrépa feldolgozása után visszamaradó répaszeletből történik a biogáz termelés, majd ezáltal a cukorgyártási időszakban a földgáz biogázzal történő kiváltása. A két fermentor, a cukorgyár energiaigényének jelentős (80% körüli) részét képes biztosítani, ezzel csökkentve a környezetterhelést. A biogáz erőmű fejlesztése folyamatosan zajlik KEOP támogatás segítségével. A biogáz erőmű a Biogáz Fejlesztő Kft. és a Magyar Cukor Zrt. tulajdonában áll.

A cukorgyár és a fürdő között megépült 1150 m hosszú biogáz vezeték biztosítja a kaposvári városi fürdő fűtését. A vezeték üzemeltetését a Célvezeték Operátor Kft. végzi.

Napelempark

2021. májusában, több kisebb projekt megvalósítását követően a térség legnagyobb, 100 MW beépített teljesítményű napelemparkja kezdte meg működését a város külterületének keleti részén, a 61. sz. főúttól délre eső mintegy 200 hektáros területen.

Ez a kapacitás Kaposvár egészének villamosenergia igényének kielégítésére elégséges, jelentősen hozzájárulva a CO_2 kibocsátás csökkentéséhez.

A közműszolgáltatást érintő fejlesztések

A közműfejlesztési feladatok között elsődleges feladatnak kell tekinteni a mennyiségi igények biztosítását: a közműellátottság további növelése a meglevő beépített, továbbá a tervezett beépítésre szánt területeken a teljes körű közműellátás megoldásához. Az új beépítésre, új területhasznosításra jelölt területeken már feltételként kell meghatározni, hogy a beépítés csak a megfelelő, környezetvédelmi követelményeket kielégítő, közműellátás biztosítása esetén engedélyezhető. A település fejlesztési területeinek közműellátása nem jelent különösebb problémát.

A prognosztizált többlet közműigények a település távlatra prognosztizált fogyasztóinak teljeskörű ellátásához szükséges többlet igények. A szolgáltató felé előzetes jelzésre alkalmas adatok és a gerinchálózat fejlesztése esetén azok paramétereinek a meghatározására, valamint az ágazati fejlesztési tanulmányok elkészítésére szolgálnak nagytávlati iránymutatásul. Tervezői tapasztalataink szerint rövidtávon ezen többlet igényekből ténylegesen kielégítendő igényként reálisan a 20%-nak a jelentkezése várható, a tervezés távlatában pedig kb. 50%-a.

A meglévő és tervezett közművezetékek védőtávolságait a szakági előírásoknak megfelelően biztosítani kell.

A közműfejlesztési feladatok között további feladatként kell említeni az esztétikai igények kielégítésének szükségességét, amely a település vonzóképességének a növelését szolgálja. Minőségi fejlesztést, rendezést igényel a nyílt árkok-átereszek rendezetlensége, az utcaképet alakító-rontó villamosvezetékek és hírközlési hálózat tartóoszlopai, az irányfény szintű közvilágítás, mindazok a kedvezőtlen látványt alakító műszaki megoldások, amelyek nem nyújtanak igényes környezetet. A közműfejlesztések során távlatban előtérbe fog kerülni az utcaképet rontó szabadvezetékes, légkábeles villamosenergia ellátó és a vezetékes hírközlési rendszerek látványjavítási igénye is. Ezért ezen hálózatok településszintű föld-kábelesítésének legalább távlati célkitűzéseivel is foglalkozni kell.

Többszintes épületeknél, intézményeknél központi hűtés megoldásával lehet elejét venni az épület homlokfalán, az arculatot rontó, helyiségenkénti ablak-klíma megjelenésének.

Elsődlegesen Kaposvár városközpontjában, városképet alakító utak menti beépítés homlokfaláról a klíma-szekrények megjelenését ki kell zárni.

A közművek elhelyezésénél - föld felett és föld alatt is- racionálisabb területfoglalásra való törekvés, a zöldfelület növelési lehetőségét eredményezheti, amely a környezeti állapot javítását szolgálja. A közművek igényesebb, esztétikusabb fizikai megjelenése a település arculatát javítja, amely az idegenforgalmi fejlesztési célkitűzéseket segíti. A település arculata, az urbánus környezet piaci érték, ezért a településrendezési tervek egyik legfontosabb feladata a település hosszú távú fejlődését meghatározó érdekek biztosítására a közműszolgáltatók hálózatfejlesztési lehetőségeinek szabályozása.

A térség megújuló energiaforrása lehet a napenergia hasznosítás, a bioenergia hasznosítás, valamint a geotermikus energia felhasználása.

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt években jelentős energetikai korszerűsítéseket hajtott végre az önkormányzati tulajdonú épületállományban. A fejlesztések többek között az épületek hőtechnikai adottságainak javítására, a nyílászárók és épületgépészeti rendszerek korszerűsítésére, valamint a megújuló energiaforrások alkalmazásának bővítésére irányultak. A megvalósult beruházások eredményeként számos közintézmény energiafelhasználása és üvegházhatásúgáz-kibocsátása mérséklődött. Az önkormányzati épületállomány további energetikai korszerűsítése ugyanakkor továbbra is jelentős energiamegtakarítási és kibocsátáscsökkentési potenciált jelent a város számára.

2.1.14.3 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Kaposváron a vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlési infrastruktúra egyaránt kiépült. A vezetékes szolgáltatók közül meghatározó a Magyar Telekom Nyrt.. A hálózatok műszaki kialakítása területenként eltérő, a hagyományos rézvezetékes és koaxiális rendszerek mellett egyre nagyobb szerepet kapnak a nagy sebességű optikai hálózatok. A Magyar Telekom Toponár és Kaposfüred városrészekben GPON rendszerű optikai hálózatot üzemeltet, és a város más területein is folytatódik az optikai infrastruktúra fejlesztése. A vezetékes hálózatok a belvárosban jellemzően föld alatti, míg a külső és családi házas területeken föld alatti és légvezetékes kialakításban egyaránt jelen vannak. A vezeték nélküli elektronikus hírközlést a várost lefedő mobilhálózatok biztosítják.

2.1.15 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

Kaposvár kedvező környezeti adottságai a település meghatározó értékei közé tartoznak. A település jól kidolgozott környezetvédelmi és klímára vonatkozó tervdokumentumokkal (SECAP, Klímastratégia, Környezetvédelmi program) rendelkezik. Feltárásra kerültek a legégetőbb környezetterhelő és szennyező tevékenységek, a lakosság számára fontos környezeti konfliktusok, meghatározták az egyes környezeti elemek védelmével kapcsolatos elvégzendő feladatokat.

2.1.15.1 Talaj

A talaj jó állapotát, minőségét veszélyeztető hatások a város területén:

- a felszíni vízelvezetés közműlétesítményeinek hiányosságaiból adódóan dombvidéki eróziós károk, talajelhordás; időszakosan vízállásból eredő szerkezetromlások;
- szabálytalan hulladéklerakások.

A településszerkezet alakításakor a racionális területhasználat elveinek érvényesítése mellett a termőtalaj mennyiségi védelméről is gondoskodni kell. A beépítésre szánt területek fejlesztésénél a már a hatályos tervekben kijelölt, de még nem hasznosított területeket, illetve a rehabilitációs fejlesztéssel megújítható ún. barnamezős területeket kell igénybe venni. A hatályos településrendezési tervek tartalma szerint a település területén vannak még kijelölt tartalékterületek a fejlesztések számára.

Az átalakuló használatú kertes területek esetén a mezőgazdasági területfelhasználás megtartása mellett olyan új építési előírásokat kell meghatározni, amelyek ezt a tájhasználati változást szabályozott mederben tudják tartani és a táji és természeti értékek védelmének, a környezetvédelmi elvárásoknak meg tudnak felelni.

2.1.15.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

A vízminőség-védelem Kaposváron elsősorban az ivóvíz-ellátást szolgáló felszín alatti vízbázisok védelmét, másrészt a természetes és mesterséges felszíni vízfolyások, állóvizek minőségvédelmét jelenti. Az ivóvíz ellátás (ivóvíz minőség biztosítása) és a csatornázás infrastrukturális feladat, azonban a kinyerhető nyersvíz és a befogadó felszíni vízfolyás vízminősége a helyes környezethasználattól, a környezet védelmétől is függ.

Felszíni vizek

Kaposvár felszíni vizeinek bemutatása a 2.1.10 fejezetben megtörtént. A település beépítetlen, burkolatlan területrészeire hulló csapadék nagy része jelenleg a termőföldön élő vegetációt táplálva a talajba beszivárog, elszikkad és ez segítheti a területi adottságoknak megfelelő, a természet és az épített környezet szempontjából biztonságos, kontrollálható vízgazdálkodást.

A vízkészlet-gazdálkodási céllal létrehozott Deseda-tó vízminőségét leginkább a környező területhasználatok kibocsátásai érintik. A Töröcskei tározó rekreációs, turisztikai célú hasznosítása nem veszélyeztetett.

Felszín alatti vizek

Az OTrT övezeti besorolása szerint Kaposvár Megyei Jogú Város területén az országos vízminőségvédelmi terület övezetéhez tartozik a város központi belterületétől északra lévő külterület nagy része.

Kaposvár MJV területe „a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról” szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében érzékeny terület.

A vízbázisok bemutatása a 2.1.14 fejezetben megtörtént.

Kaposvár a település teljes vízigényét a területén található vízbázisból elégíti ki. A kutak talpmélysége 50-450 m között változik, a kitermelt víz rétegvíz eredetű. A kaposvári vízbázis hidrogeológiai felépítésére jellemző, hogy az egyes vízadó összletek között bizonyos átjárhatóság van, ami a folyamatos víztermelés tekintetében kedvező. Hátrányos viszont a földtani rétegek településtségi adottsága, ugyanis a vízbázis felülről a csapadékvízből, talajvízből, oldal irányból pedig a vízfolyások vizéből kap utánpótlást, emiatt a felszíni eredetű szennyezésekkel szemben sérülékeny. A kaposvári vízbázis védelem alá helyezett, a termelő- és tartalékkutak körül belső védőterület, valamint hidrogeológiai „A” és „B” védőidom került kijelölésre. A vízbázis megfelelő természetes védettséggel rendelkezik, hidrogeológiai védőövezetének nincs felszíni metszete. A város

területén az ivóvízellátás céljára kitermelt nyersvíz magas mangán, ammónia és vas tartalmú, ezért az előírások szerinti minőség eléréséhez külön kezelést igényel.

A felszín alatti vízkészletek védelme érdekében kiemelt jelentőségű a kommunális szennyvizek megfelelő elvezetése és kezelése. Kaposvár belterületén a közüzemi szennyvízelvezető hálózat nagyrészt kiépült, a keletkező szennyvizek a városi szennyvíztisztító telepre kerülnek. A közcsatornával nem ellátott, elsősorban külterületi ingatlanok esetében továbbra is biztosítani szükséges a szennyvíz környezetvédelmi előírásoknak megfelelő gyűjtését és elszállítását, megelőzve a talaj és a felszín alatti vizek szennyezését.

A külterületi és egykori zártkerti területeken a hagyományos mezőgazdasági, szőlő- és gyümölcstermesztési funkciók mellett egyre nagyobb szerepet kaphat a rekreációs, illetve lakócélú használat. A területhasználat átalakulása a beépítettség és a burkolt felületek növekedésével, valamint a közműellátás és a csapadékvíz-elvezetés iránti igény erősödésével járhat. A közcsatornával nem ellátott ingatlanokon különösen fontos a keletkező szennyvíz előírásoknak megfelelő gyűjtése és elszállítása, mivel a nem megfelelő szennyvízkezelés, valamint a csapadékvíz szabályozatlan elvezetése a talaj és a felszín alatti vizek szennyezésének, továbbá az eróziós problémák kialakulásának kockázatát növelheti.

A mezőgazdasági hulladékokat többnyire a keletkezés helyén hasznosítják.

A szennyvíziszap korlátolt mértékű szántóföldi hasznosítása mellett szükséges egyéb hasznosítási módok (komposztálás, biogáz üzemi hasznosítás) alkalmazása is a védelmi övezetek figyelembevételével.

2.1.15.3 Levegőtisztaság és védelme

A város levegőminősége jó, légszennyezettsége alacsony, ami részben a mérsékelt légszennyezőanyagkibocsátásnak, részben a sajátos domborzati adottságoknak, településszerkezetnek és a zöldfelületek nagy arányának köszönhető. A levegőminőség helyzete szempontjából kedvező, hogy a nagyobb ipari légszennyező anyag kibocsátók – a korábban időszakonként határérték túllépéssel üzemeltetett Magyar Cukor Zrt. (Pécsi utca 10.), KOMETA 99 Élelmiszeripari Zrt. (Pécsi utca 67-69.), Dél-Dunántúli Gabonaipari Zrt. (Malom utca 10.), továbbá más jelentős üzemek: VIDEOTON Elektro-Plast Kft. (Izzó utca 3.), Kaposvári Villamossági Gyár Kft. (Guba Sándor u. 38.) és a Kapos Atlas Gépgyár Kft (Jutai út 37.) – kibocsátása, környezeti levegő terhelése csökkent az utóbbi években.

A Magyar Cukor Zrt. 2007-2011 között a szerves hulladéka feldolgozására – környezetvédelmi és ezzel egyben energiagazdálkodás technológiai korszerűsítési céllal biogázüzemet létesített, aminek eredményeként az üzemnek mind a légszennyező anyag kibocsátása, mind a tisztítást igénylő szennyvízének mennyisége, illetve minősége kedvezően változott.

A város beépített területét a térszerkezeti fekvése, illetve abból adódóan kialakult településszerkezete miatt több országos főút (61. sz. és 67. sz. főút) és országos mellékút (610. sz., 6701. sz., 6505. sz. és 66141 sz. utak) átmenő és célforgalma érinti. Az országos közutak városi átkelő szakasza mentén és egyes nagy forgalmú városi főutak környezetében a környezeti levegő jó állapotát csúcsidőben kedvezőtlenül befolyásolhatja az ezen utakon folyó közúti közlekedésből eredő légszennyező anyag kibocsátás (kipufogógázok, felverődő por). A 61. sz. főútnak a belterülettől É-ra kiépült városi elkerülő szakaszának átadásával a beépített területek közúti közlekedésből eredő környezeti terhelése (légszennyezés, zajterhelés) jelentősen csökkent.

Kaposváron a levegőminőség rendszeres vizsgálata az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) keretében történik. A 2024. évi mérési eredmények alapján a város levegőminősége összességében jó minősítésű volt. A kén-dioxid, nitrogén-dioxid, nitrogén-oxidok és szén-monoxid koncentrációja alapján kiváló, míg a szálló por (PM_{10} és $PM_{2,5}$) és az ózon tekintetében jó minősítést kapott. A PM_{10} éves átlagkoncentrációja 21 µg/m³ volt, jelentősen elmaradva az éves egészségügyi határértéktől; a napi határérték túllépése ugyanakkor az év során 10 alkalommal előfordult.[33]

Kaposvár összességében tehát nem tartozik az ország szennyezett levegőjű városai közé. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy nincsenek helyi konfliktusok a környezeti levegő állapotából adódóan a város egyes területein. A forgalmas utaktól távolabb jobb a levegő minősége, a forgalmas utak mellett néhány szennyezőanyag tekintetében erősebben szennyezett. A városban a levegő minőségének romlásában a legfőbb szerepet a közlekedés játssza, mivel a városon átmenő 61. sz. és 67. sz. főút nagy forgalmával egészségügyi, oktatási és egyéb intézményeket, valamint lakóterületeket érint. A belváros levegőminőségével kapcsolatban előrelépést jelentettek a forgalomszervezési intézkedések (pl. az átmenő forgalom fokozatos kizárása a város centrumából, illetve az elkerülő körgyűrű megépítése).

Kaposvár 2019 óta részt vesz a 2026 végéig tartó LIFE IP HungAIRy projektben, amely tíz magyar településen, nyolc régiót érintve támogatja a levegőminőség javítását és a levegőminőségi tervek végrehajtását. A program keretében emissziós adatbázisok és levegőminőség-modellezési eszközök fejlesztése, helyi levegőminőségi intézkedések, valamint széles körű szemléletformáló tevékenység valósul meg. A projekt részeként országos ökomenedzseri szakértői és tanácsadói hálózat működik, amelynek helyi szakemberei a települések levegőminőségi intézkedéseinek megvalósítását és a lakosság környezettudatosságának növelését segítik.

A magyarországi levegőminőség mérését és kiértékelését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat végzi. A projekt többek között Kaposváron is automata mérőállomást telepítenek.

A közlekedésből származó légszennyezés mérséklése érdekében a LIFE IP HungAIRy projekt keretében Kaposváron is kiemelt szerepet kap a környezetbarát közlekedési módok népszerűsítése, a kapcsolódó szemléletformálás, valamint a fenntartható mobilitási megoldások tervezésének támogatása. E célokhoz kapcsolódva az elmúlt években jelentősen fejlődött a város kerékpáros infrastruktúrája, 2024-ben pedig megkezdte működését a 18 állomásból és 170 elektromos rásegítésű kerékpárból álló Kaposvári Tekergő közbringarendszer.

A projekt részeként egy térinformatikai adatbázis és egy nagy felbontású levegőminőség-modellező eszközt fejlesztenek ATMO-Plan néven, amely a települések levegőminőségi terveinek kétévente vállalt felülvizsgálatát támogatja. A döntéstámogató rendszerrel

33 https://legszennyezettseg.met.hu/storage/media/ertekelesek/2024_OLM_automata_ertekeles_1.pdf

lehetőség lesz a különböző intézkedések hatásának a becslésére, illetve azoknak a kulcsfontosságú területeknek azonosítására, ahol hatékony intézkedéseket kell tenni.

A projektben résztvevő önkormányzatok szemléletformáló kampányokat indítanak, amelyeknek célja a települések levegőminőségének javítását célzó intézkedések elterjesztése. Ezeknek kulcsfontosságú elemei a helyes szilárd tüzelési technikák, környezetbarát tüzelési módok bemutatása, valamint a környezetbarát közlekedési módszerek népszerűsítése.

A városi klíma javítása érdekében fontos tehát a változásokhoz azonnal igazodó forgalomszervezés, mert a legnagyobb szennyezést a dugóban rekedő autók okozzák. Az átszellőzés érdekében a várostervezés eszközeivel meg kell őrizni a városközpont felé tartó egyenes és kellően széles útvonalakat. Ezeken az útvonalakon a felszín beépítettségét alacsony szinten kell tartani, a fásításnál pedig kerülni kell a zárt, erdőszerű állományokat. A városokban inkább a meleg hő-stressz gyakori, hiszen a hideg ellen a hősziget-hatás és a betonrengeteg többé-kevésbé védelmet nyújt az emberek számára.

A levegő tisztaságának védelme, ill. a meglévő káros hatások csökkentése szempontjából igen nagy jelentőségük van a városi zöldfelületeknek, kiemelten a nagyobb területi kiterjedésű parkoknak, erdőknek, de a városi mikroklíma szempontjából nagyon fontosak a beépített területeket, különösen a lakóterületeket tagoló utcák menti fásított zöldsávok, kimagasló zöldfelületi értéket képviselő koros fasorok. A település növényzettel fedett területei, a közparkok, a köz- és magánkertek, az út- és térfásítások, a zártkertek, az erdők és a mezőgazdaságilag művelt területek együttesen alakítják a város mikro- és mezoklímáját. A zöldfelületek a növényzet tömegétől, állomány-szerkezetétől függően befolyásolják, módosítják a városi környezet klímaviszonyait, a vízháztartás adottságait, a levegő összetételét, minőségét, páratartalmát, a benapozottságot. Mindezen tényezők együttesen jelentős kondicionáló hatásúak a városi levegőre.

A helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001.(V.9.) KöM-EüM-FVM együttes rendelet az ország egyes területeit az adottságaiktól függően más-más légszennyezettségi zónába sorolja. A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet meghatározása szerint Kaposvár Megyei Jogú Város területe a 11. számú Kijelölt városok elnevezésű légszennyezettségi zónába tartozik. A területen lévő légszennyezőanyag-kibocsátók pontforrásaira vonatkozó egyes kibocsátási határértékeket a környezetvédelmi hatóság a légszennyezettségi zóna határértékeinek megfelelően írja elő.

A település területe az egyes légszennyező anyagok tekintetében az alábbi légszennyezettségi zónacsoportokba tartozik:

- kéndioxid: F
- nitrogéndioxid: E
- szénmonoxid: E
- szilárd (PM10): E
- benzol: F

C: a légszennyezettség a határérték és a tűréshatár között van.

D: a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van.

E: a légszennyezettség a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F: a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A zónában a nitrogéndioxid, a szénmonoxid és a szilárd (PM10) szennyezőanyagokra vonatkoztatott légszennyezettség a fentiek alapján a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van. A kéndioxid és a benzol okozta légszennyezettség a zónába tartozó területeken nem haladja meg az alsó vizsgálati küszöböt. Ennek alapján a légszennyezettségi zónába tartozó területet általánosságban jellemző légszennyezettség kedvezőnek mondható.

A területen megengedett határértékeket esetenként, alkalomszerűen meghaladó légszennyező anyag kibocsátású bejelentés kötelezett légszennyező pontforrások elsősorban a gazdasági üzemi területeken találhatók.

Kaposváron a kén-dioxid szennyezettség jellemzően alacsony, ez a levegő-higiénés helyzetet legkevésbé befolyásolja. A közlekedési eredetű nitrogén-oxidterhelés összességében csökkenő tendenciát mutat, de speciális időjárási körülmények között eseti határérték túllépésekre lehet számítani. A város területén a porterhelés, a szálló por mennyisége jelentős, ami jórészt a gépjárművek közlekedése által, a burkolatlan földfelszíneken (pl. földutak, mezőgazdasági szántóterületek) és a szennyezett közterületeken, közlekedési felületeken felverődő porként kerülnek a levegőbe.

2.1.15.4 Zaj- és rezgésterhelés

A beépített területek védendő terület-felhasználású részeit, illetve védendő funkciójú épületeit, a lakókörnyezetet elsősorban a közlekedési eredetű, másodsorban az üzemi eredetű zajforrások környezeti kibocsátásai terhelik. Emellett egyes, pl. kereskedelmi-vendéglátói szolgáltató tevékenységek, és egyéb zajos lakossági tevékenységekből (pl. sporttevékenység, rendezvények) származó zajhatások is megemlíthetők, mint környezeti zavaró zajhatások.

Kaposváron lakossági panaszokat okozó zajszennyezés eseti jelleggel adódik ipari üzemek közelében. A lakossági panaszokat követően egyes esetekben történt zajvédelmi beavatkozás, azonban a határérték túllépések még mindig jellemzőek. A Kaposvári Béke-Füredi lakótelepen lévő távhő létesítmények a lakossági zajpanaszok okának megszüntetésére zajcsillapító berendezést is elhelyeztek.

A közúti közlekedésből eredő zajhatások a lakosság nagy részét közvetlenül érintik. A már kialakult beépítésű, védendő területeken, a nagyobb forgalmú főútvonalak mentén a mért értékek gyakran 5-25 dB-lel meghaladják a hatályos jogszabályban a nappali és éjszakai időszakra előírt határértékeket. A legkritikusabb helyzetet az éjszakai határérték feletti zajterhelés jelenti, mert ez az emberek zavartalan pihenését akadályozza meg.

A kialakult beépítésű belső városi területeknél a zajterhelések elleni aktív védelem eszközei lehetnek a forgalomcsökkentés, az egyenletes haladást biztosító forgalomirányítás melletti sebességkorlátozás, korszerű “csendes” útburkolat alkalmazása, egyes területrészeken a közúti forgalom korlátozása (súlykorlátozás, engedélyhez kötött behajtás stb.).

A passzív védelem lehetőségei a hangárnyékolásban a zajforrás és a védendő létesítmények között zajárnyékoló falak, zajvédő fásított zöldsávok, zajvédő dombok kialakítása, továbbá a mesterséges szellőzés műszaki feltételeinek biztosítása mellett korszerű zajgátló nyílászárók alkalmazása. A városrendezés és a közúthálózatfejlesztés kapcsán a vízszintes és magassági értelemben, valamint a védendő területfelhasználású területek figyelembevételével jól megválasztott nyomvonalak kijelölésével, a megfelelően

nagy szabályozási szélességek, valamint egyéb előbb említett megoldások alkalmazásával a kedvezőtlen környezeti zajállapot kialakulásának elkerülésére jó esély van.

A vasúti közlekedés eredetű terheléseknél is jellemző a határértéket meghaladó jelleg. A vasútvonalhoz, pályaudvarhoz közeli egyes épületeknél nem teljesülnek a zajterhelési határértékek, egy-egy szerelvény elhaladásakor 70-85 dB zajszintek is kialakulhatnak országos zajmérések alapján. Az intermodális közösségi központ jogszabályoknak, illetve engedélyeknek megfelelő megvalósítása jelentősen csökkentette a térségben a zajterhelés mértékét.

2.1.15.5 Sugárzás védelem

A természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50-180 nSv/óra körül ingadozik. Ez az érték függ a magasságtól, és a talaj típusától. Az ingadozást természeti hatások, időjárási körülmények (légnyomás, csapadék mennyiség) változásai befolyásolják.

Mesterséges eredetű sugárzások tekintetében élettani hatás szempontjából, a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni: a kibocsátott villamos és a mágneses terét. A villamos vezetékek által kibocsátott térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül befolyásolja a vezetékek föld feletti magassága, a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése, magas objektumok, épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják).

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének követésére hazánkban országos sugárzásfigyelő rendszer épült ki. A rendszer legfontosabb része a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a szabadtéren álló állomások mérik az óránkénti sugárzási dózist, azaz a dózisteljesítmény értékét. A figyelmeztető szint 250 nSv/óra, ami a valós veszélyt jelentő szint töredéke és a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére.

Kaposváron, vagy közvetlen környezetében olyan létesítmény nem található, amely a háttérsugárzáshoz képest érezhető többletsugárzást bocsátana ki.

Kaposvár a paksi atomerőmű 120 km-es „C” veszélyeztettségi zónájában fekszik, azaz egy esetleges baleset esetén kiszóródással érintett lehet, erősen veszélyeztett státuszt jelent. A „C” zónában baleset esetén az elzárkóztatást mérlegelni kell.

2.1.15.6 Hulladékkezelés

Települési szilárd hulladék

A Kaposvári Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. látja el a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás közigazgatási területén (Kaposvár és 117 település) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás tevékenységét. A kommunális hulladék gyűjtésének gyakorisága a városban 2 alkalom/hét. A településen működő intézményeknél és gazdálkodó szervezeteknél a települési hulladék gyűjtési gyakoriságát az érintettek és a szolgáltató között kötött szolgáltatói szerződések szabályozzák.

A szilárd hulladék gyűjtése szempontjából a város lefedettsége teljes.

A mezőgazdasági területeken, illetve létesítményekben keletkező hulladékok döntő részét helyben kezelik, hasznosítják (pl. talajerő-gazdálkodás, biogáz előállítása).

A hulladékgazdálkodás általános elveivel összhangban a város hulladékgazdálkodási stratégiájában alapvető szempont a keletkező hulladékok mennyiségének lehetőség szerinti csökkentése, az újrahasznosítás arányának növelése, amihez alapvetően szükséges a tudatos és rendszerelvű szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek biztosítása.

Kommunális szilárd hulladék lerakása

Kaposvár korábbi regionális kommunális szilárdhulladék-lerakója a Nádasdi utca térségében, Kaposszentjakab közelében működött. Az 1998-ban megnyitott lerakó lezárt depóniáinak rekultivációja megtörtént, amelynek keretében a területet a környezeti terhelés mérséklése és a felszín alatti vizek védelme érdekében megfelelő fedőréteggel látták el. A Nádasdi utca végén jelenleg inert hulladékkezelő és -lerakó telep működik, amely építési és bontási eredetű hulladékok átvételét, előkezelését, hasznosítását és lerakását végzi.

A 61. sz. főút mellett 2015-ben létesült a Kaposvári Hulladékkezelő Központ, amely a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás 118 településének ellátását szolgáló térségi hulladékgazdálkodási rendszer meghatározó létesítménye. A központban a beérkező települési hulladék kezelése, válogatása és a hasznosítható anyagok elkülönítése történik, hozzájárulva a lerakásra kerülő hulladék mennyiségének csökkentéséhez és az anyagában történő hasznosítás növeléséhez. A hazai hulladékgazdálkodási rendszer 2023. évi átalakítását követően a települési hulladékgazdálkodási közszolgáltatás koncessziós rendszerben működik, amelyhez a kaposvári hulladékgazdálkodási infrastruktúra is kapcsolódik.

A lerakásra kerülő hulladék mennyiségének csökkentését szolgálja a Nádasdi utca végén, a 0121/59 hrsz.-ú ingatlanon működő inert hulladékkezelő és -lerakó telep. A létesítmény az építési és bontási eredetű hulladékok elkülönített átvételét, előkezelését, hasznosítását és szükség szerinti ártalmatlanítását biztosítja. Az előkezelés során a hulladékot előválogatják és aprítják, így annak egy része másodnyersanyagként hasznosítható, mérsékelve a lerakásra kerülő hulladék mennyiségét.

A lakossági hulladék szelektív gyűjtésével szintén jelentősen lehet csökkenteni a lerakott hulladék mennyiségét, illetve ezzel lehet növelni az összegyűjtött újrahasznosítható hulladék mennyiségét. A szelektív hulladékgyűjtés rendszerének működtetéséhez szükséges műszaki feltételek alapvetően adottak. A városban szelektív hulladékgyűjtést 1999 óta folytatnak. A nagyvárosias, illetve kisvárosias lakóterületeken korábban hulladékgyűjtő szigeteket alakítottak ki, ahol a papír, a műanyag és az üveg elkülönített gyűjtésére van lehetőség. A családiházas lakóterületeken éves ütemterv szerint szállítják el az ingatlanok elől a szerves-, a papír és a műanyag hulladékot. A háztartásokban keletkező, különleges bánásmódot igénylő hulladékokat (étkezési zsiradék, gyógyszer, festék, növény védőszer maradványok, akkumulátor, szárazelem, fáradt olaj stb.), valamint a veszélyes hulladékokat a lakossági hulladékudvarokban veszik át térítésmentesen. A hulladéklerakó beruházásához kapcsolódóan az önkormányzat a Cseri úti telepen egy veszélyes hulladék befogadására is alkalmas hulladékudvart alakított ki, amelynek a használata a lakosság számára ingyenes. A hulladékudvar kihasználtsága sokáig alacsony volt. A településen elkülönítetten gyűjtött hulladékok összmennyisége nem növekszik jelentősen.

A vegyesen gyűjtött hulladék mechanikai előkezelése történik meg, mely során az aprításból adódó térfogatcsökkenés mellett az égethető frakciók (RDF), illetve az újrafeldolgozásra átadható fémek leválasztása is megtörténik.

Az állati eredetű hulladékokat, elhullott állatokat az ATEV Fehérjefeldolgozó Rt. szállítja el.

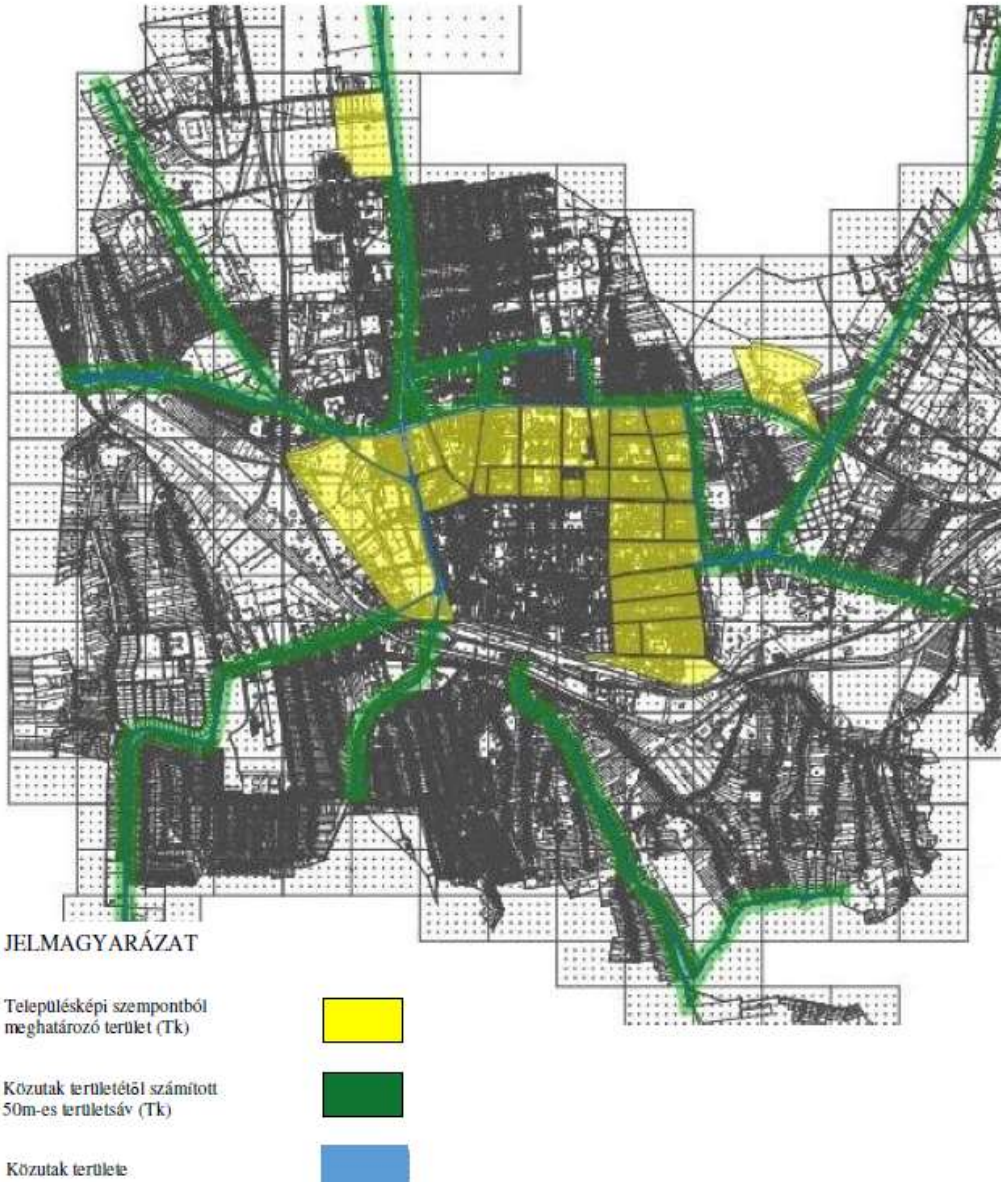
2.1.15.7 Vizuális környezetterhelés

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata már 2013-ban megalkotta első településképi rendeletét, amelyet 2018. január 1-jétől a Kaposvár Megyei Jogú Város településképének védelméről szóló 49/2017. (XII. 13.) önkormányzati rendelet váltott fel. A rendelet

meghatározza a helyi építészeti örökség védelmét, a településképi szempontból meghatározó területeket és az azokra vonatkozó településképi követelményeket. A szabályozás célja a város jellegzetes településszerkezetének, utcaképeinek és építészeti karakterének megőrzése, valamint az új beavatkozások településképbe illeszkedésének biztosítása. A rendelet szabályozza továbbá többek között a reklámok és reklámhordozók elhelyezését, valamint meghatározza a településképi követelmények érvényesítésének eszközeit.

A rendelet kijelöli a város közigazgatási területének egészére, valamint a településképi szempontból meghatározott területekre és építészeti értékvédelemmel érintett ingatlanok és területek egyedi, valamint területi építészeti követelményeit és szabályait.

Az övezetet a közutak 50 m-es környezetére is kiterjesztették, elhelyezkedésüket az alábbi ábra mutatja:

30. ábra: A településképi szempontból meghatározó területek lehatárolása; Forrás: 49/2017 (XII.13.) önkormányzati rendelet

A vizuális szennyezés elkerülése érdekében gépészeti berendezések (parabolaantenna, légkondicionáló berendezés kivezetése, szellőztető, vagy égéstermék-kivezetők, vezetékek) az építészetileg értékes területeken csak takarva, meghatározott rendben helyezhetők el.

Előírás emellett a meglévő beépítéshez való illeszkedés mind az épületek magasságában, a szintek elhelyezkedésében, a tetők dőlésszögében, színében is.

A rendelet a helyi védettség alatt álló épületekre külön előírásokat határoz meg annak érdekében, hogy ezek építészeti értéke ne sérüljön.

2.1.15.8 Árvízvédelem

Vízrajzi veszélyeztetettség

Kaposvár a Kapos folyó vízgyűjtő területén helyezkedik el, amely a térség felszíni vízelvezetésének és árvízvédelmének meghatározó befogadója. A Kapos a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében áll, a város területéről a csapadékvizeket több kisebb vízfolyás és árok vezeti a folyóba. Az árvízi kockázatok mérséklésében jelentős szerepet töltenek be a térség víztározói, köztük a Deseda- és a Töröcskei-tó, valamint a 2014-ben megépült Kaposvári Vésztározó. Utóbbi elsődleges feladata a Kaposon levonuló árhullámok csúcsának csökkentése, ezáltal Kaposvár árvízi biztonságának növelése.

Az árvízi veszélyeztetettség Kaposváron elsősorban a Kapos folyó és mellékvízfolyásai mentén fekvő mélyebb területeket érinti. A Kapos széles, alacsony fekvésű völgyében a magasabb vízállások és a kedvezőtlen talajvízviszonyok miatt továbbra is fokozott figyelmet igényel a felszíni vizek rendezése. A város árvízi biztonságát jelentősen növeli a 2014 óta működő Kaposvári Vésztározó, amely a Kaposon levonuló árhullámok csúcsának mérséklésével csökkenti az elöntések kockázatát.

A Kapos-folyóhoz csatlakozó vízfolyások belterületi szakaszainak vízrendezése az elmúlt években megtörtént. A Kapos-csatorna a Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében van. A terület csapadékvizei a Kapos-völgyre közel merőleges irányban kialakult kisebb patakok, vízfolyások közvetítésével jutnak a befogadó Kapos-csatornába. A főbb vízfolyások a városon belül: Csörögevölgyi-, Füredi-, Kisgáti-árok és a Deseda-, Töröcskei-, Zselic- és Nádasdi-patak.

A vízfolyások és árkok mellett a zárt beépítésű városrészekből zárt csapadékvízelvezető csatornák szállítják le a csapadékvizet. A csatornák befogadói a már fent említett patakok és árkok, végső soron pedig a Kapos-csatorna. A település belső, régebbi építésű részein a zárt csapadékvíz elvezető hálózat teljes mértékben kiépítettnek tekinthető. Ugyanez elmondható a 60-as éveket követő lakóterületi beépítésekről is.

Kaposváron az elmúlt években több ütemben valósultak meg a csapadékvíz-elvezető hálózat kiépítését és rekonstrukcióját célzó beruházások, amelyek hozzájárultak az elöntési és helyi vízkárok kockázatának mérsékléséhez. A csapadékvíz-gazdálkodási infrastruktúra fejlesztése ugyanakkor továbbra is szükséges: újabb beruházások keretében többek között a Szent László utca és a Csik Ferenc sétány csapadékvíz-elvezető rendszerének, valamint a Kapos folyó belterületi műtárgyainak fejlesztését készítették elő.

Kaposvár domborzati és földtani adottságaiból következően egyes meredekebb fekvésű területeken továbbra is számolni kell a dombvidéki erózió és a nagy intenzitású csapadékeseményekhez kapcsolódó felszíni lefolyás kedvezőtlen hatásaival. A korábbi városi vizsgálatok az Eötvös, Mikszáth, Jókai, Rózsa és Nyugativánfa utcák térségét különösen érintett területként azonosították. A családi házas és külső városrészekben jellemző nyílt árkos csapadékvíz-elvezető rendszerek megfelelő működéséhez kiemelt jelentőségű azok rendszeres karbantartása, a hordalék és a növényzet eltávolítása, valamint a vízelvezető képesség fenntartása.

2.1.15.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A település területén az alábbi környezeti konfliktusok fogalmazhatóak meg:

- A város **természeti, táji és épített örökségi értékeinek** megőrzése érdekében továbbra is szükséges az azokat veszélyeztető hatások mérséklése, valamint a helyi védelem és a településképi szabályozás következetes érvényesítése. Kiemelt jelentőségű a Deseda-tó és vízgyűjtő területének védelme, a tó jó vízminőségének megőrzése, valamint a természeti és rekreációs funkciók összehangolása.

- A város **levegőminősége** összességében kedvező, ugyanakkor továbbra is szükséges a közlekedésből, a lakossági fűtésből és az egyéb helyi forrásokból származó légszennyezőanyag-kibocsátás, valamint az esetleges bűzhatások mérséklése. A levegőminőség folyamatos nyomon követése mellett fontos szerepet kapnak a kibocsátáscsökkentő és szemléletformáló intézkedések.
- A környezeti **zajterhelés** mérséklése érdekében továbbra is szükséges az üzemi és közlekedési eredetű zajforrások ellenőrzése, a határértékek betartatása, valamint indokolt esetben műszaki, forgalomszervezési vagy technológiai zajcsökkentő beavatkozások alkalmazása.
- A klímaváltozás következtében gyakoribbá és intenzívebbé váló szélsőséges **csapadékesemények** a város egyes, elsősorban mélyebben fekvő, illetve domborzati adottságaik miatt gyors felszíni lefolyással érintett területein elöntési és eróziós kockázatot jelentenek. Ennek mérséklése érdekében továbbra is szükséges a csapadékvíz-elvezető rendszerek rekonstrukciója és fejlesztése, lehetőség szerint a csapadékvíz helyben tartását, késleltetett levezetését és hasznosítását elősegítő megoldások alkalmazásával.
- A **talajvédelem** tekintetében külterületi és egykori zártkerti, szőlőhegyi területeken a hagyományos mezőgazdasági használat mellett egyre nagyobb szerepet kaphat a rekreációs és lakócélú területhasználat. A funkcióváltás következtében növekvő beépítési és közművesítési igény, a burkolt felületek növekedése, valamint a csapadék- és szennyvízkezelés hiányosságai környezeti konfliktusokat okozhatnak. E területeken ezért olyan szabályozás szükséges, amely a táji és természeti értékek megőrzése mellett figyelembe veszi a megváltozott területhasználati igényeket és azok infrastrukturális, vízgazdálkodási és környezeti következményeit is.

2.1.16 Városi klima

Hőhullámok okozta egészségügyi problémák veszélye

A NATéR adatai alapján az 1961–1990-es referencia-időszakban Kaposváron a forró, azaz 35 °C-ot elérő vagy meghaladó napi maximum-hőmérsékletű napok száma még alacsony volt. Az éghajlati modellek ugyanakkor az extrém meleg napok gyakoriságának növekedését vetítik előre a következő évtizedekre. A 2021–2050 közötti időszakra vonatkozó modellszámítások alapján Kaposvár térségében is a forró és hőhullámos napok számának emelkedésével kell számolni. Bár a várható hőterhelés országos összehasonlításban mérsékeltebb lehet az Alföld és az ország délkeleti térségeinél, a hőhullámok gyakoribbá és intenzívebbé válása Kaposváron is növekvő éghajlati és egészségügyi kockázatot jelent.

Épített környezet éghajlatváltozásból származó veszélyezettsége

A város a települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet 1. mellékletében foglaltak szerint az I. Katasztrófavédelmi osztályba (fokozottan veszélyeztetett) tartozik.

Az osztályba sorolási eljárás során az alábbi szempontok voltak a vizsgálat alapjai:

- elemi csapások, természeti eredetű veszélyek;
- ipari szerencsétlenségek, civilizációs eredetű veszélyek;
- kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos kockázatok;
- egyéb eredetű veszélyek.

Természeti értékek éghajlatváltozásból származó veszélyeztetettsége

Az erdőre vonatkozó integrált fatermesztési sérülékenységi mutatójával -, mely a várható hatások és az alkalmazkodást jellemző fedvények összemetszésével állt elő - jellemezhető a környező erdőségekre gyakorolt éghajlatváltozási hatás. Kaposváron és környékén az erdők sérülékenysége az „igen erősen sérülékeny” és a „közepesen sérülékeny” értékek között mozog. Az érzékenyebb fás-erdős részek a város belső területein találhatók.

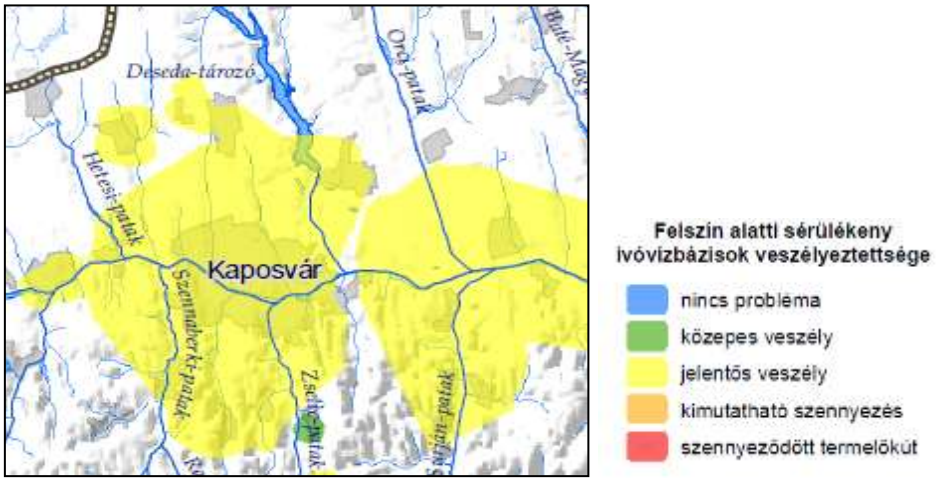
Az erdészeti klímaosztály változás 1991-2010 és 2021-2050 között az ALADIN szcenárió alapján nagyobb területeket is érint a településen és környékén. A hatások következtében a közeli cseres-tölgyesből erdősztyepp alakul ki az elkövetkező 30-40 évben, míg a várostól nyugatra eső területeken a cseres-tölgyes erdők maradnak meg.

Turizmus éghajlatváltozásból származó veszélyeztetettség

Kaposváron a városi turizmusra a klímaváltozás az előrejelzések szerint hatással lesz a következő időszakban. A városi látogatásokra alkalmas időszak a nyári hónapokról kis mértékben a téli hónapok felé kezd elmozdulni. A megyei jogú városban több nagyobb fesztivál kerül minden évben megrendezésre, melyek látogatószámát a jövőben feltehetően befolyásolják a klimatikus változások.

Ivóvízbázisok éghajlatváltozásból származó veszélyeztetettsége

A felszín alatti vízkészletek utánpótlását és állapotát az éghajlatváltozás következtében módosuló csapadékviszonyok hosszabb távon befolyásolhatják. Kaposvár ivóvízellátása felszín alatti vízkészletekre épül, ezért azok mennyiségi és minőségi védelme kiemelt jelentőségű. A Fácánosi vízbázis esetében a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés alapján az éghajlatváltozásból eredő mennyiségi változás nem jelent kiemelt mennyiségi vagy vízminőségi veszélyt. A vízbázis sérülékenysége ugyanakkor egyéb, elsősorban földtani és környezeti tényezők miatt továbbra is indokolja a felszín alatti vízkészletek fokozott védelmét.

31. ábra: Védett területek állapota ivóvízkivételek védőterületei, Kapos-alegység, forrás: VGT 6-14 térkép részlet

Belvíz éghajlatváltozásból származó veszélyeztetettség

A Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Tervéről szóló BM közlemény szerint a belvíz-veszélyeztetettségi térképezés (Komplex Belvíz-veszélyeztetettségi Valószínűség, KBV) készítése során a vizsgált tényezők térbeli változása a térbeli interpoláció mellett a vele közvetett vagy közvetlen kapcsolatban álló segédváltozók figyelembevételével kerültek modellezésre. A belvíz-veszélyeztetettség alatt azt a valószínűségi változót értjük,

amely statisztikailag értelmezhető formában megadja, hogy adott területen (pl. térképi cellában) mekkora eséllyel következik be a vizsgált hidrológiai szélsőség. A belvízzel leginkább veszélyeztetett területek kisebb-nagyobb foltokban szétszórva, de főleg a folyóvölgyek legmélyebb részein helyezkednek el.

A KBV alkalmas arra, hogy megfelelő pontossággal jellemezze egy-egy terület belvízi veszélyeztetettségét. A vizsgálati szempontok nagy száma miatt az összefüggések bonyolultsági foka magas, ezáltal azok tartalmi vonatkozása sokrétű.

A KBV tartalma szerint Kaposváron a belvíz veszélyeztetettség nem jelent jelentős problémát.

Árvízi éghajlatváltozásból származó veszélyeztetettség

A Kapos folyó vízjárását elsősorban nem a saját esése, hanem a Kaposhoz képest jelentős árvízi vízhozammal rendelkező, betorkolló nagyszámú mellékág határozza meg. Zivatarok idején a völgyekből a víz nagy sebességgel érkezik, és majdnem egy időben tetőző árvízi hozammal éri el a Kapost.

A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság európai uniós fejlesztés keretében növelte Kaposmérő, Kaposújlak, Kaposvár, Sántos és Taszár települések árvízi biztonságát a Kapos folyó mentén történő komplex árvízvédelmi beruházással, amint az a korábbi fejezetekben bemutatásra került.

A Kaposvári Vésztározó 2014-es megépítésével jelentősen javult Kaposvár és a Kapos folyó alvízi szakaszának árvízi biztonsága. A létesítmény a Kaposon érkező árhullámok egy részének ideiglenes visszatartásával mérsékli a tetőző vízhozamot, ezáltal csökkenti a belterületi és az alvízi szakaszok terhelését. A mintegy 5 millió m³ víz befogadására alkalmas tározó megépítését a korábbi jelentős árvizek tapasztalatai is indokolták. A 2005. augusztusi árvíz során Kaposváron lakóingatlanok is jelentős károkat szenvedtek. A vésztározó azóta a város árvízvédelmi rendszerének meghatározó elemeként járul hozzá a hasonló eseményekből eredő károk kockázatának mérsékléséhez.

Villámárvíz éghajlatváltozásból származó veszélyeztetettség

A Kapos folyó vízjárásának szabályozását elősegítő, vésztározásra alkalmas árvízcsúcs-csökkentő komplexum létrehozását követően a villámárvizek okozta veszélyeztetettség jelentősen csökkent. Napjainkban egyre gyakoribb a rövid ideig tartó intenzív esőzés, melyet a jelenlegi csapadékvíz elvezető rendszer korlátozottan tud kezelni, így egyre többször szembesül azzal a város, hogy a városi csatornarendszer nem tudja megfelelően elvezetni a hirtelen lezúduló, nagy mennyiségű csapadékot, ami sok helyen problémát okoz. A ténylegesen veszélyeztetett területek felmérése és feltárása szükséges. A feltárt állapot megoldásaként az adaptációs beavatkozási intézkedések között megfogalmazásra került a helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése és a környezeti káresemények megelőzése feladat.

Összegzés

Kaposváron az utóbbi évek felújításai városképi és klímajavító hatásuknak köszönhetően sokat emeltek az ott lakók életminőségén, közérzetén:

- a belvárosi gyalogos és forgalomcsillapított területek hozzájárulnak a gépjárműforgalomból eredő helyi környezeti terhelés mérsékléséhez;
- a közterületek megújítása során alkalmazott zöldfelületi és árnyékoló megoldások mérsékelhetik a burkolt városi területek nyári felmelegedését;

- a parkok, fasorok, zöldterületek és játszóterek fejlesztése hozzájárul a városi mikroklíma javításához, az árnyékoláshoz, a csapadékvíz helyben tartásához és a városi hőszigethatás mérsékléséhez;
- a város szökőkútjai és egyéb vízfelületei a közterületek rekreációs értékének növelése mellett lokálisan kedvezően befolyásolhatják a mikroklimatikus viszonyokat.

Mindezek együttes hatásaként egy kellemes, vonzó, élhető városi környezet alakult ki.

2.2 Területi lehatárolás

2.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása

	Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
Kötött	Közigazgatási egység	Megyeszékhely	Megye települései	**Kaposvár Somogy vármegye megyeszékhelye** Települések száma: 246 db, ebből 16 db város
		Járásközpont	Járás települései	**Kaposvári járás** Települések száma: 78 db, ebből 4 db város
	Közös önkormányzati hivatal léte	Közös önkormányzati hivatal központja	A közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések	Nincs → Kaposvár MJV Önkormányzata
Rugalmas	Agglomerálódás	Agglomerációs központ	Azon települések köre, ahová a városból jellemzően kiköltöznek a helyi lakosok, akik munkavégzés és szolgáltatások igénybevétele céljából továbbra is a városhoz kötődnek	Kaposvári szorosan vett várostérség: 20 település → Kaposvár Központ, Kaposmérő, Kaposújlak, Juta, Sántos, Orci, Zimány, Kaposszerdahely, Magyaregres, Kaposfő, Taszár, Zselickislak, Zselicszentpál, Baté, Mosdós, Nagyberki, Somogyaszaló, Hetes, Szenna, Várda Bővebb funkcionális várostérség: 75 db települést foglal magában
	Foglalkoztatás	Vonzásközpont[34]	Az adott városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre	Kaposvári munkaerőpiaci körzet központja: Kaposvár A belső foglalkoztatási arány a Kaposvári munkaerőpiaci körzetben 95% feletti. Kaposváron a munkaerő-kereslet rátája

[34] Forrás: KSH Munkaerőpiaci körzetek Magyarországon c. tanulmány (2017)

	Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
				kisebb volt, ami a térségen kívülről befelé történő ingázás erősebb szerepét mutatja. Ez arra utal, hogy a megyeszékhely munkaerővonzása még a hozzá tartozó körzeten is túlnyúlik.
	Funkcionális	Szolgáltató központ	A város által nyújtott alap, és közép-szintű köz- és piaci szolgáltatásokat napi szinten igénybe vevő térségi lakosok települései	A szolgáltató központ szempontjából esetlegesen figyelembe vehetők **Somogy vármegye további járásai** is a 75 db, Kaposvár funkcionális várostérségben előforduló település mellett
		Szolgáltatói hálózati központok (nem szükségszerűen)	Bizonyos térségi szinten szervezett (köz)szolgáltatásokban résztvevő települések köre (társulások pl. szociális gondozás, idősellátás, családsegítés, orvosi ügyelet stb.)	Kaposvár közúti elérhetőségét vizsgálva[35], a megye további településeiről elmondható, hogy 4, jellemzően koncentrikusan elhelyezkedő zónába sorolhatók: húsz percen belül 31 település helyezkedik el, összesen kb. 24.200 lakossal; fél órán belül további 46 település, kb. 25.700 lakossal; ötven perces távolságon belül 45 település, kb. 35.400 fővel; ötven perces távolságon kívül pedig 123 település, kb. 153.800 fővel. A városi szolgáltatások szempontjából nyilvánvalóan az első két kör *77 települése* és lakosai jelentik a legfontosabb célcsoportot, azonban számos közszolgáltatás tekintetében az ennél távolabbi települések is a kaposvári szolgáltatások érintettjeinek minősülnek.
	Fejlesztési cél alapon	A térségi fejlesztéseket koordináló önkormányzat (nem feltétlen, hiszen	Az utóbbi 5-6 évben zajlott vagy zajló dinamikák/beavatkozások/tevékenységek során partnerként megjelenő települések köre az alábbi	- Turisztikai fejlesztés: kerékpárutak létesítése, fejlesztése (pl. Kaposvár-Szigetvár jelenlegi terv)

[35] Forrás: COPERNICUS program, 2018

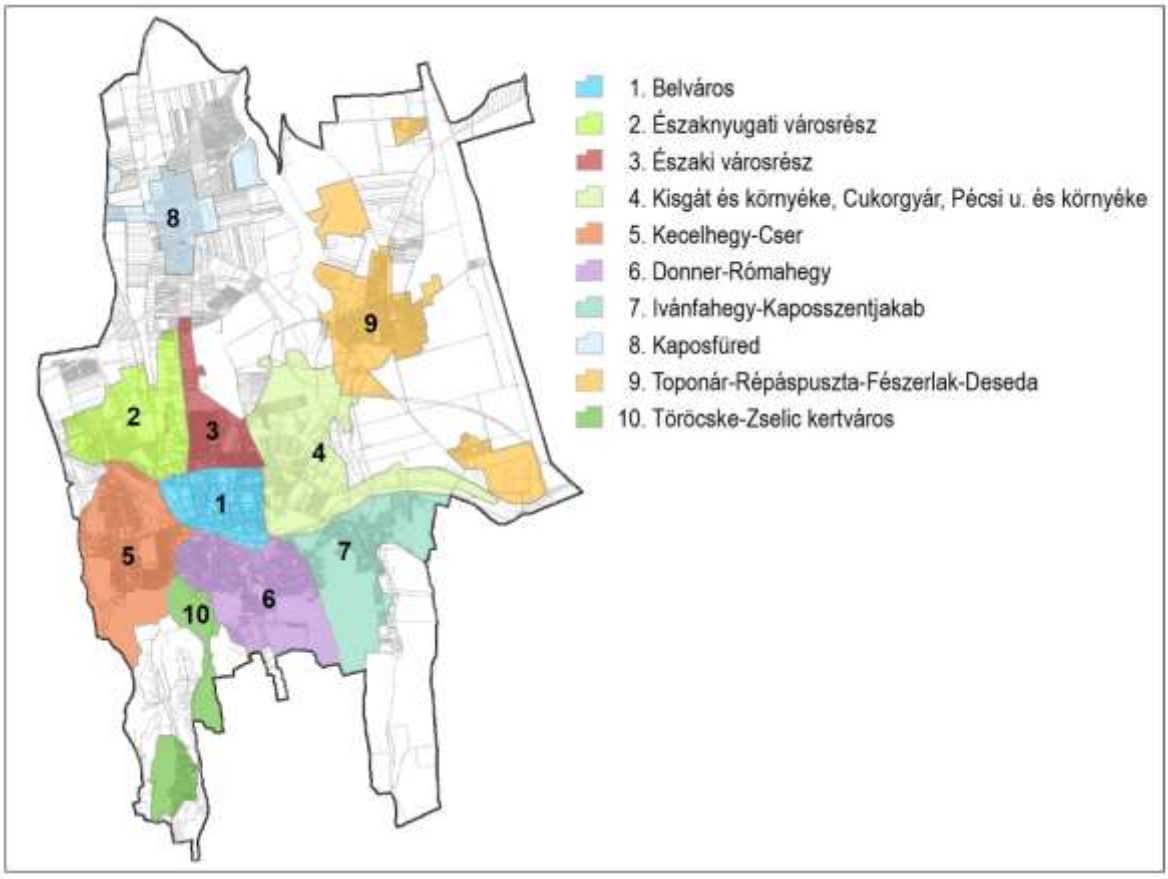
	Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
		ágazatonként eltérő lehet a központ, pl. szennyvízkezelés)	területeken: közmű, turisztikai fejlesztések és szolgáltatások, beszállítói hálózatok (jellemzően csak az agráriumban, hagyományos város-vidék kapcsolatrendszer)	- Közlekedés fejlesztése: új utak építése, fejlesztés (pl. Kaposvár-Szigetvár-M6-os közötti szakasz). - Beszállítói, logisztikai rendszerek bővítése most zajlik - Stb.

41. táblázat: Kaposvár várostérségének bemutatása, lehatárolása

2.2.2 Városrészek lehatárolása

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiájának készítése során határolta le a város tíz városrészét, melyeket később az Integrált Településfejlesztési Stratégiájában is megerősített. A 2015 óta eltelt időszakban olyan mértékű változás nem történt Kaposvár településszerkezetében, ami a felosztás megváltoztatását indokolná, jelen stratégia is megtartja a korábban lehatárolt városrészi felosztást.

Az alapvetően funkcionális alapon lehatárolt városrészek elhelyezkedését az alábbi térkép mutatja be:

32. ábra: Kaposvár városrészei

1. BELVÁROS

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

A városrész a Baross Gábor – Hársfa u. – Virág u. – Árpád utca – 48-as Ifjúság útja – Gyékényesi vasútvonal által határolt területet foglalja magában.

A városrész a Kapos-folyó északi részén helyezkedik el, szerves kapcsolatban áll a folyó északi oldalán elterülő városrészekkel. A Kapos-folyó és a vasútvonal ugyanakkor jelentős térbeli elválasztó szerepet tölt be a Belváros és a déli városrészek között. A kapcsolat javításához jelentősen hozzájárult az intermodális közlekedési csomópont (IMCS) kialakítása, amelynek részeként új, mintegy 200 méter hosszú, gyalogos- és kerékpáros közlekedésre alkalmas felüljáró létesült a vasútállomás térségében. A fejlesztés javította a Belváros és a Kapos-folyótól délre fekvő városrészek közötti közlekedési kapcsolatokat. A Belváros szerkezetét és funkcióit tekintve négy eltérő karakterű kisebb területi egységre osztható.

Területhasználat, funkciók

Jellemzően kereskedelmi, intézményi, közösségi funkciójú terület.

A Belváros Kaposvár kereskedelmi, idegenforgalmi, oktatási és államigazgatási központja, vonzáskörzete az itt található funkcióknak köszönhetően messze túlterjed a saját, illetve a város határain (szolgáltatások, munkahelyek, intézmények).

A Belváros szíve, a Kossuth tér és környéke az utóbbi években megújult, gyalogos és korlátozott forgalmú utcáival autómentes övezet lett. A Belvárosban magas az ápolt közterületek és parkok aránya, itt koncentrálódik a védett örökségi elemek nagy része és az identitást hordozó épületek többsége.

Az intézményi területeken kívül a lakófunkció is jelen van az épületek emeleti szintjein, illetve a tömbbelsőkben. A Belváros keleti része túlnyomórészt családi házas és kistársasházas beépítésű, míg az északi részen és a 67-es út nyugati oldalán megjelennek már a lakótelepek is.

A Belváros a település legfőbb igazgatási, kulturális, oktatási, egészségügyi és kiskereskedelmi központjaként funkcionál, amely 4 jól elkülöníthető területre osztható:

1) Városközpont

Itt található a történelmi városmag, amely a városközponton belül is fokozott védelem alatt áll. A város központja jelenleg a történetileg kialakult utcáknak, tereknek, fasoroknak, műemléki és helyi védelem alatt álló épületeknek, védett növényzetnek a területe.

2) A belváros keleti része

A terület épületállománya igen vegyes, a lakófunkció mellett egészségügyi, oktatási és kereskedelmi és szolgáltató funkció is megtalálható a városrészben.

A Kaposi Mór Megyei Oktatókórház jelentős tömböt foglal el, ahol találhatók védett épületek is. A korábbi déli tömb az önkormányzat tulajdonába került és a megvalósult rekonstrukciónak köszönhetően parkolófelület, öko-okos park, civil ház, játszótér stb. került kialakításra.

A városrész déli részén helyezkedik el a piac és a vásárcsarnok. Felújítása, átépítése megtörtént.

3) A belváros északi része

Ebben a körzetben már jellemzően nagy számban megjelennek a lakótelepi épületek, viszonylag sűrű beépítéssel. Folyamatosan újulnak meg a közterületek és parkok, az épületállomány. A területen a lakófunkción kívül az igazgatási, oktatási és kiskereskedelmi funkció van jelen.

4) A 67-es út nyugati oldalán fekvő területek

A Berzsenyi Dániel utcától nyugatra eső terület a város nagykereskedelmi központja, lakó és gazdasági területekkel. A körzetben lévő Városliget a város egyik jelentős zöldterülete.

Az egykori NOSTRA-nál az egykori várrom és környezete szerkezetileg elszigetelődik a történelmi városmagtól. A NOSTRA közterületi rekonstrukciós beruházása megvalósult, új közpark került kialakításra, szabadidő- és történeti emlékparkként van használatban. A korábbi gabonatároló lebontásra került, környezetét rendezték, és a várrom körül közpark, illetve történeti és szabadidős funkciókat ellátó zöldterület jött létre. A fejlesztés eredményeként a korábban alulhasznosított terület rekreációs és örökségvédelmi szerepe erősödött.

2. ÉSZAKNYUGATI VÁROSRÉSZ

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

A városrész Füredi út – 48-as Ifjúság útja – 610-es számú főút – belterületi határ által határolt területet foglalja magába.

Az észak nyugati fekvésű városrész keleten funkcionálisan kapcsolódik a szomszédos városrészekhez.

A terület 4 jól elkülöníthető egységre tagozódik:

- Jutai – Raktár utcai gazdasági terület
- Tüskevár
- volt SÁÉV telep
- lakótelepi rész.

Területhasználat, funkciók

A városrész alapvetően gazdasági és lakófunkcióval bír, bár néhány intézménye révén városi funkciókat is ellát.

A funkciók jól elkülönülnek egymástól, a két lakóterület közé beékelődött SÁÉV telepi gazdasági terület a vasútvonallal együtt éles határvonalat képező a lakóterületek között.

A városrész humán infrastruktúrával megfelelően ellátott, amelyek a városrész igényeit teljes mértékben lefedik. A kereskedelmi és szolgáltató egységek jelentős része a nagyobb lakóterületekhez kapcsolódik, míg a Raktár utca és környezete koncentrált gazdasági-kereskedelmi területként működik, ahol a helyi igényeken túlmutató vonzáskörzettel rendelkező szaküzletek és egyéb vállalkozások is jelen vannak.

A tüskevári lakóterület családi házas beépítésű, viszonylag régi épületekkel. A lakótelep 5-10 szintes panelházakkal beépített terület, viszonylag laza beépítéssel. A gazdasági területek képe változatos, építészetileg nem túl igényes épületekkel. A városrész arculatát Tüskevár határozza meg, amely jellemzően lakó (nagyvárosias lakóövezet, lakótelep), oktatási és gazdasági funkciókkal ellátott terület. Északnyugaton a mezőgazdasági és

lakóterületeket, valamint a Jutai út mentén fekvő gazdasági területet és a lakóterületeket védelmi erdő választja el.

A Kinizsi lakótelep és a Toldi-Béke lakótelep jellemzően lakó (lakótelepek), kereskedelmi-szolgáltató, zöldfelületi és oktatási funkciókat tölt be.

Az országos úthálózat menti gazdasági területek átalakulása megindult településkapuként, új épített környezet létesült a Raktár utca és a Füredi út körforgalmának környezetében jelentősebb kereskedelmi cégek letelepülése révén.

A sorházas beépítésű lakóterületek épületállománya, utcaképe közterületi állapota kedvező. Az egyedi telkek 30-60 éves lakóházai nem képviselnek jellegzetes utcaképi karaktert, átépülésük, megújulásuk telkenként következik be.

3. ÉSZAKI VÁROSRÉSZ

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

A városrész a 48-as Ifjúság útja – Füredi út – belterület határ – Kisgáti árok által határolt területet foglalja magában. Keleten a Kisgáti városrészhez kapcsolódik, délen a 610 számú főút választja el a Belvárostól, nyugaton pedig a 67 számú főút az észak-nyugati városrésztől. Északon a belterületi határ, illetve a mezőgazdasági területek jelentik a határvonalat.

Területhasználat, funkciók

A városrészt döntően a lakó- és a sportfunkció határozza meg. Gazdasági funkció a Zaranyi út végén, valamint a Füredi úton, a VOLÁN-telepen, az északi ipari park területén jelenik meg. Az Arany János utcában található a dr. Bodosi Mihány Sportközpont, mely a Városi Sportcsarnoknak az új Kaposvár Arénának is helyt ad, a hozzátartozó szabadtéri pályákkal és területekkel.

Városképi szempontból fontos eleme a városrésznek a főút mellett fekvő, az 1920-30-as években épült Tisztviselőtelep, mely villáival, fasoraival igen kedvező képet nyújt. A terület másik meghatározó elemei a lakótelepeken lévő többszintes társasházak, főleg a 10 emeletes, 330 lakásos Sávház.

A városrész északi oldalán a volt honvédségi területek, valamint a VOLÁN-telep helyezkedik el. A Füredi út menti felhagyott honvédségi terület átalakulásra vár, gazdasági területként való hasznosítása megkezdődött. A működő részeken a meglévő épületállomány megújítása, korszerűsítése folyamatosan zajlik. A laktanyától északra a volt lőtér területe jelenleg tartalékterület, tömegközlekedési bázisterület és alternatív energiahasznosítás céljára fenntartott terület. A VOLÁN-telep területén több kisebb vállalkozás működik a közlekedési vállalat mellett.

A városrész keleti határán húzódó Kisgáti-árok menti zöldfolyosó a kapcsolódó Zaranyi-erdő területével együtt az országos ökológiai hálózat részeként ökológiai folyosóként meghatározott terület.

4. KISGÁT ÉS KÖRNYÉKE

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

A város keleti részén, Hársfa utca – Fő utca – Virág utca – Árpád utca -Kisgáti-árok, a kerékpárút – Ózarany – a 61-es út – vasúti sínek – 610-es út – Kapos folyó és a városhatár között elhelyezkedő terület, amely magában fogalja a kisgáti városrész, Ózarany és Újarany puszta, Feketetanya területét, a Pécsi utca és a Cukorgyár környékét.

Területhasználat, funkciók

Területhasználatát elsősorban a gazdasági (azon belül ipari, kereskedelmi-szolgáltató területek) területek uralják. Itt található többek között a Cukorgyár, illetve a város ipari parkjai: a Videoton Ipari Park és a Keleti Ipari Park is, illetve az INPARK is. A városrészben vannak alulhasznosított, funkcióváltó telephelyek, és beépülésre váró fejlesztési területek. Az építészeti környezetet és karaktert az ipari technológia és az ipari épületkarakter határozza meg a Mező utca, Dr. Guba Sándor utca, Dombóvári út mentén, valamint a keleti ipari parkban.

Az építészeti eszközrendszer sokfélesége nem eredményez egységes karaktert. A terület északi részén lakóterület található, ahol magasabb státuszú, családi házas övezet alakult, illetve alakul ki.

Ózarany és Újzarany puszta területén jelenleg majorsági területek találhatók, terménytárolókkal.

5. KECELHEGY - CSER

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

A város délnyugati részén, a Keceli bejáró – vasútvonal 67-es úttól (Zselici út) nyugatra elhelyezkedő, a belterületi határig húzódó terület.

Területhasználat, funkciók

Elsősorban lakó (családi házas), intézményi vegyes területet foglal magában. A Kapos-folyó két oldalán iparterületek helyezkednek el, melyek fokozatos átalakulásra várnak. A terület szinte teljesen lakófunkciót tölt be, de fontos oktatási és szociális funkciók is megtalálhatók itt (Liget idősek otthona, nyugdíjas ház).

Az utcák az elmúlt 30 év építészeti jegyeit őrzik. A dombláb mentén sorakozó telkeknél a meredek partfal és a lakóházak közelsége jelenthet problémát. Az utcák, közterületek többnyire keskenyek, ahol szélesebbek ott a szintkülönbségek jelentősek. Így a kaposvári jellegzetes térarány és a kettős fasoros utcakép nem alakult ki. Új építészeti arculatot képviselnek a dombtetőn megvalósult lakóparki beépülések.

A gazdasági területek közel fele alulhasznosított, folyamatosan alakulnak át a műszakilag avult épületek, telephelyek. Jó példa erre a Kaposvári Közlekedési Központ új telephelye.

A városrész déli részén a korábbi zártkerti területek helyezkednek el, amelyeket ma kertes mezőgazdasági területnek nevezünk. Ezeken a területeken – amelyek nem beépítésre szánt, és nem belterületi részek – az utóbbi évtizedekben megjelentek az állandó lakosok, akik kis alapterületű, sokszor komfort nélküli gazdasági épületekben élnek.

6. DONNER - RÓMAHEGY

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

A Kapos déli partján, a 67-es út és Kapos a Zselic-csatorna között, a Szigetvári útig, a belvárossal szemben elterülő városrész Donner János serfőző mesterről kapta a nevét. Keletre a Rómahegy elnevezésű településrész csatlakozik hozzá, azaz a Kapos-folyó – Ivánfai árok – belterület határ – Szigetvári út – Zselic patak által határolt terület.

A városrészt elvágja a vasút a városközponttól. Jelenleg csak 1 különszintű átjáró van; a Béla király úti átjáró pedig ettől 1,7 km-re található.

Területhasználat, funkciók

Két jól elkülöníthető területre osztható a városrész, a családi házas beépítésű Donner és Rómahegyre, valamint a kapcsolódó kertes mezőgazdasági területekre. A városrész

meghatározó funkciója a lakóterület, de kisebb foltokban megjelennek a gazdasági funkciók is. A városrész északi részén helyezkedik el a Virágfürdő, ahol a strandfürdő mellett fedett élményfürdő, wellness és gyógyfürdő, valamint versenyuszoda is várja a látogatókat.

A Rómahegyen található a város híres festőjének, Rippl-Rónai Józsefnek a villája, amely EU-s pályázati forrásból újult meg. A villa és műemléki telke, kertje építészeti minőségben magával húzta a környezetében lévő átalakuló lakóépületek építészeti minőségét.

A városrész területén az átalakulóban lévő szőlőhegyek, városkörnyéki kertek nehezen művelhető gerincein, domboldalain értékes, fásodott zöldfelületek alakultak ki.

Déli részén kertes mezőgazdasági területek találhatók, gazdasági épületekkel beépítve. Itt is megkezdődött a gazdasági épületekbe való kiköltözés. A terület infrastruktúrával nincs ellátva, az épületek kicsik, komfortfokozatuk alacsony.

Szerkezetében a donneri és a rómahegyi lakóterületek is eltérnek egymástól. A Donner városrészben tervszerű parcellázás után alakult ki a lakóövezet, míg a Rómahegyen magánparcellázások, sokhelyütt engedély nélküli építkezések során alakultak ki az utcák. A különbség mind a vonalvezetésben, mind az utcák szélességében észrevehető.

A gazdasági területek közel fele alulhasznosított, folyamatosan alakulnak át a műszakilag avult épületek, telephelyek.

7. IVÁNFAHEGY - KAPOSSZENTJAKAB

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

Iványfahegy és Kaposszentjakab a Kapos folyótól délre, a város dél-keleti részén elhelyezkedő terület, a Rómahegytől keletre. Kaposszentjakab korábban önálló település volt. Az Iványfahegyi városrészt az ötvenes évek után jelölték ki a városfejlesztés területei között lakófunkcióra.

Területhasználat, funkciók

Iványfahegy északi része kertvárosias beépítésű, déli kétharmada azonban falusias jellegű lakóterület. Mindkét településrész déli oldalán kertes mezőgazdasági területek helyezkednek el. A korábban szőlőhegyként funkcionáló területen ma is sok, külterületen fekvő lakóépület van, a korábbi gazdálkodás eredményeként.

A területen található az ütemezetten megvalósuló, rekultivációs rendezés alatt lévő regionális hulladéklerakó (3 depó már rekultiválásra került) és az inert hulladék-kezelő.

8. KAPOSFÜRED

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

Kaposvártól 6 km-re északra, a Balaton felé vezető út mentén hosszan elnyúló városrész, egykor önálló község, amely 1970-től Kaposvár része.

Területhasználat, funkciók

Kaposfüredi városrész döntően lakófunkciójú terület, a város egyik legkedveltebb családi házas övezete. Az egykori község központi területein, valamint a vasút mentén található lakóterületeken a falusias jelleg, míg a városrész újabb beépítésű területein, vagyis a falusias lakóterületeket övezően, a városrész szélein a kertvárosi lakóterületek dominálnak.

A városrészhez tartoznak továbbá a Deseda-tó nyugati partjának kertes mezőgazdasági, hétvégi házas területei, továbbá a Kaposfüredtől nyugatra fekvő gazdasági besorolású mezőgazdasági telephely területe is.

Kaposfüred és Toponár megőrizte történetileg kialakult utcahálózatát, térrendszerét és telekszerkezetét az országos utak mentén. Építészeti karakterét az utóbbi 30 év építészeti eszközei formálták, csak nyomokban maradt meg korábbról egy-két lakóépület. A kertek helyén kialakult új utcák beépülései kertvárosi karaktert mutatnak.

9. TOPONÁR – RÉPÁSPUSZTA – FÉSZERLAKPUSZTA - DESEDA

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

Toponár a város északkeleti részén elhelyezkedő városrész, egykor önálló település, amely 1973-tól Kaposvár része, az elmúlt évek egyik legkedveltebb kertvárosi övezete. A városrészhez tartozik a településtől északra elhelyezkedő Répáspuszta, valamit a délkeletre lévő Fészerlak-puszta.

A városrész nyugati részén húzódik el a közel 8 km hosszú Deseda-tó, amelyet a Deseda-patak felduzzasztásával hoztak létre az 1970-es években.

Területhasználat, funkciók

Toponárt döntően a lakófunkció jellemzi többnyire családi házas, illetve a kertes mezőgazdasági területeken pihenésre is alkalmas gazdasági épületekkel. Falusias lakóterületek találhatók Toponár központi részén, nagyjából az egykori község területén, illetve a városrészhez tartozó Répáspuszta és Fészerlakpuszta területén is. A városrész déli részén található a MATE modern campussá fejlesztett épületegyüttese, valamint a Pannon Lovas Akadémia és Mezőgazdasági Szakközépiskola területe, amelyekhez lovaspálya és fedett lovarda, valamint sport és teniszpálya kapcsolódnak.

A település területén több helyen kisebb gazdasági, kereskedelmi területek is megjelennek.

Toponáron az egykori, 6 hektáros parkkal rendelkező Festetics kastélyban ma általános iskola működik. Helyi védelem alatt áll az egykori kastélypark megmaradt része, mely ma az iskola udvara. A Toponári út déli részén lévő gesztenye sor szintén helyi védelem alatt áll, valamint a Deseda-tó körüli terület helyi természetvédelmi terület.

Répáspuszta és Fészerlak-puszta a külterületi lakott területek közé tartozik. A lakásállomány elavult, komfortfokozatuk nem megfelelő. Mindkét terület szociálisan veszélyeztetett.

A Deseda-tó jelentős turisztikai potenciállal rendelkezik – komplex idegenforgalmi fejlesztése megkezdődött.

10. TÖRÖCSKE – ZSELIC KERTVÁROS

Elhelyezkedés, településszerkezeti jellemzők

Kaposvár legdélebbi városrésze a Zselici-dombok között meghúzódó egykor önálló település, amely 1973-tól tartozik Kaposvárhoz. Töröcske elsősorban természeti értékeiről nevezetes. Itt található a várost körbevevő parkerdők egyike, valamint a közelben van a Töröcskei-tározó, amely környezetével együtt tervezetten helyi jelentőségű természetvédelmi terület. A tározót a védett területről eredő Töröcske-patak táplálja.

Területhasználat, funkciók

A Zselici-dombok között hosszan elnyúló, egyutcás, szalagtelkes településrészen a lakófunkció dominál. A lehatárolás szerint ezen városrészhez tartozik a város legsűrűbben lakott volt zártkerti része. Arculatát a mai napig falusias lakókörnyezet határozza meg.

Zselic-kertváros közterületei keskenyek kiépítetlenek, rendezetlenek. A beépülésekre a zártkerti használat a jellemző.

2.3 Helyzetértékelés, szintézis

Jelen fejezet célja, hogy a városról, mint folyton változó szervezetről egy átfogó, összegző képet kapjunk; a helyzetfeltáró munkarészben ágazatonként lebontott elemzéseket alapul véve összefüggéseket vizsgáljunk, az egymásra ható folyamatok várható eredményeit, irányait próbáljuk meghatározni. A város élhetőségének, és hosszútávon fenntartható működésének elengedhetetlen feltétele a természeti és épített környezet, a közlekedési hálózat és a közművek, a zöldfelületi és digitális hálózat, valamint a humán infrastruktúra rendszerben kezelése, az egyes elemek fejlesztésének egymásra gyakorolt hatásainak figyelembevétele. A lakosság igényeire alapozott, egymás eredményességét fokozó fejlesztések megvalósítása a fenti tényezők együttes vizsgálatával és az ez alapján meghatározott célrendszerek meghatározásával érhető el.

A helyzetértékelésben a helyzetfeltárás adatkörére és elemzéseire támaszkodva egy értékelő szintézis jelenik meg, kiemelve azokat a külső és belső folyamatokat, összefüggéseket, melyek az FVS stratégiájának kialakítását meghatározzák és alátámasztják. E fejezet számba veszi, hogy az öt dimenzió mentén megállapított szintézis hogyan képeződik le az egyes, előző fejezetben bemutatott városrészekben. Kaposvár rezilienciája az FVS-en végigfutó alábbi 5 tervezési dimenzió hatásainak összességéből tevődik össze, melyek részletesebb kifejtésre kerülnek a fejezetben:

- Prosperáló város (helyi gazdaságfejlesztés)
- Zöldülő város (energetikai átállás)
- Digitális város (digitális technológia alkalmazása, okos megoldások működési integrációja)
- Megtartó város (társadalmi folyamatok, beleértve a befogadást és esélyegyenlőséget is)
- Kiszolgáló város (városi területhasználat, közmű infrastruktúra, épített és természeti környezet)

Kaposvár a magyarországi városhierarchiában elfoglalt helyzete alapján teljes értékű megyeközpont és részleges regionális központ. Az országos térszerkezetben a külső városgyűrű részét képezi, nem rendelkezik több megyére kiterjedő térszervező potenciállal, a megyén belül azonban központi szerepe van. Közlekedési szempontból, valamint az igazgatási, gazdasági, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi területen és a szociális ellátás, kultúra, turizmus, sport és rekreáció terén is központi funkciókkal bír és változatos szolgáltatásokat kínál a térség lakosságának, vállalkozásainak. A jelenlegi tervezés folyamán a város a partnerségi tervben meghatározott módon, a meglévő funkcionális kapcsolatok alapján szeretné működtetni a funkcionális várostérséget.

2.3.1 Prosperáló város dimenzió

A prosperáló város dimenzió mentén Kaposvár **helyi gazdaságfejlesztési** tevékenységének helyzetértékelésére helyeződik a hangsúly, különös tekintettel a város, illetve várostérség gazdaságára és szolgáltatási mixére, valamint az önkormányzat gazdálkodására.

<u>Város és várostérség gazdasága, szolgáltatási mixe</u>

Kaposvár Somogy vármegye gazdasági központja. A város stratégiai ágazatai az élelmiszeripar, a gépipar, valamint a turizmus, s Kaposvár elsősorban a kereskedelem,

illetve a közösségi és üzleti szolgáltatások terén emelkedik ki. A helyi feldolgozóipar elsősorban a mezőgazdasági alapanyagokra épülő élelmiszeripart foglalja magában, továbbá jelentős a helyi gépipar szerepe is (elektrotechnika, járműipar, energetikai gépgyártás). A **vállalkozások** számának főbb **nemzetgazdasági áganként összetételét** vizsgálva a **szolgáltatások** dominanciája állapítható meg, melyen belül leginkább a *Kereskedelem, gépjárműjavítás*, valamint a *Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység* emelkedik ki. E vállalkozások Kaposvár központi funkciójából adódóan megyei funkciókat is ellátnak. Az ipar- és építőipar alá sorolható működő vállalkozások aránya 2023-ban 2-3 % között mozgott. A mezőgazdaságban tevékenykedő, 2023-ban működő vállalkozások részesedése 7,22% volt.

A **helyi gazdasági infrastruktúra** helyzetét tekintve az ipari tevékenység elsősorban a város keleti és nyugati részén alakult ki, korábban a város szélén elhelyezkedő, ma már a várossal egybenőtt iparterületeken folyik. A városban két ipari park létesült és működött aktívan, amelyek lehetővé tették az elmúlt években történt jelentősebb befektetéseket: a VIDEOTON Ipari Park, valamint a Keleti Ipari Park. Az önkormányzat által létesített Keleti Ipari Park zöldmezős, nagy területigényű beruházásokat tett lehetővé. A területek iránti igény növekedése miatt a park keleti irányban bővítésre került, mára már csak kevés terület áll rendelkezésre. Az elmúlt időszakban új betelepülők érkeztek az iparterületre, illetve a cégek EU forrásból számos jelentős fejlesztést hajtottak végre. A VIDEOTON Ipari Parkban elsősorban a nehézipar és az élelmiszeripar területén működő vállalkozások tevékenykednek. Jellemzően ipari, gazdasági tevékenység színhelye a Jutai út menti gazdasági övezet, mely azonban ipari park minősítéssel nem rendelkezik. A meglévő ipari parkok, gazdasági területek kihasználtsága magas, új iparterületek megvalósításának helyszínei már kijelölésre kerültek (INPARK Kaposvár Észak Ipari Park, Jutai és Füredi út menti területek) Kaposváron működik az ország egyetlen cukorgyára, mely mintegy 3 milliárdos fejlesztéssel bővült 2013-ban, s mely a hazai fogyasztási igények kb. egyharmadát fedezi. A város legfontosabb élelmiszeripari cége a KOMETA 99 Zrt. A jelentős részben exportra termelőüzemben több mint 800 főt foglalkoztatnak. Az ipar mellett a kereskedelemre is gondolt az önkormányzat, ugyanis megújultak az önkormányzati tulajdonú üzletek (felújítás, infrastruktúra bővítése, térfigyelő kamerarendszer bővítése). A közművesítettség tekintetében elmondható, hogy az épületek, illetve lakások közművel való ellátottsága jó: közüzemi vízhálózatba, szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsoltak, illetve a rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 97% feletti.

A lakáspiaci szegmensek közül a legkeresettebbek a belvárosi hagyományos társasházi lakások, illetve az újszerű családiházas, ikerházas vagy kis társasházas területek a városban. A jövőben, a kereslet növekedésével igény lehet az elérhető árú családiházas területek, illetve társasházak építésére alkalmas telkek iránt. Az ipari ingatlan szegmensben stabil kereslet és árviszonyok voltak jellemzőek az elmúlt időszakra. A szegmens leginkább a keleti ipari övezetben, a VIDEOTON Ipari Parkban és a város nyugati részén a Jutai út mentén helyezkedik el. A város élénk ipari szektorának köszönhetően a kereslet stabil. Elérhető árú, jól megközelíthető ipari telkek iránt középtávon nőhet a kereslet. A bérelhető kereskedelmi egységek árszínvonala hasonló a dunántúli középvárosok hasonló hagyományos, illetve modern szegmenseihez. A nagyméretű hipermarketek és szakáruházak jelentős részben a belváros nyugati szélén kaptak helyet, de a város külsőbb területein is létesültek ilyenek. Mindkét helyszínen konkurenciát állítanak a hagyományos belvárosi kiskereskedelemnek és ott a kereslet csökkenését okozta. A kereskedelmi ellátásban minőségi változást eredményezett a bevásárlóközpontok létesítése, amelyek erőteljes átalakulást hoztak a kiskereskedelmi hálózatban. Emellett az utóbbi két évben a koronavírus társadalmi-gazdasági hatásai is rányomták a bélyegüket a helyi szereplők gazdasági teljesítményére.

Kaposvár és környéke a Dél-Dunántúli turisztikai régió másodlagos magterülete, a Kapos völgy és a Zselic térségének központja. Kaposvár kereskedelmi férőhely-kapacitása eltörpül a Balaton déli partjának szálláshely-kínálata mellett, mégis nélkülözhetetlen összetevője a város **szolgáltató szektorának**. A helyi idegenforgalmat elsősorban a belföldi turisztikai kereslet határozza meg, melyre a belföldi háztartások pénzügyi helyzete, illetve a kormányzati intézkedések (pl. belföldi utazást támogató SZÉP program) nagy hatással vannak. Az idegenforgalmi szektor az egyik legdinamikusabban növekvő ágazat, mely az idegenforgalmi célterületeken a gazdaság sokrétű fejlődését segíti. Kaposvár idegenforgalmi potenciálját tekintve, azok hatékonyabb kihasználásával a szektor növekedése sok szálon járulhat hozzá a város gazdaságának élénküléséhez. Kaposvár tekintetében a kultúrára és rendezvényekre épülő városi turizmus, valamint az egészségiparhoz köthető gyógyturizmus lehet a meghatározó a jövőben. Kaposvár sport és kulturális nagyrendezvényei és fesztiváljai évről-évre több látogatót vonzanak, magángyűjteményei és kiállítóhelyei egyre ismertebbek.

A **város humán erőforrásait** tekintve fejlettnek mondható, bár népességének 62,3%-a tartozik a munkaképes korúak közé 2024-ben, mely érték az utóbbi tíz évben folyamatosan csökkent. Kaposváron a gazdaságilag aktív népesség csökkenése figyelhető meg, ami összefügg a népesség korösszetételének módosulásával, és tükrözi a megváltozott társadalmi-gazdasági viszonyokat is (2015 és 2024 között közel 4%-kal csökkent a gazdaságilag aktív népesség aránya). A munkavállalók legnagyobb hányada, 74,2%-a dolgozott a szolgáltatások, 23,3%-a az ipar, s csupán 2,5 százalékuk dolgozik a mezőgazdaság nemzetgazdasági ágban. Kaposvár regionális központként, illetve a járás központjaként vonzza a helyieken túl a környező településekről is a munkaerőt, ugyanakkor az ingázók számát tekintve 2018-nál nem rendelkezünk frissebb adatokkal (Kaposvárra ezévben megközelítőleg napi 17 ezer ember ingázik, amiből 56% a munkába járási célú ingázók aránya). Volumenét tekintve a legtöbb ingázó a külső agglomerációs gyűrű településeiről, elsősorban a Kaposvártól nyugatra lévő településekről érkezik. 2024-ben 1112 fő regisztrált álláskeresőt tartottak számon Kaposváron (43,3%-uk nő és 56,7%-uk férfi), amely a munkaképes korú lakosság 3,05%-át jelentette. A nyilvántartott álláskeresők közül pedig 53,8%-uk részesült valamilyen ellátásban 2024-ben. Az önkormányzat foglalkoztatási (pl. Foglalkoztatási Paktum) és közfoglalkoztatási programokat is szervez, melyek alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítsanak a rászorultaknak addig is, amíg az első cél be nem következik. A közmunkaprogram sikerességét jelzi a résztvevők egyre csökkenő létszáma, valamint a tény, hogy egyre többen képesek voltak elhelyezkedni a munkaerőpiacon 2020-ig. Kaposvár lakosságának iskolai végzettség szerinti összetétele az elmúlt évtizedekben kedvezően alakult. Az elmúlt 20 évben az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők száma közel megduplázódott. A diplomával rendelkezők aránya a 2022-es népszámlálás adatai szerint elérte a 22,8%-ot, a középiskolai érettségivel rendelkezők részesedése 33%, a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya pedig 32,9% volt a 7 évesnél idősebb népesség számából. Összességében a kaposvári lakosság képzettségét tekintve a megyeinél kedvezőbb képet mutat.

Bár az általános életszínvonal emelkedés hozzájárul az élettartam növekedéséhez, a lakosság **egészségi** állapotát jellemző kedvezőtlen tendenciák is érvényesek: magas vérnyomás; a szív-, mozgásszervi betegségek, cukorbetegség, csontritkulás, az emésztőrendszeri és tumoros betegségek számának nagymértékű emelkedése. A legfőbb halálokok a következők: keringési rendellenességek, daganatos betegségek, emésztőrendszeri, sérüléses, mérgezéses balesetek. Az egészségkárosító szokások

(dohányzás, alkohol, drog) mellett itt is jellemzőek az egészségtelen táplálkozási szokások, a mozgásszegény életmód, ugyanakkor az utóbbi években nagy hangsúly helyeződött egyrészt a prevencióra, másrészt az egészséges életmód népszerűsítésére a városban. A lakosok **életminősége** jónak mondható, széleskörű **szolgáltatási** kínálat áll rendelkezésükre az élet minden területén (üzleti szolgáltatások, köznevelés, lakhatás stb. tekintetében).

A lakások közművel való ellátottsága is jó, a településen meglévő lakásállomány évről évre lassú növekedést mutat. A statisztikai adatok alapján a lakásállomány minősége is javuló tendenciájú. A komfortos és összkomfortos lakások számának növekedése mellett jelentősen csökkent az alacsonyabb komfortfokozatú lakások száma. Ugyanakkor Kaposváron is találkozunk leszakadó területekkel, melyek kialakulásának oka alapvetően társadalmi jelenségnek tekinthető, az itt lakó 1000-1500 fő alacsony jövedelemszintjére, iskolázottságára vezethető vissza. A 2022-es népszámlálási adatok alapján kettő szegregált területet lehet lehatárolni. A Nádasdi utcai szegregátum területén, ahol egyben a legtöbb alacsony komfortfokozatú lakás található, az önkormányzat több szociális városrehabilitációs projektet valósított meg. Ezek, illetve a megvalósított infrastrukturális fejlesztések hatására a terület közművekkel, szolgáltatásokkal való ellátottsága sem marad el jelentősen a Kaposvár más kertvárosi övezeteiben tapasztalhatótól.

Kaposvár egyik legnagyobb értéke **szellemi tőkéje**, mely a termelékenység növekedésének motorja és közvetlenül is emeli a város gazdasági potenciálját és a helyi jövedelmeket. Ugyanakkor a fejlesztések más vállalatok újabb innovációit is katalizálják, melyek újabb innovatív munkahelyeket hozhatnak létre. Kaposváron a felsőoktatás (elsősorban a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Kaposvári Campusa, valamint a Pécsi Tudományegyetem Kaposvári Képzési Központja) erősíti az **innovációt** *és a* **K+F tevékenységet** – legyen szó például műszaki vagy agrár területekről, s támaszkodva a meglévő, illetve a jövőben fejlesztendő digitális infrastruktúrára, illetve a pedagógus-, vagy művészeti képzésekről –, gazdagítva az innovációs ökoszisztémát, gyakran egyéb kiemelkedő magyarországi egyetemekkel együttműködve. Emellett a kórház egykori déli tömbjében kialakított, szoftverfejlesztő és webfejlesztő cégek bevonásával létrehozott **informatikai és innovációs képzőközpont** támogatásával a robottechnika tanulmányozása is lehetővé vált.

A MATE 2020. február 1-jétől létrehozott egy Egyetemi Innovációs Központot, amelynek egyik regionális irodája Kaposváron működik Kaposvári Regionális Innovációs Iroda néven – belső és külső szolgáltatóként egyaránt. Feladata a helyi ökoszisztéma fejlesztése, az együttműködések koordinációja, az ötletgondozás és azok hasznosítása, valamint az információnyújtás minden piaci érintett számára az egyetemen végbemenő innovatív tevékenységekkel kapcsolatban. Külső szolgáltatói szerepkörében pedig segít a technológia-intenzív vállalatok/KKV-k innovációs tevékenységének felépítésében, és ellátja az egyetemmel közös fejlesztési programok partnergondozását. Az alapkutatásokon túl az eredményorientált kutatói kultúrát kívánják kialakítani, azaz a vállalati szféra számára hasznosítható technológiai ajánlásban, szabadalmi formában stb. létrejövő kutatásokra fókuszálnak.

A MATE kaposvári gépészmérnöki képzése esetében támaszkodni tud Gödöllői Campusának infrastruktúrájára és tudásbázisára, a villamosmérnöki képzés kapcsán pedig az Óbudai Egyetemmel történő **együttműködésre**. Az Egyetem emellett 2021 őszétől több területen **duális képzési** megállapodásokat kötött a helyi cégekkel. Ahhoz azonban, hogy a hallgatók teljeskörűen elsajátíthassák a gyakorlati alapokat, további megállapodásokra, illetve az infrastruktúra fejlesztésére/kiépítésére van szükség, mely az elkövetkezendő évek

fókuszában kell, hogy legyen. Az egyetemek hallgatói létszáma – mely jelenleg összesen 4000 fő körüli – az új szakok megjelenésének köszönhetően 2021-ben növekedésnek indult, akiknek a városban tartása fontos feladat az önkormányzat számára is. Ezen felül a más, nagy egyetemeken végzett kaposvári fiatalok megtartása, visszahívása is elengedhetetlen. Ehhez pedig olyan munkahelyeket és élet-, illetve munkakörülményeket igyekszik a város teremteni a gazdasági igényeken alapuló humán infrastruktúra, illetve oktatási-nevelési intézményrendszer (óvodák, bölcsődék, iskolák) biztosításával, hogy Kaposvár valós alternatíva lehessen a fiatal (főleg a műszaki) értelmiség, kutatók, családok számára. Országos jelentőségű továbbá a MATE integráns részét képező Pannon Lovasakadémia, ahol teljes körű gyakorlatorientált (állatasszisztált terápiákra alapozó) képzésen vehetnek részt a gyógypedagógus és lovas agrármérnök hallgatók. Az oktatás mellett az Akadémia kiváló terepet biztosít lovas-rendezvények megtartására, táborok lebonyolítására, valamint a Kaposvári Állattenyésztési Napok megrendezésére, népszerűsítve az agrárpályát a fiatalok körében. Az Egyetem elsősorban a multidiszciplináris agrárkutatások területén tud jelentősebb hatást gyakorolni a régió gazdasági életére, így támogatva az innovációs alapmutatók javulását.

A Dél-Dunántúlon az **agrártermelés és az élelmiszeripar** az országos átlagnál nagyobb jelentőséggel bír. Magyarország egyetlen cukorgyára Kaposváron működik, de a hús- és tejipar országosan kiemelkedő vállalkozásai is megtalálhatóak. Az egyetem agrárképzési profilja jól szolgálja a teljes vertikum fejlődését, ugyanis az itt végzett szakemberek lefedik az ágazat valamennyi szegmensét. A Campusok Intézetei a duális képzések alkalmazásával képesek az agrár-, illetve gazdaságtudományi képzési területhez kapcsolódó ágazatok munkaerőpiaci elvárásainak megfelelő elméleti és gyakorlati tudással rendelkező szakemberek kibocsátására.

Kaposvár versenyképességéhez intenzíven hozzájárulhat a **helyi üzleti infrastruktúra** fejlesztése, melynek fontos részei a vállalkozásfejlesztő inkubátorház, a helyi ipari parkok, illetve a meglévő vállalkozásfejlesztési szervezeti hálózat (Kaposvári Fejlesztési Központ, kamarák, Somogy Megyei Vállalkozói Központ Közalapítvány). A helyi cégek K+F tevékenységét pedig adókedvezmények segítségével próbálja ösztönözni az önkormányzat, ugyanis a kutatás-fejlesztésre költő cégek 10%-os iparűzésiadó-kedvezményt kapnak. A versenyképesség további tényezői lehetnek a biztonságos, magas minőségű, versenyképes áron nyújtott közműszolgáltatások. Kaposvár önkormányzatának célja egyrészt, hogy a városi közművek nemcsak a lakosság és a közintézmények, de a vállalkozói réteg felé is versenyelőnyt biztosító szolgáltatást nyújtsanak, másrészt pedig a külső energiaszolgáltatóktól való energiafüggőséget csökkenteni tudják.

A **helyi tőkeerős gazdasági szereplők** között a következő vállalatok szerepelnek, jegyzett tőkével és önkormányzati tulajdoni hányaddal megjelenítve (lásd: alábbi táblázat):

Gazdálkodó szervezet neve	Székhely	Jegyzett tőke (eFt)	Önkormányzati tulajdon (törzstőke, eFt)	Önkormányzati tulajdoni hányad
Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft.	7400 Kaposvár, Fő u. 1.	87 000 000	57 482 144	66,07%
KOMÉTA 99 Élelmiszeripari Zrt.	7400 Kaposvár, Pécsi u. 67-69.	7 133 250	265 000	3,71%
KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.	7400 Kaposvár, Achim A. u. 2.	2 008 143	2 008 143	100%
Kaposvári Fejlesztési Központ Közhasznú Nonprofit Kft.	7400 Kaposvár, Fő utca 65.	83 000	83 000	100%

Gazdálkodó szervezet neve	Székhely	Jegyzett tőke (eFt)	Önkormányzati tulajdon (törzstőke, eFt)	Önkormányzati tulajdoni hányad
Somogy Temetkezési Kft.	7400 Kaposvár, Mező u. 2.	36 450	10 540	28,92%
Csiky Gergely Színház Közhasznú Nonprofit Kft.	7400 Kaposvár, Rákóczi tér 1.	3 000	3 000	100%
Zselic Kertje Szociális Szövetkezet	7400 Kaposvár, Noszlopy Gáspár u.12.	80	10	12,50%

33. táblázat: Tőkeerős gazdasági szereplők Kaposváron. (Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2026)

Az önkormányzat gazdálkodása

A gazdaságfejlesztés egyik alapfeltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti. Az államigazgatás korszerűsítése során az ágazati jogszabályok változása, az adórendszer esetleges átalakítása az önkormányzat pénzügyi szabályozását is befolyásolhatják. Az elmúlt évtizedek azt mutatták, hogy az önkormányzatok költségvetési rendszerét gyakran érték jogszabályi változásból adódóan olyan külső hatások, mely kihívásokra a jövőben is felkészültnek kell lennie.

A következő időszakban már a lezajlott szervezeti változások, az állami és önkormányzati feladatmegosztás új rendje, a feladatfinanszírozás új szabályai határozzák meg az önkormányzat működését. Összességében az elmúlt években végrehajtott változások Kaposvár számára biztonságos, tartósan fenntartható gazdálkodást tesznek lehetővé. Ehhez azonban szükséges a fegyelmezett, szigorú költségvetési gazdálkodás fenntartása, a működési szufficit megőrzése.

A helyi önkormányzat költségvetési bevételei 2018-ban 29 milliárd Ft, 2019-ben pedig 21 milliárd Ft-ot tettek ki az előző évi maradvány nélkül, ezután növekedés következett, aminek lokális maximuma 2023-ban 26 milliárd forint. 2024-ben és 2025-ben a kaposvári önkormányzat költségvetési bevétele több mint 23 millió forint volt.

A költségvetés tekintetében különös figyelmet kell fordítani a saját bevételek közül a helyi adóból, illetve az önkormányzati tulajdonban levő ingatlanok eladásából származó bevételek növelésére, mert ez biztosíthat szabad mozgásteret a gazdálkodásban. A helyi adóból származó bevételek a 2015-2025. éves összesített adatai alapján növekedtek: a 2015-ös 4,3 md Ft-ról 2019-re elérte a 5,9 md Ft-ot, majd 2025-re 8,835 milliárdra nőtt. A helyi iparűzési adó folyamatosan emelkedett az utóbbi évben, Kaposváron 2019-ben meghaladta a 3,7 milliárd Ft-ot, majd 2025-re 6,263 milliárd forint fölé emelkedett. Kaposvár 2019-es tendenciáját követve 2020-ra további fejlődés és bővülés reményében folytatta a költségvetés tervezését, viszont a koronavírus járvány kiteljesedése minden tervet felülírt. A várakozásokkal ellentétben megszorításokkal és a károk enyhítését célzó intézkedésekkel átstrukturált költségvetés melletti működéssel zárták az évet. 2021-ben három fő célt került megfogalmazásra a járványügyi költségvetésben, mégpedig az emberek egészségének védelme, a gazdaság védelme, illetve az új munkahelyek megteremtése. A Covid-19 járvány nemcsak a cégek bevételei szempontjából okozott jelentős veszteséget, hanem a munkanélküliek számának növekedése tekintetében is.

A vagyongazdálkodás szűken vett értelmezés szerint a nem önkormányzati alapfeladat ellátását szolgáló vagyonelemekkel kapcsolatos bevételszerző tevékenységet, illetve ezek értékesítését jelenti, a tágabb értelmezés szerint az önkormányzati gazdálkodás komplex,

átfogó tevékenység, ami magában foglalja a teljes vagyonelemekkel való gazdálkodást is. Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata közép –és hosszú távú vagyongazdálkodási terve számba veszi az önkormányzat vagyonát, és Kaposvár város fejlesztési elképzeléseinek megfelelően megfogalmazza a hatékony vagyongazdálkodás legfontosabb célkitűzéseit és feladatait, valamint megalapozza azt, hogy a vagyonnal való gazdálkodás tervszerűen, átláthatóan az önkormányzat fő célkitűzéseivel összhangban, de a változó körülményekhez alkalmazkodva valósuljon meg.

Az önkormányzat településfejlesztési forrásainak összetételét vizsgálva a 2014-2020-as időszakra, elmondható, hogy a finanszírozás lehetőségeit nagy részben az operatív programok prioritásai és a belső forrásallokációs keretek határozták meg Kaposvár esetében. Az operatív programok és a megyei operatív szintű tervezés inputjaként Kaposvár MJV-nek is elő kellett állítania azt a projektsort, melyet uniós finanszírozás segítségével kívánt megvalósítani. Az EU források mellett a város jelentős beruházásokat tudott megvalósítani a Modern Város Program keretében is, illetve saját forrásból is évente 5-700 millió Ft értékben tud fejlesztéseket elvégezni. A településfejlesztési akciók öt fő terület köré szerveződtek, melyek finanszírozási forrásukat tekintve az alábbi struktúrát követték:

- A térségi erőforrásokra és együttműködésre épülő erős helyi gazdaságot célzó projektekhez főképp TOP, GINOP, VP, Horizon 2020, illetve egyéb forrásokat vett igénybe a város. A finanszírozási struktúra megoszlása az egyéb források tekintetében kb. 25%-os részarányt, a TOP, GINOP, VP, valamint Horizon 2020 támogatások esetén pedig 75%-os részarányt képviselt, s összességében a 15-ből 3 projektnél kellett igénybe venni egyéb forrást is. A projektgazdák első sorban az alábbi szereplők voltak: Kaposvár MJV, Kaposvár és a Zselic vidéke TDM Egyesület, Kaposvári Egyetem, Somogy Vármegyei Önkormányzat, Magyar Állam, valamint a magán szektor (vállalkozások) voltak.

- A vonzó üzleti környezet kialakítását támogató projektek finanszírozási forrása az alábbiakat foglalta magában: TOP, GINOP, IKOP, NIF, valamint EFOP, s egyéb forrásokról nem számolt be a város. A projektgazdák e területen Kaposvár MJV, a NIF/KKK (Magyar Állam), a magán szektor, a Magyar Közút Zrt., az EMMI és a KLIK voltak.

- A városi infrastruktúrák és szolgáltatások korszerűsítését célzó projektek finanszírozását illetően is gyakori jelenség volt az egyéb források bevonása (kb. 15%), ahol a 31 projektből 11 esetében volt szükség erre. A támogatások tekintetében TOP, IKOP, KEHOP, illetve transznacionális programok forrásairól beszélhetünk. E projektek tekintetében a leggyakoribb projektgazda Kaposvár MJV volt, ugyanakkor előkerültek szakhatóságok, valamint a NIF/KKK is.

- A harmonikus város kialakítását, valamint egy vonzó városi környezetben az egészséges, aktív életvitelt támogató projektek tekintetében TOP, EFOP, KEHOP, GINOP források mellett egyéb források bevonására is szükség volt, emellett saját erőből, magán forrásokból és a központi költségvetésből finanszírozandó projektek is szerepeltek a listában (pl. Kaposvár MJV, OMSZ, Pécsi Tudományegyetem forrásai), melyek kb. 30%-ot tettek ki, 17 projektből 12-ben lett rájuk szükség. A projektgazda leggyakrabban Kaposvár MJV volt, ugyanakkor az OMSZ, a Rippl Rónai Múzeum, a GYEMSZI (Magyar Állam), valamint a Pécsi Tudományegyetem is szerepelt a felsoroltak között.

- Végül, a szolidáris, biztonságos és egyéni esélyeket biztosító város kialakítását célzó projektek esetén kb. 10%-os egyéni forrásbevonással találkozhattunk, mely a 8 projektből 5 esetben fordult elő. Az alapvető finanszírozási bázist itt is a TOP, EFOP, GINOP források jelentették. A fő projektgazda minden projekt esetén Kaposvár MJV volt.[36]

A városfejlesztés intézményi rendszerében össze kell hangolni a gazdaságfejlesztési / befektetés-ösztönzési feladatok hatékony elvégzését. A magánszektorral, befektetőkkel és érdekelt gazdasági szervezetekkel való szakmai kapcsolattartás mellett szükség van a városdiplomáciai kapcsolatok gazdasági vonatkozású előkészítésére, az információ-szolgáltatás hatékonyságának növelésére.

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a **településfejlesztési tevékenységét** a Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság koordinációja alatt végzi. A stratégiai anyagok elkészítésében a Főépítészi Iroda lát el szakmai koordinációs feladatokat. A településfejlesztési témákat a Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Műszaki Bizottság tárgyalja. Az anyagok belső egyeztetésében részt vesznek az illetékes alpolgármesterek, illetve irodák és igazgatóságok, valamint az önkormányzati határozattal elfogadott partnerségi egyeztetés szabályai szerinti résztvevők (lakosság, civil és egyházi szervezetek). A területrendezéshez kapcsolódó feladatokat a Főépítészi Iroda látja el. Az építésügyi és területfejlesztési ágazaton belül a Közgyűlés feladat- és hatásköréhez kapcsolódva döntés-előkészítést végez és a végrehajtásban közreműködik. A hivatalon belül a településfejlesztési és gazdaságfejlesztési projektek műszaki előkészítését, lebonyolítását, koordinálását a Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság végzi. A **Kaposvári Fejlesztési Központ** tevékenységével segíti a város gazdaságfejlesztési feladatainak ellátását, legyen szó a térség gazdasági szereplőivel történő kapcsolattartásról, az oktatási és innovációs tevékenység támogatásáról vagy a pályázatokkal kapcsolatos segítségnyújtásról. Emellett Kaposvár Város Önkormányzata és az MFB által 2020 őszén létrehozott Kaposvár Városi Tőkelap a város és a várostérség vállalkozásait támogatja a beruházásaik, kutatási és marketing tevékenységük és működésük tekintetében.

Kaposvár főbb gazdasági szervezeteivel és intézményeivel végzett online adatgyűjtés során pozitív kép mutatkozott a várost illetően a szervezetek szemszögéből, akik kiemelték, hogy egyrészt nagyon intenzíven fejlődik a térség, első sorban infrastruktúra tekintetében, másrészt a városvezetésnek köszönhetően egy vállalkozóbarát, növekedést támogató, kommunikációt és a városvezetéssel folytatott párbeszédet ösztönző, stabil környezet jöhetett létre. A felsoroltak mellett az oktatás színvonalát emelték ki a szervezetek – kifejezve a középiskolákkal és a felsőoktatással való elégedettségüket, emellett jelezve, hogy vállalati oldalról kiemelt jelentőséggel bírnak pl. az egyetemi kapcsolatok, a kommunikáció, valamint az együttműködések (pl. duális képzések, projekt-kooperációk, innováció és kutatóközpontok stb.). A megyeszékhelyek közül emellett a város rendelkezik az egyik legfejlettebb és összetettebb kamerarendszerrel, mely ugyan bővíthető lenne (főképp az óvodák és iskolák környezetében), más területekhez viszonyítva nem élvez prioritást. Az úthálózat tekintetében is többnyire pozitív visszajelzéseket kaptunk, ám kizárólag az északkeleti, illetve a nyugati irányban elhelyezkedőkről, ugyanis a déli, Szigetvár felé vezető irány jelentős fejlesztésre szorulna.

[36] Forrás: Kaposvár MJV ITS 2014-2020

Ami egyértelmű **problémaként**, ennek kapcsán **potenciális fejlesztendő/beavatkozási területként** jelent meg, az a hatalmas **munkaerőhiány**. Ugyanis sok esetben munkaerőigényes cégek és ágazatok vannak jelen a városban (pl. KOMETA 99 Zrt., Cukorgyár, Videoton), ahol nem minden terület helyettesíthető robotizációval. Ezért is ösztönöznék e szervezetek olyan fejlesztések eszközölését (pl. munkásszállások kiépítését), melyek támogatva a város megtartóképességét, egyrészt vonzanák, másrészt marasztalnák a humán erőforrást. E tekintetben regionális szintű beavatkozások eszközölését is kifizetődőnek látnák interjúalanyaink, ugyanis a környező falvakban valamivel alacsonyabb életszínvonalon élő munkaerő bevonása nem volt sok esetben sikeres, annak ellenére, hogy a munkanélküliség viszonylag magas azokon a területeken. Továbbá az iskolákban és egyetemeken történő toborzással, partnerkapcsolatok felállításával és saját programokkal igyekeznek ezt a problémát kompenzálni. A **közlekedés** területén is kisebb **hiányosságokra** hívták fel az interjúalanyok a figyelmet, ugyanis a korábban említett **úthálózati fejlesztések** mellett a tömegközlekedés tekintetében kiemelték, hogy nagyon ritkán közlekednek az egyes helyi járatok. Emellett a **kerékpáros infrastruktúra korszerűsítésének és a közművek rekonstrukciójának** (kiemelten a 10 évnél régebbi intézményekben) szükségességét is hangsúlyozták, mely kiegészült az **energetika** területén történő **fejlesztésekkel** is, mely véleményük szerint intézményekre szabottan szükséges, hogy végbe menjen. A **parkolás** területén is kisebb problémákba ütköznek, ugyanakkor ezt a területet egyrészt nem találták prioritásnak a fennálló állapot megfelelősége, másrészt az okosabb parkolási rendszerek iránti igény hiánya miatt. Elengedhetetlen lenne továbbá egyes vállalatok szemszögéből a szegregált területek felzárkóztatása, biztonságpolitikai rendezése is, ösztönözve a munkavállalási kedvet különböző cégek, termelőegységek odatelepítésével. Végül, szorosan kapcsolódva a digitális város dimenzióhoz, az **optikai hálózat**, valamint a **szélessávú internet elérhetősége is kulcskérdés** a vállalatok, illetve intézmények szempontjából (ez kivétel nélkül minden egyes interjú során előkerült), ugyanis mindez egyrészt kiemelt versenyelőnyt jelenthet a piacon, másrészt a szolgáltatások teljesítésének minőségét is nagyban befolyásolhatja, függetlenül attól, hogy mely szférában tevékenykedik az adott szervezet. A Telecom kivitelezésében 2028 év végéig kiépül a településen az optikai hálózat.

A lakossági kérdőívben a prosperáló város dimenzióhoz kapcsolódóan a lakosok helyi termékekhez való viszonya került megkérdezésre, melyből az alábbi eredmények látszanak. A helyben, illetve térségben létrehozott termékekkel kapcsolatban a válaszadók 87,6%-a nyilatkozta, hogy ismer effajta árukat. Legtöbben a zöldségeket és gyümölcsöket említették (70,7%-uk), 64,5%-uk pedig egyéb élelmiszereket, italokat. A kaposvári lakosok közül a felmérésben résztvevők 42,1%-a ismer helyi vagy térségben előállított használati tárgyakat (beleértve a kézműves termékeket) és 38,4%-uk van tisztában a helyi művészek alkotásaival. Nem csupán a helyi, illetve térségi termékek ismeretére, de ezek beszerzésének helyére is rákérdeztünk kitöltőink körében. Csupán 12,8%-uk nyilatkozta azt, hogy nem vásárol ilyen árukat. Legtöbben (71,1%-uk) a piacon szerzi be ezeket a termékeket, melyet 33,9%-kal a termelőtől való közvetlen vásárlás követ (agrártermékek esetén; amennyiben képzőművészeti termékekről van szó, a válaszadók 16,9%-a vásárol közvetlenül az alkotótól). A megkérdezettek 28,1%-a a kézműves vagy a termelő saját üzletében, míg 25,2%-a internetes felületeken szerzi be a termékeket, általában weboldalakon vagy a közösségi média segítségével (pl. Facebook-on).

2.3.2 Zöldülő város dimenzió

Kaposvár MJV Önkormányzata hosszú ideje nagy figyelmet fordít a városban megvalósuló fejlesztések környezeti hatásaira, kiemelt tényezőként kezelve a természet- és klímavédelem témakörét. Ennek megfelelően a magyarországi városok közül az elsők között dolgozta ki Fenntartható Energia és Klíma Akciótervét (SECAP) és Klímastratégiáját is.

Ezen dokumentumok elsősorban hosszú távon fogalmaznak meg ambiciózus célokat, amelyek eléréséhez szükséges jelentős fejlesztések megvalósításához áll rendelkezésre jó alap a városban.

A városban termelt **energia** esetében 2007 óta jelentős szerepet játszik a cukorgyár területén működő biogáz erőmű. A folyamatos fejlesztéseken átesett létesítmény egyaránt részt vesz a városi fürdő hőenergiával való ellátásában, valamint a helyi közösségi közlekedés üzemanyaggal történő ellátásában is.

A folyamatosan fejlődő, lakások mellett közintézményeket is ellátó **távhőrendszer** ellátását a földgázüzemű Kanizsai utcai fűtőmű biztosítja. Jelenleg is folyamatban van a **biomassza üzemű fűtőmű** építése a távhő rendszer bővítésével egyidejűleg, ezzel csökkentve a külső forrásból beszerzendő tüzelőanyagoktól való függőséget.

2021-ben 2x50 MW-os **napelempark** létesült a város határában, ami potenciálisan 50.000 ember villamosenergia igényét képes fedezni.

Kaposvár központtal működik a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás, mely a térség településeinek modern **hulladékgazdálkodás**i közszolgáltatási rendszerének megszervezéséért felelős. Bár a hulladékgazdálkodási rendszer jelentős átalakulás előtt áll Magyarországon, a városban kiépült infrastruktúra mindenképp jó alapot jelent az elkövetkező években a körforgásos gazdaság felé való átálláshoz.

A Kaposvári komplex hulladékkezelő központban megtörténik a vegyesen gyűjtött hulladék előkezelése, valamint itt történik a társulás területén elkülönítetten (házhoz menő gyűjtéssel) gyűjtött papír, műanyag és fémhulladék válogatása is. Az elkülönített gyűjtést segítik a társulás területén létrehozott lakossági hulladékudvarok is, melyek közül kettő működik Kaposvár területén.

A városban inerthulladék ártalmatlanító is működik, ahova a lakosság részéről 1 t mennyiségű inert hulladék lerakására van lehetőség térítésmentesen, ezzel is csökkentve az illegális lerakás mennyiségét. Ezen kívül folyamatban van a lakosságnál keletkező sütőolaj hulladék újrafeldolgozásának lokális megoldása is.

A körforgásos gazdaság felé való elmozdulást segíthetik a városban tervezett magán beruházások is, melyek közül kiemelkedő jelentőséggel bír a várhatóan a közeljövőben megvalósuló, üveghulladék feldolgozására szakosodó vállalkozás is.

Kaposváron a mértékadó klímamodellek a klímaváltozás országoshoz képest kisebb mértékű hatásait feltételezik. Az árvizeknek, belvíznek, hőhullámos napok számának növekedésének, aszálynak való kitettség relatív alacsonynak mondható, azonban a felkészülés mégis indokolja **klímaadaptációs** intézkedések meghozatalát. Az elmúlt időszakban ezek közül a legjelentősebb a Kapos folyó mentén megvalósult árvízvédelmi beruházás volt, mellyel mind az árvízi, mind a villámárvizek okozta veszély jelentősen csökkent. A csapadékvíz elvezető rendszerek fejlesztése is hasonló célokat szolgál, azonban a megvalósult projektek ellenére a városban több olyan terület maradt, ahol nagyobb esőzések esetén problémát jelent a csapadék elvezetése.

A Kaposvár zöld-kék infrastruktúra fejlesztésére a KEHOP Plusz 2.2.1 keretében tervezett projekt célja a szélsőséges csapadékesemények hatásainak mérséklése, a csapadékvíz helyben tartásának növelése, a belterületi elöntések csökkentése, valamint a természetalapú vízgazdálkodási megoldások alkalmazásával a város zöldfelületi rendszerének és ökológiai állapotának javítása

.A városban megvalósuló infrastrukturális projektek tervezése- és megvalósítása során figyelembe veszik, hogy az újonnan megépülő, vagy felújított infrastruktúra a klímaváltozással mind gyakoribbá váló extrém időjárási feltételeknek is ellenálló legyen, illetve zöldfelületi elemek telepítésével, fejlesztésével a hatásai mérsékelhetők legyenek.

A légszennyezésben szerepet játszó ipari üzemek és hulladékgazdálkodási létesítmények, a szennyvíztisztító mű telepítése a védendő beépített területekhez való térbeli viszonyuk alapján kedvező, ezért a légszennyező anyag kibocsátásuk, bűzhatásuk elsősorban a város külső területeit érinti. Az üzemi területek közelében, az uralkodó szélirányban lévő védendő lakóterületeken azonban technológiai problémák esetén alkalomszerűen kedvezőtlen légszennyező hatások jelentkezhetnek. Ezek kibocsátását nagymértékben befolyásolja a beépített tisztító technológia korszerűsége, a technológiai fegyelem betartása. Időszakos bűzhatást jelentenek a közeli lakóterületekre a Cukorgyár ülepítő-tározó tavai, amelyek környezeti terhelése csökken a szerves hulladékok biogáz üzemben történő hasznosításával.

A közlekedésből adódó **zajterhelés** a nagyobb forgalmú utak (elsődlegesen a 67. sz. főút átmenő szakasza) mentén időszakosan (elsősorban éjszaka) meghaladja a határértéket, és ugyanez jellemző a vasútvonalak mentén is tehervonatok elhaladásakor. Az önkormányzat forgalomszervezési beavatkozásokkal, illetve az intermodális központ létrehozásával igyekszik mérsékelni ezen hatásokat. Az ipari üzemek működéséből adódó zajterhelés eseti jelleggel szintén határértéket meghaladó. Bejelentések hatására konkrét mérséklő intézkedések történtek, a Béke-Füredi fűtőmű esetében zajcsillapító berendezést is beépítettek.

Bűzterhelés nem jellemző a városban, illetve a nagyobb üzemek városon belüli elhelyezkedésének, illetve az északi elkerülő útnak köszönhetően az ipari termelésből adódó teherforgalom sem nevezhető túlzottnak.

Az önkormányzat jelentős erőfeszítéseket tesz a tulajdonában álló **középületek energetikai helyzetének** javítása érdekében. A 2014-2020-as támogatási időszakban eddig 15 épületenergetikai projekt keretében közel húsz épület energiahatékonyságát javították és/vagy látták el megújuló energiaforrássokkal (elsősorban napelemekkel), további öt projekt megvalósítása várható 2023 végéig. Emellett az energiahatékonyság növelése érdekében a közvilágítás cseréje megtörtént korszerű, kis fogyasztású világítótestek kerültek beépítésre.

Az energiahatékonyság javítására három külön projekt keretében történt meg a fűtőmű, illetve a távhőrendszer fejlesztése. A fűtőmű jelenlegi helyszínén tovább nem bővíthető, a távhőrendszer továbbfejlesztéséhez új helyszínen (amelynek kijelölése a vezetékrendszer hosszának minimalizálását szem előtt tartva történt meg) kell új fűtőművet létrehozni, melynek megvalósítása folyamatban van.

A közúti közösségi közlekedésben előremutató megoldással a város a cukorgyárban képződő szerves hulladék fermentálásával előálló biogázzal üzemelteti modern, CNG meghajtású buszait. Ezek mellett a helyi közlekedési vállalat 2022 tavaszán két tisztán elektromos autóbuszt is üzembe állított. Ezt követően a 2024 áprilisában aláírt támogatási szerződés alapján (IKOP Plusz.1.2.0-23-2024-00005 elektromos buszok beszerzése II.

ütem), 2026 nyarán 15 db tisztán elektromos autóbusz került beszerzése, melyek már személyszállítási tevékenységet látnak el. A 2025 decemberében aláírt támogatási szerződés értelmében (IKOP Plusz-1.2.0-23-2025-00017 elektromos autóbuszok beszerzése III. ütem) a jövőben további 25 db (19 db alapmennyiség + 6 db opciós mennyiség) autóbusz állhat forgalomba.

A projekthez kapcsolódó töltő telepítése is folyamatban van (ez még a II. ütemhez kapcsolódik), október végéig megtörténik az összes töltőberendezés telepítése. 10 okosmegálló kiépítése is része a II. ütemnek, illetve további 10 db okosmegálló kerül telepítése a III. ütemben is. A parkolási rendszer is továbbfejlesztésre kerül.

A 2015-ben elindult Kaposvári Tekergő közbringarendszert egy magáncég saját beruházásként alakította ki; Kaposvár Önkormányzata a szükséges közterületek biztosításával járult hozzá a megvalósításhoz. A kezdeményezés különlegességét az elektromos rásegítésű kerékpárok és elektromos rollerek közösségi kölcsönzése jelentette, amely akkor Magyarországon egyedülálló megoldásnak számított. Az induláskor négy kölcsönzőállomáson összesen 26 elektromos kerékpár és 6 elektromos roller állt rendelkezésre. A szolgáltatás az elektromos közösségi közlekedési eszközök helyi alkalmazásának korai példája volt, amely elsősorban próbarendszerként működött. Kedvező szemléletformáló és városmarketing-hatása, valamint a működés során szerzett tapasztalatok megalapozták egy nagyobb, városi léptékű közbringarendszer kialakításának szükségességét.

A TOP-6.4.1-15-KA1-2016-00003 azonosítójú projekt keretében már 18 állomásból és 170 elektromos rásegítésű kerékpárból álló új rendszer létesült, amely 2024. április 5-én nyílt meg a használók előtt. A Tekergő története így egy kis léptékű, vállalkozói beruházásként indult szolgáltatástól egy szélesebb városi hálózat kiépítéséig vezetett.

Kaposvár **közműellátottsága** jónak mondható, a vezetékes víz- és áram-ellátás, továbbá a közvilágítás és a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítettsége közel 100%-os a városban, néhány újonnan lakófunkcióba vont területen hiányoznak egyes szolgáltatások (elsősorban szennyvízcsatorna).

A rendszerek állapota ezzel szemben sok esetben nem megfelelő. Mind az ívóvíz-, mind a szennyvízhálózat esetében elmondható, hogy a vezetékek jelentős része elérte tervezési élettartamát, a csövek sok helyen elvékonyodtak, jelentős a vízveszteség, szivárgás.

Kaposváron, az ország legtöbb részéhez hasonlóan a csapadékvíz gyors elvezetésének céljával kerültek kialakításra a rendszerek. A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás keretében (ritkább, de nagyobb mennyiségű csapadék valószínűségének növekedése) a vízvisszatartás igénye megnő. Indokolt mind köz-, mind magánterületeken a csapadékvizek valamilyen mértékű visszatartását biztosító rendszerek kialakítása, ahol ez műszakilag lehetséges.

A csatornahálózat a város döntő többségén elválasztott rendszerű, azonban fennmaradtak még közös elvezető rendszerek is.

A távhő rendszer működtetése jelentős megtakarítást hoz az energiahordozók felhasználásában.

A város lakossága a **zöldfelületi** ellátottságát tekintve mind mennyiségi, mind minőségi szempontból viszonylag kedvező helyzetben van. A biológiailag aktív területek aránya a városban magas, mert nagy a kertvárosias lakóterületek aránya és a telepszerű többszintes nagyvárosias lakóterületeken pedig az épületek között jelentős nagyságú, parkosított

zöldfelületeket, közcélú lakókerteket alakítottak ki. A lakótelepek közkertjei is színvonalasan gondozottak. A belváros burkolt területeinek magas arányát részben ellensúlyozzák az országos viszonylatban is egyedülálló, a város hangulatát meghatározó öreg fasorok, amelyek egy része már helyi védelem alatt áll, és továbbiakat is tervez a város helyi védetté nyilvánítani.

A település zöldfelületi rendszere, azon belül egyes alkotóelemek (pl. városi parkok, városi utcafásítások, jóléti erdők, lakókertek) környezeti és természeti értéke jellemzően átlagon felüli, helyenként kimagasló. A város a zöldfelületeinek védelme, fenntartása, megújítása érdekében mind a városüzemeltetés kapcsán, mind a jogi védelem helyi kereteinek meghatározásával jelentős és eredményes tevékenységet folytat, illetve célirányos intézkedéseket foganatosít.

A hatályos Településszerkezeti terv és Szabályozási terv jelentős nagyságú területeket határozott meg tervezett erdőként. A tervezett erdők megvalósításához stratégiai döntések, illetve célirányos költségvetés szükséges (pl.: területek megszerzése, erdőtelepítés; erdőtelepítések ösztönzése, támogatása).

Bár a város közigazgatási területén országos jelentőségű **védett természeti terület** nem található, számos értékes terület helyi védettség alá került. Ezek közül kiemelkednek a belváros idős, de jó állapotú fasorai, melyek a helyi klíma szabályozásában is fontos szerepet játszanak, a Jókai és Berzsenyi park, valamint 1994 óta a turisztikai, rekreációs, természetvédelmi és vízgazdálkodási szempontból is nagy jelentőségű Deseda-tó és környéke.

A lakossági kérdőívben számos kérdés vonatkozott a Zöldülő város dimenzióra, melyben a kaposváriak életminősége, jövője került középpontba, nagy hangsúlyt helyezve a környezettudatosságra, valamint a zöldterületekre és fejlesztésükre. Kíváncsiak voltunk, hogy kitöltőink saját életminőségük szempontjából mennyire tartják fontosnak az alábbi tényezőket: környezettudatos életvitel (takarékosság az erőforrások igénybevételében: víz, áram stb.); szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon; közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés; egészséges, a térségben megtermelt élelmiszerek fogyasztása; megújuló energiaforrások használata a háztartásban; megújuló energiaforrások használata. A felsoroltak többségét a válaszadók nagyon jelentősnek vagy jelentősnek gondolták, ugyanakkor amit „csupán” jelentősnek (31,8%-uk) vagy közepesen fontosnak (31,4%-uk) tartottak a többi tényezőhöz viszonyítva, az a közösségben való aktív részvétel és a közös célokért való tevékenykedés volt. Amit a lakosok legnagyobb százaléka nagyon jelentősnek talált, az egyrészt a szelektív hulladékgyűjtés és a hulladék otthoni hasznosítása (nagyon jelentős: 60,3%, jelentős: 28,9%), valamint a környezettudatos életvitel (nagyon jelentős: 53,3%, jelentős: 36,3%) volt. A maradék három tényező tekintetében is nagyon jelentősnek vagy jelentősnek gondolták a válaszadók életminőségük szempontjából a megújuló energiaforrások használatát (akár a háztartásukban is: 38,8%: nagyon jelentős, 34,2%: jelentős) – 42,5%: nagyon jelentős, 33,8%: jelentős –, valamint az egészséges, térségben megtermett élelmiszerek fogyasztását (39,2%-uk számára nagyon jelentős, míg 35,9%-uk számára jelentős).

Emellett azt is felmértük, hogy az előbbi kérdésben felsorolt tényezőket mennyire tartják a lakosok fontosnak, amennyiben jövőjükre gondolnak. Természetesen, sugallva a lakosság tudatosságát, minden egyes szempontot a legtöbben a nagyon fontos kategóriába soroltak. A leginkább szembetűnő ezen a területen megint csak a szelektív hulladékgyűjtés, illetve otthoni hulladékhasznosítás volt a válaszadók 72,3%-ának véleménye (azaz „nagyon

fontos") mentén, s további 21%-uk találta mindezt fontosnak a jövőre nézve. Emellett kiemelkedett hasonló arányokat körvonalazva a környezettudatos életvitel (69,8%-uk számára nagyon jelentős, míg 24,3%-uk számára jelentős), valamint a megújuló energiaforrások használata. A középmezőnyben helyezkedik el az egészséges, térségben megtermelt élelmiszerek, valamint a háztartásban történő megújuló energiaforrások használata. S bár a közösségben való aktív részvétel és a közös célokért való tevékenykedés is sokak számára nagyon fontos vagy épp fontos kategóriába került, e tényező tűnt a jövőre vonatkozóan a legkevésbé fontosnak (46,6%: nagyon fontos, 32,2%: fontos, 14%: közepesen fontos).

A városi zöldterületeket és parkokat vizsgálva, a kitöltők 43%-a hetente legalább egyszer ellátogat oda, míg 26,4%-uk havonta. A kaposvári lakosok közül a megkérdezettek 21,1%-a napi rendszerességgel látogat parkokat, városi zöldterületeket, míg csupán 3,7%-uk nyilatkozta azt, hogy soha. E területek meglátogatásának célja jellemzően a szabadidő eltöltése volt (41,3%-os gyakorisággal), emellett a kitöltők 28,1%-a rekreációs séta, 9,5%-a testedzés, valamint 9,1%-a kültéri közösségi és kulturális programokon való részvétel érdekében látogatott parkokat, városi zöldterületeket. Egyéb, bár jóval ritkább opciókként, de megjelentek a kutyasétáltatás, a játék a gyerekekkel/unokákkal, valamint a tanulás és olvasás is, s csupán a válaszadók 6,2% mondta azt, hogy nem látogat effajta területeket.

A belvárosi zöldfelületek vonzóbbá tétele érdekében megkérdeztük a lakosokat, hogy mik azok az új funkciók, fejlesztések, amiket fontosnak tartanának. A válaszadók szerint a legfontosabb az lenne (66,1%-uk szerint), hogy több szolgáltatás váljon elérhetővé a környéken (pl. büfé, fagyizó, nyilvános WC stb.). Ezt követte 55,4%-os értékkel a sétautak fejlesztése, valamint 51,7%-kal a közvilágítás további javítása. A középmezőnyben helyezkedett el a gyakoribb kültéri programok rendezése, valamint a játszóterek, testedző eszközök kihelyezése a parkokhoz kapcsolódóan, melyek rendre a kitöltők 45,5%-a, valamint 40,1%-a számára tennék vonzóbbá a városi zöldfelületeket. Végül a legkevésbé népszerű opciók 24% körüli értékekkel a zenepavilon létesítése, valamint a kisebb csoportok szabadtéri összejöveteleit lehetővé tevő utcabútorok kihelyezése volt. További ötletekként merültek fel a lakosság körében a gyakoribb fa és virágültetések, valamint az állatbarát helyek (leginkább kutyafuttatók) kialakítása.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a lakosság milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában. A legtöbben (45,9%-uk) házi komposztálóval rendelkeznek, emellett 25,6%-uk okos fogyasztásmérővel (pl. elektromos áram, víz, gáz stb. szolgáltatás). 19%-a a válaszadóknak tudatos otthonban él, klímatudatos növénytelepítéssel próbálja gazdagítani a természetet, emellett 14%-uk okos lakás irányító rendszer birtokában van, mely automatikusan szabályozza a lakás hűtését, fűtését, emellett távolról vezérelhető. A kitöltők 11,2%-a rendelkezik hibrid vagy elektromos hajtású autóval, 10,3%-uk pedig megújuló energiát használ otthonában (pl. napenergia, földhő). A válaszadók 15,2%-a ugyanakkor semmilyen környezettudatos megoldással vagy eszközzel sem rendelkezik otthonában.

Az intézményeknél is nagy hangsúlyt kapott a **zöld és digitális átállás** helyzetértékelése. A **Zöld átállást** tekintve, a megkérdezettek egységes véleményen voltak azzal kapcsolatban, hogy a jelenben és a jövőben is nagyon nagy hangsúlyt szükséges fordítani a klímaváltozásra és következményeire. A vállalatok külön kiemelték, hogy működésükben kiemelt szerep jut a fenntarthatóságnak (pl. KOMETA: green framework, alacsony

hulladéktermelés és zero waste célkitűzések, honest food koncepció, magas minőség mennyiség fölé helyezése – adalékmentesség, magas hússzázalék).

2.3.3 Digitális város dimenzió

A digitális város dimenzió tekintetében a város és térségének gazdaságát vizsgálva elmondható, hogy több **digitális technológia-szolgáltató** is fellelhető a térségben:

- Nagy kapacitású mikrohullámú rendszert üzemeltet a T-Com (Magyar Telekom), ill. az Antenna Távközlési Rt., amely Kaposvár belterületén (16-32 méteres) magassági korlátozást jelent. A mobil telefonszolgáltatók a bázis állomásaikat épületek tetején, egyéb meglévő építményeken (víztorony, kémény, távvezetéki oszlop) ill. önálló antennatartó szerkezeteken, tornyokon helyezték el.
- A Kaposvár területén lévő vezetékes távközlési és adatátviteli hálózatot a T-Com (Magyar Telekom) Pécsi Műszaki Szolgáltatási Központ üzemelteti. Az országos optikai hálózatról: a Pécs és Marcali közötti leágazással biztosított, koax kábelcsatlakozás pedig a Kaposvár - Dombóvár között üzemel. A város 82-es körzetszámmal csatlakozik az országos, ill. nemzetközi távhívó hálózathoz, biztosítva ezzel a kedvező távközlési lehetőséget.
- A KábelTV hálózatot Kaposvár területének nagy részén a Kalász NET. és a Telekom. üzemelteti. A belső beépített területen földkábel, a külső területeken az E.ON oszlopain légkábel hálózat épült ki.

A digitális technológia-szolgáltatók mellett több **digitális technológiát alkalmazó cég** jelenléte is meghatározó:

- A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 - Turizmus 2.0 egyik alappilléreként 2019-ben megkezdte működését a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (NTAK). Az NTAK egy új, digitális adatszolgáltatási rendszer, amely lehetővé teszi, hogy valós időben legyen látható az ország összes szálláshelyének forgalmára vonatkozó statisztikai adat (külföldi és belföldi vendégek száma, vendégéjszakák száma, melyik küldőpiacról érkeztek, milyen szolgáltatásokat vettek igénybe). Az adatbázis mindamellett, hogy naprakész információkat szolgáltat, az adatok minőségében is új korszakot jelent. Az adatszolgáltatási rendszerbe folyamatban van a turisztikai vonzerők és a vendéglátóhelyek bekapcsolása is, amivel az eddigitől is szélesebb körű információk lesznek elérhetőek a látogatókról, még jobb stratégiai tervezhetőséget biztosítva a desztináció döntéshozói részére.
- A MATE 2020. február 1-jétől létrehozott egy Egyetem Innovációs Központot, amelynek egyik regionális irodája Kaposváron működik, Kaposvári Regionális Innovációs Iroda néven. Az iroda egyik fő feladata a 2019-1.2.1-EGYETEMI-ÖKO-2019-00007 azonosítószámú, “Innovációs ökoszisztéma fejlesztése Kaposváron” című projektben vállalt célok koordinálása. A Kaposvári Regionális Innovációs Iroda honlapjának célja pedig, hogy naprakész központi információs forrássá váljon a MATE Kaposvári és Keszthelyi Campusának kutatói, hallgatói, meglévő és leendő partnerei és a gazdasági szféra minden tagja számára az egyetemi kutatásfejlesztési és innovációs tevékenységek kapcsán.

- A helyi tőkeerős vállalkozások tekintetében is elmondható, hogy aktívan alkalmaznak működési folyamataik során digitális technológiát (gyakran tevékenységi körükből adódóan is, pl. biztonságtechnika), melyet a szervezeti

felmérésünk is jól alá tudott támasztani. Ugyanakkor a megkérdezettek szerint egy összefogott, szervezett koncepciót igényelne a digitális infrastruktúra kiépítése és az átállás kivitelezése, ami még kevésbé előrehaladott a városban, hasonlóan az ország több térségéhez. A korábbi évekhez képest egy nagy és intenzív lépés történt a digitalizáció irányába. A nagyobb, tőkeerős, Kaposváron működő vállalatok már jelentős eszközállománnyal és kompetenciákkal rendelkeznek e tekintetben, melyet igyekeznek folyamatosan modernizálni, fejleszteni és korszerűsíteni (pl. digitális eszközállomány cseréje – mobiltelefonok, laptopok, hálózati eszközök, dedikált szerverszobák; SAP fejlesztését célzó projektek; gyártási folyamatok digitalizálása; robotizáció bevezetése; innovációs és K+F együttműködések egyetemekkel/duális képzések). A digitális tudás megteremtése és a megfelelő felszereltség jelentős anyagi forrásokat, folyamatos rugalmasságot és alkalmazkodóképességet, valamint időt kíván meg a szervezetektől, intézményektől, emellett egy támogató infrastruktúra (pl. szélessávú internet elérhetősége a redundancia és a felhő alapú rendszerek használata miatt prioritás lenne) is rendelkezésre kell, hogy álljon a város és az üzemeltetők részéről. Ugyanis ezek hatékony és minőségi folyamatokat eredményezhetnek és sok esetben versenyelőnyt jelenthetnek az adott iparágban.

A város és várostérség társadalmát tekintve, a KSH (2024) adatai alapján az alábbi statisztikák figyelhetőek meg a **lakosság** körében a **digitális eszköz-ellátottságra** nézve:

- A városban regisztrált internet-előfizetések száma az utóbbi hat évben (2018 óta) tartósan 20.000 db feletti, amely 2015-ről 2024-re 4258 darabbal, vagyis 23,9%-kal nőtt az internet előfizetések száma. Az előfizetések típusa szerint a lakosság preferenciája egybevág a technológia fejlődésével: a telefonkábel alapú xDSL hálózatok iránti igény csökkenő tendenciát mutat (2015-ben az előfizetések közel 22%-a, 2024-ben csupán a 10,6%-a), míg a kiépített optikai hálózatok száma folyamatosan nő. A kábeltelevíziós internet-előfizetések száma is emelkedik, az egyéb kapcsolatokkal együtt, úgy, mint LAN, bérelt vonal, modemes, vezeték nélküli (mobilinternet nélkül).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Internet-előfizetések száma (db)	17820	18666	19709	20167	22541	20952	20923	21964	21931	22078
Internet-előfizetések kábeltelevízió-hálózaton (db)	9308	9626	9922	10488	12109	10907	10956	11397	10985	10782
Internet-előfizetések optikai hálózaton (db)	n.a.	4956	5309	5555	5757	6493	6493	6717	6787	6787
Internet-előfizetések xDSL hálózaton (db)	3826	3807	3996	3807	4256	3086	3086	2844	2538	2348
Internet-előfizetés	n.a.	277	482	317	419	388	388	1006	1621	2161

ek egyéb kapcsolaton keresztül										

34. táblázat: Kaposvári internet-előfizetések adatai 2015-2024 között. (Forrás: KSH)

- Az oktatásban a feladatellátási helyek internet-ellátottsága szinte változatlan képet mutat: 2015-2020 között 18 db, 2021-2024 között pedig 17 db internettel ellátott általános iskolai feladatellátási helyet jegyeztek be, gimnáziumok esetén 2022-ig 4 db-ot, majd az ezt követő két évben 5 db-ot. Az óvodák esetében 2024-ben az internettel ellátott feladatellátási helyek száma 9 db. A webes feladatellátási helyek száma szintén kis mértékben változott a szakiskolák és készségfejlesztő iskolák esetében: 1 db-ról 2022-ben 2 db-ra változott a számuk.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Internettel ellátott általános iskolai feladatellátási helyek száma (db)	18	18	18	18	18	18	17	17	17	17
Internettel ellátott gimnáziumi feladatellátási helyek száma (db)	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5
Internettel ellátott szakgimnáziumi feladatellátási helyek száma (db)	n.a.	10	8	8	8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Internettel ellátott **szakképző iskolai** feladatellátási helyek száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	6	4	6
Internettel ellátott **óvodai** feladatellátási helyek száma (db)	7	6	9	8	8	8	8	8	5	9
Internettel ellátott szakiskolai és készségfejlesztő iskolai feladatellátási helyek száma (db)	n.a.	1	1	1	1	1	1	2	2	2
Internettel ellátott szakközépiskolai feladatellátási helyek száma (db)	n.a.	6	6	6	6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Internettel ellátott **technikumi**, **szakgimnáziumi** feladatellátási helyek száma (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	10	9	10

35. táblázat: Kaposvári internettel ellátott oktatási intézmények száma 2015-2024 között. (Forrás: KSH)

- Az általános iskolai feladatellátási helyeken a számítógépet használó tanulók száma 2024-ben 3961 fő volt, míg a számítógépek száma az elmúlt években jelentősen emelkedett, 2024-re elérte az 1290 darabot. Így átlagosan 3 általános iskolai tanulóra jut egy számítógép, ami jelentős előrelépés a 2015-ös, 6 fő feletti értékhez képest. A gimnáziumokban a számítógépet használó tanulók száma az elmúlt években kisebb ingadozásokat mutatott, 2024-ben 1980 fő volt. A rendelkezésre álló számítógépek száma 2015 és 2024 között 211-ről 316 darabra emelkedett, így az egy számítógépre jutó tanulók száma 9 főről mintegy 6 főre csökkent. A szakiskolai és készségfejlesztő iskolai feladatellátási helyeken a számítógépet használó tanulók száma 2016 és 2024 között 95-ről 89 főre csökkent, miközben a számítógépek száma 24-ről 67 darabra emelkedett, így a

tanuló/számítógép arány is kedvezően változott. A szakképzés intézménytípusainak változása miatt a korábbi adatokkal való közvetlen összehasonlítás korlátozott, ugyanakkor a technikumi és szakgimnáziumi feladatellátási helyeken 2021 és 2024 között jelentős javulás figyelhető meg: a számítógépek száma 590-ről 1070 darabra, a számítógépet használó tanulók száma pedig 2318-ról 2609 főre emelkedett. Ennek következtében az egy számítógépre jutó tanulók száma közel 4 főről mintegy 2,4 főre csökkent. Az óvodai feladatellátási helyeken szintén jelentősen bővült a számítógépes eszközállomány: a számítógépek száma a 2015. évi 13 darabról 2024-re 69 darabra, vagyis több mint ötszörösére emelkedett.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Számítógépek száma az óvodai feladatellátási helyeken (db)	13	20	30	25	25	25	22	23	27	69
Számítógépek **száma** az **általános iskolai** feladatellátási helyeken (db)	618	770	796	592	557	580	616	753	842	1290
Számítógépet **használó** tanulók száma az **általános iskolai** feladatellátási helyeken (fő)	3927	3620	3402	3658	3590	3624	3397	3691	4008	3961
Számítógépek száma a gimnáziumi feladatellátási helyeken (db)	211	256	267	281	271	256	275	358	342	316
Számítógépet használó tanulók száma a gimnáziumi feladatellátási helyeken (fő)	1918	2010	1992	1958	1853	1874	1908	1949	2025	1980
Számítógépek száma a köznevelési szakgimnáziumi feladatellátási helyeken (db)	n.a.	756	751	760	698	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Számítógépet **használó** tanulók száma a **szakgimnáziumi** feladatellátási helyeken (fő)	n.a.	1887	1448	2175	2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Számítógépek **száma** a **szakközépiskolai** feladatellátási helyeken (db)	n.a.	267	484	474	469	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Számítógépet **használó** tanulók száma a **szakközépiskolai** feladatellátási helyeken (fő)	n.a.	1388	1437	1458	1616	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Számítógépek száma a szakiskolai és készségfejlesztő iskolai feladatellátási helyeken (db)	n.a.	24	24	24	29	39	20	32	32	67

Számítógépet **használó** tanulók száma a **szakiskolai és készségfejlesztő iskolai** feladatellátási helyeken (fő)	n.a.	95	58	59	51	52	48	91	91	89
Számítógépek **száma** a **technikumi, szakgimnáziumi** feladatellátási helyeken (db)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	590	824	1002	1070
Számítógépet **használó** tanulók száma a **technikumi, szakgimnáziumi** feladatellátási helyeken (fő)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2318	2285	2434	2609

36. táblázat: Számítógépek száma és használata az egyes oktatási intézményekben Kaposváron 2015-2024 között. (Forrás: KSH)

- A megyére vonatkozó, digitális dimenzióhoz kötődően az alábbi statisztikák számbavétele is hasznos lehet:
    - Az ezer lakosra jutó, helyhez kötött internet-előfizetések száma Somogy megyében[37] a második legalacsonyabb a megyei rangsorban, 2020-ban: a 289 db előfizetés/1000 lakos arány jelentősen alacsonyabb az országos átlagnál (319 db).
    - A száz lakosra jutó vezetékestelefon-vonalak száma szintén a második legkevesebb Somogy megyében, 20,9 db vezetékestelefon-vonal / 100 lakos. Az országos átlag megyei szinten 29,2 db.
    - A televíziószolgáltatás előfizetéseinek számában az előfizetői csomagok szerint Somogy vármegye a középmezőnyben található (374 db, az átlagnál enyhén magasabb érték) a 2020-as megyei adatok alapján.

A kaposvári **lakosság digitális felhasználói szokásait, digitális megoldásait** és **kompetenciáit** tekintve egy általunk elvégzett primer kutatás, azaz egy lakossági kérdőív eredményeiből tudunk kiindulni[38]. Válaszadóink közül mindenki rendelkezett valamilyen smart eszközzel, s legnagyobb hányaduk (90,1%-uk) használ a hétköznapokban okostelefont – mely viszonylag magas arányt képvisel a többi okos eszközhöz napi használatához képest –, emellett 62,8%-uk notebook-ot/laptopot, nagyjából a kitöltők fele személyi, asztali számítógépet és okos/smart televíziót, kb. negyedük pedig táblagépet, illetve okos órát.

Az IT-eszközök használatával kapcsolatos **jártasságot** is igyekeztünk felmérni, ahol a kitöltők saját korosztályukkal összevetett önreflexiójára alapoztunk. A válaszadók többsége átlagos (43%) vagy átlag feletti (közel 46%-a) képességeket tulajdonított magának, ugyanis az okostelefon és a rendszeres internet használat (amely az átlagos szintnek felel meg) mellett e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT-használatra is képes. A kitöltők összesen

[37] Forrás: ksh.hu, Digitális gazdaság, 2020 (ksh.hu)
[38] A felmérés online zajlott, ami ezen témakörben nyilvánvalóan torzítja a válaszokat.

csupán 5,8%-a gondolta úgy, hogy digitális készségei az átlagnál kevésbé erősek, s rendszerint segítségre is szorulnak e területen, illetve, hogy egyáltalán nem rendelkezik ilyen készségekkel. Az internethasználat célja a lakosok körében többnyire az információszerzés és tájékozódás, emellett a világháló kommunikációs, kapcsolattartási funkciója emelkedik ki. A harmadik leggyakrabban említett használati cél, mely kb. a kitöltők háromnegyede esetében került elő, a közösségi oldalak látogatása. Emellett gyakran előkerült, hogy sokak a különböző szolgáltatások igénybevétele érdekében használják az internetet, legyen szó például elektronikus vásárlásról vagy épp szállás, illetve repülőjegy foglalások intézéséről. Közepesen gyakori válasz volt az **ügyintézés** (pl. nyomtatványok letöltése és benyújtása), mely a kitöltők közel 70%-ánál fordult elő, ezt pedig a szórakozás (pl. video, film, zene letöltése) opció követte. A válaszadók 65,3%-a használja az internetet **rendszeres ügyfélkapus ügyintézés** céljából. A digitális átállás tekintetében fontos adatként hangsúlyozandó, hogy a kitöltők 59,5%-a számára képezi az internet a **napi munkavégzés részét**. Több, mint felük tanulási céllal internetezik, mely leggyakrabban az oktatási anyagok letöltése és az e-oktatás igénybevétele tekintetében mutatkozik meg. Ezekkel szemben a játék funkciók igénybevétele kevésbé volt jellemző a kitöltőkre. A szervezeti, intézményi felmérések is támogatták e terület feltárását, ugyanis a digitális átállás tekintetében a humán erőforrás felkészültségére is kíváncsiak voltunk az egyes intézményeknél, szervezeteknél. A tudás e tekintetben nagymértékben függött az adott szervezet profiljától, tevékenységi körétől, ugyanis egy vállalaton belül is eltérő kompetenciákkal rendelkeznek a specialisták és a munkaerő másik hányada, akik egyáltalán nem digitális eszközökkel foglalkoznak (s normákat kell teljesíteniük). A specialisták ugyanakkor több esetben is kiemelkedő digitális készségekkel rendelkeznek, mely az oktatási színvonalnak is köszönhető, akikért versenyeznek az egyes vállalatok.

A város és várostérség szolgáltatási mixét tekintve, **a digitális átállást lehetővé tevő infrastruktúra mennyiségi és minőségi jellemzőit** vizsgálva elmondható, hogy a digitális átállást nagymértékben támogató és elősegítő helyi egyetemek is jól felszerelt digitális eszközállománnyal és infrastruktúrával rendelkeznek, mely elengedhetetlen többek között a gépészmérnöki képzés esetén is. Természetesen ennek fejlesztése egy folyamatos igényként jelenik meg, amennyiben versenyképességi tényezőket is mérlegelünk. Fontos emellett megemlíteni az infrastrukturális kapcsolatokat, ugyanis a képzések körének bővítésekor a Kaposvári Campus a gépészmérnöki képzés tekintetében támaszkodni tud a MATE Gödöllői Campusának infrastruktúrájára és tudásbázisára, a villamosmérnöki képzés kapcsán pedig együttműködés keretében az Óbudai Egyetemre.

A Digitális város dimenzió mentén fontos annak felmérése is, hogy a **lakosság milyen platformon** (hagyományos postai levelezés, telefon, személyes ügyintézés, online ügyintézés/e-mail, mobil applikáció, digitális mérők/eszközök vagy egyáltalán nem kerül velük kapcsolatba) **kerül kapcsolatba az egyes szolgáltatókkal, milyen digitális ügyintézési lehetőségek állnak rendelkezésre a (köz)szolgáltatások terén**. Bár több szolgáltatás tekintetében is lehetőség nyílik a digitális ügyintézésre, egyes területeken az emberek még mindig a személyes kapcsolattartás hívei maradtak (pl. egészségügyi vagy szociális ellátás, kulturális szolgáltatások), így a digitális reformok bevezetésénél a fogyasztói nyitottságot, készenlétet, illetve újdonság-elfogadást és elköteleződést is figyelembe kell venni. Az **áramszolgáltatás** tekintetében a kitöltők legnagyobb hányada (közel fele) online ügyintézés, illetve e-mail-ek formájában kerül kapcsolatba a szolgáltatóval. A **víz, illetve csatorna szolgáltatás** tekintetében is ez a trend figyelhető meg, bár a kitöltők negyede a hagyományos postai levelezést részesíti előnyben. A **távhő**

és hőszolgáltatás esetében ugyancsak az online ügyintézést részesítették előnyben, ám nem sokkal maradt el ettől a hagyományos postai levelezés vagy a telefonos kapcsolatfelvétel sem. A **hulladékszállítás** tekintetében is az eddigi két legnépszerűbb megoldás emelkedik ki: online és hagyományos postai út. A közösségi közlekedés, valamint a szociális ellátás esetén viszont a válaszadók többsége nem lép kapcsolatba a szolgáltatóval, ha pedig megteszik, jellemzően személyesen bonyolítják az ügyintézést. A közhivatali ügyintézésnél és a kulturális szolgáltatásoknál a személyes kapcsolatfelvétel dominanciája figyelhető meg, mely mellett az online/e-mailben történő kapcsolatfelvétel is hangsúlyos (a válaszadók kb. 30%-os részarányával), továbbá ez a személyes fókusz látható az alapfokú oktatás és az egészségügyi ellátás (a kitöltők 57,4%-a személyesen intézi az ügyeit, s az elektronikus ügyintézés nagyon lemarad ezen a területen, csupán 9%-kal szerepelve) esetén is.

A **digitális megoldásokat vizsgálva a helyi közösségi és közúti közlekedésben**, elmondható, hogy a közlekedési szokások változása rendszerint egy lassú folyamat, melyben az újdonságok (pl. okos megoldások, elektromobilitás, közbringa stb.) esetén figyelemmel kell lenni a szereplők esetleges idegenkedésére, szokásaik lassú változására is. Ebből kifolyólag a Mobilitási tervben rövid távon (2020-ig) csupán kisebb mértékű digitális változások prognosztizálhatók, jelentősebb változások csupán középtávon (2030-ig) várhatók.

A dinamikus utastájékoztató rendszer jelenleg kiépítés alatt van (20 db) amely tájékoztatást nyújt az utazó közönség számára, hogy az adott buszmegállóból hová lehet utazni, mik az átszállási lehetőségek, és hány percet kell várni a buszra.

2020-ban megújult, 2020. novemberében átadásra került az intermodális csomópont a vasútállomás mellett, egyúttal a helyi közlekedési buszvégállomást is érintette2021. júliusától kezdve a menetrendjük a www.menetrendek.hu és a www.google.com/maps szolgáltatás részeként is elérhető, az utazások tervezhetősége így kibővült az utasok számára. Kaposvár területén 1999 óta működik díjfizető várakozó rendszer. A **fizető parkolás** rendjét üzemeltetését a település közgyűlésének 58/2010. (XI. 17.) számú önkormányzati rendelete szabályozza. A város területén belül jelenleg összesen 38 kijelölt önkormányzati tulajdonú fizető parkoló működik övezeti megosztásban, 2618 parkolóhellyel és 105 díjfizető automatával. A készpénzzel történő fizetés mellett **és mobiltelefonos szolgáltatás** is működik.
Az önkormányzat az **energetika** terén is jelentős lépéseket tett a digitalizáció irányába. A közintézmények energiafelhasználás csökkentési terveket dolgoztak ki, digitálisan gyűjtik az energiafogyasztásra vonatkozó és más energetikai adataikat, amelyeket központi rendszerek felé továbbítanak. Példaértékű beruházásként az Agórában épületfelügyeleti rendszert telepítettek, amellyel jelentős megtakarítás érhető el az energiafelhasználás terén.

Végül, a **digitális megoldásokat vizsgálva a közművek** területén, 2020-ban elkészült a várostól keletre, a 61-es út mellett felépített modern szennyvíztisztító telep, ami 140 ezer kaposvári és környékbeli lakos kiszolgálására alkalmas. Az új, modern kaposvári szennyvízteleppel a régi, 1990-ben épült és korszerűtlen létesítmény korszerűsítése történt meg. Kaposvár csatornahálózata jelenleg 16 települést lát el. Az új létesítmény a technológiában és kapacitásában is bővült.

2.3.4 Megtartó város dimenzió

A megtartó város dimenzió mentén Kaposvár társadalmi folyamatainak helyzetértékelésére helyeződik a hangsúly, beleértve a befogadást és esélyegyenlőséget is különös tekintettel a város, illetve várostérség társadalmára, humán infrastruktúrájára, valamint gazdaságára és szolgáltatási mixére is.

A demográfiai helyzetet vizsgálva Kaposvár az ország leggyérebben lakott megyéjében, Somogy megyében helyezkedik el, ahol az 1 km^2 -re jutó lakosok száma 50 fő. A népesség csökkenésének oka egyrészt a természetes fogyás, másrészt az országon belüli vándorlás. A megye lakosságának fokozatos öregedése az országos és az európai uniós trendekkel megegyező tendencia. A növekvő átlagos életkor és az alacsony születésszám a korstruktúra jelentős átalakulását és kedvezőtlen irányú változását okozza, akárcsak Magyarország legtöbb középvárosában. Kaposváron 2011 után jelentősebb népességcsökkenés figyelhető meg, 2015-ben 64 134 fő, 2020-ban 61 948, majd a 2024-es KSH-adatok már csupán 58 459 főről számolnak be, ahol a nők részaránya 53,4%, a férfiaké pedig 46,6%. A település népességszámát a természetes népmozgalom, azaz a születések és a halálozások egyenlege mellett a vándorlási folyamatok határozzák meg. Az élveszületések és halálozások egyenlege 2015 és 2024 között évről évre negatív mérleggel zár, számuk nagyon váltakozó tendenciát mutat. Az élveszületések tekintetében összességében egy csökkenés figyelhető meg, 2024-ben 6,5-ös rátával 1000 főre vetítve. A halálozások számában 2020-tól egy hirtelen növekedés látható (többek között a koronavírus következményeképp), egy 14,6-es 1000 főre vetített rátával, mely 2024-re 13,4-es értékre csökkent.

A kaposvári népesség korcsoportonkénti megoszlása öregedő tendenciát mutat. A 2022-es népszámlálási adatok alapján a 0-14 éves korosztály 12,5%-ot képviselt, míg a 15-59 év köztiek 55,6%-ot, s a 60 év felettiek 31,0%-ot tett ki a teljes népességből. Az öregedési index az utóbbi évtizedben intenzíven emelkedett, melynek 2019-es értéke 222,4%, ami 2022-re 247,4%-ra nőtt. A helyi lakosság nemzetiségi összetételét vizsgálva a 2022-es népszámlálási adatok alapján elmondható, hogy 88,9%-uk magyar, 1,95%-uk cigány, továbbá a németek 0,96%-os aránya emelkedik még ki az egyéb nemzetiségek mellett.

A **helyi identitást meghatározó tényezőket** és szerepüket vizsgálva a helyi/térségi közösség alakításában, elsősorban a történeti és kulturális adottságok, a társadalmi élet, a szokások, hagyományok, a nemzetiségi kötődés, valamint a vallási közösségek emelkednek ki. Kaposvár egy sokoldalú város, ahol az igazi értéket nem egy-egy épület jelenti, hanem az egységes utcakép és épületegyüttes. A városközpont tulajdonképpeni rehabilitációja, valamint a Kossuth tér tiszta gyalogosforgalmúvá tétele igazi közösségi teret biztosított a városnak. A 2010-es nagyszabású városközpont-rekonstrukció tovább bővítette a gyalogosfelületeket, újabb szökőkutak, utcabútorok és szobrok tették még hangulatosabbá az utcákat. Ennek eredményeképp 2010-ben Kaposvár elnyerte a „Magyarország legszebb főtere, főutcája” díjat, 2013-ban pedig a megyei önkormányzat által adományozott „Örökségünk – Somogyország Kincse” elismerést. A város 2016-ban a „Kiváló Európai Desztináció” elismerést is megkapta. Kaposvár bővelkedik mind épített, mind természeti értékekben, melyek jelentősége túlnő turisztikai vonzerején. A Csiky Gergely Színház, a megújult Rippl-Rónai Villa, a Szentjakabi Bencés Apátság, a Deseda-tó, a Virágfürdő és a Belváros jelentik a város identitásának legfőbb építőköveit. A város idegenforgalmi gazdaságának erősítéséhez ezért a felsoroltakra támaszkodva szükséges a további minőségi szálláshely-fejlesztés (pl. konferenciaturizmus), a korszerű és környezetbarát vendégforgalom érdekében a kerékpárút-hálózat kiterjedtebb kiépítése. A Deseda-tó kiváló adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy bekerüljön Magyarország ismert turisztikai célpontjai közé, ehhez azonban komplex és minőségi szolgáltatások alakítandók

ki a tó környékén (mindezt már EU-s pályázati forrásokból megvalósuló konkrét terv célozza a városban). A fentebb említett lovassport szintén egy olyan, már meglévő adottsága a városnak és a környéknek, amelyet érdemes továbbfejleszteni, további szolgáltatásokkal bővíteni. Fontos identitásképző tényező a Zselichez való kötődés is. Szélesebb körben vizsgálódva pedig a város vonzáskörzetét elsősorban a falusi turizmus dominálja (pl.: Bőszénfa, Patca).

Kaposváron jelentős számú fesztivált rendeznek éves gyakorisággal, melyeken minden érdeklődő és korosztály megtalálhatja a számára kedves programokat (farsangi programsorozat, Rippl-Rónai Fesztivál művészeti programjai, Szentjakabi Nyári Esték előadássorozata, Kaposfest, Kaposvári Gyermek- és Ifjúsági Színházi Biennálé – ahol magyarországi és határon túli magyar gyermek- és ifjúsági előadások láthatók –, Mézfesztivál, Miénk Rigó Jancsi Napok, Rippl-Rónai Fesztivál, valamint a Kaposvári Állattenyésztési Napok a Pannon Lovasakadémián). Ezek a rendezvények kiemelkedő közösségépítő erővel bírnak, s nagyszámú látogatói létszámot vonzanak, egyben táplálva a kulturális összetartozást és a helyi identitástudatot, akár városi, akár nemzeti szinten, emellett gazdagítják a térség nemzetközi kapcsolatait is. A sport is kiemelkedő közösségszervező erővel bír, amit a helyi önkormányzat is aktívan támogat. A további eredményes és széles rétegeket megmozgató sportélet érdekében nem maradhat el a sportági infrastruktúra folyamatos javítása sem a jövőben. A futball mellett más sportágak is jelentősek a városban (pl. kajak-kenu), emellett a köznevelésbe integrált sport is szerves részét képezi a város egészséges életmódot promotáló üzeneteinek. Az elvárhatónál kevesebb azonban a sportoláson kívül egyéb szabadidő színvonalas eltöltésére alkalmas terület a városban. Végül, a vallási élet is meghatározó tényező Kaposváron, ahol 24 új templom és kápolna épült, számos régi pedig megújult; katolikus és református iskolák és óvodák működnek. Kaposvárott, mint valamennyi nagyvárosunkban a történelmi egyházak mellett számos más egyház és vallási közösség is megtalálható, ugyanakkor a katolikus és református közösségek rendelkeznek a legtöbb hívővel.

A **térségi mobilitási trendek** és a várostérségi ingázás tekintetében elmondható, hogy Kaposvár Somogy vármegye gazdasági és oktatási központjaként jelentős vonzerővel bír a környező településeken élő emberek tekintetében, legyen szó a szolgáltatási szektorban vagy épp az ipari parkokban dolgozó munkavállalókról. A vasút területén végbemenő beruházásoknak köszönhetően a Kaposvár-Fonyód közti szakasz felújításával gördülékenyebbé vált az elővárosi közlekedés is, hisz sokak ebből az irányból járnak be a munkahelyre és az iskolába Kaposvárra. Kaposvár kiterjedt vonzáskörzettel rendelkezik, ami a munkába járás, iskolába járás és a városi szolgáltatások elérése kapcsán a közlekedési igényeket is meghatározza. A kaposvári vonzáskörzet 87 települése hozzávetőlegesen Kaposvár 40 km-es körzetét jelenti, ami Somogy vármegye területének közel egyharmadát foglalja el, érintve Baranya és Tolna vármegyét is. Kaposvárra megközelítőleg napi 17 ezer ember ingázik, amiből 56% a munkába járási célú és 44% az iskolába ingázók aránya (2018-as adatok alapján). Volumenét tekintve a legtöbb ingázó a külső agglomerációs gyűrű településeiről, elsősorban a Kaposvártól nyugatra lévő településekről érkezik.

Bár 2018-nál frissebb számadatokkal nem rendelkezünk az ingázás és a mobilitás tekintetében, mindenképp kiemelendő a két ipari parkban, valamint a város gazdaságilag meghatározó központjaiban tevékenykedő hazai és nemzetközi vállalatok vonzereje. Városrészek szintjén mindez az alábbi területeken jelentős, forgalomvonzó képességük miatt: a *belváros* jellemzően kereskedelmi, intézményi, közösségi funkciójú terület, melynek mentén Kaposvár kereskedelmi, idegenforgalmi, oktatási, egészségügyi és államigazgatási központja. Ennek köszönhetően vonzáskörzete messze túlterjed a saját, illetve a város

határain (szolgáltatások, munkahelyek, intézmények). A belvárosi parkok mellett itt található a védett örökségi elemek nagy része, az identitást hordozó épületek többsége, valamint az intézményi területeken kívül a lakófunkció is jelen van. Az *északnyugati városrész* főképp gazdasági és lakófunkcióval bír, emellett oktatási és zöldfelületi funkciókat is ellát. Több kiskereskedelmi üzlet található itt, valamint a jelentősebb kereskedelmi cégek letelepülése is nagyobb forgalmat generál a területen. Az *északi városrészt* döntően a lakó- és a sportfunkció határozza meg, de egy zöldfolyosó és a VOLÁN-telep mellett kisebb vállalkozások jelenléte is megfigyelhető ott. A *Kisgátat és környékét* elsősorban a gazdasági (két ipari park, cukorgyár, kereskedelmi-szolgáltatók) területek uralják, emellett egy családi házas övezet és egy kollégium is található ott. *Kecelhegy és Cser* tekintetében főleg lakóterületekkel és iparterületekkel lehet számolni, emellett az oktatási és szociális funkciók is kiemelkednek. *Donner és Rómahegy* területe elsősorban lakófunkciót, illetve gazdasági funkciót (mezőgazdaság, turizmus – fürdő, kulturális jellegzetességek) tölt be. *Ivánfahegy és Kaposszentjakab* főképp lakófunkciót tölt be, valamint mezőgazdasági szerepe mellett regionális hulladéklerakás és kezelés is zajlik a területen. *Kaposfüred* a város egyik legkedveltebb lakóövezete, emellett mezőgazdasági területek is fellelhetőek ott. *Toponár, Répáspuszta, Fészerlakpuszta és Deseda* térségében a lakófunkció és a kisebb gazdasági (kereskedelmi) mellett kiemelkedik az oktató funkció – a MATE modern campusa, a Pannon Lovasakadémia és a kapcsolódó sporttelepek –, valamint a turisztikai funkció is (kastély, Deseda-tó), melyek jelentős forgalmat generálnak a térségben. Végül, Töröcske és Zselic kertváros esetében a lakófunkció mellett nagyobb természetvédelmi területtel is számolnunk kell.

A **társadalmi rétegződés**, illetve **konfliktusok** tekintetében nem határozhatók meg jelentős problémák, ugyanakkor a szegregátumok helyzetét érdemes lehet itt megemlíteni. Az egyetlen valódi szegregátum (a Nádasdi utcában, ahol az önkormányzat több szociális városrehabilitációs programot vitt már véghez) mellett Kaposváron további, egyre rosszabb helyzetbe kerülő területek is azonosíthatók, melyekre kiemelt figyelmet kell fordítani a súlyosabb társadalmi konfliktusok kialakulásának megelőzése érdekében. A Cseri városrészben a leromlott állapotú, a város egyéb területeihez képest értékéből veszítő épületek, bár nem alkotnak összefüggő, szegregált, vagy szegregációval fenyegetett területet, a városrész leszakadásának elkerülése érdekében beavatkozások megtétele lehet indokolt. Emellett a város déli, külterületi, zártkertes részein egyre nagyobb számú, alacsony jövedelmű és iskolázottságú ember lakik, továbbá szlömösödés jelei figyelhetők meg, elsősorban a Donner-városrésztől délre. Figyelmet szükséges szentelni a lakótelepeken élők életkörülményeinek javítására, az alacsony státuszú, illetve időskorú népesség számára elérhető programok bővítésére is, több helyen leszakadás, a közösségek szétesésének jelei figyelhetők meg.

A civil szféra jelenléte és működése igen jelentős a helyi társadalom fejlődésében, a közösségi élet melletti elkötelezettség kialakulásában, az önkéntesség erősödésében. A civil szféra leginkább a kezdeményezésben erős: a civil társadalom eredeti ötleteket hoz, más forrásokat is képes bevonni, biztosítja a részvételt és az aktivitást, segíti a nyilvánosságot, megerősíti a szolidaritást. A helyi demokrácia kiteljesedésének fontos eleme az erős, aktív civil szféra. Kaposvár önkormányzata alapelvként fogalmazza meg, hogy az önkormányzati feladatok, szolgáltatások ellátásába és a döntés-előkészítési folyamatba – folytatva az eddig követett gyakorlatot - mind szélesebb körben be kívánja vonni a civil szférát, emellett támogatja a városban működő civil szervezeteket (Támogatási Keretekkel, közvetlen és közvetett pénzügyi támogatással), s igen sokrétű kapcsolatrendszert alakított ki és működtet ma is a helyi civilekkel. A 2009-ben készült Civil koncepció ezen együttműködési formákat és kapcsolatrendszert foglalja össze egy egységes dokumentumban, megfogalmazva egyúttal a további partnerség irányelveit és

fejlődési lehetőségeit. A 2026-os NAV Regisztrált Civil Kedvezményezettek listája szerint a városban 284 **civil szervezet** tevékenykedik. Az alapítványok nagy része valamely kaposvári intézményhez kötődik, főleg oktatási téren, tevékenységük pedig igen széleskörű. A civil szervezetek az alábbi területeken működnek a városban: kulturális, művelődési terület (a legtöbb civil szervezet e területtel foglalatoskodik, a művészetektől a táncig); sport (mozgási lehetőségek, egészséges életmód népszerűsítése, utánpótlás nevelés); érdekképviselet (ifjúság védelme, hátrányos helyzetű családok, romák problémáinak kezelése, fogyasztóvédelem); oktatás (iskolákban folyó nevelési-oktatási munka támogatása, tehetséggondozás, felzárkóztatás, rendezvények és utazások szervezése); természet- és környezetvédelem (túrák, városszépítés, környezettudatos életvitel népszerűsítése); nyugdíjas egyesületek (egyedül élő idősek segítése, rendezvények); egészségügy (fogyatékossággal járó, életvitelt hosszútávon befolyásoló betegségben szenvedők támogatása, tanácsadás, tapasztalatcsere, orvosi előadások). Az egészségügyben elkötelezett civil szervezetek rendszeres résztvevői az esélyegyenlőséggel kapcsolatos programoknak, munkájuk, tevékenységük nagyban kapcsolódik az esélyegyenlőség megteremtéséhez. A civil szervezetek állandó problémáját jelenti az aktív tagság általgéletkorának növekedése, kevés fiatal csatlakozik hozzájuk.

A város lakóinak számára az **esélyegyenlőség** biztosítása a legtöbb területen már ma is megoldott, és jól működik, a még hiányos területek is nevesítve és tervezve vannak a 2018-as Helyi Esélyegyenlőségi Programban (HEP). Kaposvár MJV elkötelezett az esélyegyenlőség biztosítása mellett, ennek megfelelően stratégiai- és egyéb alapdokumentumaiban is rögzítette a mindenkit megillető egyenlő bánásmód és a veszélyeztetett társadalmi csoportok esélyegyenlőségét biztosító alapelveket. A HEP részletesen foglalkozik az esélyegyenlőség szempontjából veszélyeztetett csoportok - a mélyszegénységben élők és romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők – helyzetével. Tematikusan is foglalkozik továbbá a szociális, egészségügyi, kulturális, oktatási, sport stb. szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosításával, az egyes társadalmi csoportok speciális szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével is (akadálymentesítés, speciális étrend, mozgáskorlátozottság, szegénység…). A város önkormányzata a Szociális és a Gyermekvédelmi törvényben, valamint a kormányrendeletekben meghatározott kötelező feladatokon kívül több önként vállalt feladatot is ellát az arra rászorulók esélyegyenlőségének javítása érdekében (pl. lakhatási támogatások, gyermekvédelmi kedvezmények, települési támogatás). Ahhoz, hogy Kaposvár megteremtse az esélyegyenlőséget, a lakhatási, szociális ellátások mellett az infrastruktúrához való egyenlő hozzáférést is biztosítania kell. Az infrastruktúrafejlesztés része a közműellátottság 100%-os lefedettsége a lakott területeken, a még meglévő földutak szilárd útburkolattal való ellátása, illetve pormentesítésük, valamint a gyalogos közlekedés biztonságossá tétele, és a városi tömegközlekedés fejlesztése. A szociális és egyéb szolgáltatásokon kívül a szélesebb közönségnek szánt programok esetében (Kaposvár kiemelt nagyrendezvényei) is gondoltak a helyi esélyegyenlőség biztosítására: egyrészt szervezőként, másrészt közönségként legyenek jelen minél nagyobb számban e társadalmi csoportok képviselői.

A HEP a feladatok beazonosításán túl a leszakadó vagy veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkóztatását is előtérbe helyezve (összhangban az Antiszegregációs Tervvel) **részletes intézkedési tervet** is tartalmaz valamennyi csoport tekintetében: Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége (pl. roma integráció segítése, mélyszegénységben élők rossz egészségi állapotának javítása, hátrányos helyzetű és munkát vállalni szándékozó álláskeresők munkaerőpiaci helyzetének javítása, alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása, komfortfokozatának növelése); Gyermekek esélyegyenlősége; Nők esélyegyenlősége; Idősek esélyegyenlősége; Fogyatékossággal

élők esélyegyenlősége. Kaposvár Megyei Jogú Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve (2007-2013) is igyekezett biztosítani az esélyegyenlőséget a városban. A program általános céljai a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek oktatási szegregációjának csökkentése. Törekedni kell a körükben kirívóan magas fogyatékossá minősítési arányok visszaszorítására, az oktatási szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítására, a halmozottan hátrányos helyzetűek lemorzsolódásának csökkentésére. Fontos emellett kiemelni az Antiszegregációs Terv azon korábbi rehabilitációs projektjeit, akcióit, valamint legmeghatározóbb szereplőit, melyek jelentős eredményeket tudtak felmutatni:

- a roma származású munkanélküliek számára a „Segély helyett a munka” lehetőségét a kormányhivatal tudja biztosítani;
- a NOSTRU szociális városrehabilitációs program egymásra épülő beavatkozásokat tartalmazott, ami érinti a környezetet, az épületállományt és a lakosságot egyaránt. A Bereck Sándor városi program keretében út- és járdafelújítások történtek. Emellett miniprojektek is megvalósultak a programok keretein belül: interkulturális napok, turisztikai szolgáltatók megjelenése, versenyek, kulturális műsorok, környezetvédelem, gyerekprogramok;
- a Komplex Telep-program a Nádasdi utca és környékén élők számára egyéni és közösségi humánfejlesztési szolgáltatásokat nyújtott, segített a munkahelyteremtésben, képzésekbe vonta be a lakosságot, továbbá különböző hasznos, szemléletformáló programokat szervezett gyermekek és felnőttek számára. E programban kiemelt szerep jutott a SzocioNetnek (gyermekjóléti, családsegítő, adósságkezelési szolgáltatások), a Napkerék Egyesületnek és a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak (családi egészségnapok, környezetfejlesztési akciók, nyári játékos foglalkozások), valamint Kaposvár MJV Önkormányzatának (beruházási, lakókörnyezet-javítási elemek).
- TOP 6.9.1 konstrukció keretében a 2014-20-as ciklusban további szociális városrehabilitáció projekt is megvalósult, és egy jelenleg is folyamatban van (utóbbi 2023.márciusig tart).

A terv keretein belül a fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére ügyelve több intézkedést hoztak az oktatás (ösztöndíjak, közvetlen anyagi hozzájárulás, korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása), az egészségügyi és szociális programok (oktatóprogramok, szűrővizsgálatokon való részvétel ösztönzése, egészségfejlesztő tevékenységek, természetbeni juttatások, mentálhigiénés programok), a kultúra és a közösségépítés (romaügyi referens és szakképzett romológus alkalmazása, gyermek- és ifjúsági sportprogramok, táborok, rendezvények, környezettudatos nevelés), a lakhatási és mobilizációs integráció (szociális bérlakás program, lakások komfortfokozatának növelése, lakókörnyezet rehabilitációja, közművesítettség), az esélyegyenlőség (mentor program, gyermekvédelem, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek figyelemmel kísérése), valamint a foglalkoztatás (közhasznú foglalkoztatás) területén.

Kaposváron közel 40 **társadalmi vállalkozás** tevékenysége emelkedik ki, melyek nagy része alapítványi formában működik. E szervezetek elsősorban a következő területeken tevékenykednek: gyermekvédelem; ifjúság; esélyegyenlőség; társadalmi segítségnyújtás; tanácsadás; családsegítés; szociális tevékenység; egészségmegőrzés; önkéntesség; környezetvédelem; idősgondozás; kultúra; nemzeti összetartozás; hátrányos helyzetűek megsegítése. A legtöbben ugyanakkor a társadalmi segítségnyújtás, valamint az esélyegyenlőség támogatása iránt elkötelezettek.

A **szolgáltatásokhoz való hozzáférhetőség lakossági** szempontból történő vizsgálatát egy lakossági kérdőív eredményeinek értékelésével tudtuk elvégezni, nagy hangsúlyt fektetve a kaposváriak **elégedettségére**. Az önkormányzat és egyes civil szervezetek igyekeznek megteremteni az egyes területeken igénybe vehető szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférhetőséget különböző programok, akciók és tervek segítségével, emellett a Helyi Esélyegyenlőségi Program is igyekszik mindezt támogatni. A kérdőív eredményei azt sugallták, hogy az óvodai és bölcsődei ellátással, az általános iskolai oktatással és infrastruktúra-felszereltséggel, a szociális ellátással, a kulturális szolgáltatásokkal, a zöldfelületekkel, a kereskedelmi létesítmények közelében történő parkolással, a közvilágítással, valamint a közbiztonsággal többnyire elégedettek, illetve közepesen elégedettek voltak válaszadóink, ugyanakkor a sötétedés utáni közbiztonság esetében, legyen szó a városközpontról vagy az emberek közvetlen lakókörnyezetéről, már megjelent egy kisebb fokú elégedetlenség is. A városi kerékpárutak hosszával, minőségével, valamint a kerékpárosokat támogató infrastruktúrával való elégedettség nagyon megoszlott a válaszadó kaposvári lakosok körében, közel azonos mennyiségű voksot adva az elégedett, közepesen elégedett, alig elégedett, egyáltalán nem elégedett kategóriákra. Sugallva az infrastrukturális fejlesztések további szükségességét, a közterületek általában vett minőségével a kitöltők sokkal kevésbé voltak elégedettek (sőt, alig vagy egyáltalán nem elégedettek), s ugyanez a tendencia mondható el a járdák minőségéről az emberek közvetlen lakókörnyezetét illetően, valamint az utak általános minőségének megítélése tekintetében. Szembetűnő volt emellett a válaszadók körében az egészségügyi alap-és szakellátás minőségével való viszonylagos elégedetlenség, valamint a kiemelt közintézmények közelében történő parkolási lehetőségekkel sem volt elégedett a kitöltők nagyobb százaléka. Azon területeken, ahol a lakosok többsége elégedetlenségét fejezte ki, potenciális fejlesztési, felújítási, korszerűsítési lehetőségek körvonalazódnak a város számára.

A szolgáltatások tekintetében a helyzetfeltárás adataiból következtetve (hasonló eredményeket látva, mint amik a lakossági felmérés során kerültek elő) elmondható, hogy a jelenleg folyamatban lévő, bölcsődei férőhelykialakítást követően hosszú távon is kellő kapacitás áll majd rendelkezésre, emellett a családi napközik száma is évről évre nő, ezért kapacitásbővítésre sincs szükség. A társadalmi-gazdasági folyamatok, demográfiai tendenciák, munkanélküliség, a létbizonytalanság, illetve az ebből eredő devianciák következtében egyre többen igénylik a gondoskodás, a támogatás valamilyen formáját. Ugyanis a 35-39 közötti aktív korosztály mellett az 55-59 éves korosztályba tartozók száma emelkedik ki a város korfájából, ami azt jelenti, hogy a következő években, évtizedben az e korosztályokba tartozók idősödésével egyre nő azok száma, akik az idősek részére nyújtott ellátások iránti igénnyel jelentkezhetnek. A 45-49 éves korosztálytól kezdődően csökken a férfiak aránya, azaz megnő az egyedül élő nők száma, akik így nagyobb mértékben szorulnak rá a szociális ellátórendszer szolgáltatásaira. A jövőben tehát a demográfiai tendenciának megfelelően alakuló ellátórendszert kell működtetni. Az intézmények, szolgáltatások kapacitását és szakmai programját is a szükségletekhez igazítva kell alakítani. Indokolt a szolgáltatási kapacitások bővítése az ápolást, gondozást nyújtó ellátások terén. Külön figyelmet kell szentelni a szegregált lakóövezetben élő, szociálisan hátrányos helyzetű lakónépesség életkörülményeinek fejlesztésére, lakáskörülményeinek javítására (komfortosítás, közösségi tér biztosítása, életmód- és egészség programok megvalósítása). Hazánkban a várható átlagos élettartam továbbra is messze elmarad az EU átlagától, de még a környező keleteurópai országok ide vonatkozó adataitól is. A kedvezőtlen trendet csak átfogó, összehangolt népegészségügyi stratégia megvalósítása fordíthatja meg, széleskörű kormányzati, tárcaközi összefogással, az önkormányzati szövetségek és a civil szféra bevonásával. Az önkormányzat közvetett

eszközökkel az egészségügyi alapellátások és szolgáltatások hatékony működtetése révén, az egészségfejlesztésben közreműködők tevékenységének koordinálásával, a nevelési-oktatási intézmények prevenciós és az egészséges életmódot tudatosító, az egészségműveltséget fejlesztő tevékenységek támogatásával tud befolyást gyakorolni a kedvezőtlen egészségügyi tényezőkre, a szociális helyzetre. A városi egészségügyi, valamint ifjúságpolitikai koncepció célkitűzései és feladatai is hozzájárulnak a problémák megoldásához.

2.3.5 Kiszolgáló város dimenzió

Kaposvár a magyarországi **városhierarchiában elfoglalt helyzete** alapján teljes értékű megyeközpont és részleges regionális központ. Az országos térszerkezetben a külső városgyűrű részét képezi, nem rendelkezik több megyére kiterjedő térszervező potenciállal, a megyén belül azonban központi szerepe van. Közlekedési szempontból, valamint az igazgatási, gazdasági, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi területen és a szociális ellátás, kultúra, turizmus, sport és rekreáció terén is központi funkciókkal bír és változatos szolgáltatásokat kínál a térség lakosságának, vállalkozásainak.

Az országos és megyei szintű dokumentumok is hasonlóan értékelik a város szerepkörét, célként a város térségi szerepének erősítését, elsősorban az élelmiszeriparra épülő gazdaságának fejlesztését emelik ki célként.

Az **OTrT** több országos jelentőségű térszerkezeti elemet jelöl Kaposvár területén. Ezek közül kiemelhető az M9-es gyorsforgalmi út nyomvonala a jelenlegi 61. sz. főút elkerülője mentén, a 67. sz. főút nyugati elkerülője, valamint az V. sz. transzeurópai vasúti folyosó Kaposvárt érintő szakasza. A tervben meghatározott területfelhasználási kategóriák nem jelentenek akadályt a város által tervezett fejlesztések megvalósításában, legtöbb esetben vegyes területfelhasználást engedélyez. A Zselichez kapcsolódó erdőterületek mellett a Töröcskén beépítésre szánt területrész is erdőgazdálkodási térségként lett jelölve. A közigazgatási terület érintett az országos ökológiai hálózat övezetével, az Orci-patak és Deseda-patak mentén, a Deseda-tó környezetében, a Kapos völgyében lévő beépítetlen területek egy részén, és a nagyobb összefüggő erdőterületeken. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe és jó termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe kisebb kiterjedésű foltok tartoznak Fészerlakpuszta, Répáspuszta, Kaposfüred környezetében, és a központi belterülettől nyugatra eső részen.

Somogy Megye Területrendezési Terve a kijelölt övezetek tekintetében összhangban van az OTrT-vel, kiegészülve a későbbi területfelhasználásra vonatkozó irányelvekkel. A várostól északra a mezőgazdasági tájhasználat prioritását hangsúlyozza, kiemelve a termékek helyi, illetve megyében történő értékesítésének, feldolgozásának fontosságát. Az erdőgazdálkodás, a tórendszerek, hagyományos, mozaikos tájszerkezet fenntartását is prioritásként jelöli meg, teret engedve azonban további urbanizációs folyamatoknak is. Ezek elsődleges helyszínéül a 610. sz. út és az elkerülő út közötti tartalékterületet jelöli meg, de a zártkertes részek tervezett módon történő, visszafogott mértékű lakóterületté való átalakulását is megengedi. Lehetőségként emeli ki a Kaposvár-Dombóvár tengely fejlesztést, ahol az érintett települések számára a vasútállomások közelében való lakóterület fejlesztéseket irányozza elő oly módon, hogy a települések összenövését elkerüljék.

A **szomszédos települések** majdnem mindegyike jelölt ki fejlesztési területeket - elsősorban lakó és gazdasági területhasznosítási céllal – rendezési tervében a megyeszékhelyhez való közelségre alapozva. Ezek külön-külön nem, csak összességében számottevőek, azonban tényleges hasznosításuk, beépítésük realitása kicsi. A térségben

jelentős turisztikai célú kerékpár- és turistaút fejlesztéseket terveznek, melyek a zselici települések terveiben szerepelnek is.

Kaposvár szempontjából ezen felül jelentőséggel bír a sántosi lőtér, valamint a taszári repülőtér védőterülete. Ezen létesítmények esetében nem irányoznak elő funkcióváltást a rendezési tervek.

A városban kialakult **szegregátumok** (Nádasdi út mentén és Hangyásmál közelében) esetében nem az infrastrukturális hiányosságok a meghatározók, sokkal inkább a lakosság alacsony jövedelemszintje okozza a terület leszakadását. Infrastrukturális szempontból nagyobb problémát jelentenek a város belterületétől délre található zártkertes részek, ahová egyre nagyobb számban költöznek általában alacsony jövedelmű és képzettségű lakók.

Közműellátottság tekintetében nincs jelentős különbség Kaposvár városrészei között, az elektromos áram, szennyvíz és ivóvíz hálózat gyakorlatilag teljes mértékben kiépült. Hálózati hiányosságok elsősorban az újonnan beépülő területeken fordulnak elő, azonban problémát jelent a vezetékek elöregedése, így sok helyen a hálózat felújítása vált szükségessé.

Kaposvár nem tartozik a hőhullámok által leginkább veszélyeztetett városok közé. A **városi klíma** kellemesebbé tételének érdekében számos fejlesztés valósult meg az elmúlt években:

- a sétálóutcák és korlátozott forgalmú utak kialakításával javult a levegő tisztasága;
- a változatos színű és anyagú térkövek és burkolatok használatával mérséklődött az utak felmelegedése;
- a parkok, zöldterületek, játszóterek megújítása révén javult a levegő minősége, páratartalma és csökkent a szálló por mennyisége;
- a megújuló és évről évre gyarapodó szökőkutak szintén hozzájárulnak jobb közérzethez.

A város tervezett fejlesztéseinél továbbra is fontos szempontként tekint a meglévő kellemes klíma megőrzésére, lehetőség szerint további javítására.

Az **ipari tevékenység** elsősorban a város keleti és nyugati részén alakult ki, korábban a város szélén elhelyezkedő, ma már a várossal egybenőtt iparterületeken folyik. A városban két ipari park létesült, amelyek lehetővé tették az elmúlt években történt jelentősebb befektetéseket. Az önkormányzat által létesített Keleti Ipari Park zöldmezős, nagy területigényű beruházásokat tett lehetővé. A rendelkezésre álló területek ugyan még nem fogytak el teljesen, de a park keleti irányban bővítésre került. A VIDEOTON Ipari Parkban az elektronika, háztartási kisgépek gyártása, híradástechnika területén működő vállalkozások telepedtek le. Jellemzően ipari, gazdasági tevékenység színhelye emellett a Jutai út menti gazdasági övezet. Az iparterületek elérhetősége jónak mondható, a városba bevezető főbb utak mentén kerültek létrehozásra (610., 67. sz. főutak), vasúti kapcsolattal is rendelkeznek. Bár a meglévő iparterületek beépítettsége még nem teljes, további, nagyobb méretű vállalkozások betelepüléshez azok bővítése szükséges, ami alapvetően a város északnyugati területén a Jutai út és Füredi út közötti területen lehetséges, hosszú távon magában foglalva a lőszerraktár áttelepítését, területének gazdasági célokra való felhasználását is. Itt első ütemben 22,7, távlatilag közel 170 ha iparterület alakítható ki megfelelő érdeklődés esetén.

A kereskedelmi ellátásban minőségi változást eredményezett a – térségi vonzású – bevásárlóközpontok létesítése, amelyek ugyanakkor erőteljes átalakulást hoztak a kiskereskedelmi hálózatban. A nagyobb létesítmények a belváros határán, a Berzsenyi utca mentén, valamint attól távolabb a bevezető utak mentén alakultak ki. Az áruházak közösségi közlekedéssel is elérhetőek, azonban főként a külső városrészekben jellemzőbb a személyautóval való megközelítés. Az elmúlt évek városrehabilitációs programjainak hatására megújult belváros pedig jó lehetőséget teremt szakosodott kiskereskedelmi egységek, vendéglátóhelyek létesítésére.

A **lakáspiac**i szegmensek közül a legkeresettebbek a belvárosi hagyományos társasházi lakások, illetve az újszerű családiházas, ikerházas vagy kis társasházas területek a városban. A felújított panel, illetve hagyományos kertvárosi lakások iránt a kereslet mérsékelt, míg leginkább a magas rezsivel rendelkező régi lakótelepi és családiházak iránt rendült meg a kereslet.

2021. novemberi adatok alapján (ingatlannet.hu, 2021) a lakóingatlanok reál négyzetméterára 217-348 ezer Ft/m^2 között mozog.

Kaposvár MJV Önkormányzata a vonatkozó törvényekkel (Nvtv., Mötv.) összhangban 2012-ben hozta meg **vagyongazdálkodás**i rendeletét. A közép- és hosszútávú célokat a gazdasági program, illetve a vagyongazdálkodási koncepció határozza meg, míg az adott év teendőit a költségvetési rendeletben rögzítik.

Az ingatlanvagyon-gazdálkodás kiemelt célja a város által kötelezően ellátandó, illetve a városvezetés döntései alapján felvállalt feladatellátás által megkívánt elhelyezési igények megfelelő színvonalú, egyúttal gazdaságilag racionális módon történő biztosítása. Az ingatlanvagyon tekintetében a fő cél a város összvagyonának növekedése, a vagyonértékesítésből származó bevétel fejlesztési célokra történő felhasználása. Az önkormányzat kötelező feladatainak ellátását szolgáló forgalomképtelen és korlátozottan forgalomképes vagyoni kör tekintetében az állagmegóvás és lehetőség szerint értéknövelő ráfordítások elvégzése a cél.

Az Önkormányzat tulajdonában 2025-ös adatok alapján 3567 db ingatlan van, melyek könyv szerinti bruttó értéke 120.413.474.152.- Ft. A 3631 db ingatlanból 1897 db forgalomképtelen, 264 korlátozottan forgalomképes és 1406 db ingatlan képezi az üzleti vagyon körét, azaz forgalomképes. A vagyonösszetétel folyamatosan változik, a mobilizálható vagyon összértéke csökkent, ezzel párhuzamosan viszont növekedett a lakosság életkörülményeit jelentősen befolyásoló önkormányzati törzsvagyon.

A forgalomképes vagyontárgyak közül gazdaságilag meghatározóak a nem lakás céljára szolgáló helyiségek (üzlet, műhely, raktár), melyeknél törekedni kell a minél magasabb hasznosítottsági arány elérésére és az önkormányzat tulajdonosi pozíciójának fenntartására.

Az önkormányzatnak ingatlanvagyona mellett különböző gazdasági társaságokban is van részesedése, illetve több vállalatnak kizárólagos tulajdonosa. Ezek egy része közszolgáltatások ellátásáért felelős, alapvetően a Kapos Holding Közszolgáltató Zrt. alá szervezve működik. Az ilyen jellegű társaságokban az önkormányzat nem tervezi tulajdonrészének csökkentését, értékesítését, további közszolgáltatást ellátó cégekben tulajdon szerzését is lehetőségnek tekinti.

A város általános vagyongazdálkodási célja elsődlegesen a közfeladatok ellátásának biztosítása, vállalkozási tevékenysége sem veszélyeztetheti kötelező feladatainak ellátását.

Az önkormányzati vagyongazdálkodás során törekedni kell a vagyonelemek gyarapítására, különösen állami tulajdonú ingatlanok tulajdonjogának ingyenes megszerzésével, valamint városfejlesztési és iparfejlesztési szempontból frekventált ingatlanok vásárlásával.

Közép és hosszútávon a vagyongazdálkodás célja a vagyonelemek állagának megóvása, fejlesztése, erre pályázati források kihasználása (költségcsökkentő beruházásokra is), a közfeladat ellátásához nem szükséges vagyonelemek hasznosítása, adott esetben értékesítése, a befolyó bevételek lehetőség szerint vagyontárgyak megóvására való fordításával.

Speciális feladatként jelenik meg a város és térsége turisztikai kínálatának bővítése, elsősorban a helyi ifjúság számára vonzó programok tető alá hozásának lehetőségeinek megteremtésével.

A **középületek energiahatékonyságá**ban jelentős előrelépést jelentenek a 2014-2020-as támogatási időszakban megvalósított/megvalósuló projektek, azonban ennek ellenére jelentős többletköltséget jelent az önkormányzat, illetve a létesítmények üzemeltetői számára a fel nem újított épületek rossz energiahatékonysága. Ennek megfelelően számos középület esetében tervezett kifejezetten energetikai célú felújítás megvalósítása, illetve egyéb fejlesztések során is megvalósítanak energiahatékonysági célú vagy megújuló energiatermelést szolgáló projektelemeket.

Kaposvár **közúthálózatára** kettősség jellemző, úthálózata jellemzően rácsos felépítésű, ellentétben a főúthálózat sugaras szerkezetével. Észak-dél irányban halad a 67 sz. főút belterületi szakasza Kaposfüredi út, Füredi út, Berzsenyi Dániel út és Zselici útként. Kelet-nyugati irányban halad a 610 sz. főút 48-as ifjúság útja, Árpád utca, Dombóvári út elnevezéssel. A közúthálózat egyik problémája, hogy Kaposváron kevés a vasúti különszintű átjáró, a legtöbb átjáró szintbeni. A 67 sz. főút vasúti hídja és az új építésű, az IMCS fejlesztés részeként megvalósuló Hársfa utcai kezdetű felüljáró különszintű átjáró a városban.

A település a megye központjaként az országos és megyei jelentőségű utak gyűjtőpontja. Budapestről közúton két irányból érhető el: az M7-esen és Balatonszemestől a 67-es főúton; illetve az M6-oson és Dunaföldvártól a 61-es főúton. Pécs a 66-os főúton, Nagykanizsa és Dombóvár a 61-es főúton, a Balaton és Szigetvár pedig a 67-es főúton közelíthető meg. A 61-es főút északról elkerüli a várost, így azt keletről és nyugatról a 610-es főúton (régi 61 sz. főút) lehet elérni, a 67. sz. főútnak, melynek északi szakaszának fejlesztése 2023-ra zárul le, azonban nincs a várost elkerülő szakasza.

A helyközi és távolsági **közösségi közlekedés** centruma a városban az újonnan átadott Közösségi Közlekedési Központ, ahol a helyi-, a helyközi autóbusz- és a vasúti pályaudvar egyaránt helyet kapott. A Dél-Dunántúlon Kaposvár mind az autóbuszos, mind a vasúti személyszállításban központi szerepekörrel bír. A 40. és 41. sz. vonal az RFC6., mediterrán folyosó része, összeköttetést biztosítva Budapest, illetve Gyékényes (horvát-magyar határ) felé. Budapest felé a legtöbb viszonylat dombóvári átszállással közlekedik, naponta három közvetlen vonatpár indul. A legrövidebb eljutást kínáló járat kb. 2:30 perc alatt éri el Budapest-Kelenföld állomást. A 41 sz. vonalból ágazik ki két mellékvonal a településen: a 35 sz. vasúti mellékvonal Siófokig, a 34 sz. vasúti mellékvonal Fonyódig halad.

A település közigazgatási határain belül több vasúti megállóhely és állomás található. A 41 sz. vasútvonalon fekszik Kaposszentjakab vasúti megállóhely. A 34 sz. vasútvonalon fekszik Kaposfüred vasútállomás és Kapostüskevár vasúti megállóhely. A 35 sz. vasútvonalon fekszik Toponár vasútállomás és Répáspuszta vasúti megállóhely, azonban

a kötöttpályás közlekedés jelentősége városon, vagy a várostérségen belüli utazásoknál csekély.

A helyi közösségi közlekedést autóbuszokkal bonyolítja az önkormányzat tulajdonában álló Kaposvári Közlekedési Zrt. A helyi autóbusz hálózat követi a település gerincútjait. A társaság nem csak a belső városrészek felé, hanem a külső peremterületek felé, valamint több agglomeráció jellegű település (Kaposszerdahely, Kaposszentjakab, Kaposfüred, Toponár, Töröcske) felé is üzemeltet járatokat.

A belső városrészek autóbuszos ellátottsága magas szintű az átlapoló viszonylatoknak köszönhetően, de a külső területeken is megfelelő követési idő (45-60 perc) biztosított. A cég honlapja alapján a társaság évente 8,2 millió utast szállít.

2019-ben megvalósult az új Cseri busztelephely-fejlesztése és 40 db sűrített földgáz (CNG) hajtású busz beszerzése. (IKOP-3.2.2-15-2016-00002) A társaság a fentieken túl 2022 tavaszától 2 db elektromos buszt is üzemeltet, telephelyi töltés mellett. 2026 nyarán 15 db tisztán elektromos autóbusz került beszerzése, melyek már személyszállítási tevékenységet látnak el,

2021. júliusától kezdve a menetrendjük a www.menetrendek.hu és a www.google.com/maps szolgáltatás részeként is elérhető, az utazások tervezhetősége így kibővült az utasok számára.

A helyi kerékpárút hálózat kialításához a terepviszonyok néhány déli területet leszámítva kedvezőek, a település közútjai hálózati szempontból alkalmasak egy megfelelő színvonalú kerékpárhálózat kialakításához.

A településen sok a kerékpárral közlekedő, azon belül is a városon belüli, kistávolságú utazások a jellemzők. A településen sok kerékpáros létesítmény található, azonban ezek nagy része nem alkot összefüggő hálózatot. Rövid ideig működött kerékpár megosztó rendszer a városban, azonban a kivitelező és üzemeltető cég nem tudta fenntartani, így 2018-ban megszűnt ez a lehetőség.

A közúthálózat mentén túlnyomórészt kétoldali gyalogjárdát építettek ki. A külső városrészekben több helyen burkolatlan padka áll a gyalogosforgalom rendelkezésére. A belvárosban a közelmúltban, sétálózóna épült ki. Az autómentes zóna jelenleg „gyalogoszóna”-ként van kitáblázva. A belterületen 8 olyan utca van, amely mellett nagy a gépkocsiforgalom és indokolt a hiányzó szakaszokon a járda megépítése.

A lakossági kérdőívben külön kérdések irányultak a Kiszolgáló város dimenzión belül a parkolás témakörére. A parkolóhelyek és azok számának növelése önmagában a gépjárműforgalom növekedését okozzák a hozzájuk vezető utcákban. A belvárosban az utca rekonstrukciók egyik célja, hogy több legyen a gyalogos-kerékpáros és zöldterület az autók által használt felületek rovására. Az így megszüntetésre kerülő közterületi parkolókat válaszadóink 94,2%-a szerint lenne szükséges pótolni parkolóházakban, illetve egyéb létesítményekben. A kitöltők 40,5%-a szerint e közterületi parkolók 100%-át lenne szükséges pótolni, 21,2%-uk szerint 80%-os pótlás szükségeltetik, míg 32,6%-uk mondta azt, hogy csupán 50% pótlására van szükség. Amennyiben a belváros utcáin megszűnő parkolóhelyek parkolóházban kerülnének pótlásra, ahonnan az úticél 300-500 m gyaloglással elérhető, akkor a megmaradó, kevesebb közterületi parkolók felértékelődnek. Kíváncsiak voltunk, hogy válaszadóink a jelenlegihez képest legalább hányszoros parkolási díj fizetését tartanák elfogadhatónak az úticéljához közelebbi közterületi parkoló használata során. 83,1%-uk ugyanazt az árat szavazná meg, míg 5,8%-uk tartana 30%-os emelést

reálisnak. Csupán 4,1%-a a válaszadóknak szavazna meg egy 60%-os áremelést, s 7%-uk gondolta a 80%-os díjemelést indokoltnak.

A város **zöldfelületi rendszerére** a jó ellátottság és a zöldfelületi elemek optimális eloszlása jellemző. A közcélú zöldfelületeket jól kiegészítik a magántulajdonú és az intézményi zöldfelületek. A mennyiségi mutatók mellett a zöldfelületi rendszer másik jellegzetessége az egyenletes eloszlás, amely a belvárosi részeken különösen értékes tényező. A zöldfelület-fejlesztés elsődleges célja az értékes zöldfelületi elemek védelmének biztosítása, valamint a zöldfelületi hálózat kiegészítése, összefüggőbbé tétele.

A legfontosabb zöldfelületi tengely kelet-nyugati irányú, a Kapos-folyó mentén húzódik mind a kül-, mind a belterületen. A Kapos menti zöldfelületek túlnyomó része jelenleg zöldfelületi szempontból alulhasznosított, pedig jelentős rekreációs potenciállal rendelkeznek.

A hatályos településszerkezeti terv tervezett terület-felhasználása alapján a fontosabb városi szintű közcélú/közterületi zöldfelületek:

- városi szintű közparkok/történelmi kertek: Berzsenyi park, Jókai liget, Városliget, Cseri park, Színházpark (Rákóczi tér), Rippl-Rónai tér,
- A 2000-es évektől után kialakított közparkok: Búzavirág-park, Városliget (Malom-tó) és Európa park (Latinka tér), Nostra Vár park, Vaszary park (öko-okos park).

A belterületi részen a biológiailag aktív területek magas arányát a nagy kiterjedésű kertvárosias területek, a nagyvárosi, vagy lakótelepes beépítésű területeken pedig a parkosított, közcélú kertek emelik. A belváros nagyrészt burkolt területén az idős, részben helyi védettség alatt álló fasorok oldják a sűrű beépítettséget.

A Deseda-tó környezetének fejlesztése az elmúlt időszakban megkezdődött, de továbbra is feladatként jelentkezik a zöldfelületek, az elérhető szolgáltatások színvonalának javítása.

A „Kapos-völgyi zöldfolyosó” megmaradása, zöldfelületi fejlesztése meghatározó a város zöldfelületi értékvédelme, a városközponti területek jó környezetminőségének megőrzése, a városklíma javítása szempontjából. A „Kapos-völgyi zöldfolyosó” természet közeli területei az értékvédő fenntartást, ökológiai rehabilitációt, a jelentős zöldfelületű létesítményei és a zöldterületek a zöldfelületeik megújulásával járó fejlesztést, a meder menti zöldsávok a településképet javító és a lakosság napi szintű rekreációját szolgáló fásítást és zöldfelületi rendezést kívánnak.

Kaposvár **településszerkezetét** a domborzati adottságai határozták meg. A lankásabb és meredekebb dombhátak és a vízfolyások szabdalta völgyek találkozásai alakították az úthálózat és a vasútvonal várost érintő szakaszát és ezáltal a beépült és igénybe vett településrészek rendszerét.

A település karakterét egyrészt a számos patinás közintézmény, a zártsorú beépítés, a rendezett utcaképek, a fasorokban és parkokban gazdag településszerkezet határozza meg; másrészt a Kapostól délre eső, a zselici dombok északi lejtőjére felkúszó a korábbi szőlőhegyi karaktert őrző utcák hálózata adja. A Településrendezési Tervben meghatározott jelentősebb beruházások és beépítések többnyire a város lakott területének határában jönnek létre.

A karakteres városkép ellenére szinte minden városrészben tapasztalható konfliktus az épített környezetet tekintve:

- a belvárosi területeken a korábbinál magasabb épületek – elsősorban beruházói - igénye mind az utcakép, mind az indukált nagyobb forgalom, szükséges parkolási kapacitás tekintetében konfliktust teremt;
- a magántulajdonban lévő ipari műemlékek, illetve védett épületek felújítása nehézkes, mivel a legtöbb esetben nem jelent megtérülő beruházást a tulajdonos számára, azonban az elavult épületek kevéssé használhatóak modern ipari tevékenységre;
- a Füredi út menti felhagyott honvédségi terület átalakulásra vár, bizonyos részein megkezdődött;
- a város déli részein a gazdasági területek nagy része alulhasznosított, folyamatosan alakulnak át a műszakilag avult épületek, telephelyek. Ennek következtében sokhelyütt rendezetlen az utcakép;
- komoly konfliktust jelent továbbá a „zártkerti kiköltözés" jelensége: a sűrűn lakott részekről (pl. lakótelepek) egyre többen költöznek ki állandó jelleggel a korábbi kiskertbe, nyaralóba (zártkert), és ekkortól igénylik az infrastruktúrát, valamint a lakóterületekhez hasonló beépíthetőségi parmétereket.

Országos védelem alatt **álló műemlékek és műemléki környezet** 36 db van a településen, míg a helyi védettséget élvező épületek/építmények száma meghaladja a 350-et.

A város környéki szőlőhegyek, kertes területek kiemelkedő értékű tájalkotó elemek, amelyek meghatározóak a **tájhasználat**ban, a tájkarakter alakulásában. A város egykori szőlőhegyeinek átalakulása, lakó- és üdülőterületté válása a település táji-, természeti értékeinek csökkenését eredményezheti.

A város külterületének a belterülettől északra lévő részén kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületek találhatók. A mezőgazdasági tájhasználat alapját jelentő földterületek végleges más célú hasznosítása folyamatosan csökken a beépített területek növelésével.

2.4 A város irányítási és működési modellje

2.4.1 Irányítási modell

Az Önkormányzat képviselő testülete a **Közgyűlés**. Az Önkormányzat jogi személy, melynek feladat- és hatáskörei a Közgyűlést illetik meg, de a feladatok folyamatos ellátása érdekében ezek egy részét átruházhatja választott szerveire. A Közgyűlés saját tagjaiból állandó bizottságokat hoz létre döntéseinek előkészítésére, a döntések végrehajtásának szervezésére és ellenőrzésére. A képviselők munkáját minden bizottságban nagy tapasztalattal bíró külső szakértők is segítik. Az állandó bizottságok folyamatosan segítik a Közgyűlés tevékenységét, és ehhez esetenként hatósági jogkört is kapnak:

- Az Ifjúsági és Sport Bizottság elsősorban a sport- és szabadidő célú infrastruktúra fejlesztésére irányuló tervek megvitatásában, azok végrehajtásának nyomon követésében vállal szerepet. Ezen feladatán belül felügyeli TAO igénybevételével lefolytatott városi sportpályázatokat is.
- A Jogi, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság elsődlegesen az önkormányzat szabályos működését ellenőrzi, ezáltal számos önkormányzati döntés jogi, vagy összeférhetetlenségi szempontú ellenőrzését végzi.

- A Pénzügyi és Vagyongazdálkodási Bizottság az önkormányzati döntések pénzügyi vonatkozásait ellenőrzi. Ezen keresztül jelentős szerepe van az éves költségvetés tervezésekor az elérhető fejlesztési források meghatározásában. Emellett fontos feladata van a vagyongazdálkodási stratégia, illetve annak végrehajtásának részletszabályainak megtervezése során.
- A Népjóléti Bizottság az egészségügyi és szociális támogatások, a bérlakásokkal kapcsolatban felmerülő feladatokat ellenőrzi. Stratégiai szerepe így az ezen szakterületeken működő intézmények fejlesztésére irányuló projektek előkészítésében van.
- A Köznevelési, Tudományos és Kulturális Bizottság tesz javaslatot a város köznevelési és kulturális, valamint a nyugdíjas szervezetek számára elkülönített támogatásokból elérhető források odaítélésére vonatkozóan.
- A Marketing és Turisztikai Bizottság felügyeli a Zselic vidéke Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet feladatellátását, ezen felül konkrét fejlesztések tartalmának meghatározásában is részt vesz, véleményezi a város turisztikai koncepcióját. A bizottság munkáját segíti, hogy a városban működő turisztikai szolgáltatók bizottsági ülésen számolnak be éves tevékenységük tapasztalatairól.
- A Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Műszaki Bizottság ellenőrzési körébe tartozik a legtöbb városfejlesztési és környezetvédelmi program, stratégia, így a zöld és digitális átálláshoz kapcsolódó kompetenciák is. Felügyeli a közműszolgáltatók szabályozását, illetve az önkormányzat által vezetett hulladékgazdálkodási társulást is. A bizottság hatáskörébe konkrét önkormányzati fejlesztési keretek is tartoznak.

Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 84. §-a alapján az Önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészületével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására egységes hivatalt hozott létre **Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala** elnevezéssel.

Az Önkormányzat a felmerülő feladatokat ellátó Polgármesteri Hivatal a tevékenységeit a Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 24/2024. (X. 14.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: SZMSZ) meghatározottak szerint végzi (az SZMSZ legfrissebb módosítása 2026. május 12-től hatályos). Az SZMSZ 49. § (1.) pontja szerint a Közgyűlést és az Önkormányzatot a polgármester, illetve az általa felhatalmazott alpolgármester jogosult képviselni. Az SZMSZ 50. § (1) pontja szerint a Polgármesteri Hivatal szervezeti tagozódása a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény alkalmazása során kétszintű, igazgatóságokból (főosztály) és irodákból (osztály) áll.

A Polgármesteri Hivatal szervezeti egységei:

- Gazdasági Igazgatóság
- Közigazgatási Igazgatóság
- Titkársági Igazgatóság:
- Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság
- Polgármesteri Iroda
- Ellenőrzési Iroda

- Integrált Területi Program (ITP) Döntés-előkészítő Csoport

Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala négy igazgatósága, a polgármesteri Iroda, az Ellenőrzési Iroda, valamint az ITP Csoport látja el az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait, melyek a működési szabályzatban foglaltak szerint az alábbiak:

A **Gazdasági Igazgatóság** feladata az Önkormányzat pénzügyeivel, beruházásaival, az intézmények irányításával kapcsolatos döntések előkészítése együttműködve a társigazgatóságokkal, illetve a testületi határozatok és rendeletek, vonatkozó jogszabályok végrehajtás, az önkormányzati vagyon nyilvántartása, hasznosítása és az ezzel kapcsolatos döntések előkészítése és végrehajtása.

A **Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság** feladata a városfejlesztéssel kapcsolatos feladatok végrehajtásának szervezése, továbbá az Önkormányzat beruházásainak, felújításainak előkészítése, szervezése, lebonyolítása (lebonyolíttatása) és megvalósulásának figyelemmel kísérése, műszaki ellenőrzése, illetve a városi főmérnök irányításával a városüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok felügyelete, irányítása. Az igazgatóság a szükséges adatok rendelkezésre bocsátása mellett javaslatot tesz normatív állami támogatások igénylésére, közreműködik az azokhoz kapcsolódó elszámolási és ellenőrzési feladatok teljesítésében, előkészíti az éves közbeszerzési tervet, mely alapján az egyes közbeszerzéseknél elkészíti a megbízott külső szervezettel a szükséges szerződéseket, ellátja a hivatalon belüli közbeszerzésekhez kapcsolódó koordinációt, elkészíti a szükséges beszámolókat. A pályáztatások során menedzseli, elkészíti az egyes pályázatokat és végzi a projektmenedzseri feladatokat. A nagyobb léptékű pályázatoknál megírja - az esetenként megbízott külső szervezettel - a szükséges szerződéseket és ellenőrzi azok teljesülését.

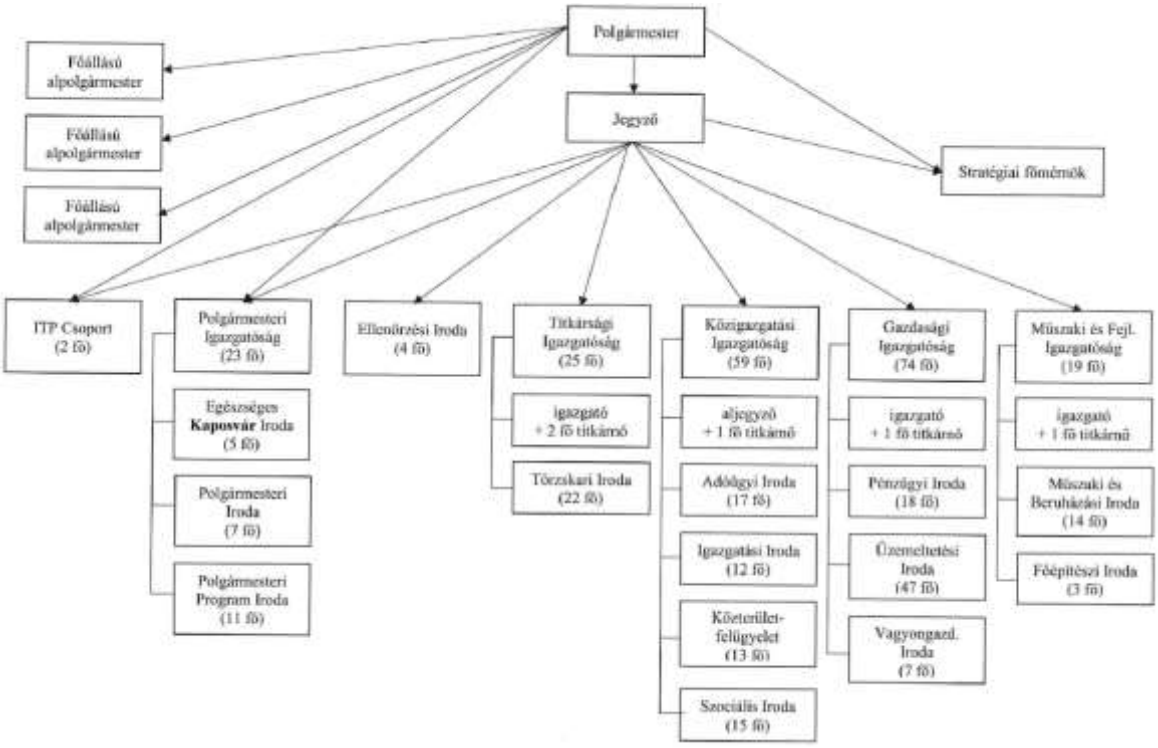
Az Európai Uniós és hazai források minél hatékonyabb felhasználása érdekében az Önkormányzat egy belső pályázatfigyelő rendszert működtet. Kaposvár város honlapján pedig egy forrástérkép nyújt segítséget a vállalkozóknak, civil szervezeteknek és önkormányzatoknak az aktuális pályázati információk megszerzéséhez.

A gazdasági-, és társadalmi folyamatokat figyelemmel kísérve, javaslatot tesz a település arculatának alakítására, a környezetvédelmi, energetikai vonatkozásokat is figyelembe véve, koordinálja és lebonyolítja az ezekhez szükséges beruházásokat. Javaslatokat tesz a „Zöldváros" program elemeire, majd koordinálja annak megvalósítását, ellátja a város környezetvédelmi feladatait, a szükséges fejlesztéseket koordinálja, ellátja a külön jogszabályban meghatározott főépítészi feladatokat, koordinálja a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulást.

A **Közigazgatási Igazgatóság** feladata a hatósági bizonyítványok kiadásával kapcsolatos feladatokat ellátása, a hagyatéki leltározással kapcsolatos feladatok elvégzése, az ipari és kereskedelmi igazgatással, az egyéni vállalkozással, az állattartással és a növényvédelemmel kapcsolatos feladatokat ellátása, illetve az ezzel összefüggő nyilvántartások vezetése. Az Igazgatóság jár el a birtokháborítási ügyekben és ellátja a védelmi igazgatással kapcsolatos feladatokat, valamint a központi adójogszabályokban és a helyi önkormányzati rendeletekben szabályozott adók, adók módjára behajtandó köztartozások megállapításával, nyilvántartásával, beszedésével, kezelésével, ellenőrzésével és méltányossági kérelmek elbírálásával kapcsolatos feladatokat. A Közigazgatási Igazgatóság feladata a Kaposvári Járás területén az építéshatósági ügyek intézése, a közterület-felügyeletről szóló törvényben meghatározott feladatok, a szociális hatósági és lakásügyekkel kapcsolatos feladatok, valamint az anyakönyvi igazgatással kapcsolatos feladatok ellátása.

A **Titkársági Igazgatóság** általános feladatai közé tartozik a Hivatal belső szervezeti működésével összefüggő feladatok ellátása, emellett biztosítja az Önkormányzat testületei működéséhez a szervezési feltételeket. Közreműködik az önkormányzati jogalkotás előkészítésében, ellátja a jogi, személyzeti, testületi előkészítő munkát. Ezen felül előkészíti az Önkormányzat köznevelléssel, egészségügyi, szociális és gyermekjóléti intézményi ellátással összefüggő döntéseit, gondoskodik a működési körébe tartozó feladatok végrehajtásáról; közreműködik a köznevelési, sport és szociális, gyermekjóléti intézmények létesítésével, megszüntetésével, működtetésével kapcsolatos ágazati, fenntartói feladatok ellátásában, ellátja az Önkormányzat, a Társulások, valamint a költségvetési szervek törzskönyvi nyilvántartásával kapcsolatos ügyintézést, változások bejelentését, valamint ellátja a hivatal teljes körű informatikai feladatait.

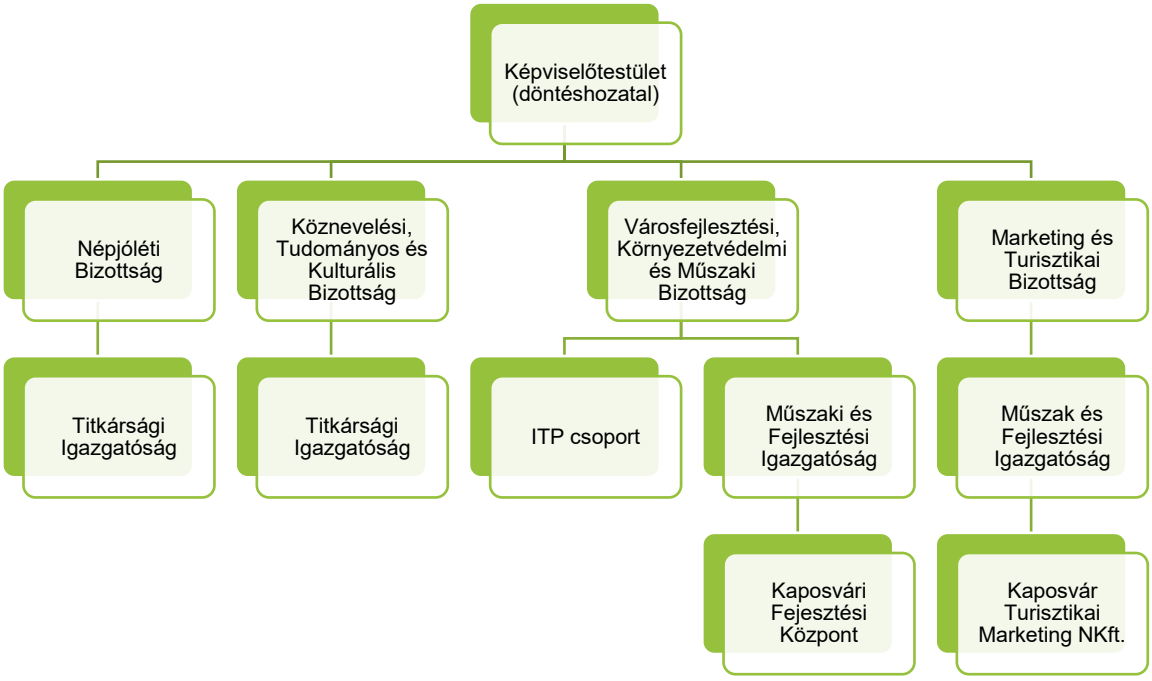
A **Polgármesteri Iroda** közvetlenül segíti a választott tisztviselők munkáját, ellátja a polgármesteri feladatokkal kapcsolatos teendőket. Az Ellenőrzési Iroda feladata a fenntartói jogokból fakadó ellenőrzési, valamint a belső ellenőrzési tevékenység megszervezése, az ellenőrzések összehangolása, ellenőrzési jelentés készítése. Az ITP Döntés-előkészítő Csoport általános feladata a Polgármester közvetlen irányítása mellett ellátni az Integrált Területi Program megvalósításához kapcsolódó döntés-előkészítési teendőket.

37. ábra: Kaposvár MJV Polgármesteri Hivatalának szervezeti ábrája (forrás: Szervezeti és Működési Szabályzat)

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentős tapasztalattal rendelkezik a hatásviselők stratégiai döntések megalapozásába történő bevonásában. A városi szintű átfogó stratégiák készítésekor jogszabályban meghatározott partnerségi keretek biztosítása mellett több olyan modern ágazati stratégiai szintű dokumentumot is elkészített a város (SUMP, SECAP, környezetvédelmi program), melyeknek egyik fő ismérve, hogy széles körű partnerségre épülnek. Az ezen dokumentumok készítésekor szerzett jó tapasztalatokat az önkormányzat egyre inkább beépíti más témákban is döntéshozatali folyamatába.

Az önkormányzati projektek megvalósításában a projektötletek gyűjtése, kidolgozása, az egyes szakterületek szerint érintett igazgatóságok és munkatársainak feladata (Titkársági, Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság, ITP csoport). A pályázati keretek naprakész ismerete, felkutatása alapvetően a Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság feladata, a megyei ITP-vel kapcsolatos kérdésekben kiegészülve az ITP csoporttal. A döntésre előkészített javaslatokat az önkormányzat szakbizottságai is tárgyalják mielőtt arról a közgyűlés döntene. Előkészítési, illetve menedzsment feladatokban is jelentős szerepe van a város által létrehozott Kaposvári Fejlesztési Központnak (elsősorban város- és gazdaságfejlesztési, vagy városrehabilitációs projektek esetében[39]), valamint a Kaposvár Turisztikai Marketing Nonprofit Kft.-nek is.

38. ábra: A város döntéshozatali struktúrája

2.4.2 Működési modell

Kaposvár MJV Önkormányzata a közfeladatok ellátását a lehető legnagyobb mértékben saját kezében kívánja tartani, ennek érdekében számos, közfeladatot, közszolgáltatást ellátó cégben rendelkezik tulajdonrésszel.

Az önkormányzat tulajdonában álló cégeket a Kapos Holding Zrt. tömöríti 2010 óta, jelentős költségmegtakarítást biztosítva ezzel a városnak. A cégcsoporthoz tartozó vállalkozások, illetve feladataik a 2.1.9-es fejezetben kerültek bemutatásra. A szolgáltatások ellátási modelljében az elmúlt években tovább erősödött az, a városban jól működő szisztéma, melyben önkormányzati cégekhez csoportosítják át a feladatok ellátásának felelősségét.

[39] részletesebben lásd 2.1.8-as fejezetben

Ilyen szemléletet követve szűnt meg 2020-ban a Városgondokság, melynek feladatait a Kaposvári Parkolási Kft., valamint a Kaposvári Városüzemeltetési Nonprofit Kft. vette át.

A közfeladatok ellátásában résztvevő cégeket az alábbi táblázat foglalja össze:

Szakterület	Szolgáltató	Tag/tulajdonos
Közterületek, zöldterületek üzemeltetése	Kaposvári Városüzemeltetési Nonprofit Kft.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.
Önkormányzati utak üzemeltetése	Kaposvári Városüzemeltetési Nonprofit Kft.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.
Csapadékvíz elvezetés	Kaposvári Városüzemeltetési Nonprofit Kft.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.
Köztisztaság	Kaposvári Városüzemeltetési Nonprofit Kft.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.
Parkolás	Parkolási Divízió.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.
Hulladékgazdálkodás (Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Társulás területén)	KHG Zrt.	Önk. tulajdon, közszolgáltatási szerződés
Ivóvíz, szennyvíz	KAVÍZ Kaposvári Víz- és Csatornaműű Kft.	KAPOS HOLDING Zrt., Juta, Kaposhomok és Zselickislak önkormányzatok
Közösségi közlekedés	Kaposvári Közlekedési Zrt.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.
Bölcsődei ellátás	Humánszolgáltatási gondnokság + 5 magán bölcsőde	Önkormányzat, magán
Óvodai ellátás	19 Kaposvári Óvoda Központhoz tartozó, 4 egyházi, 3 állami/egyetemi, 1 egyesületi formában	
Alapfokú oktatás	14 Kaposvári Tankerületi Központ fenntartás, 2 egyházi, egy egyetemi	
Középfokú oktatás	9 Kaposvári Tankerületi Központ fenntartás, egy egyházi, egy magán, egy egyetemi	
Felsőfokú oktatás	MATE, PTE	állami
Szociális szolgáltatások (családsegítő, közösségi szolgáltatások, idősek ellátása)	Kaposvár Szociális Központ	Kaposvár-Sántos Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulással kötött szerződés keretében
Hajléktalan ellátás	Magyar Vöröskereszt	feladat-ellátási szerződés
Háziorvosi, gyerekorvosi praxisok		vállalkozási formában
Kórházi ellátás	OKFÖ	állami
Városi kulturális szolgáltatások	Csiky Gergely Színház Közhasznú Nonprofit Kft.	Önkormányzat
Virágfürdő	KAPOS Holding Zrt.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.
Sportlétesítmények	Kapos Sport Nonprofit Kft.	KAPOS HOLDING Közszolgáltató Zrt.

39. táblázat: A jelentősebb közfeladatok ellátói

Az önkormányzat közszolgáltói feladatokat ellátó KAPOS Holding Zrt. mellett tulajdonrésszel rendelkezik a térség több, profitorientált vállalatában, a Kaposvári Labdarugó Kft.-ben, a Somogy Temetkezési Kft-ben, Zselic Kertje Szociális Szövetkezet-ben és a KOMÉTA 99 Élelmiszeripari Zrt.-ben is.

Városfejlesztési feladatokat lát el a két önkormányzati cég összeolvadásával létrejött Kaposvári Fejlesztési Központ, mely a stratégiai és projekttervezési, menedzsment tevékenysége mellett vállalkozások településre vonzásában, támogatásában is szerepet vállal. 66%-os önkormányzati tulajdonban van a 2021-ben létrehozott Kaposvári Turisztikai Nonprofit Kft., melynek feladata a város és térségének attraktivitásának növelése.

A 8.4 mellékletben szereplő működési térkép mutatja be a közfeladatok ellátásában résztvevő szervezeteket.

2.4.3 Várostérségi koordináció

Kaposvár gazdasági és intézményi központi szerepe meghatározó a várostérségi fejlesztések koordinációja szempontjából. Mivel az agglomerációt a központi városnál jóval kisebb népességű települések teszik teljessé, a szükséges tervezési, menedzsment kapacitások is alapvetően a megyeszékhelyen állnak rendelkezésre, a településközi együttműködések alapvetően Kaposvár központúak.

A legtöbb települést magába foglaló intézményesített önkormányzati együttműködés a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Társulás keretében történik. A Társulás elnökét hosszú ideje Kaposvár adja, döntéshozó szerve a Társulási Tanács

Kaposvár MJV Önkormányzata több közszolgáltatás ellátása tekintetében is kötött megállapodást a környező településeken élők számára is igénybe vehető szolgáltatásokról (részben jogszabályi kötelezettségek alapján). Ilyen megállapodás született Orci, Zimány, Patalom, Magyaregres, Kaposújlak települések óvodai ellátására, a fogorvosi ügyelet ellátására (jelenleg 176 településen, számos csatlakozásra váró településsel), illetve Sántos községgel közösen a szociális feladatok ellátására.

2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése

2.5.1 Prosperáló város

Lehetőségek

A város, az itt működő felsőoktatási intézmények, illetve a helyben működő vállalkozások felismerték, hogy a további fejlődéshez a térségben nem áll rendelkezésre megfelelő képzettségű munkaerő, elsősorban a speciális tudást igénylő munkakörök betöltésére. A probléma enyhítése érdekében a nagyobb vállalkozások bevonásával jelentősen bővült, illetve bővül a közeljövőben a MATE kaposvári campusán elérhető képzések köre a helyi ipar számára fontos szakokkal (élelmiszeripari és villamosmérnöki képzések). Ezen szakok beindítása jó lehetőséget jelent a nagyobb hozzáadott értéket képviselő ágazatok fejlesztésére, új cégek betelepülésének megalapozására Kaposváron, mindazonáltal, amennyiben az újonnan induló képzések nem lesznek sikeresek, az ezen ágazatok további fejlődését is gátolhatja.

A városban működő, nagy hagyománnyal rendelkező nagyvállalkozások esetében – amennyiben ennek egyéb (munkaerő, elérhetőség javulása) feltételei adottak lesznek – várható magas hozzáadott értékű tevékenységek fejlesztése, beleértve a K+F+I együttműködést a felsőoktatási intézményekkel.

Az önkormányzat elkötelezett új vállalkozások városba vonzása mellett, az elkövetkező időszakban jelentős iparterület fejlesztés tervezett, melyhez mind zöld-, mind barnamezős területek rendelkezésre állnak, akár nagyobb léptékű fejlesztésekhez is rendelkezésre áll megfelelő infrastruktúra.

Kaposvár hagyományosan élelmiszeriparra épülő gazdasága az elmúlt időszakban mind diverzifikáltabbá vált, egyre több gépipari, elektronikai cég települ meg a városban. A vezető szerepet játszó élelmiszeriparban tőkeerős, nemzetközi piacra termelő vállalkozások működnek, lehetőséget adva további fejlesztéseknek, együttműködéseknek.

A város számára a befektetők településre vonzásában új lehetőségeket nyithat meg az M9-es gyorsforgalmi út megépülése, a Péccsel való összeköttetés fejlesztése, a vasúti kapcsolatok, illetve a regionális repülőterek fejlesztése a jelenleg egyértelmű versenyhátrányt jelentő elérhetőség javításával.

A társadalom egyre szélesebb rétegei számára jelent értéket a jó minőségű helyi termékek megvásárlása. Ez új lehetőséget teremt a helyi gazdálkodók számára, aminek kiemelt területe lehet a mezőgazdaság és az élelmiszeripar.

Kockázatok

Kaposváron a gazdasági fejlődés szempontjából a legnagyobb veszélyt a megfelelő képzettségű munkaerő hiánya jelentheti, mely akár demográfiai, akár a szakemberképzés hiányosságaiból adódóan előállhat. Annak ellenére, hogy a város sikeresnek mondható befektetésvonzó tevékenységet folytat az elmúlt években, a munkaerőhiány jelentős versenyhátrányt jelenthet, más városokba helyezve át a befektetéseket.

Amennyiben a helyi vállalkozásoknak (a MATE-vel együttműködve) nem sikerül az innovációs versenyben megfelelő szinten részt venniük, a hálózatba szerveződés a más térségekben tapasztalhatótól elmarad, hosszú távon veszíthetnek jelentőségükből, pozíciójukból, ami a város teljes gazdasága számára hátrányos.

A magas hozzáadott értékű vállalkozások megtelepedését nehezítheti, amennyiben az IKT infrastruktúra fejlesztése nem, vagy csak késve történik meg.

A COVID-19-hez hasonló világjárványok a legtöbb térség, illetve város gazdasága esetében várható, hogy a jövőben egyre nagyobb szerepet töltenek be. A Kaposváron meghatározó ágazatok nem tartoznak az ilyen kihívásokra kimagaslóan érzékeny ágazatok körébe, azonban a nemzetközi ellátási láncokat, illetve sok esetben a keresletet is visszavethetik a járványok. Az élelmiszeriparban az állatokat sújtó járványoknak (sertéspestis, madárinfluenza) van kimagasló jelentősége.

Az élelmiszeripar esetében a klímaváltozással várhatóan egyre szélsőségesebbé váló időjárás, illetve a világpolitikai, világpiaci eseményekből adódó hatások is komoly jelentőséggel bírhatnak. Az alapanyagok hirtelen drágulása, minőségének romlása, a nemzetközi piacok változása (akár embargóknak, akár egyéb okokból bevezetett korlátozásoknak köszönhető), beszűkülése az ágazat jövedelmezőségét rövid és hosszú távon is csökkentheti.

2.5.2 Zöldülő város

Lehetőségek

Kaposvár az elmúlt évek megvalósult fejlesztéseivel, ambiciózus terveivel (2050-re energiafüggetlenség és zéró nettó ÜHG kibocsátási cél kitűzése) a hazai városok között a környezeti és klímavédelmi szempontokat kiemelkedő helyen kezelőek közé tartozik. A meglévő tervek, illetve az ez alapján a városról kialakult kép jó alapot biztosíthat a zöld átállás menetrend céljainak eléréséhez.

Kaposvár közép- és hosszú távon megújuló energiaforrásokból tervezi előállítani energiaszükségletének lehető legnagyobb részét. Az európai, illetve világszintű trendeknek

megfelelően a szabályozási környezet, a rendelkezésre álló támogatások várhatóan ezt a törekvést fogják segíteni, míg az elérhető új zöld technológiák a cél elérésében egyre nagyobb rugalmasságot biztosíthatnak.

A helyben elérhető energiaforrásokon alapuló energiamix elérése jelentősen csökkentené a világpiaci folyamatoknak való kitettséget.

A klímaváltozással járó, várhatóan egyre markánsabbá váló időjárási szélsőségek egy pozitív hatása lehet, hogy a társadalom mind szélesebb rétegei válnak tudatosabbá, így a lakosság körében is nagyobb eredmények lesznek elérhetők.

Kockázatok

A város energetikai függetlenségének elérését nehezíti, hogy az éves energiafogyasztás folyamatosannövekszik, aminek mértéke meghaladhatja a megújuló energiaforrásokból ellőállítható energiamennyiséget.

Kockázatot jelent továbbá, hogy amennyiben nem állnak megfelelő támogatások rendelkezésre, a lakosság, a vállalkozások, illetve a közintézmények esetében sem biztos, hogy rendelkezésre fog állni a megfelelő tőke az elérhető legmagasabb szintű energetikai fejlesztések megvalósítására, illetve ezek hosszú megtérülési ideje eltántoríthatja őket a beruházások elindításától.

A globális (illetve lokális) társadalmi trendek egy része a zöldülő városi célkitűzések ellen hat. Mindinkább felértékelődnek a családi házas övezetek, melyek rendszerint a belvárostól távolabb helyezkednek el. Ez nagyobb (jelentős részben egyéni) közlekedési igényt jelent a munkahelyek eléréséhez, illetve a családi házak energiahatékonysága is alacsonyabb, mint a társasházi lakásoké. További negatív hatás a város belterületének növekedése, amely a közmű- és közlekedési hálózatok méretének növelése mellett más (akár zöld) funkciókra felhasználható területek csökkenését is jelenti. Pozitívumként értékelhető azonban, hogy a családi házak esetében is (jelentős részben a jogszabályi elvárások, illetve az anyagi megtérülés, támogatások hatására) egyre tudatosabbá válnak a tulajdonosok, a házak energetikai tulajdonságai egyre javulnak.

Szintén egyértelműen azonosítható trend a fogyasztás, részben a jövedelmek emelkedésének köszönhető növekedése, amit csak részben tud ellensúlyozni a környezettudatos vásárlói magatartás, illetve a szelektív hulladékgyűjtés terjedése.

Covid19 hatás

A COVID-19 okozta világjárvány hatásaként új társadalmi szokások kialakulása észlelhető. Az otthoni munkavégzés széles körben történő támogatása a közlekedésből származó kibocsátást csökkentette, aminek hosszú távú pozitív hatásának megtartására javasolt törekedni, akár helyi ösztönzők bevezetésével.

A pandémia miatt kialakult gazdasági visszaesés részeként egyes szolgáltatások időszakos leállása és átrendeződése volt tapasztalható, illetve a visszaeső jövedelmek, vagy a jövedelmek bizonytalansága miatt elhalasztott vásárlások összességében kisebb ökológiai terhelést eredményeztek, ami hosszú távon nem fenntartható eredmény, azonban az ebből származó tapasztalatok beépíthetők a környezeti terhelés csökkentését célzó intézkedésekbe, valamint a szemléletformálási célok közé.

A gazdasági nehézségekkel küzdő lakosok száma országos szinten emelkedett, ami egyben megemelte az energiaszegénységgel érintettek számát országosan és lokálisan egyaránt. Növekedhet azok száma, akik az anyagi ráfordítással elérhető megújuló

energiaforrások helyett a fosszilis alapú energiát használják a háztartásokban, ami elsősorban a fűtési szezonban a levegőminőség jelentős romlását is okozhatja.

2.5.3 Digitális város

Lehetőségek

Kaposváron az önkormányzat, illetve a közszolgáltatásokat ellátó cégek jelentős része elkötelezett a digitális technológia minél szélesebb körben történő használata mellett. Egyes területeken már bevezetésre kerültek okos megoldások, de több területen (pl. közúti, vagy közösségi közlekedés) jelentős potenciál van ilyen fejlesztések megvalósításában.

Az energiahatékonyság mellett a fogyasztási szokásokat is befolyásolhatják az okos mérők bevezetése, ami a közüzemi fogyasztási szokások felmérése mellett lehetőséget ad a fogyasztónak, hogy hatékonyabban használja a szolgáltatásokat.

A közszolgáltatások digitális platformokon történő kezelése, összekapcsolása egyéb önkormányzati szolgáltatásokkal és helyi adatokkal, majd egységes rendszerben történő koordinálása lehetőséget ad a város hatékony tervezéséhez, a hiányosságok feltárásához és a működést akadályozó nehézségek feltárásához.

A társadalmi változások, a fiatalabb korosztály digitális felkészültsége szükségessé teszi a közszolgáltatások digitalizációjának felgyorsulását is.

Kaposváron, mint megyeszékhelyen az országos átlagnál várhatóan gyorsabban terjednek el a digitális innovációk.

A világjárvány egyértelműen növelte a digitális szolgáltatások iránti igényt, ami felgyorsíthatja ezek elterjedését a közszolgáltatásokban is.

Kockázatok

A lakosság folyamatos elöregedésével, az idősek arányának növekedésével, magas azoknak a szám, akik nem tudnak élni a digitális átállás nyújtotta előnyökkel. Párhuzamos rendszerek fenntartása lehet indokolt annak érdekében, hogy a közszolgáltatások mindenki számára elérhetőek maradjanak.

Az alacsonyabb jövedelmű csoportok számára problémát jelenthet a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés, így az esélyegyenlőség biztosítása problémát jelenthet.

A város egységes digitális rendszerének kiépítése és üzemeltetése a több szolgáltatót, a lakosságot és az intézményeket egységes módon áttekintő rendszernél az eltérő igények miatt komoly kihívást jelent.

2.5.4 Megtartó város

Lehetőségek

A városban megvalósított fejlesztések elérik kívánt hatásukat, a város vonzereje eléri azt a szintet, amely népességének megtartásához elegendő.

Az elérhetőség javulása komoly lehetőséget jelent az elérhető munkahelyek számának, így Kaposvár agglomerációjának lakosságszámának növelésére.

A társadalmi változások általános trendjei alapján a városokban, várostérségekben élők aránya folyamatosan növekszik.

Kockázatok
Kockázatot jelent, hogy amennyiben a városban elérhető közszolgáltatások színvonala nem tud kellő mértékben javulni, a tervezett fejlesztések nem valósulnak meg, vagy nem érik el céljukat, nem tudják segíteni a fiatalok, fiatal családok városban maradását, illetve idetelepülését.

A városban megtartott rendezvények száma, színvonala, illetve a közösségi élet szintje nem járul hozzá a város népességmegtartó erejének növekedéséhez.

2.5.5 Kiszolgáló város

Lehetőségek
A város jelentős lépéseket tett az elmúlt időszakban is fizikai infrastruktúrája megújítására. Az elkövetkező időszak támogatási forrásai jó lehetőséget teremtenek a fejlesztések folytatására.

Egyes barnamezős területek funkcióváltása megindult, ezek jó lehetőséget nyújtanak új funkciók megtelepítésére, a zöldfelületek csökkentése nélkül, akár azok kiterjedésének növelésével.

A város zöldfelületeinek, kékinfrastruktúrájának folyamatos fejlesztésével a városi mikroklíma kellemes maradhat.

Kockázatok
A közműszolgáltatók a bevételeik növelésének lehetősége nélkül jelentős fejlesztéseket nem tudnak megvalósítani, adott esetben a hálózat megfelelő színvonalon való fenntartását sem tudják biztosítani.

A város szabályozási terve több zöldmezős lakó- vagy gazdasági terület fejlesztést tesz lehetővé, ezek beépítése által a zöldfelületek aránya csökkenhet.

3 Stratégiai munkarész

3.1 Forgatókönyv elemzés

A megalapozó munkarészben bemutatásra kerültek a város, illetve a várostérség jellemzői, az egyes belső tényezők, helyi sajátosságok elmúlt időszakban való változásai, trendjei. Ezek mellett azonban számos külső tényezőt is figyelembe kell venni a stratégia kialakításakor. Ezek részben kockázatként, részben lehetőségként jelentkeznek a város számára, azonban mindenképpen adaptációs intézkedéseket igényelnek, legyen akár szó a lehetőségek kihasználásáról, akár a kockázatok negatív hatásainak minimalizálásáról.

A jelen fejezetben szereplő forgatókönyv elemzés bemutatja a város azonosított kockázatokkal szembeni kitettségét, felkészültségét azok elhárítására, majd mindezek alapján két forgatókönyvet azonosít. A normál forgatókönyv esetében a város jelenlegi felkészültségével „várja” a kockázatok bekövetkeztét, míg az adaptív forgatókönyv azt az elérhető állapotot mutatja be, amikor a város, a kockázatokat és lehetőségeket felismerve lépéseket tesz ezek elhárítására, illetve kihasználására. Ez az adaptív forgatókönyv jelenti az alapját a későbbi fejezetekben bemutatott célrendszernek, illetve beavatkozásoknak.

Az alábbi **kitettségi mátrix** összegzi a város fejlesztési teveit fenyegető legjelentősebb külső tényezőkből adódó kockázatokat, amelyekre adott városi reakciók meghatározhatják a stratégia végrehajtásának sikerességét a helyzetelemzésből megismert öt dimenzió mentén.

Potenciális negatív és pozitív hatás	Kockázat mértéke (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Hatás gyakorisága (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Hatás mértéke (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; … 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
Prosperáló város			
Megfelelő képzettségű munkaerő hiánya	5	5	4
Klímaváltozás élelmiszeriparra való hatásai	4	3	4
Innovációs versenyben, hálózatosodásban való elmaradás	4	4	3
IKT infrastruktúra fejlesztésének elmaradása	3	3	3
Zöldülő város			
Energiaigény növekedése	4	3	5
Tőkehiány	5	4	5

Potenciális negatív és pozitív hatás	Kockázat mértéke (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)	Hatás gyakorisága (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)	Hatás mértéke (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; … 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)
Fogyasztás növekedése	5	5	5
Digitális város			
A digitális átállásban való részvétel problémás lehet egyes csoportok számára (idősek, alacsony jövedelműek)	4	5	5
Párhuzamos rendszerek fenntartása válik szükségessé	3	5	3
Megtartó város			
A város népessége tovább csökken	4	5	5
Kiszolgáló város			
Közműfejlesztések elmaradása	3	3	5
Zöldmezős fejlesztésekkel a beépített területek növekedése	3	3	2
Nagyléptékű közúti fejlesztések késése	4	2	3

42. táblázat: Kitettségi mátrix

Az alábbi **felkészültségi mátrix** mutatja be, hogy a fent azonosított kockázatok közül mely veszélyeknek való kitettséget milyen mértékben képes a város csökkenteni rendelkezésre álló eszközeivel.

Magas kockázatú potenciális negatív hatások	A város abszorpciós képessége (5: ellen tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; …1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)	A város adaptációs képessége (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást…1: egyáltalán nincs adaptációs képessége a városnak)	A város transzformációs képessége (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésre…. 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)
Prosperáló város			
Megfelelő képzettségű munkaerő hiánya	4	3	4
Klímaváltozás élelmiszeriparra való hatásai	2	4	4
Innovációs versenyben, hálózatosodásban való elmaradás	3	3	4

Magas kockázatú potenciális negatív hatások	A város abszorpciós képessége (5: ellen tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; …1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat)	A város adaptációs képessége (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást…1: egyáltalán nincs adaptációs képessége a városnak)	A város transzformációs képessége (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésre…. 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez)
Zöldülő város			
Energiaigény növekedése	3	4	3
Tőkehiány	4	4	4
Fogyasztás növekedése	2	2	2
Digitális város			
A digitális átállásban való részvétel problémás lehet egyes csoportok számára (idősek, alacsony jövedelműek)	3	4	3
Párhuzamos rendszerek fenntartása válik szükségessé	3	5	5
Megtartó város			
A város népessége tovább csökken	3	4	3
Kiszolgáló város			
Közműfejlesztések elmaradása	3	3	5
Nagyléptékű közúti fejlesztések késése	3	2	4

43. táblázat: Felkészültségi mátrix

Az alábbi táblázat azt mutatja be, hogy az azonosított kockázatok sikeres kezelése esetén milyen eredmények elérésére számíthat a város (adaptív forgatókönyv), illetve milyen hatásai lehetnek a megfelelő válaszlépések elmaradásának (normál forgatókönyv). A későbbi fejezetekben bemutatott célrendszer teljesülése az itt definiált adaptív forgatókönyv megvalósulását jelentené.

Kockázati terület	Vizsgált tényező	Normál forgatókönyvvel várható eredmény	Adaptív forgatókönyvvel várható eredmény
Prosperáló város			
Térségi gazdasági és innovációs környezet	Ágazati együttműködések megléte – térségi hálózatosodás mértéke	Az együttműködések elmélyítése nem jár sikerrel, a helyi vállalkozások mérsékelten tudnak együttműködni az egyetemekkel, nem tudnak a várostérségen belül erős hálózatokat kialakítani, fenntartani.	A várostérségben jelenlévő húzóágazatok szereplői elmélyítik kapcsolataikat egymással, a felsőoktatási intézményekkel, egyéb helyi és térségi szereplőkkel, valamint a város lakosságával, részben az önkormányzat által nyújtott támogatásoknak köszönhetően. Ezáltal erős

Kockázati terület	Vizsgált tényező	Normál forgatókönyvvel várható eredmény	Adaptív forgatókönyvvel várható eredmény
			innovációs ökoszisztéma jön létre.
A humán erőforrás keresleti és kínálati feltételeinek megváltozása	Megfelelően kvalifikált munkaerő jelenléte az egyes gazdasági ágakban, a helyben lévő munkaerő foglalkoztatottsági viszonyai	Az aktivitási ráta nem növekszik érdemben, ezáltal – a munkaképes korú lakosok számának csökkenése mellett – a helyben lévő munkaerő száma nem növekszik, a nyilvántartott álláskeresők száma stagnál.	Az aktív lakosok számát sikerül növelni az önkormányzati programokkal, ezzel a megfelelő minőségű és mennyiségű és az új gazdaság működtetéséhez szükséges képességekkel (digitalizáció, inkluzivitás, kreativitás stb.) rendelkező humán tőke jelenlétét biztosítani. Az új képzési lehetőségek hatására a nyilvántartott álláskeresők száma tovább csökken.
A gazdasági igényeken alapuló humán infrastruktúra helyzete	A város oktatási intézményei által nyújtott képzések, szakképzési feltételek, adottságok	A megindult, együttműködésre irányuló folyamatok lassan haladnak, illetve nem minden területen járnak sikerrel.	Az oktatási, képzési intézmények az ehhez nyújtott támogatások hatására egyre mélyebb együttműködést alakítanak ki a helyi vállalatokkal, így a képzések a helyben történő elhelyezkedéshez jó alapot biztosítanak.
Helyi gazdasági beruházások megvalósulása	A rendelkezésre álló barna és zöldmezős fejlesztési területek rendelkezésre állása, a gazdasági területek közművesítettsége	A város barnamezős területeinek megújulása lassú ütemben halad, a zöldmezős fejlesztési területek a fizikai infrastruktúra hiányosságai miatt lassú ütemben népesednek be.	A jó színvonalú fizikai infrastruktúrával rendelkező zöld- és barnamezős fejlesztési területek vonzó helyszínt jelentenek új befektetések megjelenéséhez.
Önkormányzat gazdálkodása	Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, tőkebevonás lehetőségei	A befektetési aktivitás alacsony marad, más településeken elérhető jobb feltételek miatt több potenciális beruházó Kaposvártól eltérő helyszínt választ.	Kaposvár a diverzifikált gazdaságszerkezet biztosítását célozza a megfelelő és rugalmasan alakítható helyi gazdaságfejlesztési eszközök felvonultatásával, ennek hatására jelentős mértékű új tőkebefektetés valósul meg a városban.
Zöldülő város			
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodó-képesség	Energiatermelés összetétele, energiatárolási kapacitások, az éghajlatváltozás hatásaira való cselekvési terv, klímastratégia intézkedései	A SECAP-ban, klímastratégiában meghatározott fejlesztések csak késve, részben valósulnak meg. A megújuló energiaforrásokra való átállás a piaci viszonyoknak megfelelően zajlik le.	A város végrehajtja a SECAP-ban, illetve klímastratégiában meghatározott fejlesztéseit, ezáltal 2030-ra az ÜHG kibocsátás a 2000-es szint 40%-ára csökken, akár a város teljes energiafelhasználásának növekedése mellett is.
Gazdasági szereplők környezetre gyakorolt hatása	Környezetszennyező tevékenységek (levegő, talaj, víz, zajterhelés) környezeti terhelési értékei,	A környezetszennyező tevékenységek a szigorodó szabályozás, illetve a lakossági bejelentések hatására mérséklődhetnek.	Az önkormányzat a határértékek betartását mérőállomások létesítésével igyekszik elérni, ennek köszönhetően

Kockázati terület	Vizsgált tényező	Normál forgatókönyvvel várható eredmény	Adaptív forgatókönyvvel várható eredmény
	környezetvédelmi intézkedések, programok		a környezetszennyező tevékenységek csökkennek, folyamatos határérték túllépés esetén helyi beavatkozásokra kerül sor.
Önkormányzati energiagazdálkodás elé támasztott követelmények szigorodása	Önkormányzati energetikai fejlesztések, ingatlanállomány energiatanúsítványa, településüzemeltetés hatékonysága	Önkormányzati szerepvállalás nélkül nagyobb léptékű energiahatékonysági beruházások, csak tőkeerős gazdasági szereplőktől, illetve állami pályázatokon keresztül a lakosságtól várhatók.	Az önkormányzat folytatja középületeinek energetikai fejlesztését, ennek keretében többek között minden közintézmény okosmérővel kerül felszerelésre. Emellett lehetőség szerint lakóépületek felújítására is sor kerül, a lakások felére szerelnek okosmérőket. Ezen fejlesztések hozzájárulnak a város ÜHG kibocsátásának csökkentéséhez. A közvilágítás korszerűsítése teljes körűen megtörténik, jelentős energiamegtakarítást érve el.
Nem megújuló energia magas települési részaránya	Energiaközmű-hálózat fejlesztései	Csak a piaci viszonyok alapján viszonylag gyorsan megtérülő beruházások valósulnak meg, így a megújuló energiaforrásra átálló háztartások száma csak lassan emelkedik.	A távhőhálózat fejlesztésével a földgáz alapú fűtési rendszerrel ellátott lakóházak és középületek száma minimalizálható.
Városi zöldfelületek állapotában bekövetkező változások	Zöldfelületi rendszer területe, rekreációs terek fejlesztései (játszótér, kültéri fitnesz-parkok stb.) természeti ökoszisztémák helyzete	A meglévő viszonylag jó zöldfelületi mutató fenntartható, azonban értékes élőhelyek, ökoszisztémák kerülhetnek veszélybe nem megfelelően tervezett fejlesztések hatására.	Folytatódik a zöldfelületi rendszer minőségi megújulása, a város kiemelt figyelmet fordít a meglévő ökoszisztémák (főként a vizes élőhelyek) fenntartására.
Körforgásos gazdaságra való átállás	Fogyasztási szokások változása, fogyasztás növekedése	A várhatóan növekvő fogyasztásból adódó környezeti terhelés is arányosan nő.	A hulladékgazdálkodási, újrafeldolgozási rendszerek fejlesztésével, bővítésével lehetőség nyílik a hulladékok jelenleginél szélesebb körének hasznosítására, a lakossági szemléletformálás hatására a fogyasztás mértékének növekedése mérsékelt marad.
Digitális város			
Digitális technológia szolgáltatások városi jelenléte / hiánya	A városban digitális szolgáltatást nyújtó vállalkozások száma, a digitális szolgáltatások elérhetősége	A digitális szolgáltatást nyújtó vállalkozások száma a globális trendeknek megfelelően növekszik, azonban a közszolgáltatások terén a fejlődés lassan megy végbe,	A közfeladatokat ellátó vállalatok is felismerik a digitális átállásban rejlő lehetőségeket, az időszak végére a legtöbb digitalizálható szolgáltatás elérhetővé válik ilyen

Kockázati terület	Vizsgált tényező	Normál forgatókönyvvel várható eredmény	Adaptív forgatókönyvvel várható eredmény
		potenciális hatékonyság javító fejlesztések elmaradnak.	módon, illetve egyes kiemelt területeken (pl. közlekedés) bevezetésre kerülnek a hatékonyságot jelentősen javító digitális megoldások. Emellett a város figyelmet fordít azon csoportokra (idősek, rossz anyagi helyzetűek), akik számára a digitális átállásban való részvétel problémát okoz.
Megtartó város			
Demográfiai trendek	Természetes szaporodás / fogyás, belföldi vándorlási különbözet mutatói	Nem sikerül érdemi változást elérni a demográfiai mutatók tekintetében, a város lakosainak számának csökkenése folytatódik.	A munkaerőpiaci, a városi élet minőségére, illetve a közszolgáltatások fejlesztésére irányuló beruházások által pozitív vándorlási különbözettel és a természetes fogyás mérséklésével sikerül megállítani a népességszám csökkenését.
Kiszolgáló város			
A város térségi-regionális közlekedési kapcsolatai	Közúti / kötöttpályás / vízi / közösségi / kerékpáros és gyalogos infrastruktúra állapota, kihasználtsága, elérhetőség jellemzői	A város külső elérhetőségének javítását biztosító fejlesztések a vártnál lassabb ütemben valósulnak meg, ezáltal az ebből adódó versenyhátrányok fennmaradnak. A belső mobilitási feltételek lassú fejlődése gátját jelentheti a város külső területeinek fejlődésének, illetve egyre nagyobb terhet róhat a bevezető utakra. Az egyéni közlekedés térnyerését nem lassítja a közösségi közlekedés fejlesztése, ez elsődlegesen személyautók használatát jelenti a kerékpárút hálózat hiányosságainak köszönhetően.	Kaposvár elérhetősége jelentősen javul, közúton mind az észak-déli (Szigetvár és/vagy Pécs irányában), mind kelet nyugati (M9 gyorsforgalmi út) irányban, ezáltal a várostérségen belüli közlekedési lehetőségeket is javítva. A vasúthálózatban érdemi fejlesztések történnek, ezáltal a forgalom nő. A városnak légiforgalmi kapcsolata is kiépül. A belső mobilitási feltételek is javulnak településközi, vagy településrészek közötti közúti összeköttetések, településeken átívelő kerékpárút-fejlesztésekről, közösségi közlekedési hálózatok városkörnyéki kiterjesztéséről vagy a járműmegosztó rendszerek kialakításával.
A város ingatlanpiaci helyzete	Lakó / gazdasági területek ingatlanárainak piaci alakulása, eladó építési telkek száma	Az ingatlanárak általánosságban várhatóan emelkednek a városban, azonban jelentős különbségek alakulhatnak ki a rosszabb helyzetű és a prosperáló városrészek között.	A megvalósuló fejlesztések hatására az országosnál nagyobb mértékű ingatlanérték emelkedés várható. Az önkormányzati fejlesztések hatására a városon belüli különbségek növekedése mérsékelt marad.

Kockázati terület	Vizsgált tényező	Normál forgatókönyvvel várható eredmény	Adaptív forgatókönyvvel várható eredmény
A város közműhálózata	Közműhálózat műszaki állapota	Forráshiány miatt a közműrendszer elöregedésének folyamata folytatódik, ezáltal már rövid távon rosszabb szolgáltatási színvonalat biztosítva a felhasználóknak.	Az elöregedett közművek cseréje folyamatosan megtörténik, ezáltal az ellátásbiztonság javul. Korszerű (adott esetben zöld, vagy digitális) megoldások alkalmazásával az üzemeltetési költségek, a környezeti hatások is csökkenhetnek.

44. táblázat: A normál és adaptív forgatókönyv által elérhető eredmények

3.2 Jövőkép

A jövőkép felvázolja Kaposvár MJV elképzelt jövőbeli állapotát a társadalom, a gazdaság és a környezet vonatkozásában a koncepció időtávlatán túl mutatva.

Kaposvár MJV 2014-ben elfogadott hosszú távú koncepciójában[40] a jövőkép megfogalmazása a következő volt:

Kaposvár regionális társközpont és kistérségi központ szerepkörét egyre erősítő, természeti-, települési- és társadalmi környezetében harmonikusan fejlődő sokszínű, városias település. Az értékes adottságok megőrzésével, a lehetőségek hatékony kihasználásával és a fejlődés folyamatos fenntartásával a hetvenezres város lakóinak otthonát, életminőségük magas színvonalát, biztos megélhetésüket és nyugodt, kulturált életfeltételeiket biztosítja. Kaposvár olyan város, ahol jó élni, ahol jó befektetni.

A harmonikus fejlődés egyaránt fontos tényezőként kezeli

- a környezet értékeinek megtartását, a környezeti állapot javítását,
- a társadalmi igényeket kiszolgáló komfortos városi környezet kialakítását,
- valamint a piacgazdasági értelemben vett teljes foglalkoztatottság gazdasági hátterének megteremtését.

A koncepció felülvizsgálata kapcsán elmondható, hogy a 2014-ben felállított jövőkép egy ma is elfogadható célállapotot tükröz. A jövőkép „újrafogalmazásánál" a hangsúlyok átgondolására és esetleges módosítására került a hangsúly.

A közelmúlt folyamatainak és trendjeinek elemzése során a jövőkép aktualizálásánál a következő szempontok kiemelt figyelembe vételére került sor:

Társadalom

- A városokra és Kaposvár MJV-re is jellemző elöregedés, a produktív korban lévő népesség számának csökkenése mellett a demográfiai folyamatokat olyan országos trendek is befolyásolják, mint a gyermekvállalási hajlandóság általános csökkenése,

[40] 195/2014.(IX.29.) önk. határozat

valamint a mobilitás általános szintjének növekedése különösen a fiatalabb generációk vonatkozásában. Ezek a tényezők egyaránt abba az irányba mutatnak, hogy a népességszám tartós és jelentős számú növekedésére nem számíthatunk. Növelni kell viszont a város **népességmegtartó erejét**, tehát a családok, fiatalok számára vonzóvá kell tenni a várost, s ez elsősorban most a biztos megélhetés, a megfelelően erős gazdasági háttér mellett valósítható meg. Cél a pozitív migrációs egyenleg mellett a 40 év alatti lakosság számának növelése, mely hosszú távon egy kiegyensúlyozottabb korszerkezetet eredményez. E mellett a képzett (diplomás és nyelveket beszélő) lakosság számának a növelése is fontos célkitűzés, mert a gazdaság csak velük fejlődhet érdemben

- A városok – és Kaposvár MJV is – a térségi migráció célterülete ma is, ugyanakkor nem lehet cél az „elszívóhatás" felerősítése, olyan feltételeket kell teremteni tehát, mely a városkörnyéki falvak egészséges jövőképét sem lehetetleníti el. A környező településektől a népesség-elszívó hatás rövidtávon visszafordíthatatlan folyamat, mivel ezeken a településeken az infrastruktúra és a szolgáltatások színvonala jelentősen visszaesett. Az olcsóbb lakhatás mellett úgynevezett „alvó településekként" tudják megakadályozni a népesség csökkenést és később ez eredményezhet hosszabb távon ismét fejlesztést ezeken a területeken. Kaposvár nagyvárosi szerepköréből fakadóan tehát nem csak a közigazgatási határon belül élők biztonságos megélhetésének feltételeit teremti meg, de a térségbeli domináns szerepköréből adódóan a városkörnyéki lakosság szempontjából is fontos a megyeszékhely **gazdasági és foglalkoztatási hátterének megerősítése**.

- Ahhoz, hogy valaki élni tudjon az esélyekkel, **megfelelő oktatási, képzési háttérre**, segítő – közvetítő és információnyújtó – szolgáltatásokra van szükség, mely rendszerek magas színvonalú, a külső környezet változásaiból fakadó igényekre rugalmasan képes válaszolni.

- A biztos megélhetés, tehát családok, háztartások anyagi biztonsága mellett a legfontosabb cél a **lakosság mentális és fizikai egészségi állapotának javulása**. Kaposváron az ehhez szükséges infrastruktúrák és szolgáltatások kiépítettsége magas színvonalú. Legfontosabb feladat az öngondoskodás, tudatosság szintjének növelése, az életvitel pozitív befolyásolása elsődlegesen a lakosság általános műveltségét, igényszintjét emelő kulturális programokon, illetve az egészséges életmóddal kapcsolatos szemléletformáló gyakorlati programokon keresztül.

<u>Gazdaság</u>

- Az első számú gazdasági cél – és célállapot – a piacgazdasági értelemben vett **teljes foglalkoztatottság** elérése. Ez azt jelenti, hogy minden aktív korú és munkaképes lakos, aki dolgozni szeretne, munkalehetőséget kapjon. Ez a cél összhangban van az országos foglakoztatási politikával, helyi szinten annak leképezését jelenti.

- A „teljes foglalkoztatottság" fontos cél, azonban Kaposvár gazdaságának országon belüli jelentőségét a versenyképességi tényezők fogják hosszú távon meghatározni. A versenyképességet, a komparatív előnyöket azonban már nem kizárólag a klasszikus telephelyelméletek szerinti erőforrások jelentik, hanem elsősorban a humán-erőforrás, a kooperáció, együttműködés minősége, valamint a gazdasági és társadalmi innováció, a megújulásra való képesség szintje. Emellett azonban továbbra is elengedhetetlen a bővülő befektetői igényeknek megfelelő méretű és infrastrukturális ellátottságú - lehetőleg ipari parki környezetbe integrált – iparterületi ingatlanok biztosítása. Az egyedi, az adott várostérség erősségét képező speciális ágazatok fejlesztése, az

ágazatokban a **K+F+I** térnyerése és az ágazatokon belüli és **ágazatok közötti együttműködés**, kooperáció jelentheti a húzóágazatok megerősödését. Ennek megfelelően a város célja ezen tevékenységek támogatása akár fizikai eszközökkel, akár a kooperáció segítésével.

- A gazdasági háttér működésében továbbra is fontos szempont a mobilitás feltételeinek magas szintű biztosítása, mely az „áruk" és a munkavállalók mobilitását egyaránt jelenti, a klasszikus **közlekedés** feltételeinek biztosítása mellett az **infokommunikációs szolgáltatások** magas szintű, korszerű kiépítettségét is jelenti.
- Magas **szaktudást** igénylő és magas **jövedelmet** ígérő **fejlesztésekre** van szükség.

Környezet

Kaposvár élhető, vonzó város. Zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének átlagos színvonala magas, az értékőrző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles. Ennek a színvonalnak a megtartása, növelése a jövőkép fontos része, hiszen ez biztosítja a lakók, munkavállalók aktív, sokszínű életvitelének feltételeit, közvetetten pedig a gazdasági és társadalmi célállapotok elérését támogatja. A **vonzó környezet**, s benne a városhoz kötődő, **aktív közösségi életet** élő helyi társadalom együttesen teremti meg azt a miliőt, amely a vendégek számára is vonzóvá, szerethetővé teszi a várost.

A városi környezettel kapcsolatos legnagyobb kihívást ma általában a klímaváltozás jelenti, amely megkívánja egyrészt a következményekre való tudatos felkészülést, másrészt a következmények negatív hatásainak csökkentését. A megelőzés szorosan összefügg az alacsony széndioxid kibocsátású megoldások térnyerésével, melyek csökkentik a légkörbe kijutó üvegház hatású gázok mennyiségét. A városok életében ma már nem az ipar, hanem a közlekedés és a korszerűtlen fűtési rendszerek jelentik a károsanyag kibocsátás legfontosabb forrásait. A technológiák korszerűsítése mellett az energiafelhasználási, fogyasztási **szokások tudatos megváltoztatása**, valamint a rendszerek racionalizálása, a hatékonyság növelése jelenti a fő beavatkozási területeket. A városok hosszú távú energiagazdálkodásában egyre fontosabb szerep jut az **önellátásra törekvő intézkedéseknek**, valamint a **megújuló energiaforrások** fogyasztáson belüli arányának növelésének (SMART-CITY). Ezek az intézkedések a városok gazdálkodása szempontjából is lényegesek, hiszen jelentős mennyiségű működési költség megtakarítását eredményezik. Az olcsóbb energia és annak helyi megtermelése a helyi gazdaságban, foglalkoztatásban is fontos tényezővé válik. Kaposvár megkezdte a városi szolgáltatások és az energiaellátás területén a környezetbarát, alacsony-széndioxid kibocsátású technológiák alkalmazását, a jövőben ez a fejlesztési irány – az európai elvárásoknak megfelelően – különösen erős hangsúlyt kap. Az adaptív intézkedések közül a zöldterületek értékőrző fenntartása és bővítése, a városi és városkörnyéki vízfelületek zöldterületi hálózatba való bekapcsolása, továbbá a hirtelen előforduló nagy esőzések befogadását és elvezetését biztosító csapadékvíz elvezető hálózat további fejlesztése emelhető ki.

A fentiek, valamint a 2030-ig szóló Településfejlesztési Koncepció[41] figyelembe vételével **Kaposvár MJV jövőképe 2030-ig** a következő:

Kaposvár legyen a térségi erőforrásokra és együttműködésre alapozott, valamint a zöld növekedésben élenjáró, mintaértékű központ, ahol a kiegyensúlyozott és fenntartható fejlesztés eredményeként az aktív, egészséges és családokban gyarapodó társadalom számára az életminőség magas színvonala, a biztos megélhetés, valamint a nyugodt, kulturált életfeltételek egyaránt biztosítottak.

A fenti jövőkép integrált módon fogalmaz meg egy 2030-ra reálisan elérhető, értékekre és lehetőségre alapozott, tudatos fejlesztés eredményeként biztosítható célállapotot. A 2030-ra vonatkozó vízió részletesen kibontva a következő:

Gazdasági jövőkép (teljes foglalkoztatás biztosítása magas munkajövedelmek mellett)

- **Biztonságos megélhetést nyújtó város** – azaz minden dolgozni szándékozó ember számára biztosított a jövedelemszerzés. A város munkahelyi kínálata széleskörű, a munkaerőpiaci kereslet és kínálat kiegyensúlyozott, a munkahelyváltáshoz a szükséges képzési, felnőttképzési rendszerek és egyéb segítő szolgáltatások az igényeknek megfelelően, kellően rugalmasan működnek.
- **Erős, versenyképes vállalkozások** – amelyek a térségi foglalkoztatásban betöltött jelentős szerepük mellett a város gazdálkodásában, a városfejlesztés forrásainak megteremtésében is kulcsfontosságúak. A vállalkozói kultúra erős, a vállalkozók és a vállalkozni szándékozók rendelkeznek a szükséges ismeretekkel, számukra rendelkezésre állnak a vállalkozásokat érintő helyi és országos szintű naprakész információk. A vállalkozói szektoron belül erős az együttműködés, a város vállalkozásai magas hozzáadott értékű tevékenységet folytatnak.
- **Innovációs pólus** – azaz a kutatás-fejlesztési tevékenység szintje az agrár-élelmiszeriparban kimagasló, a térségi gazdasággal együttműködve Magyarország meghatározó agrár-élelmiszeripari klasztere alakul ki Kaposvár központtal. A MATE Kaposvári Campus, az Óbudai Egyetem campusa, illetve a Science Park nemzetközi kutatási kapcsolatai intenzívek. A klaszter vonzerőt jelent új vállalkozások, cégek betelepedése szempontjából, melyet tovább erősít az egyetemi bázison kialakuló spin-off vállalkozások köre.
- **„Zöld gazdaság" mintavárosa** – Kaposvár gazdasági szektorában meghatározó jelentőségű az önfenntartást biztosító energiagazdálkodás, mely a megújuló energiák megtermelésére épül. Az alkalmazás nem csak a lakosság ellátását biztosítja, hanem a város gazdasági és intézményi ellátásában is fontos szereppel bír. Az anyag-és energiatakarékos technológiák és innovatív eljárások alkalmazása magas szintű a gazdasági szektorban is. Az épületenergetikai korszerűsítésekben közreműködő építőipari szolgáltatások képesek „megújulni", képesek a legújabb technológiák, eljárások alkalmazására. A városi szolgáltatások területén az alacsony széndioxid kibocsátású technológiák alkalmazása magas szintű.

[41] 195/2014.(IX.29.) önk. határozat

- **A magas hozzáadott értéket termelő ágazatok erős jelenléte** – a város tradicionális ágazatai stabilak, erősek, az agrár-élelmiszeripar és a gépgyártás bázisán a város logisztikai szerepköre is megerősödik, mely befektetési célpontot jelent az agrár-élelmiszeripari logisztikához kapcsolódó, a tranzit logisztikai funkcióknál jelentősebb számú munkahelyet biztosító, hozzáadott értéket is előállító vállalkozások számára. A turizmus, egészséggazdaság országos viszonylatban is meghatározó jelentőségűvé válik, melyben Kaposvárnak is meg kell találnia a maga helyét, egyedi vonzerejét, ki kell használnia a Zselic egyedi értékeit is (ez elsősorban a kultúr-, az aktív- (pl. lovas-, vagy kerékpáros), a sport- és az egészségturizmus lehet).

- **A gazdaságot kiszolgáló kiépített infrastruktúrák és szolgáltatások** – Kaposvár térségi megközelítése vasúti és közúti szempontból is biztosított, az áruszállítás feltételei az intermodalitás igényeit is kielégítik, az elkerülő utak biztosítják. A város országos elérhetősége a gyorsforgalmi útkapcsolat kiépülésével javul. A gazdasági övezetek megközelíthetősége jó minőségű, konfliktusmentes az egyéb funkciók szempontjából. A munkavállalók térségi szintű mobilitásában a jól szervezett, környezetbarát, intermodalitást is komfortosan biztosító közösségi közlekedés és az egyéni közlekedés – közte a hivatásforgalmi kerékpáros közlekedés – hálózatai is magas szinten kiépítettek. A vállalkozói övezetek rendezettek, jól kiépítettek, képesek kielégíteni a legmagasabb szintű beszállítói elvárásokat is. A város a dinamikusan növekvő befektetői igényekhez igazodva az ipari területek bővítésével rugalmasan biztosítja a vállalkozások letelepedéséhez és telephely fejlesztéseihez szükséges ipari parki ingatlanokat a kapcsolódó magas színvonalú szolgáltatásokkal.

Társadalmi jövőkép (egészséges, gyarapodó társadalom)

- **Egészséges lakosság** – Magyarország városi átlagához képest kedvezőbb egészségi állapot, magasabb születéskor várható átlagos élettartam. Mindez a lakosság magas öngondoskodási szintjének a prevenciós rendszernek és a magas színvonalú egészségügyi ellátásnak köszönhető. A tudatos fogyasztás, az egészséges táplálkozás széleskörűen elterjedt, melyben nagy szerepe van az országosan is élenjáró agrár-élelmiszeripari szektornak. Az aktív életvitelt szolgálják a magas minőségű, széles kínálattal rendelkező sport- és szabadidős szolgáltatások. A gyermekek folyamatos és tudatos bevonása, motiválása mellett az aktív életvitelhez szükséges feltételek minden korosztály számára biztosítottak és hozzáférhetők. A kulturális- és sportélet valódi közösségeket kovácsol, ahol az emberi kapcsolatok, interakciók biztosítják, hogy az elmagányosodás, elszigetelődés szintje csökkenjen, a „lelki” egészség, a kiegyensúlyozott, harmonikus, értékes életvitelhez nélkülözhetetlen társas kapcsolatok is megerősödjenek, bővüljenek. Az aktív kisközösségek egyben védőhálóként működnek, a tagok figyelnek egymásra, a sokszor súlyos, adott esetben bűnelkövetéshez is vezető szociális, pszichés problémák azonosítása és a magas színvonalú ellátórendszerbe való becsatornázása időben megtörténik.

- **Toleráns lakosság, toleráns város** – békés egymás mellett élés, a közösségi normák elfogadása és betartása mellett az eltérő kulturális háttérből adódó értékek védelme, kölcsönös megismerése és elismerése. A szemléletformálásnak, az aktív közösségi életnek köszönhetően a kirekesztés szintje alacsony, az eltérő életvitelből eredő konfliktusok száma minimális. A munkáltatók és a városi szolgáltatások az esélyegyenlőség szempontjait maximálisan figyelembe veszik működésük során.

- **Fiatalodó lakosság** – Kaposvár MJV népességmegtartó ereje nő, az itt felnövő, de a felsőoktatás miatt más városban diákoskodó fiatalok közül meghatározó azok aránya,

akik a családi élet és / vagy karrierjük színhelyéül Kaposvárt választják, „visszatérnek a városba”. Az itt működő, magas színvonalú, agrár-élelmiszeripari, műszaki kutatás-fejlesztésben országosan élenjáró egyetemi bázison kialakuló tudásközpont, valamint a sokoldalú városi gazdaság kínálta munkalehetőségek pozitív migrációs egyenleget eredményeznek. Összességében 2030-ra kis mértékben nő a lakosság, s ezen belül is a 40 év alattiak száma.

- **Képzett lakosság** – a magas minőségű közoktatás és felsőoktatás, a sokszínű felnőttképzés és az élethosszig tartó tanulás szintjének növelése révén a lakosság képzettségi szintje magas, képes a változó gazdasági kihívásokra rugalmasan reagálni. A tanulás szempontjából hátrányos helyzetű célcsoportok számára mind módszertanilag és intézményi szempontból, mind anyagilag biztosított, hogy a munkaerőpiacon az esélyekhez hozzáférjenek, képességeiket kibontakoztathassák.

- **Lokálpatrióta, aktív közösségi életet élő lakosság** – a város lakói szeretik Kaposvárt, a „közös ügyek” egy emberként képesek a lakosság többségét mozgósítani. A lakosság és a civil közösségek ápolják, őrzik a városi örökséget, aktívan részt vesznek a város kulturális identitásának megerősítésében. A szerethető, emberléptékű városi környezet olyan közös érték, melyet minden kaposvári lakos fontosnak tart. Ennek érdekében a városlakók ügyelnek lakókörnyezetük tisztaságára, részt vállalnak annak megújításában, vonzóbbá tételében.

- **Vendégváró és vendégszerető lakosság** – az itt élők kedvesek, segítőkészek és a szolgáltatókkal együtt felkészültek a vendégek fogadására. Büszkék városukra, a híres szülöttekre, a pezsgő kulturális életre; a sok parkra és a várost körülvevő szép, nyugodt, egészséges természeti környezetre. A város egyik legnagyobb – és részben még kiaknázatlan lehetőségekkel bíró – értéke a természeti környezet. Kiemelkedő potenciállal bír a Deseda-tó, amely a most megkezdett fejlesztések folyamatos és megfelelő igényességgel történő továbbvitele esetén országos jelentőségű idegenforgalmi célponttá válhat. Hasonló jelentőségű a Zselic, mint turisztikai attrakció fejlesztése is. Az eredményes idegenforgalmi fejlesztések elengedhetetlen feltétele egy erős városmarketing, megteremtve/erősítve a Kaposvár-Zselic egységes turisztikai desztináció brandet, továbbá a szállásférőhelyek számának növelése.

Környezeti jövőkép (energiafüggetlenség elérése)

- **Értékőrző használat** – a város megőrzi, védi a táji, természeti és épített örökségi értékeit, ugyanakkor az értékek megőrzésének figyelembe vételével törekszik hasznosításukra, ezáltal is biztosítva a fenntartás szempontjait.

- **Vonzó Belváros és lakóterületek** – a gyalogos sétányokkal átszőtt belváros épületei karban tartottak, a terület funkcionális összetétele sokszínű, a kereskedelmi, szolgáltatási funkcióknak köszönhetően a földszinti üzlethelyiségek üresedési rátája alacsony. A belváros és annak központi tere a pezsgő városi élet színtere, központi találkozási pontja, közösségi tere. A lakóterületek tiszták, rendezettek, a közterületek jó minőségűek, az épületállomány sokszínű – eklektikus hangulatot kölcsönözve a városnak.

- **Térségi zöldterületi hálózat** – Kaposváron a jól karbantartott, szabadidős és rekreációs célokat is szolgáló zöldterületek lakosságszámra vetített nagysága magasan az MJV-k átlaga felett van, a zöldterületek közötti kapcsolat is biztosított.

- **Egészséges lakókörnyezet** – a tudatos fejlesztésnek, a „zöld gazdaság" térnyerésének, a zöld területek növelésének és karbantartásának, a városi közszolgáltatásokban alkalmazott környezetbarát technológiák alkalmazásának és nem utolsó sorban a lakossági szemléletváltásnak köszönhetően Kaposvár környezeti minősége kimagasló, alacsonynak mondható a szállópor koncentrációja és a zajszennyezés, a lakókörnyezet tiszta, esztétikus.

Kaposvár jövőképe a **térségi szerepére vonatkozóan:**

- Kaposvár együttműködik a funkcionális várostérség szereplőivel. Mind a közigazgatás, önkormányzatok, mind a gazdaság területén működik a kooperáció, egymás érdekeinek kölcsönös figyelembe vétele, a szinergiákból adódó lehetőségek kihasználása.
- Kaposvár közigazgatási, intézményi funkcióinak köszönhetően továbbra is Somogy vármegye egészét kiszolgálni képes központként működik.
- Regionális és országos szerepkörét elsősorban gazdasági bázisának megerősítésével, az agrár-élelmiszeripari, illetve gépipari specializáció - mint adottság és lehetőség – kihasználásával érte el.
- Az agrár-élelmiszeripari együttműködésnek köszönhetően hozzájárul a vidék – a várostérség, de egész Somogy vármegye – népességmegtartó erejének növeléséhez, a helyi foglalkoztatás bővítéséhez.
- Az agrár - élelmiszeripari szektor és a tradicionálisan erős, magas hozzáadott értéket termelő ágazatok bázisán a Dél-Dunántúli térség logisztikai központjává válik, az ehhez szükséges infrastruktúrafejlesztések biztosítottak. Ennek a szerepkörnek köszönhetően Kaposvár nemzetközi kapcsolatai gazdasági értelemben erősödnek, s a regionális kiszolgáló szerepkör makroregionális határokon átnyúló kiterjesztése tudatos fejlesztésekkel és befektetés-szervező tevékenységgel megkezdődik.
- A térségi munkamegosztás és együttműködés különösen példaértékűen működik a turisztikai szolgáltatások területén. Kaposvár koordináló, irányító szerepének és a tudatos márkaépítésnek, színvonalas szálláshelyek létrehozásának köszönhetően a desztináció piaci részesedése a belföldi turizmuson belül megerősödik.
- Kaposvár - szorosan együttműködve Péccsel - a régió kulturális, művészeti társközpontjaként működik, amely mind az identitás és imázs, mind a turisztika szempontjából meghatározó jelentőségű a város életében.
- A Balaton térségéhez szervesebben kapcsolódik a Kaposvár központú zselici turisztikai desztináció, melyet magas szintű, komfortos infrastrukturális kapcsolatok biztosítanak.

<u>Településfejlesztési elvek</u>

Kaposvár MJV jövőképének megvalósításához vezető hosszú és középtávú célok, valamint tervezett beavatkozások, valamint a településrendezési eszközöket érintő változtatások az alábbi általános – horizontálisan érvényesülő – célok figyelembe vételével történik.

- **Zöld szemlélet, klímatudatosság, fenntarthatóság – SMART CITY**

  A környezeti erőforrásokkal, értékekkel való felelős és fenntartható gazdálkodást a városfejlesztés minden területén érvényesíteni kell. A környezettudatos szemlélet elterjesztése nem csak a környezeti károk csökkentése, az élhetőbb környezet miatt fontos, hanem a fogyasztási szokások befolyásolásával, az alkalmazott technológiák

iránti igény növelésével a zöld gazdaság piacát, s végső soron megerősödését is szolgálják. A környezetbarát építőanyagok, megújuló energiaforrások alkalmazását, a zöldterületek kialakítását, minőségi megújítását az integrált városfejlesztési projekteknél érvényesíteni kell. Az önkormányzati tulajdonú épületek, intézmények felújításával – a cél elérése érdekében – mintaadó projektek létrehozása a feladat, a lehető leghatékonyabb energetikai beavatkozások előnyben részesítésével. A környezetbarát technológiák alkalmazása a gazdasági szektorban és a városi szolgáltatások minden területén fontos cél, különösen a hulladékgazdálkodás, energiagazdálkodás, szennyvízkezelés és városi közlekedés fejlesztési vonatkozásában.

A nemzetközi klímavédelmi mozgalom, az Under2 - melynek tagja a 23 megyei jogú város is - célkitűzése ma már kifejezetten ambíciózus: a klímasemlegesség. Az éghajlatvédelmi mozgalomhoz Kaposvár a környezet megóvásán túl a megfizethető energia és az egészségmegőrzés okán csatlakozott.

- **Egyenlő esélyek biztosítása**

  Az esélyegyenlőség szempont horizontális érvényesítésével mindenki számára biztosítani kell a város és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat. A szolgáltatások elérhetővé és megfelelővé tételére kell törekedni a szolgáltatások minőségi fejlesztésekor. A teljes körű, fizikai és infokommunikációs akadálymentesítést az új projektek során is biztosítani kell.

- **Együttműködés, partnerség**

  A városfejlesztés közös ügy, amely csak akkor lehet eredményes, ha mindenki – a maga szintjén, kompetencia területén – ehhez hozzájárul. Kaposvár és térségében a kooperációban rejlő lehetőségek kiaknázása a hatékonyságot és a teljesítőképességet számos területen képes növelni. A tervezési és a megvalósítás során valódi partnerségnek kell kialakulnia az egyes szereplők céljainak, projektjeinek koordinálása mentén. Ezzel biztosítható a fenntartható fejlődés térségi szinten, s a hosszú távú szemléleten túl jelen időben sem sérülnek alapvető érdekek egymás rovására. Somogy Vármegye Önkormányzatával, illetve a várostérség településeinek önkormányzatával az együttműködés kiemelt jelentőségű. Kaposvár MJV Önkormányzatának intenzív kapcsolattartást és valódi partnerséget kell kialakítani az üzleti szféra és a MATE képviselőivel, kezdeményező szerepet kell vállalnia a szektor szereplői közötti együttműködések katalizálásában. A partneri viszonyban így beazonosíthatóvá válnak azok az igények, amelyeket a városvezetés saját hatáskörében meg tud oldani, továbbá a folyamatos párbeszéden keresztül az gazdasági szféra városfejlesztésben való szerepvállalása is megerősíthető.

A fenti horizontális célok Somogy vármegye területfejlesztési koncepciójával koherens módon került kialakításra:

	Zöld szemlélet, klímatudatosság, fenntarthatóság	Egyenlő esélyek biztosítása	Együttműködés, partnerség
A társadalmi, gazdasági és ökológiai tűrőképességet szem előtt tartó fenntartható növekedés biztosítása	✓		

A különböző társadalmi csoportok esélyegyenlőségének megteremtése		✓	
Partnerségen alapuló szinergikus fejlődés gyakorlati elterjedésének elősegítése			✓

3.3 A stratégia célrendszere

Kaposvár átfogó fejlesztését szolgáló célok

A koncepció integrált szemlélete miatt az átfogó célok és részcélok komplexen kezelnek bizonyos tématerületeket. Az átfogó célok Kaposvár meglévő adottságaira és lehetőségeire alapoznak, s kijelölik a jövőkép eléréséhez szükséges legfontosabb fejlesztési irányokat.

A gazdasági szektor versenyképességének elősegítése és az életminőség feltételeinek javítása egyaránt fontos, egymással szoros kölcsönkapcsolatban lévő célok. Csak erősödő gazdasági bázis mellett érhető el, hogy a befolyó jövedelmekből a város fenntarthatóan fejleszthető legyen, az emberek számára pedig a jövedelemszerzés lehetőségei biztosítottak legyenek. A gazdasági prosperitáshoz viszont egészséges, képzett, a változásokra kellő rugalmassággal reagálni képes, sokféle értelemben „nyitott" lakosságra van szükség, Az életminőség összetevőinek fejlesztése fontos a munkaerő megtartása és vonzása, valamint a fenntartható működést hosszútávon biztosító népességszám és kiegyensúlyozott korszerkezet szempontjából, de összességében növeli a város turisztikai vonzerejét is.

Sem a gazdaság, sem az életminőség fejlesztése nem képzelhető el a város életének megannyi szereplője nélkül. A közös sikerhez az egyéni életmódváltástól a kormányzati intézkedésig mindenki tevékeny közreműködésére és felelősségvállalására szükség van.

A jövőkép elérését szolgáló átfogó célok a következők:

- **A gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése – nemzetközi, országos és regionális szerepkört erősítő modern gazdasági bázis, valamint a helyi gazdaság és a foglalkoztathatóság feltételeinek biztosítása**

Kaposvár város a fejlesztésben érdekelt szereplők együttműködésének javításával képes a meglévő erőforrások hatékonyabb kiaknázására. Az együttműködések szintjének növelésével olyan termékek és szolgáltatások előállítása a cél, melyek a tágabb piacokon is sikerrel értékesíthetők, s térségi szinten a KKV szektor megerősödésének is bázisát jelentik, és amelyek magas jövedelmet biztosítanak az ott dolgozóknak. Cél, hogy a klaszterek működése országos szinten is mintaértékűvé váljon, a várostérség kulcságazatai – agrár- és élelmiszergazdaság, gépipar – az egyetemmel együttműködve országos szinten is fontos kompetencia központ kialakítását eredményezze. A modern gazdasági bázis megteremtéséhez elengedhetetlen az együttműködő iparágak várhatóan növekvő területigényének biztosítása az ipari parki területek rugalmas növelésével. A turizmus és ezen belül is az egészségügyi, lovas, kulturális, öko- és szabadidős (beleértve a sport- és kerékpáros turizmust is) turisztikai szolgáltatások országos piaci részesedését erősíteni kell. Nem önmagában egy-egy elem lesz országosan is versenyképes, hanem a fenti turisztikai kínálat kombinációja, a kínálat folyamatos – a kor idegenforgalmi keresleti trendjeire reagáló – megújítása, innoválása, összekapcsolása.

A helyi gazdaság esetében is alapvetően az együttműködésben rejlő lehetőségek kiaknázása és az integráció vezethet sikerre. Az együttműködések menedzselésével és fenntarthatóvá tételével egy sokkal „önállóbb", a helyi adottságokra, meglévő értékekre épülő gazdaság kialakítása a cél, melynek fontos eleme a városi és vidéki gazdaság integrált megközelítésű fejlesztése. A több lábon álló gazdaság motorja a megújulni képes helyi társadalom, ezért cél, hogy minden dolgozni szándékozó ember megkapja a megfelelő esélyt képességei kibontakoztatásához és a jövedelemszerzéshez.

- **A városhasználók szükségleteit kielégítő, népességmegtartást ösztönző, magas minőségű és fenntartható városi környezet és szolgáltatások - <u>minőségi városi környezet, fenntartható ökológiai és energetikai rendszerek, a társadalmi kohézió, a biztonság és az aktív életmód feltételeinek megteremtése</u>**

A lakosságot és a vállalkozásokat kiszolgáló korszerű infrastruktúrák és identitáserősítő fejlesztések jelentősen hozzájárulnak a várostérség vonzerejének növeléséhez, a népesség, s ezen belül is a tehetséges, kreatív emberek megtartásához, vonzásához. A harmonikus és biztonságos környezet, az aktív közösségi élet vonzó a fiatalok és a családok számára, ezáltal javul a város népességmegtartó ereje, a fiatalkorúak lakónépességen belüli részaránya. Cél, hogy az öngondoskodás szintjének emelésével, az aktív életmód feltételeinek bővítésével, valamint az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével és a hozzáférés biztosításával a lakosság egészségi állapota javuló tendenciát mutasson, az aktív életmód, a szellemi és testi megújulás a lakosság egyre nagyobb körében épüljön be a napi életvitelbe, ezáltal a gyógyítás helyett a megelőzésre helyezve a hangsúlyt.

Emellett Kaposvár a fenntartható fejlesztés elvének alkalmazása mellett a gazdaság és a mindennapi élet minden területén csökkenteni kívánja az energiafogyasztással járó üvegházhatású gázok kibocsátását, ennek érdekében a közgazdaságilag is indokolható legteljesebb mértékben alkalmazza a megújuló energiaforrásokat. Az energetikai önellátás szintjének növelése egyben a „zöld" munkahelyek számának közvetlen és közvetett – az alkalmazott alapanyagok előállítása révén – várostérségi szintű bővülését is jelenti. A lakosság körében a tudatos fogyasztás eredményeképpen csökkenteni kell az energiafelhasználás és a hulladéktermelés mértékét s ezáltal a károsanyag kibocsátás szintjét. Az egyéni közlekedésben a személygépjármű forgalom visszaszorulása mellett cél a kerékpáros közlekedést és a korszerű, környezetbarát közösségi közlekedést napi szinten használók arányának növekedése. A gazdaságban az innováció egyik kulcsterületét az energia- és anyagtakarékos technológiák vállalkozások körében történő alkalmazásának térnyerése kell, hogy jelentse. A térségi klaszterek és a helyi beszállítói hálózatok, valamint a helyi, térségi fogyasztás mértékének növekedésével fontos cél a szállításból származó kibocsátás szintjének csökkentése. A város épített környezetének vonatkozásában fontos az energiahatékonyság szintjének javítása, mely a lakó- és intézményi épületek korszerű energiahatékonysági megújításával, új, zéró kibocsátású épületek megvalósításával, valamint a városi hőszigethatást csökkentő közterületek kialakításával érhető el. Hosszú távú cél, hogy a városban hatékony, intelligens, infokommunikációs technológiákkal működő energiaellátó rendszerek épüljenek ki. Kaposvár és térsége a turizmusban az úgynevezett szelíd, természetközeli élményturizmus fontos célterültévé válhat, a fejlesztések koordinálása és a térség piacon való megjelenésének alapját a térségi együttműködés jelenti. A cél elérése érdekében Kaposváron a minőségi zöldterületek hálózatszerű bővítésére kell helyezni a hangsúlyt, a turisztikai attrakciók rendszerbe szerveződését környezettudatos közlekedési megoldásokkal kell biztosítani.

Részcélok és beavatkozási területek

- **C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése**, azaz a várostérségi erőforrásokra épülő gazdasági ágazatok (élelmiszeripar, gépipar, turizmus) egyetemmel partnerségben történő klaszterszerű megerősödése, az **innovációs** és informatikai tevékenységek súlyának növelésével. Elsősorban az agrár-élelmiszeripari szektor és a gépgyártás területén további beruházások, a vállalkozások közötti együttműködés, valamint kutatás-fejlesztési tevékenység és az innovatív eljárások alkalmazásának térnyerése emelhető ki e téren. A húzóágazatok megerősödésével, piacaik bővülésével a térségi vállalkozások, a KKV szektor foglakoztatási potenciáljának növelése a cél. A cél elérése érdekében a MATÉ-val, a Pécsi Tudományegyetemmel és az Óbudai Egyetemmel együttműködve (melynek köszönhetően elindul Kaposváron a gépiparmérnök és a villamosmérnök képzés), azok képzési és tudományos hátterét felhasználva az önkormányzat, mint inicializáló erő, elősegíti a helyi gazdaság innovatív programjainak és projektjeinek megvalósulását.

  Kaposvár Önkormányzata az Óbudai Egyetem és partnerei együttműködésével tudományos, innovációs parkot hozott létre. A Kaposvári Tudományos és Innovációs Park a térségi gazdasági igényekre és egyetemi kompetenciákra építve három fő fókuszterületre - környezetipar és fenntarthatóság, építőipar és okos megoldások, védelmi ipar és digitalizáció valamint az ezeket átható informatikai és intelligens megoldásokra - összpontosít.

  - **Környezetipar és fenntarthatóság:** Kiemelt szerepet fog kapni a fenntartható csomagolástechnológia (pl. lebomló csomagolóanyagok), a kompozitgyártás, az anyagvizsgálat, a hulladék- és szennyvízkezelés, a biogáz-termelés és biogáz előkezelési technológiák kidolgozása, valamint az élelmiszeripari melléktermékek (pl. sertésbél és -vér) innovatív újrahasznosítása. Továbbá hangsúlyos lenne az elektromos járművek akkumulátorainak tesztelése és a mobiltöltők fejlesztése.
  - **Építőipar és okos megoldások:** Az energiatakarékos és környezetbarát építészeti technológiák kifejlesztése áll a középpontban. Ennek keretében okosotthon (SMART-épület) rendszereket, 3D nyomtatási és kompozitgyártási eljárásokat, valamint új típusú anyagtudományi megoldásokat alkalmaznánk és kutatnánk.
  - **Védelmi ipar és digitalizáció:** A Digitális Katona Programhoz kapcsolódva szoftvermegoldások, kiberbiztonsági és digitális szolgáltatások, dróntechnológia, elektronikai fejlesztések, valamint fém- és anyagtudományi kutatások és dual-use (kettős felhasználású) technológiák megvalósítása fog zajlani a Science Park épületeiben.
  - **Szolgáltatások és kutatás-fejlesztés:** A Park modern kutató- és kísérleti üzemcsarnokokat, laboratóriumi infrastruktúrát, prototípus-tesztelési és akcelerációs környezetet, valamint 3D nyomtatási szolgáltatásokat fog nyújtani a betelepülő ipari partnereknek. Ezenfelül aktív technológiatranszfert, startup- és spin-off inkubációt, tőkefinanszírozási támogatást (ÓUVC), duális és vállalati képzéseket, valamint közös egyetemi-ipari K+F+I projekteket valósítunk meg.

- A központ létrehozása szorosan kapcsolódik Kaposvár újraiparosítási törekvéseihez.

  A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül háromhoz: a Prosperáló város dimenziót a gazdaságfejlesztési tevékenység tekintetében szinte teljes mértékben lefedi; a Digitális város dimenzió szorosan kapcsolódik a gazdasági

szereplők digitális technológia-ellátottságához, valamint innovatív tevékenységéhez; a Megtartó város dimenzió pedig a helyi gazdaság tudatos alakítása és az egyetemmel való együttműködések tekintetében jellemezhető, vonzva a képzett, magasan kvalifikált, illetve szaktudással rendelkező friss munkaerőt.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Befektetés ösztönzés, új beruházások számának növelése.
- Magas hozzáadott értéket képviselő ágazatok városi jelenlétének növelése (pl. gépipar, informatika). A helyi gépipar termelékenységét, piacra jutását és innovációját támogató fejlesztések.
- Várostérségi szinten agrárágazatok termelékenységének növelése, mezőgazdaság erősítése.
- A gépipari és az agrár-élelmiszeripari szektor bázisán a logisztika funkciók megerősítése, logisztikai raktárközpont létesítése.
- Egyetemi kapcsolatok, kutatás-fejlesztési tevékenység erősítése, képzések megerősítése az élelmiszeripari és műszaki területen.
- Helyi fogyasztás támogatása, térségi agrártermékek helyi intézményekbe való beszállítása, elérhetőségének növelése; szemléletformálás.

- **C2: Sokoldalú foglalkoztatás**: egyrészt a városüzemeltetés, az intézményi és térségi szerepkörök, valamint a KKV szektor megerősödésével, másrészt az oktatás, képzés, élethosszig tartó tanulás feltételeinek biztosításával. A kiegyensúlyozott, stabil foglalkoztatás feltételeinek megteremtése eredményezheti azt (beleértve a lakhatás /letelepedés támogatását, a képzéseket, a munkahelyteremtést, az elérhetőséget/hozzáférhetőséget és a versenyképes, magasabb béreket is), hogy a munkaerőhiány és a városból való elvándorlás mértéke csökkenjen, sőt, hosszú távon lassan növekedjen a népességszám, és mind a legfiatalabb korosztály, mind az aktív korban lévő népesség száma és népességen belüli részaránya emelkedjen. A képzés, továbbképzés és átképzés feltételeinek megteremtése, az oktatásban a kompetencia ismeretek általános megerősítése, valamint a szakképzésben az oktatás és gyakorlat hatékony összekapcsolása a kulcsa, hogy a várostérségben megfelelően képzett humánerőforrás álljon rendelkezésre.

  A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül ugyancsak háromhoz: a Prosperáló város tekintetében a sokoldalú foglalkoztatás, a gyakorlatias képzés, a munkavállalás vonzó feltételeinek megteremtése, valamint a vállalkozóknak történő segítségnyújtás mind gazdaságélénkítő és fejlesztő hatással bírnak. A Digitális dimenzió mentén az innovatív városüzemeltetés, valamint az oktatásban és a vállalatok innovatív tevékenysége során alkalmazott digitális megoldások emelkedhetnek ki. A Megtartó város dimenzió tekintetében pedig a fiatal, képzett munkaerő támogatása és városban tartása, valamint az eltérő képesítéssel rendelkezők számára nyújtott integrált foglalkoztatási projekteknek köszönhetően a belső társadalmi feszültségek oldása hangsúlyos.

  Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

  - Integrált foglalkoztatási projektek indítása.

- Oktatás, szakképzés helyi igények szerinti rugalmas fejlesztése, regionális szakképzési központ funkciók erősítése, gyakorlati oktatás feltételeinek javítása.
- Támogatás nyújtása a hiányszakmákban elhelyezkedőknek, szakemberlakások biztosítása.
- Gazdasági telephelykínálat és ipari parki övezetek bővítése, infrastruktúra-fejlesztése, gazdasági övezetek környezetének, elérhetőségének fejlesztése.
- Vállalkozóbarát Kaposvár – helyi vállalkozásfejlesztés, vállalkozási kultúra erősítése.

- **C3: Turisztikai desztináció megerősödése**: az öko-, lovas-, kerékpáros- (összeköttetésben a Tókaji-parkerdővel, Szennával, Patcával, a Zselici Csillagparkkal, Bőszénfával), kulturális- sport-, konferencia- és egészségturizmus térségi szemléletű, együttműködésen alapuló integrált fejlesztésével. Emellett a meglévő turisztikai infrastruktúra és szervezeti hálózat hatékony kihasználásával, illetve korszerűsítésével lehetővé válhat a turisztika gazdasági szerepének növelése. Kaposvárnak érdemes kihasználnia a zselici táj adottságait, a piaci folyamatokkal összhangban érdemes különböző területeken konferenciák, szakvásárok, rendezvények szervezésére összpontosítani, valamint a zöldfelületi fejlesztések révén is nőhet turisztikai vonzereje. Fontos az ágazat szereplői közötti koordináció erősítése; az országos szinten történő együttműködés a turisztikai szervezetekkel; továbbá az ágazatban működő vállalkozások, szolgáltatók szakmai ismereteinek bővítése, a kommunikáció, a turisztikai marketingtevékenység fejlesztése, egy adatbázis kialakítása és folyamatos aktualizálása, a térségi kínálati csomagok kialakítása, illetve a stratégia végrehajtásának koordinálása is. Ezen feladatok ellátásának támogatására hozta létre az önkormányzat a Kaposvári Turisztikai Kft.-t.

  A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül háromhoz: a Prosperáló város dimenziót a turisztikai vonzerő és desztinációmenedzsment tekintetében érinti, hisz ez az egyik meghatározó eleme a helyi gazdaságnak. A Zöldülő város tekintetében az ökoturizmus, a kerékpáros turizmus, valamint a városi és térségi zöldfelületek fejlesztése emelhető ki. A Digitális város dimenziót a turisztikai kínálat, a desztináció menedzsment és a nevezetességek digitális vetületei és megoldásai jelképezik.

  Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

  - Térségi vendégforgalmi stratégia alapján integrált szemléletű, attrakciókat és szolgáltatásokat célzó minőségi és mennyiségi fejlesztés (kiemelt területek: ökoturisztika, kerékpáros turizmus, kultúra és rendezvények, lovasturizmus, gyógy- és egészségturizmus).
  - A szálláskínálat fejlesztése: a közép- és magas kategóriájú szálláshelyek számának növelése.
  - Kaposvári Turisztikai Marketing Kft. tevékenységének további fejlesztése.

- **C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása:** a város „külső” közlekedési kapcsolatainak fejlesztése, komfortos, megbízható és környezettudatos helyi közlekedésfejlesztés. A gazdasági célok és az országos, nagytérségi szerepkörök elérése (agrár-élelmiszeripari tudásközpont és klaszter, gépipari klaszter – és ezek

bázisán kialakítható logisztikai specializáció) csak akkor lehet eredményes, ha a nagytérségi közlekedési kapcsolatok fejlesztése ütemezetten megvalósul. Az intermodalitást, gazdasági és városfejlesztési szempontokat is figyelembe véve merült fel a teherpályaudvar belvárosból való kihelyezésének lehetősége. A belső mobilitást elsősorban a környezetbarát megoldások preferálása mellett kívánja a város hosszú távon fejleszteni – biztosítani kell, hogy a közösségi közlekedés és a hivatásforgalmi célokat kielégítő kerékpárút hálózat részaránya a közlekedésben növekedjen. Fontos kiemelni, hogy a gyorsút és a kiemelkedő mobilitási kapcsolatok növelik a város tőkevonzó képességet, mely egyben ösztönözni képes a gazdasági növekedést – ez pedig a fentebb említett bérfejlesztés egy elengedhetetlen feltétele.

A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül mindegyikhez: a Prosperáló város dimenziót a közlekedésfejlesztés és a térségi kapcsolatok jobb elérhetősége révén támogatja, hisz a gyorsutak megléte növeli a tőkevonzó képességet, így ösztönözve a gazdasági növekedést és a bérfejlesztést is, emellett a kerékpáros hálózat kiépítettsége a turizmus fellendülését is előidézheti. A Zöldülő város dimenziót a zöld közlekedési megoldások képviselik, míg a Digitális városét a közösségi és térségi közlekedésben fellelhető digitális, illetve smart megoldások körvonalazzák. A Megtartó város dimenzió a biztonságos és fejlett közlekedési, illetve közösségi közlekedési infrastruktúrához kötődik, míg a Kiszolgáló város dimenzió az előbbiekben említett közlekedési viszonyok kiterjesztésére, közlekedési kapcsolatok javítására vonatkozhat.

<u>Tervezett eszközök és beavatkozási területek:</u>

- Közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok (pl. R67-M60 összekötés) és települési elkerülő szakaszok kiépítése.
- Vasút és a vasúti összeköttetések fejlesztése, teherpályaudvar áthelyezése, fejlesztése.
- Térségi és helyi közösségi közlekedés minőségi fejlesztése, környezetbarát, illetve alternatív energiaforrásokra támaszkodó jellegének kialakítása, a közösségi közlekedés közlekedésen belüli részarányának növelése.
- Kerékpárút hálózat fejlesztése, hivatásforgalmi kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése.
- Közlekedésbiztonsági beavatkozások.
- Repterek üzleti, logisztikai hasznosítása.

- **C5: Harmonikus együttélés a környezettel**: környezettudatos lakosság, a zöldterületek, várostérségi ökológiai hálózatok megőrzése és további bővítése, valamint a környezet minőségét javító infrastruktúrák és városi szolgáltatások fejlesztése. Az egészséges környezet az életminőség egyik kulcseleme, közvetetten a város vonzerejét, versenyképességét is befolyásolja. A zajterhelés és a légszennyezettség csökkentése érdekében a szennyező források kibocsátásának mérséklése, felszámolása a cél, ebben a közlekedési szokások megváltoztatása, illetve a közlekedésben az alacsony széndioxid kibocsátású, környezetbarát technológiák alkalmazása vezethet eredményre. A korszerű hulladékgazdálkodás, a hulladéklerakásból származó károk felszámolása, a lakosság körében a tudatos fogyasztás és a környezeti kultúra fejlesztése fontos feladat. A biztonságos, egészséges életfeltételek fontos eleme a felelősséggel történő vízgazdálkodás, mely a

csapadékvíz elvezetésre, a keletkező szennyvizek kezelésére (a szennyvíziszapot eddig a talajba injektálták, a felújítást követően pedig biogázt készítenek majd belőle, mellyel például a megújult szennyvíztelepet is képesek lesznek üzemeltetni) és a jó minőségű, biztonságos ivóvízellátás hosszú távú biztosítására is kiterjed. A zöldterületek és zöldfelületek védelme, bővítése, valamint a városi mikroklímát is befolyásoló vízfolyások rendezetté tétele, a partok közcélú használati értékének növelése szintén a városi környezet minőségi megújításának része. A cél tehát összességében egy sikeres klímastratégiával a környezet megóvása, a versenyképesség javítása és a javuló életminőség egyidejű biztosítása.

A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül a Zöldülő város dimenzióhoz, ugyanis a környezetvédelmi és klímavédelmi megoldások, a zöldnek számító kerékpáros közlekedés, valamint a közműhálózat megújítása mind eköré a téma köré szerveződnek.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Városi zöld-, kékinfrastruktúra és biológiailag aktív felületek megőrzése, bővítése, minőségi javítása, klímaadaptációs intézkedések (csapadékvíz helyben tartás, felhasználás).
- Vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele: meglévő vízbázis minőségjavítása, szennyvíztisztítás, csapadékvíz-elvezetés rendszerszerű fejlesztése.
- Körforgásos gazdaság fejlesztése, hulladékgazdálkodás korszerűsítése, hulladéklerakó rekultivációja.
- Környezetszennyezések kialakulásának megelőzése, meglévő környezeti károk felszámolása.
- Környezeti monitoring rendszer fejlesztése.
- Folyamatos szemléletformálás valamennyi környezet-, természet-, illetve klímavédelmi, erőforrásgazdálkodási céllal.

- **C6: Energetikailag „megújuló" város**: a helyben megtermelt megújuló energia arányának növelése a város energiafelhasználásán belül, a gazdaság, az intézmények, a városi szolgáltatások és a lakásszektor energiahatékonysági fejlesztéseivel – megfizethető és biztonságos ellátás, mely egyben a helyi foglalkoztatásban és a zöld „innovációban" is kulcsszerepet játszik. A környezettudatos energiagazdálkodás nagymértékben hozzájárul a klímaváltozás káros hatásainak enyhítéséhez. Az épületállomány energia-fogyasztása az összes kibocsátott CO_2 jelentős részét teszi ki. A megújuló energiaforrások egyre nagyobb szerepet fognak kapni a jövő energiagazdaságában. A felhasználói oldalon általános szemléletváltásra van szükség: nem csak a lakossági fogyasztási szokások befolyásolására, hanem a gazdaságban és intézményi szektorban is törekedni kell - és motiválni az érintetteket – az alacsonyabb szintű energia-használatra, a felhasznált energia és hulladékképződést csökkentő innovatív megoldások alkalmazására. Az önkormányzatnak támogatnia kell jogszabályi eszközökkel az alacsony károsanyag-kibocsátású épített környezet megvalósítását, indokolt lehet feltárnia integrált energetikai projektekbe gazdasági szereplők bevonásának lehetőségeit is. A város érdeke, hogy elősegítse a helyi erőforrásokra épülő energiagazdaság kialakulását, ezzel az energiabiztonság erősítését, a megfizethető közműszolgáltatások által nyújtott gazdasági előnyök kiaknázását, a környezeti tényezők figyelembe vétele mellett. A részcél a vállalkozások

környezettudatos működését, ezirányú fejlesztését is igyekszik motiválni – energiahatékonysági fejlesztések, megújuló energia alkalmazások, anyag- és/vagy energiatakarékos technológiák elterjedésének támogatásával. Ennek része egy, a térségi nagyvárosok együttműködésén alapuló energetikai program is, mely az energiahatékonyság növelésére és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányul. Összességében tehát 2030-ig Kaposvár célja az energiafüggőség leküzdése az alternatív energiák hasznosításával, emellett a környezetbarát és olcsóbb energiaforrások használatának növelése (pl. zöld fűtőmű).

A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül háromhoz: a Prosperáló város dimenziót a vállalkozások környezettudatos működése, energetikai megújulása tekintetében érinti, a Zöldülő város dimenzióhoz a komplett energiahatékonyságot és zöld közlekedést érintő tényezők köthetők, a Digitális város dimenzió tekintetében pedig a megújuló és energiahatékonysági programok és infrastruktúra jövőbeni digitális megoldásai emelkednek ki.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva és épületfelügyelettel szabályozva.
- Távhő és a biogáz használatának kiterjesztése.
- Alternatív energiapark (pl. naperőművek - Kaposváron épült fel Közép-Európa legnagyobb naperőműparkja) létesítése megújuló energia hasznosításával.
- A 2015-ben alakult nemzetközi klímavédelmi szövetséghez - UNDER2 - való csatlakozás (melyhez mind a 23 megyei jogú város csatlakozott), melynek célja, hogy 2050-ig 80%-kal csökkentsük az üvegházhatású gázok kibocsátását) az energiahatékonyság növelésére.
- Megújuló és energiahatékonysági kompetencia központ kialakítása.

- **C7: Minőségi humán szolgáltatások**: az infrastrukturális háttér megújításával, a humán erőforrás kapacitás növelésével rugalmas és megújulni, az innovációt befogadni képes szolgáltatások kialakítása, valamint az ezekhez történő egyenlő hozzáférhetőség megteremtése. A város célja, hogy komplex programokon keresztül erősítse a családokat, megteremtse az idősek biztonságát és megbecsülését, javítsa a fogyatékossággal élők helyzetét, emelje a szociális, gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatások színvonalát, segítse a cigányság társadalmi beilleszkedését, otthonokat teremtsen és támogassa a lakhatást, valamint különös figyelmet fordítva a fiatalokra, építse a jövőt. Kiemelt szerep jut egy hatékony egészségügyi rendszer, illetve egy proaktív innovációs és oktatási politika kialakításának, s a szociális szolgáltatások (pl. Idősgondozási rendszer) további fejlesztésének is. Kaposváron az önkormányzat nagy hangsúlyt helyez “A gyarapodó Kaposvárért” program részeként egy átfogó családtámogatási rendszer megalkotására és működtetésére, s igyekszik megkönnyíteni a gyermekvállalást és a gyermeknevelést. Ezen túlmenően az ifjúságot érintő intézkedések is jelentősek: a támogatás, az információnyújtás, a közéletbe való aktív bevonás (részvételi tervezés, együttműködés), valamint a közösségi programok bővítése mind meghatározó területek.

A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül háromhoz: a Prosperáló város dimenziót a közoktatás és a felsőoktatás minőségi fejlesztése révén közvetetten érinti, melynek köszönhetően jól képzett szakemberek, mint humán erőforrás léphetnek be a munkaerőpiacra, ösztönözve a gazdaság fejlődését. A Digitális város dimenzióban a humán szolgáltatásokban városi szinten megjelenő digitális megoldások emelhetők ki. A Megtartó város dimenzió pedig a humán szolgáltatások fejlettségét és hozzáférhetőségét érinti.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Hatékony egészségügyi rendszerek, prevenció és rehabilitáció szélesítése, infrastrukturális fejlesztés.
- Bölcsődei és óvodai férőhelyek és kapacitásuk rugalmas alakítása az igényeknek megfelelően, humán erőforrás fejlesztés, felszereltség javítása.
- Közoktatás és felsőoktatás minőségi fejlesztése (szakképzés, pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban), lehetőségek szerint piaci igényekhez való igazítása.
- Szociális szolgáltatások további fejlesztése (infrastrukturális szempontból is), idősgondozási rendszer bővítése.
- Humán szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása (akadálymentesítés, információnyújtás, kommunikáció).
- Az ifjúságot és a családokat támogató rendszer működtetése.
- A civil szektor, társadalmi vállalkozások kezdeményezéseinek összehangolása, támogatása.

- **C8: Vonzó városi környezet**: az épített környezet értékalapú, integrált fejlesztése minőségi közösségi terek kialakításával, valamint a közrend biztosítása. A közterület-felújítást integráltan, akcióterületi megközelítéssel, illetve a zöldterület- és közlekedésfejlesztéssel, valamint a közmű-rekonstrukciós munkákkal koordinálva kell kezelni. Kaposvár ma is élhető, vonzó város, azonban a városkép, az arculat csak akkor lesz megőrizhető és még vonzóbb, ha folyamatos fejlesztések történnek ezen a területen. A zöldterületek értékőrző hasznosítása fontos turisztikai vonzerő, ugyanakkor a lakosok számára is fontos rekreációs, szabadidős kínálati elemeket jelenthet. Kiemelten kell kezelni a lakótelepek integrált – épületek, közterületek, valamint funkciók – megújítását, a védett épületek felújítását, továbbá a funkcióváltó, vagy hasznosítási problémákkal jellemezhető épületek – köztük műemlék épületek – felújítását és funkcióval való megtöltését. Emellett az élhető város egyik alapfeltétele a közbiztonság megléte is, így a rend folyamatos biztosítása tárgyi és humán erőforrások, valamint intézkedések segítségével elengedhetetlen. A városrehabilitációs programokra a lakókörnyezet fizikai megújításának folytatásaként is tekinthetünk, melyek a kijelölt akcióterületeken kiegészülnek felzárkózást segítő, esélyeket növelő beavatkozásokkal - az érintett célcsoportokra szabott speciális tartalommal. Végül, az önkéntesség népszerűsítése, a társadalmi felelősségvállalás erősítése és az esélyegyenlőség hangsúlyozása (pl. idősek, fogyatékkal élők, hajléktalan-reintegráció) mind elengedhetetlenek a részcél elérése érdekében.

  A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül mindhez: a Prosperáló város dimenziót a helyi vállalkozások megerősítését támogató intézkedések alapozzák meg, a Zöldülő város dimenzió többek között a zöldterületek klímaváltozást tűrő módon

történő megújítását és a lakóterületek zöldterületi gazdagítását öleli fel, a Digitális város dimenzió a digitalizáció által támogatott, innovatív városüzemeltetésben mutatkozik meg, a Megtartó város dimenzió a közbiztonság és a rend fenntartását felölelő területeken jelentkezik, míg a Kiszolgáló város dimenzió a lakó- és közterületek infrastrukturális felszereltségét tömbösíti.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Városközponti tömbbelsők, lakótelepek integrált megújítása.
- Lakó- és közterületek fásítása, zöldterületi gazdagítása. Városi és térségi zöldterületek és zöldfelületek hálózatának fejlesztése.
- A funkcióváltások és új építések kapcsán magas építészeti minőség létrehozása.
- Közterületi minőség javítása, közterület felújítások ütemezett megvalósítása.
- Bérlakásállomány bővítése - részben a fiatal, képzett munkaerő megtartása, vonzása céljából.
- Innovatív városüzemeltetés és városi szolgáltatások bővítése, megújítása, közösségi életet erősítő integrált városrészi projektek.
- Városrehabilitációs program, szegregált területek integrált programja, esélyegyenlőség és felzárkóztatás, közbiztonság fenntartását támogató programok.
- Védendő értékek megőrzése (jogi eszközök, védelem alá helyezés) és népszerűsítése, megismertetése a helyi lakossággal és vendégekkel.

- **C9: Aktív és egészséges város**: a közművelődés, sport és rekreáció feltételeinek biztosítása és az életvitel pozitív befolyásolása. A fejlesztési cél fókuszában az egészséges ember áll (mind munkahelyén, mind azon kívül egészséges körülmények között tudjon élni), illetve az, hogy a jövő generációi egészségtudatosan gondolkodjanak, melyet a város egészségvédő programjai (pl. Kortalan torna program) révén próbál támogatni - legyen szó fizikai vagy mentális egészségről (pl. az egyházzal együttműködve). Hiszen az öngondoskodás és az egészségmegőrző életmód, a megfelelő fizikai, szellemi és pszichés állapot teszi alkalmassá a lakosokat, hogy képesek legyenek munkájuk, munkahelyük megtartására, az új ismeretek megszerzésére, az aktívan és egészségesen megélt életévek meghosszabbítására. A közérzet javítása mellett hosszú távon az ellátórendszer működtetésére is közvetett hatása van a beavatkozásoknak. A kultúra (elsősorban az imázsformáló zene, képzőművészet, népzene, néptánc és színjátszás) Kaposvár esetében a helyi identitás fontos eleme, egyúttal a márka-és imázsépítésben is kulcsszerepet játszik. Mind a kulturális-, mind a sportélet fejlesztése esetében elmondható, hogy a helyi lakosok komfortérzetének és identitásának erősítésén túl a vendégforgalom növeléséhez is hozzájárulnak, a közösségépítés legfontosabb eszközéül szolgálnak.

  A részcél erősen kapcsolódik az öt tervezési dimenzió közül mind az öthöz: a Prosperáló város dimenziót, így a gazdaságfejlesztést közvetetten támogatja az egészséges humánerőforrás-bázis megléte, melyhez Kaposvár egészségvédő programokkal járul hozzá. A Zöldülő város dimenzió az egészséges, sportos életmóddal kapcsolatos intézkedések tekintetében jelenik meg, míg a Digitális város dimenzió a

lakosság számára elérhető művelődési, szórakozási, kulturális kínálat digitális vetülete tekintetében jelenik meg. A Megtartó város dimenzióban a helyi identitást erősítő tényezők és megújításuk játszik nagy szerepet, melyek közösségformáló ereje vitathatatlan. Végül, a Kiszolgáló város dimenzió tekintetében az alulról jövő, civil kezdeményezések és a helyi szereplők partnerként történő kezelése emelhető ki, amennyiben egy társadalmi problémákra érzékeny városról beszélünk.

Tervezett eszközök és beavatkozási területek:

- Sport- és aktív szabadidős infrastruktúrafejlesztések, új sportlétesítmények építése, fejlesztés, sportélet népszerűsítése.
- Kulturális intézmények megújítása.
- Kulturális programkínálat bővítése, országos hírű nagyrendezvények további fejlesztése.
- Közösségi élet támogatása.
- Egészségvédő programok az egészség megőrzéséért.
- Művészeti oktatás intenzívebb bekapcsolása a városi rendezvények megújításába, fejlesztésébe és a városi kulturális életbe.
- A gazdaság és a civil élet szereplőinek, továbbá más érintett-csoportoknak a bevonása a város kulturális- és sportéletébe.

Az alábbi táblázatban látható módon igyekeztünk Kaposvár célhierarchiáját szemléltetni, ahol a 2 fő stratégiai célhoz kapcsolódó részcélok is láthatóak, jelezve, hogy az egyes részcélok elsősorban mely stratégiai célhoz kötődnek. Az egyes részcélok öt tervezési dimenzióval való kapcsolatát is szemléltettük a táblázatban, ugyanis a különböző színű háromszögek (Prosperáló város: türkiz, Zöldülő város: zöld, Digitális város: sötétszürke, Megtartó város: lila, Kiszolgáló város: világosszürke) jelzik, hogy mely dimenzió köthető az adott részcélhoz.

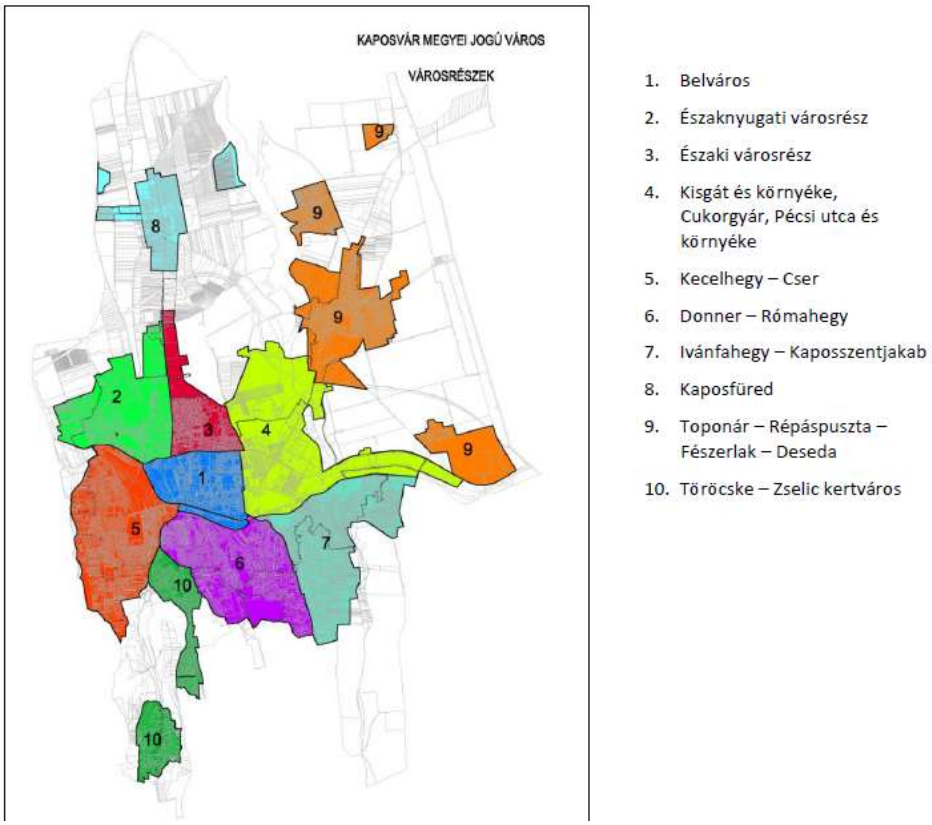
Jövőkép	
Térségi erőforrásokra és együttműködésre alapozott gazdasági központ; Egészséges, családokban gyarapodó zöld város	
Stratégiai cél	**Stratégiai cél**
Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése	**Magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és fenntartható városi környezet és szolgáltatások, aktív, egészséges, összetartó társadalom**
Kapcsolódó részcélok	**Kapcsolódó részcélok**
Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció ▲▲▲	Energetikailag „megújuló” város ▲▲▲
Sokoldalú foglalkoztatás ▲▲▲	Minőségi humán szolgáltatások ▲▲▲
Turisztikai desztináció megerősödése ▲▲▲	
Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása ▲▲▲▲▲	

Harmonikus együttélés a környezettel ▲				
			Vonzó városi környezet ▲▲▲▲▲	
			Aktív és egészséges város ▲▲▲▲▲	
Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város

45. táblázat: A stratégiai célmátrix és az öt tervezési dimenzió kapcsolata

A fejlesztési célok városrészi vonatkozásai

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata - elsősorban a funkcionális adottságokat alapul véve - a korábbi IVS–ben 10 városrészre osztotta a települést, az alábbiakban, ebben a területi felbontásban mutatjuk be a legfontosabb fejlesztési irányokat.

40. ábra: Kaposvár városrészei (Integrált Településfejlesztési Stratégiában szereplő térkép)

- **Belváros**

  A városrész a Baross Gábor – Hársfa u. – Virág u. – Árpád utca – 48-as Ifjúság útja – Gyékényesi vasútvonal által határolt területet foglalja magában. A városrész a Kapos-folyó északi részén helyezkedik el, szerves kapcsolatban áll a folyó északi oldalán elterülő városrészekkel. A várost kettészelő Kapos déli oldalán fekvő városrészekkel a kapcsolaton az IMCS Közösségi Közlekedés projekt kapcsán készült beruházás a környezetrendezéssel sokat javított. A Belváros Kaposvár kereskedelmi, idegenforgalmi, oktatási és államigazgatási központja, vonzáskörzete az itt található

funkcióknak köszönhetően messze túlterjed a saját, illetve a város határain (szolgáltatások, munkahelyek, intézmények).

A városrész fejlesztési céljai:

- A városközponti szerep fenntartása, fejlesztése, az építészeti és közösségi terek karakterének, az építészeti örökségek, műemlékek hagyományainak, hangulatának megőrzésével, a helyi lakosság, intézmények és a vállalkozások igényeinek figyelembe vételével,
- A Belváros folyamatos funkcionális bővítése, illetve a településrészek közötti kapcsolatok erősítése sport, turisztikai és zöldfelületi fejlesztések segítségével,
- Idegenforgalmi fogadóhely, információs pont létesítése tervezett a Vár park területén,
- Jelenleg még meglévő alulhasznosított ingatlanok gazdaságfejlesztésbe való bevonásának elősegítése,
- Forgalomcsökkentés, illetve kezelés, parkolóhelyek biztosítása,
- Intézmény rekonstrukciók és fejlesztések a városrész központi és kereskedelmi funkcióinak erősítésére,
- Intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva.

- **Északnyugati városrész**

A városrész Füredi út – 48-as Ifjúság útjának északi oldal Füredi csomóponttól nyugatra – 610-es számú főút – belterületi határ által határolt területet foglalja magába. Az észak nyugati fekvésű városrész keleten funkcionálisan kapcsolódik a szomszédos városrészekhez. A városrész alapvetően gazdasági és lakófunkcióval bír, bár néhány intézménye révén városi funkciókat is ellát. A funkciók jól elkülönülnek egymástól, a két lakóterület közé beékelődött „SÁÉV telepi" gazdasági terület a vasútvonallal együtt éles határvonalat képez a lakóterületek között.

A városrész fejlesztési céljai:

- Lakóterületek integrált közterületi, zöldfelületi és intézményi fejlesztése,
- Meglévő, esetenként alulhasznosított gazdasági területek megújulásának elősegítése, fejlesztése,
- Foglalkoztatás arányának növelése, szakképzési, oktatási programok segítségével, helyi oktatási intézmények és vállalkozások bevonásával,
- Vállalkozások hozzáadott értékének növelésének támogatása,
- Közlekedési kapcsolatok fejlesztése, feltárások elősegítése,
- Lakóépületek és intézmények energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva,
- Bérlakásépítés speciális keresleti szegmensek (pl. fiatal tanárok, kutatók, munkásszálások) kiszolgálására.

- **Északi városrész**

A városrész a 48-as Ifjúság útja északi oldala, füredi csomóponttól keletre eső szakasz – Füredi út – belterület határ – Kisgáti árok által határolt területet foglalja magában. Keleten a Kisgáti városrészhez kapcsolódik, délen a 610-es számú főút választja el a Belvárostól, nyugaton pedig a 67-es számú főút az észak-nyugati városrésztől. A városrészt döntően a lakó- és a sportfunkció határozza meg. Az Arany János utcában található a dr. Bodosi Mihány Sportközpont, mely a Városi Sportcsarnoknak az új Kaposvár Arená-nak is helyt ad, a hozzátartozó szabadtéri pályákkal és területekkel. Ezen kívül a terület részét képezi a jelenleg még működő Laktanya, valamint az egykori Füredi II. laktanya és a hozzátartozó lőtér területe is.

A városrész fejlesztési céljai:

- Gazdaságfejlesztési beruházások elősegítése a Füredi út menti zöldmezős és alulhasznosított területeken,
- Sportcsarnok és létesítményeinek folyamatos bővítése, rekreációs funkciók erősítése,
- Lakóépületek energiahatékonysági megújításának elősegítése;
- Szociális bérlakások (pl. SÁVHÁZ) megújítása;
- Lakóterületek integrált közterületi, zöldfelületi és intézményi fejlesztése.

- **Kisgát és környéke (Ipari parkok)**

A város keleti részén, Hársfa utca – Fő utca – Virág utca – Árpád utca -Kisgáti-árok, a kerékpárút – Ózarany – a 61-es út – vasúti sínek – 610-es út – Kapos folyó és a városhatár között elhelyezkedő terület, amely magában fogalja a kisgáti városrész és a Pécsi utca környékét. Területhasználatát elsősorban a gazdasági területek uralják. Itt található többek között a Cukorgyár, illetve a város ipari parkjai: a Videoton Ipari Park és a Keleti Ipari Park, INPARK is. A városrészben vannak alulhasznosított, funkcióváltó telephelyek, és beépülésre váró fejlesztési területek. A városrészben jelentős lakóterületi fejlesztési terület került kijelölésre.

A városrész fejlesztési céljai:

- Gazdasági területek infrastrukturális és közlekedési hálózati fejlesztése, valamint bővítése új zöldmezős ipari területek kialakításával,
- Vasúti logisztikai fejlesztés, teherpályaudvar kialakítása,
- Energetikai beruházások folytatása, megújuló energiaforrások arányának növelése a gazdasági szervezetek körében,
- Foglalkoztatás arányának növelése, szakképzési, oktatási programok segítségével, helyi oktatási intézmények és vállalkozások bevonásával,
- Vállalkozások hozzáadott értékének növelésének támogatása,
- Lakóterületi fejlesztések.

- **Kecelhegy – Cser**

A város délnyugati részén, a Keceli bejáró – vasútvonal 67-es úttól (Zselici út) nyugatra elhelyezkedő, a belterületi határig húzódó terület. Elsősorban lakó (családi házas) és intézményi vegyes területet foglal magában, de fontos oktatási és szociális funkciók is megtalálhatók itt. A Kapos-folyó két oldalán iparterületek helyezkednek el, melyek fokozatos átalakulásra várnak.

A városrész fejlesztési céljai:

- Integrált zöldfelület és közterületi rehabilitáció Kapos-völgy mentén, illetve a Cseri parkban,
- Szociális rehabilitáció és lakóterületi minőségjavítás a városrész szegregátummal rendelkező területén (Cseri út),
- Alulhasznosított gazdasági területek fejlesztésének, funkcióváltásának elősegítése.

- **Donner – Rómahegy**

A Kapos déli partján, a 67-es út és a Kapos-folyó, valamint a Zselic-csatorna között, a Szigetvári útig, a belvárossal szemben elterülő városrész Donner János serfőző mesterről kapta a nevét. Keletre a Rómahegy elnevezésű településrész csatlakozik hozzá, azaz a Kapos-folyó – Ivánfai árok – belterület határ – Szigetvári út – Zselic patak által határolt terület. Két jól elkülöníthető területre osztható a városrész, a családi házas beépítésű Donner és Rómahegyre, valamint a kapcsolódó kertes mezőgazdasági területekre. A városrész meghatározó funkciója a lakóterület, de kisebb foltokban megjelennek a gazdasági funkciók is. A városrész északi részén helyezkedik el a Virágfürdő, ahol az elmúlt évek jelentős fejlesztéseinek eredményeként a strandfürdő mellett fedett élményfürdő, valamint wellness és gyógyfürdő létesült.

A városrész fejlesztési céljai:

- Zöldfelület és közterületi rehabilitáció Kapos-folyó mentén,
- Sport és rekreációs funkciók további erősítése a meglévő strandfürdő területének rehabilitációja (uszoda),
- Meglévő lakóterületek közterületi minőségfejlesztése,
- Szociális rehabilitáció,
- Szálláshely-fejlesztés (fürdő),
- Sportfejlesztések.

- **Ivánfahegy, Kaposszentjakab**

Ivánfahegy és Kaposszentjakab a Kapos-folyótól délre, a város dél-keleti részén elhelyezkedő terület, a Rómahegytől keletre. Ivánfahegy északi része kertvárosias beépítésű, déli kétharmada azonban falusias jellegű lakóterület (jelentős része volt zártkerti rész). Mindkét településrész déli oldalán kertes mezőgazdasági területek helyezkednek el. A korábban szőlőhegyként funkcionáló területen ma is sok, külterületen fekvő épület van, a korábbi gazdálkodási tevékenység eredményeként, melyeket legfeljebb kisebb átalakítással állandó lakásként használnak.

A városrész fejlesztési céljai:

- A város szegregátumként azonosított területén, a Nádasdi utca körzetében fontos cél a további szegregáció megállítása az erre kidolgozott programok segítségével (részletesen lásd az Antiszegregációs tervben); illetve ezek befejeződése után a közösségi programok továbbvitele, szociális városrehabilitáció;
- A kulturális turizmus fejlesztése – megújuló Szentjakabi apátság.
- Meglévő lakóterületek közterületi minőségfejlesztése,

- Lakóépületek energetikai fejlesztése

- **Kaposfüred**

  Kaposvártól 6 km-re északra, a Balaton felé vezető út mentén hosszan elnyúló városrész, egykor önálló község, amely 1970-től Kaposvár része, népessége ez után indult növekedésnek. Kaposfüredi városrész döntően lakófunkciójú terület, a város egyik legkedveltebb családi házas övezete.

  A városrész fejlesztési céljai:

  - A Deseda-tó melletti területeken komplex idegenforgalmi és rekreációs fejlesztésének folytatása,
  - A kerékpárút fejlesztés megvalósításában, hosszú távon a Kaposvárt Balatonlellével, (ezáltal a Balatonnal) összekötő, turisztikai szempontból nagy jelentőségű kerékpárút hálózati rendszerbe illesztése is elsődleges cél,
  - Lakóépületek energetikai fejlesztése,
  - Vállalkozás ösztönzés a településközponti területen.

- **Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda**

  Toponár a város északkeleti részén elhelyezkedő városrész, egykor önálló település, amely 1973-tól Kaposvár része, az elmúlt évek egyik legkedveltebb kertvárosi övezete. A városrészhez tartozik a településtől északra elhelyezkedő Répáspuszta, valamit a délkeletre lévő Fészerlakpuszta. A városrész nyugati részén húzódik el a közel 8 km hosszú Deseda-tó.

  A városrész fejlesztési céljai:

  - A vendégforgalomban a Deseda-tóra, a Lovasakadémiára, a vizes-, és lovassportra, aktív szabadidő eltöltésre alapozott speciális arculat, kínálati termékskála további bővítése,
  - Az idegenforgalom minőségi emeléséhez a háttér infrastruktúra megteremtése, bővítése (kemping),
  - Az Egyetemi fejlesztések elősegítése, jobb bekapcsolása a város vérkeringésébe,
  - Meglévő lakóterületek közterületi minőségfejlesztése,
  - Lakóépületek energetikai fejlesztése,
  - Deseda vízminőség javítása,

- **Töröcske – Zselic kertváros**

  Töröcske Kaposvár legdélebbi városrésze a Zselici-dombok között meghúzódó egykor önálló település, amely 1973-tól tartozik Kaposvárhoz, jellemzően falusias beépítésű területekkel. Itt található a várost körbevevő parkerdők egyike, valamint a közelben van a Töröcskei-tározó, amely környezetével együtt tervezetten helyi jelentőségű természetvédelmi terület. A tározót a védett területről eredő Töröcske-patak táplálja. Zselic-kertváros városrészt kertes (zártkerti) mezőgazdasági területbe sorolt átalakuló területek alkotják.

  A városrész fejlesztési céljai:

  - Egyéni arculat megőrzése, nem cél a lakóterületek mennyiségi növekedése,

- Meglévő lakóterületek közterületi minőségfejlesztése,
- Lakóépületek energetikai fejlesztése,
- A természeti adottságok kihasználásával, a kerékpárút fejlesztésével az idegenforgalmi hasznosítás erősítése.

<table>
<tr><th colspan="2">Jövőkép</th></tr>
<tr><td colspan="2">Térségi erőforrásokra és együttműködésre alapozott gazdasági központ;
Egészséges, családokban gyarapodó zöld város</td></tr>
<tr><th>Stratégiai cél</th><th>Stratégiai cél</th></tr>
<tr><td>Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése</td><td>Magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és fenntartható városi környezet és szolgáltatások, aktív, egészséges, összetartó társadalom</td></tr>
<tr><th>Kapcsolódó részcélok</th><th>Kapcsolódó részcélok</th></tr>
<tr><td>Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció

Belváros
Északnyugati városrész
Északi városrész
Kisgát és környéke (Ipari parkok)
Kecelhegy – Cser</td><td>Energetikailag „megújuló” város

Belváros
Északnyugati városrész
Északi városrész
Kisgát és környéke (Ipari parkok)
Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda</td></tr>
<tr><td>Sokoldalú foglalkoztatás

Északnyugati városrész
Kisgát és környéke (Ipari parkok)</td><td>Minőségi humán szolgáltatások

Donner – Rómahegy
Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda
Északnyugati városrész
Kecelhegy – Cser
Ivánfahegy, Kaposszentjakab</td></tr>
<tr><td colspan="2">Turisztikai desztináció megerősödése

Belváros
Donner – Rómahegy
Ivánfahegy, Kaposszentjakab
Kaposfüred
Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda
Töröcske – Zselic kertváros</td></tr>
<tr><td colspan="2">Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása

Északnyugati városrész
Kisgát és környéke (Ipari parkok)
Kaposfüred</td></tr>
<tr><td colspan="2">Harmonikus együttélés a környezettel

Kecelhegy – Cser
Donner – Rómahegy
Töröcske – Zselic kertváros
Toponár – Répáspuszta – Fészerlak – Deseda</td></tr>
<tr><td></td><td>Vonzó városi környezet

Belváros
Északnyugati városrész
Északi városrész</td></tr>
</table>

Jövőkép	
Térségi erőforrásokra és együttműködésre alapozott gazdasági központ; Egészséges, családokban gyarapodó zöld város	
Stratégiai cél	**Stratégiai cél**
Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése	**Magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és fenntartható városi környezet és szolgáltatások, aktív, egészséges, összetartó társadalom**
Kapcsolódó részcélok	**Kapcsolódó részcélok**
	Kisgát és környéke (Ipari parkok) Kecelhegy – Cser Donner – Rómahegy
	Aktív és egészséges város Belváros

46. táblázat: A részcélok városrészi leképeződése

Várostérségi leképeződés

Stratégiai cél	Stratégiai cél
Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése	**Magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és fenntartható városi környezet és szolgáltatások, aktív, egészséges, összetartó társadalom**
Kapcsolódó részcélok	**Kapcsolódó részcélok**
Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció Agrár-élelmiszeripar és gépipar erősítésével a beszállítók erősödnek, a várostérségben működő feldolgozó cégek is részt tudnak venni	**Energetikailag „megújuló” város** A kiépíthető kapacitások függvényében a környező települése megújuló energiával való ellátása
Sokoldalú foglalkoztatás Munkahelyek teremtése, foglalkoztathatóság, jövedelmek növelése	**Minőségi humán szolgáltatások** A város humán szolgáltatásai jelentős részben várostérségi ellátási körzettel rendelkeznek
Turisztikai desztináció megerősödése Fejlesztések tervezésében térségi szemlélet, elsősorban aktív- és ökoturisztikai fókusszal a várostérség településein	
Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása Szolgáltatások és munkahelyek jobb elérhetősége Kaposváron, regionális, országos központok elérhetőségének javulása	
Harmonikus együttélés a környezettel Ivóvízbázisok megvédése, hulladékgazdálkodás fejlesztése a térség településein, Deseda-tó fejlesztései	
	Vonzó városi környezet Elsősorban ingázók, Kaposvárra szolgáltatások miatt érkezők, egyetemisták érzékelik hatását
	Aktív és egészséges város

Stratégiai cél	Stratégiai cél
Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése	**Magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és fenntartható városi környezet és szolgáltatások, aktív, egészséges, összetartó társadalom**
Kapcsolódó részcélok	**Kapcsolódó részcélok**
	Rendezvények, programok az agglomerációban élők, Kaposváron tanuló egyetemisták számára is kikapcsolódást nyújtanak

47. táblázat: A célok várostérségi leképeződése

A térszerkezeti integráció szempontjából kiemelten fontos, hogy a következő időszakra tervezett fejlesztési elképzeléseket és célokat ne a város területére korlátozva, hanem annak járás- és megyeszékhely funkcióját is figyelembe véve, a vonzáskörzeti-térségi vonatkozásokkal együtt fogalmazzuk meg, melyeket a fenti táblázat foglal össze. A magyarországi településszerkezeti felosztások alapján Kaposvár a közepes méretű városok közé tartozik, amely adminisztrációs-közigazgatási és gazdasági szempontból egyaránt központi funkciókat lát el. Mint ilyen, az átlagosnál nagyobb mértékű és spontán módon erősödő kölcsönhatásban áll a közvetlen környezetével. A Kaposvár fejlődését és gazdasági társadalmi szolgáltatásainak bővítését kiváltó beruházások hatásos, hatékony és fenntartható tervezése, majd megvalósítása kizárólag a járási-megyei kontextus figyelembevételével, a város-vonzáskörzet kapcsolatrendszerből adódó szinergiák tudatos kiaknázása mellett a leghatékonyabb.

Az erősen rurális környezetben külön figyelmet igényel, hogy a város, mint térségközpont fejlődése ne gyakoroljon egyenlőtlenség-növelő, illetve gazdasági-társadalmi elszívó hatást a kisebb méretű vonzáskörzeti településekre. A városra irányuló fejlesztések tervezése során biztosítani kell azok térségi beágyazottságát, erősíteni kell a szomszédos településekre gyakorolt pozitív agglomerációs externáliákat (a negatív agglomerációs externáliák minimalizálása mellett), valamint a város-vidék közötti munkamegosztást a komparatív területi előnyök kiaknázása érdekében.

A közvetlen vonzáskörzet térszerkezetének figyelembevételével elmondható, hogy a Kaposvári járásban jelen van egyfajta agglomerációs-szuburbanizációs folyamat, amelynek során a város közvetlen környezete a városnál kedvezőbb demográfiai-migrációs folyamatokat produkál. A városkörnyék kedvezőbb folyamatai viszont kizárólag az agglomerációs externáliákat nyújtó város jelenlétében értelmezhetőek, ezek fenntartása kizárólag a központ és a vonzáskörzet integrált fejlesztése, a város térségi beágyazottságának védelmével és javításával lehetségesek. A vonzáskörzettel közös fejlesztés teszi a jövőben lehetővé azt is, hogy az agglomerálódó-szuburbanizációs tér kedvező trendjei pozitív visszacsatolással hassanak vissza a város fejlődésére. Mindenképpen indokolt tehát, hogy a járás és a város között tapasztalható eltérő trendekben ne a város és vidéke „konkurenciaharcát” lássuk, hanem az együttműködés, a közös fejlesztési potenciál lehetőségét. E lehetőség tudatos kihasználásával elérhetővé válik a negatív demográfiai folyamatok megállítása mind a város, mind a térsége számára.

Összességében megállapítható, hogy a térséget egyetlen városként uraló Kaposvárral számos kisebb területű és tagolt szerkezetű település áll közlekedési és funkcionális kapcsolatban. E települések lakosai számára számos közszolgáltatás csak a városban érhető el. A térség viszonylag jól ellátott szabadidős- és sportlétesítményekkel, ezek a térben viszonylag egyenlően oszlanak el, a térségen belül a legtöbb település közvetlen környezetében vannak ilyen típusú létesítmények, parkok. A térséget dominálja a mező- és

erdőgazdálkodás, a városi fejlesztések során ezt az adottságot mindenképpen érdemes figyelembe venni, kapcsolódva az egyik fő stratégiai célhoz, mely a gazdasági húzóágazatok megerősítését helyezi középpontba.

Kaposvárra, mint járási és megyei szolgáltató központra tekintve, a városfejlesztés térségi beágyazottságának másik kulcskérdése a város által biztosított funkcionális szolgáltatások egyedisége és elérhetősége. A városi funkciók értékét a térség számára az adja, ha a városban elérhető funkcionális szolgáltatások a térség további településein belül nem találhatóak meg, továbbá, ha a városba jutás viszonylag gyorsan és egyszerűen megoldható. Kaposvár közúti elérhetőségét vizsgálva[42], a megye további településeiről elmondható, hogy 4, jellemzően koncentrikusan elhelyezkedő zónába sorolhatók: húsz percen belül 31 település helyezkedik el, összesen kb. 24.200 lakossal; fél órán belül további 46 település, kb. 25.700 lakossal; ötven perces távolságon belül 45 település, kb. 35.400 fővel; ötven perces távolságon kívül pedig 123 település, kb. 153.800 fővel. A városi szolgáltatások szempontjából nyilvánvalóan az első két kör mintegy 50.000 lakosa jelenti a legfontosabb célcsoportot, azonban számos közszolgáltatás tekintetében az ennél távolabbi települések is a kaposvári szolgáltatások érintettjeinek minősülnek. A Kaposváron elérhető szolgáltatások elsősorban az 1., illetve esetenként a 2. zóna számára kritikusak, hiszen ezekben a zónákban helyben pl. bankfióki; rendvédelmi/mentő/tűzvédelmi; kórházi stb. típusú szolgáltatás nem, vagy csak alig érhető el. A megyeszékhelytől legalább 60 perc távolságra lévő területek szolgáltatásai úgy kerültek kialakításra, hogy a helyben élőknek ne kelljen a megyeszékhelyre utazniuk, ha ilyen típusú ügyeiket kívánják elrendezni (pl. járó-beteg szakellátás, banki ügyletek), ezzel szemben a közelebbi zónákban a leginkább Kaposvár-központú szolgáltatási területeket pontosan a banki- és egészségügyi szolgáltatások jelentik (a közeli zónákban ilyen típusú szolgáltatás érdemben nincs). A közeli zónák esetében a legkevesebb elmaradás a köznevelési és a kulturális kapacitásban tapasztalható Kaposvárhoz képest.

A felsoroltak tükrében elmondható, hogy a célrendszerhez – így mindkét stratégiai célhoz – kapcsolódó konkrét intézkedések, fejlesztések hathatnak a helyi, városi környezetükre, de térségi hatásuk is van: a közlekedési infrastrukturális fejlesztések, a humán közszolgáltatások fejlesztései, a munkaerő-piaci fejlesztések vagy a gazdasági fejlesztések szélesebb körben is kifejtik hatásaikat. A megvalósulás fizikai helyszínén túl a foglalkoztatási hatások, a közszolgáltatások hatásai és a gazdasági tevékenység hatásai (beszállítói tér), az 1. és 2. elérési zónákon kívül a 3. és 4. zónákban is éreztetik hatásaikat.

3.4 A reziliens, alkalmazkodó város a stratégiai célrendszerben

A reziliens város esetében kiemelkedik a település azon képessége, amelynek köszönhetően a rendszer a külső negatív hatásoknak ellenáll (abszorpciós képesség), a külső behatásokra megváltozik (transzformációs képesség), avagy a megváltozott külső körülményekhez adaptálódik (adaptációs képesség). A reziliens város rugalmasan alkalmazkodik a begyűrűző, akár sokk-szerűen megjelenő változásokra és azokat követően képes viszonylag rövid idő alatt újra működőképessé válni vagy új pályára állni.

A külső kihívások nyomása alatt, a folyamatosan változó környezetben Kaposvár rugalmasan alkalmazkodva igyekszik alakítani saját cél- és eszközrendszerét, hisz csak

[42] Forrás: COPERNICUS program, 2018

egy, a gyakran gyorsan változó körülményekhez kellően alkalmazkodni képes város tud ebben a versenyben fennmaradni és a városhálózatok rendszeréhez sikeresen becsatlakozni, így megerősítve pozícióját a saját funkcióinak fenntartásával és fejlesztésével. A reziliencia a városra, mint integráló egységre, de minden helyi szereplőre (önkormányzat, vállalkozások, lakosság, közösségek, szervezetek) külön-külön is értelmezhető Kaposváron. A rugalmas alkalmazkodási képesség három összetevő mentén épül ki a városban: a rugalmas alkalmazkodás szükségességének a felismerése; az ehhez kötődő kapacitások és technikák/megoldások mozgósítása; valamint új rugalmas alkalmazkodási kapacitások és eljárások kiépítése.

A városi alkalmazkodó képesség ezesetben egyrészről **abszorpciós képességéből** táplálkozik, amikor a várost érő negatív hatások egy bizonyos mértékének, szintjének ellent tud állni a rendszer, a sokkhatás után pedig minden vissza tud állni a régi kerékvágásba. A második eleme a **folyamatos kiigazítás**, az állandó és rugalmas reagálás mind szervezeti/intézményi, mind eszközrendszer oldalról. A körülmények folyamatos figyelésével, a változások követésével pedig állandó kiigazításra kerül a város reagálásának mértéke és módja. Végül, a harmadik elem a **transzformációs** képességet hordozza, mely a változás konkrét elérését, bevezetését, illetve egy alkalmazott eszközrendszer hatékonyságvesztés miatti lecserélését jelenti. Az alábbi táblázatban a *korábbi felkészültségi mátrixban* bemutatott *1-es és 2-es besorolással* bíró tényezők számbavétele látható, melyek Kaposvár alacsony felkészültségű területei, így ezekkel kapcsolatban határoztunk meg abszorpciós, adaptációs és transzformációs intézkedés-típusokat.

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
Prosperáló város			
Klímaváltozás élelmiszeriparra való hatásai	**2** Várostérségi szinten agrárágazatok termelékenységének növelése, tájfenntartó gazdálkodás, diverzifikáció Helyi fogyasztás támogatása, térségi agrártermékek helyi intézményekbe való beszállítása A „Kaposvár Kincse” védjegy marketingje	- A függetlenség/önállóság fokozása érdekében a gazdasági húzóágazatok, köztük az élelmiszeripar fejlesztése Klaszter menedzsment funkció kialakítása, mezőgazdasági – élelmiszeripari vertikum térségi szintű szervezése Agrár-élelmiszeripari szektor bázisán a logisztika funkciók megerősítése a taszári repülőtér hasznosításával	- Térségi beszerzési közösségek működése, és helyi beszállítói hálózat kiépítése
Zöldülő város			
Fogyasztás növekedése	**2** Szemléletformálás (fogyasztás visszafogása, újrafeldolgozható, újrahasználható termékek	**2** Hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése, elkülönített gyűjtés lehető legtöbb frakcióra való kiterjesztése,	**2** Helyi termékek vásárlásának ösztönzése

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
	vásárlása, elkülönített hulladékgyűjtés)	hatékonyságának növelése Újrafeldolgozott alapanyagokat felhasználó üzemek támogatása	
Kiszolgáló város			
Nagyléptékű közúti fejlesztések késése	- Közlekedésbiztonsági beavatkozások Környezeti szemléletformálás	**2** Közterület felújítások ütemezett megvalósítása – különösen integráltan, akcióterületi megközelítéssel, illetve a zöldterület- és közlekedésfejlesztéssel, valamint a közmű-rekonstrukciós munkákkal koordinálva. Hivatásforgalmi kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése, környezetbarát közösségi közlekedés kialakítás, s a közlekedésen belüli részarányának növelése a személygépjármű forgalommal szemben. Vasút fejlesztése, teherpályaudvar áthelyezése, fejlesztése, az újabb pályaszakaszok felújítása Térségi és helyi közösségi közlekedés fejlesztése.	- Térségi elérhetőség és belső mobilitási feltételek javítása Kerékpárút hálózat fejlesztése, kerékpártárolók kialakítása, mely turisztikai szempontból is jelentős.

48. táblázat: Városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa

3.4.1 Prosperáló város

A prosperáló város dimenziót tekintve elmondható, hogy a város a helyi erőforrásokat és adottságokat innovatív módon hasznosító, a külső feltételrendszerek változására és a begyűrűző kihívásokra adaptív módon reagáló, versenyképes gazdasággal kell, hogy rendelkezzen. Ehhez szorosan kötődve, stratégiai célként került megfogalmazásra **a gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése, azaz egy nemzetközi, országos és regionális szerepkört erősítő modern gazdasági bázis megteremtése, valamint a helyi gazdaság és a foglalkoztathatóság feltételeinek biztosítása**. A helyi gazdaság versenyképességének feltételei a következők:

- a jelenlegi ágazati szerkezet megfelelő illeszkedése a nemzetközi munkamegosztásba,
- a meglévő vállalkozások és hálózati kapcsolataik húzóágazatokhoz való kötődése,
- a jól működő helyi gazdasági és innovációs ökoszisztémák,
- a gazdasági tevékenységeket támogató és megtartó helyi közösségek.

A helyi gazdaságfejlesztés és a versenyképesség fokozása érdekében a stratégiai célhoz kapcsolódó részcélul tűzték ki a **gazdasági húzóágazatok** (pl. gépipar és élelmiszeripar) és kiemelten a **turisztikai desztináció megerősítését, valamint az innovációt.** Fontos kiemelni, hogy a húzóágazatok és hálózataik, valamint a hozzájuk kötődő innovációk megtelepedési feltételeinek biztosítása a fizikai és a szoft infrastruktúrák kiépítésével és a kedvező és vonzó működési környezet fenntartásával elengedhetetlen a város számára, amibe a köz- és **magánszolgáltatások széles köre és jó minősége** ugyanúgy beletartozik, mint a **vonzó és élhető város** (melyek ugyancsak részcélként kerültek kijelölésre), vagy akár a kiemelkedő városhálózati pozíció. A felsoroltaknak megfelelve pedig további részcélok kerültek meghatározásra a dimenzióhoz: **a térségi elérhetőség és a belső mobilitási feltételek javítása, illetve az energetikailag „megújuló" város** kialakítása a gazdaságfejlesztéshez szükséges infrastruktúra megteremtését és javítását szolgálja.

A meglévő versenyképesség fenntartása mellett Kaposvár a prosperáló város dimenzióhoz illeszkedően nagy hangsúlyt helyez a helyi gazdaságot dinamizáló innovációs és városhálózati pozíciókra és a kihívások által generált transzformációs kényszerekre is. A helyi gazdaságfejlesztési tevékenység tehát proaktív és szükség szerint forgatókönyvekben gondolkodik. Nem szakad el a globális és nemzeti fejlesztéspolitikai trendektől, sőt, reflektál a zöld és digitális átállás helyi leképződéseire is. Továbbá a humán erőforrásnak is kiemelt szerepe van e dimenzióban, hisz a megfelelően képzett, egészséges munkaerő segítségével érhető el a jó gazdasági teljesítmény. A vonzó életkörülmények és lakhatás megteremtését pedig olyan további részcélok támogatják, mint a **sokoldalú foglalkoztatás**, az **aktív és egészséges város kialakítása**, valamint az esélyegyenlőség elősegítése érdekében a **társadalmi leszakadás megakadályozása, a rosszabb helyzetben lévők felzárkózásának segítése**.

A prosperáló város mögött álló sikeres helyi gazdaságfejlesztési beavatkozások a következő területeket érintik Kaposvár esetében:

- olyan iparterületeket biztosítanak a már működő vállalkozások és a jövőbeli beruházások számára, amelyek az innovatív fejlődés fizikai feltételeivel rendelkeznek (közművesített, szélessávú internet, multimodális közlekedési kapcsolatok, a szolgáltatások teljes elérhetősége stb.),
- a befektetésösztönzés széles tárházát vonultatják fel, népszerűsítik a várost, bővítik az új beruházások számát, ezzel rugalmas lehetőségeket kínálva a különféle ágazatok potenciális befektetőinek (infrastrukturális fejlesztések, ipari park menedzsment stb.),
- Kaposvár a diverzifikált gazdaságszerkezet biztosítását célozza a megfelelő és rugalmasan alakítható helyi gazdaságfejlesztési eszközök felvonultatásával (vállalkozásfejlesztés, KKV és startup ösztönzés és támogatás, közreműködő szervezetek működtetése, klaszterépítés stb.),
- a gazdasági fejlődés kihívásait a fizikai fejlesztési (logisztika, zsúfoltság), a környezetterhelési (lég-, talaj- stb. szennyezés) és társadalmi befogadhatósági (munkaerő, elfogadottság stb.) oldalról konzisztens módon kezelik,

- támogatják a fosszilis energia- és meghatározott erőforrásigényű helyi gazdaság transzformációját a klímasemleges, a tudásalapú, a hálózatos és a fenntartható gazdaság irányába,
- a helyi erőforrások bázisán, erőforráshatékonyan és erőforrástakarékosan, valamint kellő helyi beágyazottság mellett (rövid ellátási láncok, helyi termékek stb.) működő gazdaság kiépülését támogatják, nagy figyelmet fordítva a térség húzóágazataira (pl. élelmiszeripar, gépipar, turizmus),
- az innovációs ökoszisztéma, a hálózatok és az okos klaszterek megerősítését célozzák, elősegítik a kutatás-fejlesztési és innovációs kapcsolatok és folyamatok kiépülését az egyetemek, a vállalatok, a helyi/területi/központi kormányzati szereplők, valamint a helyi társadalom között,
- támogatják az innovációterjedés és a sikeres tudástranszfer intézmény- és eszközrendszerének kiépülését,
- a városi megtartó és kreatív társadalom kiépítésére is hangsúlyt helyeznek (közösségfejlesztés, tudatos életmód ösztönzése stb.),
- garantálják a megfelelő minőségű és mennyiségű és az új gazdaság működtetéséhez szükséges képességekkel (digitalizáció, inkluzivitás, kreativitás stb.) rendelkező humán tőke jelenlétét (oktatás, képzés, nevelés, családbarát szolgáltatások, lakhatási támogatás stb.).

3.4.2 Zöldülő város

A hazai és EU-s környezeti, valamint klíma céloknak való megfelelés elsősorban az önkormányzatok támogatásával és együttműködésével érhető el, mivel a lokális kibocsátások szabályozásában, az adatok követésében a települések eszközrendszere és információforrása tekinthető a leghatékonyabbnak. Gazdasági szerkezete, mérete és népsűrűsége okán Kaposvár környezeti és klímajellemzőit figyelembe véve történt meg az FVS tervezése során a zöld átállás és a körforgásos gazdaság szempontjainak lehatárolása a következő évtizedek fejlődési irányaira.

A Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia[43] keretében Magyarország 2050-re klímasemlegességet céloz meg, azaz az ÜHG kibocsátások és nyelők egyensúlyát. Ennek az elvárásnak a teljesítése az önkormányzati szektor hatékony bevonásával történhet meg, ahol az önkormányzatok koordináló és szabályozó szerepet töltenek be a városi zöld átállásában, támogatva a rövid ellátási lánccal működő szolgáltatási és termelői rendszereket, a helyi gazdaságot. A célok elérést koordináló és támogató helyi tájékoztató irodák kialakítása ajánlott az önkormányzat intézményrendszerén belül.

Összhangban az Európai Zöld Megállapodással, a gazdasági növekedést úgy határozza meg a város stratégiai célként, hogy mindeközben erőforrás hatékony, nem erőforrás függő, versenyképes gazdasággal rendelkezik, mely 2050-re eléri a nettó zéró üvegházhatásúgáz-kibocsátást. A város egyik fő stratégiai célja e zöldülő város dimenzióhoz szorosan kötődik, mert az egy **Kaposvár központú ökológiailag**

[43] https://ec.europa.eu/clima/sites/lts/lts_hu_hu.pdf

fenntartható és energetikailag önfenntartásra törekvő várostérséget ír le. Egy **energetikailag „megújuló" város** kialakítása is részcélként szerepel e területen, ahol az intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása, az energiapartnerség, az alternatív energiapark és energiahatékonysági kompetenciaközpont kialakítása, valamint a közlekedés területén alkalmazott zöld **mobilitási** megoldások mind kiemelhetőek és melyek megvalósulása folyamatban van.

A Kaposvár **turisztikai desztinációként való megerősítését** körvonalazó részcélnak is vannak zöld vetületei, ugyanis a kerékpáros és fenntartható turizmus kialakítását, népszerűsítését célzó programok mind e dimenziót támogatják.

A természeti tőke védelme, megőrzése és fejlesztése tekintetében **a környezettel történő harmonikus együttélés,** mint részcél hangsúlyozható, legyen szó konkrét környezetvédelmi területekről, alternatív energiahasznosításról vagy épp a zöld közösségi közlekedés fejlesztéséről. Végül, a polgárok egészségének és jólétének védelme is megemlíthető a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. E tekintetben pedig a **vonzó, élhető városi környezet**, így beavatkozások szintjén a zöldterületek gazdagítása, a zöld- és kékinfrastruktúra elemeinek fejlesztése, valamint az **aktív és egészséges város** kialakításához és fenntartásához kötődő részcélok emelkednek ki.

A Taxonómia rendelet[44] céljai mentén az alábbiak hangsúlyozandók a Zöldülő város dimenzióban:

- Az *éghajlatváltozás mérséklése* a városban az üvegházhatású gázok csökkentésére vagy ezek hatásának elkerülésére irányul, többek között a megújuló energiatermeléssel, az energiahatékonyság növelésével, a klímasemleges közlekedéshez való hozzájárulással.
- Az *éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás* stratégiai szinten hozzájárul a jelenlegi éghajlat és a várható jövőbeli éghajlat által a gazdasági tevékenységre gyakorolt kedvezőtlen hatás kockázatának csökkentéséhez, anélkül, hogy növelnék a kedvezőtlen hatás kockázatát az emberekre, a természetre vagy az eszközökre nézve.
- A *vízi erőforrások fenntartható használata és védelme* keretében a felszíni és felszín alatti víztestek stratégiai szintű védelme valósul meg, kezelve a települési és ipari szennyvíz problémákat, javítva a vízgazdálkodás hatékonyságát, a csapadékvíz-elvezetést, a meglévő vízbázis minőségét, valamint a vízi ökoszisztémák állapotát.
- A *körforgásos gazdaságra való áttérés* tekintetében megfogalmazzák a város stratégiai irányát a hulladék keletkezésének megelőzéséhez vagy annak újra felhasználásához, korszerűsítve a városi hulladékgazdálkodást; emellett ösztönzi a melléktermékek másodlagos felhasználását és a veszélyes anyagok környezetbarátabb anyagokkal történő helyettesíthetőségét.

[44] AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2020/852 RENDELETE (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról.

- A *szennyezés megelőzése és csökkentése* az üvegházhatású gázoktól eltérő szennyező anyagoknak a levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátásának megelőzésére, csökkentésére irányul, melyet mérőállomások létesítésével is igyekeznek támogatni.
- A *biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása* a természeti és biológiai sokféleség, valamint az aktív felületek megőrzésére, bővítésére, javítására; a fenntartható földhasználat és területgazdálkodásra; továbbá a fenntartható mezőgazdálkodásra és erdőgazdálkodásra irányuló stratégiát mutatja be, középpontba állítva egyes területek integrált revitalizációját is.

3.4.3 Digitális város

A városok digitális átállásának végső célja a város működtetésének, fenntartásának hatékonyságnövelése (adatalapú feladatszervezés és erőforrásgazdálkodás bevezetésével) elsősorban a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének, jóllétének növelése érdekében. Bár mindez hosszú távra szóló célként körvonalazódik, s nem áll még rendelkezésre egy kiforrott stratégia e területen, a város igyekszik az első lépéseket megtenni annak érdekében, hogy Kaposvár elindulhasson a digitális átállás útján, alkalmazkodva a helyi igényekhez és a lakosság digitális felkészültségéhez.

A Digitális város dimenzió mentén Kaposváron több stratégiai célhoz (akár gazdasági versenyképességről vagy magas minőségű városi környezet kialakításáról legyen szó) kötődő városfejlesztési részcél is kiemelhető, melyek a digitális fejlesztési célok helyes kijelölésével támogathatók. A **gazdasági húzóágazatok megerősítését, valamint az innovációt, illetve a sokoldalú foglalkoztatást** a digitális megoldások irányába történő elmozdulás intenzíven tudja támogatni, legyen szó pl. tudományos parkok, szervezetek infrastruktúra fejlesztésről, innovatív városüzemeltetésről, korszerű digitális eszköz-ellátottságról vagy az együttműködések digitális koordinációjáról. Egy következő részcél, **a térségi elérhetőség és belső mobilitási feltételek javítása** tekintetében például a közösségi közlekedés terén alkalmazott okos, illetve digitális megoldások emelhetők ki, sőt, ezek az **energetikailag „megújuló" város** koncepciójához, mint részcélhoz is kötődhetnek. Ide kapcsolódnak a háztartások által megvalósítható digitális megoldások, okos házak kialakításának támogatása is. A **turisztikai desztináció megerősödése** tekintetében a SMART-megoldásokra alapozó, digitális vetülettel rendelkező kulturális, művészeti, turisztikai kínálat emelhető ki, valamint az **aktív és egészséges város** megteremtését támogató intézkedéseknél a lakosság szemléletformálásának hatékony eszközei említhetők meg, melyek pl. az egész városra kiterjedő digitális lefedettséget és szélessávú internet elérhetőséget, a közterületi wifi hozzáférést vagy az okos padok kihelyezését tömbösítik. A **minőségi humán szolgáltatások** megteremtéséhez kötődő részcélt is érdemes a digitális dimenzió tekintetében megemlíteni, ugyanis a hatékony egészségügyi, szociális, oktatási, közszolgáltatási stb. rendszerek megteremtésének elengedhetetlen feltétele a digitális infrastrukturális fejlesztés, valamint ezeknek a megoldásoknak a korszerű használata. Persze mindez nem csupán a finanszírozók és intézményfenntartók oldaláról kíván meg jelentős pénzügyi forrásokat, beruházásokat, de ezeknek az eszközöknek a használata és az alternatív digitális megoldások hatékony elsajátítása is rengeteg befektetett munkát kíván meg, legyen szó a városüzemeltetés, illetve az intézményi alkalmazottak digitális kompetenciáinak megteremtéséről és folyamatos, képzésekkel támogatott fejlesztéséről, valamint a felhasználói (lakossági oldal)

nyitottságról és elkötelezettségről, illetve az ő digitális írástudásukról[45]. Végül, a **vonzó városi környezet** kialakítása tekintetében is nagy szerep juthat a digitalizációnak, ugyanis az önkormányzat célja egy olyan városüzemeltetési és önkormányzati térinformatikai rendszer bevezetése, ami megkönnyíti a műszaki, karbantartási, beruházási, fejlesztési folyamatok adminisztrációját, visszakereshetőségét, s ahhoz grafikus támogatást ad. Az utóbbi években több okból – pl. Covid 19 járvány – felélénkülő online adatforgalom (online vásárlás, tájékozódás, kapcsolattartás stb.) miatt folyamatosan jelentős mennyiségű adat keletkezik többnyire a különféle szolgáltatóknál. Mindeközben a városok saját működtetésű applikációk és weboldalak, információs felületek stb. segítségével szintén rengeteg adathoz jutnak hozzá. A gyűjtött adatokra alapozható big data rendszerek létrehozása, szabad hozzáférésük biztosítása és azok elemzésével új típusú innovatív szolgáltatások terjesztése még gyerekcipőben (sem) jár a hazai városokban. A város működtetéséhez kapcsolódó szolgáltatások keletkezett adatplatformjai szolgáltatótól függően átjárhatóak. Vannak jó példák azok többszörösen hasznosuló összekapcsolására városi szintű üzemeltetési rendszerekké (pl. parkolás és közlekedésszervezés; csapadékvíz rendszerek okosítása és közterületek/zöldfelületek fenntartása). Sajnos ezek ritkák a hazai környezetben, ám Kaposvár igyekszik ezen az úton elindulni. A város, felkészültségét tekintve a konkrét, esetenként rendszerszintű fejlesztésekkel rendelkező, de stratégiai háttérrel nem feltétlen bíró városok közé tartozik, ahol a piaci cégekkel történő együttműködés az alkalmazott üzleti modell alapja.

Látható tehát, hogy a digitális város dimenzió még egy nem teljesen kiforrott terület Kaposváron, ugyanakkor több projekt és cél is igyekszik annak fejlesztését támogatni. Sőt, várostérségre vonatkozó hálózatos beruházások, beavatkozási területek kidolgozása is folyamatban van, legyen szó a digitális várost megalapozó műszaki infrastruktúra fejlesztéséről (távközlési rendszerek) – szolgáltatókkal való együttműködések közös kezdeményezése révén –; a fogyasztói igényeken alapuló digitális megoldások közös kidolgozásáról a közműszolgáltatásokban; valamint a közlekedési kapcsolatok javításáról (pl. településközi közúti kapcsolatok javítása műszaki oldalon (közös fellépéssel); településeken átívelő kerékpárút fejlesztések; közösségi közlekedési hálózatok városkörnyéki kiterjesztése – (digitális és zöldülő város dimenzióhoz kapcsolódóan)).

A teljes digitális átállás végső céljáig még igen kevés város jutott el Európában, ezért a hazai városokkal szemben sem volna reális elvárás a működés minden területére kiterjedő átalakulás a 2021-2027-es időszakban. Reális elvárás ugyanakkor a helyzet alapos megismerése minden digitális átállás iránt elkötelezett városban (Kaposvár tekintetében mindezt a Digitális átállás menetrendben tüntettük fel), a digitalizációs célok helyes irányú definíciója és az egyedi működési problémák megoldásakor a rendszerszintű digitális működés céljának szem előtt tartása. Gyakran emlegetett probléma (a forráshiányon túl), hogy a digitális technológia fejlődése messze túlszárnyalja az azokat használók szemléletének fejlődését. Kétségtelen, hogy az új technológiák akkor a leghatékonyabbak, ha intézményi innovációval párosulnak, amelyek IT kompetenciák erősítését és esetenként

[45] A lakossági kérdőívből kiderült, hogy a kaposvári népesség legnagyobb része alapszintű, vagy átlagon felüli digitális készségekkel rendelkezik, ugyanakkor mindez pl. az idősek köreiben nem minden esetben mondható el. Ugyanakkor ennek a problémának a kezelésére digitális élményközpont kialakítását tervezi a város, mely egyidejűleg igyekszik a fiatal és idős generációk képzésére, ismereteinek bővítésére is koncentrálni e területen.

szervezeti átalakítást tesznek szükségessé. A hatékonyság pedig akkor maximálható, ha nem csak a működést biztosító szolgáltatók (önkormányzat, privát cégek) hanem a szolgáltatásokat igénybe vevők oldalán is megtörténik a váltás. Kialakulnak a személyes igények és a lakosok így fordulnak a kényelmesebb, ugyan sok esetben személytelenebb szolgáltatási megoldások felé. Az innováció és a technológia újra formálja a társadalmi kapcsolatokat, munkaerő piacokat és a kormányzást. Kérdés, hogy milyen fokú változtatásra kész a társadalom viszonylag rövid időn belül és hogy valóban generációfüggő-e a változásokra való felkészültség. A kész helyzetek és az olyan kényszerhelyzetek, mint a 2020 tavasza óta jelen lévő Covid-19 járvány felgyorsította a digitális innovációk felhasználását mind szolgáltatói, mind pedig igénybevevői oldalon, jelentős előrelépést előidézve a digitális kompetenciák tekintetében.

3.4.4 Megtartó város

A megtartó város dimenzióhoz Kaposvár tekintetében már egy átfogó stratégiai cél is kapcsolódik, mely egy **magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és fenntartható városi környezet és szolgáltatások, valamint egy aktív, egészséges, összetartó társadalom** kialakítását, fenntartását célozza. További részcélok is megfogalmazódtak a városban e tekintetben, szem előtt tartva a megtartó város ismérveit, mely képes olyan szolgáltatásokat, oktatási és képzési lehetőségeket, munkahelyeket és városi környezetet biztosítani, amelyek az ott élők változatos igényeinek megfelelnek és egyúttal vonzerőt jelentenek mások számára is. Az európai középvárosokra és a hazai városokra általában jellemző trendek kiküszöbölése, mint az elvándorlás, az öregedő korstruktúra és a jóléti polarizáció ugyancsak indokolta e részcélok megfogalmazását. Ennek következtében egy **vonzó, élhető város**, valamint egy **aktív és egészséges város** kialakítása elengedhetetlen Kaposvár számára, hogy mind az ottlakók mind a potenciális lakosok számára egy élhető, modern és attraktív környezetet biztosítson.

Ám itt nem kizárólag egy kellemes, aktív és modern városkép kialakításáról van szó, hanem a térségben elérhető szolgáltatások minőségéről, egy támogató és esélyegyenlőséget biztosító közegről, illetve a munkalehetőségekről is. Ezért kapcsolhatók ide a következő részcélok is: a **minőségi humán szolgáltatások** fejlesztése/megteremtése, valamint a **térségi elérhetőség és belső mobilitási feltételek javítása**. A város több évtizedes célja, hogy sokoldalú fejlesztéseikkel a lakosok életminőségét javítsák, aminek hatására azok kisebb arányban érzik szükségét, hogy máshol keressék boldogulásukat vagy a jobb életkörülményeket. Természetes, hogy a különféle korú és élethelyzetben lévő lakosok számára eltérő adottságok jelentik az ideális életkörülményeket és egy-egy korcsoportban is egyre erősebben diverzifikálódnak az igények. Ugyanakkor a várospolitika számára kiemelt célcsoportot jelentenek a fiatalok, akik jövőjüket meghatározó mobilitási döntésükkel meghatározzák a város jövőjét, valamint az idősek, akinek elégedettsége és életminősége fokozott jelentőséget kap, mivel részarányuk egyre növekvő a helyi társadalmakon belül. Kaposvár emellett a munkavállaló korosztálynak is széles körű szolgáltatásokat igyekszik nyújtani a családdal összefüggő intézményi és rekreációs szolgáltatások fejlesztésével.

A megtartó város felelősségvállaló, érzékeny a társadalmi problémákra és partnerségre hívja a helyi szereplőket (intézményi, civil és gazdasági szereplőket, valamint a lakosságot) azok megoldásában. Emellett figyel a helyi lakosság alacsonyabb, közepes és magasabb státuszú szegmenseinek igényeire és a megfelelő, célzott eszközöket használja életminőségük javítására, és ezzel elégedettségük növelésére. Ha a város képes a különféle igényekre szabott szolgáltatások biztosítására (köz és piaci szolgáltatók együttes bevonásával) azzal egyrészt biztosítja a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű

hozzáférést, másrészt a fizetőképes kereslet számára plusz szolgáltatásokat is képes biztosítani, ami az elvándorlás ellen hat. Ezért is emelkedik ki e tekintetben az a város által megfogalmazott részcél, mely a **népesség kismértékű növekedésének elősegítésére, a szociális felelősségre, valamint a társadalmi leszakadás megakadályozására** irányul. A helyi intézményesített megoldások hatékonyak lehetnek, ugyanakkor az ellátás (pl. idősellátás) tartalmával leginkább átlagigényekre reagál az önkormányzat (jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően).

A helyi civil szervezetek sok esetben hiánypótló tevékenységeket végeznek a hátrányos helyzetű csoportok esetében, a piaci szereplők pedig az átlagon felüli igényekre és lehetőségekre reagálnak. A civilek kulcsszerepet játszanak a társadalmi felzárkózás, integráció szempontjainak fokozott érvényesítésében, de nem csak a szociális területen rendkívül aktívak (alapítványok), hanem több, a városi szolgáltatások minőségét meghatározó terület dinamikus és kreatív szereplői. Kulcsszerepük van a helyi társadalom kohézióját erősítő helyi hagyományőrzésben, a kultúra sokoldalú közvetítésében, a környezetvédelemben, de pl. helyi vállalkozások érdekeinek képviseletében is.

Az esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése Kaposváron (szolgáltatások elérhetősége, egyenlő esélyek a jobb életminőségre, munkához jutásra) széles spektrumon mozog. Magában foglalja a társadalom perifériáján élő csoportok felzárkózását és szegregált életkörülményeik feloldását, de kiterjed a fogyatékkal élők, illetve egyéb okoknál fogva megkülönböztetést elszenvedők védelmére is. Kulcskérdés a lakhatás is, ami elsősorban a fiatalok és az idősek, valamint a halmozottan hátrányos helyzetűek problémája, melynek támogatására a város társadalmi igényekre és lehetőségeire alapozott tudatos bérlakáspolitikával is rendelkezik, melyet folyamatosan fejleszteni is igyekszik.

A helyi gazdaság tudatos alakítása és több lábon állása a megtartó város további ismérvei közé tartozik, melyhez Kaposváron két részcél is közvetlenül kapcsolódik: a **sokoldalú foglalkoztatás**, valamint a **gazdasági húzóágazatok megerősítése, az innováció** ösztönzése. A magasabban kvalifikált fiatalokat rendszerint a kreatív, személyes ambíciójuknak megfelelő magas keresetet biztosító munkahelyek csábítják más városokba, országokba. A gazdaságszerkezet tudatos alakításával a fiatalok legalább egy részének megtartása lehetséges. Fontos, hogy a kezdő innovatív vállalkozások is lehetőséget kapjanak a városban a boldogulásra. Emellett a gazdaság több lábon állása segít a belső társadalmi feszültségek oldásában is, hiszen a társadalom minden szegmensében kínál lehetőségeket. A munkaerőpiac ellentétes pólusán található csökkent munkaképességű lakosok, az alacsonyabb végzettségűek vagy végzettséggel nem rendelkezők is munkát vállalhatnak olyan termelő/szolgáltató társadalmi vállalkozásoknál, ahol az önkormányzat szerepvállalása meghatározó, emellett különböző önkormányzati programok is segítik munkaerőpiaci boldogulásukat.

3.4.5 Kiszolgáló város

A kiszolgáló város a fenntartható területhasználatot, az épített és művi környezetet, a városi zöldfelületeket és természeti ökoszisztémát, valamint a városi közműrendszereket, infrastruktúrákat, azok optimális területi leképeződését foglalja magában. E dimenzióhoz Kaposvár tekintetében egyik fő stratégiai célján túl (**magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és fenntartható városi környezet és szolgáltatások, aktív, egészséges, összetartó társadalom** megteremtése) számos részcél köthető, ugyanis elkötelezettek egy **vonzó, élhető város**, valamint egy **aktív és egészséges város** megteremtésében, fenntartásában. Egy fogyasztói igényeken alapuló rendszer kidolgozása nagy befolyással lehet erre a dimenzióra, mely az önkormányzatok és a szolgáltatók

kooperációján, továbbá a digitális és zöld megoldások alkalmazásán alapul. A **térségi elérhetőség és belső mobilitási feltételek javítása,** mint részcél e tekintetben is megemlíthető, hiszen a közlekedési területek és kapcsolatok javítása is fontos alkotóeleme a Kiszolgáló városnak, legyen szó településközi közúti összeköttetésekről, településeken átívelő kerékpárút-fejlesztésekről, közösségi közlekedési hálózatok városkörnyéki kiterjesztéséről vagy a sharing-rendszerek lefedettségéről. Egy további részcél kapcsolódik a dimenzióhoz Kaposvár tekintetében, amely **vonzó városi környezet** kialakítására irányul**.** Mindez városi szintű stratégia-leképeződést jelent a rehabilitációval érintett városi területekre, beleértve a beavatkozások kidolgozását is.

Összességében látható, hogy Kaposvár Kiszolgáló város dimenzióhoz kötődő céljai az épített környezet megújulását elősegítő rendezési környezet kialakítását (városrészi és/vagy telektömbi nagyságrendben), a szegregációval veszélyeztetett vagy szegregált területek átalakulását, közműhálózati fejlesztéseket, a közterületek állapotának javítását, a városi zöldfelületek, rekreációs terek, közösségi helyek fejlesztését központosítják, emellett a barnamezős és/vagy funkcióváltó területek meghatározására és a beavatkozásra vonatkoznak.

3.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal

Kaposvár MJV Településfejlesztési Koncepciója (TFK)[46]

A város TFK-ja 2017-ben került felülvizsgálatra, időtávja 2030-ig terjed ki.

A benne megfogalmazott jövőkép, illetve célrendszer aktuálisnak, korszerűnek tekinthető, jól összeegyeztethető a modern, fenntartható városfejlesztésre alapuló szemlélettel.

Mivel időtávjában, felfogásában is megfelel az FVS-ben tervezendő célrendszer elvárásaiban, a TFK célrendszere a 2017-es módosítás óta eltelt időszak változásainak figyelembevételével került alkalmazásra jelen stratégiában.

Kaposvár MJV Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014-2020 (ITS)[47]

A város ITS-e 2017-ben került utoljára felülvizsgálatra, időtávja 2020-ig terjed. Ennek megfelelően a benne megfogalmazott konkrét fejlesztések többsége megvalósult, ezáltal a kitűzött tematikus célok elérése felé a város jelentős lépéseket tett. A stratégiai célok azonban hosszabb időtávon érhetőek el, alapvetően ma is érvényesnek tekinthetők. Ennek megfelelően az FVS stratégiai céljai az ITS-ből kerültek továbbvezetésre, kiegészülve a fenntarthatóságra való törekedés igényének hangsúlyozásával.

Az ITS felülvizsgálata az elkövetkező időszakban szükséges lesz annak érdekében, hogy ne csak stratégiai céljaiban, de alacsonyabb – főként beavatkozás – szinten is megteremtésre kerüljön az összhang az FVS-sel.

Somogy Megye Területfejlesztési Koncepciója 2030

Kaposvár FVS-ében meghatározott célok összhangban vannak a megyei szintű területfejlesztési célokkal, teljesülésük hozzájárul a Koncepcióban kitűzött célok eléréséhez.

[46] 195/2014.(IX.29.) önk. határozat
[47] 196/2014 (IX.29.) önk. határozat

Megyei szintű átfogó cél a munkajövedelemből élők számának növelése, melyhez a kaposvári foglalkoztatás sokszínűbbé tétele, a gazdaság húzóágazatainak fejlesztése egyaránt hozzájárul. Konkrét feladatként jelenik meg a megyei munkaerő képzettségének növelése, melyhez a tervezett kaposvári fejlesztések messzemenőkig hozzájárulnak, mivel a foglalkoztatókkal partnerségben tervezett szakképzési, felsőoktatási képzések résztvevőinek elsődleges célcsoportját a várostérség lakói jelentik.

A belső erőforrások fenntartható, hatékony hasznosításához az ökológialag fenntartható várostérség stratégiai célja járul hozzá. Az FVS-ben megfogalmazott részcélok közül mind a helyi értékekre alapozó turizmus, mind a megújuló energiák terjedésének támogatása a belső erőforrások jobb kihasználására irányul, de a városnak kifejezett célja, hogy gazdaságában egyre nagyobb szerepet játsszanak a lokális piacra értékesített termékek is.

A szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréshez Kaposvár szűkebb várostérségében a megyeszékhelyen nyújtott, elsősorban humán szolgáltatások színvonalának növelésével, digitalizációjával, illetve ezek elérhetőségének javításával járul hozzá. Szélesebb körű társulást vezet a hulladékgazdálkodási feladatok ellátására, így az ezen feladat kapcsán elvégzett fejlesztések a megye nagy részén érvényesülnek.

Az alábbi táblázat foglalja össze az FVS-ben megállapított részcélok kapcsolódását a megyei szintű koncepció átfogó céljaihoz:

Somogy Megye Területfejlesztési Koncepciójának átfogó céljai	Kapcsolódó FVS részcélok
1. A megye foglalkoztatási helyzetének javítása, a gazdasági aktivitás növelése	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció C2: Sokoldalú foglalkoztatás C3: Turisztikai desztináció megerősödése
2. A megye belső erőforrásainak fenntartható hatékony hasznosítása az ökológiai-, társadalmi- és gazdasági szempontok figyelembe vételével	C5: Harmonikus együttélés a környezettel C6: Energetikailag „megújuló” város
3. A megye térszerkezeti sajátosságaiból fakadó különbségek csökkentése: esélyegyenlőség minden somogyi polgár számára	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása C7: Minőségi humán szolgáltatások C9: Aktív és egészséges város

49. táblázat: Kaposvár középtávú céljainak kapcsolódása a megyei koncepció átfogó céljaihoz

Somogy Megye Területfejlesztési Programja 2030

A Területfejlesztési Programban megyei szinten meghatározott specifikus célok eléréséhez Kaposvár és várostérsége nagy mértékben hozzá tud járulni. A hozzájárulás mértéke az 1. és 2. specifikus cél (vállalkozói szektor erősítése, K+F+I, képzések lefolytatása) esetében domináns kell, hogy legyen, hiszen a megye gazdasági, oktatási központja is egyértelműen a megyeszékhely. Ennek megfelelően ezen célok a város célrendszerében is hangsúlyosan megjelennek. A helyi termelésre épülő gazdasági szegmens megerősítését is fontos feladatként értelmezi a város, azonban megyei viszonylatban inkább felvevőpiacként jellemezhető Kaposvár, nem várható el, hogy gazdaságában domináns szerepet érjenek el a helyi piacra termelő vállalkozások.

A közösségfejlesztés, társadalmi integráció igénye is megjelenik az FVS céljai között, azonban a Megyei Területfejlesztési Program ezen cél tekintetében a megye elmaradottabb részeinek felzárkóztatására koncentrál.

Az infrastruktúra fejlesztése, a humán közszolgáltatások színvonalának javítása kiemelt célja Kaposvárnak. A megyei szintű célokhoz leginkább várostérségén belüli elérhetőség

javításával, illetve a városban megtalálható, jelentős vonzáskörzettel bíró közszolgáltatások fejlesztésével tud hozzájárulni.

A városi szintű középtávú részcélok Megyei Területfejlesztési Program által meghatározott prioritásokhoz való hozzájárulását az alábbi táblázat mutatja be:

Somogy Megye Területfejlesztési Programjának prioritásai	Kapcsolódó FVS részcélok
I. prioritás: Az agrár- és erdészeti termelési láncok szereplőinek megerősítése, a járási központok foglalkoztatási kapacitásának javítása az ipari infrastruktúra fejlesztésével, a helyi termelésen alapuló önfenntartó szociális gazdaság feltételeinek megteremtése	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció
II. prioritás: A somogyi vállalkozások versenyképességének növelése az ipari- és szolgáltató szektorban	C2: Sokoldalú foglalkoztatás
III. prioritás: Somogy megye turisztikai potenciáljának erősítése	C3: Turisztikai desztináció megerősödése
IV. prioritás: A lakosság képzettségi szintjének javítását célzó és a munkába állást segítő fejlesztések támogatása	C2: Sokoldalú foglalkoztatás
V. prioritás: A fenntartható gazdálkodást és erőforrás felhasználást, valamint a megye lakosságának életminőség javítását elősegítő környezetgazdálkodási beruházások támogatása	C5: Harmonikus együttélés a környezettel C6: Energetikailag „megújuló” város
VI. prioritás: A helyi közösségek megerősödését és a helyi értékek megőrzését szolgáló fejlesztések támogatása	C9: Aktív és egészséges város
VII. prioritás: Térségi jelentőségű szolgáltatások és infrastrukturális rendszerek fejlesztése, valamint településfejlesztés	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása C7: Minőségi humán szolgáltatások C8: Vonzó városi környezet

50. táblázat: Kaposvár középtávú céljainak kapcsolódása a megyei területfejlesztési programban meghatározott prioritásokhoz

Somogy Megye Integrált Területi Programja[48]

Somogy Megye Integrált Területi Programjának célja a megyei Területfejlesztési Program és rajta keresztül a fent bemutatott Területfejlesztési Koncepció céljainak elérésének segítése a TOP Plusz források célzott felhasználásával. Ezáltal saját célrendszerrel nem rendelkezik, a fejlesztési területeket, a forrásfelhasználási módokat határozza meg.

Kaposvár fenntartható városfejlesztéssel fejlesztendő körzetként lett meghatározva, önálló forráskerettel. Az FVS-ben, illetve a hozzá kapcsolódó TVP-ben tervezett, a stratégia céljainak eléréséhez szükséges fejlesztések meghatározásával az ITP-ben allokált források felhasználására a város javaslatot tesz a TOP Plusz prioritásoknak megfelelően.

[48] 3/2021. (VI.22.) sz. közgyűlési határozat

Összetartozunk! A kaposváriak programja – 2019[49]

A program Kaposvár MJV Önkormányzatának rövid- és középtávú terveit foglalja össze, időtávja így az FVS időtávját szinte lefedi. Ennek megfelelően az FVS céljai is a programban megnevezett konkrét elképzelések megvalósulását biztosítják.

A programban is kiemelt célként jelenik meg a gazdaság fejlesztése, ezáltal magasabb munkabérek biztosítása, új munkahelyek létrehozása, Kaposvár, mint turisztikai desztináció erősítése, a város külső és belső elérhetőségének javítása, a közszolgáltatások, illetve a lakosság szabadidő eltöltési lehetőségeinek javítása, ezáltal Kaposvár népességmegtartó erejének növelése, a fenntartható gazdaság és közszolgáltatások igénye, valamint az aktív és egészséges életmód feltételeinek megteremtése.

Kaposvár várostérségének fejlesztési tervei

Kaposvár agglomerációjába alapvetően a központi városnál jóval kisebb települések tartoznak. Méretüknél fogva településfejlesztési koncepcióval, vagy FVS-sel nem rendelkeznek.

A szomszédos települések rendezési terveiből az állapítható meg, hogy gyakorlatilag mindenhol számítanak arra, hogy Kaposvár környezetében az agglomerálódási folyamatok erősödnek (adott esetben a várostérség egészének népességének növekedése következtében), ezért új, rendszerint zöldmezős lakóövezet számára szabályoztak ki területet.

Somogy Megye Klímastratégiája[50]

A Klímastratégia kiemeli, hogy mostanra a fejlesztési dokumentációk legtöbbje felismerte a klímaváltozással kapcsolatos legfőbb teendőek, mind mitigációs, mind adaptációs tevékenységek szintjén. Ennek megfelelően a Klímastratégiában megjelölt legfontosabb javaslatok *(Az energiahatékonyság javítása, a megújuló energiaforrások jobb kihasználása, a fenntartató mezőgazdaság feltételeinek megteremtése és ösztönzése, a közlekedési pályák állapotának javítása és alternatív módjainak a támogatása, valamint az alkalmazkodás hatékonyabb lehetőségeinek ösztönzése (pl. költséghatékony hűtési-fűtési módok; többlábon álló gazdálkodási formák; hőstressztűrő fajták termesztése; lakosság hőhullámokkal szembeni felkészültsége; szélsőséges időjárási helyzetekkel szembeni védekezés)* egyaránt megjelennek a Kaposvár MJV által végrehajtani kívánt fejlesztések között, illetve az FVS stratégiai céljai között is kiemelten fogalmazódik meg a fenntarthatóság elvárása.

Kaposvár MJV Fenntartható Energia és Klíma akcióterve (SECAP)

A SECAP dokumentációban elkészült Kaposvár ÜHG leltára, aminek meghatározásakor elsősorban a település energiafogyasztásának nagysága került figyelembevételre. Kaposvár több intézkedés megvalósítását vállalta az ÜHG csökkentés érdekében, melyben célként került meghatározásra, hogy 2030-ra legalább 40%-os CO2 kibocsátás csökkenés megvalósítása. Az FVS-ben szereplő célok, illetve beavatkozások ezen ambiciózus cél elérését hivatottak segíteni.

[49] 109/2019. (X. 31.) önk. határozat
[50] 34/2018. (III.20.) közgyűlési határozat

Kaposvár MJV Klímastratégiája

A város Klímastratégiája a SECAP készítését követően három évvel került kidolgozásra. Ebben tovább pontosította a klímaváltozás megelőzéséért, illetve annak hatásaihoz való alkalmazkodás keretében teendő lépéseket.

A mitigációs célkitűzések keretében 2050- re a bázisévhez képest (1990) a CO2 kibocsátás nagysága várhatóan 80%-kal csökken, a tervezett csökkenéseket a következő mitigációs részcélokkal tervezi elérni Kaposvár:

- Közlekedés ÜHG kibocsátásának csökkenése
- Épületek energia-felhasználásának csökkenése
- Megújuló energia részarányának növelése az energiatermelésben
- Közvilágítás korszerűsítése

Az adaptációs tevékenységek keretében cél a település fejlődésének biztosítása a helyi értékek megőrzése mellett az alábbiak mentén:

- A villámárvizekkel szembeni elöntésektől védett területek arányának növelése
- Ökológiai gazdálkodásra való áttérés támogatása
- A globális klímaváltozás okozta humán-egészségügyi terhelés mérséklésébe bevont lakosság számának növelése
- Város klímatudatos fejlesztése

A Klímastratégiában felsorolt célok mindegyike jól illeszthető az FVS célrendszeréhez, ahol a mitigációs célok elsősorban az *Energetikailag „megújuló" város,* illetve a *Térségi elérhetőség és belső mobilitási feltételek javítása* részcélok alatt, míg az adaptációs célok a *Harmonikus együttélés a környezettel* részcél alatt jelennek meg.

Kaposvár Fenntartható Városi Mobilitási Terve (SUMP)[51]

A város SUMP-ját 2017-ben dolgozta ki. Megjelölt főbb közlekedésfejlesztési céljai ma is relevánsak, azonban a konkrét fejlesztések megvalósulása, illetve részben hangsúlyának eltolódása miatt felülvizsgálata aktuálissá vált.

A megfogalmazott négy közlekedési cél közül az intelligens közlekedési infrastruktúra biztosításának igénye, a döntésbefolyásoló rendszerek fejlesztése teljes mértékben aktuális az FVS szempontjából is. A motorizáció kedvezőtlen hatásainak csökkentésére az önkormányzatnak a közösségi közlekedésben van a legnagyobb ráhatása, a pandémia hatására minden eddiginél nehezebb feladattá vált a közlekedők közösségi közlekedésre való csábítása is. A SUMP-ban szereplő, az intermodalitás fontosságát kiemelő célkitűzés jelentős részben teljesítettnek tekinthető a közösségi közlekedési központ átadásával, így az az FVS-ben nem jelenik meg önálló célkitűzésként (kisebb csomópontok esetében joggal merülnek fel ilyen irányú fejlesztési igények is).

[51] 104/2017. (VI. 8.) önk. határozat

4 Monitoring, kontrolling, indikátorok

4.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

A stratégiában kitűzött célok teljesülésének nyomon követésének eszköze a monitoring rendszer. A város a stratégiai, valamint a részcélok mindegyike esetében – összhangban a korábban meghatározott ágazati tervekkel, stratégiákkal - kijelölte azokat a hatás- és eredményindikátorokat, melyek alapján az egyes célok elérése értékelhető lesz.

Az indikátorok meghatározásánál az elsődleges szempontok, hogy megbízható adatbázisból, vagy célzott adatfelvétellel elérhető legyen az adott mutató jelenlegi (bázis) értékére vonatkozó információ, valamint a megvalósítás során folyamatosan, azonos módszertannal nyert adatok legyenek elérhetőek, illetve, hogy a kiválasztott mutató jól reprezentálja az adott célkitűzést.

Az alábbi táblázat mutatja be az egyes célokhoz rendelt indikátorokat, azok jelenlegi értékét, illetve a 2027-re, az FVS-ben tervezett beavatkozásokkal elérni kívánt eredményeket.

Városi szintű célok	indikátor	mérték-egység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás erősítése	A helyi önkormányzat bevételei helyi adóból	1000 Ft	5 967 143	országos átlagnál magasabb növekedés	TeIR adatok
C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció	A helyi önkormányzat helyi adó bevételeiből az iparűzési adó	1000 Ft	3 765 828	országos átlagnál magasabb növekedés	TeIR adatok
C2: Sokoldalú foglalkoztatás	Nyilvántartott álláskeresők száma	fő	1 525	aktív korúakhoz viszonyított arány csökkenése	TeIR adatok
C3: Turisztikai desztináció megerősödése	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma	db	62 000 (2019)	70 000	KSH adatok
C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása	Gyorsforgalmi útösszeköttetések száma	db	0	3	MK nyilvántartás
C5: Harmonikus együttélés a környezettel	ÜHG kibocsátás	t CO_2 egyenérték	237 150 (2019)	2000. évi 40%-a (2030)	SECAP, ÜHG leltár
Magas minőségű, népességmegtartást ösztönző és	Állandó népesség éves változása	fő	-663	növekedés	KSH

Városi szintű célok	indikátor	mérték-egység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
fenntartható városi környezet és szolgáltatások, aktív, egészséges, összetartó társadalom					
C3: Turisztikai desztináció megerősödése	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma	db	62 000 (2019)	70 000	KSH adatok
C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása	Gyorsforgalmi útösszeköttetések száma	db	0	3	MK nyilvántartás
C5: Harmonikus együttélés a környezettel	ÜHG kibocsátás	t CO_2 egyenérték	237 150 (2019)	2000. évi 40%-a (2030)	SECAP, ÜHG leltár
C6: Energetikailag „megújuló" város	Megújuló energiaforrások kapacitása	MW	109	25% növekedés 2009-hez képest	Klímastratégia
C7: Minőségi humán szolgáltatások	Legalább érettségivel rendelkezők aránya a 18 év fölöttiek körében	%	56,9 (2011)	országos átlagnál magasabb növekedés	KSH, népszámlálás
C8: Vonzó városi környezet	Belföldi vándorlási egyenleg	fő	-419	pozitív egyenleg	KSH adatok
C9: Aktív és egészséges város	Háziorvosi rendelésen megjelentek száma	fő	-	csökkenés	önkormányzati adatgyűjtés

51. táblázat: A városi szinten kitűzött stratégiai- és részcélok hatás- és eredményindikátorai

Az eredmény- és hatásindikátorok értékeinek folyamatos nyomon követése szükséges, kiemelten a tervezett beavatkozások megvalósulását követő időszakban. Az eredmények alakulásának ismeretében szükséges lehet a célkitűzések pontosítása, adott esetben a fejlesztések módosítása, kiegészítése. A stratégiai tervezési időszak végén ezen indikátorok képezik majd az alapját a következő időszak célkitűzéseinek, beavatkozásainak meghatározásának.

4.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

Az FVS célkitűzései mellett, azzal részben átfedéssel szükséges mérni a Stratégia eredményességét az ERFA rendelet[52] 11. cikke szerint a fenntartható városokkal szembeni elvárásoknak való megfelelés tekintetében.

[52] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 Rendelete

Az alábbi táblázatban szereplő reziliencia indikátorok ezen tényezők tervezett változásait foglalják össze Kaposvár egészének vonatkozásában.

	indikátor	mérték-egység	bázis-érték 2020	célérték 2029	mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábon állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke (a legtöbb iparűzési adót fizető ágazat aránya a teljes iparűzési adóbevételből)	%	28	csökkenés	NAV adatbázis
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energia termelés arányának növekedése (Megtermelt megújuló energia/összes felhasznált energia)	%	25,3%**	25% növekedés 2009-hez képest	Klímastratégia
Reziliencia: digitális város	digitálisan indított ügymenetek aránya a hivatali ügyintézésben	%	6,4*	20%	Kormányablak
Reziliencia: megtartó város	az életminőséget befolyásoló szolgáltatásokkal való elégedettség	%	35,4	növekedés	Kérdőíves felmérés
Reziliencia: zöldfelületek	zöld- és vízfelületek arányának változása	ha	15,65	növekedés	Önkormányzati nyilvántartás
Prosperáló város	Településfejlesztési beruházásokba bevont külső (TOP Pluszon felüli) forrás aránya	%	0	98	Önkormányzati nyilvántartás
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás	t CO_2 egyenérték	237 150 (2019)	2000. évi 40%-a (2030)	SECAP, ÜHG leltár
Digitális város	digitálisan (szenzorosan) mért adattípusok száma	db	1 (közép ületek energia felhasználása)	országos átlagot meghaladó növekedés	Önkormányzati nyilvántartás
Megtartó város	migrációs egyenleg	fő	-419	pozitív egyenleg	KSH adatok
Kiszolgáló város	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%	0	0	Önkormányzati nyilvántartás

52. táblázat: Reziliencia indikátorok

* Igazgatási Iroda adatai

** villamos energia

4.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

A beavatkozások kimenetének, eredményeinek és hatásainak méréséhez az FVS végrehajtása során az önkormányzat mind belső, mind külső adatgyűjtésre támaszkodik, annak érdekében, hogy a legpontosabb képet kapja az előrehaladásról, illetve a fejlesztések megvalósulásának hatásairól.

Belső adatok (önkormányzat, vagy önkormányzati cégek által gyűjtött adatok) felhasználása azon beavatkozások eredményeinek mérésére történik, amelyek a

Polgármesteri Hivatal valamely irodája által felügyelt területet átfogóan, vagy egy konkrét közszolgáltatást érintenek.

Külső adatgyűjtés körébe tartoznak az országos adatbázisok (pl. KSH, TeIR), a nem önkormányzati szolgáltatók által ellátott feladatokra, illetve gazdasági társaságok tevékenységére vonatkozó adatok. Amennyiben hiteles adat egy adott mutatóra a mutató jellegéből, vagy az adatgyűjtés sajátosságaiból adódóan nem áll rendelkezésre, az adatok lakossági felmérés során képezhetőek.

Az adatok külső, illetve belső adatgyűjtés esetében is származhatnak szenzoros (automatizált) adatgyűjtésből, statisztikai adatfelvételekből, illetve szolgáltatások felhasználása során képződő regisztrációból.

Az adatok hitelesítése elsősorban saját, illetve nem statisztikai célú adatgyűjtések felhasználása esetén szükséges, de kiugró értékek észlelése esetén az adatok validálása mindenképpen szükséges ahhoz, hogy megbízható képet kapjunk a beavatkozások eredményeiről.

A beavatkozások monitoringja során gyűjtött és felhasznált adatok kezelését a mindenkori jogszabályoknak, illetve adatvédelmi követelményeknek megfelelve köteles a beavatkozások végrehajtója (gyakran az önkormányzat) végezni. Kaposvár MJV Polgármesteri Hivatala friss Adatkezelési és Adatvédelmi Szabályzattal rendelkezik (hatályos 2021.10.01-től), mely megfelel a hatályos jogszabályoknak, biztosítva ezzel az adatok megfelelő kezelését, tárolását.

5 Az irányítási és működési modell

5.1 A városirányítási modell indokolt módosításai

5.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai

A város a stratégiai döntések, fejlesztések előkészítése, illetve a projektek tartalmától függően jelenleg is alkalmaz az érintettek mind erősebb bevonását célzó intézkedéseket. A stratégiai döntések megalapozásához az önkormányzat felhasználja az érintett szereplők (szolgáltatás nyújtásában résztvevő szolgáltatók, felhasználók, érintett gazdasági szereplők, civil szervezetek stb.) javaslatait. Ennek formája a konkrét feladathoz igazítva kerül meghatározásra.

A város fejlesztési irányának széles bázisra való alapozásának a pandémiát megelőzően rendszeresen alkalmazott eszköze volt rendszeres lakossági fórumok megtartása a polgármester részvételével. Itt a résztvevők egyaránt kaphattak tájékoztatást a folyamatban lévő fejlesztésekről, illetve jelezhették problémáikat, az általuk szükségesnek látott fejlesztéseket a városvezetés felé.

A városirányírási rendszerben általános változtatás nem tervezett, azonban mind a Polgármesteri Hivatalban meglévő kompetenciák bővítése, mind a hatásviselők bevonásának valamilyen szintű formalizálása szükségessé válhat a zöld átálláshoz, illetve digitális átálláshoz kapcsolódóan kibővülő feladatok hatására.

5.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

A Kaposvári Többcélú Kistérségi Társulás 2012. évi megszűnésével a várostérségben zajló szolgáltatások és fejlesztések koordinálása Somogy Vármegye Önkormányzata feladatkörébe került át. Kaposvár MJV az agglomerációs települések fejlesztésében és a szolgáltatások területi optimalizálásában a Somogy Vármegyei önkormányzattal van partneri kapcsolatban. A kistérségi, agglomerációs szintű együttműködések, szerveződések esetlegesek, így a megye tudja leginkább az igényeket, érdekeket közvetíteni Kaposvár felé, melynek alapján a további intézkedések megtehetők.

A várostérségi szintű együttműködések várhatóan a jövőben is az érintett önkormányzatokkal való közvetlen kapcsolattartás keretében zajlanak majd, intézményesülésére nincs törekvés.

5.1.3 Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

A stratégia megvalósítási szakaszában alapvetően két típusú részvételi akció tervezett.

Általánosan, a stratégia keretében megvalósuló projektek előrehaladásáról, a következő időszak terveiről a pandémia miatt részben ellehetetlenült polgármesteri részvétellel zajló lakossági fórumok kerülnek megrendezésre. Ennek keretében rendszeresen (félévenként), több helyszínen kaphatnak tájékoztatást a lakosok, illetve mondhatják el a város működésével kapcsolatos igényeiket, problémáikat, ötleteiket.

Az akció keretében részben a városban megvalósult, illetve megvalósítani tervezett nagyobb léptékű fejlesztések helyszínein, részben a polgármesteri hivatal épületében, a város lakosai számára nyíltan lehetőség van a tervezett fejlesztésekkel kapcsolatos véleményeinek elmondására, illetve, a Polgármesteri Hivatal munkatársai részletesebb tájékoztatást is adnak az érdeklődők számára a fejlesztésekről. Az eseményt követően a partnereknek lehetősége van írásban is eljuttatnia észrevételeiket, melyeket a tervezés folyamán figyelembe tudnak venni a Hivatal munkatársai. Az akció minden félévben megtartásra kerül.

Emellett az egyes konkrét fejlesztési tervdokumentumok készítésekor, jelentősebb módosításakor, illetve a nagyobb projektek előkészítése és megvalósítása során is tervezett véleményezési lehetőség biztosítása, illetve adott esetben a hatásviselők az előkészítés folyamatába szorosabban is bevonásra kerülnek (pl. workshopok, fórumok, írásos véleményezési lehetőségek biztosítása révén). Ezen akciók ütemezése a projektek előkészítéséhez és megvalósításához igazodik, pontos időpontja így előzetesen nem ismert.

5.2 A városi működési modellt érintő tervezett változtatások

Szervezeti struktúra

Az elmúlt időszakban sikeresnek mondható projektfejlesztési gyakorlaton az önkormányzat csak kisebb mértékben tervez változtatni a következő időszakban.

Az Igazgatóságok projektgenerálásban-, előkészítésben és megvalósításban meglévő szerepüket megtartják, hasonlóképpen megmarad a Bizottságok döntéselőkészítésben játszott szerepe is.

Általánosságban elmondható, hogy a szervezeti struktúrát a város az ellátandó feladatoknak megfelelően folyamatosan felülvizsgálja.

Átfogó hatáskörrel bíró városmenedzser, zöld, vagy digitális átállás koordinátori pozíciót nem tervez létrehozni a Polgármesteri Hivatal, azonban a klíma- és környezetvédelmi kérdésekhez kapcsolódó feladatok több meglévő szervezeti és szakmai feladatkörben jelennek meg. Ezek közül meghatározó szerepet tölt be a Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság, amelynek feladatai között szerepel a városfejlesztési beruházások előkészítése és koordinációja, továbbá a környezetvédelmi és energetikai szempontok érvényesítése. Az igazgatóság ellát a környezetvédelemmel, környezetfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai, előkészítési, koordinációs és végrehajtási feladatokat. A stratégiai szintű fejlesztési koordinációban a Stratégiai főmérnök is részt vesz.

Az FVS kapcsán előtérbe kerülő öt tervezési/fejlesztési dimenzióhoz kapcsolódó felelősségi körök meghatározásra kerülnek az egyes igazgatóságoknál az alábbiak szerint:

- Prosperáló város: Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság
- Zöldülő város: Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság
- Digitális város: Titkársági Igazgatóság, Közigazgatási Igazgatóság
- Megtartó város: Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság
- Kiszolgáló város: Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság

Az ITP csoport a 2014-2020-as időszak ITP-hez kapcsolódó fejlesztéseinek kifutását követően jelen formájában nem működik tovább (a megyei önkormányzat viszi azon

feladatokat, melyek elvégzésére létrehozásra került), az itt dolgozók a projektek előkészítésében, illetve lebonyolításában kapnak majd szerepet. A projektelőkészítés területén van szükség adott esetben létszámbővítésre, a Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság jelenleg lehetséges létszámának mindössze felével működik. Elsősorban energetikai, környezetvédelmi és műszaki szakemberek számának bővítése szükséges az FVS végrehajtásának támogatására.

Városüzemeltetés

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2020-as évben hajtott végre jelentősebb átalakítást a városi feladatokat ellátó önkormányzati cégek rendszerében (az irányítási és működési modell bemutatását a 2.4-es fejezet tartalmazza). A jelenlegi, az önkormányzati cégek holdingba szervezésén alapuló rendszer alapvetően sikeresen, megfelelő hatékonysággal működik, ennek átfogó megváltoztatása nem tervezett.

Ezzel együtt egyes részterületeken az önkormányzat folyamatosan vizsgálja a hatékonyabb feladatellátáshoz esetleg szükségessé váló szervezeti átalakítások lehetőségeit. Ilyen vizsgálat eredményeként került létrehozásra 2021-ben a többségi önkormányzati tulajdonban lévő Kaposvári Turisztikai Marketing Nonprofit Kft.

A hulladékgazdálkodási feladatellátásban a 2023. július 1-jén bevezetett koncessziós rendszer következtében jelentősen átalakult a feladat- és hatáskörök megoszlása. A települési hulladékgazdálkodási közszolgáltatás résztevékenységei a koncessziós társaság (MOHU) feladatkörébe kerültek, az önkormányzatok hatásköréből a hulladékgazdálkodás kikerült. Az önkormányzatok felelősek a köztisztasági feladatokért, tulajdonosai a hulladékgazdálkodási vagyonnak és a tulajdonukban álló közszolgáltató cégek alvállalkozóként részt vesznek a MOHU szolgáltatási tevékenyégében.

6 Cselekvési terv

6.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció	Befektetés ösztönzés, új beruházások számának növelése.	59: Önkormányzati tulajdonú nem lakáscélú ingatlanok fejlesztése (üzletutca projekt folytatása) 82: Hajnóczy utca felújítása 93: Belterületen egyéb állami tulajdonú utak fejlesztése, felújítása - Jutai út felújítása a Hajnóczy utcától a Raktár utcáig
	Magas hozzáadott értéket képviselő ágazatok városi jelenlétének növelése (pl. gépipar, informatika). A helyi gépipar termelékenységét, piacra jutását és innovációját támogató fejlesztések.	Átfogóan.
	Várostérségi szinten agrárágazatok termelékenységének növelése, mezőgazdaság erősítése.	19: Integrált agrárprogram
	A gépipari és az agrár-élelmiszeripari szektor bázisán a logisztika funkciók megerősítése, logisztikai raktárközpont létesítése.	11: Logisztikai raktárközpont megvalósítása
	Egyetemi kapcsolatok, kutatás-fejlesztési tevékenység erősítése, képzések megerősítése az élelmiszeripari és műszaki területen.	2: Kaposvári Innovációs és Tudományos Park 39: MATE Kaposvári Campus műszaki képzés fejlesztése az Óbudai Egyetemmel együttműködésben
	Helyi fogyasztás támogatása, térségi agrártermékek helyi intézményekbe való beszállítása; elérhetőségének növelése szemléletformálás	Átfogóan. 81: Piac fejlesztése
C2: Sokoldalú foglalkoztatás	Integrált foglalkoztatási projektek indítása, közmunka plusz program.	Átfogóan.
	Oktatás, szakképzés helyi igények szerinti rugalmas fejlesztése, regionális szakképzési központ funkciók erősítése, gyakorlati oktatás feltételeinek javítása.	18: MATE Kaposvári Campus K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése 20: Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés 39: MATE Kaposvári Campus műszaki képzés fejlesztése az Óbudai Egyetemmel együttműködésben 50: Műszaki képző és virtualizációs központ kialakítása 87: Digitális társadalom, digitális átállás, innováció

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
	Támogatás nyújtása a hiányszakmákban elhelyezkedőknek, szakemberlakások biztosítása.	7: Mérnöklakások, szakemberlakások építése 8: Munkásszállás kialakítása
	Gazdasági telephelykínálat és ipari parki övezetek bővítése, infrastruktúra-fejlesztése, gazdasági övezetek környezetének, elérhetőségének fejlesztése.	1: Új iparterületek 3: INPARK bővítés 12: Barnamezős és egyéb alulhasznosított iparterületek infrastruktúra-fejlesztése 59: Önkormányzati tulajdonú nem lakáscélú ingatlanok fejlesztése (üzletutca projekt folytatása)
	Vállalkozóbarát Kaposvár – helyi vállalkozásfejlesztés, vállalkozási kultúra erősítése.	13: Mikro-, kis- és középvállalkozások, STARTUP-ok fejlesztése (telephely, technológia, eszköz, piacra jutás, inkubáció)
C3: Turisztikai desztináció megerősödése	Térségi vendégforgalmi stratégia alapján integrált szemléletű, attrakciókat és szolgáltatásokat célzó minőségi és mennyiségi fejlesztés (kiemelt területek: ökoturisztika, kerékpáros turizmus, kultúra és rendezvények, lovasturizmus, gyógy- és egészségturizmus).	14: Deseda-tó fejlesztés 25: Donneri városrész rehabilitációja 26: Kapos part integrált revitalizáció (Kapos folyó mederrendezéssel egybekötött tematikus túraútvonal, sétány, tanösvény kialakítása) 36: Kaposvár és környéke hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárúthálózat fejlesztése 55: Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése 83: Fürdő fejlesztése 92: Szentjakabi Apátság látogathatóság fejlesztése
	A szálláskínálat fejlesztése: a közép- és magas kategóriájú szálláshelyek számának növelése.	4: Szálláshelyfejlesztés
	Kaposvár Turisztikai Marketing Kft. szervezet tevékenységének további fejlesztése.	Nem egy konkrét projekt célozza, hanem egy általános és folyamatos tevékenység, ahol kiemelkedik az ágazat szereplői közötti koordináció erősítése; az együttműködések turisztikai szervezetekkel országos szinten; az ágazatban működő vállalkozások, szolgáltatók szakmai ismereteinek bővítése; a kommunikáció és a turisztikai marketingtevékenység fejlesztése; egy adatbázis kialakítása és folyamatos aktualizálása; valamint a térségi kínálati csomagok kialakítása és a stratégia végrehajtásának koordinálása.
C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása	Közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése.	6: Kaposvár - és az M60-as út 2x2 sávon történő összeköttetésének megvalósítása 16: Parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére (Somogy parkoló, Irányi tömbbelső, lakótelepek, parkolóház) 25: Donneri városrész rehabilitációja

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
		27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása 28: Kaposvár városrészeket összekötő utak megépítése (Guba S. u. - Kisgát összekötő út építése) 32: Kaposvár déli elkerülő út megépítése (61-es és 67-es közötti szakaszok) 40: Északi tehermentesítő út építése a 67-es út - Guba S. u. - 610-es út között 41: A Guba Sándor utca és a Szigetvári út összekötése a szabályozási terven szereplő útvonalon az iparterületek déli összeköttetésének megteremtése érdekében 42: Feltáró út építése a SÁÉV telep - Raktár u. - 67-es út között 60: Kaposvár városba bevezető utak 2x2 sávra történő bővítése 62: M9 autópálya Kaposvár érintésével a Duna-hídtól - Szombathelyig tartó szakaszának megépítése 82: Hajnóczy utca felújítása 93: Belterületen egyéb állami tulajdonú utak fejlesztése, felújítása - Jutai út felújítása a Hajnóczy utcától a Raktár utcáig
	Vasút és a vasúti összeköttetések fejlesztése, teherpályaudvar áthelyezése, fejlesztése.	5: Kaposvár ipari park elérhetőség javítás 31: Teherpályaudvar kitelepítése 38: Iparterületek vasúti elérhetőségének kiépítése erre mutatkozó igények esetén 61: Budapest-Kaposvár vasútvonal további fejlesztése a menetidő csökkentése érdekében
	Térségi és helyi közösségi közlekedés minőségi fejlesztése, környezetbarát, illetve alternatív energiaforrásokra támaszkodó jellegének kialakítása, a közösségi közlekedés közlekedésen belüli részarányának növelése.	15: Közösségi közlekedés fejlesztése Kaposváron II.-III. ütem elektromosbuszok beszerzésével 25: Donneri városrész rehabilitációja 27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása 54: SMART közösségi közlekedésfejlesztés
	Kerékpárút hálózat fejlesztése, hivatásforgalmi kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése.	35: Kaposvár-Szigetvár közötti kerékpárút kialakítása 36: Kaposvár és környéke hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárúthálózat fejlesztése
	Közlekedésbiztonsági beavatkozások.	72: Kaposvár közlekedésbiztonsági beavatkozások
	Repterek logisztikai hasznosítása.	17: Kaposújlaki reptér fejlesztése 33: A taszári reptér fejlesztése
C5: Harmonikus együttélés a környezettel	Városi zöld-, kékinfrastruktúra és biológiailag aktív felületek megőrzése, bővítése, minőségi javítása, klímaadaptációs intézkedések.	26: Kapos part integrált revitalizáció (Kapos folyó mederrendezéssel egybekötött tematikus túraútvonal, sétány, tanösvény kialakítása)

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
		94: NATURA 2000-es területen fejlesztés 98: Kaposvár zöld-kék infrastruktúra fejlesztése
	Víziközmű szolgáltatások fejlesztése, közmű hálózat folyamatos és ütemezett rekonstrukciója.	
	Vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele: meglévő vízbázis minőségjavítása, szennyvíztisztítás, csapadékvíz-elvezetés rendszerszerű fejlesztése.	14: Deseda-tó fejlesztés 26: Kapos part integrált revitalizáció (Kapos folyó mederrendezéssel egybekötött tematikus túraútvonal, sétány, tanösvény kialakítása) 44: Csapadékvíz gazdálkodás 45: Víziközműhálózat rekonstrukciója és bővítése 80: Csapadékvízelvezető rendszerek rekonstrukciója, kiépítése 97: Deseda-tó vízminőségének a javítása
	Körforgásos gazdaság fejlesztése, hulladékgazdálkodás korszerűsítése, hulladéklerakó rekultivációja.	22: Hulladékgazdálkodás 23: Karbonsemleges körforgásos gazdaság kialakítása Kaposváron
	Környezetszennyezések kialakulásának megelőzése, meglévő környezeti károk felszámolása.	97: Deseda-tó vízminőségének a javítása 25: Donneri városrész rehabilitációja
	Környezeti monitoring rendszer fejlesztése	
	Folyamatos szemléletformálás valamennyi környezet-, természet-, illetve klímavédelmi, erőforrásgazdálkodási céllal.	25: Donneri városrész rehabilitációja
C6: Energetikailag „megújuló” város	Intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva, SMART technológia – épületfelügyelet - alkalmazása.	27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása 53: SMART fejlesztések 56: Városi energiahatékonysági fejlesztések 57: Fenntartható intézményrendszer kialakítása 58: Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése, eszközrendszerének fejlesztése, korszerűsítése, bővítése 68: Lakóépületek energetikai fejlesztése
	Távhő és a biogáz használatának kiterjesztése.	21: Távhő megújuló energiára való átállítása (energiatermeléssel) 23: Karbonsemleges körforgásos gazdaság kialakítása Kaposváron (biogáz CO2-jének konvertálása mikroalgákkal energetikai biomasszává) 56: Városi energiahatékonysági fejlesztések
	Alternatív energiapark (pl. naperőművek) létesítése megújuló energia hasznosításával, energiapartnerség létrehozása az energiahatékonyság növelésére.	24: Energiamodernizációs beruházás (energiaközösség további fejlesztések)
	Megújuló és energiahatékonysági kompetencia központ kialakítása.	Átfogóan, egy módszertani, demonstrációs központ kialakítása, energiahatékonysági

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
		felújítások szakmai támogatására; alternatív energiaforrások hasznosításának további feltárása; projektek, partnerségek előkészítése, szervezése: integrált városi energetikai projektek a gazdasági szereplők részvételével.
C7: Minőségi humán szolgáltatások	Hatékony egészségügyi rendszerek, prevenció és rehabilitáció szélesítése, gyógyító infrastruktúra fejlesztése.	34: PTE kaposvári egészségtudományi képzési központ fejlesztése 37: Kaposi Mór Oktatókórház fejlesztése 65: Kaposvár korszerű mentőállomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítése) 74: Az egészségügyi alapellátó rendszer infrastrukturális fejlesztése, eszközpark korszerűsítése
	Bölcsődei és óvodai férőhelyek és kapacitásuk rugalmas alakítása az igényeknek megfelelően, humán erőforrás fejlesztés, felszereltség javítása.	29: Idegennyelvű óvoda, valamint idegennyelvű általános, és középiskolai oktatás feltételeinek kialakítása 76: Bölcsődei, valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása érdekében infrastrukturális fejlesztések, szolgáltatások minőségének javítása, bővítése 90: Új bölcsődei kapacitások kiépítése
	Közoktatás és felsőoktatás minőségi fejlesztése (szakképzés, pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban), lehetőségek szerint piaci igényekhez való igazítása.	18: MATE K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése 20: Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés 29: Idegennyelvű óvoda, valamint idegennyelvű általános, és középiskolai oktatás feltételeinek kialakítása 34: PTE kaposvári egészségtudományi képzési központ fejlesztése 39: MATE Kaposvári Campus műszaki képzés fejlesztése az Óbudai Egyetemmel együttműködésben 47: Katonai szakközépiskola és kollégium építése 50: Műszaki képző és virtualizációs központ kialakítása 75: Kaposvár alapfokú oktatást érintő infrastrukturális fejlesztések 87: Digitális társadalom, digitális átállás, innováció 95: Alap- és középfokú oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálatok korszerűsítése
	Szociális szolgáltatások további fejlesztése (infrastrukturális szempontból is), idősgondozási rendszer bővítése.	63: Idősek otthonának kapacitásbővítése, új idősek otthonának építése 64: Bérlakások korszerűsítése Kaposváron 73: Szociális alapellátások infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatások bővítése

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
		87: Digitális társadalom, digitális átállás, innováció - Közösségfejlesztés
	Humán szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása (akadálymentesítés, információnyújtás, kommunikáció), közigazgatási infrastruktúra fejlesztése.	9: Szélessávú internet elérhetőség további bővítése 58: Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése, eszközrendszerének fejlesztése, korszerűsítése, bővítése
	Az ifjúságot és a családokat támogató rendszer működtetése.	Átfogó családtámogatási rendszer megalkotása és működtetése; gyermekvállalás és gyermeknevelés megkönnyítése; ifjúságot érintő projektek, intézkedések összehangolása; ösztöndíjak; információnyújtás; közéletbe való bevonás; közösségi programok bővítése és ezek kialakításába a fiatalok bevonása (részvételi tervezés, együttműködés). „A gyarapodó Kaposvárért” program részeként.
	A civil szektor, társadalmi vállalkozások kezdeményezéseinek összehangolása, támogatása.	Átfogóan.
C8: Vonzó városi környezet	Városközponti tömbbelsők, lakótelepek integrált megújítása, lakóterületek bővítése.	27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása 30: Lakóterületek bővítése, új lakóterületek kialakítása (tulajdonszerzéssel, telekalakítással, közművesítéssel)
	Lakó- és közterületek fásítása, zöldterületi gazdagítása. Városi és térségi zöldterületek és zöldfelületek hálózatának fejlesztése.	25: Donneri városrész rehabilitációja 51: Cseri városrész rehabilitáció folytatása 77: Zöldterületi mutatók növelése, zöldfelületek megújítás - fasorok, Jókai liget megújítása, Deseda körüli erdősávok megújítása, új erdők fás területek kialakítása A zöldterületek értékőrző hasznosítása fontos turisztikai vonzerő, ugyanakkor a lakosok számára is fontos rekreációs, szabadidős kínálati elemeket jelent.
	A funkcióváltások és új építések kapcsán magas építészeti minőség létrehozása, lakóterületi minőségjavítás.	25: Donneri városrész rehabilitációja 51: Cseri városrész rehabilitáció folytatása 69: Sportlőtér területének rehabilitációja, új funkcióra történő átalakítás
	Bel- és közterületi minőség javítása, közterület felújítások ütemezett megvalósítása.	43: Belterületi utak, járdák minőségfejlesztése és akadálymentesítése 84: DOMUS előtti tér megújítása Különösen integráltan, akcióterületi megközelítéssel, illetve a zöldterület- és közlekedésfejlesztéssel, valamint a közmű-rekonstrukciós munkákkal koordinálva.

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
	Bérlakásállomány bővítése - részben a fiatal, képzett munkaerő megtartása, vonzása céljából.	Átfogóan.
	Innovatív városüzemeltetés és városi szolgáltatások bővítése, megújítása, közösségi életet erősítő integrált városrészi projektek.	66: Büntetésvégrehajtási Intézet belvárosból kitelepítése 67: Korszerű tűzoltó állomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítéssel) 78: Térinformatikai fejlesztések
	Városrehabilitációs program, szegregált területek integrált programja, esélyegyenlőség és felzárkóztatás, közbiztonság fenntartását támogató programok és infrastrukturális fejlesztések.	25: Donneri városrész rehabilitációja 27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása 51: Cseri városrész rehabilitáció folytatása 52: Rendőrség épületeinek teljes korszerűsítése, eszközállomány cseréje 85: Szentjakabi városrész rehabilitációja (ERFA) 86: Szentjakabi városrész rehabilitációja (ESZA) Lakókörnyezet fizikai megújításának folytatása a kijelölt akcióterületeken; felzárkózást és esélyeket növelő beavatkozások az érintett célcsoportokra szabott speciális tartalommal; önkéntesség népszerűsítése, társadalmi felelősségvállalás erősítése, esélyegyenlőség hangsúlyozása (pl. idősek, fogyatékkal élők); hajléktalan-reintegrációs komplex programok.
	Védendő értékek megőrzése (jogi eszközök, védelem alá helyezés) és népszerűsítése, megismertetése a helyi lakossággal és vendégekkel.	Átfogóan.
C9: Aktív és egészséges város	Sport- és aktív szabadidős infrastruktúrafejlesztések, új sportlétesítmények építése, fejlesztés, sportélet népszerűsítése.	46: Honvédelmi sportközpont létrehozása a sántosi lőtéren 48: Város sport infrastruktúra felújítás, bővítés 49: Matula tanya területének sportcélú fejlesztése 70: Szabadtéri kondiparkok, sportpályák építése 71: Játszótér megújítási program folytatása 83: Fürdő fejlesztése
	Kulturális intézmények megújítása.	55: Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése
	Kulturális programkínálat bővítése, országos hírű nagyrendezvények további fejlesztése.	Átfogóan, különösen az imázsformáló zene, képzőművészet, színjátszás, valamint sportrendezvények területén.

Részcél	Eszközök, beavatkozási területek	Egyedi beavatkozások/intézkedések, projektek
	Közösségi élet támogatása.	27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása
	Egészségvédő programok az egészség megőrzéséért.	10: Kaposvári egészségprogram megvalósítása
	Művészeti oktatás intenzívebb bekapcsolása a városi rendezvények megújításába, fejlesztésébe és a városi kulturális életbe.	Átfogóan.
	A gazdaság és a civil élet szereplőinek, továbbá más érintett-csoportoknak a bevonása a város kulturális- és sportéletébe.	27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása

53. táblázat: Az intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

6.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Az akcióterület olyan fizikailag összefüggő terület, melyen térben koncentráltan, egymással összehangolva valósulnak meg projektek. Az összehangolás a projektek tartalmára és a megvalósítás ütemezésére, a különböző szereplők közötti együttműködésre egyaránt kiterjed.

Az akcióterületetek kijelölése a 2014-2020-as időszakra készült ITS-ben alkalmazott lehatárolásra alapul, a következő időszakban megvalósítani tervezett beavatkozásokhoz, illetve az azokat indokló problémákhoz igazodva. Az ITS-ben is alkalmazott alapelveknek megfelelően három akcióterület elsősorban szociális beruházások koncentrált megvalósításán keresztül a területek leszakadásának megakadályozását célozza, adott esetben kiegészülve közlekedési, és zöld infrastruktúra, valamint gazdaság fejlesztési eszközökkel is, illetve hasonló szempontok szerint kerültek egy akcióterületen belül lehatárolásra az Északi és Északnyugati városrész lakótelepei is.

A városközpontban kijelölt akcióterület célja elsődlegesen a gazdaságfejlesztési beavatkozások koncentrált megvalósítása, azok hatékonyságának növelése érdekében.

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
1. számú: Belváros	Belváros városrész	Városközponti szolgáltató, gazdasági funkciójú terület. Az akcióterületen elsősorban a lakóépületek egyre romló épületállományának felújítása szükséges.
2. számú: Cseri út és környéke	Projekt tervezés során kerül pontosan meghatározásra	Leromlott állapotú épületekkel jellemezhető, a KSH 2011-es népszámlálási adatai alapján szegregátumként tömböket magába foglaló terület, Szociális városrehabilitációs beavatkozások színtere.
3. számú: Szentjakab	Projekt tervezés során kerül pontosan meghatározásra	Szegregátum. A KSH által jelzett tömböket magába foglaló terület. Szociális városrehabilitációs beavatkozások színtere.
4. számú: Donner, Kapos part	Donner városrész, Zselic kertváros	A városközponttól a vasút által elválasztott, leszakadással fenyegetett terület. Komplex, összehangolt fejlesztése szükséges (környezetrendezés, imázsépítés,

		közlekedésfejlesztés, szociális beavatkozások, ingatlanfelújítás, Kapos part revitalizációja)
5. számú: Északi- és Északnyugati városrész	Északi- és Északnyugati városrész	Az akcióterületen elsősorban a lakótelepek egyre romló épületállományának felújítása szükséges.

54. táblázat: Az akcióterületek lehatárolása

6.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése

Az alábbi fejezetben a városi szintű beavatkozási területeket részletezzük, melyek Kaposvár stratégiai célkitűzéseit igyekeznek támogatni. Egyes beavatkozásoknak kiemelten várostérségi vonatkozása is lehet, így ezen projekteknél külön említést tettünk a várostérségi leképeződésükről. A beavatkozásokat három csoportba soroltuk: Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások; Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő (akcióterületi) beavatkozások; valamint Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések).

6.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	11: Logisztikai raktárközpont megvalósítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően lehetővé válik a gépipari és az agrár-élelmiszeripari szektor bázisán a logisztika funkciók megerősítése, valamint egy logisztikai raktárközpont létesítése is.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt keretein belül egy áruforgalmi központ (ellátó-elosztó funkció) kialakítására kerül sor. Tervezetten ez a központ korszerű információs, kommunikációs és irányítási rendszerekkel rendelkezik majd. A szállítás, a rakodás, a tárolás és a hozzájuk kapcsolódó közvetlen tevékenységek mellett felvállalják és elvégzik mindazokat a feladatokat is, amelyek a termékek szállítási és értékesítési folyamatainak zavartalan megvalósításához szükségesek és a termékek értékének növekedését eredményezik. A logisztikai központok lehetséges szolgáltatásai a következők: létesítményi szolgáltatások (koncepció felállítása stb.); logisztikai alapszolgáltatások (szállítás-előkészítéssel kapcsolatos szolgáltatások); a hagyományos áruforgalommal kapcsolatos szállítási, szállítmányozási, rakodási szolgáltatások; a kombinált áruforgalommal kapcsolatos szolgáltatások); logisztikai kiegészítő szolgáltatások (üzemanyag-ellátás; szállító járművek, anyagmozgató gépek stb. bérbeadása, lízingje, javítása stb.); biztonsági, rendészeti szolgáltatások (vagyonvédelmi, őrzési, tűzoltósági stb. szolgáltatások); ügyviteli szolgáltatások (biztosítási, banki, postai stb. szolgáltatások); információs és tanácsadási szolgáltatások (közlekedési információkat adó szolgáltatás, biztosítási és jogi tanácsadás, reklámszolgáltatások). A projekt egy előkészítési, tervezési szakaszból és egy megvalósítási szakaszból áll.
6.	városrészi leképeződése	Mivel ez egyelőre egy távlati terv, nincs konkrét hely megjelölve, a későbbiekben kerül kijelölésre a városi igények alapján (potenciális helyszín a volt Textilművek környezete, esetleg, Kecelhegy-Cser).

55. táblázat: Projekt - Logisztikai raktárközpont megvalósítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	2: Kaposvári Innovációs és Tudományos Park létrehozása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően megerősödhetnek az egyetemi kapcsolatok, valamint a kutatás-fejlesztési tevékenység, továbbá a képzések versenyképesebbé tétele, megerősítése is lehetővé válhat az élelmiszeripari és műszaki területen.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az Óbudai Egyetem Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzatával konzorciumban együttműködve, valamint a legfőképpen, de nem kizárólagosan a helyi és regionális gazdasági szereplők együttműködésével a következők létrehozását, megvalósítását tervezi: science park, valamint technológiai park – nagy hangsúlyt helyezve az infrastrukturális és eszközalapú beruházásokra. A Kaposvári Innovációs és Tudományos Park (KTP) létrehozásával a projekt elsődleges célja olyan kutatás-fejlesztési és innovációs szinergiák megalkotása, amelyek az Óbudai Egyetem tudományos aktivitása és vezető szerepe mellett képesek Kaposvár Megyei Jogú Város és a régió ipari partnereinek együttműködése révén kutatás-fejlesztési és innovációs feladatok megoldására. A Kaposvári Science Park a környezetipar és fenntarthatóság, az építőipar és okos megoldások, a védelmi ipar és digitalizáció fókuszterületekre összpontosít.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke (ipari parkok) – Keleti Ipari Parkban

56. táblázat: Projekt - Kaposvári Innovációs és Tudományos Park létrehozása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	81. Piac fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően a helyi termelők jobb felételek mellett tudják árujukat értékesíteni, a vonzóbb környezet miatt nagyobb közönséget érhetnek el.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Helyi, meglévő piac fejlesztése, korszerűsítése (régi csarnok felújítása, őstermelői rész korszerűsítése, vizesblokk kialakítása;)
6.	városrészi leképeződése	Belváros – Kaposvári Nagypiac

57. táblázat: Projekt – Piac fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	82. Hajnóczy utca felújítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javítása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően a környező gazdasági területek elérhetősége javul, erősítve ezzel az itt működő vállalkozásokat, illetve az érintett területek befektetésvonzó erejét

5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Hajnóczy utca felújítása a 610 sz. út és a Jutai út között teljes burkolatfelújítás, kiemelt szegélyek átépítése, csapadékcsatorna felújítása,
6.	városrészi leképeződése	Északnyugati városrész

58. táblázat: Projekt – Hajnóczy utca felújítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	93: Belterületen egyéb állami tulajdonú utak fejlesztése, felújítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javítása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően a környező gazdasági területek elérhetősége javul, erősítve ezzel az itt működő vállalkozásokat, illetve az érintett területek befektetésvonzó erejét
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Jutai út felújítása a Hajnóczy utcától a Raktár utcáig
6.	városrészi leképeződése	Északnyugati városrész

59. táblázat: Projekt – Belterületen egyéb állami tulajdonú utak fejlesztése, felújítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város, Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	39: MATE Kaposvári Campus műszaki képzés fejlesztése az Óbudai Egyetemmel együttműködésben
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció C2: Sokoldalú foglalkoztatás
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projekt révén erősödhetnek a vállalatok és egyetemek közti kapcsolatok, erősödhet a kutatás-fejlesztési tevékenység, valamint a képzések az élelmiszeripari és műszaki területen. Emellett lehetővé válik az oktatás, szakképzés helyi igények szerinti rugalmas fejlesztése, és a regionális szakképzési központ funkciók erősítése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A MATE, az Óbudai Egyetem, illetve a Bosch GmbH, támogatásával kerül kidolgozásra az iparközpontú képzési tematika, mely alapját képezi majd a villamosmérnöki és gépészmérnöki BSc képzésnek. Az Óbudai Egyetem műszaki képzési portfólióját felhasználva, Kaposváron 2021-től a kihelyezett villamosmérnök szak alapítása és elindítása megtörténik, ezzel jelentősen növelve a térség versenyképességét.A kaposvári villamosmérnöki BSc képzés a magyarországi duális felsőoktatási képzés egyik bázisaként kíván hozzájárulni a gyakorlatorientált oktatás széles körű hazai elterjesztéséhez. Mindkét egyetem elkötelezett egy Ipar 4.0 laborhálózat létrehozása mellett, mely mind országos, mind Közép-Kelet Európai szinten kivételes lehetőséget biztosít a képzés területén. A két egyetem közötti együttműködési megállapodás rögzíti a közös K+F+I fejlesztési irányokat is a mesterséges intelligencia, robotika, precíziós gazdálkodás és önvezető járművek tématerületeken belül. A tervek szerint az oktatásban és a tudományos munkában a Bosch GmbH

		szakemberei közvetlenül is részt vesznek majd. A kialakítandó műszaki képzés kulcspontja, hogy az ipar felé orientált, az ipar követelményeit ismerő oktatók értékes tudást közvetítsenek a hallgatók felé, ezáltal megteremtve a színvonalas képzést. Cél, hogy a képzés létrejöttével a mérnökhallgatók a legkorszerűbb technikai-technológiai ismereteket sajátíthassák el a gyakorlatban, így munkába lépésük után azonnal meg tudják állni a helyüket, feladataikat már az első naptól kezdve teljes értékűen tudják elvégezni.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke – Guba S. u. 40.

60. táblázat: Projekt - MATE Kaposvári Campus műszaki képzés fejlesztése az Óbudai Egyetemmel együttműködésben

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város, Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	50: Műszaki képző és virtualizációs központ kialakítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt által lehetőség nyílik az oktatás és szakképzés helyi igények szerinti rugalmas fejlesztésére, valamint a regionális szakképzési központ funkciók erősítése. Emellett a közoktatás és felsőoktatás minőségi fejlesztésére is sor kerül (szakképzés, pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban).
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Jelen projekt, mely egy meglévő épületben kerül kialakításra, a gyermek-és felnőttképzés programokra és eszközbeszerzésekre irányul. Kezdetben 4 fő oktatói létszámmal számol a város.A programok tekintetében terveznek kialakítani egy okostanteremet, szakköröket, felkészítőket, nyíltnapokat, családi napokat, felnőttképzést, pedagógus képzést, ismeretterjesztést, valamint nyári táborok szervezését is fontolgatják.Az időskorúak számára is terveznek bemutatókat, ahol a digitalizáció által nyújtott szolgáltatások és lehetőségek felhasználására készítik fel őket.
6.	városrészi leképeződése	Agora, Csokonai Vitéz Mihály utca 1. - Belváros

61. táblázat: Projekt - Műszaki képző és virtualizációs központ kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	8: Munkásszállás kialakítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekttel lehetőség nyílik a támogatásnyújtásra a hiányszakmákban elhelyezkedőknek, emellett nagy hangsúly helyeződik a szakemberlakások biztosítására is.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Kaposvári Önkormányzat a városfejlesztési koncepció részeként megfogalmaz olyan közép- és hosszútávú, lakhatást támogató stratégiát, mely szerint az Önkormányzat elkötelezett amellett, hogy a helyi vállalkozásokat segítse céljaik elérésében. Ezt szem előtt tartva a munkaerőpiaci mobilitást elősegítő fejlesztéseket, többek között munkásszállás kialakítását is tervezi.
6.	városrészi leképeződése	Szondi utca – Északnyugati városrész Tallián Gyula utca 12. – Belváros Sommsich P. u. 14. - Belváros Cseri út – Kecelhegy – Cser Zrínyi-Jedlik-Nyár utcai tömb – Donner

62. táblázat: Projekt - Munkásszállás kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	1: Új iparterületek
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Kaposvári Önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően lehetővé válik a gazdasági telephelykínálat és az ipari parki övezetek bővítése, az infrastruktúra-fejlesztése, valamint a gazdasági övezetek környezetének, elérhetőségének fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Kaposváron a jelenlegi ipari területek várhatóan 2021-re betelnek, ezért szükségessé válik új iparterület kialakítása. A Kaposvárra érkező hadiipari beruházáshoz és agrár-technológiai parkhoz egy 4 ütemű iparterület fejlesztést terveznek. Az 1. és 2. ütem a Füredi út mellett a Magyar Honvédség lőszerraktárától délre eső 44ha-os területet érinti, mely várhatóan a hadiipari beruházás helyszíne lesz. A 3. Ütem a Jutai út, 61-es út és a vasút közötti 76 ha-os területet érinti, mely további bővítési területként funkcionálhat. A 4. Ütem a lőszerraktár helyén és az azt körülvevő területen, a 61-es út és a Füredi út által határolt területet érinti, mely a fenti két beruházás 47 ha-os bővítési tartalék területét hivatott előkészíteni.
6.	városrészi leképeződése	pl. Északnyugati városrész

63. táblázat: Projekt - Új iparterületek

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	3: Új iparterületek kialakítása, területszerzéssel, teljes közművesítéssel az INPARK Kaposvári Ipari Park területének bővítésével
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően lehetővé válik a gazdasági telephelykínálat és az ipari parki övezetek bővítése, az infrastruktúra-fejlesztése, valamint a gazdasági övezetek környezetének, elérhetőségének fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az INPARK Kaposvári Ipari Park területének mintegy 28 ha-ral történő bővítése válhat lehetővé, befektető (üveggyár) megvásárolta a területet, a rendelkezésre álló szabad terület nem elegendő a teljes fejlesztés megvalósítására. A projekt gazdaságélénkítő, valamint a sokoldalú foglalkoztatást ösztönző hatása kiemelkedő.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke

64. táblázat: Projekt - Új iparterületek kialakítása, területszerzéssel, teljes közművesítéssel az INPARK Kaposvári Ipari Park területének bővítésével

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	33: A taszári reptér fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás

		C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően a gazdasági telephelykínálat és az ipari parki övezetek bővítése, az infrastruktúra fejlesztése, illetve a gazdasági övezetek környezetének, elérhetőségének fejlesztése válhat lehetővé. Emellett a reptér logisztikai hasznosítása is elképzelhető
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a taszári reptér fejlesztése, területének, infrastruktúrájának hasznosítása. A terület értékesítésre került, a pontos fejlesztési elképzelések nem ismertek.
6.	városrészi leképeződése	Taszár – várostérségi vonatkozás

65. táblázat: Projekt - A taszári reptér fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	14: Deseda-tó fejlesztés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt alapvetően két területet érint: egyrészt a térségi vendégforgalmi stratégia alapján egy integrált szemléletű, attrakciókat és szolgáltatásokat célzó minőségi és mennyiségi fejlesztés válik lehetővé (Kaposváron kiemelt területek: ökoturisztika, kerékpáros turizmus, kultúra és rendezvények, lovasturizmus, gyógy- és egészségturizmus); másrészt a vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele valósulhat meg, ugyanis a meglévő vízbázis minőségjavítása, a szennyvíztisztítás, valamint a csapadékvíz-elvezetés rendszerszerű fejlesztése kiemelt fontosságú.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt alapvetően a Deseda-tó turisztikai kínálatát és szolgáltatásainak bővítését célozza (strandfejlesztés, hidak rekonstrukciója, vízimentéshez szükséges feltételek javítása, kikötő fejlesztés). Emellett a Deseda-tó vízminőségének javítását központosító intézkedések is fellelhetőek a projektben. A vízminőség védelme érdekében fontos feladatnak ígérkezik egyrészt a tározót tápláló vízfolyások és azok vízgyűjtő területéről, másrészt a tározó közvetlen környezetéből bekerülő eutrofizációt okozó anyagok mennyiségének meghatározása, valamint jogi, közgazdasági és műszaki eszközökkel a tározóba kerülésük megakadályozása. Emellett bizonyos fizikai, kémiai, illetve biológiai módszerekkel történő tórehabilitációs rendszerek alkalmazása is előtérbe kerül a projekt kivitelezése során.
6.	városrészi leképeződése	Deseda

66. táblázat: Projekt - Deseda-tó fejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	92: Szentjakabi Apátság látogathatóság fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A romterület több éve nem látogatható az apátsági romok állapota miatt. A támfalak állékonysága nem megfelelő, a tégla falazatok állagromlása jelentős A romokhoz kapcsolódóan azonban nélkülözhetetlen egy olyan fogadóépület, mely színvonalas és látogatott turisztikai attrakcióvá tudja tenni a létesítményt azáltal, hogy különböző kiállításoknak, foglalkozásoknak tud helyet biztosítani.

5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A fejlesztés célja, hogy a meglévő romterülethez kapcsolódóan egy korszerű fogadóépület kerüljön kialakításra, mely az akadálymentesítési és az energetikai követelmények figyelembevételével színvonalas otthont ad az állandó és időszaki kiállításoknak, valamint a kézműves- és múzeumpedagógiai foglalkozásoknak. A részben terepbe süllyesztett, meglévő fogadóépület erre jelenlegi állapotában alkalmatlan, mivel egyrészt alapterületileg kicsi, és a helyiségek formája, belmagassága nem megfelelő, másrészt pedig műszaki állapota erőteljesen leromlott.
6.	városrészi leképeződése	Kaposszentjakab

67. táblázat: Projekt - Szentjakabi Apátság látogathatóság fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	83: Fürdő fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése C9: Aktív és egészséges város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A fejlesztés keretében a fürdő- és a gyógyfürdő területén mind a turisztikai, mind az egészségügyi szolgáltatások fejelsztése megtörténik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Fürdő-, gyógyfürdő fejlesztés (lelátó korszerűsítése, kültéri szauna kialakítása, kültéri burkolatok megújítása, teraszok rekonstrukciója, új kút vizének gyógyvízzé minősítése)
6.	városrészi leképeződése	Belváros

68. táblázat: Projekt – Fürdő fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város, Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	55: Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése C9: Aktív és egészséges város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A térségi vendégforgalmi stratégia alapján integrált szemléletű, attrakciókat és szolgáltatásokat célzó minőségi és mennyiségi fejlesztés (kiemelt területek: ökoturisztika, kerékpáros turizmus, kultúra és rendezvények, lovasturizmus, gyógy- és egészségturizmus) valósulhat meg a projektnek köszönhetően, emellett a kulturális intézmények megújítására is sor kerül.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Hazánkban a vidéki múzeumok központi épületei a 19. és a 20. század fordulóján alakultak ki, s 1914-ben álmodták meg a Kaposvári múzeum funkcióinak korszerű elhelyezését is. Ám ez a terv az I. világháború miatt nem valósult meg és Kaposvár múzeuma azóta jelentős infrastrukturális hátrányban van a hazai múzeumokkal szemben. Közel 100 év elteltével pályázati, központi és helyi források együttes bevonásával megvalósulhatna a múzeum 21. századi új infrastrukturális fejlesztése. Ez magába kell, hogy foglalja a jelenlegi évszázad követelményeinek megfelelő 2,5 millió múzeumi műtárgy digitalizálási lehetőségét, a korszerű állományvédelmét, beleértve a raktározási körülmények műtárgyvédelmi kialakítását, mintegy 4.500 m^2-es területen. A gyűjtemény korszerű elhelyezésével teremthető meg

		a nagyközönség előtti virtuális és valós idejű bemutatás. A múzeum állandó kiállításainak megújítása (természettudományi, régészeti, néprajzi, történeti és képzőművészeti) és még szélesebb közönség elé tárása, valamint a gyűjteményi anyag folyamatos digitalizálási munkálatai elengedhetetlenek, amelyek együttesen szolgálják a vagyonvédelmet, állományvédelmet, a kutatást és a helyi turizmus fejlesztését.
6.	városrészi leképeződése	Donner – Rómahegy, Fő u. 10.

69. táblázat: Projekt - Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	6: Kaposvár - és az M60-as út 2x2 sávon történő összeköttetésének megvalósítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projekt segítségével közúti fejlesztésekre, bővítésekre, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítésére kerülhet sor.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt Kaposvár-Pécs közötti, (az érintett települések elkerülését is megvalósító) 2x2 sávos gyorsforgalmi út építését tartalmazza, mellyel megvalósul az összeköttetés az M7-es autópálya és az M60-as gyorsforgalmi út között. Ennek köszönhetően lerövidül a Kaposvár - Pécs közötti menetidő.
6.	városrészi leképeződése	Donner - Rómahegy

70. táblázat: Projekt - Kaposvár - és az M60-as út 2x2 sávon történő összeköttetésének megvalósítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	32: Kaposvár déli elkerülő út megépítése (61-es és 67-es közötti szakaszok)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projekt segítségével közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése válik lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az M7-es autópálya és Szigetvár között Kaposváron keresztülhaladva észak-déli irányban a 67-es út biztosít összeköttetést. A 67. út Kaposvár (a 61.sz. főút - távlati M9) és az M7 autópálya közötti szakaszának (az érintett települések elkerülését is megvalósító) fejlesztése, egy 2x2 sávos gyorsút megépült. A 61-es főút Dunaföldvár-Dombóvár-Nagykanizsa vonalon haladva szeli keresztül kelet - nyugat irányban Somogy megyét. Az egykor Kaposvár belterületén haladó út most a települést északról kerüli meg. A belterületen megmaradó szakasza ma a 610 sz. főút. Kaposvár országos közútjain jelentős átmenő és tranzitforgalom jelentkezik. A tranzitforgalom és az átmenő forgalom jellemzően a település elkerülő útjaként funkcionáló 61 sz. főúton tud haladni, amennyiben keleti vagy nyugati, illetve északi irányból érkezik, vagy arrafelé halad.Azonban a déli irányba tartó, illetve onnan érkező tranzitforgalom a városon keresztül tud csak haladni, ezzel

		jelentősen megnövelve a belterületi utak forgalmát, jelentős környezeti terhelést okozva. A projekt a várost dél-nyugati, illetve dél-keleti irányban elkerülő, a 67-es és 61-es főutak összeköttetését biztosító 2x2 sávos út építésére irányul.
6.	városrészi leképeződése	Kaposvárt dél-nyugati, illetve dél-keleti irányban elkerülő, a 67-es és 61-es főutak összeköttetése, várostérségi jelentőségű is egyben.

71. táblázat: Projekt - Kaposvár déli elkerülő út megépítése (61-es és 67-es közötti szakaszok)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	40: Északi tehermentesítő út építése a 67-es út - Guba S. u. - 610-es út között
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt által közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Kaposvár belterületi útjain az iparterületek, gazdasági területek elérése miatt jelentős átmenő forgalom jelentkezik. Az átmenő forgalom jellemzően a település elkerülő útjaként funkcionáló 61 sz. főúton, illetve a 67-es főútról érkezik, azonban az iparterületek, gazdasági területek megközelítése a városon keresztül lehetséges, ezzel jelentősen megnövelve a belterületi utak forgalmát, s egyidejűleg jelentős környezeti terhelést okozva. A projekt a lakott területet északról megkerülő, a 67-es főút és 61-es főutak összeköttetését a Guba S. utcán keresztül biztosító 2x2 sávos északi tehermentesítő út építésére irányul.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke - 67-es út - Guba S. u. - 610-es út között

72. táblázat: Projekt - Északi tehermentesítő út építése a 67-es út - Guba S. u. - 610-es út között

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	41: A Guba Sándor utca és a Szigetvári út összekötése a szabályozási terven szereplő útvonalon az iparterületek déli összeköttetésének megteremtése érdekében
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt által közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Kaposvár belterületi útjain az iparterületek, gazdasági területek elérése miatt jelentős átmenő forgalom jelentkezik. Az átmenő forgalom jellemzően a település elkerülő útjaként funkcionáló 61 sz. főúton, illetve a 67-es főútról érkezik, azonban az iparterületek, gazdasági területek megközelítése a városon keresztül lehetséges, ezzel jelentősen megnövelve a belterületi utak forgalmát, s egyidejűleg jelentős környezeti terhelést okozva. A projekt a lakott területet délkeletről megkerülő, a 610-es út és a Szigetvári u. összeköttetését biztosító 2x2 sávos északi tehermentesítő út építésére irányul.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke, Donner - Rómahegy - Guba Sándor utca és a Szigetvári út összekötése

73. táblázat: Projekt - A Guba Sándor utca és a Szigetvári út összekötése a szabályozási terven szereplő útvonalon az iparterületek déli összeköttetésének megteremtése érdekében

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	42: Feltáró út építése a SÁÉV telep - Raktár u. - 67-es út között
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt által közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A város egyik központi helyén lévő, egykori SÁÉV telepen jelenleg 21 vállalkozás működik, többségüknél jellemzően nagy a kamionforgalom, megközelítésük pedig kizárólag belterületi utakon keresztül lehetséges. A projekt a SÁÉV telep 67-es főúttal történő összeköttetését a Raktár utcán keresztül biztosító feltáró út építésére irányul, mely a 67-es út mellett kialakításra kerülő ipari terület kiszolgálását is ellátná majd.
6.	városrészi leképeződése	Északnyugati városrész

74. táblázat: Projekt - Feltáró út építése a SÁÉV telep - Raktár u. - 67-es út között

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	60: Kaposvár városba bevezető utak 2x2 sávra történő bővítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt kapcsán közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése valósul meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja az alábbi területeket öleli fel: - a kaposvári Jutai u. 2x2 sávra történő bővítése, a kerékpárút kiépítésével, közvilágítással, a Hajnóczi u. - 61. sz. elkerülő út közötti szakaszon; - Guba Sándor u. felújítása a KVGY-től a 610-es útig; - 610-es főút 2x2 sávra bővítése a Kanizsai úttól a városhatárig.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke (Guba S. u. felújítása KVGY-től 610-es útig); Északnyugati városrész (Jutai u. bővítése, kerékpárút építéssel a Hajnóczi u. - 61. sz. elkerülő út között; 610-es főút bővítése a Kanizsai úttól a városhatárig), várostérségi szempontból is kiemelkedő projekt.

75. táblázat: Projekt - Kaposvár városba bevezető utak 2x2 sávra történő bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	62: M9 autópálya Kaposvár érintésével a Duna-hídtól Szombathelyig tartó szakaszának megépítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése valósulhat meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja az M9 autópálya Kaposvár érintésével a Duna-hídtól Szombathelyig tartó szakaszának megépítése, mely tervezetten a Dombóvár felé menő nyomvonalon fog közlekedni.

6.	városrészi leképeződése	M9 autópálya Duna-hídtól Szombathelyig tartó szakaszának megépítése (Dombóvár felé menő nyomvonalon, Kaposvár érintésével), mely várostérségi szempontból kiemelt projekt.

76. táblázat: Projekt - M9 autópálya Kaposvár érintésével a Duna-hídtól - Szombathelyig tartó szakaszának megépítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	5: Kaposvár ipari park elérhetőség javítás
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően lehetővé válik a vasút és a vasúti összeköttetések fejlesztése, valamint a teherpályaudvar áthelyezése és fejlesztése is.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Alapvetően a KOMÉTA99 Zrt. (emellett a cukorgyár, és a malom) telephelyének megfelelő megközelítésére irányul. A projekt keretében a 610. számú főút és a rakodó pályaudvarhoz vezető út csomópontjából kiinduló új, 2x1 sávos kiszolgáló út kerül megépítésre, amely a csomóponttól keleti irányban keresztezi a két párhuzamosan futó vasúti pályát, egy 45 méter szabad nyílású felüljáróval.
6.	városrészi leképeződése	Ivánfahegy - Kaposszentjakab

77. táblázat: Projekt - Kaposvár ipari park elérhetőség javítás

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	31: Teherpályaudvar kitelepítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően a vasút és a vasúti összeköttetések fejlesztése, a teherpályaudvar áthelyezése, fejlesztése valósulhat meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja kettős: elsődleges cél a teherpályaudvari funkciók javítása, elsősorban a Cukorgyár és a Malom kiszolgálásának zavartalan biztosítása. Az ipari létesítmények kiszolgálására és a vasút üzemi funkcióinak ellátására új teherpályaudvar kerül kialakításra a mai „Kereskedelmi pályaudvar" közforgalmú rakodó helyén az iparvágányok kiszolgálása és a vasútüzemi funkciók ellátása (vonatrendezés, üzemanyag szerelés, kocsi tisztítás stb.) az új teherpályaudvar feladata lesz. Ide kerül kihelyezésre a személypályaudvarról az összes, nem a személypályaudvarhoz kapcsolódó tevékenység, valamint a vágányok. Másodlagos cél, hogy mivel a jelenlegi teherpályaudvar a belváros területén található - északról lakóövezet, délről pedig rekreációs övezet (strand, uszoda-gyógyfürdő és épülő szálloda) határolja -, így jelentős környezeti terhelést jelent mindkét zónára, felszámolása városi szempontból is régóta indokolt.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke (Cukorgyár, Malom); jelenlegi teherpályaudvar: Belváros (felszámolása indokolt)

78. táblázat: Projekt - Teherpályaudvar kitelepítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város

2.	beavatkozás/projekt munkacíme	61: Budapest-Kaposvár vasútvonal további fejlesztése a menetidő csökkentése érdekében
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projekt által a vasút és a vasúti összeköttetések fejlesztése valósulhat meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a Budapest-Kaposvár vasútvonal további fejlesztése a két város közti menetidő csökkentése érdekében.
6.	városrészi leképeződése	Budapest-Kaposvár vasútvonal – pl. Belváros, Északi és Északnyugati városrész, Kaposfüred

79. táblázat: Projekt - Budapest-Kaposvár vasútvonal további fejlesztése a menetidő csökkentése érdekében

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	35: Kaposvár-Szigetvár közötti kerékpárút kialakítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően lehetővé válhat a kerékpárút hálózat fejlesztése, valamint a hivatásforgalmi kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja egy kerékpárút építése, kijelölése, valamint kerékpártárolók kialakítása Kaposvár és Szigetvár között.
6.	városrészi leképeződése	Kaposvár-Szigetvár közötti kerékpárút, ennek kapcsán a projekt várostérségi leképeződése a hangsúlyos.

80. táblázat: Projekt - Kaposvár-Szigetvár közötti kerékpárút kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	17: Kaposújlaki reptér fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt a reptér üzleti célú, valamint logisztikai hasznosítását teszi lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A repülőtér modernizálása két, de egymástól elválaszthatatlan nyomvonal mentén képzelhető el a projektben. A repülőgépek fogadásához és kiszolgálásához a futópálya, gurulóutak és előterek modernizálása, a futópálya kb. 1500 méterre történő meghosszabbítása és megszélesítése, a guruló utak és előterek burkolatának felújítása, kiszélesítése, az irányító torony felújítása AFIS szolgálat létrehozása mellett és egy korszerű fénytechnikai rendszer telepítése szerepel a tervezett tevékenységek között. Ezáltal a repülőtér business gépek fogadására is alkalmassá válhat. A jelenleg meglévő épületek kivétel nélkül alkalmasak a felújításra, modernizálásra. A repülőtér utat jelent a jövőbe, mely a fejlesztése révén át tudna lépni egy magasabb kategóriába.
6.	városrészi leképeződése	Várostérségi szempontból emelkedik ki a projekt (Kaposvár-Kaposújlak).

81. táblázat: Projekt - Kaposújlaki reptér fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	56: Városi energiahatékonysági fejlesztések

3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően felgyorsulhat az intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva, emellett a SMART technológia alkalmazása és a távhő, illetve a biogáz használatának kiterjesztése is jelentős területet ölel fel a beavatkozás tekintetében.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a fűtőmű további energiahatékonysági fejlesztése, a Szolgáltatói Hőközpontok szétválasztása, valamint különböző fogyasztói hőközpontok létrehozása. További célkitűzés az új fogyasztók bekapcsolása a távhőszolgáltatásba, a távhővezeték hálózat bővítése a cukorgyári hulladékhő hasznosításával, valamint az alacsony hőjű távhőkör kialakítása.
6.	városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

82. táblázat: Projekt - Városi energiahatékonysági fejlesztések

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	58: Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése, eszközrendszerének fejlesztése, korszerűsítése, bővítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően felgyorsulhat az intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva, s esetlegesen SMART technológiát is alkalmazva. Emellett a humán szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása (akadálymentesítés, információnyújtás, kommunikáció) és a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése is megvalósulhat.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a Polgármesteri Hivatal energetikai, gépészeti, építészeti korszerűsítése, valamint az erős- és gyengeáramú rendszerek, informatikai rendszerek és eszközök korszerűsítése, emellett digitális fejlesztések eszközölése és felkészülés az MI-re.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Kossuth tér 1.

83. táblázat: Projekt - Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése, eszközrendszerének fejlesztése, korszerűsítése, bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	34: PTE kaposvári egészségtudományi képzési központ fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően egy hatékonyabb egészségügyi rendszer állítható fel, a prevenció és a rehabilitáció szélesíthetővé válik. Emellett a felsőoktatás minőségi fejlesztése is lehetővé válik, legyen szó gyakorlatorientált, infrastrukturális vagy innovatív fejlesztésről.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karának használatában lévő épület 1982-ben épült. A projekt az épület teljes rekonstrukciójára irányul, mellyel egy teljes területén akadálymentes, energetikailag korszerű, a jelenlegi digitális oktatási követelményeket is biztosító épület jönne létre. A

		fejlesztéssel megújulna az épület gépészeti, villamos és informatikai rendszere, illetve homlokzatának korszerűsítésével egy újabb színfolttal gazdagodna a városi épített környezet. Az egészségügyi felsőoktatási képzés feltételei javulnak. Kialakításra kerül emellett egy post-Covid részleg is.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Szent Imre utca 14/b

84. táblázat: Projekt - PTE kaposvári egészségtudományi képzési központ fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város, Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	37: Kaposi Mór Oktatókórház fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekttel egy hatékony egészségügyi rendszer teremthető meg a prevenció és a rehabilitáció szélesítése mellett, továbbá a gyógyító infrastruktúra fejlesztése valósulhat meg, digitális eszközökkel és innovatív megoldásokkal kiegészülve.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt keretében olyan fejlesztések valósulhatnak meg, melyek célja a K+F+I tevékenység támogatása, emellett az egészségügyi digitalizáció és az informatikai fejlesztés támogatása a Kaposi Mór Oktatókórházban. Fentiek mellett első lépésként nővérszálló kialakítása is tervezett.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Tallián Gyula utca 20-32.

85. táblázat: Projekt - Kaposi Mór Oktatókórház fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	65: Kaposvár korszerű mentőállomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítése)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekttel lehetővé válik a hatékony egészségügyi rendszerek kialakítása, a prevenció és rehabilitáció szélesítése, valamint a gyógyító infrastruktúra fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A kaposvári mentőállomás 1970-től szolgálja Kaposvár és környékének lakosságát. Azóta az épület műszaki állapota leromlott, nagyobb, átfogó felújításon nem esett át, szűkös a hely, s nem felel meg a mai kor követelményeinek. A terület elérte a bővíthetőség határát, mivel emeletes lakóházak közé ékelődött be. A projekt célja olyan európai szintű, a régióban a legkorszerűbb mentőállomás kialakítása, ahonnan a város és az agglomeráció is könnyen elérhető.
6.	városrészi leképeződése	Északi városrész, Arany János köz 1.

86. táblázat: Projekt - Kaposvár korszerű mentőállomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítése)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	74: Az egészségügyi alapellátó rendszer infrastrukturális fejlesztése, eszközpark korszerűsítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projektnek köszönhetően a hatékony egészségügyi rendszerek megteremtése, a prevenció és rehabilitáció szélesítése, valamint a gyógyító infrastruktúra fejlesztése válik lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt átfogó célja a jó minőségű közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és az egészségügyi alapellátó-rendszer fejlesztése. Az ellátottak tekintetében kiemelendő a várandósok,

		nők, fogyatékkal élők és idősek csoportja, akiknek a szolgáltatáshoz való hozzáférése a projektben végrehajtott akadálymentesítést követően biztosított lesz. A tervezett fejlesztés több helyszínen valósul meg: A tervezett fejlesztés több helyszínen valósul meg: - Füredi u. 83. fogorvosi rendelő korszerűsítés - Buzavirág u. 20. felnőtt orvosi rendelő felújítás, átalakítás - Kontrássy u. 8. felnőtt orvosi rendelő korszerűsítés - Cukorgyári rendelő korszerűsítés - Honvéd u. 22. 2 db felnőtt orvosi rendelő - Honvéd u. 55. 1 db felnőtt orvosi rendelő felújítása - Kaposfüredi u. 100/a gyerekorvosi rendelő - Irányi-ban lévő orvosi rendelők áthelyezése Az orvosi rendelőknek helyt adó épületek, épületrészek tervezésükkor az akkori igényeknek megfeleltek, ám jelenleg az azóta megnövekedett elvárásoknak nem mindenhol felelnek meg. A fejlesztés eredményeként az érintett orvosi rendelők jobban használható, modernebb környezetben várják betegeiket, mely az egészségügyi ellátás színvonalát is emeli.
6.	városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

87. táblázat: Projekt - Az egészségügyi alapellátó rendszer infrastrukturális fejlesztése, eszközpark korszerűsítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	29: Idegennyelvű óvoda, valamint idegennyelvű általános, és középiskolai oktatás feltételeinek kialakítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt által egyrészt az általános és középiskolai, illetve óvodai férőhelyek és kapacitásuk rugalmas alakítása válik lehetővé az igényeknek megfelelően, emellett humán erőforrás fejlesztés és felszereltség-javítás is tervben van. Emellett a közoktatás minőségi fejlesztése is megfigyelhető a beavatkozás részeként (szakképzés, pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban).
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az egyre nagyobb számban jelentkező külföldi befektetők igényeihez igazodva, Kaposváron meg kell teremteni mind infrastrukturális, mind eszköz fejlesztés tekintetében az óvodai, az általános és középiskolái idegennyelvű oktatás feltételeit. A felvázolt beavatkozás pedig ezen igények kiszolgálására kifejezetten alkalmas lehet.
6.	városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

88. táblázat: Projekt - Idegennyelvű óvoda, valamint idegennyelvű általános, és középiskolai oktatás feltételeinek kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	76: Bölcsődei, valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása érdekében infrastrukturális fejlesztések, szolgáltatások minőségének javítása, bővítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt kapcsán a bölcsődei és óvodai férőhelyek és kapacitásuk rugalmas alakítása válhat lehetővé az igényeknek megfelelően, emellett humán erőforrás fejlesztés, valamint az intézményi felszereltség javítása mehet végbe.

5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A megvalósítandó infrastrukturális és eszközfejlesztésekkel kiemelt célja a városnak, hogy minden feladatellátási helyen biztosítottak legyenek a XXI. századi körülmények a minőségi szakmai munkavégzés támogatására. A fejlesztést követően a bölcsődék, óvodák külső és belső esztétikai megjelenésével és megfelelő eszköztárával a kisgyermekek nevelése és gondozása terén minden igény kielégítésére lehetőség nyílik: Óvodák - Szántó u-i ovi tornaszoba + felújítás - Petőfi u-i ovi tornaszobával való bővítés+ belső felújítás + konyha felújítás - többi 16 ovi kisebb felújítás 5 db bölcsőde felújítása
6.	városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

89. táblázat: Projekt - Bölcsődei, valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása érdekében infrastrukturális fejlesztések, szolgáltatások minőségének javítása, bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	95: Alap- és középfokú oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálatok korszerűsítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt keretében a város leromlott állapotú oktatási intézményeinek épületeinek felújítása, technológiai fejlesztése történik meg, mely által tovább javítható a közoktatás színvonala.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az alap- és középfokú oktatási intézmények és pedagógiai szakszolgálatok fejlesztésével a város fiataljai számára magasabb színvonalú közoktatás válik elérhetővé, növelve ezzel a későbbi elhelyezkedési esélyeiket.
6.	városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

90. táblázat: Projekt - Alap- és középfokú oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálatok korszerűsítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	18: MATE K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt két szempontból is kiemelkedő, ugyanis egyrészt az oktatás, szakképzés helyi igények szerinti rugalmas fejlesztése, valamint a regionális szakképzési központ funkciók erősítése válik lehetővé. Másrészt a projekt elősegíti a felsőoktatás minőségi fejlesztését is (szakképzés, pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban).
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A MATE Kaposvári Campusának az oktatás mellett kiemelt feladata a nemzetközileg is versenyképes kutatási tevékenység végzése, valamint a kutatóegyetemi jelleg megőrzése. A projekt célja az ország magas presztízsű, a tudományt és a társadalmat egyaránt szolgáló, nemzetközi színvonalú kutató-fejlesztői központjának továbbfejlesztése, a szükséges infrastrukturális fejlesztésekkel, illetve az eszközök modernizációjával.
6.	városrészi leképeződése	Toponár, Guba Sándor u. 40.

91. táblázat: Projekt - MATE K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	20: Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt két szempontból is kiemelkedő, ugyanis egyrészt az oktatás, szakképzés helyi igények szerinti rugalmas fejlesztése, valamint a regionális szakképzési központ funkciók erősítése válik lehetővé. Másrészt a projekt elősegíti a képzés minőségi fejlesztését is (szakképzés, pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban).
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt keretein belül a Kaposvári Szakképzési Centrum Eötvös Loránd Műszaki Szakgimnáziumának, Szakközépiskolájának és Kollégiumának, valamint a Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakgimnáziumának komplex fejlesztésére, korszerűsítésére, eszközállományának fejlesztésére, továbbá egy IT labor létrehozására kerül sor.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Pázmány Péter u. 17., Szent Imre u. 2.

92. táblázat: Projekt - Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	47: Katonai szakközépiskola és kollégium építése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően a közoktatás és felsőoktatás minőségi fejlesztése (szakképzés, pedagógusképzés, infrastruktúra, innováció az oktatásban) válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Honvédelmi Minisztériummal folytatott tárgyalások eredményeként a Minisztérium több más magyar város mellett, Kaposváron szándékozik létrehozni egy új Honvéd Kollégiumot. A kollégium megvalósításához a város felajánlotta a tulajdonában álló 2077/1 helyrajzi számú ingatlanon található volt kollégium épületet. A 6 szintes épületet és a mögötte található sportpályát a Minisztérium szakemberei helyszíni bejárás alkalmával megfelelőnek minősítették a Honvéd Kollégium kialakításához. A különböző szinteken megfelelően ki lehet alakítani a különböző évfolyamok elhelyezését. Az épület jelenleg mind energetikailag, mind a belső kialakítást tekintve leromlott állapotú. A projekt keretében valósul meg a teljes felújítás, a rekonstrukció és a szükséges átalakítás. 2021. szeptemberben indulna az első évfolyam, ideiglenesen a Kaposvári Szakképzési Centrum Eötvös Lóránd Műszaki Technikum és Kollégium jelenlegi Damjanich utcai kollégiumában elhelyezve. Az épület 2024-ben kezdődő felújításának elkészültével az addig elindult évfolyamok átköltöznének az új Honvéd Kollégiumba, és évente felmenő rendszerben foglalnák el azt.
6.	városrészi leképeződése	Pécsi utca és környéke (Virág utca)

93. táblázat: Projekt - Katonai szakközépiskola és kollégium építése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város, Digitális város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	75: Kaposvár alapfokú oktatást érintő infrastrukturális fejlesztések

3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt kapcsán a közoktatás minőségi fejlesztése (infrastruktúra, innováció az oktatásban) mehet végbe.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a Kaposvár Kodály Zoltán Központi Általános Iskola és tagiskoláinak teljes korszerűsítése, valamint az iskolákban fellelhető eszközök modernizálása, korszerűsítése, beleértve a digitális oktatás infrastrukturális feltételeinek fejlesztését és a tornatermek felújítását, megépítését.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Fő u. 40-44.

94. táblázat: Projekt - Kaposvár alapfokú oktatást érintő infrastrukturális fejlesztések

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	63: Idősek otthonának kapacitásbővítése, új idősek otthonának építése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekttel a szociális szolgáltatások további fejlesztése (infrastrukturális szempontból is), valamint az idősgondozási rendszer bővítése válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A szociális ellátások iránti szükségletet alapvetően befolyásolják a demográfiai folyamatok. A demográfiai elemzések szerint az idős emberek száma, társadalmon belüli aránya növekedni fog. Az idősödés problémája nem új keletű jelenség. Ha a csökkenő gyerekszámot, az aktívak és inaktívak népességen belüli arányának változását is számba vesszük, akkor szembe kell nézni azzal a ténnyel, hogy csökkenő erőforrásokkal mindinkább növekvő igényeket kell kielégíteni. Az Önkormányzat által fenntartott idősotthon kihasználtsága folyamatosan 100%-os, a várakozók száma meghaladja a 200 főt, amely a fejlesztést indokolja. Mivel a jelenlegi helyszínen a bővítésre nincs lehetőség, ezért szükséges egy nagyobb férőhellyel rendelkező idősotthon kialakítása. A működés hatással van Kaposvár térségére is, hiszen az ellátotti kör egy része a kistérség településeiről érkezik.
6.	városrészi leképeződése	Kecelhegy-Cser, Vak Bottyán u. 1.

95. táblázat: Projekt - Idősek otthonának kapacitásbővítése, új idősek otthonának építése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	73: Szociális alapellátások infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatások bővítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt révén lehetővé válik a szociális szolgáltatások további fejlesztése (infrastrukturális szempontból is), bővítése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére, saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Az intézményrendszernek helyet adó épületek korszerűsítése, illetve az eszközállomány megújítása tervezett a projekt keretein belül. - Gyöngyfa napközotthon felújítás

		- Idősek klubjának felújítása 2 helyszínen - Béke 47. felújítás
6.	városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

96. táblázat: Projekt - Szociális alapellátások infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatások bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	69: Sportlőtér területének rehabilitációja, új funkcióra történő átalakítás
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt kapcsán lehetővé válik a funkcióváltások és új építések kapcsán egy magas építészeti minőség létrehozása, valamint a lakóterületi minőségjavítás.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A jelenlegi sportlőtér helyére új funkciót tervez Kaposvár, ami hozzájárul a városi környezet rendezéséhez, s a lakhatás minőségének javításához.
6.	városrészi leképeződése	Északi városrész, Zaranyi út 6.

97. táblázat: Projekt - Sportlőtér területének rehabilitációja, új funkcióra történő átalakítás

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	66: Büntetésvégrehajtási Intézet belvárosból kitelepítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt kapcsán lehetővé válik az innovatív városüzemeltetés és városi szolgáltatások bővítése, megújítása, emellett a közösségi életet erősítő integrált városrészi projektek megvalósítása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A büntetésvégrehajtási intézet a jelenlegi helyén (a zeneiskola és a bíróság között), a belvárosban nem felel már meg a kor követelményeinek, ezért szükségszerű a belvárosból történő kitelepítése oly módon, hogy az új objektum mind a személyi állomány, mind a fogvatartottak részére az uniós normáknak és előírásoknak megfelelő elhelyezést biztosítson.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Kossuth Lajos utca 19.

98. táblázat: Projekt - Büntetésvégrehajtási Intézet belvárosból kitelepítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	67: Korszerű tűzoltó állomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítéssel)
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt kapcsán lehetővé válik az innovatív városüzemeltetés és városi szolgáltatások bővítése, megújítása, emellett a közösségi életet erősítő integrált városrészi projektek megvalósítása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A tűzoltó állomás a jelenlegi helyén (lakóépületek között), a belvárosban nem felel már meg a kor követelményeinek, szükségszerű a belvárosból történő kitelepítése oly módon, hogy az új objektum a személyi állomány részére az uniós normáknak és előírásoknak megfelelő elhelyezést biztosítson.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Somssich Pál u. 7.

99. táblázat: Projekt - Korszerű tűzoltó állomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítéssel)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	84: DOMUS előtti tér megújítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt kapcsán a jelenleg elhanyagolt tér képe megújul, funkciói bővülnek
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A jelenleg elhanyagolt állapotban lévő tér fizikai, zöldfelületi megújítása, a tér számára új funkció biztosítása.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Petőfi Sándor utca

100. táblázat: Projekt – DOMUS előtti tér megújítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	52: Rendőrség épületeinek teljes korszerűsítése, eszközállomány cseréje
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt alapvetően egy városrehabilitációs programot foglal magában, mely a szegregált területek integrált programjaként nagy hangsúlyt helyez az esélyegyenlőség és felzárkóztatás megteremtésére, valamint a közbiztonság fenntartását támogató programok és infrastrukturális fejlesztések végrehajtására.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Somogy Vármegyei Rendőrfőkapitányság használatában lévő épület az 1980-as évek elején épült. A megközelítőleg 8.000 m^2 összes nettó szintterületű épület vasbeton anyagú tartószerkezettel rendelkezik, valamint külső vakolt homlokzatfelülettel. Az épület a létesítése óta ezzel a rendeltetéssel üzemel, azonban az eltelt időszak során - az állapotfenntartást biztosító karbantartáson kívül - korszerűsítésén nem esett át. A projekt az épület teljes rekonstrukciójára irányul, mellyel egy teljes területén akadálymentes, energetikailag korszerű, a jelenlegi követelményeket is biztosító épület jönne létre. A fejlesztéssel megújulna az épület gépészeti, villamos és informatikai rendszere, illetve homlokzatának korszerűsítésével egy újabb színfolttal gazdagodna a városi épített környezet. Az épületben a modern informatikai követelményeknek megfelelő, a mai kor rendőri munkájához alkalmas eszközök és berendezések, valamint a korszerű munkahelyi körülményeket biztosító berendezési tárgyak beszerzésével biztosíthatóak hosszútávon a színvonalas rendőri munka követelményei.
6.	városrészi leképeződése	Belváros, Szent Imre utca 14/c

101. táblázat: Projekt - Rendőrség épületeinek teljes korszerűsítése, eszközállomány cseréje

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	46: Honvédelmi sportközpont létrehozása a sántosi lőtéren
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C9: Aktív és egészséges város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt révén sport- és aktív szabadidős infrastruktúrafejlesztések, új sportlétesítmények építése, fejlesztés, valamint a sportélet népszerűsítése valósulhat meg.

5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Honvédelmi Sportközpont multifunkcionális létesítmény, mely egyaránt képes a honvédelmi nevelést, a sportversenyeket, a családi programokat és egyéb rendezvényeket is szolgálni. Intézményi keretek között biztosít lehetőséget a szabadidő tartalmas és aktív eltöltésére, a honvédelmi neveléshez kapcsolódó képzések és sporttevékenységek kiváló terepe. Lehetőséget nyújt a küzdősportok elsajátítására, a sportlövészetre (kizárólag légpuska, kispuska és sportpisztoly használatával), emellett a fegyveres és fegyvertelen önvédelmet fejlesztő, továbbá speciális technikai tudást megalapozó sportágak gyakorlására is. A Honvédelmi Sportközpontban a honvédelmi nevelés által olyan elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzésére lesz lehetőség, mely által jelentősen erősödik az általános védelmi képesség. A projekt keretében létrejön az épületegyüttes, valamint kialakításra kerül a lőtér, ugyanis a lőterek sportcélú használatára, valamint az új lőterek kialakítására növekvő igény mutatkozik. A Kaposvár 0148 és 0149 hrsz.-ú területeken (jelenleg honvédségi lőtér) kerül kialakításra egy 100 méteres golyóspuska belövő, egy 50 méteres futóvad, egy 25 méteres pisztoly és négy koronglövő pálya. A közösségi helyiségeket magába foglaló multifunkcionális épületben pedig légfegyveres lövészetre alkalmas pálya lesz felépítve.
6.	városrészi leképeződése	Ivánfahegy-Kaposszentjakab (Sántos)

102. táblázat: Projekt - Honvédelmi sportközpont létrehozása a sántosi lőtéren

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	49: Matula Tanya közösségi tér kialakítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C9: Aktív és egészséges város
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt révén sport- és aktív szabadidős infrastruktúrafejlesztések, új sportlétesítmények építése, fejlesztése, valamint a sportélet népszerűsítése valósulhat meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A projekt célja a jelenleg használaton kívüli Matula tanya sportcélú hasznosítása (röplabda akadémia, evezős tanmedence és esetlegesen sítanpálya építésével).
6.	városrészi leképeződése	Északi városrész, Arany János u. 97.

103. táblázat: Projekt - Matula tanya területének sportcélú fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	89: Stratégiai dokumentumok elkészítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	Minden cél megalapozásában szerepet játszik
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A projekt alapozza meg a város átfogó középtávú fejlesztési stratégiáját, illetve az ágazati stratégiák jelentős részét is.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Kaposvár Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának és TOP Plusz Városfejlesztési Programtervének és egyéb stratégiai dokumentumainak elkészítése, felülvizsgálata
6.	városrészi leképeződése	Teljes város

104. táblázat: Projekt – Stratégiai dokumentumok elkészítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	96. Deseda kemping további fejlesztése

3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A Deseda-tó Kaposvár egyik kiemelt aktív- és ökoturisztikai területe. A kemping minőségi fejlesztése a tóhoz kapcsolódó, többnapos tartózkodásra épülő turisztikai kínálatot erősítheti, és javíthatja a város turisztikai szolgáltatásainak versenyképességét. A fejlesztés a már kialakított tó körüli rekreációs infrastruktúrához kapcsolódik, ugyanakkor megvalósításakor a természeti értékek és a vízminőség védelmét kiemelten figyelembe kell venni.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A beavatkozás célja a Deseda turisztikai versenyképességének és a kemping bevételtermelő kapacitásának növelése, magasabb szolgáltatási színvonallal és fenntarthatóbb vízhasználattal. A projekt a Deseda kemping szolgáltatási és szálláskapacitásának több ütemű bővítését célozza parkolófejlesztéssel, strandkapcsolati beléptetéssel, locsolóvíz-kúttal és új lakókocsis, mobilházas, illetve sátorhelyek kialakításával. A fejlesztés várhatóan 50–80 fővel növeli a befogadóképességet, miközben a végleges férőhelymix az üzemeltetői igények alapján a tervezés során alakul ki.
6.	városrészi leképeződése	Deseda-tó környezete

105. táblázat: Projekt – Deseda kemping további fejlesztése

6.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Zöldülő város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	59: Önkormányzati tulajdonú nem lakáscélú ingatlanok fejlesztése (üzletutca projekt folytatása)
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció C2: Sokoldalú foglalkoztatás
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	A projekt befektetésösztönző hatása mellett, az új beruházások számának növekedésével is járhat. Ezen felül lehetővé válik a gazdasági telephelykínálat és ipari parki övezetek bővítése, az infrastruktúra-fejlesztése, továbbá a gazdasági övezetek környezetének és elérhetőségének fejlesztése is.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A projekt hosszú távú célja a város gazdasági, szolgáltató és kereskedelmi életének, lehetőségeinek a fejlesztése, a város egész területén. Közvetlen célként fogalmazódik meg a fejlesztésbe bevont területek gazdasági és közösségi revitalizálása, a gazdasági, szolgáltatási terek hasznosítási arányának növelése, illetve a lakosság és a gazdasági szereplők gazdasági aktivitásának javítása. Az épületek és terek fel- és megújítása hozzájárul a klímaváltozás negatív hatásainak csökkentéséhez, valamint a magánberuházások ösztönzéséhez, így a vállalkozási hajlandóság erősítéséhez is. Az épületek külső és belső felújítása, megújítása és átalakítása egy további cél, a funkció és a hasznosíthatóság érdekében. A fejlesztés tárgyát egyrészt önkormányzati tulajdonú ingatlanok, másrészt önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság(ok) tulajdonában lévő ingatlanok képezik.
6.	városrészi leképeződése	Belváros

106. táblázat: Projekt - Önkormányzati tulajdonú nem lakáscélú ingatlanok fejlesztése (üzletutca projekt folytatása)

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Megtartó város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	85-86: Szentjakabi városrész rehabilitációja
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás C8: Vonzó városi környezet
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	Kaposszentjakab városrészben, a Nádasdi utca környezetében található Kaposvár egyetlen valódi szegregátuma. A körülbelül 1500 fő lakosságú területen megkezdődtek a szociális városrehabilitációs programok, azonban annak érdekében, hogy ezek valódi eredményeket érhessenek el, folytatásuk szükséges a következő támogatási időszakban is.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A projekt fizikai részének tartalma önkormányzati tulajdonban lévő szociális bérlakások felújításának, komfortfokozatának növelésére irányul. A szociális programok a városrehabilitáció első ütemében megkezdett programok folytatását, kiterjesztését foglalják magában. Részletes tartalma az akcióterületi tervben kerül meghatározásra.
6.	városrészi leképeződése	Kaposszentjakab

107. táblázat: Projekt – Szentjakab városrész rehabilitációja

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Megtartó város, Zöldülő város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	25: Donneri városrész rehabilitációja
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása C5: Harmonikus együttélés a környezettel C8: Vonzó városi környezet
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	A projekt nagyon komplex beavatkozásokat tömörít. Ugyanis a térségi vendégforgalmi stratégia alapján integrált szemléletű, attrakciókat és szolgáltatásokat célzó minőségi és mennyiségi fejlesztést tartalmaz (kiemelt területek: ökoturisztika, kerékpáros turizmus, kultúra és rendezvények, lovasturizmus, gyógy- és egészségturizmus). Ezentúl lehetővé teszi a közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítését. Emellett a térségi és helyi közösségi közlekedés minőségi fejlesztése, környezetbarát, alternatív energiaforrásokra támaszkodó jellegének kialakítása, valamint a közösségi közlekedés közlekedésen belüli részarányának növelése tekintetében hatalmas jelentőségű. A környezetszennyezések kialakulásának megelőzése és a meglévő környezeti károk felszámolása is támogatható a projektben, hasonlóan a szemléletformáláshoz valamennyi környezet-, természet-, illetve klímavédelmi, erőforrásgazdálkodási céllal. A városrész rehabilitációja a lakó- és közterületek fásítását, zöldterületi gazdagítását is magában foglalja, ahol a városi és térségi zöldterületek és zöldfelületek hálózatának fejlesztése a prioritás. Ezen felül a funkcióváltások és új építések kapcsán magas építészeti minőség létrehozása, valamint lakóterületi minőségjavítás figyelhető majd meg. Végül,

		a Városrehabilitációs programhoz is kötődve, a szegregált területek integrált programja, az esélyegyenlőség és felzárkóztatás, valamint a közbiztonság fenntartását támogató programok és infrastrukturális fejlesztések kerülnek előtérbe.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A Donner tervezett fejlesztését célzó projekt az alábbi területeket öleli fel: - Donner történeti városmag területén környezetrendezés, melynek célja alapvetően a városi környezet minőségének javítása, a turisztikai imázskép javítása, ezáltal a lakosság identitástudatának erősítése és a szemléletformálás. - Donneri közlekedésfejlesztés, melynek célja a közelmúltban lezajlott, a Donner megközelíthetőségét is javító közlekedési beruházások kiegészítése a helyi (településrészi) közlekedési kapcsolatok javításával. Ezáltal az egyes területek balesetveszélyességének, illetve zaj- és forgalomterhelésének csökkentése, a kerékpáros és gyalogos hálózati elemek bővítése, valamint a telephelyek könnyebb megközelíthetősége válik lehetővé. - Ingatlan-fejlesztések a Donnerben, melynek célja a Donner városi környezetének minőségi javítása, a terület társadalmi megújulása és ezáltal a városrész megítélésének és közbiztonságának javulása. Ennek köszönhetően pedig az ingatlanállomány értékének növekedése és a szolgáltatások újbóli betelepítése valósulhat meg. - Szociális alapú fejlesztések eszközölése.
6.	városrészi leképeződése	Donner

108. táblázat: Projekt - Donneri városrész rehabilitációja

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Zöldülő város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	26: Kapos part integrált revitalizáció (Kapos folyó mederrendezéssel egybekötött tematikus túraútvonal, sétány, tanösvény kialakítása)
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	A projekt egyrészt a térségi vendégforgalmi stratégia alapján egy integrált szemléletű, attrakciókat és szolgáltatásokat célzó minőségi és mennyiségi fejlesztést (kiemelt területek: ökoturisztika, kerékpáros turizmus, kultúra és rendezvények, lovasturizmus, gyógy- és egészségturizmus), másrészt a városi zöld- és biológiailag aktív felületek megőrzését, bővítését, minőségi javítását, valamint klímaadaptációs intézkedéseket tartalmaz. Ezen felül pedig a vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele is kiemelt jelentőségű, mely során a meglévő vízbázis minőségjavítása, a szennyvíztisztítás, valamint a csapadékvíz-elvezetés rendszerszerű fejlesztése kerül előtérbe.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A Kapos part integrált revitalizációját célzó projekt alapvetően a folyó mederrendezését, valamint egy tematikus túraútvonal kialakítását tömbösíti sétánnyal és tanösvénnyel.
6.	városrészi leképeződése	Kisgát és környéke; Iványhegy – Kaposszentjakab, Donner

109. táblázat: Projekt - Kapos part integrált revitalizáció (Kapos folyó mederrendezéssel egybekötött tematikus túraútvonal, sétány, tanösvény kialakítása)

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	94: NATURA 2000-es területen fejlesztés

3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	A természeti, táji értékek megőrzése a város NATURA 2000-es védettséget élvező területein.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A természeti, táji értékek megőrzése a város NATURA 2000-es védettséget élvező területein.
6.	városrészi leképeződése	Natura 2000-es területek

110. táblázat: Projekt – Natura 2000-es területen fejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Megtartó város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	27: Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása C6: Energetikailag „megújuló” város C8: Vonzó városi környezet C9: Aktív és egészséges város
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	A projekt egy nagyon komplex beavatkozást tömörít, ugyanis számos területet érint a városban. Egyrészt a közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése válik lehetővé, emellett a térségi és helyi közösségi közlekedés minőségi fejlesztése, környezetbarát, illetve alternatív energiaforrásokra támaszkodó jellegének kialakítása, valamint a közösségi közlekedés közlekedésen belüli részarányának növelése is megvalósulhat a beavatkozásnak köszönhetően. Másrészt az intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújításában – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva, illetve a SMART technológia alkalmazásában is előrelépés eszközölhető. Emellett a városközponti tömbbelsők, lakótelepek integrált megújítása, lakóterületek bővítése válhat lehetővé, mely kiegészül egy városrehabilitációs programmal is, mely a szegregált területek integrált programjaként az esélyegyenlőséget és felzárkóztatást, a közbiztonság fenntartását támogató programokat és az infrastrukturális fejlesztéseket központosítja. Végül, a projekt szerves részét képezi az infrastrukturális intézkedéseken túl a közösségi élet támogatása, valamint a helyi társadalomnak, illetve a civil élet szereplőinek bevonása a városban zajló folyamatokba.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Kaposvár Önkormányzata az elmúlt években több erőfeszítést tett a városi területek rehabilitációja érdekében. Az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos korszerűsítését és felújítását támogató program keretében Kaposváron 4550 lakás újult meg. Szociális városrehabilitáció keretében két lakótelepi tömb rehabilitációjára került sor, illetve a belváros funkcióbővítő rehabilitációja is megvalósult. A városi területek rehabilitációjának folytatására irányul ez a projekt, az alábbi tartalommal: - A lakóépületek építészeti és energetikai rehabilitációja; - A közlekedési hálózat és a parkolás környezetbarát korszerűsítése; - Környezetrendezés; - A lakótelepek szociális és gazdasági rehabilitációja.

		A hazai lakótelepi - és általában a városrehabilitációs - programok esetében további fontos lépés a lakótelepek közösségi életének felépítése és erősítése, valamint a helyi társadalom és civil szervezetek aktivitásának emelése a folyamatokban.
6.	városrészi leképeződése	Északi városrész és Északnyugati városrész között, egy nagyobb akcióterületre terjed ki.

111. táblázat: Projekt - Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Zöldülő város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	51: Cseri városrész rehabilitáció folytatása
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	A projekt révén lehetőség nyílik a lakó- és közterületek fásítására, a zöldterületek gazdagítására, valamint a városi és térségi zöldterületek és zöldfelületek hálózatának fejlesztésére. Emellett a funkcióváltások és új építések kapcsán magas építészeti minőség létrehozása, lakóterületi minőségjavítás érhető el. Mindez kiegészül egy városrehabilitációs programmal is, mely a szegregált területek integrált programjaként az esélyegyenlőséget és a felzárkóztatást helyezi középpontba, emellett a közbiztonság fenntartását támogató programokat és infrastrukturális fejlesztéseket tartalmaz.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A korábbi projektekben megkezdett tevékenység folytatása: társadalomfejlesztési tevékenységek, a Donnerre kiterjesztve plusz tevékenység a Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda megvalósítása.
6.	városrészi leképeződése	Cser, Donner

112. táblázat: Projekt - Cseri városrész rehabilitáció folytatása

	kérdés	kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Zöldülő város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	97: Deseda-tó vízminőségének a javítása
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	A Deseda-tó a város kiemelkedő felszíni vízteste, amely vízgazdálkodási, természetvédelmi, rekreációs és turisztikai funkciókat is ellát. Vízminősége nem kizárólag a tómederben zajló folyamatoktól függ: a tóba jutó terhelések a hozzá kapcsolódó vízfolyásokból, a vízgyűjtőről és a közvetlen parti környezetből is származhatnak. Ezért a fejlesztés a tóra, parti területeire és a vízgyűjtő egyes érintett részeire egyaránt kiterjedő, összehangolt területi beavatkozást igényel. A projekt önálló célja a vízminőség védelme és javítása.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	A projekt célja a Deseda-tó vízminőségének hosszú távú megőrzése és javítása, különös tekintettel a tápanyagterhelés és az eutrofizációs kockázatok mérséklésére. A fejlesztés megalapozását a tavat tápláló vízfolyások, a vízgyűjtő és a közvetlen parti területek terhelési viszonyainak vizsgálata, a vízminőségi adatok értékelése, valamint a releváns szennyezőforrások azonosítása adhatja. Ezt követően – a vizsgálati eredmények alapján – előkészíthetők a külső terhelést mérséklő műszaki és természetalapú megoldások, a befolyó vizek kezelését vagy visszatartását segítő beavatkozások, valamint szükség esetén a tó rehabilitációját szolgáló célzott intézkedések. A program részeként indokolt a vízminőség-

		változások monitoringjának és az érintett vízügyi, üzemeltetői és természetvédelmi szereplők együttműködésének megerősítése.
6.	városrészi leképeződése	Deseda-tó, tóparti területek és az érintett vízgyűjtő

113. táblázat: Projekt - Deseda-tó vízminőségének a javítása

6.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Megtartó város, Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	19: Integrált agrárprogram
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C1: Gazdasági húzóágazatok megerősödése, innováció
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Nem csupán városi, de várostérségi szinten is lehetővé válik a projektnek köszönhetően az agrárágazatok termelékenységének növelése, valamint a mezőgazdaság erősítése.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A „mezőgazdaság 4.0" a termelés reformja mellett megváltoztatja az üzemirányítást és a termékpályák üzleti modelljét is. A digitális agrár megoldások mára a kényelmi funkciókon túl versenytényezőkké is váltak, melyet a projekt teljes mértékben igyekszik támogatni. Emellett a projektben is kiemelt fontosságú, hogy követve az Európai Unió közös agrárpolitikájában hangsúlyozott környezetvédelmet is, fő eszközként van jelen a precíziós mezőgazdasági termelés.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Kisgát és környéke (ipari parkok)

114. táblázat: Projekt - Integrált agrárprogram

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	7: Mérnöklakások, szakemberlakások építése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekttel lehetőség nyílik a támogatásnyújtásra a hiányszakmákban elhelyezkedőknek, emellett nagy hangsúly helyeződik a szakemberlakások biztosítására is.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A Kaposvári Önkormányzat a városfejlesztési koncepció részeként megfogalmazott olyan közép- és hosszútávú, lakhatást támogató stratégiát, mely szerint Kaposvár lakásgazdálkodási rendszerében olyan önkormányzati struktúrát és működést kell megvalósítani, ahol az önkormányzati tulajdonú lakásállomány hasznosítása a lakáspolitikai szempontból preferált, támogatható szegmenseket figyelembe véve valósul meg. Ennek kapcsán pedig kiemelt figyelmet fordítanak a gazdasági szereplők, befektetők által foglalkoztatni kívánt munkaerő igényeire.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Szondi utca – Északnyugati városrész Tallián Gyula utca 12. – Belváros Cseri út – Kecelhegy – Cser Zrínyi-Jedlik-Nyár utcai tömb – Donner

115. táblázat: Projekt - Mérnöklakások, szakemberlakások építése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	12: Barnamezős és egyéb alulhasznosított iparterületek infrastruktúra-fejlesztése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás

4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Önkormányzat nem tudja önmaga megvalósítani A projektnek köszönhetően lehetővé válik a gazdasági telephelykínálat és az ipari parki övezetek bővítése, az infrastruktúra-fejlesztése, valamint a gazdasági övezetek környezetének, elérhetőségének fejlesztése.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A barnamezős területek hasznosítása kiemelt fontosságú projekt Kaposvár város 2030-as fejlesztési tervében. Emellett kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az előre meghatározott, kiváló lokációjú, de leromlott, vagy hiányzó infrastruktúrával rendelkező, meglévő iparterületek megközelíthetősége jelentősen javuljon, közműellátottsága minden tekintetben rendeződjön. Fontos, hogy az itt gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások számára egy biztonságos közműellátottságú, értékes terület alakuljon ki, illetve a betelepülő vállalkozások rendezett környezetbe költözhessenek, ezzel javítva versenyképességüket. Tervezett konkrét fejlesztendő területek: Pécsi u 97.; Pécsi u. 11.; Nyár u. 23.; Guba S. u., Raktár u., Raktár köz-
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve. Konkrét beavatkozások tervezettek a Pécsi utca és Nyár utca mentén (Kisgát és környéke, Donner-Rómahegy városrészek)

116. táblázat: Projekt - Barnamezős és egyéb alulhasznosított iparterületek infrastruktúra-fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás munkacíme	13: Mikro-, kis- és középvállalkozások, STARTUP-ok fejlesztése (telephely, technológia, eszköz, piacra jutás, inkubáció)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt támogatja egy Vállalkozóbarát Kaposvár kialakítását – legyen szó helyi vállalkozásfejlesztésről vagy a vállalkozási kultúra erősítéséről.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja a mikro-, kis- és középvállalkozások, valamint a helyi startupok fejlesztése, támogatása, legyen szó a telephelyhez, technológiához, eszközigényhez, piacra jutáshoz, illetve inkubációhoz kapcsolódó kérdésekről, problémákról, területekről.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve. A konkrét programok helyszíne a Science Park lehet (Toponár-Répáspuszta-Fészerlak-Deseda városrész)

117. táblázat: Projekt - Mikro-, kis- és középvállalkozások, STARTUP-ok fejlesztése (telephely, technológia, eszköz, piacra jutás, inkubáció)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás munkacíme	4: Szálláshelyfejlesztés
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően lehetővé válhat a szálláskínálat fejlesztése, a közép- és magas kategóriájú szálláshelyek számának növelése, mely gazdaságfejlesztési, így desztinációmenedzsment szempontból igen jelentős.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt egy 4*-os, 120 szobás szálloda építését foglalja magában a Virágfürdő teljes fejlesztésével együtt. Az alapvető cél egy szállodai beruházás segítségével a strandfürdőhöz és a strand létesítményéhez kapcsolódóan a település és a meglévő komplexum turisztikai vonzerejének növelése. A beruházást

		megalapozó üzleti modell szerint a szálloda közvetlen kapcsolatba, valamint közelségbe kerül a jelenlegi stranddal és az élményfürdővel. A megoldás kölcsönös előnyhöz juttatja mindkét létesítményt, s egyben erősíti vonzerejüket is. A tervezett szálloda az élményfürdőhöz egy összekötő folyosóval csatlakozik, emellett kapcsolata lesz a szabadtéri strand területtel is.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Belváros, Csík Ferenc stny. 1. (Virágfürdő)

118. táblázat: Projekt - Turisztikai desztináció megerősödése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	36: Kaposvár és környéke hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárúthálózat fejlesztése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C3: Turisztikai desztináció megerősödése C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően lehetővé válhat a kerékpárút hálózat fejlesztése, valamint a hivatásforgalmi kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése. Emellett a térségi vendégforgalmi stratégia alapján integrált szemléletű, attrakciókat és szolgáltatásokat célzó minőségi és mennyiségi fejlesztés (kiemelt területek: ökoturisztika, kerékpáros turizmus, kultúra és rendezvények, lovasturizmus, gyógy- és egészségturizmus) is megvalósulhat.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A belső mobilitást elsősorban a környezetbarát megoldások preferálása mellett kívánja a város hosszú távon fejleszteni. Ezért biztosítani kell, hogy a közösségi közlekedés és a hivatásforgalmi célokat kielégítő kerékpárút hálózat részaránya a közlekedésen belül növekedjen, az eddig kiépített és kiépítés alatt álló szakaszok pedig összefüggő hálózatot képezzenek. A projekt célja a kerékpárút hálózat fejlesztése, valamint kerékpártárolók kialakítása. A kerékpáros főúthálózat fejlesztésén túl a terv az utcahálózat kerékpárosbarát fejlesztése lenne, építéssel és forgalomtechnikai eszközökkel. Fejlesztési projekttel érintett szakaszok: - KVGY-től az egyetemig - Raktár u. körforgalomtól a MOL kútig - Kaposvár - Kaposújlak között - Zselici kerékpárúthoz kapcsolódás Töröcskén - Hegyi u. Kisgát átvezetés
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve (pl. kiemelt: Északnyugati városrész; Kaposfüred)

119. táblázat: Projekt - Kaposvár és környéke hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárúthálózat fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Zöldülő város, Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	15: Közösségi közlekedés fejlesztése Kaposváron II. ütem elektromosbuszok beszerzésével
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekttel a térségi és helyi közösségi közlekedés minőségi fejlesztése, környezetbarát, illetve alternatív energiaforrásokra támaszkodó jellegének kialakítása, valamint a közösségi közlekedés közlekedésen belüli részarányának növelése válhat lehetővé.

5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projektben egy utasszámláló rendszer kiépítése szerepel a buszokra, mely szerint minden buszra egy legalább 98%-os megbízhatóságú pillanatnyi utasszámot is tudó rendszer kerülne, mely egyidejűleg egy összekötött adatbázis lenne a buszközlekedési adatokkal (GPS alapú). Emellett az elektromos autóbuszok beszerzésének folytatását is tartalmazza a projekt 2021-2022-ben. Mivel a hatályos jogszabály szerint 2022-től csak elektromos buszokat lehet üzembe helyezni a 25 ezer főnél nagyobb településeken, a zéró kibocsátású flotta aránya jelentősen növekedhet. Az elektromos autóbuszok szervize már készen áll, így e szerviz lehetne az első az egész régióban, amely nagyrészt elektromos gépjárművek szerelésre szakosodott. A projekt keretein belül a város a felsoroltakon túl az egyes energiaszolgáltatók bevonásával fejleszt egy elektromos autóbusz, e-bike, elektronos autók töltése esetén pedig az akkumulátor energiatárolására is alkalmas hálózat- és töltő infrastruktúrát.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

120. táblázat: Projekt - Közösségi közlekedés fejlesztése Kaposváron II. ütem elektromosbuszok beszerzésével

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	16: Parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére (Somogy parkoló, Irányi tömbbelső, lakótelepek)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése válik lehetővé a projektnek köszönhetően.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Felszíni parkolók kialakítása, felújítása - Somogy parkoló felújítás - Irányi tömbbelső parkoló építés - lakótelepek parkoló kialakítás.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Belváros - Somogy Áruház előtti közterület a Fő utcától délre; Irányi tömbbelső; lakótelepek

121. táblázat: Projekt - Parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére (Somogy parkoló, Irányi tömbbelső, lakótelepek)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	79: További parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Közúti fejlesztések, bővítések, hiányzó nagytérségi kapcsolatok és települési elkerülő szakaszok kiépítése válik lehetővé a projektnek köszönhetően.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A megkezdett programot folytatva az Önkormányzat több területen tervezi a rendezetlen parkolási helyzet megoldását, ami nemcsak korszerű körülményeket teremt, hanem a rendelkezésre álló területen optimálisan kerülnek kialakításra a parkolók, ami nagyobb számú gépjármű számára teszi lehetővé a várakozást (mélygarázsok, parkolóházak, más közterületen kívüli városi parkolók építése, bővítése).

6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Teljes város, kiemelten Belváros, illetve forgalmasabb alközpontok

122. táblázat: Projekt - További parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	38: Iparterületek vasúti elérhetőségének kiépítése erre mutatkozó igények esetén
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Nem önkormányzati projekt A projektnek köszönhetően lehetővé válik a vasút és a vasúti összeköttetések fejlesztése.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja a kaposvári vasúti pályaudvar áruszállítási kapacitásainak fejlesztése, jelenleg elsősorban a cukorgyár vasúti kiszolgálásának javítása, valamint a személyforgalmú vonatok és a tehervonatok egymást zavaró kötöttségeinek felszámolása. A projekt megvalósítása csak akkor történik meg, ha arra a gazdasági szereplők részéről igény mutatkozik.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Kisgát és környéke

123. táblázat: Projekt - Iparterületek vasúti elérhetőségének kiépítése erre mutatkozó igények esetén

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	54: SMART közösségi közlekedésfejlesztés
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt segítségével lehetővé válhat a térségi és helyi közösségi közlekedés minőségi fejlesztése, környezetbarát, illetve alternatív energiaforrásokra támaszkodó jellegének kialakítása, valamint a közösségi közlekedés közlekedésen belüli részarányának növelése.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja a dinamikus utastájékoztató rendszer továbbfejlesztése, továbbá egy elektronikus jegyrendszer kialakítása, s e közlekedés feltételeinek további fejlesztése.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

124. táblázat: Projekt - SMART közösségi közlekedésfejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	72: Kaposvár közlekedésbiztonsági beavatkozások
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C4: Térségi elérhetőség és belső mobilitás javulása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt által közlekedésbiztonsági beavatkozások eszközölhetők.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt az alábbi csomópontok átépítésére irányul: - Hársfa u. - Fő. u. - Virág u. körforgalom kialakítása - Damjanich u. - Virág u. csatlakozás átépítése

		Emellett kiemelt célként fogalmazódott meg a biztonságos gyalogátkelőhelyek kialakítása és az autóbusz öblök kiépítése is.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve; Kiemelt: Kisgát és környéke - Hársfa u. - Fő. u. - Virág u. körforgalom kialakítása; Damjanich u. – Virág u. csatlakozás)

125. táblázat: Projekt - Kaposvár közlekedésbiztonsági beavatkozások

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	22: Hulladékgazdálkodás, körkörös gazdaság
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt által a körforgásos gazdaság fejlesztése, a hulladékgazdálkodás korszerűsítése, valamint a hulladéklerakó rekultivációja válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt fő célja a hulladékgazdálkodás, valamint a körkörös gazdaságra történő átállás támogatása az elkülönített hulladékgyűjtés további fejlesztésével, a műanyag hulladék újrafeldolgozásával, egy granuláló üzem kialakításával, továbbá étolaj gyűjtéssel és feldolgozással.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

126. táblázat: Projekt - Hulladékgazdálkodás, körkörös gazdaság

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	44: Csapadékvíz gazdálkodás
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt segítségével lehetővé válik a városban a vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele, mely során kiemelt feladat a meglévő vízbázis minőségjavítása, a szennyvíztisztítás és a csapadékvíz-elvezetés rendszerszerű fejlesztése.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja a városi csapadékvíz-gazdálkodási modell elkészítése, a csapadékvíz újrahasznosítása, a tározók kialakítása és a csapadékvíz-elvezető rendszerek teljes rekonstrukciója.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

127. táblázat: Projekt - Csapadékvíz gazdálkodás

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	80: Csapadékvízelvezető rendszerek rekonstrukciója, kiépítése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt a csapadékvíz-elvezetés rendszerszerű fejlesztésébe kapcsolódik.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Egyes, jelenleg rossz csapadékvíz elvezető rendszerrel bíró utcákon a rendszerek rekonstrukciója, hiányzó csapadékvíz elvezetés kiépítése
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

128. táblázat: Projekt – Csapadékvízelvezető rendszerek rekonstrukciója, kiépítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	45: Víziközműhálózat rekonstrukciója és bővítése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt segítségével lehetővé válik a városban a vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele, mely során kiemelt feladat a meglévő vízbázis minőségjavítása, a szennyvíztisztítás és a csapadékvíz-elvezetés rendszerszerű fejlesztése.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A beavatkozás célja a víziközműhálózat (ivóvíz, szennyvíz) rekonstrukciója és kiépítése az ellátatlan területeken. Emellett a projekt keretein belül az I. sz. szennyvíztelep rekonstrukciójára is sor kerül.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve; Kiemelten: Fészerlak (I. sz. szennyvíztelep)

129. táblázat: Projekt - Víziközműhálózat rekonstrukciója és bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	21: Távhő megújuló energiára való átállítása (energiatermeléssel)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően a távhő és a biogáz használatának kiterjesztésére kerülhet sor.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja, hogy a hőtermelésben a megújuló energiahordozó részaránya 50% fölé emelkedjen a városban. A projekt a meglévő hőigényen alapul, de figyelembe veszi a hőigény növekedését is. A fűtőműben egy 10 MW-os és egy 5 MW-os faapríték tüzelésű melegvízkazán telepítése tervezett, a faapríték szállítója a SEFAG Zrt. A projekt része a termelt hő távhőrendszerbe táplálására szolgáló DN300 méretű primer távfűtési vezetékpár kiépítése, előszigetelt, földbe fektetett vezetékkel. A csatlakozási pont a 301. Hőközpont lenne.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

130. táblázat: Projekt - Távhő megújuló energiára való átállítása (energiatermeléssel)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	23: Karbonsemleges körforgásos gazdaság kialakítása Kaposváron (biogáz CO_2-jének konvertálása mikroalgákkal energetikai biomasszává)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően a távhő és a biogáz használatának kiterjesztésére kerülhet sor.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt tekintetében egy kutatás-fejlesztési tevékenység keretében az alábbi elemek vizsgálatára és tevékenységekre kerül sor: Biogáz CO_2-jének konvertálása mikroalgákkal energetikai biomasszává, amely feljavítja a szennyvíziszap energetikai potenciálját (ugyanakkor a fermentációs biofertilizer a környezetbarát mezőgazdasági technológiák kategóriába sorolható). A képződött biooxigén alkalmazásával a biológiai tisztítás technológiai energetikai hatékonysága is jelentősen növelhető. Cél, hogy szennyvíztisztító üzem karbonsemlegessé

		váljon és tranziens hatást váltson ki a mezőgazdasági CO_2-kibocsátás mérséklésére. A kutatási eredmények kaposvári szennyvíztisztító-telepre történő szakaszos adaptálása kiemelt fontosságú.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Fészerlak (Kavíz Kft. Szennyvíztelep)

131. táblázat: Projekt - Karbonsemleges körforgásos gazdaság kialakítása Kaposváron (biogáz CO_2-jének konvertálása mikroalgákkal energetikai biomasszává)

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	24: Energiamodernizációs beruházás, energiaközösség további fejlesztések
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A Kapos Energiaközösség célja a résztvevők helyi energiatermelésének és -felhasználásának összehangolása, az energia helyben történő hatékonyabb felhasználása, valamint a megújuló energiaforrások optimalizált hasznosítása. A jövőben tervezett fejlesztések között szerepel többek között az elektromosbusz-telephelyhez tervezett napelempark fejlesztése
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

132. táblázat: Projekt - Energiamodernizációs beruházás, energiaközösség további fejlesztések

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	53: SMART fejlesztések
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt segítségével folytatható az intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva, SMART technológiát is alkalmazva.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt keretein belül SMART-mérések magvalósítása (távhő, víz, áram, gáz), távfűtés automatizálás, valamint távfelügyeleti rendszer kialakítása menne végbe. Ezen túl a város tervei között szerepel a SMART-megoldások alkalmazása különböző épületekben is (SMART BUILDING - Aréna, Uszoda, Színház).
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

133. táblázat: Projekt - SMART fejlesztések

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	57: Fenntartható intézményrendszer kialakítása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően felgyorsul az önkormányzat intézmények energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva, s esetlegesen SMART technológiát is alkalmazva. • Madár u-i óvoda energetikai korszerűsítése • Petőfi u-i óvoda energetikai korszerűsítése

		• Petőfi u-i bölcsőde és idősek klubja energetikai felújítása • Liget Otthon energetikai felújítása • Búzavirág u bölcsőde épületének energetikai korszerűsítése • Tallián Gy u-i Tagóvoda energetikai korszerűsítése • Béke u-i Tagóvoda energetikai korszerűsítése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja az önkormányzati tulajdonú, valamint önkormányzati cégek tulajdonában lévő épületek energetikai korszerűsítése.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

134. táblázat: Projekt - Fenntartható intézményrendszer kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	68: Lakóépületek energetikai fejlesztése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C6: Energetikailag „megújuló” város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt kapcsán lehetővé válik az intézmények és lakóépületek energiahatékonysági megújítása – lehetőség szerint megújuló energiaforrások alkalmazását integrálva, valamint a SMART technológia esetleges alkalmazása is.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt célja a lakóépületek energiahatékonyságának, valamint a lakóépületekhez kapcsolódó megújuló energiaforrás alkalmazásának növelése.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

135. táblázat: Projekt - Lakóépületek energetikai fejlesztése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	9: Szélessávú internet elérhetőség további bővítése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően a humán szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása (akadálymentesítés, információnyújtás, kommunikáció), valamint a közigazgatási infrastruktúra fejlesztése válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Kaposvár városának, valamint a helyi ipari szereplők fejlődéséhez elengedhetetlen az 5G kiépítése. A mindennapokban, az üzleti tevékenységek során, továbbá a gyártás tekintetében előnyt biztosít a mobilhálózatok sebessége, főleg a válaszidő vagy késleltetés (latency). Az 5G gyakorlatilag lehetővé teszi a real time távmozgásokat, például egy ipari robot esetében. A projekt célkitűzése, hogy 2022-re Kaposvár lakosainak rendelkezésére álljon legalább 100 Mbps letöltési sebességű, gigabites sebességre fejleszthető internetkapcsolat. Kaposvár ipari fejlesztése (kiemelve a gépjárműipar, hadipar, egészségügy, élelmiszeripar) terén az 5G sikeres kiépítése hasznot hajthat, mely haszon nagymértékben megoszlana a vállalkozások, a fogyasztók és a lakosság szélesebb rétegei között. Ezen kívül az 5G kiépítése számos munkahely megteremtéséhez járulna hozzá. A tervezett közlekedésfejlesztési intézkedések tekintetében is fontos célkitűzés, hogy a város rendelkezzen megszakítás nélküli 5G-lefedettségge
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

136. táblázat: Projekt - Szélessávú internet elérhetőség további bővítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	87: Digitális társadalom, digitális átállás, innováció
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C2: Sokoldalú foglalkoztatás C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően a kaposvári fiatalok juthatnak olyan tudáshoz, mellyel a jövő digitális gazdaságában sikeresen tudnak megjelenni.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Digitális edukációs terv, digitális átállás, a jövő gazdasági és társadalmi igényeire felkészült fiatalság kinevelése, innovatív pályaorientáció, képzési rendszerek, fiatalok vállalkozói kompetencia fejlesztése, innovációs versenyek és rendezvények, a reáltudományok népszerűsítése, élményalapú nevelési-oktatási programok és táborok, vállalkozói igények becsatornázása a fiatalok képzésébe, felkészítésébe.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

137. táblázat: Projekt – Digitális társadalom, digitális átállás, innováció

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	88: Digitális társadalom, digitális átállás, innováció - Közösségfejlesztés
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt keretében a város több, egymástól távol fekvő, egymástól közösségi szempontból is egyre jobban eltávolodó területe számára valósulnak meg programok.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A város különböző célterületekre osztása alapján különböző lakossági igényekre reagálva (pl. lakótelepek izolált, idősödő lakossága, családi házas övezetek, bármely min. 500 – max. 15.ezer fő lakossal rendelkező területek) közösségi programok, rendezvények, események. Különböző méretben és létszámban a néhány főstől a nagyrendezvényekig. Együttműködés aktivizálása a civil szervezetek működésében. Kulturális események megvalósítása, bűnmegelőzés, közlekedésbiztonság, ökotudatosság, természet- és környezetvédelmi szemlélet kialakítása.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

138. táblázat: Projekt - Digitális társadalom, digitális átállás, innováció - Közösségfejlesztés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	64: Szociális bérlakásállomány korszerűsítése Kaposváron
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C7: Minőségi humán szolgáltatások

4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően a szociális szolgáltatások további fejlesztése (infrastrukturális szempontból is) válik lehetővé.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Az épített környezet minőségi megújítása, a lakhatás minősége, az energiahatékonysági, fenntarthatósági, környezetvédelmi és demográfiai szempontok együttes érvényesülése, valamint az olcsó és hosszú távú üzemeltethetőség képezik azt a közérdeket, amely miatt az önkormányzatnak szükséges a meglévő szociális bérlakás állományának korszerűsítését, felújítását elvégezni. Mindezt indokolja, hogy a bérlakásállomány döntő többsége leromlott műszaki állapotban van. A beavatkozás pl. a SÁVHÁZ szociális bérlakásainak korszerűsítését foglalja magában.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Teljes város.

139. táblázat: Projekt - Szociális bérlakásállomány korszerűsítése Kaposváron

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	30: Lakóterületek bővítése, új lakóterületek kialakítása (tulajdonszerzéssel, telekalakítással, közművesítéssel)
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt által a városi lakóterületek integrált megújítása, bővítése válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A Kaposvári Önkormányzat a városfejlesztési koncepció részeként megfogalmaz olyan közép- és hosszú távú, lakhatást támogató stratégiát, mely szerint Kaposvár területén a lakásépítésre alkalmas területek bővítése szükséges. Így e projekt célja az új lakóterületek biztosítása a (letelepedni kívánó) városi lakosság számára.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

140. táblázat: Projekt - Lakóterületek bővítése, új lakóterületek kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	43: Belterületi utak, járdák minőségfejlesztése és akadálymentesítése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt által a bel- és közterületi minőség javítása, valamint a közterület felújítások ütemezett megvalósítása válhat lehetővé.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Az Önkormányzat által kezelt utak, járdák tekintetében egy átfogó felújítást eszközölnek a projekt keretein belül, az éves ütemezés szerint. A projekt célja a rossz műszaki állapotban lévő belterületi utak, járdák felújítása, valamint a hiányzó szakaszok kiépítése a lakhatás minőségének javítása érdekében. Érintett útszakaszok: • Guba S. u. - Kisgát összekötő út építése • Baross Gábor utca útburkolat felújítása • Vásártéri út útburkolat felújítása (Kanizsai út- Vár utca között) • Fő u. útburkolat felújítása (Dózsa Gy. - Hársfa között) • Híd felújítások • Béla király utca útburkolat felújítása • Zrínyi u eleje és Szigetvári u útburkolat felújítása • Lakótelepi utak felújítása • Pécsi utca útburkolat felújítása

6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

141. táblázat: Projekt - Belterületi utak, járdák minőségfejlesztése és akadálymentesítése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város, Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	77: Zöldterületi mutatók növelése, zöldfelületek megújítás - fasorok, Jókai liget megújítása, Cseri park megújítása, Deseda körüli erdősávok megújítása, új erdők fás területek kialakítása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt tekintetében a lakó- és közterületek fásítása, zöldterületi gazdagítása mellett a városi és térségi zöldterületek és zöldfelületek hálózatának fejlesztése valósul meg.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A zöldfelületeket hálózatba kapcsoló fasorok különleges dendrológiai és településképi értéket képviselnek, amelyek védelméről és revitalizációs fenntartásáról gondoskodni szükséges. A fák idős korára való tekintettel a tervezett beavatkozások csökkentik a közvetlen életveszélyt és az egyes épületek megrongálódásának veszélyét, mivel pl. az aszimmetrikus, nagy erőkarral rendelkező korona erős szélben a vázágak és/vagy a törzs derékba törését okozhatja. A fasorok jó állapota hozzájárulhat a város levegőállapotának javításához. A lombos fasorok csökkentik a klímaváltozásból adódó kockázatokat és többletterheléseket (az utca természetes árnyékolása miatt kisebb a klímagépek és berendezések fogyasztása, kibocsátása). A Deseda tó körül korábban kisajátított 50 m széles parti terület természetvédelmi és környezetvédelmi érdekeket szolgáló, a tájképvédelem és a jóléti célú tájhasználat igényeinek is megfelelő ligetes fásítása, zöldfelületi fejlesztése, rendezése még nem kezdődött el. Ennek szükségessége segít a tó vízminőségének megőrzésében is, hiszen a fásítás az eróziós károk elleni talajvédelem egyik módja. Ezen kívül a fásítás és az erdőtelepítés javítják a levegőminőséget, csökkentik a klímaváltozásból adódó kockázatokat, valamint számos állatfaj számára nyújtanak életteret. A zöldfelület megújítás tervezett elemei: - Cseri park fejlesztés - Belváros zöldfelületi megújítás (Fő u. növényszigetek, utcabútorok, köztéri mosdó felújítás, szökőkutak felújítása, Városliget fejlesztése) - Fasorok megújítása - lakótelepek zöldfelületi megújítása (pl.: Dózsa tömb, Nemzetőr sor) - Kapospart, Jókai liget, Nyár u.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Cser, Deseda, Belváros

142. táblázat: Projekt - Zöldterületi mutatók növelése, zöldfelületek megújítás - fasorok, Jókai liget és Cseri park megújítása, Deseda körüli erdősávok megújítása, új erdők fás területek kialakítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	78: Térinformatikai fejlesztések
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C8: Vonzó városi környezet
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően egy innovatív városüzemeltetés jöhet létre, mely kiegészül a városi szolgáltatások bővítésével,

		megújításával és a közösségi életet erősítő integrált városrészi projektekkel.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A teljes rendszer célja egy olyan városüzemeltetési és önkormányzati térinformatikai rendszer bevezetése, ami megkönnyíti a műszaki, karbantartási, beruházási, fejlesztési folyamatok adminisztrációját, visszakereshetőségét, s ahhoz grafikus támogatást ad.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

143. táblázat: Projekt - Térinformatikai fejlesztések

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	10: Kaposvári egészségprogram megvalósítása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C9: Aktív és egészséges város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Egészségvédő programok megvalósítására nyílik lehetőség a projekt által, melyeknek kiemelt szerepe van a lakosság egészségének megőrzésében.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Összefogáson alapuló, a széleskörű lakosságot érintő, hosszútávú egészségmegőrzési program bevezetése és működtetése Kaposváron, amely hozzájárul Kaposvár lakossága egészségi állapotának javításához. Egészség – prevenció témakörben: egészségügyi szemléletformálás, tudatosság növelés, egészségfejlesztést célzó programok, sport, táplálkozás, életmód, testi – lelki egészség és kapcsolódó eszközbeszerzés.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

144. táblázat: Projekt - Kaposvári egészségprogram megvalósítása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	48: Városi sport infrastruktúra felújítás, bővítés
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C9: Aktív és egészséges város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projekt révén sport- és aktív szabadidős infrastruktúrafejlesztések, új sportlétesítmények építése, fejlesztése, valamint a sportélet népszerűsítése valósulhat meg.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A projekt keretein belül az alábbi intézkedések fognak megvalósulni: - Jégcsarnok rekonstrukciója, korszerűsítése, eszközfejlesztése. - Atlétika pályához lelátó építése, öltözővel, vizesblokkal, futófolyosóval. - Körcsarnok III. ütem – álmennyezet csere, világítás korszerűsítés, tetőszigetelés, napelemek elhelyezése. - Kajak-kenu evezős tanmedence fejlesztése, bővítése öltözővel, szociális blokkal, eszközfejlesztés. - Röplabda Akadémia infrastrukturális fejlesztése, munkacsarnok építése.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Északi városrész, Arany János utca 97.

145. táblázat: Projekt - Városi sport infrastruktúra felújítás, bővítés

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	70: Szabadtéri kondiparkok, sportpályák építése

3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C9: Aktív és egészséges város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően sport- és aktív szabadidős infrastruktúrafejlesztések mehetnek végbe, mely kiegészül új sportlétesítmények építésével, fejlesztéssel és a sportélet népszerűsítésével.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	AZ Önkormányzat célja a lakosság életvitelének és aktív szabadidő eltöltésének elősegítése. Ezért hiánypótló és fontos, életvitelt és aktív szabadidő eltöltést elősegítő szabadtéri kondiparkok megvalósítását tűzte ki célul, melyekre nagy igény mutatkozik.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

146. táblázat: Projekt - Szabadtéri kondiparkok, sportpályák építése

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	71: Játszótér megújítási program folytatása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C9: Aktív és egészséges város
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A projektnek köszönhetően sport- és aktív szabadidős infrastruktúrafejlesztések mehetnek végbe, mely kiegészül új sportlétesítmények építésével, fejlesztéssel és a sportélet népszerűsítésével.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	Kaposváron a közelmúltban több új játszótér épült, több megújult, de még így is, a jelenlegi játszótereik több mint fele nem megfelelő állapotú. Mára megváltoztak az életviteli szokásaink: nagyobb a hajlandóság a távolság megtételére (kerékpáros kultúra, autók száma stb.), zavaróbb az „ablak alatti vircsaft". Ez átalakítja a játszótérre járási szokásokat is, mely indokolja a sok elhanyagolt, kisebb játszótér felszámolását. Az elhanyagolt játszóterek - gyerekek hiányában – a nem kívánt réteget vonzzák a területre. Ugyanakkor a felszámolt homokozók helyén virágoskertek, adott esetben biokertek alakíthatók ki, melyet az anyukák a kicsikkel példamutatóan gondozhatnának. Fontos azonban, hogy az emberek lakóhelye közelében valóban legyen elérhető játszótér, azaz az ún. súlyponti játszóterek helyének kijelölése elengedhetetlen. Emellett fontos, hogy ezeken felül a városban a lakósűrűséghez mérten, arányosan helyezkedjenek el ún. központi játszóterek is, ahol a gyerekek nem csak fizikai értelemben, de szociális értelemben is újdonságokkal találkoznak a napi játszótér látogatáshoz képest. A program célja tehát nem az, hogy minden játszóteret felfejlesszenek, hanem az, hogy azokat a játszótereket fejlesszék, melyeket sokan használnak, mert fekvésüknél fogva frekventáltak.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Átfogóan, egész Kaposvárra nézve.

147. táblázat: Projekt - Játszótér megújítási program folytatása

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Zöldülő város, Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	98: Kaposvár zöld-kék infrastruktúra fejlesztése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	C5: Harmonikus együttélés a környezettel
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A beavatkozás keretében a város több részén valósulnak meg zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztések, ezek együttesen,

		összekapcsolódó rendszerkén fejtik ki pozitív hatásukat a városi klímára, illetve egyéb ökológiai és rekreációs területeken.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	A a Cseri út térségében, a belvárosban, a Kapos és a Töröcskei-patak mentén, valamint a Malom-tónál természetalapú vízmegtartó és ökológiai rehabilitációs beavatkozásokat valósulnak meg. A szivacsváros-elemekkel, fásítással, zöldfelület-megújítással és monitoringgal csökkenti az elöntéseket, javítja a mikroklímát és bővíti a rekreációs lehetőségeket.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Kecelhegy-Cser, Töröcske-Zselic kertváros, Donner-Rómahegy, Belváros

148. táblázat: Kaposvár zöld-kék infrastruktúra fejlesztése

6.4 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése

Somogy vármegye területfejlesztési koncepciójából, illetve Kaposvár saját működéséből fakadóan az alábbi térségi fejlesztési lehetőségek és szükségletek kiemelése kínálkozik:

- a külső és belső kapcsolatok fejlesztése a településen belüli, valamint a térségi jelentőségű központok és vonzáskörzetükbe tartozó települések között;
- fenntartható közlekedés fejlesztésével az elérhetőség javítása;
- a foglalkoztatási helyzet javítása térségi szinten, melyhez nélkülözhetetlen az infrastruktúra fejlesztése;
- humán szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése helyi és térségi szinten a szolgáltatási színvonal területileg kiegyenlített magas minőségének biztosítása;
- térségi szinten szükséges a logisztikai funkciókat ellátó intézmények fejlesztése termelési és ellátó rendszerek hatékonyságának növelése érdekében;
- megújuló energiaforrások használatára való ösztönzés az önellátás érdekében kiegészülve a szükséges technikai, technológiai feltételek biztosítását szolgáló háttér szolgáltatói szektor (tervezés, kivitelezés, üzemeltetés, karbantartás) térségi szinten történő megerősítésével;
- a turizmus fejlesztése a város és környékének összehangolt turisztikai kínálatban való szerepeltetésével, a turizmus szereplőinek együttműködésével, összehangolt programelemekkel;
- a kerékpáros turizmus fejlesztéséhez térségi és megyei szintű összekapcsolódásra van szükség, amely a közúthálózati fejlesztésekkel összekapcsolható;
- Kaposvárnak és környékének a turisztikai és kulturális kínálatát össze kell hangolni, a városi és a városkörnyéki turisztikai kínálatban egyaránt szerepeltetni. A kerékpáros turizmus megindult fejlesztése, az országos és térségi kerékpárutak építése mind ezeket a hatásokat és együttműködéseket hivatott erősíteni.

A koncepcióban említett „Térségi jelentőségű szolgáltatások és infrastrukturális rendszerek fejlesztése, valamint településfejlesztés” prioritáshoz számos intézkedés tartozik, melyek Kaposvár térségére is vonatkoztathatók. Ilyenek az egészségügyi alap- és szakellátás, valamint az önkormányzati járóbeteg ellátás infrastrukturális fejlesztése, a lakosság egészségfejlesztő, testmozgásban gazdag életvezetését támogató sportinfrastruktúra

fejlesztése, a szociális alap- és szakszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint az óvodai ellátás infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése, és a lakosságmegtartó szolgáltatások piaci alapú fejlesztésének a támogatása.

6.5 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

6.5.1 Zöld átállás menetrend

A jelenlegi zöld állapot bemutatása

Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata felismerte a zöld átállás szükségszerűségét, az ebben rejlő lehetőségeket.

Ennek megfelelően, közép- és hosszútávú akcióterv és stratégia (SECAP, Klímastratégia) kidolgozása mellett több területen is megindultak konkrét fejlesztések is, melyek a zöld átállás céljainak elérését segítik mind a hat kiemelt területen:

- Az ***éghajlatváltozás mérséklése*** szempontjából kiemelhető **a megújuló energiaforrások** alkalmazásának térnyerése. A cukorgyárhoz kapcsolódó biogázüzem látja el a CNG meghajtású buszokat, illetve a városi fürdő energiaigényének kielégítésében is részt vesz. Folyamatban van a **biomassza** üzemű fűtőmű építése a távhő rendszer bővítésével egyidejűleg, ezzel csökkentve a külső forrásból beszerzendő tüzelőanyagoktól való függőséget. A **távhőrendszer** ellátását a földgázüzemű Kanizsai utcai fűtőmű biztosítja a lakások és közintézmények ellátására. Az energiahatékonyság javítására három külön projekt keretében történt meg a fűtőmű, illetve a távhőrendszer fejlesztése. A fűtőmű jelenlegi helyszínén tovább nem bővíthető, a távhőrendszer továbbfejlesztéséhez új helyszínen kell új fűtőművet létrehozni.

- Emellett 2x50 MW-os **napelempark** létesült 2021-ben, ami a város elektromos áram fogyasztásának nagy részét képes fedezni. A város távhőrendszerét földgázüzemű fűtőműből látják el, tervezett a rendszer bővítése.

- A középületek **energiahatékonyságának** javítása érdekében jelentős fejlesztések valósultak meg az elmúlt időszakban Kaposváron, közel 20 létesítmény energetikai felújítása történt meg. Ennek ellenére a középületek mintegy háromnegyedében továbbra is szükséges ilyen fejlesztéseket megvalósítani az energiapazarlás minimalizálására. Szintén megtörtén a közvilágítás lámpatesteinek cseréje, jelentős energiahatékonyság javulást érve el.

- A város a klímaváltozás hatásainak az ország más területeihez mérten mérsékelten kitett, az építészeti megoldások, a fasorok, jelentős zöldterületek mérséklik a hőszigetek kialakulásának veszélyét. Az árvizeknek, belvíznek, hőhullámos napok számának növekedésének, aszálynak való kitettség relatív alacsonynak mondható, azonban a felkészülés mégis indokolja ***klímaadaptációs*** intézkedések meghozatalát. A megvalósult klímaadaptációs tevékenységek közül kiemelendő a Kapos folyó mentén megvalósult árvízvédelmi beruházás, illetve a város jelentős részén kiépült csapadékvíz elvezető rendezer. Az önkormányzat részletes haváriatervet készíttetett, melyben felmérte, hogy mely területek azok, amelyek továbbra is veszélyeztetettek nagy mennyiségű, hirtelen lezúduló csapadék által. A csapadékvizek kezelése alapvetően elvezető rendszerrel megoldott, a jövőben a vizek hasznosítására szükséges a csapadékvíz visszatartására alapozó rendszerek

kialakítása is. A városi projektek tervezésénél és megvalósításánál kiemelt figyelmet fordítanak a **klímaváltozás** okozta extrém időjárási feltételekre, illetve arra, hogy a klímaváltozás hatásai zöldfelületi elemek fejlesztésével mérsékelhetők legyenek. Kaposvár 2017-ben készítette el a Fenntartható Energia és Klíma Akciótervét (**SECAP**) és **Klímastratégiáját** is, mely dokumentumokban elsősorban hosszú távon fogalmaznak meg ambiciózus célokat, amelyek eléréséhez szükséges jelentős fejlesztések megvalósításához áll rendelkezésre jó alap a városban.

- A ***vízi erőforrások védelme és fenntartható használata*** szempontjából meghatározó**ivóvízbázisként** szolgáló felszín alatti vizekre jellemző, hogy mind a csapadékvízből, mind a talajvízből, mind a vízfolyások vizéből kap utánpótlást, ami fokozott sérülékenységet okoz. A Kaposvári Vízművek Kft vízbázisai közül a Kaposvári vízmű fácánosi vízbázis, a Juta vízbázis és a Kaposvári vízmű nagyberki vízbázis szerepelnek a sérülékeny üzemelő vízbázisok listáján. A talajvíz minősége változó, amin a kiépült szennyvízkezelési rendszerek javítottak az elmúlt időszakokban, azonban egyes ivóvíznyerő kutakat a korábbi magas nitrátterhelés miatt le kellett zárni. Kockázatot jelent a zártkertes településrészek egyre intenzívebb használata. A burkolt területek növekedése miatt a csapadékvíz elszikkadása is problémássá válik, míg a keletkező szennyvíz mennyiségének növekedésével az infrastruktúra bővítése válik szükségessé.

- A felszíni vizek minősége szempontjából a környező területhasználatok a meghatározók, a Kapos vízminősége a város határán kilépve rosszabb, mint a belépéskor.

- Kaposváron korszerű **hulladékkezelő** központ működik, amely a város közvetlen vonzáskörzetén jelentősen túlnyúló Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Társulás településeit látja el. A városban több lakossági hulladékudvar található, melyek a vegyesen gyűjtött hulladék előkezelését, valamint a gyűjtött papír, műanyag és fémhulladék válogatását végzik. A körforgásos gazdaság céljaihoz való hozzájárulás érdekében bővül a gyűjtött hulladékok köre (a használt sütőolaj begyűjtésére KEHOP támogatás segítségével alakítottak ki rendszert), illetve folyamatosak a lakossági szemléletformáló tevékenységek is. A ***körforgásos gazdaságra való átállást*** segíti, hogy az INPARK ipari park területére üveghulladék újrafeldolgozásával foglalkozó nagyvállalkozás települ be.

- A város levegőminősége jó, **légszennyezettsége** alacsony, ami részben a mérsékelt légszennyezőanyagkibocsátásnak, részben a sajátos domborzati adottságoknak, településszerkezetnek és a zöldfelületek nagy arányának köszönhető. A levegőminőség helyzete szempontjából kedvező, hogy a nagyobb ipari légszennyező anyag kibocsátók kibocsátása, környezeti levegő terhelése csökkent az utóbbi években. A forgalmas főközlekedési utak mentén a nappali időszakban nagy a terhelés, a környezeti levegő esetenként szennyezettnek minősíthető.

- A ***szennyezések megelőzése*** érdekében több intézkedés valósult meg a városban az elmúlt években, azonban további fejlesztések megvalósítása szükséges a kívánt állapot elérése érdekében.

    - Kaposváron lakossági panaszokat okozó **zajszennyezés** eseti jelleggel adódik ipari üzemek közelében. A közúti közlekedésből eredő zajhatások a lakosság nagy részét közvetlenül érintik. A már kialakult beépítésű, védendő

területeken, a nagyobb forgalmú főútvonalak mentén a mért értékek gyakran 5-25 dB-lel meghaladják a hatályos jogszabályban a nappali és éjszakai időszakra előírt határértékeket.

- **Bűzterhelés** nem jellemző a városban, illetve a nagyobb üzemek városon belüli elhelyezkedésének, illetve az északi elkerülő útnak köszönhetően az ipari termelésből adódó teherforgalom sem nevezhető túlzottnak.
- A **helyi közlekedési** vállalat két elektromos autóbuszt is üzembe állított a CNG meghajtású buszok mellett. Kaposváron 2024-ben megkezdte működését a 18 állomásból és 170 elektromos rásegítésű kerékpárból álló Kaposvári Tekergő közbringarendszer.
- Kaposvár **közműellátottsága** jónak mondható, A rendszerek állapota ezzel szemben sok esetben nem megfelelő. Mind az ívóvíz-, mind a szennyvízhálózat esetében elmondható, hogy a vezetékek jelentős része elérte tervezési élettartamát, a csövek sok helyen elvékonyodtak, jelentős a vízveszteség, szivárgás.

- A ***biológiailag aktív területek*** aránya a városban magas, mert nagy a kertvárosias lakóterületek aránya és a telepszerű többszintes nagyvárosias lakóterületeken pedig az épületek között jelentős nagyságú, parkosított zöldfelületeket, közcélú lakókerteket alakítottak ki. A település **zöldfelületi rendszere**, azon belül egyes alkotóelemek (pl. városi parkok, városi utcafásítások, jóléti erdők, lakókertek) környezeti és természeti értéke jellemzően átlagon felüli, helyenként kimagasló.
- Bár Kaposváron országos jelentőségű **védett terület** nem található, helyi védettségű természetvédelmi területek mind a város belterületén (Jókai- és Berzsenyi park), mind a külterületén (Deseda-tó) találhatók. A település zöldfelületi rendszere, azon belül egyes alkotóelemek (pl. városi parkok, városi utcafásítások, jóléti erdők, lakókertek) környezeti és természeti értéke jellemzően átlagon felüli, helyenként kimagasló.

A zöld átállás céljai

Kaposvár MJV Települési Környezetvédelmi Programja határozza meg átfogóan a zöld átálláshoz kapcsolódó fejlesztési célokat. Az átfogó célok egyrészt Kaposvár és térsége meglévő környezeti értékeinek megőrzésére (városi értékek, egyedi, tájspecifikus értékek, csapadékvíz elvezetés), másrészt a környezeti állapot javítására (megújuló energia részarányának növelése, zöldfelületek növelése, szennyezőanyag kibocsátás mérséklése, környezeti szemléletformálás) irányulnak. A program kiemelt szakterületi célokat több területen azonosít:

- Vonzó belváros és lakóterületek – ennek keretében közművek, csapadékvíz elvezető rendszerek rekonstrukciója
- Városi zöld-, kékinfrastruktúra és biológiailag aktív felületek megőrzése, bővítése, minőségi javítása, revitalizációja
- Egészséges lakókörnyezet biztosítása – ivóvízellátás, közlekedésből eredő légszennyezés mérséklése, légszennyezési mérőállomások telepítése
- Védett területek, fasorok kiemelt védelme, állapotuk folyamatos dokumentálása
- Kármentesítési feladatok elvégzése, további hatósági eljárások hatékonyságának javítása

- Energiahatékonyság, illetve megújuló energiatermelés fejlesztése mind lakóépületek, mind középületek esetében.
- Hulladékgazdálkodás továbbfejlesztése a körforgásos gazdaság céljainak elérése érdekében

A stratégiai célok elérésére egyrészt a Környezetvédelmi Program maga is fogalmaz meg megvalósítandó beavatkozásokat a környezetvédelem számos területén, másrészt a klímaváltozás, energetika szakterületén célzott stratégiai dokumentumot, illetve akciótervet is elkészített a város.

Kaposvár MJV SECAP-ja, illetve Klímastratégiája tűzi ki a város közép- és hosszútávú mitigációs, adaptációs és szemléletformálási céljait.

A célkitűzések teljesítésével a város 2050-re az éghajlatváltozás hatásaira proaktívan reagáló klímatudatos humán tőkével, innovatív gazdasággal, természeti erőforrásaival fenntartható módon gazdálkodó várossá szeretne válni. Számszerűsített célkitűzésként az ÜHG kibocsátás 2017-es 60%-ára, illetve az 1990-es érték 20%-ára való csökkentését nevezi meg.

A Klímastratégia specifikus célkitűzéseket határoz meg az átfogó célok elérésére:

Mitigáció

- Közlekedés ÜHG kibocsátásának csökkenése
- Épületek energia-felhasználásának csökkenése
- Megújuló energia részarányának növelése az energiatermelésben
- Közvilágítás korszerűsítésével az energiafogyasztás csökkentése

Adaptáció

- Az ár- és belvizek elöntéseitől védett területek arányának növelése
- Ökológiai gazdálkodásra való áttérés
- A globális klímaváltozás okozta humán-egészségügyi terhelés csökkentése
- Város klímatudatos fejlesztése
- Turisztikai szempontból kiemelkedően fontos vizes élőhelyek megőrzése
- Városi környezet, épített környezet éghajlatváltozással szembeni ellenállóképeségének növelése
- Az éghajlati feltételek várható jövőbeli alakulására vonatkozóan az egyedi (tájspecifikus) termesztéséhez szükséges feltételek megőrzése

Szemléletformálás

- A klímatudatos fogyasztói szokások hiányának csökkentését szolgáló megoldásokra vonatkozó ismeretek megosztása
- A klímatudatos fogyasztói szokások hiányának csökkentését szolgáló megoldások a városi általános és középiskolás diákok, valamint a fiatal, fiatal felnőtt korosztály (14-25 éves) elérésével

- A városi ÜHG kibocsátás csökkentésére irányuló megoldások népszerűsítése a lakosság elérésével
- Helyi értékek klímatudatos megőrzésére irányuló védelmi megoldások és intézkedések ismertségének növelése a lakosság elérésével
- 2040-ig jelentősen növekszik a klímatudatos környezetvédelmi beavatkozások száma; a klímatudatos beavatkozások alapvető részese a mindennapi és gazdasági életnek

A meglévő stratégiai dokumentumokban Kaposvár tehát meghatározott a zöld átállás eléréséhez szükséges célrendszert, melyet jelen stratégiában is indokolt tovább vinni. A zöld átállás menetrend véglegesítése során ezen célok pontosítás, kiegészítése megtörténik a megvalósuló fejlesztések tapasztalatai, illetve az elérhető új technológiák, módszerek alapján.

A megfogalmazott célok alapvetően városi szintűek, várostérségi kihatása főként a megújuló energiaforrásokra alapozó energiatermelésnek, a hulladékgazdálkodási, körforgásos gazdasághoz kapcsolódó, illetve a vízbázis- és természetvédelmi fejlesztéseknek lehetnek. A klímaváltozás hatásainak csökkentésére irányuló erőfeszítéseknek globális hatásai vannak, ezáltal a várostérség egészén is érzékeltetik hatásaikat.

A város számos környezetvédelmi célú fejlesztést valósított meg az elmúlt időszakban, jelentős részben EU támogatást is felhasználva. A legnagyobb jelentőségű energetikai fejlesztések összefoglalását a 2.1.8.7-es fejezet tartalmazza.

A város és Somogy megye Klímastratégiájának, valamint a SECAP célkitűzéseit, az FVS ezekhez való kapcsolódását a 3.5-ös fejezet mutatja be.

A zöld fejlesztések tervezett beavatkozási területei

A Klímastratégia és a Környezetvédelmi programban meghatározott, a fenti célok elérését segíteni hivatott intézkedéseket is meghatároz, melyek alapján a zöld átálláshoz szükséges intézkedések a következő táblázatban szereplők szerint foglalhatók össze. Az intézkedések egyaránt tartalmaznak konkrét, környezetvédelmi, vagy klímaváltozással kapcsolatos (akár mitigációs, akár adaptációs) fejlesztéseket, valamint olyan megoldásokat, melyeket horizontálisan, bizonyos típusú fejlesztések részét képezve fejtik ki hatásukat.

Zöld átállás intézkedés	Kapcsolódó FVS beavatkozás	FVS beavatkozás előkészítettsége	Megtérülő/megt akarítást hozó fejlesztés (I/N)
Mitigáció			
Energetika			
Városi közintézmények energetikai korszerűsítése	24., 56., 58, 91.	Programterv készült, tervezés részben megkezdődött	I
Városi közintézmények energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése	24., 56., 91.	Programterv készült	I
Lakóépületek energetikai korszerűsítése	68.	Programterv készült	I
Távhő rendszerek energetikai korszerűsítése, biogáz használatának vizsgálata	21..	Programterv készült, tervezési eljárás megkezdődött	I
Megújuló energiaforrások használata			

Zöld átállás intézkedés	Kapcsolódó FVS beavatkozás	FVS beavatkozás előkészítettsége	Megtérülő/megtakarítást hozó fejlesztés (I/N)
Megújuló energiaforrásokból származó energiahasználat elősegítése	21.,24.	Programterv készült, tervezés részben megkezdődött	I
Napelemekkel termelt villamosenergia saját célra történő felhasználása a saját tulajdonú hőközpontokban			I
Alternatív energiapark kialakítása és energetikai tudásközpont			N
Közlekedésfejlesztés			
Városi fenntartható közlekedés fejlesztése; kerékpárút hálózat fejlesztése a fenntartható települési közlekedésfejlesztés és aktív turizmus érdekében	35., 36.	Programterv készült, részben tervekkel rendelkezik	N
Elektromos buszok, hulladékszállítók beszerzése	15.	Közbeszerzési eljárás folyamatban	N
Egyéb mitigációs intézkedések			
Városi zöldfelületek növelése	77.	Programterv készült	N
Városi nagyipari létesítmények ÜHG kibocsátásának nyomonkövetése			N
Adaptáció			
Emberi egészség védelme			
Az éghajlatváltozás miatt kialakult egészségügyi kockázatok csökkentése: hőstressz, légszennyezés, fertőző betegségek, allergiás tünetek, ivóvíz- és élelmiszer biztonság	10., 77	Programterv készült	N
Városi klíma javítása zöldfelület fejlesztéssel	77	Programterv készült	N
Komplex tudásbázis a városi lakosság számára a lakókörnyezet klímaváltozáshoz való alkalmazkodáshoz	-		N
Természeti értékek védelme			
Városi helyspecifikus élőhelyek és fajok védelme, a kapcsolódó természetvédelmi infrastruktúra fejlesztése az inváziv és allergén növények elterjedése ellen	-		N
Turisztikai szempontból kiemelkedően fontos vizes élőhelyek megőrzése	14., 26., 97.	jóváhagyási tervek részben elkészültek	N
Csapadékvízhez kapcsolódó intézkedések			
A helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése és a környezeti káresemények megelőzése	80.	feltételes közbeszerzési kiírás	N
Kék-, zöld infrastruktúra fejlesztése	44.	feltételes közbeszerzési kiírás	N
Szemléletformálás			
A város épületenergetikai programjához kapcsolódó felvilágosító médiakampány			N
A hőhullámok elleni védekezésről felvilágosító kampány			N
Közoktatáshoz kapcsolódó felvilágosító, szemléletformáló			N

Zöld átállás intézkedés	Kapcsolódó FVS beavatkozás	FVS beavatkozás előkészítettsége	Megtérülő/megtakarítást hozó fejlesztés (I/N)
kampányok a klímaváltozáshoz kapcsolódó teendőkről			
Alternatív energiaforrások használatának növelése, népszerűsítése			I
Lakossági és közintézményi felvilágosító kampány az extrém időjárási viszonyok okozta egészségkárosodások megelőzése céljából			N
Vízgazdálkodással és az éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatos szemléletformáló akciók a lehetséges megoldások népszerűsítésére			N
Hulladékmennyiség csökkentésére, elkülönített gyűjtésére vonatkozó népszerűsítő kampányok			N
Körforgásos gazdaság			
Lomtalanítás házhozmenő gyűjtésének megteremtése	22.	Programterv készült	N
Újrahasználati központ üzemeltetése	22.	Programterv készült	N
Házhozmenő háztartási fáradt olaj begyűjtésének bevezetése, kezelésének megoldása	22.	Programterv készült	I
Szennyezések megelőzése és csökkentése, környezetbiztonság			
Meghatározott határértékek betartása, azok betartásának mérése, ellenőrzése	-		N
Szennyvízkezelés fejlesztése	23.	pályázat benyújtása folyamatban	N
Szennyvízelvezető hálózat rekonstrukciója, bővítése	45.	tervezésre vonatkozó feltételes közbeszerzési eljárás	N
Kármentesítése határozatok végrehajtásának felügyelete			N
Horizontális intézkedések			
Új beruházásoknál a jogszabályban szereplőknél szigorúbb előírások megfogalmazása (lakóépületeknél, ipari, logisztikai, kereskedelmi létesítmények esetében)			N
Középületek rekonstrukcióia során elvárt standardek meghatározása			N
Településfejlesztési szerződések keretében a zöld átállást segítő beruházások elvárása			N

149. táblázat: Az előzetesen meghatározott zöld átállás intézkedések összefoglalása

Jelen stratégiában szereplő beavatkozások, projektek figyelembe veszik a korábbi tervdokumentumokban meghatározott intézkedési irányokat. A zöld átálláshoz való hozzájárulásuk számszerűsítése a részletes tervezés során lesz pontosan becsülhető.

A zöld átállás szervezeti kérdései és ütemezése

A zöld átálláshoz szükséges önkormányzati beavatkozásokra vonatkozó javaslattétel, a zöld átállás menetrend végrehajtásának felügyelete a Polgármesteri Hivatal Műszaki és Fejlesztési Igazgatóság hatáskörébe tartozik.

A konkrét fejlesztések műszaki tartalmának meghatározásában, a fejlesztési projektek végrehajtásában, majd a célok elérésének megfelelő üzemeltetésében az egyes szolgáltatók szerepe emelhető ki, hiszen ők rendelkeznek a napi üzemeltetés alapján a fejlesztendő területek legpontosabb meghatározásához szükséges tudással.

Az önkormányzati tulajdonban lévő közszolgáltatók éves beszámolóját az Önkormányzat Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Műszaki Bizottsága is tárgyalja, amely gyakorlatot indokolt kiterjeszteni a zöld átállásban résztvevő minden szolgáltatóra.

A zöld átállásra való felkészülés Kaposvár MJV Önkormányzata oldalán a korábbiakban bemutatott stratégiák, azok keretében az elkövetkező időszakra (2030-ra, 2050-re) megfogalmazott célok elfogadásával megkezdődött. Az ambiciózus célkitűzések teljesítése érdekében a város számára több eszköz áll rendelkezésre:

- önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok energetikai fejlesztése (az alapterület mintegy negyedén a 2020-ig tartó időszak forrásaiból megtörténik);
- városi közlekedési hálózat, zöldfelületi rendszerek fejlesztése;
- távhőrendszer fejlesztése;
- közvilágítás fejlesztése;
- okos megoldások alkalmazása energiamegtakarítási célra;
- együttműködés megújuló energiaforrásból energiát termelő vállalkozásokkal (pl. biogáz, napelempark)
- terület biztosítása megújuló energiaforrásokból történő energiatermeléshez;
- energiahatékonysági, vagy megújuló energia termelési tevékenység ösztönzése (támogatások, előírások, tanácsadás, ügyintézés segítése);
- szemléletformáló, felvilágosító kampányok lebonyolítása (energiahatékonyság, hulladékgazdálkodás, közlekedés stb.);
- közműhálózat fejlesztése a közműszolgáltatón keresztül (önkormányzati tulajdoban lévő cég);
- fejlesztések befolyásolása környezettudatos elemek beépítésének, ilyen megoldások alkalmazásának elvárásával, kedvezményes elbírálásával;

A lakosság számára számos lehetőség kínálkozik az önkormányzati beavatkozásokban való részvételen túl is a város zöldebbé tételére:

- energetikai beavatkozások megvalósítása saját ingatlanokon;
- magántulajdonban lévő zöldfelületek karbantartása, ökológiai, klímaadaptációs szempontoknak megfelelő kialakítása;

- tudatos fogyasztási szokások (helyi, kis környezeti lábnyommal járó termékek előnyben részesítése, fogyasztás visszafogása, hulladéktermelés csökkentése, elkülönített gyűjtés, víz- és energiafogyasztás mérséklése,) felvétele;
- közlekedési szokások racionalizációja, közösségi közlekedés, vagy nem motorizált közlekedés előtérbe helyezése

A hatóságok a környezetvédelmi előírások betartatásán, ellenőrzésén keresztül tudnak hozzájárulni a szennyezésekből adódó kártétel minimalizálásához.

Civil szervezetek, tudományos intézmények is nagy szerepet játszhatnak a lakossági szemléletformálásban, jó gyakorlatok felkutatásában, promóciójában, illetve innovatív megoldások kidolgozásában, adott esetben pilot projekt keretében tesztelésében.

Helyi vállalkozások is számos módon tudnak kapcsolódni a város zöld átállás menetrendjében szereplő intézkedések végrehajtásához:

- előremutató megoldások alkalmazásával (azok egyértelmű, közvetlen hatásai mellett) a nagyobb vállalkozások jó példát jelenthetnek más vállalkozások, a lakosok számára is, ezzel ilyen beruházásaik közvetlen szemléletformáló hatást is fejtenek ki;
- helyi piacra termelő, a zöld értékeket fontosnak tartó vállalkozások szükségesek ahhoz, hogy a lakosok fogyasztásában a kis környezeti terhelést okozó termékek egyre nagyobb tért nyerhessenek a fogyasztási szerkezetben;

Zöld finanszírozási keretrendszer bevezetésének ütemezése

A zöld finanszírozási keretrendszer kialakításának további lépései a következők szerint tervezhetők:

1. lépés: Zöld finanszírozási keretrendszer tartalmának meghatározása (2024. II. félév)

- a meglévő célrendszer (Környezetvédelmi Program, SECAP, Klímastratégia) felülvizsgálata, a futó projektek előrehaladásának, illetve a befejezett projektek hatásainak értékelése;
- az egyes beavatkozások hatékonyságát mérő indikátorok definiálása;
- a zöld beavatkozások városi szintű hatásainak mérésének módszertanának kidolgozása (pl. Green city módszertanra alapozva[53])
- a zöld finanszírozás keretébe tartozó források meghatározása, felhasználásuk ellenőrzésének módjának kidolgozása;
- projektekkel szemben elvárások meghatározása
    - közvetlen környezetvédelmi célú beavatkozások esetében
    - nem közvetlen környezetvédelmi célú beruházások esetében (horizontális elvárások)

[53] http://www.green-city.hu/green-city-minosito-rendszer

- partnerségi keretek meghatározása

2. lépés: Beavatkozások pontosítása (2025. I. félév)

- az egyes közvetlenül a zöld átálláshoz kapcsolódó projektek, illetve a horizontális beavatkozások tartalmának meghatározása;
- a megvalósítandó projektek kiválasztása az érintettek bevonásával;

3. lépés: Projektek előkészítése, megvalósítása (2025. I. félévtől folyamatosan)

- kiválasztott projektek finanszírozásának biztosítása;
- projektekhez kapcsolódó tervezési eladatok elvégzése, projektek megvalósítása

4. lépés: Projektek hatásainak nyomon követése (2025. II. félévtől folyamatosan)

- éves allokációs jelentéshez szükséges adatok gyűjtése
  - finanszírozási források megoszlása, tervek megvalósulásának vizsgálata;
  - következő évre vonatkozó finanszírozási tervek felülvizsgálata
- éves hatásjelentéshez szükséges adatok gyűjtése
  - zöld finanszírozáshoz meghatározott indikátorok értékeinek nyomon követése;
  - városi/várostérségi szintű célok teljesülésének értékelése;
  - közvetlen környezetvédelmi célú, illetve horizontális projektek esetében is
- új, zöld átálláshoz köthető projektek meghatározása
  - megvalósult, folyamatban lévő projektek tapasztalatainak visszacsatornázása;
  - más települések, nemzetközi példák, innovatív megoldások folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alkalmazása

6.5.2 Digitális átállás menetrend

A városok világszerte egyre inkább innovatív, fenntartható és integrált megoldásokat tesztelnek és adaptálnak, hogy zöldebb, hatékonyabb és élhetőbb helyekké váljanak. A digitális átállás – ami a digitális technológia alkalmazása által okozott változást jelenti a társadalom minden működési területén – ennek a víziónak a részét képezi. Az okos városok a digitális technológiai megoldásokat a városi környezet menedzsmentjének és hatékonyságának fejlesztésére használják. A digitális átállás hatással van valamennyi okos város alrendszerre, melyek a következők:

- Okos emberek
- Okos kormányzás
- Okos mobilitás
- Okos életkörülmények (humán szolgáltatások)
- Okos környezet

- Okos gazdaság

A digitális átállás menetrend a digitális átállást készíti elő, a folyamatra történő felkészültség alapján történik a célok megfogalmazása és rendszerezése.

I. Előkészítés

A ***lakosság digitális kompetenciájára*** vonatkozóan végzett online kérdőíves felmérés alapján a kitöltők mindegyike rendelkezik okos eszközzel (alapvetően okostelefonnal), naponta használ internetet munkavégzésre és/vagy tanulásra. Az online felméréssel természetesen nem érhetők el azok, akik nem aktívak a digitális világban, az ő arányukra friss felmérés nem áll rendelkezésre.

A városban összesen több mint 20.000 vezetékes internetelőfizetést tartanak számon, ami jelentős növekedést jelent az elmúlt 5 évben. Ez alapján a lakások közel kétharmadában van internetelőfizetés.

Somogy vármegye egésze viszont az ország rosszul ellátott térségei közé tartozik, 1000 lakosra csak 289 előfizetés jut, 10%-kal elmarad az országos átlagtól, a megyei rangsorban a második legalacsonyabb.

Kaposváron a digitalizáció alapszinten megjelenik a legtöbb közszolgáltatás esetében, azonban a digitális átállás összehangolt módon még nem indult meg a ***közfeladatok ellátása*** terén. Mindazonáltal az elmúlt évek jelentősebb fejlesztései során a digitalizáció irányába mutató elemek is megvalósításra kerültek (pl. utastájékoztató rendszerek fejlesztése az intermodális közösségi közlekedési központban, közügyek digitális ellátásának lehetőségének folyamatos bővülése).

A ***megvalósult digitális fejlesztések*** elsődlegesen a közszolgáltatások felhasználóinak kényelmét szolgálják. Kiemelhető a közösségi közlekedés ellátottsága, ahol dinamikus utastájékoztató rendszer, a megállókban, illetve a járműveken rendelkezésre álló berendezésekkel (az üzemeltetéséhez szükséges diszpécserközponttal) kerül kialakításra, illetve digitálisan elérhető a menetrend is. A közterületi fizető parkolók esetében mobilfizetési lehetőség is elérhető. Egyelőre alacsony számban, de rendelkezésre állnak villámtöltők, illetve kísérleti jelleggel okos zebrát is kiépítettek.

A közmű-, illetve humán közszolgáltatások esetében az online ügyintézés, illetve az online díjfizetés lehetősége a legtöbb esetben elérhető, illetve az önkormányzathoz kapcsolódó közügyek jelentős része (több mint 40 féle ügytípus) intézhető digitálisan. A lakosság egyre nagyobb része igénybe is veszi ezen lehetőségeket (a COVID-19 járvány ezt a trendet erősítette), azonban az átállás csak viszonylag lassan történik meg (az online kérdőíves felmérés kitöltői körében is jelentős volt azok száma, akik a postai, vagy személyes ügyintézést, csekken történő díjfizetést előnyben részesítik előnyben).

A közvilágítási rendszer korszerűsítése is megtörtént. A LED-es lámpatestek felszerelésével lehetőség nyílik azok fényerejének szabályozására.

Az oktatási és nevelési intézmények mindegyike rendelkezik számítógéppel, illetve internetkapcsolattal. Az iskolákban alkalmazott eszközök száma, bár nem növekszik dinamikusan az elmúlt években, de az egy számítógépre jutó diákok száma így is 9-ről 7-re csökkent az elmúlt hat évben.

A ***városi alapinfrastruktúra*** esetében kiemelhető, hogy az internetellátás egyetlen törzsvonalon keresztül történik, ami az ellátás biztonságát csökkenti. A bizonytalanság olyan mértékű, hogy gátolja a helyi vállalkozások egyes nyilvántartási, irányítási folyamatainak digitalizációját, felhő alapú rendszerekre való átállását.

További problémát jelent az optikai hálózat hiánya a város jelentős részén (így a polgármesteri hivatal épületében is), ami jelentősen megnöveli a nagy sebességű internetkapcsolat költségét.

Kaposvár elkészítette 2050-ig tartó időtávra szóló ***SMART City stratégiáját***, amely elsődlegesen az energetikai fejlesztési lehetőségeket veszi számba.

II. A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek és céljainak meghatározása

Kaposváron a digitális átállás során a közszolgáltatások fejlesztése, a vállalkozások, illetve a lakossági digitális fejlesztések támogatása egyaránt fontos terület.

A legfontosabb háttérinfrastruktúra fejlesztés a szélessávú hálózat bővítése, az ellátás biztonságának növelése. Ehhez lakossági szemléletformálásnak is kell csatlakoznia annak érdekében, hogy az átállás előnyei tudatosuljanak, azokat minél jobban ki tudják használni.

Ezen, az általános felkészültséget javító fejlesztések alapozzák meg az egyes digitalizációs területeken végrehajtható beavatkozásokat. Az azonosított beavatkozási területek és a háttérinfrastruktúra fejlesztése között az alábbi összefüggések azonosíthatók:

Beavatkozási területek	Szükséges háttérinfrastruktúra fejlesztés
Okos gazdaság	Elsődleges szempont a szélessávú hálózat bővítése, az ellátásbiztonság növelése.
Okos környezet	A dimenzióhoz kapcsolódó fejlesztések célja a lakosság digitális kompetenciáinak
Okos mobilitás	Digitális eszközökkel felszerelt járművek, megállók, online forgalomirányítás.
Okos emberek	A lakosság felkészültségének javítása a fejlesztett háttérinfrastruktúra által lehetővé váló bővülő szolgáltatások igénybevételéhez.
Okos kormányzás	Alapvetően a háttérinfrastruktúra fejlesztése (szélessávú hálózat bővítése) szükséges a szolgáltatások bevezetéséhez, de a dolgozók, illetve felhasználók digitális kompetenciáinak növelése is szükséges a hatékony működéshez.
Okos életminőség	A szélessávú hálózat bővítése elengedhetetlen a közszolgáltatások digitalizációja szempontjából, míg a felhasználók képzése egyes területeken szintén elengedhetetlen (pl. szociális ellátások).

A digitális átállás egy alapvető cél, amelynek lényege, hogy ahol lehetséges történjen meg a digitális technológiai megoldások alkalmazása a város társadalmi, gazdasági és

környezeti kihívásainak kezelése, a helyi lakosság elégedettségének és életminőségének növelése érdekében. A digitalizáció, a digitális átállás szinte minden, az FVS által megfogalmazott részcél eléréséhez fontos eszközt jelent.

A gazdasági húzóágazatok megerősítését, valamint az innovációt, illetve a sokoldalú foglalkoztatást a digitális megoldások irányába történő elmozdulás intenzíven tudja támogatni a digitális átállás menetrend. Itt kell megemlíteni az okos gazdaságot, amely magába foglalja a tudományos parkok, szervezetek infrastruktúra fejlesztését, innovatív városüzemeltetési megoldások használatát, digitális eszköz-ellátottság javítását vagy az együttműködések digitális koordinációját, és melynek keretében a város számos projekt megvalósítását tűzte ki a 2021-2027-es támogatási időszakra. Az ***okos gazdaság*** dimenzióban a cél, az eddigi megoldások tovább építése, rendszerbe szervezése, illetve a megfelelő technológiai háttér kialakítása a felhasználói kompetencia fejlesztésére.

- Kaposvári Tudományos Park létrehozása – célja a kutatás-fejlesztési és innovációs feladatok megoldására megfelelő technológiai háttér biztosítása. Ennek keretében a tervezett hadiipari technológiák meghonosításán túl a dual-use (polgári-katonai) kutatások és fejlesztési lehetőségek támogatását biztosító beruházások és az egyediséget hordozó lehetőségek installálását tűzi ki prioritásként.

- Mikro-, kis- és középvállalkozások, STARTUP-ok fejlesztése (telephely, technológia, eszköz, piacra jutás, inkubáció) A helyi vállalkozások fejlesztései is a robotizáció, a konkrét tevékenységre jellemző okos megoldások alkalmazása irányába mutatnak, a legtöbb ágazatban csak így tudják megőrizni versenyképességüket.

- Integrált agrárprogram - A digitális agrár megoldások mára a kényelmi funkciókon túl versenytényezőkké is váltak. Az Európai Unió közös agrárpolitikájában kiemelt szerepe van a környezet védelmének, amelynek egyik megnevezett eszköze a precíziós mezőgazdasági termelés.

Egy következő részcél, a térségi elérhetőség és belső mobilitási feltételek javítása tekintetében például a közösségi közlekedés terén alkalmazott okos, illetve digitális megoldások emelhetők ki, melyeket az ***okos mobilitás*** dimenzió foglal össze. A dimenzióban a várostérségi kiterjeszthetőség lehetősége, illetve az eddigi megoldások tovább építése a legfőbb feladatok. A tervezett projekteket az alábbi felsorolás tartalmazza:

- Közösségi közlekedés fejlesztése Kaposváron II. ütem elektromosbuszok beszerzésével - Utasszámláló rendszer kiépítése a buszokra: minden buszra legalább 98%-os megbízhatóságú pillanatnyi utasszámot is tudó rendszer, összekötött adatbázis a buszközlekedési adatokkal (GPS alapú).

- Közszolgáltatások fejlesztése - eszközállomány cseréje, infrastrukturális fejlesztések Javasolt új név: SMART közösségi közlekedésfejlesztés - Dinamikus utastájékoztató rendszer továbbfejlesztése, elektronikus jegyrendszer kialakítása, e közlekedés feltételeinek további fejlesztése

Ezen fejlesztések az energetikailag „megújuló” város koncepciójához, mint részcélhoz is kötődhetnek, itt azonban az okos hálózatok kiépítésétől, a megújuló energiaforrásokra való átállástól várható a legnagyobb előrelépés.

A turisztikai desztináció megerősödése tekintetében a SMART-megoldásokra alapozó, digitális vetülettel rendelkező kulturális, művészeti, turisztikai kínálat emelhető ki, valamint az aktív és egészséges város megteremtését támogató intézkedéseknél a lakosság

szemléletformálásának hatékony eszközei említhetők meg. Az ***okos környezet***, kialakítása elengedhetetlen dimenzió a digitális átállás menetrend megvalósításakor, melynek céljai az alapozás, humán felkészültség továbbfejlesztése a szolgáltatóknál, a lakosság megtartóképessége, nyitottsága. Az alábbi projektek tervezettek Kaposváron:

- Szélessávú internet elérhetőség további bővítése - Kaposvár városának és ipari szereplőinek a fejlődéséhez elengedhetetlen az 5G kiépítése. A mindennapokban, az üzleti tevékenységek során, a gyártások során, előnyt biztosít a mobilhálózatok sebessége, főleg a válaszidő vagy késleltetés (latency).

- Logisztikai raktárközpont megvalósítása - Az áruforgalmi központ (ellátó-elosztó funkció) kialakítása. Tervezetten ez a központ korszerű információs, kommunikációs és irányítási rendszerekkel fog rendelkezni.

- Műszaki képző és virtualizációs központ - Digitális Élményközpont – kialakítása-A programok tekintetében terveznek kialakítani egy okostanteremet, szakköröket, felkészítőket, nyíltnapokat, családi napokat, felnőttképzést, pedagógus képzést, ismeretterjesztést, valamint nyári táborok szervezését.Az időskorúak számára is terveznek bemutatókat, ahol a digitalizáció által nyújtott szolgáltatások és lehetőségek felhasználására készíti fel őket.

- Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése - A gyűjtemény korszerű elhelyezésével teremthető meg nagyközönség előtti virtuális és valós idejű bemutatása a múzeum állandó kiállításainak megújításával (természettudományi, régészeti, néprajzi, történeti és képzőművészeti) és még szélesebb közönség elé tárva a gyűjteményi anyag folyamatos digitalizálási munkálataival, amely szolgálja a vagyonvédelmet, állományvédelmet, a kutatást és a helyi turizmus fejlesztését.

A lakosság, azaz az ***okos emberek***, által megvalósított okos fejlesztések, illetve a lakosok digitális átállásra való felkészítése több módon is szolgálja a városi célok elérését. A háztartásokban megvalósított okos fejlesztések elsősorban az energiahatékonyság növelésében, a fogyasztás mérséklésében játszhatnak szerepet az általános életminőség javulás mellett. A lakosok digitális kompetenciáinak fejlesztésével egyrészt a közszolgáltatások digitális ellátásának, a digitális ügyintézés lehetőségei bővülnek, másrészt a foglalkoztathatóság, a képzések színvonalának növelése is lehetővé válik. A város számos projektet tervezett az elkövetkezendő 2021-2027-es időszakra:

- Kaposvári Egyetem K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése - célja az ország magas presztízsű, a tudományt és a társadalmat egyaránt szolgáló, nemzetközi színvonalú kutató-fejlesztői központjának továbbfejlesztése, a szükséges infrastrukturális fejlesztésekkel, eszköz modernizációval.

- Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés - Eötvös Loránd Műszaki Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája, és Kollégiuma, Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakgimnáziuma komplex fejlesztése, korszerűsítése, eszközállomány fejlesztése, IT labor létrehozása, mely lehetővé teszi a feltörekvő generációk megfelelő informatikai képzettségének elérését

- Digitális társadalom, digitális átállás, innováció - Digitális edukációs terv, digitális átállás, a jövő gazdasági és társadalmi igényeire felkészült fiatalság kinevelése, innovatív pályaorientáció, képzési rendszerek, fiatalok vállalkozói kompetencia fejlesztése, innovációs versenyek és rendezvények, a reáltudományok

népszerűsítése, élményalapú nevelési-oktatási programok és táborok, vállalkozói igények becsatornázása a fiatalok képzésébe, felkészítésébe.

Az önkormányzat az ***okos kormányzás*** jegyében konkrét, digitális infrastruktúra fejlesztési céljai között a Polgármesteri Hivatal informatikai rendszerének korszerűsítését, digitális megoldásokra való felkészítését, a városi smart kialakítását (okos mérők, okos épületek), illetve a szélessávú internetkapcsolat javítását jeleníti meg, konkrét projektjei az alábbiak:

- SMART fejlesztések - Smart mérések magvalósítása (távhő, víz, áram, gáz), távfűtés automatizálás, távfelügyeleti rendszer kialakítása. SMART BUILDING (Aréna, Uszoda, Színház)
- Térinformatikai fejlesztések - A teljes rendszer célja egy olyan városüzemeltetési és önkormányzati térinformatikai rendszer bevezetése, ami megkönnyíti a műszaki, karbantartási, beruházási, fejlesztési folyamatok adminisztrációját, visszakereshetőségét, ahhoz grafikus támogatást ad.

Az okos kormányzás célja az eddigi megoldások továbbfejlesztése, rendszerbe szervezése, amihez elengedhetetlen az intézményi és felhasználói kompetencia fejlesztése.

A város a humán szolgáltatások továbbfejlesztését minden területen céljának tekinti a következő időszakban, melynek egyik fontos eszköze a szolgáltatások ellátásának digitális eszközökkel való támogatása, ezáltal az „***okos életkörülmények***” javítása. A digitális eszközök alkalmazása egyrészt hatékonyabb feladatellátást biztosít az intézmények számára, másrészt a szolgáltatások igénybevevői is magasabb színvonallal találkozhatnak.

A dimenzióhoz kapcsolódó konkrét beavatkozások a következők:

- Az egészségügyi alapellátó rendszer infrastrukturális fejlesztése, eszközpark korszerűsítése, oktatási és egészségügyi intézmények infrastruktúrájának, valamint szolgáltatásainak fejlesztése
- Bölcsődei, valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása érdekében infrastrukturális fejlesztések, szolgáltatások minőségének javítása, bővítése
- Szociális alapellátás infrastrukturális fejlesztése

III. A digitális átállás menetrend ütemezése

A város számos digitális átálláshoz kapcsolódó projektet tervezett az előző pályázati ciklusban is, mely tendenciát egy okos város kialakítása érdekében a 2021-2027-es időszakban tovább kíván folytatni. A 2021-2027 időszakban tervezett, folyamatban levő és megvalósult projektek az alábbiak:

- Műszaki képző és virtualizációs központ - Digitális Élményközpont - kialakítása
- Közösségi közlekedés fejlesztése Kaposváron II.-III. ütem elektromosbuszok beszerzésével
- Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése
- Kaposvári Tudományos Park létrehozása

- Szélessávú internet elérhetőség további bővítése
- Mikro-, kis- és középvállalkozások, STARTUP-ok fejlesztése (telephely, technológia, eszköz, piacra jutás, inkubáció)
- Kaposvári Egyetem K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése
- Integrált agrárprogram
- Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés
- SMART fejlesztések
- Energiamodernizációs beruházások
- Közszolgáltatások fejlesztése - eszközállomány cseréje, infrastrukturális fejlesztések Javasolt új név: SMART közösségi közlekedésfejlesztés
- Térinformatikai fejlesztések
- Kaposi Mór Oktatókórház fejlesztése
- Logisztikai raktárközpont megvalósítása
- Digitális társadalom, digitális átállás, innováció

7 Finanszírozási terv

7.1 Elérhető és bevonható források számbavétele

Kaposvár Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának megvalósítása több finanszírozási forrás összehangolt igénybevételét igényli. A tervezett beavatkozások léptéke és eltérő szakmai tartalma miatt az uniós és hazai támogatások, az önkormányzati saját források, az állami beruházások, továbbá – a megfelelő projektek esetében – a piaci szereplők befektetései és finanszírozási konstrukciói együttesen vehetők számításba.

A 2026. évi felülvizsgálat során a finanszírozási környezet áttekintését már az elfogadott 2021–2027-es programdokumentumok és a megjelent felhívások alapján szükséges elvégezni. A stratégia projektlistája fejlesztési igényeket és tervezett beruházásokat rögzít; a feltüntetett lehetséges forrás nem tekinthető automatikusan rendelkezésre álló vagy megítélt támogatásnak. A projektekhez rendelt finanszírozási megoldások ezért az előkészítéssel, a finanszírozási döntésekkel és a költségbecslések aktualizálásával párhuzamosan pontosítandók.

Uniós források

Magyarország és az Európai Unió 2022. december 22-én elfogadta a 2021-2027-es időszakra vonatkozó Partnerségi Megállapodását, így a támogatások kereteit biztosító Operatív Programok jóváhagyásra kerültek. Az ország az uniós szakpolitikai célkitűzések mindegyikékhez kapcsolt operatív programot az alábbiak szerint:

Szakpolitikai célkitűzés	OP kapcsolódás	Finanszírozó alap
PO1 Versenyképesebb és intelligensebb Európa	GINOP Plusz DIMOP Plusz MAHOP Plusz	ERFA EMFF
PO2 Zöldebb Európa	KEHOP Plusz IKOP Plusz MAHOP Plusz DIMOP Plusz	ERFA Kohéziós Alap
PO3 Jobban összekapcsolt Európa	IKOP Plusz DIMOP Plusz	ERFA Kohéziós Alap
PO4 Szociálisabb és Befogadóbb Európa	EFOP Plusz GINOP Plusz TOP Plusz DIMOP Plusz	ESZA+ ERFA
PO5 A polgárokhoz közelebb álló Európa	TOP Plusz GINOP Plusz	ERFA

150. táblázat: Az EU szakpolitikai célkitűzései és az Operatív Programok kapcsolódása

Kaposvár MJV középtávú céljai, az ezek elérésére tervezett beavatkozások a szakpolitikai célkitűzések mindegyikét segítik, ennek megfelelően várhatóan több operatív programból lehetséges lesz finanszírozni azokat.

Az operatív programokon keresztül lehívható források mellett számos közvetlen uniós támogatás is rendelkezésre áll a településfejlesztési célok elérésére. Ezeken részben az önkormányzat maga, részben intézményei, vagy a városban működő közintézmények, vállalkozások tudnak önmagukban, vagy konzorciumban, európai szintű projektek részeseként vissza nem térítendő, vagy részben visszatérítendő forrásokra pályázni (pl. HORIZON Europe program, URBACT IV).

Különleges lehetőséget jelent a Helyreállítási Alapból finanszírozott Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF), melynek számos komponense finanszírozhat Kaposváron és térségében is fejlesztéseket.

Hazai források

A hazai támogatások jelentős részét finanszírozták a város által megvalósított fejlesztéseknek a korábbi támogatási időszakban is.

Közülük a legnagyobb léptékű a Modern Városok Program, amelyből eredetileg 2025-ig lehetett beruházásokat finanszírozni, de számos területen elérhetőek ágazati fejlesztési források is (pl. Nemzeti K+F+I alap, Magyar Turisztikai Ügynökség (Kisfaludy Program) és Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ turisztikai támogatásai, stb.).

Jelentős hozzájárulást jelentenek a város energetikai céljainak eléréséhez az energiahatékonysági beruházásokra, illetve megújuló energiaforrások, háztartási kiserőművek telepítésére rendelkezésre, illetve arra is felhasználható állami támogatások.

Az önkormányzat az elmúlt évek tapasztalatai alapján saját forrásaiból évente 5-700 millió Ft-ot tud fejlesztésekre fordítani. Jelentősebb hitelfelvételt, vagy kötvénykibocsátást a város a fejlesztési projektek megvalósítására nem tervez.

Piaci szereplők

Az önkormányzat folyamatosan keresi a lehetőségét annak, hogy egyes, a településfejlesztési célok elérését segítő fejlesztések megvalósításában piaci szereplőket vonjon be.

7.1.1 Aktorok, meghatározó szereplők

Kormányzati szereplőknek, állami szervezeteknek elsősorban az Operatív Programokból, illetve hazai támogatási forrásokkal megvalósuló beavatkozásoknál, a nagy léptékű infrastrukturális fejlesztéseknél, illetve a projektek megvalósítását segítő kormánydöntések előkészítésében van szerepe az alábbiak szerint:

- Vidék- és Településfejlesztési Minisztérium, Nemzeti Fejlesztési Központ: koordináló szervezeti feladatok; GINOP Plusz, TOP Plusz, KEHOP Plusz, EFOP Plusz, IKOP Plusz, DIMOP Plusz
- Agrár- és Élelmiszergazdaságért Felelős Minisztérium: MAHOP Plusz, agrár- és vidékfejlesztési programok
- Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH): a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alaphoz kapcsolódó kutatás-fejlesztési és innovációs támogatások kezelése.
- Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ), Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ: turisztikai, aktív turisztikai és ökoturisztikai fejlesztések

- Magyar Közút Nonprofit Zrt., MÁV-csoport: országos és térségi közúti, illetve vasúti infrastruktúra-fejlesztések
- NIPÜF: ipari parkok fejlesztése.
- Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE), Pécsi Tudományegyetem (PTE), Óbudai Egyetem: felsőoktatási infrastruktúra, képzési kapacitások

A várostérségbe tartozó önkormányzatokkal egyes, a településeket közvetlenül érintő projektek kapcsán (pl. Taszár – repülőtér hasznosítása, Deseda-tó – Magyaregres, Somogyaszaló), illetve térségi jelentőségű projektek tervezése, megvalósítása során történik szorosabb együttműködés.

Magánforrások bevonása elsősorban a gazdaságfejlesztési, adott esetben az energetikai projektek, programok megvalósítása során történik meg.

7.1.2 Kitekintés

Somogy vármegye fejlesztési elképzeléseiben természetesen kiemelt helyen szerepel a megyeszékhely, Kaposvár és várostérségének fenntartható fejlesztése. Mind a megye Területfejlesztési Koncepciójában és ráépülő Területfejlesztési Programjában, mint a TOP Plusz fejlesztéseket megalapozó Integrált Területi Programban önállóan jelenik meg a megyeszékhely és környezet, mint speciális eszközökkel fejlesztendő térség. Az ITP: 12 574 000 000 Ft ERFA és 1 824 600 000 Ft ESZA forrást allokált a város számára TOP Plusz támogatásból megvalósuló projektekre, a Területfejlesztési Program azonban nem jelez a város számára dedikált forrásokat (illetve célkitűzéseket). A Program megyei szintű prioritásait és tervezett beavatkozásait a 2.1.2-es fejezet mutatja be.

7.1.3 Egyéb kötöttségek és lehetőségek

Mivel a 2021-2027-es támogatási időszak forrásait meghatározó dokumentumok az FVS készítésekor még nem kerültek elfogadásra, a jelen startégiában szereplő üzleti terv csak előzetes tervként volt értelmezhető. Az üzleti terv részletes kidolgozása az FVS népszámlálási adatokon alapuló frissítése során történt meg.

7.2 Az üzleti modell bemutatása

7.2.1 Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenziónként összegezve

A beavatkozások kidolgozottsága nem engedte meg, hogy a stratégia első verziójában részletes üzleti modell kerüljön kidolgozásra. Az alábbiakban a beavatkozások jellemzőinek fejlesztési dimenziónként történő összegzését mutatjuk be, a dimenziók tervezett beruházási költségét a 2026-ban rendelkezésre álló adatok alapján frissítettük:

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	101 460 000 000 Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	A prosperáló dimenzióhoz tartozó beavatkozások elsődleges célja a város gazdaságának fejlesztése, illetve az ehhez szükséges feltételek biztosítása. Ennek megfelelően a dimenzióhoz köthető beavatkozások többségénél elvárás a bevételek, jövedelmek generálása.
Források	A fejlesztések megvalósításához különböző, részben akár visszatérítendő források lehetnek felhasználhatók a konkrét beruházás típusától függően (operatív programok, közvetlen EU források, költségvetési támogatások egyaránt)

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Finanszírozás elemek aránya	projektelőkészítés során lesz meghatározható
Várható vagy elvárt eredmények	A tervezett beruházások a város és térségének gazdaságának számos területét érintik (ipar, turizmus, kereskedelem, innováció), ezen szektorok fejlődése egyenként is elvárt eredmény. Összességében a dimenzió beavatkozásainak elvárt eredménye a város és térségének lakói számára képzettségüknek megfelelő munkahelyek biztosítása, illetve ezzel párhuzamosan a vállalkozások számára megfelelő képzettségű szakembereké.
Kockázatok	A tervezés jelenlegi szakaszában az elsődleges kockázatot a megvalósításhoz szükséges források rendelkezésre állása jelenti.
Érdekeltek	Gazdasági szereplők, oktatási intézmények, lakosság, munkavállalók, önkormányzat

151. táblázat: Prosperáló város dimenzió üzleti modellje

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	45 535 796 072 Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	A dimenzióhoz egyaránt kapcsolódnak pénzügyi megtérülést, jövedelmet generáló fejlesztések (elsősorban energiahatékonyság, megújuló energiaforrásokból történő energia előállítás, hulladék hasznosítás), illetve olyan közszolgáltatások fejlesztése, melyek a várost zöld átállásban segítik, azonban pénzügyi bevételeket nem generálnak közvetlenül.
Források	A tervezett beavatkozások elsődlegesen EU forrásból valósulhatnak meg (főként operatív programokból, de közvetlen támogatásokon keresztül is), kisebb részben kormányzati programok segítségével.
Finanszírozás elemek aránya	projektelőkészítés során lesz meghatározható
Várható vagy elvárt eredmények	A zöldülő város dimenzió eredményei elsősorban a város klímaváltozáshoz való adaptációjában, illetve a klímaváltozás mérséklésében nyilvánulnak meg.
Kockázatok	A tervezés jelenlegi szakaszában az elsődleges kockázatot a megvalósításhoz szükséges források rendelkezésre állása jelenti.
Érdekeltek	Lakosság, szolgáltatók, önkormányzat

152. táblázat: Zöldülő város dimenzió üzleti modellje

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	13 800 000 000 Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	A digitális megoldások alkalmazásának elterjesztése sok területen javítja a működés hatékonyságát, ezzel az üzemeltetési költségek esetében megtakarítást okozva.
Források	A tervezett fejlesztések finanszírozása várhatóan operatív programokból lehetséges.
Finanszírozás elemek aránya	projektelőkészítés során lesz meghatározható
Várható vagy elvárt eredmények	A beavatkozások eredményeként javul a közszolgáltatások ellátásának hatékonysága azáltal, hogy egyre több tényező válik digitális eszközökkel mérhetővé, megkönnyítve így a tervezést, döntéseket, okos megoldások kerülnek bevezetésre, illetve egyre több helyen tudnak a felhasználók digitális megoldásokat választani.
Kockázatok	A tervezés jelenlegi szakaszában az elsődleges kockázatot a megvalósításhoz szükséges források rendelkezésre állása jelenti.
Érdekeltek	Önkormányzat, lakosság, szolgáltatók, vállalkozások

153. táblázat: Digitális város dimenzió üzleti modellje

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	94 677 608 028 Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	A dimenzióhoz tartozó beavatkozások jellemzően nem jövedelem termelők, egyes, elsődlegesen kulturális, vagy egészséges életmódot segítő szolgáltatások esetében indokolt lehet a szolgáltatás igénybevételéért díjat felszámolni.
Források	A beavatkozások jellegétől függően eltérő finanszírozási formák vehetők számításba. Az operatív programokhoz illeszkedő fejlesztések esetében EU támogatás igénybevétele, egyéb esetben a központi költségvetésből, illetve állami programokból történhet a finanszírozás. Lehetőség van magántőke bevonására is olyan fejlesztéseknél, amelyek a gazdaság igényeit szolgálják ki (munkaerő)
Finanszírozás elemek aránya	projektelőkészítés során lesz meghatározható
Várható vagy elvárt eredmények	A beavatkozások megvalósításától az várható, hogy az életminőség olyan mértékben emelkedik Kaposváron, hogy vonzóvá váljon más hasonló településekhez képest, a népességszám csökkenése megálljon.
Kockázatok	A tervezés jelenlegi szakaszában az elsődleges kockázatot a megvalósításhoz szükséges források rendelkezésre állása jelenti.
Érdekeltek	Lakosság (kiemelten a hátrányos helyzetű, leszakadó városrészeket), munkavállalók, vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzat

154. táblázat: Megtartó város dimenzió üzleti modellje

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	419 788 463 000 Ft
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	Az alapvető infrastruktúra fejlesztésére irányuló beruházások nagyobb része közvetlen bevételeket nem generál, kisebb részt azonban fizetős szolgáltatás kapcsolódik hozzá (pl. útdíj, parkolási díj).
Források	A beavatkozások többségére elérhető lehet uniós forrás, az ezen kívüli beruházásokat központi költségvetési támogatásból lehet megvalósítani.
Finanszírozás elemek aránya	projektelőkészítés során lesz meghatározható
Várható vagy elvárt eredmények	A dimenzióhoz tartozó fejlesztések alapvetően a városi és várostérségi infrastruktúra megújítását célozzák, javítva ezzel a lakosok városi környezettel való elégedettségét, illetve jó alapot biztosítva a gazdaság, közszálgatások színvonalának emelésére.
Kockázatok	A tervezés jelenlegi szakaszában az elsődleges kockázatot a megvalósításhoz szükséges források rendelkezésre állása jelenti.
Érdekeltek	Lakosság, vállalkozások, szolgáltatók, önkormányzat

155. táblázat: Kiszolgáló város dimenzió üzleti modellje

Megvizsgálandó szempontok	*Tervezett beruházási költség (Ft)*
Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	101 460 000 000
Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	42 035 796 072
Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	13 800 000 000
Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	94 677 608 028
Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	419 788 463 000
FVS összesített tervezett beruházási költsége	**671 761 867 100**

156. táblázat: Az FVS tervezési dimenzióihoz rendelhető beavatkozások beruházási költsége

7.2.2 A finanszírozási és fenntartható üzemeltetési terv összefoglalója

A városi szintű, illetve az egyes dimenziókhoz kapcsolódó célok elérését segítő beavatkozások kapcsán egyenként is szükséges feltárni a lehetséges finanszírozási forrásokat, a megvalósítás, üzemeltetés kockázatait, a megvalósításban potenciálisan résztvevő szereplőket, illetve a fejlesztések haszonélvezőit.

A fejlesztések tervezésekor, megvalósításukról való döntéshozatal során szükséges azon paraméterek áttekintése, amelyek elsődlegesen befolyásolják a projektek fenntarthatóságát. Ezek elsődlegesen:

- időtáv (megvalósítás, fenntartási időszak, üzemeltetés)
- beruházási és üzemeltetési költségek
- várható bevételek
- externális hatások
- a projekt eredményeinek esetleges későbbi értékesíthetősége.

Mivel mind a támogatások struktúrája, mind a projektek műszaki tartalma kidolgozás alatt áll, az FVS-ben szereplő információk nem teljesek, nem tekinthetők véglegesnek. A finanszírozási terv kidolgozása, pontosítása a projektek előkészítésével párhuzamosan folyamatosan történik.

Az aktuálisan elérhető információkat tartalmazó táblázatot a stratégia 8.3-as melléklete tartalmazza.

7.3 Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

A projektcsatorna fejlesztés intézményesítése a fejlesztési források rendszerének kialakulásával, a tervezett beavatkozások tartalmának pontosabbá válásával történhet meg. Ennek megfelelően a fejezet kitöltése az FVS népszámlálási adatokkal való frissítése során kerül kitöltésre.

8 Mellékletek

8.1 Antiszegregációs Terv

8.1.1 Helyzetelemzés és értékelés

8.1.1.1 A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése

Kaposvár Megyei Jogú Város érvényben lévő Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) öt veszélyeztett célcsoportra vonatkozóan tárja fel a meglévő problémákat, tesz javaslatokat azok kezelésére:

- Romák és mélyszegénységben élők;
- gyermekek;
- nők;
- idősek;
- fogyatékossággal élők.

A HEP az egyes célcsoportok problémái kapcsán az alábbi fejlesztési lehetőségeket emeli ki. Ezen fejlesztések döntő többségében az elmúlt időszakban önkormányzati és EU-s források felhasználásával jelentős előrelépések történtek. Az eredmények fenntartásához, a hatások maximalizálásához azonban elengedhetetlen a programok folytatása a következő időszakban is.

Célcsoport	Azonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek	Előrehaladás
Romák és mélyszegénységben élők;	roma integráció	Programok a roma családok integrációjának elősegítése érdekében	Korábbi programokban szerepelt, folytatása szükséges.
	rossz egészségi állapot	egészséggel kapcsolatos helyes információk átadása, kihelyezett szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrző programok lebonyolítása	Korábbi programokban szerepelt, folytatása szükséges.
	alacsony képzettségi szint, információ hiány	szociális szövetkezeten belüli foglalkoztatás, foglalkoztatási paktum	Korábbi programban szerepelt, megyei hatáskörbe került át.
	alacsony komfortfokozatú bérlakások	Alacsony komfortfokozatú bérlakások felújítása, komfortfokozat növelése, új épület komfort nélküliek kiváltására	Saját forrásból is történt fejlesztés, folytatása elsősorban a Donner akcióterületen szükséges.

Célcsoport	Azonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek	Előrehaladás
Gyermekek;	jelzőrendszer nem megfelelősége	Jelzőrendszer erősítése, együttműködés javítása, szakmaközi megbeszélések, esetkonferenciák és esetmegbeszélések megtartásával	Korábbi programokban szerepelt, folytatása szükséges.
	iskolai lemorzsolódás, iskola elhagyás	Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység kiépítése, szakmaközi együttműködés kialakítása	Korábbi programokban szerepelt, folytatása szükséges.
	szenvedély-betegségek, függőségek okozta hátrányok	Prevenciós programok szervezése, Információs Pontok működtetése	Korábbi programokban szerepelt, folytatása szükséges.
	korai fejlesztő tevékenységet igénylő gyermekek	korai fejlesztést támogató pályázatok feltérképezése,	Korábbi programokban szerepelt, folytatása szükséges.
	önkormányzati óvodák nem teljeskörűen akadálymentesek	köznevelési intézmények komplex akadálymentesítése	Ahol intézményfejlesztés megvalósult, annak része volt akadálymentesítés is. Továbbiakban is bármilyen fejlesztés részeként szerepeltetni tervezett.
	hátrányos helyzetű gyermekek számára továbbtanulási lehetőségek	szociális támogatások nyújtása (beiskolázási segély, időszaki támogatás, ösztöndíjak)	Önk. támogatások vannak
	beiskolázáshoz szükséges anyagi források hiánya	szociális támogatások nyújtása (beiskolázási segély, időszaki támogatás, ösztöndíjak)	Önk. támogatások vannak
	speciális diéta magas költségei	szociális támogatások nyújtása (beiskolázási segély, időszaki támogatás, ösztöndíjak)	Önk. támogatások vannak
Nők;	nőket ért hátrányok a munkavállalás során	Részmunkaidős foglalkoztatás segítése, képzések/ átképzések szervezése ezekkel kapcsolatos pályázatok figyelése,	Folyamatos
	nehezen veszik igénybe a köz-, és kulturális szolgáltatásokat tömegközlekedés hiányában	intézmények akadálymentesítése, tömegközlekedés igénybevételének támogatása	Folyamatos
	családon belüli erőszak	krízis ambulancia működtetése, társadalmi szemlélet formálás	Korábbi programokban szerepelt, folytatása szükséges.
	nehéz a közlekedés babakocsival (intézményekben)	intézmények akadálymentesítése	Aluljáró akadálymentesítése megtörtént, városi buszok alacsony padlósak. Intézményekben egyéb fejlesztésekhez kapcsolódóan tervezett további akadálymentesítés.

Célcsoport	Azonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek	Előrehaladás
Idősek;	az Alzheimer korral, időskori demenciával élők számának növekedése, a gondozásukkal felmerülő problémák a betegeket ellátó családokban	demenciával élők és családjuk elérése, támogatása, „Alzheimer café”	Folyamatos
	mozgás szegény életmódból kialakuló egészségromlás	„Kortalan Torna” program, szűrőprogramok	Folyamatos
	magas gyógyszerköltségek	Gyógyszertámogatás, Támogatás „Idősek Világnapjára”	Folyamatos
	idős és szociálisan rászoruló személyek	Gyógyszertámogatás, Támogatás „Idősek Világnapjára”	Folyamatos
Fogyatékossággal élők	igénybevevői út nehézsége	Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság Családsegítő és Gyermekjóléti Központja	Fejlesztése folyamatos
	akadálymentesítés hiánya	Az intézmények folyamatos akadálymentesítése	Folyamatos
	kevés akadálymentesített szociális bérlakás	bérlakások akadálymentesítése a lakók szükségletei alapján	Történt akadálymentesítés korábbi programokból, új épületek bevonásával folytatható

157. táblázat: A Helyi Esélyegyenlőségi Programban azonosított problémák és javasolt megoldások

Az Önkormányzat és partnerei, a Kaposvári Roma Nemzetiség Önkormányzat, a Kaposvári Fejlesztési Központ, a Somogy Vármegyei Kormányhivatal, Szövetség a Polgárokért Alapítvány, a Zselic Kertje Szövetkezet, a SzocioNet, az Ökomenikus segélyszervezet és a Borostyánvirág anyaotthon Krízisambulancia felelősek az egyes feladatok megvalósításáért, a szolgáltatások folyamatos biztosításáért.

A HEP több olyan problémát, illetve kezeléséhez szükséges feladatot is megjelöl, melyek elsődlegesen az antiszegregációs terven, illetve az azon keresztül elérhető TOP Plusz forrásokon alapulhatnak. Ezek:

- Roma integráció erősítése;
- mélyszegénységben élők rossz egészségi állapotának javítása;
- alacsony komfortfokozatú bérlakások fejlesztése, komfortfokozatának növelése;

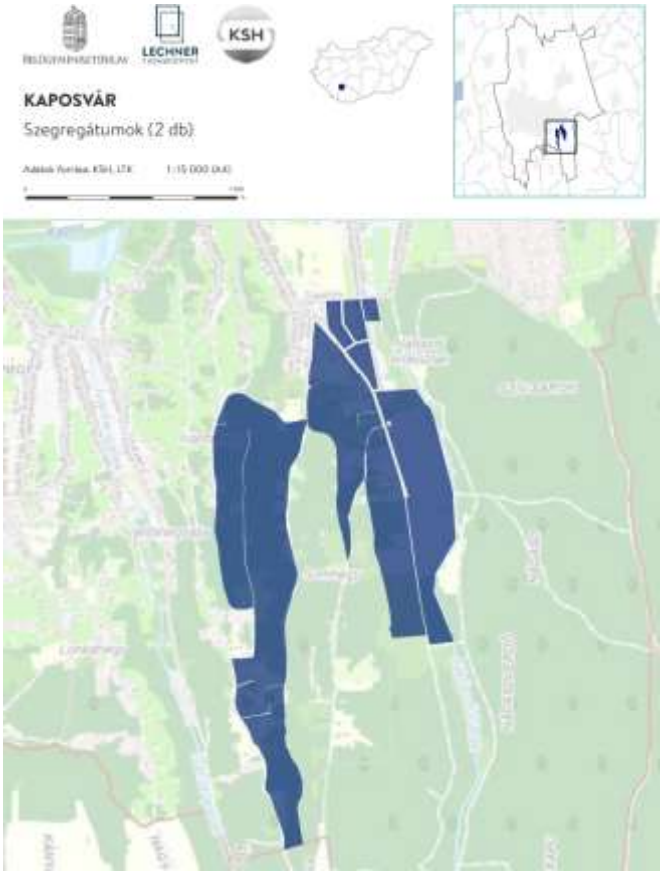
Az egyes szegregátumokban élők életminőségét javítani hivatott, jelen antiszegregációs tervben szereplő fejlesztések a HEP javaslatai alapján kerültek megállapításra.

8.1.1.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a folyamatok értékelése

A szegregátumok lehatárolására a legfrissebb elérhető adatok a 2022-es népszámlálásból származnak. Ezen adatok alapján a KSH 2 szegregátumot jelölt meg, ahol a szegregációs mutató 35% feletti. A KSH települési kartogramja bemutatja, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak, vagyis ahol a szegregációs mutató 35%, illetve e fölötti értéket vesz fel, továbbá, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 30 % feletti, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak.

A lehatárolt két terület eltérően értékelhető tényleges szegregáció szempontjából:

- A Nádasdi utca mentén lehatárolt terület (1-es) lélekszáma (2022-ben 448 fő) alapján a nagyobb szegregátum Kaposváron.
- A 2-es szegregáció Hangyásmál városrészhez kapcsoló külterületi szegregátum. A valós helyzetkép alapján további antiszegregációs beavatkozásokat a város nem tervez a területen.

41. ábra: A 2022-es népszámlálás alapján lehatárolt szegregátumok Kaposváron (forrás: Lechner Tudásközpont)

Bár a 2011-es és 2022-es népszámlálási adatok alapján ez nem jelenthető ki, de a Donner városrész egyes tömbjei egyértelműen a leszakadás jeleit mutatják, illetve a lakótelepeken az egyre idősödő, izolált népesség, illetve az alacsony státuszú lakosság arányának növekedése miatt a közösségek felbomlása észlelhető. A szegregátum kialakulásának megelőzése érdekében itt is szükséges beavatkozások megtétele.

Fentieknek megfelelően az antiszegregációs terv területspecifikus pontjai a Nádasdi utcai és a Cseri út menti, a 2011-es népszámlálás szerinti szegregátumra, illetve továbbra is a szegregátumokhoz hasonlóan kezelendő területre, valamint a Donner területén meglévő rossz állapotú tömbökre fókuszálnak, illetve a város lakótelepein élők segítésére is tartalmaznak beavatkozásokat.

Nádasdi utca

A szentjakabi szegregátum minden adat alapján szociálisan hátrányos helyzetű, telepszerű terület, melyet szinte kizárólag romák laknak. Meghatározó része, a városszövettől elkülönülő, alacsony minőségű, leromlott állagú, sokszor alacsony komfortfokozatú lakásokkal. A területen a lakások állapota magas arányban nem megfelelő: lelakott és

befejezetlen magánházak, „csökkentett” paraméterű bérlakások. A terület egyik része, a korábbi infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően, a településen általánosan kiépített utakkal, járdákkal és tömegközlekedési hálózattal azonos színvonalú közlekedési lehetőség biztosított, azonban a városszövettől elkülönülő részén az utak, járdák állapota leromlott, hiányos, ezáltal a járművel történő megközelítés is nehezebb.

Helyi közösségi közlekedés elérhetősége a területen élők számára csupán néhány perc, illetve a legtávolabbi pontjáról is kb. 10 percet vesz igénybe. Távolsági, helyközi buszjáratok áthaladnak a városrészen, ott le- és felszállás lehetőségét is biztosítva. A vasúti közlekedés szintén elérhető tömegközlekedéssel és gyalogosan is. A városrész határában egy kisebb vasúti megállóhely is működik.

A lakók számára az ingatlan közvetlen közelében és környezetében rendelkezésre áll közösségi hely, gyermekek, fiatalok és felnőttek számára egyaránt, a „NOSTRU” Közösségi Ház és udvara. A város ezen részén és annak közvetlen közelében nincs bevásárlóközpont, szupermarket, nagyobb üzlet, több kisebb magántulajdonban üzemeltetett, elsősorban élelmiszerüzlet, zöldség, gyümölcs üzlet, árusító hely van. További kisebb szolgáltatások megjelennek még a szegregátum környezetében, de minimális számban, viszont a város központjához közeledve, egyre több és szélesebb körű szolgáltatás biztosított elérhető távolságban és feltételekkel az ott élők számára is.

Oktatási és egészségügyi szolgáltatások a területen nem érhetők el. Egészségügyi szolgáltatások kb. 1-1,5 km távolságban, alapfokú oktatási intézmények több mint 2 km távolságban érhetők el.

A város egyetlen valódi szegregátumának, az itt lakók életminőségének fejlesztése érdekében Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a fejlesztésekbe bevont partnerek több szociális városrehabilitációs projektet valósítottak meg. Ezek hatására a terület nagy részének infrastrukturális ellátottsága alapvetően megfelel a Kaposvár kertvárosi részein jellemzőnek. Az infrastrukturális beruházások mellett a szegregátum területén élők számára számos programot bonyolítottak le, melynek hatására valamelyest javult az itt élők elhelyezkedésének esélye. A megvalósult projektek keretében az alábbi beavatkozásokat hajtották végre:

NOSTRU - DDOP-4.1.1/C-09-2f-2012-0002

- Teljes mértékben kiépült a terület infrastruktúrája: a Nap és a Csillag utcába is bevezették a gázt, a Hold és a Bástya utcát pedig teljes hosszában pormentes burkolattal látták el. A vízelvezető árkok rendbetétele 2014-ben megtörtént.
- Megépült a Nostru közösségi ház nettó 281m2-en; hozzá kapcsolódóan parkoló, játszóudvar is kialakításra került, valamint közterületrendezést is végeztek.
- Szociális bérlakások felújítása: 32 helyen kamrából szobák kialakítása, valamint fürdő és wc kialakítása (eddig nem volt a lakásokban), továbbá nyílászárók és tetők szigetelése.
- A Bereck Sándor városi program keretében út- és járdafelújítások: a Pécsi utcai lejáró út (a 217, 217/a, 217/b számok előtt)
- A rehabilitációs programok keretében miniprojektek is megvalósultak: interkulturális napok, turisztikai szolgáltatók megjelenése, versenyek, kulturális műsorok, környezetvédelem, gyerekprogramok.

Komplex telepprogram - TÁMOP-5.3.6-11/1

A projektbe 70 ember, 50 felnőtt és 20 fiatal korú bevonása történt meg, rájuk egyéni fejlesztési terv készült. A képzésekbe ez az 50 felnőtt került be, közülük tízen egészségőr képesítés is kaptak 2013-ban, 2014-ben pedig 40 fő szerzett település-karbantartói, kisgépkezelői és betanított parkgondozói végzettséget.

A projekt keretében megvalósult további programok:

- Csillagpont – közösségi tér kialakítása
- Settlement szolgáltatások: esetkezelők, közösségi programszervezők: közvetlen és közvetett célcsoporttagok számára szolgáltatások (gyermekjólét, családsegítő, adósságkezelés)
- Csillagpont programok (összesen 26 program)- családi egészségnap; környezetfejlesztési akció; nyári játékos foglalkozások; családi egészségnap
- Beruházási elemek - lakókörnyezet javítása: fatárolók megépítése
- Jogi tanácsadás, háztartásgazdálkodás, Pszichológiai tanácsadás, Baba-mama klub - korai fejlesztések (összesen 60 család vett részt)
- Sport program: a telepen belüli feszültség és a többségi társadalom előítéleteinek oldására

Komplex társadalomfejlesztés Kaposvár Szentjakab városrészében - TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00002

A program során a szentjakabi városrészben élő romák egyéni tanácsadások révén kaptak lehetőséget életminőségük javítására, elősegítve ezzel a városrész társadalmi integrációját is. Évente több alkalommal tematikus rendezvény várta az érdeklődőket: egészségügyi-, bűnmegelőzési, társadalmi érzékenyítő, antidiszkriminációs, interkulturális területen. Sor került még, készségfejlesztő klubokra, bűnmegelőzési táborokra, múzeumpedagógiai foglalkozásokra, egyéb közösségfejlesztő programokra, segítséget kaptak a helyiek a gyermekeik tanulmányi felzárkóztatásához, lakókörnyezetük szépítéséhez, megóvásához, sőt, a kisgyermekek korai fejlesztésben is részesülhettek.

Cseri út

A másik, a 2011-es népszámlálási adatok alapján azonosítható korábbi szegregátum, bár a 2022-es népszámlálási módszertan alapján már nem kerül szegregátumként azonosításra, továbbra is szegregátumokhoz hasonlóan kezelendő terület a Cseri városrész keleti részén helyezkedik el. A város központjától a közlekedés típusától függően, gyalog, járművel, tömegközlekedési eszközzel egyaránt megközelíthető, a település centrumától 1-1,5 km távolságban helyezkedik el.

A terület a településtesttől nincs elvágva, ahogy azt a megközelíthetőségnél leírtak is bemutatják, a településen általánosan kiépített utakkal, járdákkal és tömegközlekedési hálózattal azonos színvonalú közlekedési lehetőség biztosított. Azonban a város centrumától - a település központjában működő üzleteket, és szolgáltatásokat elhagyva, - a vasúti átjáró után alulhasznosított, vagy használaton kívüli gazdasági területek, és a Kapos folyó, valamint a közterületek kevésbé gondozott környezete mellett lehet eljutni. A középfokú oktatási intézmény és sportlétesítmény közé ékelődött lakások, telepszerű, alacsony minőségű, leromlott állagú önkormányzati tulajdonú szociális bérlakások voltak. Ezek felújítása teljeskörűen megtörtént, megújuló energiaforrással is ellátására kerültek.

A lakók számára az ingatlan közvetlen közelében és környezetében az elmúlt évek fejlesztéseit megelőzően nem állt rendelkezésre közösségi hely, sem gyermekek, sem felnőttek számára, így a szegregált területen lakók a közösségi életet leginkább az épületen kívül, az utcán élik meg. A területen élők számára a Cseri városrészben két óvoda érhető el, azonban általános óvodai nevelést csak a Kaposvári Rét utcai Központi Óvoda Madár utcai tagintézménye végez, ami 1 km távolságban van, mely minden igénybe vevő számára nyitott.

A Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Diákotthon és Módszertani Központ óvodája elsősorban speciális ellátási igényű óvodás korú gyermekeket fogad be. Általános iskolai oktatás-nevelés az érintett városrészben egy intézményben áll rendelkezésre, a Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Gárdonyi Géza Tagiskolájában, ami 1 km távolságban helyezkedik el.

A területen szociális bérlakások felújítását magában foglaló beruházás történt, melyhez kapcsolódóan szoft jellegű tevékenységeket is megvalósítottak a programban résztvevő szervezetek:

Kaposvár Cseri úti szegregátum rehabilitációja - TOP-6.7.1-15-KA1-2016-00001
A Cseri út mentén fekvő szegregátumként azonosított területen a Cseri út 10. alatt fekvő épület, illetve az ebben található 16 szociális bérlakás felújítása történt meg.

Az infrastrukturális beruházáshoz kapcsolódóan (**TOP-6.9.1-15-KA1-2016-00002** projekt keretében) a program elfogadását segítő, illetve a helyben lakók életminőségét javító programok is megvalósításra kerültek:

- Folyamatos szociális, mentori segítség.
- Egyéni fejlesztések, tanácsadások.
- Kisgyermekek korai fejlesztése, kisiskolások segítése.
- Klub jellegű foglalkozások, közösségfejlesztő programok.
- Közbiztonság erősítése, bűnmegelőzés.
- Kulturált lakókörnyezet kialakítása

Jövőt gyermekeinknek! Összefogás a Kaposvári Járásban - EFOP-1.4.2-16-2016-00026
Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a Kaposfői Szent Erzsébet Alapítvánnyal konzorciumban valósít meg szociális szolgáltatásokat (prevenciós és pályaorientációs feladat, Gyerekesély Iroda működtetése, közösségi élet szervezés, közösségi programok rendezése). A közösségi terek a gyermek- és ifjúsági programokon túl a szülők számára biztosítják a háztartási, gazdálkodási, pénzkezelési ismeretekkel kapcsolatos foglalkozásokat is.

Az ESZA projekt mellett infrastrukturális fejlesztés is történik a szegregátum területén. Az EFOP-2.1.2-16-2019-00135 azonostószámú projektben a Sörház utcai volt óvodaépület és udvarának felújítása, közösségi térré való átalakítása történik meg. A projekt megvalósítása, a programok lebonyolítása megkezdődött, a befejezése 2022. II. negyedévében várható.

További jelentősebb fejlesztések

2018-ban került átadásra a Cseri úton új háziorvosi és fogorvosi rendelő, ahol a területen élők a korábbinál kisebb távolságban, jó feltételek között juthatnak alapfokú orvosi ellátáshoz.

A szegregátum környezetében jelentős fejlesztések zajlottak az elmúlt években, itt épült meg a Készenléti Rendőrség épülete, a Katolikus Egyház Evangelizációs Központja és egy új busztelephely is.

Donner, lakótelepek

A város lakótelepei, illetve a Donner városrész egyes tömbjei, bár nem jelennek meg a statisztikai adatok szerint azonosítható szegregátumként, vagy szegregációval veszélyeztetett területként, egyértelműen a leszakadás jeleit mutatják. A Donner területén ennek főbb okát a város központi területeitől való viszonylagos elzártság, az alacsonyabb státuszú lakosság mind nagyobb számban való megjelenése jelenti.

A város különböző lakótelepein hasonló, komplex, a lokális közösségek amortizációjához vezető folyamatok játszódnak le. Részben az itt élő időskorúak arányának, illetve átlagéletkorának emelkedése miatt egyre többek mobilitása csökken le drámaian, kerülnek ezáltal izolált, magányos helyzetbe. Emellett a lakótelepeken elérhető alacsonyabb ingatlanárak hatására itt is egyre nagyobb az alacsony státuszú lakosok aránya. Mindkét csoport esetében jellemző az alacsony jövedelem, ami az épületek, a hozzá tartozó infrastruktúra állapotában, ezáltal a lakosok kötődésének csökkenésében is jelentkezik.

A területeken kisebb infrastrukturális fejlesztéseken túl célzott programok az elmúlt időszakban nem valósultak meg.

8.1.2 Antiszegregációs terv

8.1.2.1 Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

	Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1.	Szociális bérlakáshelyzet javítása	az alacsony komfortfokozatú lakások fejlesztése	200 millió Ft (TOP Plusz)
2.	Foglalkoztatás, munkavállalás körülményeinek javítása hátrányos helyzetben lévők, nők esetében	társadalom és közösségfejlesztési programok folytatása, Tanoda,	500 millió Ft (TOP Plusz)
3.	Akadálymentes közlekedés, közintézmény elérés biztosítása	közintézmények rekonstrukciója során folyamatosan	teljes rekonstrukció részeként
4.	Nehéz szociális helyzetben lévő fiatalok, idősek támogatása	meglévő programok folytatása, kiterjesztése Biztos Kezdet Gyerekház létrehozása	500 millió Ft (TOP Plusz)

158. táblázat: Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások

	Szegre-gátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1.	Cseri út*	Társadalomfejlesztés, elsődlegesen a gyermekekre fókuszáltan	tovább vitt folyamatok: • egyéni fejlesztések • közösségépítés	400 millió Ft
2.	Nádasdi út (Szentjakab)	Társadalomfejlesztés, foglalkoztathatóság javítása	tovább vitt folyamatok: • egyéni fejlesztések • közösségépítés • lakhatás	800 millió Ft (TOP Plusz)
3.	Donner, lakótelepek*	lakóinfrastruktúra fejlesztés, közösségépítés,	új beavatkozások • közösségfejlesztés • közlekedésfejlesztés	tervezést követően pontosítható (részben TOP

	Szegre-gátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
		identitás javítása, közlekedésfejlesztés	• közterületek fejlesztése • lakóépületek rekonstrukciója	Plusz források – zöldfelületek, parkolók, közutak, közösségfejlesztés)

159. táblázat: Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások

*nem kerül szegregátumként lehatárolásra, azonban a szegregátumokban megvalósított programokhoz hasonló beavatkozásokkal kerül fejlesztésre

8.1.2.2 A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása

A 2011-es népszámlálás alapján lehatárolható, tényleges szociális problémákkal jellemezhető mindkét városrész megjelölésre kerül szociális városrehabilitációs akcióterületként. Az akcióterületi kijelölés célja források szerzése a korábbi időszakban megkezdett, sikeresnek minősíthető programok folytatására. A programok részeredményeket fel tudnak mutatni, azonban teljes hatásukat csak több támogatási időszakon átívelő folyamatos munkával tudják elérni.

Fentieknek megfelelően mind a Nádasdi út menti, mind a Cseri út menti, az ITS-ben megjelölt akcióterület újból fejlesztési célterületként kerül kijelölésre.

8.1.2.3 A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata

Átfogó beavatkozás	Nádasdi utca	Cseri út	Donner	Lakótelepek
Szociális bérlakáshelyzet javítása	X			
Foglalkoztatás, munkavállalás körülményeinek javítása hátrányos helyzetben lévők, nők esetében	X	X		
Akadálymentes közlekedés, közintézmény elérés biztosítása				
Nehéz szociális helyzetben lévő fiatalok, idősek támogatása	X	X	X	X

160. táblázat: Az átfogó antiszegregációs célok megjelenése a szegregátumokban

8.1.2.4 A beavatkozások ütemezése

Tervezett akciók és beavatkozások	2022 1. félév	2022 2. félév	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév
horizontális							
Szociális bérlakáshelyzet javítása	x	x	x	x	x	x	
Foglalkoztatás, munkavállalás körülményeinek javítása hátrányos helyzetben lévők, nők esetében	x	x	x	x	x	x	
Akadálymentes közlekedés, közintézmény elérés biztosítása	x	x	x	x	x	x	
Nehéz szociális helyzetben lévő fiatalok, idősek támogatása	x	x	x	x	x	x	
Cseri út							
Társadalomfejlesztés	x	x					
Nádasdi út (Szentjakab)							
Társadalomfejlesztés		x	x	x			
Foglalkoztathatóság javítása		x	x	x			
Donner, lakótelepek							

Tervezett akciók és beavatkozások	2022 1. félév	2022 2. félév	2023 1. félév	2023 2. félév	2024 1. félév	2024 2. félév	2025 1. félév
Lakóinfrastruktúra		x	x	x			
Közösségépítés			x	x	x		
Helyi identitás kialakítása			x	x	x		
Közlekedés, közterületfejlesztés		x	x	x			

161. táblázat: Az antiszegregációs beavatkozások ütemezése

8.1.2.5 Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költség (Ft)	tervezett forrás
horizontális		
Szociális bérlakáshelyzet javítása	4 000 000 000	MVP
Foglalkoztatás, munkavállalás körülményeinek javítása hátrányos helyzetben lévők, nők esetében	folyamatos támogatás	önkormányzati forrás
Akadálymentes közlekedés, közintézmény elérés biztosítása	felújításokkal párhuzamosan	OP-k, MVP
Nehéz szociális helyzetben lévő fiatalok, idősek támogatása	folyamatos támogatás	önkormányzati forrás
Cseri út		
Szociális városrehabilitációs projekt(ESZA)	400 000 000	TOP Plusz
Nádasdi út		
Szociális városrehabilitációs projekt(ERFA)	200 000 000	TOP Plusz
Szociális városrehabilitációs projekt(ESZA)	300 000 000	TOP Plusz
Donner, lakótelepek		
infrastruktúra fejlesztés	11 000 000 000	TOP Plusz, MVP, EFOP Plusz
közösségfejlesztés	300 000 000	TOP Plusz
Összesített költés:		

162. táblázat: Az antiszegregációs beavatkozások pénzügyi terve

8.2 Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

8.2.1 Lakossági felmérés

Demográfia

A lakossági felmérésre érkezett válaszok közül a női kitöltők aránya a magasabb (57,9%), , mindössze 2 fő nem kívánt válaszolni. Az életkor szerinti megoszlásban a válaszadók több, mint fele 26-50 év közötti, őket követi az 51-64 éves korcsoport (19,4%), legkevésbé pedig a fiatal és a nyugdíjas korosztály képviseli magát (12,4, illetve 14%). A megkérdezettek 51,8%-a rendelkezik valamilyen felsőfokú végzettséggel. Legmagasabb iskolai végzettségként az érettségit jelölte meg a válaszadók 12%-a, további 20,7 % pedig az érettségin felül rendelkezik szakképesítéssel is. A kérdőívet kitöltők legnagyobb arányban alkalmazottként dolgoznak (42,1%), közép- vagy felsővezetőként 15,7% egyéni vállalkozóként vagy cégvezetőként 12% tevékenykedik. Jelenleg 10 kitöltő veszi igénybe a GYES-t vagy a GYED-et, a munkanélküliek aránya 3,3%, 4 személy pedig egyéb indokból inaktív. 16,1% nyugdíjasként él, 5% pedig még tanuló. Az aktívan dolgozó válaszadók majdnem harmada közintézmény vagy közhivatal foglalkoztatottja. Az egyéni vagy mikrovállalkozások, kis- és középvállalkozások, illetve a nagyvállalatok munkavállalói hasonló mértékben töltötték ki a felmérést (13,2%, 15,3% és 14,5%), nonprofit civil szervezetnél dolgozik 5%. A kitöltők 21,1%-a szerint a munkavégzés helyének típusa nem releváns. A felmérést kitöltők döntő többsége Kaposváron dolgozik (83,5%), 4 fő Kaposvár járásához tartozó valamely településen, 8 fő egyéb, Somogy vármegyei településen, budapesti munkavállalónak is ennyien jelölték magukat. Egy-egy válasz érkezett más

városokra is, úgy, mint Dombóvár, Pécs, Győr, Szombathely. Két kitöltő országos szinten vállal munkát, egy válasz érkezett külföldi nagyvárosra (London) is.

Tematikus kérdések

A lakossági felmérés során tematikus kérdéseket is megfogalmaztunk a város megtartóképességével, digitális felszereltségével, a zöldülés iránti elköteleződésével, valamint a helyi jellegzetességekkel kapcsolatban, melyek támogatták Kaposvár öt dimenzió menti helyzetértékelését.

A Megtartóképesség tekintetében kíváncsiak voltunk arra, hogy a lakosok helyi kötődésének alapját milyen tényezők adják – itt több válaszlehetőség megjelölésére is lehetőség volt. A válaszadók 64,5%-a számára a helyi kötődés alapja leginkább abban teljesedik ki, hogy születési helyük is Kaposvár volt. Ugyancsak jelentős az 57,4%-uk által megjelölt „Itt alapított otthont és családot" opció. Emellett a kitöltők kb. negyede itt talált biztos egzisztenciára, munkalehetőségekre; 20,7%-uk számára pedig a táj és a természeti adottságok bírnak megtartó erővel. 19%-uk kötődésének alapjához a helyi szokások ismerete és gyakorlása is hozzájárul, s a válaszadók 13,2%-a számára e tényezőt az is támogatja, hogy valamilyen kisebb helyi közösség tagjaként szívesen tölti a többiekkel szabadidejét. A helyi identitásúak összetartása, valamint a pörgő nagyvárosi lét kevésbé számítottak népszerű válasznak, csupán a kitöltők pár százaléka érezte e tényezőket kötődésük alapjának.

A dimenzión belül a helyi életminőség tekintetében igyekeztünk felmérni, hogy a kaposvári lakosok körében mely tényezők lennének képesek növelni elégedettségüket. Az alábbi opciókat értékelték a válaszadók egy 1-5-ig terjedő skálán, ahol az 1-es a „nagyon jelentős szerepet játszana", míg az 5-ös a „nem játszana szerepet" jelentéssel bírt: változatosabb munkahelyek; **magas jövedelmet** biztosító munkalehetőségek; a jelenleginél magasabb színvonalú közszolgáltatások (iskola, egészségügyi, szociális ellátás stb.); minőségi közösségi terek a városközpontban és a lakóhelyem közelében; gazdagabb és magasabb színvonalú, igényekre szabott kulturális kínálat; sportolási lehetőségek további bővítése; magas színvonalú kiskereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatások; kedvezőbb lakhatási lehetőségek; jobb közbiztonság. Bár a felsoroltakat minden esetben fontosnak találták válaszadóink, a legszembetűnőbb eredmények a magas jövedelmet biztosító munkahelyek meglétéhez kötődtek, ugyanis a válaszadók 61,9%-a szerint nagyon jelentős, míg 21%-a szerint jelentős szerepet játszana a helyi életminőséggel való elégedettség növelésében. További tényezők, melyeknek kiemelten fontos szerepet tulajdonítottak a kitöltők e tekintetben, az a jobb közbiztonság megteremtése (51,2%: nagyon jelentős; 28,9%: jelentős), a jelenleginél magasabb színvonalú közszolgáltatások (iskola, egészségügyi, szociális ellátás stb.) megléte (49,1%: nagyon jelentős; 33,4%: jelentős), valamint a kedvezőbb lakhatási lehetőségek elérhetősége (48,7%: nagyon jelentős; 26,4%: jelentős) volt. Kevésbé volt meghatározó ugyanakkor a sportolási lehetőségek további bővítése (25,6%: nagyon jelentős; 31,4%: jelentős) és a magas színvonalú kiskereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatások megléte (35,1%: nagyon jelentős; 33%: jelentős), mely a lakosok jelenlegi állapottal való elégedettségét sugallja e területeken.

A városban elérhető humán közszolgáltatásokkal és az egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőkkel való elégedettséget is felmértük válaszadóink körében. Ezek az óvodai ellátással; az általános iskolai infrastruktúrával és felszereltséggel; az általános iskolai oktatással; az egészségügyi alapellátás minőségével; az egészségügyi szakellátás

minőségével; a kulturális szolgáltatások (intézményekhez kötött pl. mozi, kulturális központ stb.); a szociális ellátással (pl. idősellátás); a bölcsődei ellátással; a közterületek minőségével általában (közterek, utak stb.); a zöldfelületekkel (parkok, ligetek, fasorok); a közvilágítással a közvetlen lakókörnyezetben; a közbiztonsággal a városközpontban nappal és sötétedés után; a közbiztonsággal a válaszadó közvetlen lakókörnyezetében sötétedés után; a járdák minőségével közvetlen lakókörnyezetében; a városi kerékpárutak hosszával és minőségével a városban; a kerékpárosokat támogató infrastruktúrával (pl. tárolók, esővédő beállók stb.); az utak minőségével általában a városban; a parkolással általában a kiemelt közintézmények közelében; továbbá a parkolással a kereskedelmi létesítmények közelében. Az óvodai ellátással, bölcsődei ellátással, általános iskolai oktatással és infrastruktúra-felszereltséggel, a szociális ellátással, a kulturális szolgáltatásokkal, a zöldfelületekkel, a kereskedelmi létesítmények közelében történő parkolással, a közvilágítással, valamint a közbiztonsággal többnyire elégedettek, illetve közepesen elégedettek voltak válaszadóink, ugyanakkor a sötétedés utáni közbiztonság esetében, legyen szó a városközpontról vagy az emberek közvetlen lakókörnyezetéről, már megjelent egy kisebb fokú elégedetlenség is. A városi kerékpárutak hosszával, minőségével, valamint a kerékpárosokat támogató infrastruktúrával való elégedettség nagyon megoszlott a válaszadó kaposvári lakosok körében, közel azonos mennyiségű voksot adva az elégedett, közepesen elégedett, alig elégedett, egyáltalán nem elégedett kategóriákra. Sugallva az infrastrukturális fejlesztések szükségességét, a közterületek általában vett minőségével a kitöltők 19,8%-a alig, 29,7%-a pedig egyáltalán nem elégedett, s ugyanez a tendencia mondható el a járdák minőségéről az emberek közvetlen lakókörnyezetét illetően, 21,4% és 30,9%-os értékekkel, valamint az utak általános minőségének megítélése tekintetében, 21% és 33%-os arányokkal. Szembetűnő volt emellett a válaszadók körében az egészségügyi alap-és szakellátás minőségével való viszonylagos elégedetlenség: az alapellátás esetében 19%-uk alig, 23%-uk egyáltalán nem elégedett, a szakellátás esetében pedig 20,6%-uk alig, 24,3%-uk egyáltalán nem elégedett a kínált szolgáltatásokkal. A kiemelt közintézmények közelében történő parkolási lehetőségekkel sem volt elégedett a kitöltők nagyobb százaléka: 22,7%-uk alig, míg 38,4%-uk egyáltalán nem. Azon területeken pedig, ahol a lakosok többsége elégedetlenségét fejezte ki, **potenciális fejlesztési lehetőségek körvonalazódnak** a város számára.

Egy fontossági sorrendet is fel kellett állítania a kitöltőknek azzal kapcsolatban, hogy Kaposváron a közvetlen lakókörnyezetükben milyen fejlesztések megvalósulását tartanák elsődlegesnek az alábbi 11 intézkedés közül: új járdák, gyalogutak, terek építése; meglévő járdák, gyalogutak felújítása; közutak útburkolatának felújítása; új közút vagy csomópont építése vagy meglévők átépítése, módosítása; új parkolók építése (szintben vagy mélygarázs/parkolóház); meglévő parkolók felújítása, rendezése; új kerékpáros létesítmények építése, kialakítása (kerékpárút vagy -sáv, kerékpározható utak pl. forgalomcsökkentéssel, egyirányúsítással stb.); kerékpáros létesítmények fejlesztése (kerékpártárolók építése, kerékpáros infrastruktúra felújítása); zöldterület kialakítása, bővítése, felújítása (növényesítés, fásítás); közterületek fejlesztése (padok, szemetesek, ivókutak stb. kihelyezése); közterületeken a közvilágítás fejlesztése. A leggyakrabban (az esetek 47,9%-ában) első helyre kerülő fejlesztés a közutak útburkolatának felújítására irányult, melyet 45%-kal a meglévő járdák, gyalogutak felújítása követett, s 34% gondolta úgy, hogy az elsődleges korszerűsítés a közterületekre, valamint ugyanennyien mondták azt, hogy a közterületeken a közvilágítás fejlesztésére irányuljon. A lakosságból a

felmérésen résztvevő személyek a legkevésbé fontosnak többnyire a kerékpáros létesítményekkel kapcsolatos beruházásokat látták.

A fejlesztések tekintetében kiemelten rákérdeztünk a buszközlekedés egyes területeire vonatkozó prioritásokra. Itt 9 lehetőséget jelenítettünk meg a rangsoroláshoz, melyek az alábbiakat foglalták magukban: új helyi autóbuszjárat indítása; helyi autóbuszjárat(ok) útvonalának módosítása; helyi autóbuszjárat(ok) közlekedésének sűrítése; helyi autóbuszjárat(ok) menetrendjének bővítése: korábbi első indulás, későbbi utolsó járat; helyi autóbuszjárat(ok) kapcsán új megállók építése vagy áthelyezése; helyi autóbuszjárat(ok) kapcsán a megálló(k) járdaburkolatainak felújítása; helyi autóbuszjárat(ok) megállójában utasváró építése; helyi autóbuszjárat(ok) megállója környezetének közvilágítási fejlesztése; éjszakai autóbuszjárat indítása. A leggyakrabban (az esetek 39,6%-ában) prioritást élvező fejlesztési igény a kitöltők körében a helyi buszjáratok közlekedésének sűrítésére irányult, melyet a menetrendbővítés, valamint a megállók környezetének közvilágítási fejlesztése követett. A legkevésbé fontos buszközlekedésre vonatkozó fejlesztésnek az éjszakai autóbuszjárat indítása bizonyult, melyet a kitöltők 23,9%-a sorolt az utolsó helyre, emellett az új helyi autóbuszjárat indítását sem találták kifejezetten szükségesnek.

Megkérdeztük a lakosság véleményét arról is a kérdőívben, hogy az élhetőbb városi környezet kialakítása érdekében, a működőképesség fenntartása mellett támogatnák-e, ha kevesebb áthaladó és parkoló személyautó foglalja el a közterületeket. A válaszadók 41,3%-a kifejezetten támogatná, 26,9%-a inkább támogatná, 19%-uk inkább nem támogatná, míg csupán 12,8%-uk mondta azt, hogy nem támogatná a kezdeményezést, így mindez összességében vonzónak bizonyult. A kerékpáros és közösségi közlekedésre történő váltási nyitottságot is felmértük kitöltőink körében, kapcsolódva kissé a zöldülő város dimenzióhoz is. Itt azt mértük föl, hogy a 242 fő közül hányan támogatnák, hogy a jelenleginél magasabb színvonalú kerékpáros és közösségi közlekedési infrastruktúra megléte esetén a belvárost érintő személyautóval történő utazási igények egy részét kiváltsák egy zöldebb megoldásra. 32,6%-uk támogatná, s 29,3%-uk inkább támogatná az ötletet, míg 21,5%-uk inkább nem, s 16,5%-uk nem támogatná a váltást. Látható, hogy a kitöltők több, mint fele nyitott lenne minderre, jelezve a tudatosság előrehaladott mértékét és a zöldülés iránti nyitottságot.

Végül, a Megtartó, illetve Kiszolgáló város dimenzió tekintetében a parkolás konkrét témakörét is részletesebben taglaltuk. Ugyanis a parkolóhelyek és azok számának növelése önmagában a gépjárműforgalom növekedését okozzák a hozzájuk vezető utcákban. A belvárosban az utca rekonstrukciók egyik célja, hogy több legyen a gyalogos-kerékpáros és zöldterület az autók által használt felületek rovására. Az így megszüntetésre kerülő közterületi parkolókat válaszadóink 94,2%-a szerint lenne szükséges pótolni parkolóházakban, illetve egyéb létesítményekben. A kitöltők 40,5%-a szerint e közterületi parkolók 100%-át lenne szükséges pótolni, 21,2%-uk szerint 80%-os pótlás szükségeltetik, míg 32,6%-uk mondta azt, hogy csupán 50% pótlására van szükség. Amennyiben a belváros utcáin megszűnő parkolóhelyek parkolóházban kerülnének pótlásra, ahonnan az uticél 300-500 m gyaloglással elérhető, akkor a megmaradó, kevesebb közterületi parkolók felértékelődnek. Kíváncsiak voltunk, hogy válaszadóink a jelenlegihez képest legalább hányszoros parkolási díj fizetését tartanák elfogadhatónak az úticéljához közelebbi közterületi parkoló használata során. 83,1%-uk ugyanazt az árat szavazná meg, míg 5,8%-uk tartana 30%-os emelést reálisnak. Csupán 4,1%-a a válaszadóknak szavazna meg egy 60%-os áremelést, s 7%-uk gondolta a 80%-os díjemelést indokoltnak.

A Digitális város dimenzió vizsgálatát támogató, digitalizációhoz kapcsolódó kérdésblokk is megtalálható volt Kaposvár lakossági kérdőívében. Az elektronikus eszközök tekintetében a válaszadók 100%-a rendelkezik valamilyen smart eszközzel. A kitöltők 90,1%-a használ a hétköznapokban okostelefont – mely viszonylag magas arányt képvisel a többi okos eszközhöz napi használatához képest –, emellett 62,8%-uk notebook-ot/laptopot, 52,9%-uk személyi, asztali számítógépet, 49,6%-uk okos/smart televíziót, 27,7%-uk táblagépet, s csupán 24%-uk használ okos órát.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a lakosság milyen céllal használja az internetet. A kitöltők csupán 1,2%-a nyilatkozta azt, hogy egyáltalán nem használ internetet. Legtöbbjük (89,3%-uk) számára azonban információszerzésre és tájékozódásra szolgál, emellett kiemelkedik 87,2%-os értékkel a világháló kommunikációs, kapcsolattartási funkciója is különböző platformokon (pl. telefonálás, levelezés, Skype stb.). A harmadik leggyakrabban előforduló válasz, mely a kitöltők 74,4%-ára volt jellemző, a közösségi oldalak látogatása volt. A lakossági felmérés emellett számot adott arról is, hogy a válaszadók 73,1%-a különböző szolgáltatások igénybevétele érdekében használja az internetet, legyen szó például elektronikus vásárlásról vagy épp szállás, illetve repülőjegy foglalások intézéséről. Közepesen gyakori válasz volt az ügyintézés (pl. nyomtatványok letöltése és benyújtása), mely a kitöltők 69,8%-ánál fordult elő, ezt pedig a szórakozás (pl. video, film, zene letöltése) opció követte 68,2%-os értékkel. A válaszadók 65,3%-a használja az internetet rendszeres ügyfélkapus ügyintézés céljából. A digitális átállás tekintetében fontos adatként hangsúlyozandó, hogy a kitöltők 59,5%-a számára képezi az internet a napi munkavégzés részét. 53,3%-uk tanulási céllal internetezik, mely leggyakrabban az oktatási anyagok letöltése és az e-oktatás igénybevétele tekintetében mutatkozik meg. Ezekkel szemben a játék funkciók igénybevétele kevésbé volt jellemző a kitöltőkre, csupán 31%-uk jelölte be ezt az opciót.

Az IT-eszközök használatával kapcsolatos jártasságot is igyekeztünk felmérni, ahol a kitöltők saját korosztályukkal összevetett önreflexiójára alapoztunk[54]. A válaszadók többsége átlagos vagy átlag feletti képességeket tulajdonított magának, ugyanis 45,9%-uk gondolta úgy, hogy készségei átlag felettiek, az okostelefon és a rendszeres internet használat mellett e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT-használatra is képes, illetve 43%-uk hiszi magát átlagosnak e tekintetben (okostelefont készség szinten, internetet pedig rendszeresen használnak). A kitöltők csupán 3,7%-a gondolta úgy, hogy digitális készségei az átlagnál kevésbé erősek, s rendszerint segítségre is szorulnak e területen, továbbá 2,1%-a a válaszadóknak azt nyilatkozta, hogy egyáltalán nem rendelkezik ilyen készségekkel.

A Digitális város dimenzió kapcsán fontos annak felmérése is, hogy a lakosság milyen platformon (hagyományos postai levelezés, telefon, személyes ügyintézés, online ügyintézés/e-mail, mobil applikáció, digitális mérők/eszközök vagy egyáltalán nem kerül velük kapcsolatba) kerül kapcsolatba az egyes szolgáltatókkal. E tekintetben az alábbiakat

[54] 5,4%-uk nem tudta megítélni az IT-eszközök használatával kapcsolatos jártasságát, saját korosztályával összehasonlítva.

vettük figyelembe: áramszolgáltatás, távhő/hőszolgáltatás (amennyiben releváns), víz és csatorna szolgáltatás, hulladékszállítás, közösségi közlekedés (helyközi járatok – helyi viszonylatban), közhivatali ügyintézés (önkormányzat, kormányhivatal), alapfokú oktatás (óvoda és általános iskola), egészségügyi alapellátás, kulturális szolgáltatások (intézményekhez kötött, pl. mozi, kulturális központ stb.), szociális ellátás (valamely családtag okán, pl. idősellátás). Az áramszolgáltatás tekintetében a kitöltők legnagyobb hányada (43,3%-a) online ügyintézés, illetve e-mail-ek formájában kerül kapcsolatba a szolgáltatóval. A víz, illetve csatorna szolgáltatás tekintetében is ez a trend figyelhető meg (a kitöltők 38%-ánál), bár 25,2%-uk a hagyományos postai levelezést részesíti előnyben. A távhő és hőszolgáltatás esetében, akik esetében releváns volt a kérdés (a kitöltők 65,3%-ánál), ugyancsak az online ügyintézést részesítették előnyben (23,9%-uk), ám nem sokkal maradt el ettől a hagyományos postai levelezés (17,3%) vagy a telefonos kapcsolatfelvétel (14%) sem. A hulladékszállítás tekintetében is az eddigi két legnépszerűbb megoldás emelkedik ki: a kitöltők 28%-a online, 27,2%-a pedig hagyományos postai úton lép kapcsolatba a szolgáltatóval. A közösségi közlekedés, valamint a szociális ellátás esetén a válaszadók többsége nem lép kapcsolatba a szolgáltatóval (előbbinél 32,6%-uk, utóbbinál pedig 35,9%-uk), ha pedig megteszik, jellemzően személyesen bonyolítják az ügyintézést (a közösségi közlekedésnél 25,2%-uk, a szociális ellátás esetében 33,8%-uk). A maradék négy szolgáltatói területen a személyes kapcsolatfelvétel dominanciája figyelhető meg: a közhivatali ügyintézésnél mindez 46,6%-ot tesz ki, mely mellett az online/e-mailben történő kapcsolatfelvétel hangsúlyos, a válaszadók 34,2%-os részarányával; a kulturális szolgáltatásoknál pedig ugyancsak e két terület emelkedik ki 43,3%-os értékkel a személyes, míg 26%-os értékkel az online ügyintézésnél. Az alapfokú oktatás esetén a személyes ügyintézés 38%-ot tesz ki (bár a kitöltők 31,8%-a jelezte, hogy nem került kapcsolatba efféle szolgáltatóval), s az egészségügyi alapellátás tekintetében nagyon kiugró ennek a formának a dominanciája, ugyanis a kitöltők 57,4%-a személyesen intézi az ügyeit, s az elektronikus ügyintézés nagyon lemarad ezen a területen (csupán 9%-os értékkel, melyet a telefonos ügyintézés előz meg 17,7%-kal).

A Zöldülő város dimenziót is szem előtt tartva, a lakossági kérdőív egy zöldüléshez kötődő kérdéscsoportot is tartalmazott, melyben a kaposváriak életminősége, jövője került középpontba, nagy hangsúlyt helyezve a környezettudatosságra, valamint a zöldterületekre és fejlesztésükre. Kíváncsiak voltunk, hogy kitöltőink saját életminőségük szempontjából mennyire tartják fontosnak az alábbi tényezőket: környezettudatos életvitel (takarékosság az erőforrások igénybevételében: víz, áram stb.); szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon; közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés; egészséges, a térségben megtermelt élelmiszerek fogyasztása; megújuló energiaforrások használata a háztartásban; megújuló energiaforrások használata. A felsoroltak többségét a válaszadók nagyon jelentősnek vagy jelentősnek gondolták, ugyanakkor amit „csupán” jelentősnek (31,8%-uk) vagy közepesen fontosnak (31,4%-uk) tartottak a többi tényezőhöz viszonyítva, az a közösségben való aktív részvétel és a közös célokért való tevékenykedés volt. Amit a lakosok legnagyobb százaléka nagyon jelentősnek talált, az egyrészt a szelektív hulladékgyűjtés és a hulladék otthoni hasznosítása (nagyon jelentős: 60,3%, jelentős: 28,9%), valamint a környezettudatos életvitel (nagyon jelentős: 53,3%, jelentős: 36,3%) volt. A maradék három tényező tekintetében is nagyon jelentősnek vagy jelentősnek gondolták a válaszadók életminőségük szempontjából a megújuló energiaforrások használatát (akár a háztartásukban is: 38,8%: nagyon jelentős, 34,2%: jelentős) – 42,5%: nagyon jelentős, 33,8%: jelentős –, valamint az egészséges, térségben megtermett

élelmiszerek fogyasztását (39,2%-uk számára nagyon jelentős, míg 35,9%-uk számára jelentős).

Emellett azt is felmértük, hogy az előbbi kérdésben felsorolt tényezőket mennyire tartják a lakosok fontosnak, amennyiben jövőjükre gondolnak. Természetesen, sugallva a lakosság tudatosságát, minden egyes szempontot a legtöbben a nagyon fontos kategóriába soroltak. A leginkább szembetűnő ezen a területen megint csak a szelektív hulladékgyűjtés, illetve otthoni hulladékhasznosítás volt a válaszadók 72,3%-ának véleménye (azaz „nagyon fontos") mentén, s további 21%-uk találta mindezt fontosnak a jövőre nézve. Emellett kiemelkedett hasonló arányokat körvonalazva a környezettudatos életvitel (69,8%-uk számára nagyon jelentős, míg 24,3%-uk számára jelentős), valamint a megújuló energiaforrások használata. A középmezőnyben helyezkedik el az egészséges, térségben megtermelt élelmiszerek, valamint a háztartásban történő megújuló energiaforrások használata. S bár a közösségben való aktív részvétel és a közös célokért való tevékenykedés is sokak számára nagyon fontos vagy épp fontos kategóriába került, e tényező tűnt a jövőre vonatkozóan a legkevésbé fontosnak (46,6%: nagyon fontos, 32,2%: fontos, 14%: közepesen fontos).

A városi zöldterületeket és parkokat vizsgálva, a kitöltők 43%-a hetente legalább egyszer ellátogat oda, míg 26,4%-uk havonta. A kaposvári lakosok közül a megkérdezettek 21,1%-a napi rendszerességgel látogat parkokat, városi zöldterületeket, míg csupán 3,7%-uk nyilatkozta azt, hogy soha. E területek meglátogatásának célja jellemzően a szabadidő eltöltése volt (41,3%-os gyakorisággal), emellett a kitöltők 28,1%-a rekreációs séta, 9,5%-a testedzés, valamint 9,1%-a kültéri közösségi és kulturális programokon való részvétel érdekében látogatott parkokat, városi zöldterületeket. Egyéb, bár jóval ritkább opciókként, de megjelentek a kutyasétáltatás, a játék a gyerekekkel/unokákkal, valamint a tanulás és olvasás is, s csupán a válaszadók 6,2% mondta azt, hogy nem látogat effajta területeket.

A belvárosi zöldfelületek vonzóbbá tétele érdekében megkérdeztük a lakosokat, hogy mik azok az új funkciók, fejlesztések, amiket fontosnak tartanának. A válaszadók szerint a legfontosabb az lenne (66,1%-uk szerint), hogy több szolgáltatás váljon elérhetővé a környéken (pl. büfé, fagyizó, nyilvános WC stb.). Ezt követte 55,4%-os értékkel a sétautak fejlesztése, valamint 51,7%-kal a közvilágítás további javítása. A középmezőnyben helyezkedett el a gyakoribb kültéri programok rendezése, valamint a játszóterek, testedző eszközök kihelyezése a parkokhoz kapcsolódóan, melyek rendre a kitöltők 45,5%-a, valamint 40,1%-a számára tennék vonzóbbá a városi zöldfelületeket. Végül a legkevésbé népszerű opciók 24% körüli értékekkel a zenepavilon létesítése, valamint a kisebb csoportok szabadtéri összejöveteleit lehetővé tevő utcabútorok kihelyezése volt. További ötletekként merültek fel a lakosság körében a gyakoribb fa és virágültetések, valamint az állatbarát helyek (leginkább kutyafuttatók) kialakítása.

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy a lakosság milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában. A legtöbben (45,9%-uk) házi komposztálóval rendelkeznek, emellett 25,6%-uk okos fogyasztásmérővel (pl. elektromos áram, víz, gáz stb. szolgáltatás). 19%-a a válaszadóknak tudatos otthonban él, klímatudatos növénytelepítéssel próbálja gazdagítani a természetet, emellett 14%-uk okos lakás irányító rendszer birtokában van, mely automatikusan szabályozza a lakás hűtését, fűtését, emellett távolról vezérelhető. A kitöltők 11,2%-a rendelkezik hibrid vagy elektromos hajtású autóval, 10,3%-uk pedig megújuló energiát használ otthonában (pl. napenergia, földhő). A

válaszadók 15,2%-a ugyanakkor semmilyen környezettudatos megoldással vagy eszközzel sem rendelkezik otthonában.

Végül, lakossági kérdőívünk zárásaként igyekeztünk feltárni a kitöltők helyi jellegzetességekhez (elsősorban termékekhez) való viszonyát. A helyben, illetve térségben létrehozott termékekkel kapcsolatban a válaszadók 87,6%-a nyilatkozta, hogy ismer effajta árukat. Legtöbben a zöldségeket és gyümölcsöket említették (70,7%-uk), 64,5%-uk pedig egyéb élelmiszereket, italokat. A kaposvári lakosok közül a felmérésben résztvevők 42,1%-a ismer helyi vagy térségben előállított használati tárgyakat (beleértve a kézműves termékeket) és 38,4%-uk van tisztában a helyi művészek alkotásaival. Nem csupán a helyi, illetve térségi termékek ismeretére, de ezek beszerzésének helyére is rákérdeztünk kitöltőink körében. Csupán 12,8%-uk nyilatkozta azt, hogy nem vásárol ilyen árukat. Legtöbben (71,1%-uk) a piacon szerzi be ezeket a termékeket, melyet 33,9%-kal a termelőtől való közvetlen vásárlás követ (agrártermékek esetén; amennyiben képzőművészeti termékekről van szó, a válaszadók 16,9%-a vásárol közvetlenül az alkotótól). A megkérdezettek 28,1%-a a kézműves vagy a termelő saját üzletében, míg 25,2%-a internetes felületeken szerzi be a termékeket, általában weboldalakon vagy a közösségi média segítségével (pl. Facebook-on).

8.2.2 Intézményi/ szervezeti felmérés

Az intézményi, illetve szervezeti felmérés tekintetében az online kérdőívek kiküldése mellett online interjúkat folytattunk le a Microsoft Teams felületen kiemelt jelentőségű, tőkeerősnek mondható kaposvári gazdasági társaságokkal. Az interjúk során a térség és az adott intézmény jelenlegi helyzetének, általános fejlesztési szükségleteinek feltárása érdekében az alábbi témaköröket érintettük:

- A város fejlődése szempontjából legjelentősebb problémák; a szervezet nézőpontjából megvalósítandó legfontosabb fejlesztés Kaposváron;
- Szervezeti jövőkép, célok, konkrét fejlesztési tervek (infrastrukturális és szervezeti);
- Zöld, illetve digitális átállás helyzetértékelése, melyre nagy hangsúlyt helyezünk a felmérés során (IKT felszereltség, eszközhasználat és az ezt támogató projektek, kommunikáció, fenntartást segítő okos eszközök, humán erőforrás felkészültsége az okos eszközök használatára).

A kutatás első blokkja Kaposvár **fejlesztési igényeit, problémáit, erősségeit tömbösítette**. Egy nagyon **pozitív kép** mutatkozott a várost illetően a szervezetek szemszögéből, akik kiemelték, hogy egyrészt nagyon intenzíven fejlődik a térség, első sorban infrastruktúra tekintetében, másrészt a városvezetésnek köszönhetően egy vállalkozóbarát, növekedést támogató, kommunikációt és a városvezetéssel folytatott párbeszédet ösztönző, stabil környezet jöhetett létre. A felsoroltak mellett az oktatás színvonalát emelték ki a szervezetek – kifejezve a középiskolákkal és a felsőoktatással való elégedettségüket, emellett jelezve, hogy vállalati oldalról kiemelt jelentőséggel bírnak pl. az egyetemi kapcsolatok, a kommunikáció, valamint az együttműködések (pl. duális képzések, projekt-kooperációk, innováció és kutatóközpontok stb.). A megyeszékhelyek közül emellett a város rendelkezik az egyik legfejlettebb és összetettebb kamerarendszerrel, mely ugyan bővíthető lenne (főképp az óvodák és iskolák környezetében), más területekhez viszonyítva nem élvez prioritást. Az úthálózat tekintetében is többnyire pozitív visszajelzéseket kaptunk, ám kizárólag az északkeleti, illetve a nyugati irányban elhelyezkedőkről, ugyanis a déli, Szigetvár felé vezető irány jelentős fejlesztésre szorulna.

Ami egyértelmű **problémaként**, ennek kapcsán **potenciális fejlesztendő/beavatkozási területként** jelent meg, az a hatalmas **munkaerőhiány**. Ugyanis sok esetben munkaerőigényes cégek és ágazatok vannak jelen a városban (pl. KOMETA 99 Zrt., Cukorgyár, Videoton), ahol nem minden terület helyettesíthető robotizációval. Mindezt tovább fokozza az erős Budapest-központúság, mely országos szintű problémaként is jelen van, valamint az a tény, hogy a képzett munkaerőért már a fővárossal és az ott kínált bérekkel is versenybe kell szállni, elsősorban a COVID következtében fellépő intenzív digitális fejlődés és az egyre növekvő home office lehetőségek miatt. Ezért is ösztönöznék e szervezetek olyan fejlesztések eszközölését (pl. munkásszállások kiépítését), melyek támogatva a város megtartóképességét, egyrészt vonzanák, másrészt marasztalnák a humán erőforrást. E tekintetben regionális szintű beavatkozások eszközölését is kifizetődőnek látnák interjúalanyaink, ugyanis a környező falvakban valamivel alacsonyabb életszínvonalon élő munkaerő bevonása nem volt sok esetben sikeres, annak ellenére, hogy a munkanélküliség viszonylag magas azokon a területeken. Továbbá az iskolákban és egyetemeken történő toborzással, partnerkapcsolatok felállításával és saját programokkal igyekeznek ezt a problémát kompenzálni. A **közlekedés** területén is kisebb **hiányosságokra** hívták fel az interjúalanyok a figyelmet, ugyanis a korábban említett **úthálózati fejlesztések** mellett a tömegközlekedés tekintetében kiemelték, hogy nagyon ritkán közlekednek az egyes helyi járatok. Emellett a **kerékpáros infrastruktúra korszerűsítésének és a közművek rekonstrukciójának** (kiemelten a 10 évnél régebbi intézményekben) szükségességét is hangsúlyozták, mely kiegészült az **energetika** területén történő **fejlesztésekkel** is, mely véleményük szerint intézményekre szabottan szükséges, hogy végbe menjen. A **parkolás** területén is kisebb problémákba ütköznek, ugyanakkor ezt a területet egyrészt nem találták prioritásnak a fennálló állapot megfelelősége, másrészt az okosabb parkolási rendszerek iránti igény hiánya miatt. Elengedhetetlen lenne továbbá egyes vállalatok szemszögéből a szegregált területek felzárkóztatása, biztonságpolitikai rendezése is, ösztönözve a munkavállalási kedvet különböző cégek, termelőegységek odatelepítésével. Végül, szorosan kapcsolódva a digitális város dimenzióhoz, az **optikai hálózat**, valamint a **szélessávú internet elérhetősége is kulcskérdés** a vállalatok, illetve intézmények szempontjából (ez kivétel nélkül minden egyes interjú során előkerült), ugyanis mindez egyrészt kiemelt versenyelőnyt jelenthet a piacon, másrészt a szolgáltatások teljesítésének minőségét is nagyban befolyásolhatja, függetlenül attól, hogy mely szférában tevékenykedik az adott szervezet. A nem megfelelő lefedettség ugyanis a működési nehézségekhez vezet (akár a tekintetben is, hogy a vállalkozások hogyan tudnak gondolkodni az ipar 4.0-ról), s az antennás internet igénybevétele pedig hatalmas költséggel jár.

Az interjúk második szakasza az adott intézmények, illetve **vállalatok jövőképére** koncentrált, melyben fejlesztési terveikről meséltek az alanyok. Gyakran előkerült a növekedés, terjeszkedés, árbevétel-növelés mint kiemelt cél. Ennek kapcsán azonban a már említett fejlesztési szükségletek mellett újabb korszerűsítési lehetőségek rajzolódtak ki Kaposvár számára. Az infrastrukturális fejlesztések szükségessége és a jelentős humán erőforrás igény mellett a jövőben emelkedő közműhasználat, illetve teherforgalom és gépkocsiforgalom szükségessé teszi a bekötőutak és a falvakat elkerülő utak megépítését (ugyanakkor ezeket már Kaposváron különböző fejlesztési projektek célozzák).

A kutatás utolsó része az intézmények és szervezetek **zöld és digitális átállásának** helyzetértékelésére irányult. A **Zöld átállást** tekintve, a megkérdezettek egységes véleményen voltak azzal kapcsolatban, hogy a jelenben és a jövőben is nagyon nagy hangsúlyt szükséges fordítani a klímaváltozásra és következményeire. A vállalatok külön kiemelték, hogy működésükben kiemelt szerep jut a fenntarthatóságnak (pl. KOMETA: green framework, alacsony hulladéktermelés és zero waste célkitűzések, honest food

koncepció, magas minőség mennyiség fölé helyezése – adalékmentesség, magas hússzázalék). Ami a **Digitális átállást** illeti, számos területen és iparágban megállapítható, hogy a korábbi évekhez képest egy nagy és intenzív lépés történt a digitalizáció irányába. Néhány alkalommal előkerült az interjúk során, hogy egy összefogott, szervezett koncepciót igényelne a digitális infrastruktúra kiépítése és az átállás kivitelezése, ami még kevésbé előrehaladott a városban, az ország több térségéhez hasonlóan. A nagyobb, tőkeerős, Kaposváron működő vállalatok viszont már jelentős eszközállománnyal és kompetenciákkal rendelkeznek e tekintetben, melyet igyekeznek folyamatosan modernizálni, fejleszteni és korszerűsíteni (pl. digitális eszközállomány cseréje – mobiltelefonok, laptopok, hálózati eszközök, dedikált szerverszobák; SAP fejlesztését célzó projektek; gyártási folyamatok digitalizálása; robotizáció bevezetése; innovációs és K+F együttműködések egyetemekkel/duális képzések). A digitális tudás és a megfelelő felszereltség persze jelentős anyagi forrásokat, folyamatos rugalmasságot és alkalmazkodási képességet, valamint időt kíván meg a szervezetektől, intézményektől, emellett egy támogató infrastruktúra (pl. szélessávú internet elérhetősége a redundancia és a felhő alapú rendszerek használata miatt) is rendelkezésre kell, hogy álljon a város és az üzemeltetők részéről. Ugyanis ezek hatékony és minőségi folyamatokat eredményezhetnek és sok esetben versenyelőnyt jelenthetnek az adott iparágban. Végül, a digitális átállás tekintetében a **humán erőforrás felkészültségére** is kíváncsiak voltunk az egyes intézményeknél, szervezeteknél. A tudás e tekintetben nagymértékben függött az adott szervezet profiljától, tevékenységi körétől, ugyanis egy vállalaton belül is eltérő kompetenciákkal rendelkeznek a **specialisták** és a munkaerő másik hányada, akik egyáltalán nem digitális eszközökkel foglalkoznak (s normákat kell teljesíteniük). A specialisták ugyanakkor több esetben is **kiemelkedő digitális készségekkel** rendelkeznek (pl. biztonságtechnikával foglalkozó cégek esetében mindenképp), mely az oktatási színvonalnak is köszönhető, akikért versenyeznek az egyes vállalatok.

8.3 Finanszírozási terv beavatkozásonként

Az alábbi táblázat mellett a középtávon várhatóan megvalósuló projektek részletes finanszírozási tervét az FVS frissítésével párhuzamosan elkészült üzleti modell mutatja be.

országm	Beavatkozás alapadatai	Beavatkozás megnevezése	Beavatkozás gazda	Megvalósító partnerek	Előkészítettség állapota	Tervezett fizikai kezdet	Tervezett fizikai befejezés	Finanszírozási információk	Beruházási költség HUF	Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Finanszírozás típusa	Finanszírozási elemek aránya	Források
1		Új iparterületek kialakítása, területszerzéssel, teljes közművesítéssel	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2029	2030		3 100 000 000	I	VNT, VT támogatások	előkészítés során határozható meg	MVP
2		Kaposvári Innovációs és Tudományos Park létrehozása	Kaposvár MJV Önkormányzata és az Óbudai Egyetem konzorciuma	nem ismert	koncepció/üzleti modell	2027	2030		15 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
3		Új iparterületek kialakítása, területszerzéssel, teljes közművesítéssel az INPARK Kaposvári Ipari Park területének bővítésével	NIPÜF	nem ismert	tervek rendelkezésre állnak	2029	2030		3 000 000 000	I	VNT, VT támogatások, magán források	előkészítés során határozható meg	
4		Szálláshelyfejlesztés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2026	2030		15 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	Kisfaludy program, MVP
5		Kaposvár ipari park elérhetőség javítása	MÁV Zrt.	nem ismert	koncepció	2027	2030		12 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz
6		Kaposvár - és az M60-as út 2x2 sávon történő összeköttetésének megvalósítása	NIF Zrt.	nem ismert	koncepció	2026	2030		150 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz
7		Mérnöklakások, szakemberlakások építése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció terv	2026	2028		3 000 000 000	I	VNT, VT támogatások, magán források	előkészítés során határozható meg	Magánforrás bevonása?
8		Munkásszállás kialakítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2025	2030		1 500 000 000	I	VNT, VT támogatások, magán források	előkészítés során határozható meg	Magánforrás bevonása?
9		Szélessávú internet elérhetőség további bővítése	Magyar Telekom	nem ismert	megkezdett	2022	2026		3 000 000 000	I	VNT támogatás, magán forrás	előkészítés során határozható meg	DIMOP Plusz, üzemeltetői forrás
10		Kaposvári egészségprogram megvalósítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	megkezdett	2025	2028		874 600 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
11		Logisztikai raktárközpont megvalósítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		2 500 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	GINOP Plusz
12		Barnamezős és egyéb alulhasznosított iparterületek infrastruktúra fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		900 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	
13		Mikro-, kis- és középvállalkozások, STARTUP-ok fejlesztése (telephely, technológia, eszköz, piacra jutás, inkubáció)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		3 000 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	GINOP Plusz
14		Deseda-tó fejlesztés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2025	2027		570 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
15		Közösségi közlekedés fejlesztése Kaposváron II. – III.ütem elektromos buszok beszerzésével	Kaposvári Közlekedési Zrt.	nem ismert	megkezdett	2024	2026		5 883 463 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
16		Parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére (Somogy parkoló, Irányi tömbbelső, lakótelepek)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2029		750 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
17		Kaposújlaki reptér fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		10 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
18		MATE Kaposvári Campus K+F+I infrastruktúra, eszköz és technológiai fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2024	2030		3 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz, NKFI alap
19		Integrált agrárprogram	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2025	2030		2 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	VP
20		Kaposvári Szakképzési Centrum intézményi fejlesztés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2025	2030		4 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz, magán forrás
21		Távhő megújuló energiára való átállítása (energiatermeléssel)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2026	2028		5 400 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
22		Hulladékgazdálkodás	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		4 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	KEHOP Plusz, GINOP Plusz
23		Karbonsemleges körforgásos gazdaság kialakítása Kaposváron	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		4 200 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	KEHOP Plusz
24		Energiamodernizációs beruházás, energiaközösség további fejlesztések	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		1 000 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	energiamegtakarítás; energiatermelési bevétel; önkormányzati /intézményi forrás; ESCO; energiaközösségi elszámolás

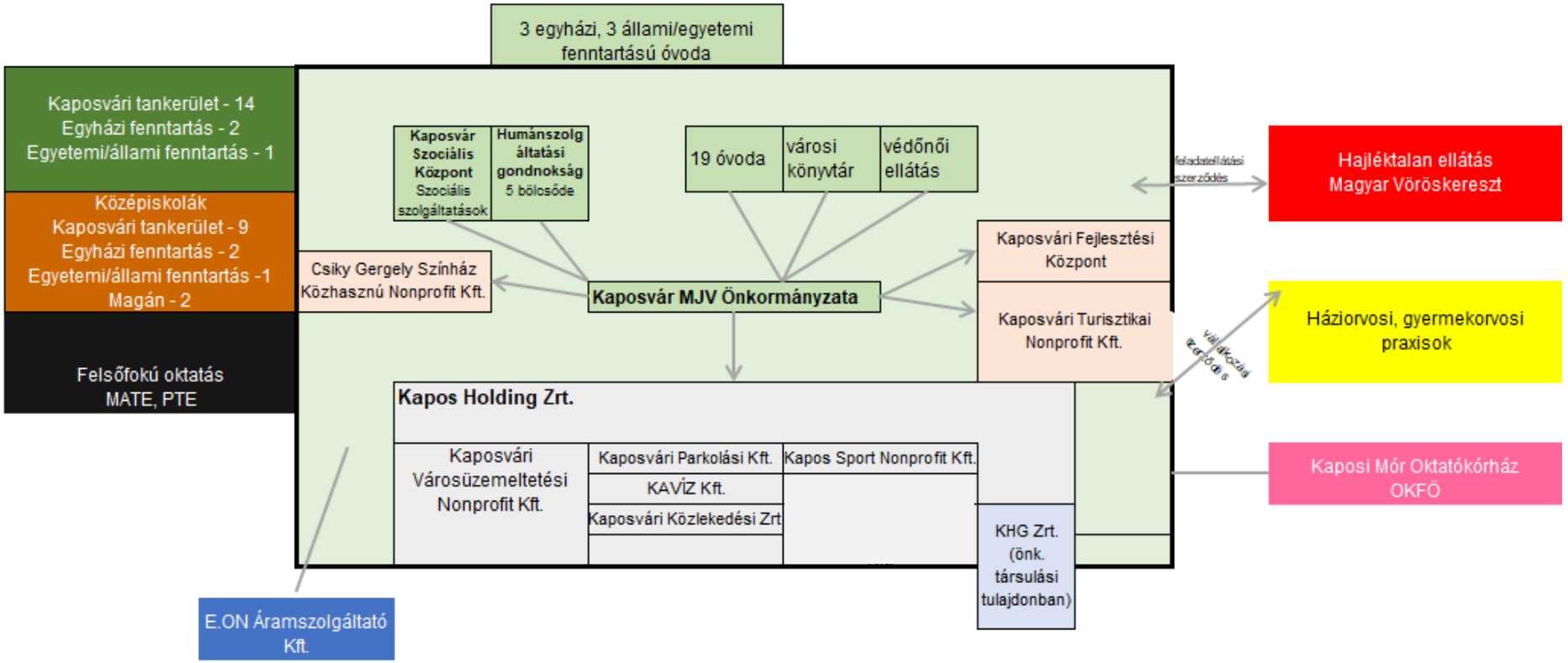
orszám	Beavatkozás alapadatai	Beavatkozás megnevezése	Beavatkozás gazda	Megvalósító partnerek	Előkészítettség állapota	Tervezett fizikai kezdet	Tervezett fizikai befejezés	Finanszírozási információk	Beruházási költség HUF	Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Finanszírozás típusa	Finanszírozási elemek aránya	Források
25		Donneri városrész rehabilitációja	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	tervek részben rendelkezésre állnak	2022	2030		12 224 804 100	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz, MVP, EFOP Plusz
26		Kapos part integrált revitalizáció (Kapos folyó mederrendezéssel egybekötött tematikus túraútvonal, sétány, tanösvény kialakítása)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	tervek részben rendelkezésre állnak	2027	2030		2 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP, EFOP Plusz
27		Lakótelepek integrált közterületi megújítása, illetve belvárosi tömbbelsők megújítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2030		4 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
28		Kaposvár városrészeket összekötő utak megépítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2025	2027		300 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
29		Idegennyelvű óvoda, valamint idegennyelvű általános, és középiskolai oktatás feltételeinek kialakítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		1 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz, MVP
30		Lakóterületek bővítése, új lakóterületek kialakítása (tulajdonszerzéssel, telekalakítással, közművesítéssel)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		1 500 000 000	I	VNT, VT támogatások, magán források	előkészítés során határozható meg	Önkormányzati forrás, magánforrás
31		Teherpályaudvar kitelepítése	MÁV Zrt.	nem ismert	ötlet	2027	2030		40 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
32		Kaposvár déli elkerülő út megépítése (61-es és 67-es közötti szakaszok)	NIF Zrt.	nem ismert	koncepció	2027	2030		50 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
33		A taszári reptér fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		50 000 000 000	I	Magánforrás	előkészítés során határozható meg	Magánforrás
34		PTE kaposvári egészségtudományi képzési központ fejlesztése	Pécsi Tudományegyetem	nem ismert	koncepció	2027	2030		12 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz
35		Kaposvár-Szigetvár közötti kerékpárút kialakítása	NIF Zrt.	nem ismert	koncepció (tervezés folyamatban)	2027	2030		1 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz
36		Kaposvár és környéke hivatásforgalmi és turisztikai kerékpárúthálózat fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	tervek részben rendelkezére állnak	2025	2030		1 125 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
37		Kaposi Mór Oktatókórház fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koincepció	2025	2030		6 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz, DIMOP Plusz, NKFI alap
38		Iparterületek vasúti elérhetőségének kiépítése erre mutatkozó igények esetén	MÁV Zrt.	nem ismert	ötlet	2027	2030		30 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	GINOP Plusz, MVP
39		MATE Kaposvári Campus műszaki képzés fejlesztése az Óbudai Egyetemmel együttműködésben	Széchenyi István Egyetem Kaposvári Campus	nem ismert	megkezdett	2025	2030		8 000 000 000	N	VNT, VT támogatások, magán források	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz, GINOP Plusz, magánforrás
40		Északi tehermentesítő út építése a 67-es út - Guba S. u. - 610-es út között	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		20 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
41		A Guba Sándor utca és a Szigetvári út összekötése a szabályozási terven szereplő útvonalon az iparterületek déli összeköttetésének megteremtése érdekében	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		25 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
42		Feltáró út építése a SÁÉV telep - Raktár u. - 67-es út között	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		2 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
43		Belterületi utak, járdák minőségfejlesztése és akadálymentesítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2025	2030		2 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
44		Csapadékvíz gazdálkodás	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		9 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	KEHOP Plusz
45		Víziközműhálózat rekonstrukciója és bővítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2023	2025		23 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	KEHOP Plusz, MVP
46		Honvédelmi sportközpont létrehozása a sántosi lőtéren	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2022	2030		3 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
47		Katonai szakközépiskola és kollégium építése	HM	nem ismert	koncepció	2026	2027		4 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz
48		Városi sport infrastruktúra felújítás, bővítés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	tervek részben rendelkezésre állnak	2027	2030		9 100 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
49		Matula tanya közösségi tér kialakítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2027		2 500 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
50		Műszaki képző és virtualizációs központ kialakítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		1 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	GINOP Plusz, DIMOP Plusz, EFOP Plusz

ország	Beavatkozás alapadatai	Beavatkozás megnevezése	Beavatkozás gazda	Megvalósító partnerek	Előkészítettség állapota	Tervezett fizikai kezdet	Tervezett fizikai befejezés	Finanszírozási információk	Beruházási költség HUF	Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Finanszírozás típusa	Finanszírozási elemek aránya	Források
51		Cseri városrész rehabilitáció folytatása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		400 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
52		Rendőrség épületeinek teljes korszerűsítése, eszközállomány cseréje	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		8 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
53		SMART fejlesztések	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2024	2028		8 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	DIMOP Plusz, NKFI alap
54		SMART közösségi közlekedésfejlesztés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2024	2028		2 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	DIMOP Plusz, IKOP plusz
55		Rippl-Rónai Múzeum fejlesztése - digitalizálási és gyűjteményi központ kialakítása, múzeumi kiállítások megújítása, múzeumi raktározás korszerűsítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2025	2030		3 000 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	GINOP Plusz, MVP
56		Városi energiahatékonysági fejlesztések	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		6 000 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	KEHOP Plusz
57		Fenntartható intézményrendszer kialakítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció, projektterv	2026	2028		2 074 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
58		Közigazgatási infrastruktúra fejlesztése, eszközrendszerének fejlesztése, korszerűsítése, bővítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		2 500 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	DIMOP Plusz
59		Önkormányzati tulajdonú nem lakáscélú ingatlanok fejlesztése (üzletutca projekt folytatása)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		800 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	
60		Kaposvár városba bevezető utak 2x2 sávra történő bővítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		8 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
61		Budapest-Kaposvár vasútvonal további fejlesztése a menetidő csökkentése érdekében	MÁV Zrt.	nem ismert	ötlet					N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz
62		M9 autópálya Kaposvár érintésével a Duna-hídtól Szombathelyig tartó szakaszának megépítése	NIF Zrt.	nem ismert	ötlet					N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	IKOP Plusz, MVP
63		Idősek otthonának kapacitásbővítése, új idősek otthonának építése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2026	2028		3 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz, MVP
64		Bérlakások korszerűsítése Kaposváron	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2026	2028		500 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
65		Kaposvár korszerű mentőállomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítése)	OMSZ	nem ismert	ötlet	2027	2030		5 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
66		Büntetésvégrehajtási Intézet belvárosból kitelepítése	BV	nem ismert	ötlet	2027	2030		8 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
67		Korszerű tűzoltó állomás kialakítása (belvárosból történő kitelepítéssel)	Katasztrófavédelem	nem ismert	ötlet	2027	2030		8 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
68		Lakóépületek energetikai fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		1 000 000 000	I	VNT, VT támogatás, magán forrás	előkészítés során határozható meg	KEHOP Plusz, kormányzati támogatás
69		Sportlőtér területének rehabilitációja, új funkcióra történő átalakítás	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		2 500 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	GINOP Plusz, MVP
70		Szabadtéri kondiparkok, sportpályák építése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Ötlet, koncepció	2026	2030		500 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
71		Játszótér megújítási program folytatása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Ötlet, koncepció	2026	2030		1 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
72		Kaposvár közlekedésbiztonsági beavatkozások	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2027		600 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
73		Szociális alapellátások infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatások bővítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		350 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
74		Az egészségügyi alapellátó rendszer infrastrukturális fejlesztése, eszközpark korszerűsítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2027		990 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
75		Kaposvár alapfokú oktatást érintő infrastrukturális fejlesztések	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2030		4 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	EFOP Plusz, TOP Plusz
76		Bölcsődei, valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása érdekében infrastrukturális fejlesztések, szolgáltatások minőségének javítása, bővítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2030		2 888 203 928	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz

országm	Beavatkozás alapadatai	Beavatkozás megnevezése	Beavatkozás gazda	Megvalósító partnerek	Előkészítettség állapota	Tervezett fizikai kezdet	Tervezett fizikai befejezés	Finanszírozási információk	Beruházási költség HUF	Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás , kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	Finanszírozás típusa	Finanszírozási elemek aránya	Források
77		Zöldterületi mutatók növelése, zöldfelületek megújítása - fasorok, lakótelepek, Kapospart, Jókai liget, Nyár u. megújítása, Cseri park megújítása, zöldfelületek megújítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2030		1 800 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
78		Térinformatikai fejlesztések	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2026	2030		500 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	DIMOP Plusz
79		További parkolók építése a parkolási gondok enyhítésére	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció,	2027	2030		4 000 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	MVP
80		Csapadékvízelvezető rendszerek rekonstrukciója, kiépítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2029		481 796 072	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
81		Piac fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2028		550 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
82		Hajnóczy utca felújítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		190 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
83		Fürdő fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		750 000 000	I	VNT, VT támogatás	előkészítés során határozható meg	
84		DOMUS előtti tér megújítása	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2027		350 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
85		Szentjakabi városrész szociális városrehabilitáció II. ütem (ERFA)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		200 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
86		Szentjakabi városrész szociális városrehabilitáció II. ütem (ESZA)	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2026	2028		300 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
87		Digitális társadalom, digitális átállás, innováció	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2025	2028		300 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
88		Digitális társadalom, digitális átállás, innováció -Közösségfejlesztés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	Koncepció, Megalapozó dokumentum	2025	2028		300 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
89		Stratégiai dokumentumok elkészítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	megkezdett	2025	2027		80 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
90		Új bölcsődei kapacitások kiépítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	tervek rendelkezésre állnak	2027	2030		800 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
91		Középfokú oktatási intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	tervek rendelkezésre állnak	2027	2030		2 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
92		Szentjakabi Apátság látogathatóság fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		500 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
93		Belterületen egyéb állami tulajdonú utak fejlesztése, felújítása - Jutai út felújítása a Hajnóczy utcától a Raktár utcáig	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		900 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	TOP Plusz
94		NATURA 2000-es területen fejlesztés	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	ötlet	2027	2030		80 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
95		Alap- és középfokú oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálatok korszerűsítése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	nem ismert	koncepció	2027	2030		650 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
96		Deseda kemping további fejlesztése	Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	A Deseda kemping üzemeltetője	Koncepcióterv	2027	2029		1 500 000 000	I	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
97		Deseda-tó vízminőségének a javítása	Kaposvár MJV Önkormányzata	Kaposvári Városüzemeltetési NKft.; Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Koncepcióterv	2027	2030		3 000 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	
98		Kaposvár zöld-kék infrastruktúra fejlesztése	Kaposvár MJV Önkormányzata	nem ismert	Megalapozó tanulmány	2026	2029		3 500 000 000	N	VNT támogatás	előkészítés során határozható meg	KEHOP Plusz

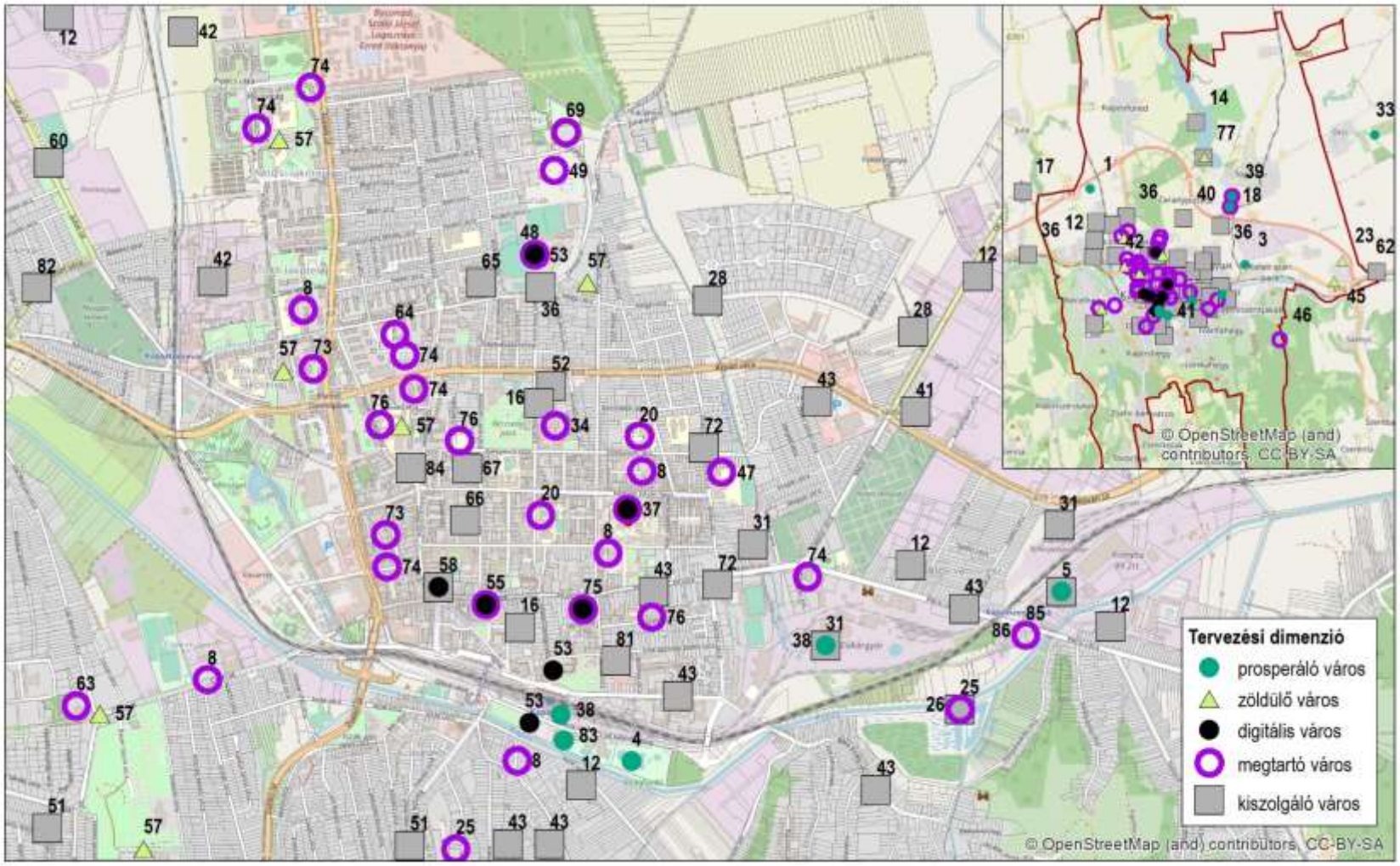
163. táblázat: Finanszírozási terv beavatkozásonként

8.4 Működési térkép

42. ábra: Működési térkép

8.5 A tervezett beavatkozások elhelyezkedése

43. ábra: A tervezett beavatkozások elhelyezkedése